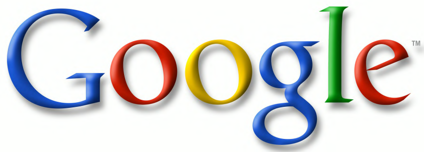

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

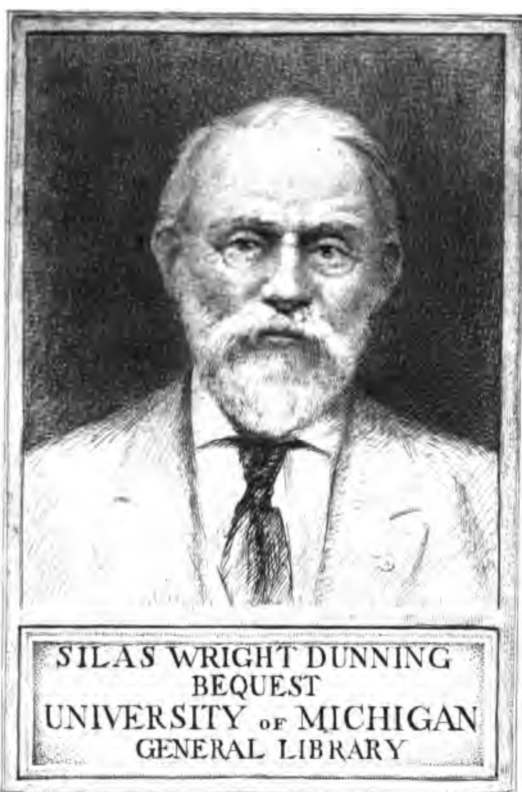
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

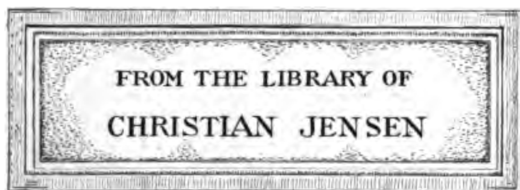
A 409041

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

3.10

Æventyr fra Jylland,

samlede og optegnede

af

Evald Tang Kristensen.

Tredje Samling.

Ogsaa under Titel:

Jyske Folkeminder.

Tolvte Samling.

Kjøbenhavn
1895.
I Kommission hos Boghandler Karl Schønberg.
Jacob Zeuners Bogtrykkeri i Aarhus.

Digitized by Google

Digitized by Google

3,10

Æventyr fra Jylland,

samlede og optegnede

af

Evald Tang Kristensen.

Tredje Samling.

Ogsaa under Titel:

Jyske Folkeminder.

Tolvte Samling.

Kjøbenhavn
1895.
I Kommission hos Boghandler Karl Schønberg.
Jacob Zeuners Bogtrykkeri i Aarhus

Digitized by Google

Jyske Folkeminder,

samlede

af

Evald Tang Kristensen.

Tolvte Samling.

Digitized by Google

DUNNING
HILL
12-14-39
39883

Indholdsliste.

Digitized by Google

Rettelse.

Nummerrækken i Ark 19 — 22 (fra Side 296 — 352) bedes ændret inden Brugen af Bogen, saa hvert Nummer fra 53 — 63 sættes et Tal længere til fremme. Efter Nr. 63 skulde have været tilføjet som Kilde: Ubekjendt. Jeg kan for Øjeblikket ikke finde den og har maaske forsømt at faa optegnet, hvem der har fortalt mig dette Æventyr.

Digitized by Google

1. Prinsen og Prinsessen i den vilde Skov.

De havde en Gang den Skik her i Danmark, at de havde et Sted, der kaldtes den hellige Grav, og hvem af et Par Ægtefolk, der levede længst, den skulde derhen og bede for den afdøde. Saa var der en Konge og en Dronning her, og Lykken bar sig ikke bedre til, end saa dør Kongen. Altsaa rejste Dronningen og skulde til den hellige Grav, og hun tog Prinsen med sig, for de havde en enlig Søn.

De rejste én Dag og kommer saa ad Aften ind i en Skov. Der var de nær ved at blive forvildede, og det blev mørkt. „Ja, nu skal du blive ude ved Vejen", siger Prinsen til hans Moder, for de havde faaet et Hus at se, der var Lys paa, „og saa gaar vi derind". Han vilde jo ogsaa se, om der var nogle Levnetsmidler at faa, de maatte jo rejse simpels og maatte ingen Pragt føre og havde ganske lidt med dem.

Han kommer derind og ser sig omkring, af et Værelse og i et anden, men kunde ingen Ting opdage af Spisevarer. Ved det han vender sig om og vil gaa ud, kommer han til at se op over en Dør, og da staar dér en Skrift. Han tager den ned og læser den. Der staar, at inde i Sovekammeret hængte der en Sabel og en Skjorte, og hvem, som bar det, kunde overvinde alting, om det end var aldrig saa stærkt. Han finder ogsaa Skjorten, og Sabelen hængte der godt nok. Skjorten svøber han sammen og putter i hans Lomme, og Sabelen spænder han om sig med en Spænderem, knapper hans Kjole og gaar ud

Digitized by Google

igjen til hans Moder, „Hvorfor biede du saa længe?“ siger hun, „Aa, a saa mig omkring“, svarer han. „A er næsten bange for, det er en Røverkule, her er“, siger hun. „Nej, det er det ikke, men vi skal til at gaa“. De gaar saa atter et Stykke, og saa kommer de til nok et Hus. De kan se Lys paa Vinduerne, og saa siger han: „Der skal vi ind“.—„Nej, det gaar ikke,“ siger hun, „vi bliver overfaldne, det er et Røverkomplot, her er.“—„Ja, det kan ikke nytte, vore Levnetsmidler gaar op, og a er træt“. Ja, det var hun da ogsaa. „Og Vejret bliver mørkt og strængt“, siger han. Sagen var, at naar det var sandt med Skjorten og Sabelen, saa tykte han ikke, han var bange. De gaar saa ind. I det første Værelse stod et Bord, dækket med god Mad, og der var alle Slags Retter og Drikke. „Ja, her maa vi tage Plads“, siger han, „her ser det godt ud“, og saa satte de dem til at spise. Men det var godt nok en Røverkule, de var komne i, og Røverne havde nys spist, og var saa gaaet ud i Skoven.

Ved de nu havde spist, bliver Prinsen en dejlig opredt Seng vaer inde i et andet Værelse. „Lad os nu ligge i den Seng til Dag“, siger han. „Nej, det gaar ikke“, siger hun. „Jo, læg du dig længst ind, a lægger mig saa ved Gulvet, a skal nok passe paa, a sover ikke, sov du kun!“

Naa, hun slap straks i Søvn, og han laa med Sabelen i Haanden, for at værge sig, i Fald der skulde have kommet noget. Det begyndte saa knap at dages, og saa vaagnede Dronningen og sagde, at nu var hun godt tilpas, nu kunde hun nok taale at rejse igjen, saa godt som hun havde sovet. „Nu skal vi op at te'n“. — „Ja, nu vil a gaa op og se mig om ude i Skoven“, siger han, „om a kan finde ud af den, og imens gjør du Ild paa og varmer os lidt af det Steg, vi levnede i Aftes“.

Ilav han nu er ude, gaar hun af ét Værelse og i et andet og vil se sig for. Idet hun kommer ind i saa meget et pænt Værelse, og gaar over Gulvet, springer der en Lem op, og dér kommer Røverkongen op af det Hul. Han griber i hen-

Digitized by Google

de, og hun begynder jo at jamre og bede for Livet. „Ja, ven du vil love mig to Ting, og det er, at du vil drage med mig hjem til Danmark og dér lade mig krone til Konge, og at du saa vil sørge for at faa din Søn af med Livet; hvis ikke, skal du nu strags her miste dit Liv". Ja, siger hun, det kunde hun ikke godt have med at gjøre at undlive hendes egen Søn. „Det kan du ogsaa blive fri for paa en Maade", siger han. „Naar han nu kommer, skal du lægge dig op paa Sengen og sige, at du er bleven saa syg. Men der er en Skov en halv Mil herfra, og dér er saadan nogle skjønne Æbler. Naar du nu kunde faa nogle af dem, saa kunde du komme dig, men ellers maa du dø. Det skal du alt sammen sige, at du har drømt".

Naa, saa trækker Røveren sig tilbage, og Prinsen kommer. „Naa Moder, idag er det et dejligt Vejr", siger han, „og a har været igjennem Skoven, og nu skal vi te'n". — Ja, men a er bleven saa syg", siger hun, „og a har drømt en Drøm, hvordan jeg skulde komme mig igjen. Der er en Skov en halv Mil herfra med saadan nogle skjønne Æbler, og naar a kunde faa nogle af dem, saa kunde a komme mig". — „Aa, Drømme de slæder ikke", siger han. „Jo, mine Drømme de slæder altid, og hvis a ikke faar de Æbler, saa dør a". Men det var nu en Skov, som var fuld af ene slemme Dyr, og saa var det, Røverne mente, at de skulde nok rive ham ihjel. „Ja", siger han, „saa skal a jo te'n, men a skal først have lidt at leve af". „Ja, du maa endelig skynde dig, for a er saa syg." Men det var jo bare Lumskhed af hende. Saa kommer han ogsaa ind i Skoven, og der kommer ogsaa alle de slemmeste Dyr til ham, men slet ingen Onde vilde de gjøre ham; tværtimod, de lagde dem ned paa Jorden for hans Fødder og gjorde Tegn til, at de vilde gjøre ham al den Tjeneste, de kunde, og han kunde næsten ikke gaa for dem. Han gik jo med Sabelen i Haanden hele Tiden, og det var den, der gjorde det. Saa kommer han ogsaa til det Træ, hvor Æblerne hang, men de var saa højt oppe, at det var knap, han kunde se dem, og ikke en

Digitized by Google

Knast og ikke en Gren var der paa Træet. „Ja", siger han til sig selv, „der kan du ikke komme op". Idet han vender sig om, kommer han til at røre ved Træet, og i det samme han rørte ved det, faldt der to Æbler ned. Da han saa det, troede han jo, at det var Sabelen, der havde tilbrunget ham Æblerne. Ilav han stod nu og tog Æblerne til sig, kom der en lille rød Hund løbende hen til ham, den kom ud af en Høj, og den løb og peb og hvismede om ved ham. Saa tænkte han: „Hvad mon du, lille Hund, vil mig?" og den løb hen til Hullet, der var ned i Højen, og sad i det og keg ud, ligesom den vilde sige: „Na, kom herind!" — „Ja, du skal ned og se, hvad dér er nede?" siger han til sig selv. Men Hullet var saa lille, at han ikke kunde komme gjennem det. Saa satte han Sabelen i Hullet, og strags blev det stort nok. „Haha!" tænkte han, „der er dog meget ved den Sabel". I den første Stue, han kom ind i, sad der saadan en dejlig Prinsesse, som var bunden ved en Jærnpæl med en Jærnkjæde. „Hvad sidder du her efter?" siger han. „Det kan ikke nytte, a siger dig det, du maa hellere gaa din Vej." — „Jo, sig mig, hvem du er!" — „A er en Prinsesse fra Arabien", siger hun, „og der er tolv Røvere, der slaas om mig; den, der faar Magten, skal have mig". — „Vil du ikke gjærne frelses?" siger han saa. — „Ja, det kan du ikke gjøre," siger hun, „hvor kan du faa den Kjæde i Stykker, som a sidder her bunden i?" — „Na, det er kun for mig som at klippe en Sytraad over", siger han. Saa tager han Sabelen i Haanden og giver et Knep, da er Lænken i Stykker, og hun er løs. „Kom nu op, nu er du fri", siger han. „Nej, det tør a ikke, for kommer Røverne imod os her i æ Nedgang, saa møvrer de os begge to". — „Ja, havde a blot haft dem, om de var end saa mange Gange tolv, det var for mig som ingen Ting, a skulde snart gjøre Kaal paa dem. Men hvor længe har du siddet her?" Ja, det vidste hun ikke saa bestemt, men efter hendes nøje Regning saa havde hun siddet der i tyve Aar. „Luk saa dine Øjne i", siger han, „for naar du har siddet saa længe, saa kan du have ondt nok ved at taale Da-

Digitized by Google

gens Lys, og vi skulde endda have snakket noget mere. Du er altsaa Prinsessen fra Arabien, og a er Arveprinsen fra Danmark." — „Vil du saa ikke rejse med mig til Arabien, og ægte mig, da du nu har frelst mig, og saa blive Konge der, for hvis min Fader er levende, saa er han gammel, og a er den næste Arving til Riget?" — „Nej, Danmark er mit Fødeland", siger han, „og der vil a dø, men det er det samme, bestemt æ Dato, naar Aar er omme, skal a komme til dig i Arabien". Saa tager hun en svær Ring af hendes Finger, som baade hendes Faders og Moders og hendes eget Navn var udstukket inden i, den skulde han have til Pant. „Saa er vi ens om det", siger han, „og a skal komme, hvis a er levende". — „Efter gammel Sigelse skal der være Sejlads her fra til Arabien, naar vi kommer gjennem Skoven", siger hun. „Det skal vi have undersøgt", siger han. Saa mager det sig ogsaa godt, som det jo gjærne gjør i Historierne, at der ligger en Skipper sejlfærdig til Arabien, og der faar han hende saa besørget med ham.

Der blev jo stor Glæde hjemme, da Prinsessen kom, de troede aldrig, de skulde have set hende mere. Ja, hun fortæller jo den hele Tildragelse, hvordan en Prins fra Danmark havde frelst hende i den Røverkule. Ja, det var godt, siger hendes Fader. „Og bestemt Aar er omme, har han lovet at komme til mig og ægte mig". — „Ja, godt er det, men bedre, om vi havde haft ham". Nu skal vi leve i det Haab, og saa høre, hvordan det gaar videre med Prinsen.

Han søger jo tilbage til hans Moder med deher Æbler. Røveren var ude at se efter ham, og han kunde lugte, han kom, for han kunde lugte ligesom en Hund. „Det er en svar Karl", siger han til Dronningen, „nu kommer han. A kan ikke forstaa hvordan det hænger sammen, havde a kommen hen i den Skov, saa havde a strags bleven reven i Pjalter. Han maa besidde noget særdeles, der kan beskytte ham, og det maa vi have opdaget". — „Nej", siger hun, „han havde ingen Ting med sig fra Hjemmet af, og han har ingen Ting". — „Jo

Digitized by Google

vist", siger Røveren, „men vi skal have det fra ham paa en fin Maade, ellers kan vi ikke magte ham. Naar han nu kommer, skal du staa op og sige, du fejler ingen Ting. Saa skal du lade ham faa noget at leve af, og imens han spiser, skal du sige, at du har drømt, der var nogne slemme Dyr efter ham, du kan ikke forstaa, hvordan han kunde modstaa dem". Naa, saa kommer han. „Naa, Moder, her er saa de Æbler". — „Ja", siger hun, nu har a kert mig. Men a har drømt, te der var nogne slemme Dyr efter dig, hvordan har du kunnet komme fra dem?" Nu vidste han ikke, hvad han skulde. „Skal du sige din Moder det med de to Ting, eller skal du tie stille? Ja, du maa da sige din Moder al Ting". Saa fortæller han hende det. „Her skal I se, Moder, her er en Skjorte og en Sabel, som a fik inde i det første Hus, vi var i, og saa længe a bærer det, saa skal al Ting vige for mig". Saa havde Røveren flyet hende en Slags Sovedrik, hun skulde se at faa ham til at drikke af, og da han nu skulde have noget at leve af, og han spiste og drak, saa bliver han søvnig. „Aa, a bliver saa søvnig". — „Læg dig op paa Sengen, du er jo træt og har rejst saa meget for min Skyld, a har Stunder til at bie efter dig". Saa gaar hun ind til Røveren, og fortæller ham det om Skjorten og Sabelen. „Ja, saa skal vi have fat paa det", siger han, „saa bliver a en Karl". Da han seer det, siger han: „A kjender nok det Tøj, det er min Broders, men a har aldrig kunnet komme saa vidt, te a har kunnet overvundet ham og faaet Tøjet". De gaar saa hen til Sengen og faar Sagerne. Derefter taler de til ham, og Røveren holder Sagerne op for Næsen af ham og siger: „Før havde du Magten, min Bro'r, men nu har a den. Nu maa du udvælge dig ét af to, enten du vil hen ad den Skov, som du var sidst, eller du vil miste dit Liv. Men vil du ud ad Skoven, skal du have begge dine Øjne stukken ud". Ja, det var en haard Karl, den Røverkonge. „Naa, hvad vil du saa, du maa strags sige Besked". — „Har du Skyld i dether, Moder"? siger han. Nej, hun begyndte at græde og snøle noget, ligesom hun var

Digitized by Google

sølle ved det, det laadne Asen, ja, hun var ret et Skarn. Naa ja, han vilde hellere gaa hen i Skoven, for han havde hørt efter gammel Sigelse, te je skal værge for Livet, saa længe en kan. De giver ham et Par Meldmader og en Flaske Vin i Lommen, og saa trækker de ham hen ad Skoven, og der tager Røveren en Pennekniv op af hans Lomme, og stikker begge hans Øjne ud. Det var haardt, og saa gaar han der.

Saa siger Røveren til Dronningen: „Nu skal vi stræbe og hjem ad til Danmark!" — „Jamen a skulde jo hen til den hellige Grav for min Mand". — „Aa", siger han, „det tøder for længe". Saa rejser de jo af til Danmark, saa stærkt som de kunde, og der bliver han udraabt som den nye Konge. Saa tænkte de jo, nu var det godt, og nu var de i god Behold. Men det varer ikke længe. Nu skal vi imidlertid høre, hvordan det gaar Prinsen.

Han gaar derinde i Skoven og vanserer omkring, og er sølle ved det. „Du skal prøve at give dig til at raabe", siger han til sig selv, „om du ikke skulde kunne træffe at komme til Folk". Han raaber altsaa, og det svarer igjen: „Kom her, saa er du ved Folk!" Han raaber atter, og det svarer, og han gaar efter Raabet, og saa kommer han gjennem Skoven, og til den Sejlads, der gaar til Arabien. „Hvad", siger Skipperen, da han seer ham, „det er et stakkels blindt Menneske, som Røverne har spoleret, vi skal have ham med os til Arabien". Han kommer altsaa dertil, og han kommer ind ad et Hospital. Saa siger Prinsessens Fader til hende en Dag: „Ja, nu er Tiden snart omme, men han kommer ikke, han har vist løjet for dig". — „Jo", siger hun, „han skal nok komme". Nu gaar han jo der paa Hospitalet. Saa befaler Forstanderen en Dag, at han skal i Bad, og ven han nu er der og bliver vasket og tumlet, gaar Guldringen af hans Finger, og ved Pigerne slaar Badet ud i Rendestenen, finder de den. De gaar ind og viser Forstanderen den. „Hvad, det er Prinsessens Ring", siger han, „hvor er den kommen fra?" Ja, det kunde ikke være andet, end den var kommen fra den Blinde. „Saa

Digitized by Google

skal I strags gaa op til Prinsessen med den". De gaar, og da hun seer den, siger hun: „Det er rigtig nok min Ring, men jeg kan ikke forstaa, hvordan I har faaet den". Ja det var gaaet saadan og saadan til, og Skipperen var kommen med den blinde Mand for et Sæt siden. Hun klæder sig saa paa og gaar ud til Hospitalet. Da hun kommer ind til Prinsen, tager hun ham ved Haanden og siger: „Det er din Forlovede, der er her. Nu skal du blot give dig tilfreds, for nu er vi da kommen tilsammen igjen, og nu vil vi blive sammen. Nu skal du blive hentet op paa Slottet med al Pragt; se kan du ikke, men du kan da høre Musikken." Saa gaar hun hjem igjen og ind til hendes Fader og siger til ham, at nu var hun kommen i Tanker om at ville giftes. Der havde været saa mange Riddere og Fyrster og Prinser for at fri til hende, men hun var bleven ved at holde tilbage. Om han vilde nu give hende det skriftlig, at hun havde Lov til at tage hvem hun vilde, uden hans Fortrydelse. Ja, det gjør han. Saa siger hun, at hun vilde have det blinde Menneske i Hospitalet. „Det kan aldrig gaa an at have et blindt Menneske til Konge", siger han, men hun fik hendes Vilje. Han blev saa ført op paa Slottet med største Pragt, men Kongen saa ikke godt til ham. „Nu skal du være glad og tilfreds alle Tider," sagde Prinsessen, „saa skal det nok gaa godt." Saa var det saadan et pænt Vejr en Aften. „Skal vi ikke ud at spasere lidt i Haven?" siger hun. Jo, og de gaar, og saa kommer de hen i saadan et pænt Lysthus. Der sidder de et lille Korn, saa falder hun i Søvn.

Lidt efter kom der én gaaende uden for, og strags efter kommer én til, og de standser lige uden for Lysthuset. Saa siger den ene til den anden: „Véd du, hvad der sker i Nat? Det er jo Midsommersnat." Ja, det vidste han nok. „Der er et lille bitte grønt Sted her ude i Haven, de kalder Dronningens Seng, der falder tre Dugge i Nat, og naar en Blind kan træffe at vaske de Steder, som hans Øjne har siddet, i den midterste af dem, kan han faa hans Syn igjen. De tre Dugge

Digitized by Google

falder imellem Kl. 12 og 1." Det sidder Prinsen jo og hører. Naa, saa gaar de deres Vej, og han taler til Prinsessen. „Kan du sige mig, hvad Klokken er?" — „Den gaar stærkt til 12". — „Er der ikke et Sted her ude i Haven, som de kalder Dronningens Seng?" — „Jo, den lille Plet fik det Navn af, at Dronningen, min Moder, altid laa paa den Plet og sov hendes Middagssøvn." — „Hvad skal det betyde, at du vil derhen?" — Aa, det var han ikke for at sige, „men se til din Klokke hvad den er". — „Ja, den er snart halv et". Hun leder ham derhen, og han tager hans Lommeklæde op og bløder det i Duggen, og vasker saa hans Øjne. Det bliver han ved med, indtil han træffer den midterste Dug, saa fik han hans Syn og havde aldrig kunnet se bedre i hans Dage. „Nu kan a sige dig noget, nu kan a se". — „Aa nej", siger hun, „den Glæde nyder a vist aldrig." — „Jamen det kan a". — „Saa vil a nu hænge mit Lommeklæde der henne paa den Busk ,og kan du saa hastig rende hen og hente mig det uden at rende fejl, saa vil a tro det". Han rendte og hentede godt nok Klædet. „Ja, nu er a glad, det var dog mærkeligt, skulde min Moders Seng da virkelig have den Kraft".

Saa gaar de atter hen i Lysthuset og sidder lidt. Hun var nu saa glad, te hun slipper i Søvn igjen. Som han nu sidder og seer paa hende, opdager han, at der var et Smykke paa hendes Bryst, som lyste lidt op og gav saadan Glans fra sig. Det havde en Prins en Gang foræret hende paa hendes Fødselsdag, og det var saa meget en skjønne Ting. Som han nu sidder og ser paa det, kommer der en Ørn flyvende og hugger ned og tager Smykket i sine Kløer. Det bliver han jo fortrædelig over og sætter efter Ørnen, og den bliver ved at forestille sig for ham og narre ham; somme Tider lod det, den kunde hverken flyve eller gaa, og inden han ser sig om, er han ovre i den Skov igjen, hvor de tolv Røvere var, han havde frelst Prinsessen fra. „Nej, nu ser det sølle ud", siger han, for han kjendte jo Skoven igjen, nu er a her, og hun sidder hjemme i Arabien og sørger over mig.

Digitized by Google

Da Prinsessen hun vaagner, er han henne, og det skjønne Klenodie er væk, og hun bliver da saa meget harmet. Hun gaar ind paa Slottet og leder af ét Værelse og i et andet og i Haven med; nej, væk var han. Saa tager hun hen og vil lede om ham, men var helt forvildet, hun vidste slet ikke, hvor hun drog paa. Inden hun ser sig for, var hun ogsaa ovre i Skoven, hvor hun havde siddet fangen, og deher 12 Røvere faar fat paa hende igjen og faar hende ned i Røverkulen, og i den Jærnkjæde, hun havde siddet i før. Se saa var hun ogsaa fanget forsvarlig.

Prinsen han gaar jo og spaserer omkring, og er saa sørgen. Saa hører han nogen, der kommer gaaende og skjændes, saa der er Lyd ved. „Naa, det er nok Røverne", tænker han. Han kommer lige imod dem, og de spørger ham om, hvad han var for en Karl. Ja, det svarte han ikke noget paa. Hvad de var for nogne? — De var 15 Skræddere. — Ja, saa var han og en Skrædder, saa var de 16. De følges ad lidt, saa kommer de imod en gammel Mand. Han spørger dem ad, hvad de var for nogne. Ja, de vilde jo sige æ Sande, de var Skræddere. „Det er ellers mange, hvor mange er I?" De var 16. „I er snart for mange af den Slags til at følges ad. I vilde vel gjærne have Arbejde?" — „Ja". — „Saa kan I faa Arbejde ved mig et helt Aar". De gaar lidt, saa staar der et galant Hus lige forved dem. Det kunde ingen af dem forstaa, de havde gaaet Skoven rundt tit, og aldrig truffet Huse, og nu traf de ét det første de kom til den Mand. „Ja", siger Manden, „her kan I komme ind, det er mit Hus". Da de er kommen ind, lægger han Dugen paa Bordet og siger: „Her kan I nu ønske jer, hvad Mad I vil have hele Aaret om, saa er det der strags". Saa sætter han et Lys paa Bordet for dem. „Det maa I lade brænde baade Nat og Dag, det skal nok vare Aaret om". Nu gjør vi den Aftale, at bestemt om et Aar kommer jeg igjen, og saa giver a jer to Spørgsmaal, kan I da ikke besvare dem, skal I miste jert Liv; men kan I, saa giver a jer 100 Daler hver". Saa tænkte Prin-

Digitized by Google

sen ved sig selv: „Ja, det en nu godt nok, men det er vist en stidt Person, vi der er kommen i med. Det faar nu alligevel at være, for ellers sulter a ihjel eller rives ihjel af vilde Dyr, eller kommer til Røverne“.

Nu gik det rask for deher Skræddere. Det blev Nat, og det blev Dag og de levede lystig. Prinsen holdt Regning med Tiden, men de andre brød dem ingen Ting om og tykte, det var et herligt Liv. Kort at fortælle, Aaret er nu omtrent omme. Saa om Aftenen før gik Prinsen ud og var ikke tilfrej, han vidste jo ikke, hvordan det vilde gaa om æ Maanner. Huset stod saadan i Øster og Vester, og omme paa Vesterenden af det var der et Endevindue. Saa kunde Prinsen se ham komme, de var lejet til, og han stod og keg ind ad Vinduet. Saa lidt efter kom der én til. Prinsen gaar saa norden om Huset, saadan af Vejen, te de skulde ikke se ham. „Det vil blive strængt for dig i Morgen“, siger den, der kom sidst, „da vil du komme af med 1600 Daler“. — „Nej, det var ikke godt“, siger den første, „for a har ikke en Skilling af dem, alt det, a har fortjent, det er gaaet til Føden“. — „Ja, siger den anden, de to Spørgsmaal, du vil give dem, de skal nok blive besvaret“. — „Aa, det kunde være“, siger han, „at den a spurgte dig til, du kunde ikke en Gang besvare dem, siden saa dem“. — „Du kan jo prøve at spørge mig til“, siger den anden. „Kan du sige mig, hvad mit Hus staar paa“? — „Ja, det staar paa tre Sølvpæle, og de tre Sølvpæle staar paa tre Sølvplader, og de tre Sølvplader svæver paa Vandet“. — „Ja det er ogsaa sandt“, siger den første. „Kan du sige mig, hvad det er, der har lyst for dem der inde lige saa godt om Natten som om Dagen?“ — „Ja, de tror jo, det er Lyset, der har lyst for dem, men det er det skjønne Klenodie, der ligger henne over Døren, og som du stjal fra Prinsessen der ovre i Arabiens Have, lav du skabte dig i en Ørn. Det bliver du en Tyv for i Morgen“ siger han. Ja, nu havde den første faaet Besked nok, og de gik deres Vej.

„Nu skal I have Tak“, sagde Prinsen til sig selv, „nu

Digitized by Google

maa du huske det". Saa gaar han ind og er godt tilfrej og faar noget at leve af med de andre, og saa er det Dag. Om lidt kommer deres Husbond ind, og han beder God-Morgen. „Ja, stil jer nu op og ned ad Gulvet i en Række og prøv, om I kan besvare Spørgsmaalene. „Kan I nu først sige mig, hvad mit Hus staar paa?" Den ene siger Ler, den anden Grus, den tredje Sand, nogle sagde et, og andre et andet, og de blev saadan ved at revle op. „Ja", siger Prinsen, „saa vidt som a véd, og saa vidt som a tror, og saa vidt som a har lært, saa skal Huset staa paa tre Sølvpæle, og de tre Sølvpæle staar paa tre Sølvplader, og de tre Sølvplader svæver over Vandet". Ja, det var rigtigt. „Kan I saa sige mig, hvad det er, der har lyst for jer her i Huset i det Aar?" Ja, siger de andre, det var da det Lys, han havde sat paa Bordet, og det var ikke brændt ud endnu. „Nej", siger Prinsen, „det er det Klenodie, du stjal fra mig, da a sad inde i Lysthuset i Arabiens Have ved Siden af min Kjæreste, og som du skabte dig i en Ørn for at snappe fra mig; det er det, der ligger der henne, og det er du en Tyv for". Ja, det var ogsaa det, der havde lyst for dem, „det er ogsaa dit, der har du det". Saa siger de andre: „Ja, nu har vi jo udtjent, og nu skal vi have vor Løn". Ja, men det værste var, te han havde ingen Penge, de kom til at borge ham. Det vilde de ikke. Saa tog han en Pung op af hans Lomme, og det var en Ønskepung, og nu ønskede han Penge, og der blev snart saa mange, te de kunde ikke være i Huset for dem, da Ønskepungen først fik begyndt. Men kort at fortælle, enhver fik sine, og saa drog de af.

Saa gaar de lidt, og da kommer de imod ham igjen, de havde tjent, men saa kunde de ikke kjende ham. Saa bad han dem, om de kunde ikke give ham en Skilling, og de sagde nej, de havde arbejdet strængt for dem, de havde, og tjent dem dyre, de kunde altsaa ingen afse. Saa kom denher Tigger imod Prinsen, han gik bag efter, for han var ikke regnet af de andre, da han ikke rigtig vilde toge eller huje med dem. Han beder saa ogsaa ham, om han ikke kan give ham en Skil-

Digitized by Google

ling. „Jo, det kan a godt", siger han, og giver ham en hel Specie. „Ja, for det du nu er saa godgjørende", siger den gamle, „saa har du nu der din Skilling tilbage igjen, a kan se, der er godt i dig, men de andre skal nok komme om og i mine Kløer. Nu kan a sige dig, din Kjæreste sidder bunden nede i den Røverkule igjen, som du har frelst hende fra. Men hvordan du kan redde hende, det ved a ingen Besked om. — „Ja", siger Prinsen, „det skal a jo selv hitte paa, men vil du vise mig ud af Skoven?" — „Ja, dig skal a vise ud, men de andre skal komme til at gaa der saa længe de lever".

Nu vidste han ikke anden Beslutning end at komme hjem til Danmark og faa fat i det Tøj. Kort at fortælle, han kommer lykkelig hjem. Han turde ikke vove saadan lige frem at gaa ind i Sovekammeret, for han vidste nok, hans Moder hun var nysgjerrig, og saa gaar han om i Staden til en Guldsmed og forlanger saa og saa mange Stykker Kjøkkentøj, men saa kunstig gjort, te der var snart ingen, der kunde forstaa, hvordan det var gjort. Guldsmeden skulde nok faa, hvad det kostede, men det skulde gjøres snart. Det bliver saa færdigt i en Hast, og han kjøber sig en Kurv og pakker det i, og gaar om til hans Moder. Nu vidste han, Kongen var ikke hjemme, han var rejst ud. Saa gaar han ind og lader sig melde for Dronningen som en udenlandsk Guldhandler. Hun kommer strags ud og spørger, hvad det er. Ja, det var alle Slags Kjøkkentøj. Hun blev saa forelsket i det og skulde da have noget af det, for det havde hun aldrig set Mage til. Ilav hun staar ude i Kjøkkenet og seer paa det, gaar han ind i Sovekammeret og faar fat i Sabelen og Skjorten, han vidste jo Besked om, hvor det var, og saa tænker han: „Nu skal I have Tak". Hun kunde slet ikke kjende til ham, og nu knapper han hans Kjole godt, for at hun skulde ikke faa at se, te han havde det Tøj. Hun spørger atter om, hvad det skal koste. Ja, det ravede ikke saa vidt, han havde nær udsolgt, og hun kunde give, hvad hun selv tykte. Men det var skammeligt, at Kongen ikke var hjemme, siger hun, for han vilde gjærne have

Digitized by Google

snakket med ham, da han var et udenlandsk Menneske. „Ja, siger han, han vilde ogsaa gjærne have talt med Kongen." Han ventede saa og vilde i med ham, for Dronningen mente, at han kom snart.

Med et saa kommer Kongen for Døren, og han farer jo ud til ham og holder Sabelen op for ham og siger: „Før havde du Magten, men nu har a den, nu maa du udvælge dig de samme to Ting, som a maatte, enten dø eller have dine Øjne stukken ud, og saa drives hen i den Skov, som a var." Naa, saa tykte han, at naar Prinsen kunde faa hans Syn igjen, saa kunde han vel ogsaa, og saa vilde han da helst hen i den Skov. „Ja, nu siger a God-Dag, Moder! du tænker vel ikke, du er min Moder, men det er du, og nu skal du berede dig paa Døden, for nu lever du ikke længe. A skal snart gjøre dig færdig nu, og saa vil a sige dig Farvel, Moder, for du har forraadt mig tit, og har ført mig i megen Sølleheb." Saa jager han hans Sabel i hende, og nu ligger hun der. Dernæst trækker han af med Røveren hen ad den Skov, som de var sidst, og der faar han hans Øjne stukken ud og faar saadan Løn som forskyldt. Saa kom deher mange slemme Dyr, og de rev ham i Stumper og Stykker; ham vilde de have, for det han var et Skarn.

Saa gaar Prinsen ned ad Røverkulen til Prinsessen og beder God-Dag paany. „Naa", siger han, „skal vi nu her samles igjen, nu tænker a, vi er snart til Ende med det, for nu har vi endda gaaet meget igjennem". Saa hugger han jo Kjæden i Stykker, som hun var bunden i, og saa drager de jo af igjen til Arabien. Der bliver Glæde, ilav de kommer hjem, for den gamle var levende endnu, og de fortæller, hvad de har gaaet igjennem siden. Saa bliver der anrettet til Bryllup, og de holder det der i Arabien. Lav de var færdige med det, siger han: „Vil du nu med hjem til Danmark, a skal tilbage til mit Fødeland, for her kan a ikke være". — „Ja", siger hun, „hvor du gaar hen, der gaar a med, det er vi ens om", og saa drager de til Danmark. Den gamle Konge, deres

Digitized by Google

Fader, tager de med dem, og saa giver de Landet hen til nærmeste Slægt. Saa bliver han kronet til Konge i Danmark, men om de er der endnu, det véd a ikke.

Niels Hansen Li, Vejen Mose.

---

2. Stærke-Hans og Prinsesserne.

Der var en Mand, der havde ikke uden ét Barn, og det var en Søn, men ham vilde han have en stærk Dreng ud af, og saa lod han ham faa Patten i ti Aar, og han gik og bestilte ingen Ting. Da de ti Aar var omme, tog han ham med i Skoven. „Tag nu Hold paa det Træ, Hans, og lad mig se, om du kan tage det op med Rode". Han tager ogsaa ved og ryster Træet godt, men trække det op kunde han ikke. Saa tager han ham med hjem igjen, og han faar Patten i ti Aar til, og bestiller ingen Ting. De gaar atter ud i Skoven, og han viser ham et Træ, som han skal rykke op med Rode, og nu tager han det ogsaa pænt nok. „Nu skal du ikke have Patten længere, nu skal du til at bestille noget". Det var om Høsten, og saa skulde han til at høste Korn. Men han slog til Kornet, saa det fløj langt hen og var hverken til at samle eller binde, og hverken til at høre eller se. Folkene de blev helt forskrækkede, for de mente, at hvis han skulde blive vred en Gang, saa slog han dem rent ihjel. Da de kom hjem om Aftenen, sagde de til hans Fader, at han kom til at sørge for at blive af med ham, ellers kom de til at rejse. Saa siger han til Hans: „I Morgen skal du ud i Verden at se dig lidt omkring". — „Ja vel, Fader", siger Hans, og saa rejste han.

Han kommer til en By, og der gaar han ind i et Hus og spørger Manden, om der var ingen her, der vantede for et Arbejdsmenneske. Jo, Præsten han manglede en Avlskarl, for han var netop bleven af med den, han havde; men han var saadan slem skave over Lønnen. Ja, det gjorde ikke noget, han gaar op til Præsten og spørger, om han kunde ikke faa Tjeneste ved ham som Karl. Jo, det siger han jo til. Saa skulde

Digitized by Google

de nu til at akkordere om Lønnen, og det kom de nemt over, for Hans forlangte ikke mere til Løns, end at han, naar de var færdige med Høsten, maatte tage alle de Straaer, han kunde holde i to Hænder med Kornet i, og saa give Præsten tre Slag over Ryggen med den Lok. Det gik Præsten ind paa, for han var pine over Skillingerne, og saa kom han jo ingen Penge af med.

Dagen efter skulde de baade til at brygge og bage, og det var Skikken, at Avlskarlen skulde hjælpe Pigen at bære Vand og Brænding ind. Saa kom jo Hans ind og skulde til at bære Vand, og de flyr ham to Spande, men det var han ikke fornøjet med, det var ingen Ting at gaa med. Saa tager han Grubekjedelen op og bærer den ud til Kjelden, og fylder den med Vand og tager og bærer den ind, og sætter den igjen, hvor den skal staa.

Nu skulde han til at bære Brænding ind. Han tager en hel Favnfuld Brænding og kommer ind med, der kunde vel være saa meget som et helt Vognlæs. Pigen bliver saa forskrækket ved at se dether Syn, te hun kalder paa Præsten, og da han kommer, bliver han ogsaa forskrækket. Han huskede jo, hvad han skulde give i Løn, og det kunde blive ham haardt nok. Saa siger Præsten til ham: „Hør, Hans, i Morgen skal du i Skoven og hente os et Læs Brænding“. — „Ja vel, Husbond“, siger han. Dér mente Præsten, han kunde blive af med ham, for den Skov var fuld af ene Trolde.

Naa, Hans han kjører i Skoven om Morgenen og tager et Træ og lægger paa Vognen; men da han saa er færdig til at kjøre, kommer der saa myrdelig mange Trolde frem af Jorden og omringer ham helt. Men Hans er ikke forknyt, han snapper et Træ med Rode og fejer dem til Side, som vi andre kan gjøre med en Støvekost. Saa lægger han ogsaa det Træ paa Vognen og vil til at kjøre hjem. Men saa kunde Bæsterne jo ikke trække det af Stedet. Han spænder dem fra begge to og lægger ogsaa dem paa Vognen, og saa tager han Hold i den og trækker den hjem.

Digitized by Google

Præsten var slet ikke glad ved at se Hanses Hjemkomst, og mente, at han maatte til at hitte paa et andet Raad for at blive af med ham. Ham og Fanden de havde haft en Kontrakt med hinanden, og den Kontrakt havde Fanden beskrevet. Saa skulde Hans hente den, og dersom han kunde komme med den, saa skulde han faa en hel Vogn fuld af Penge. Han gik ind paa Forslaget og lovede, at han skulde nok gjøre hans Bedste for at komme med Kontrakten. Præsten sagde ham, hvad Vej han skulde gaa, og saa begav han sig paa Rejsen.

Han naar ogsaa at komme til Fanden og forretter hans Ærende. „Tror du, jeg saadan udleverer mine Kontrakter!" var al den Besked, han fik. „Men jeg vil dog give dig et Forslag. Her har jeg nu en Ring, og saa vil vi prøve, hvem af os der kan kyle den højest. Kyler du den højest, faar du Kontrakten. Men kyler jeg den højest, saa faar du den ikke, og saa skal du blive her og høre mig til alle dine Dage."

Saa tager Fanden ved Ringen og kyler den saa højt i Vejret, at de kunde slet ikke øjne den, og det varede længe, inden den kom igjen. Nu faar Hans Hold i den og staar, som han vil gjøre nogle Indvendinger. Han kunde jo godt mærke, at han kunde ikke faa den saa højt som Fanden. Saa siger han: „Hvad staar du og tænker paa?" — „Aa, a spekulerer paa, om a skulde ikke sende den op til den Gamle".— „Der vil jeg ikke have den op", siger Fanden, „der har du saa Kontrakten". Sagen var, at naar han havde blevet af med Ringen, saa havde hele Magten været fra ham. Nu rejser Hans hjem til Præsten med Kontrakten. Præsten var jo glad ved Hanses Hjemkomst, og endda var han ikke glad. Dagen efter giver han ham deher Penge. Dem var han jo ør over at komme af med, men det hjalp jo ikke, og saa eftergiver Hans ham de tre Slag, han kunde tilkomme, og det var han snart allermest glad ved.

Saa begiver Hans sig paa Rejsen hjem til hans Fader med deher mange Penge. Paa Vejen kommer han om ved en Smedje, og der gaar han ind. Han siger saa til Smeden, om

han kunde ikke lave ham en Spaserestok. Nej, han maatte undskylde, han var ikke Kleinsmed. Ja, den skulde dog aldrig være saa klejn, for Stokken skulde veje 18 Lispund, og Knappen 4 Lispund, det var jo 22 Lispund, siger han. „Aa, Gud bevares“, siger Smeden, saa meget Jærn havde han ikke haft i hans Smedje paa én Tid, langt mindre havde han haft det at gjøre i ét Stykke Arbejde. Saa tager Hans en Gjøvning Penge og giver Smeden og siger, at om otte Dage skulde Arbejdet være færdigt, saa kom han for at hente det.

Hans kommer saa hjem til Faderen, og han var glad ved hans Hjemkomst, og ikke mindre glad ved at se de mange Penge. Saa gaar Hans Ottendedagen efter ind til Smeden og faar hans Spaserestok, og saa begynder han at vandre, nu vilde han ret ud at se sig om. Da kommer han om ved én, der var ved at kløve Træ, og for hver Gang han hug til, kunde han hugge en Spaalte fra lige saa stor som en Favn Træ. Der tykte han, han kunde faa en god Rejsekammerat. Saa siger Hans: „Hvad staar du for og kløver Træ her?“— „Aa, en skulde jo da fortjene Føden ved én Ting, og saa lige saa godt ved at kløve Træ som noget andet“. — „Følg du med mig“, siger Hans, „saa skal du faa det meget bedre“. Ja, det vilde han ogsaa godt, for han var værgeløs[1]). Saa tykte han, nu var de to gode Kammerater, nu skulde der meget trykke dem, om der var noget, der kunde dyste dem.

Saa gaar de jo videre, og de kommer til én, der staar og slaar Sten i Stykker, og hver Gang han slog til, saa kunde han slaa saadan en Spaalte fra som en Møllesten. Der mente Hans, at naar de fik ham med dem, saa var de tre ordentlige Drabanter, og han siger til ham som til Brændekløveren, og de bliver enige om at følges ad alle tre.

De kommer saa til en stor Skov, og der gaar de ind i. Midt inde i Tykkenet der kommer de til et dejligt Slot, og de gaar ind paa Slottet, men mærker ingen Folk til. De gik ind i én Stue efter en anden, og omsider kommer de ind i én,

[1]) ikke gift.

Digitized by Google

hvor der hængte saa mange Geværer paa Væggene. Saa siger Hans: „Lad os tage os et Gevær hver, og lad os saa gaa ud i Skoven og skyde os et Stykke Vildt". Det var de ens om. Det varede ikke længe, inden de fik et Stykke Vildt, og saa gik de hjem. Saa skulde Brændekløveren lave Maden til og koge Suppe og stege Kjødet, og saa vilde de andre gaa i Skoven igjen og skyde et andet Stykke Vildt. Da han nu var færdig med Suppen og Stegen, saa kom der en gammel Kjælling og klagede sig, hun var saa sulten, om hun kunde ikke faa noget at spise. Det siger Brændehuggeren ja til, og han gav hende Suppe og Steg, og da hun var færdig med det, saa fløj hun lige paa ham og slog ham til Jorden, og lettede saa en Lem og smed ham derned, og med det samme forsvandt Kjællingen ogsaa.

Saa kom de nu hjem fra Skovturen, og Suppe og Steg var færdige, og de kunde se, der var spist, men væk var Brændehuggeren. Dagen efter skulde Stenkløveren blive hjemme og lave Suppe og Steg, og saa skulde Hans ene gaa i Skoven og skyde noget Vildt. Da han havde Suppen færdig, saa kom Kjællingen igjen, og det gaar med ham som med Brændehuggeren, Kjællingen puttede ham ned gjennem Lemmen, og saa sad han ogsaa der.

Naa, Hans kommer hjem og ser, at han er ene, og tænker: „Ja det var nogle rigtige Kammerater, du fik der, nej, stol nu blot paa dig selv". Saa begynder Hans at kokkerere Dagen efter, og han faar Suppe og Steg færdig, og da kommer den samme gamle Kjælling igjen og spørger ham, om hun kunde faa noget Suppe og Steg, og dertil svarer Hans jo. Da hun nu var færdig med Suppen, saa begynder hun at klemme løs paa Hans ligesom paa de andre to. Men Hans var jo ikke for sen med at trække hans Spaserestok og levere hende adskillige Træk af den. Men han mærkede snart, at hvis han skulde blive ved svar længe paa den Maade, saa gik han væk ogsaa. For hun havde en Krukke med Salve i, og det mindste hun dyppede hendes Finger i Salven og smurte paa,

Digitized by Google

hvor han havde slaaet hende med Stokken, saa var det lægt med det samme. Men saa gik Hans lige ind paa hende og tog Krukken fra hende, og nu fik hun jo adskillige af Spaserestokken, indtil hun bad om godt Vejr. Saa kommer Hans jo i Hove (Hu) om, at hun havde nok gjort lige saadan ved hans Kammerater, og saa gjente han hende til at sige, hvor de to var. Da Hans han kommer ned i Kjælderen til dem, saa laa de og var halv døde, men han smurte dem i denher Salve, og da var de kurerede med det samme.

Saa siger Hans: „Vi maa se os bedre om her paa det Slot, her maa være noget endnu, som vi ikke har opdaget". Saa kom de til en stor Kjælder, og der linnede de Lemmen til den. Naa, saa hitter de en Løb og et Tov, og saa hejser Hans først Brændehuggeren derned. Da sidder der to dejlige Prinsesser nede. De siger til ham: „Stræb du at komme herfra, for kommer Hegsen hjem, saa kommer du ikke levende herfra". Han gaar jo i Kurven igjen og raaber: „Hejs!" og de faar ham trækket op. Da han nu kommer op og fortæller dether, saa siger Hans: „Det er godt, der maa a ned". Da han kommer nu derned, saa siger Prinsesserne til ham: „Aa, skynd dig at komme op, for kommer Hegsen hjem og ser dig, saa slaar hun dig ihjel". — „Hende er a ikke saa bange for", siger Hans, „for a har en Spaserestok, den har hun lært at kjende". Da han ikke det var, spørger de, om han kunde saa ikke hjælpe dem op. Jo, det kunde han godt. Saa kommer først den ene i Kurven, og saa den anden, og de bliver hejst op.

Saa kommer de andre to i Hove om, at nu vilde de ikke have Hans op igjen, for kom han op, vilde han have den ene af Prinsesserne, og saa blev den ene af dem jo narret. Nu lod de Kurven hejse ned til Hans og forestilte, at de vilde have ham op, men saa sætter Hans hans Spaserestok i Kurven og raaber: „Hejs!" De tykte, at Kurven var saa tung, han maatte nok være i den, og saa trækker de op ad; men da de havde faaet ham et bitte Stykke op, saa lige med et lader de ham platte ned igjen, for at han skulde slaa sig ihjel. Men Hans

Digitized by Google

han gav jo et Grin af det, for det var jo blot hans Spaserestok, der faldt ned og slog sig ihjel; han mente jo, som det gik.

Saa spaserer Hans videre omkring der nede i Kjælderen. Der kommer han til den tredje Prinsesse, som var den ungeste og meget den skjønneste, og da han kommer derind, saa sad hun og var ved at løske Trolden, han havde syv Hoveder. Hun siger: „Aa, vær stille, for kommer Hegsen hjem, saa er du uheldig, saa kvæler hun dig." — „Nej, den Svend er a ikke ræd for," siger han, „hende kjender a saa nøje." Ja, da han var ikke ræd for hende, om han turde saa ikke tage sig paa at hjælpe hende op? Jo, det kunde han godt. Han trækker hans Spaserestok og slaar til Trolden, saa alle syv Hoveder fløj af ham paa én Tid. Da han det havde gjort, saa kom Hegsen, og hun var jo gal, men han viser hende Spaserestokken og spørger, om hun vil smage den igjen. Saa gjenner han hende til at hjælpe baade ham og Prinsessen op, og da de nu er komne op, saa følger han med hende ud i Skoven og bliver ved et langt Stykke hen. Saa vilde hun, at han skulde have fulgt med hende hjem til det Kongerige, hvor hun var fra. Men det vilde Hans ikke. Ja, saa giver hun ham en halv Sol af Guld og en halv Maane af Guld, og saa begiver hun sig paa Rejsen hjem.

Omsider kommer Hans ogsaa til det Kongerige, og der hører han, at der var saa meget udlovet for den, der kunde lave en halv Sol af Guld og en halv Maane af Guld. Der gaar Hans ind til en gammel Guldsmed og spørger, om han kunde faa Arbejt. Guldsmeden sagde nej, for han havde ikke Arbejt aand til sig selv. Men saa siger Hans, at han havde hørt, der var saa meget udlovet for den, der kunde lave en halv Sol af Guld og en halv Maane af Guld, og det kunde han gjøre. Ja, saa kunde han ogsaa faa Arbejt ved ham, og Mesteren spørger om, hvor lang Tid det kunde tage. Ja, tre Dage, og han kunde godt gaa op til Kongen og tage sig Arbejtet paa og love, at om tre Dage skulde det være færdigt. Han gaar ogsaa, og alt det kommer i Orden.

Digitized by Google

Den første Dag gaar, og Svenden bestiller ingen Ting. Men Mesteren mente: „Ja, i Morgen maa han da til at tage fat". Men det gik lige saadan. Mesteren og Konen de var jo saa ærgerlige over, at denher Svend havde saadan narret dem. Men den tredje Dag om Morgenen da begynder han at banke ude i Værkstedet, som hele Huset skulde vælte. Saa siger Mesteren til Konen: „A maa til at derud og arbejt ogsaa, for i Dag er han nok ved at bestille noget". Det første han linner Døren ind til Værkstedet, da var det, som det hele stod i ene Flammer der inde. „Gud bevares, hvad er det dog, du bestiller her," sagde han. Ja, nu var Arbejtet færdigt, sagde han. Men han havde jo blot staaet og slaaet der inde med hans Spaserestok, for Guldsolen og Guldmaanen havde han jo fra Prinsessen af. „Nu kan du gaa op med det," siger Hans. Nej, han kunde tro, han havde haft megen Sorg i deher to Dage, han maatte hellere selv gaa op med det. Ja, det kunde han ogsaa.

Da Hans kommer op til Slottet og mælder sig, og kommer ind til Kongen, det første han fik Øje paa, det var Brændehuggeren og Stenkløveren, da sad de til Taffels med deher to Prinsesser, som de var blevne ægteviede til, og de havde bildt Kongen ind, at de havde frelst dem. Saa snart den yngste Prinsesse hun fik deher to Stykker at se, som Guldsmedsvenden var kommen med, da kjendte hun hendes egen Guldsol og Guldmaane, og hun kjendte ogsaa Hans, og saa fortæller hun Kongen, at Hans var den, der havde frelst dem alle tre. Saa blev Brændehuggeren og Stenkløveren landsforviste, men Hans fik den tredje Prinsesse og blev Konge i Landet.

Martin Nielsens Kone, Ajt.

Digitized by Google

3. Lyset og Staalmanden.

Der var en Soldat, der havde været 30 Aar i Tjenesten. Saa kunde han snart have kommet til at faa Pension, men da drømte han i tre Nætter i Træk, at han skulde være Konge i Paris, og saa gik han hen og forlangte hans Afsked. De sagde, at han var en Nar, der saadan vilde lade hans Pension gaa fra sig for den Drøms Skyld, for den gik aldrig i Opfyldelse. Saa fik han hans Afsked og rejste lige godt. Det var saa varmt i Vejret, og han blev tørstig, men da han saa kommer ind i en Skov, hvor der løber en Bæk, saa lægger han sig ned og vil drikke. Men da ligger der en Løve ved den anden Side af Bækken og ler ad ham, da han rejser sig igjen. „Hvad ler du ad?" siger han. „A ler ad, at du vil være Konge i Paris. Det bliver du ogsaa, men det sker kun med stor Møje. Nu skal du igjennem tre Skove, og der kommer da én til dig i den første Skov og spørger, om du vil ikke have ham til Tjener, men ham maa du ikke tage. Saa kommer du i den anden Skov, og der kommer atter én til dig og tilbyder sig at ville være din Tjener, men ham skal du heller ikke tage. Endelig kommer du i den tredje Skov, og den tredje, der da kommer til dig, ham skal du tage til Tjener, for han vil være dig tro, og det gjælder det saa meget for dig om. Der har du nu en Pung, den kan aldrig fattes Penge, og saa har du der et Sværd, alt det, du viser Eggen af det, det falder. Saa har du ogsaa her en Hat, den er trekantet, som du ser, og naar du snor den, saa flyver der 200 Kanonskud ud af hvert Hjørne. Naar du kommer nu midt ind i den sidste Skov, saa kommer du til et Hus, og der skal du gaa ind. Der er en gammel Kjælling, og hun vil have dig ned at hente et Lys, der staar og brænder nede i Kjælderen. Det skal du gaa ned og tage, men hun vil forlange det af dig, inden du kommer op. Du skal imidlertid ikke lade hende faa det, for saa lader hun dig platte ned i Kjælderen igjen, og saa kvæler hun dig. Du skal tage det op med dig og beholde det. Der ligger en stor Staal-

Digitized by Google

mand der nede i den Kjælder, ham kan du kalde til dig, hvor som helst du er, saa snart du tænder Ild i det Lys, for saa kommer han og spørger om, hvad du befaler, og saa kan du altid faa af ham, hvad du begjærer. Men for det a har nu givet dig Underretning om det, saa beder a dig om, at du kommer mig i Hu, naar du kommer til Ære og Værdighed". Ja, det lovede han, og saa rejste han videre.

Da han kommer saa et Stykke hen, saa kommer den første Karl til ham og spørger, om han vil ikke have ham til Tjener. Men det siger han nej til. Saa kommer han i den anden Skov, og der kommer atter én til ham. Ham vilde han heller ikke have. Endelig i den tredje Skov, da han kommer til den tredje Karl, spørger han, om han kunde ikke faa ham til Tjener. „Tjener! du trænger saamænd ingen Tjener for". Jo, han vilde da gjærne have ham, og saa rækker han ned i Pungen og tager en Haandfuld Penge og giver ham. Ja, saa vilde han ogsaa nok være Tjener for ham, han saa jo, at han havde Penge nok, og saa fulgtes han med ham. De kommer saa til dether lille Hus, som Løven havde talt om, og der gik Soldaten ind. Der var ikke andre der inde end en gammel Kone, og han sagde: „God Aften Mutter!" — „God Aften, Sœnle, (Sønlille) svarer hun, „er du der? A har ventet efter dig saa længe. Vil du ikke gaa ned i Kjælderen og tage mig det Vogslys op, der staar og brænder?" Jo, saa gik han ogsaa derned. Der laa denher store Staalmand.. Da han nu havde taget Lyset og vilde op igjen, raaber hun: „Aa, giv mig Lyset, Sœnle, a er ræd, du faar det i Stykker." — „Nej, a skal nok passe paa det," siger han, og saa kom han op med det i Haanden, og saa viste han hende Eggen af hans Sabel. Da laa hun strags og var død. Saa rejste han videre med Lyset og hans andre Sager.

Da de kom saa ud af Skoven, var de i Nærheden af Paris. Saa siger han til hans Tjener: „Kan du vise os den villeste Gjæstgivergaard, der er her i Paris?" — „Aa, Gud hjælp os," siger han, „vi maa hellere gaa paa en af de simple,

Digitized by Google

den villeste er alt for dyr." Nej, de vilde paa den alvilleste. Saa viste Tjeneren ham ogsaa en, der laa lige overfor Kongens Slot, og der kom de ind.

Om Aftingen, de sad, saa siger han den gamle Soldat: „Hvad er det for en Musik, vi kan høre?" — „Aa, det er Kongens Datter, der spiller paa Klaver." Saa tænder han hans Lys, og da staar Staalmanden for ham. „Hvad begjærer min Herre?" — „A begjærer, at du skal skaffe mig et Klaver dobbelt saa godt som det, Prinsessen spiller paa." Naa ja, Staalmanden rejste af og kom snart med det. Saa gav han sig til at spille paa det Aftenen efter, og Prinsessen hører paa det. Saa kommer hun og vil kjøbe det af ham. Nej, han vilde ikke sælge det, men da hun bød ham mange Penge for det, saa lod han hende endelig faa det. Aftenen efter tændte han hans Lys igjen, og Staalmanden kommer og spørger: „Hvad begjærer min Herre?" — „A begjærer, du skal skaffe mig Prinsessen her over en Time hver Nat." Ja, det skulde ske, og hun kom ogsaa. Staalmanden hentede hende hver eneste Aften. Nu kunde de nok mærke, hun havde en urolig Søvn om Natten, og de blev ogsaa kloge paa, at hun blev hentet et andet Sted hen. For nu at faa det opdaget, hvor hun rejste hen, bandt de en Pose Ærter om hendes Hals, og saa fandt de ud af det. Der var jo Hul paa Posen, og Ærterne viste dem Vej. Kongen blev saa desperat, da han saa, hvor hun havde været, at han lod Soldaten sætte ind i et Taarn ved Siden af Slottet, og der blev sat Skildvagt for ham. Saa sad han jo der inde, og saa beder han Skildvagten om at kalde ad hans Tjener, for han kunde ikke faa hans Lys tændt, og Tjeneren havde hans Fyrtøj. Nej, siger Skildvagten, det turde han ikke. Saa rækker han ned i Lommen og tager en Haandfuld Penge, og slyr dem ud ad Sprækken til ham. Det hjalp, og saa hentede han Tjeneren. Soldaten beder ham om at hente Fyrtøjet, og da han faar det, saa tænder han Lyset, og da staar Staalmanden for ham igjen. „Hvad befaler min Herre?" — „A befaler, du skal bygge mig et Taarn inden

Digitized by Google

Dag, og det skal være dobbelt saa stort som dether, og staa ved Siden af, lige uden for Kongens Vinduer." Naa, der blev travlt, men om Morgenen, da Kongen han vaagnede og kom til at se ud, da maatte han gnide hans Øjne, for han saa det store Taarn og kunde aldrig begribe, hvor det kom fra. Han hører, og han frager, og endelig bliver det da oplyst, at det er Soldaten, der har ladet det bygge om Natten. Nu blev Kongen ræd og turde ikke nægte ham hans Datter længere.

Han bliver saa gift med hende. Saa beder han hende om at gjemme (putte) hans Hat og hans Sværd, og han fortalte hende, hvad Egenskab der var ved det. Saa fik hun Magen til lavet og havde det i Beredskab, og ingen kunde kjende det fra hverandt. Da gaar det saadan, at der kommer Krig paa, og denher Prins, for nu var Soldaten jo bleven Prins, han skulde ud at slaas. Men han vilde ingen Krigsfolk have med, han kunde nok selv gjøre det ud, sagde han. Da han drog af, bad han hans Kone, om hun vilde fly ham hans Hat og hans Sværd, og saa kom hun med de Dele, hun havde ladet lave. Da han kom nu ud til Fjenden, snoede han Hatten og sagde: „Fyr!" men nej, den vilde ikke fyre. Saa mærkede han, han var narret. Han viste dem Sværdet, men det vilde heller ikke gjøre Tjeneste. Enden paa det blev, at han blev fanget, og der blev et stort svært Baal stilt an, som han skulde brændes paa. Da han nu stod paa Baalet, bad han, om han maatte da ikke faa en Pibe Tobak, inden han skulde brændes, og det tykte de da var Synd at nægte Prinsen. Han bad dernæst, om han maatte ikke tænde ved hans eget Fyrtøj, og det fik han Lov til. Saa kom hans Tjener med det, og saa tændte han Lyset, og saa stod Staalmanden for ham igjen. Han sagde: „Hvad befaler min Herre?" — „A befaler, du skal slaa mig alle hele de Krigsfolk af i Knæerne!" Det gjorde han, og saa var Prinsen fri. Nu rejste han hjem til hans Kone, og hun var da saa meget sørgen, lod hun, hun havde saadan og saadan taget fejl og havde saadan fortrødt det. Her var nu det rigtige, og saa flyede hun ham det. Saa viste han

Digitized by Google

hende Eggen af hans Sabel, og da laa hun og var død for hendes Utroskabs Skyld. Nu var han i hans Værdighed igjen, og saa kom han i Tanker om Løven, der havde været saa god ved ham og endnu laa ved Bækken og ventede. Saa rejste han hen til hende, og hun blev glad, da hun saa ham, og sagde: „Vil du nu hugge mit Hoved af?“ Det var han ikke for, men da hun bad ham meget om det, saa gjorde han det, og saa blev hun til en skjøn Prinsesse, der havde været forønsket. Saa holdt han Bryllup med hende, og de levede al deres Tid som Konge og Dronning i Paris, og havde det godt.

Kirsten Marie Pedersdatter, Hornslet.

---

4. Pisk-i-Aske.

Der var en Kone, hun havde en Stifdatter og en egen Datter; men Stifdatteren var meget den skjønneste, og hun var ogsaa den mest yndede af andre Folk. Men hun maatte ikke godt komme til Syne, hun skulde sidde framme i Asken og piske, hvorimod den anden Datter skulde pudses op. En Søndag, da hun sad og piskede som sædvanlig, gik hun ind og spurgte Søsteren, om hun maatte ikke laane hendes gamle Klæder at gaa til Kirke i. „Nej, du faar dem ikke, du Pisk-i-Aske,“ svarte Söstereu. Saa gik hun fram og satte sig og græd. Da kommer der en Mand ind ad Bagdøren, én, hun kjendte ikke.

„Hvad græder du for, min Pige?“ siger han. „A vilde saa gjærne have været til Kirke, a forlangte min Søsters gamle Klæder, men maatte ikke, nu skal a sidde her hver Tag.“ — „Vil du love mig den første Søn, du faar,“ siger han, „saa skal a fly dig Klæder at gaa til Kirke i.“ — „Ja, det kan a saamænd gjærne love jer, for a faar aldrig Børn, a skal piske i Asken.“ Saa flyr han hende en stadse Dragt af ene Silke, og stads Hoser og Sko, og saa holder der en Karet uden for. „Hvad er det for en én?“ — „Det er én, du skal kjøre til Kirke i,“ og saa bliver hun pyntet og kommer i Kareten, og han siger: „Lyst æfor og Taag' æbag, ingen ser, hvor vi kjører

hen.“ Men han siger til hende: „Lige saa saare Degnen staar ud og læser i Brigsdøren, skal du gaa ud af Kirken, og komme hjem og i det andet Klæder, før de andre kommer.“ Da Degnen saa skulde til at læse, saa gik hun ud til Manden, og han sagde: „Lyst æfor og Taage æbag, og ingen ser, hvor vi kjører hen.“ Saa fløj han hjem med hende, og hun satte sig og piskede i Asken. Hun havde sat sig i den samme Stol, som hendes Moder og Søster var gaaet ind i, og de føg ind til det inderste af Stolen, da den fine Frøken kom. Da de nu var komne hjem, gik Søsteren ud i Kjøkkenet til hende og sagde: „Du har aldrig kjendt Mage til den fine en, der var i Kirke i Dag, og hun var i vor Stol, og hun var da saa forfærdelig skjøn.“ — „Ja,“ siger hun, „det kan a ingen Gode have af, du fortæller mig det, a maatte ikke komme til Kirke!“ og hun piskede godt i Asken, at den anden kunde blive noget støvet ogsaa. Der kunde ellers blive en slem Sand (Orden) i deres Kjøkken, saadan som hun der sad og piskede.

Næste Søndag vilde Moderen og Datteren igjen til Kirke for at se, om den pæne én ikke vilde komme igjen. Stifdatteren gik saa ind og sagde til Søsteren, om hun vilde ikke laane hende nogle Klæder. „Nej, hvad skulde du have hendes Klæder for, du Pisk-i-Aske, gaa du fram igjen.“ Hun satte sig saa at piske, og hun græd. Saa kom Manden igjen ind ad Bagdøren. „Vil du til Kirke i Dag, min Pige?“ siger han. „Ja, a vilde gjærne, hvis a kunde faa Lov.“ — „Naar du vil love mig den anden Søn, du faar, saa skal du faa den samme Dragt, du havde sidste Søndag.“ — „Ja, det kan a saamænd gjærne love dig, a skal piske alle de Dage, a er til, a faar aldrig Børn.“ Saa fik hun de samme Klæder og fik den samme Karet at kjøre i; men hun skulde jo gaa ud af Kirken, naar Degnen vilde til at læse i Brigsdøren. Hun kom og satte sig i den samme Stol, og de jog dem ind til det inderste af Stolen og turde ikke røre ved den fine én. Alle Folk var saa forsete paa hende, og der var mange komne til Kirke for at se, om hun ikke kom igjen. Da Degnen traadte ud af

Digitized by Google

sin Stol, gik hun, og hun kom ud til Vognen, satte sig op at age, og Manden sagde: „Lyst æfor og Taag' æbag, ingen ser, hvor vi kjører hen.“ Hun kommer saa ind og sidder og pisker i Asken, da de andre kommer hjem. Søsteren kom ud til hende at fortælle om den pæne Frøken, der nu havde været i Kirke i Dag igjen, hun havde aldrig kjendt Mage, saa pæn som den var. „Det kan ikke hjælpe, du fortæller mig det,“ siger hun, „a har saa meget mere ondt af det, da a skal sidde og piske her og kan ikke komme til Kirke,“ og saa piskede hun, te det støvede efter.

Den tredje Søndag gik ind igjen. Hun kommer og vil laane hendes Søsters Klæder, for hun vilde ogsaa saa gjærne se den pæne Frøken, de havde talt saa meget om. „Nej, du skal fram, det er din Bestilling, jeg har ingen Klæder til dig.“ Da de andre var tagne te'n, sad hun og græd. Saa kommer Manden igjen. „Naa, saa du sidder i Dag og græder som sædvanlig.“ Ja, hun havde været inde at forlange hendes Søsters Klæder for at kunne komme med til Kirken, men hun kunde ikke laane dem. „Vil du love mig den tredje Søn, du faar, saa skal du faa en Dragt saa pæn, te du har aldrig set Mage, og du skal faa Guldsko paa dine Fødder.“ — „Ja, det vil a gjærne love dig, for a faar aldrig Børn.“ — „Men pas nu endelig paa, te naar Degnen træder ud i Brigsdøren, saa skal du gaa. Kongens Søn er i Kirke, og han kommer dig saa nær, te han træder din ene Guldsko af; men det skal du ikke bryde dig om, du skal blive ved at gaa og se at komme ud. Saa fik hun en Dragt, der var helt forgyldt og saa stads, at der ikke var Magen til den, og Guldsko paa Fødderne, og saa kjører hun til Kirken. Da hun nu kommer ind i Kirken, ser enhver paa hende, og hun gaar ind i den samme Stol som sidst. De føg ind til det inderste, baade Moderen og Søsteren, og turde ikke sidde i Nærheden af hende. Kongens Søn var ogsaa i Kirke, han havde hørt Tale om den skjønne Frøken og var nysgjerrig efter at se hende. Saa snart Degnen traadte ud og vilde til at læse i Brigsdøren, gik hun ud af Stolen, men Kongens Søn gjorde ogsaa, og han kom hende

Digitized by Google

saa nær, at han traadte hendes ene Sko af. Han vilde ogsaa haft hende i Tale, men hun blev ved at gaa, og sætter sig op i Kareten. Saa siger Manden til hende: „Nu kan du blive i Klæderne, for den Dragt maa du beholde. Der kommer nok snart Bud efter dig, at du skal komme op til Kirken, og saa maa du jo være til Rede. Nu har du jo ikke uden én Sko, men saa kan du tage den i din Haand og gaa, ligesom du er."

Da Folkene nu kom ud af Kirken, traadte Kongens Søn frem med denne her Sko og spurgte, om der var ingen, der kunde passe den, for den, der kunde, den vilde han ægte. Af Kirkefolkene var der en Del unge Piger, der prøvede den, men der var ingen, der paa nogen Maader kunde faa den paa. Konens Datter kunde heller ikke. Hun snittede endda noget af Hosetaaen og noget af Hælen ogsaa, og da hun skulde saa til at prøve, kunde hun lige klemme sig i den. Saa sidder der en Krage oppe paa Kirken, den siger:

„Snit paa Hæl, og snit paa Taa, den bitte Pige, der sidder hjemme og pisker i Asken, Guldskoen blev trojen aa."

Saa siger Kongens Søn: „Tys, hvad er det, den Krage siger?" — „Pyt med, hvad en Krage sidder og gulper," svarer Konen. Jo, Kragen siger igjen:

„Snit paa Hæl, og snit paa Taa, den bitte Pige, der sidder hjemme og pisker i Asken, Guldskoen blev trojen aa."

Saa spørger Kongens Søn, om hun havde ikke flere Døtre. Nej, hun havde ikke flere, „og pyt med, hvad en Krage sidder og gulper." Jo, Kragen raaber igjen højere:

„Snit paa Hæl, og snit paa Taa, den bitte Pige, der sidder hjemme og pisker i Asken, Guldskoen blev trojen aa."

Kongens Søn spørger hende atter ud, og hun maa omsider til at bekjende, at hun havde én til der hjemme. Saa skulde der Bud hjem efter hende. Nu troede Konen, at hun skulde komme lige saa asket, som hun var. Men saa kom hun med Guldskoen i Haanden og i den kostbare Dragt. Saa siger Kongens Søn: „Ja, der er jo Pigen." Hun kom i Skoen, og hende kunde den passe. Saa vilde han have hende. Saa

Digitized by Google

spørger han Konen, om hun vilde gjøre Bryllup med dem. Nej, det vilde hun ikke. Ja, saa kunde han selv. Saa fik de da Bryllup og fik hverandre.

Saa varer det ikke længe, inden hun bliver frugtsommelig. Hun beklagede sig til hendes Mand over, at hun saadan havde lovet den fremmede Mand hendes tre første Sønner, og dersom det nu blev en Søn, saa var det rent forfærdeligt. „Ja," siger han, „det skal du ikke sørge over, det kan maaske blive bedre, end du tænker." Saa gik Tiden, og hun gjorde Barsel. Det blev alligevel en Søn. Da kommer Manden om Natten og kalder uden for Vinduerne og siger, om hun huskede nu, hvad hun havde lovet ham. „Ja, det husker a nok," siger hun, men nu havde han altid været god ved hende, om han vilde ikke gaa nu og lade hende have den Søn at ro sig ved, til hun fik nogle flere. Jo, saa fik hun da at beholde dem saa længe.

Saa blev de da saa glade, baade hende og hendes Mand, saa længe det varede, saa gik jo den Tid. Men det varede ikke længe, før hun blev frugtsommelig igjen. Hun begyndte atter at sørge og klage sig. Hendes Mand trøstede hende og sagde, at hun kunde vel snakke godt med Manden igjen, det gik nok bedre, end hun tænkte. Saa gjorde hun Barsel og fik atter en Søn. Natten efter kommer Manden igjen til Vinduerne og spørger, om hun huskede, hvad hun havde lovet ham. „Ja, det husker jeg nok, men det varer vel ikke saa længe, inden du skal have én til, og saa kan du jo faa dem paa én Gang alle tre. Jeg vilde saa gjærne beholde dem saa længe." Ja, saa maatte hun ogsaa den Gang faa hendes Vilje, og Manden rejser af.

De blev nu saa glade igjen, for nu var Faren atter overstaaet for en Tid. Men det varede ikke længe, før hun blev frugtsommelig for tredje Gang, og saa bekom hun atter en Søn. Nu blev hun saa harmet, te det var forskrækkeligt, og den Dag var da saa meget sørgefuld. Hun vidste aldrig, hvad de skulde gjøre, og hendes Mand vidste snart heller ikke. De havde nok

Digitized by Google

haft stor Glæde over Børnene, men Sorgen over, at de nu skulde skilles ved dem, var endda meget større.

Saa træffede det netop den Dag, at der gik en gammel Mand og tiggede, og da han nu var saa træt, saa satte han sig ved en Høj og vilde hvile sig. Som han nu sidder og hviler der, saa hører han en Røst nede i Højen, der siger: „Haha haha, faldera! a skal ha' all' tre Dronningens Sønner i Nat; den første vil a have fersk stegt, den anden vil a have grønsaltet, og den tredje vil a have hængt op i Røgen. Men dersom hun var nu lige saa klog som a, saa kunde a aldrig faa én af dem, for naar hun sagde nu: „Du koldet rød' Tyr, du faar ikke mine Børn, a har selv svejen for dem, og hun siger det til mig tre Gange, saa bliver a saa gal, te a flyver i Flintestеn."

Hvad den gamle Mand havde saa ikke været træt, saa blev han let. Han rejser af til Slottet, det snareste han kunde, og vilde ind og tale med Dronningen. Der var Vagt uden for, og de spyttede paa ham, han maatte ikke komme ind til hende. Det var jo saa forfærdeligt, at han kunde forlange det. Ja, det kunde være det samme, han skulde ind. Nej, der var ingen Raad. Han var saa forbistret for det, og stormede dem og vilde derind, for han sagde, at han kunde frelse flere Sjæle. Endelig skikker de da Bud ind til Dronningen, at der var en gammel Mand her ude, der vilde endelig snakke med hende, og han sagde, at han kunde frelse flere Sjæle. Ja, saa sagde baade Kongen og Dronningen, at de skulde endelig lade ham komme ind. De vidste nok, hvad Sorg de havde, og kom til at tænke over det, da han sagde saadan. Saa kom han ind, og saa fortæller han, at han laa ved en Høj, og der hørte han en Røst, der sagde noget om, at han skulde have Dronningens tre Sønner, og fortalte tillige med, hvordan hun kunde beholde dem. Han fortalte kort sagt det hele, og da de hørte det, blev de saa glade ved det, te det var mageløs, og ved den gamle Mand ogsaa. Han fik alt det, han kunde æde og drikke, og fik en god Seng at ligge i den Nat. Saa kommer Røsten

Digitized by Google

ogsaa til Vinduerne om Natten og spørger Dronningen, om hun huskede nu, hvad hun havde lovet ham. „Jo, det husker a nok, men du faar ikke mine Børn, du koldet rød' Tyr, a har selv svejen for dem." Det gjentog hun saa tre Gange, og han bliver da saa gal, te han flyver i ene Flintesten. Saa bliver der saadan en Glæde paa Slottet, te det er mageløs. Den gamle Mand kom aldrig til at tigge mere, han blev der ved Kongen og Dronningen, og de sørgede for ham, for det han lavede det saadan, at de beholdt deres Børn.

Inger Katrine Pedersdatter, Hestbæk Mark.

---

5. Stærkendreng.

Der var en Konge og hans Dronning, de havde ikke uden ét Barn, og det var en Prinsesse. Hende gjorde de jo saa meget ud af, baade Kongen og Dronningen. Men saa døde Dronningen, og et Aars Tid efter fik Kongen sig en ny Dronning. Men hun var ikke svar god ved Prinsessen. Det kunde Kongen jo godt se, og saa gjorde han sommet saa meget ud af hende; men det blev Dronningen jo længere jo mere vred og ærgerlig paa hende for. Saa var der en gammel Kone i Nærheden, der havde Skyld for, at hun kunde hegse, og saa gik det saa vidt med Dronningen, at hun gik hen til hende og fortalte hende, hvordan det havde sig; om hun kunde ikke hjælpe hende med at faa Kongen gjort vred paa Datteren, hun skulde da faa det godt betalt. Saa spørger Konen hende allerførst efter, om Prinsessen spiste Ost. Ja, saa meget gjærne. Saa var der gode Raad, svarede Kjællingen, saa skulde hun nok hjælpe hende. Om en otte Dags Tid skulde hun nok høre fra hende igjen.

Saa havde Kjællingen en Pibe, og den gik hun med ud i Skoven og blæste i den, og saa kom alle de vilde Dyr, der var i hele Skoven, og dem malkede hun, og det Mælk lavede hun i en Ost. Da den Ost saa blev tør, gik hun selv til Dronningen med den. Saa siger hun: „Naar du kan nu faa Prin-

Digitized by Google

sessen til at spise den, saa bliver hun frugtsommelig, og saa skal a visse dig for, te Kongen bliver vred paa hende."

Dronningen gik nu den samme Dag selv ind til Prinsessen med Osten, for hun vilde jo ikke tøve med det. Hun gjorde sig da saa meget gjæv og sagde, at her var en bitte Forœring til hende, og den vidste hun, hun vilde gjærne have. Prinsessen blev jo ogsaa glad til Osten og spørger, om hun maatte da ogsaa spise den altsammen. „Ja, den er saamænd gjort til dig alene," sagde Dronningen, og hun passede godt nok paa, at Prinsessen fik den i sig.

Det varede nu ikke længe, inden hun kunde se, at Prinsessen blev mere før. Da det blev saa meget, at enhver da maatte kunne se det, sagde hun til Kongen en Dag, de sad og spiste: „Ak, den Hjærtesorg jeg har!" Det vilde Kongen ikke rigtig svare noget til, han sagde blot: Ja, det kunde jo godt være. En Tid efter vil hun prøve igjen, og siger: „Ak, den Hjærtesorg jeg har." — „Hvad er det da for en Hjærtesorg?" siger han. „Ak, vor Datter er frugtsommelig." — „Ja, de har løjet saa mangen stolt Jomfru paa," svarer han, „saa kan de vel ogsaa lyve hende paa." Nej, des værre det var sandt. Om hun skulde ikke kalde paa hende, saa kunde han selv se det? Der bliver saa kaldt paa hende, og hun kommer ind. Jo, det var jo rigtig nok, enhver kunde se det paa hende, hun var meget tykkere end ellers. Saa bliver Kongen saa vred, te han befaler, hun skal øjeblikkelig kjøres ud i Skoven, han vilde aldrig se hende mere, og han bliver saa sørgen og elendig over dether.

Da hun nu kommer der ud i Skoven, og bliver læsset af og gaar i sin Enlighed, saa faar hun en bitte Hundehvalp. Da hun faar den at se, saa siger hun: „Herre Gud i Himlen, hvad har a syndet, imen a skulde komme saadan af Sted, og skal nu ikke se andet for mine Øjne end saadan et elendigt Dyr." Da siger Hunden: „Du skal ikke sørge, Moder, a skal nok hjælpe dig. Naar du nu gaar derhen til den Bæk og tager lidt Vand i din højre Sko og døber mig dermed og kalder

mig Stærkendreng, saa skal a nok sørge for Resten." Saa gjorde hun ogsaa det. „Læg dig nu stille og put dig godt ned i de Klæder, du har, saa skal a snart skaffe dig mere." Hun gjorde ogsaa det, og saa rendte Stærkendreng op til Slottet lige saa stærkt, som han kunde. Han gik jo nu og puttede og kom helt hen til det Værelse, hvor Kongen opholdt sig. Der skrabte han paa Døren, saa stærkt han kunde, og raabte og sagde: „Luk mig ind!" Naa, de saa jo paa denher bitte Hund, og Kongen tykte, det var en sær Lyd, han hørte udenfor; men der var ellers ingen, der brød dem om det. Saa skraber den igjen, og endelig er der en, der siger: „Hvem er det?"—„Det er Stærkendreng, og lukker I mig ikke ind, saa skal a rive Døren lige saa smaa, som den var møllemaald." Ja, de mente jo, det lod han nok være, og lod ham staa. Men saa gjorde han det alligevel, han kradsede Døren lige i ene Stumper, og saa gik han ind til Kongen, idet han sagde: „Saa I det, a kom ind, og hvissommenstid der nu ikke bliver sendt ud i Skoven til min Moder: Seng og Sengklæder og Fødevarer og Kammerjomfruer og alt hvad en kongelig Prinsesse kan forlange, naar hun er syg, saa skal a gjøre ved dig, ligesom a har gjort ved Døren her ude."

Kongen han blev saa forskrækket over dether, te han turde jo ikke nærere, og det blev sendt derud alt det, Stærkendreng forlangte. Saa siger han til hans Moder: „Saa du det, om a kunde ikke skaffe det, a lovede dig." — „Jo," siger hun. „Men nu vil a ogsaa til at i en lang Rejse." — „Hvor vil du da til at rejse hen?" siger hun. „A vil te'n og til Sverig, for Kongen i Sverig han er Enkemand, og ham, tykkes a, du skulde over og have." — „Nej, a tror da, du er sær, hvad tror du, det kan nytte? du kan nok tænke, han vil ikke have mig." — „Jo," siger Stærkendreng, „a skal nok faa ham til at sige ja, det kan du stole paa." Saa siger Prinsessen: „Men det er allerværst, naar du rejser saa længe, for der løber saa mange vilde Dyr her i Skoven, og de kunde træffe at gjøre mig Fortræd." — „Nej," siger han, „det skal du ikke være

Digitized by Google

ræd for, a skal nok gaa op til Kongen og faa ham til at sætte en god Vagt op om dig, saa ingen skal gjøre dig Fortræd." Saa løb Stærkendreng op til Slottet igjen lige saa stærkt han kunde, og den Gang behøvede han ikke at skrabe paa Døren, for det første de saa ham, saa lukte de hver Dør op for ham ind til Kongen, de var ikke for at faa deres Døre spolerede saadan, som det sidste han var der. Saa siger Stærkendreng til Kongen, om han vilde nu sende saa og saa mange Soldater ud i Skoven at beskytte Prinsessen for de vilde Dyr, for han vilde en Rejse til Sverig. Jo, de kom jo ogsaa derud lige strags, og saa rejste Stærkendreng til Sverig saa hurtig han kunde.

Da han saa kommer ind i Slottet der, gik det som paa det første Slot. Han raabte og sagde: „Luk mig ind!" men ingen svarede. Det varer ham for længe, og han skraber Hul paa Døren og kommer saa ind til Kongen. „Saa du det, a kom ind!" Ja, det saa han jo da. „Men nu kommer a her og vil sige dig én Ting. Der er jo bestilt en Paryk til dig, og den skal Parykmageren komme med i Dag." — „Ja, det passer godt nok," siger Kongen, „hvordan véd du det?" — „Ja, der kan du se, a véd det, men a véd mere end det. Der er nogle, der er blevne kjede af dig nu, og de vil have dig kvæld, og der er sat Forgift i Parykken saadan, te naar du tager den paa, saa kan du ikke leve." Ja, det tykte Kongen, han ikke rigtig vilde tro. Men saa sagde Stærkendreng: „Ja, nu kan vi prøve det. Naar Manden nu kommer, prøv saa og sig til ham, at du vilde gjærne se, hvordan Parykken kunde klæde ham. Saa tænker han: Naar a sætter den saa meget stille paa, saa kan det vel gaa an. Men naar han saa faar den sat paa, skal du give ham et Slag oven i Hovedet, saa skal du se, hvad han bliver til." Lige som de stod og snakkede om det, saa kommer Parykmageren. Stærkendreng springer ind i en Krog i et bitte Hjørne, og Manden kommer jo ind. Han bukker og skraber og vil da levere Kongen Parykken. Ja, den var jo saa meget pæn, siger Kongen, han vilde gjærne se, hvor-

Digitized by Google

dan den kunde klæde Parykmageren. Det turde han jo ikke sige nej til og maatte altsaa sætte den paa sig selv, hvor nødig han end vilde. Men da han saa har sat den paa, giver Kongen ham et Slag oven i hans Hoved, og saa falder han lige om paa Gulvet og er død.

Strags kommer Stærkendreng springende frem og siger: „Saa du det, om det passede ikke!" — „I jo," siger Kongen, han blev jo saa forundret over dether, te det var forskrækkeligt. „Ja, nu har a da frelst dit Liv; men til Gjengjæld skal du ogsaa gjøre, hvad a forlanger af dig." Ja, siger Kongen, det vilde han ogsaa godt, dersom det var noget, han kunde. „Ja, da véd a, du kan det, a véd, du er Enkemand, og saa skal du have min Moder." — „Din Moder!" siger Kongen, „du er en Hund, saa er din Moder vel ogsaa en Hund." — „Ja, a er den, a er, og min Moder er den, hun er, men nu skal det være, som a har sagt." Kongen han turde jo heller ikke sige nej til det. „Om en Maaned saa skal Bryllupet staa," sagde Stærkendreng, „og a skal nok selv gaa til Præsten og bestille Brudevielsen." Saa er det altsaa afgjort.

Saa gaar han til Præsten og siger: „Om en Maaned saa skal Kongen have Bryllup med min Moder." — „Din Moder!" siger Præsten. „Ja—a, min Moder." — „Du er en Hund, og din Moder er vel ogsaa en Hund." — „Ja, a er den, a er, og min Moder hun er den, hun er, men dersom du gjør ikke en god Brudevielse — a er jo en bitte Hund, og a gaar ind under Prækestolen og skal nok høre efter, hvad du siger — saa faar du selv tage imod Følgerne." Saa rejste Stærkendreng af, og saa kunde de selv sørge for det. De var saa sørgen og spekulerede over, hvem det endda var, Kongen skulde giftes med. Dersom det endda var et Menneske, saa tykte Kongen, han var fornøjet. De maatte jo stille an med at holde Bryllup, og der blev gjort Anstalter og lavet paa det hver Dag.

Da saa Stærkendreng var kommen hjem igjen, saa fortalte han jo hans Moder, te om en Maaned skulde hun til

Digitized by Google

Sverig og giftes med Kongen. Ja, hun vilde jo ikke vel tro det, men han blev ved at sige, te det paste, saa hun maatte til at tro det. „Og nu vil a til at op til din Fader og sige ham, te han skal have dit Udstyr færdigt til den Tid." Naa, det første han kom op til Slottet, blev der jo lukket op for ham lige som det sidste, og han kommer ind til Kongen og fortæller ham det: „og dersom I nu ikke faar hendes Sager og Udstyr færdigt til Tiden, hvad der kan tilkomme en kongelig Prinsesse, saa skal I da saadan og saadan blive gjort i Stand." Det bejaer Kongen jo ogsaa lige strags, for det var han glad til, han havde altid gjort saa meget ud af hende. „Om en Maaned saa skal Bryllupper være, og dig og din Kone kan jo ogsaa følge med, om I har Lyst til det." Naa, saa fik de ogsaa Sagerne stilt an samtidig med, at de lavede til Bryllup i Sverig, og da den Dag kom, det skulde være, saa skulde én der ovre i Sverig op i et højt Taarn med en Kikkert og kikke efter den Kant, hvor Stærkendreng var løben hen ad, om den kunde se nogen Ting. De vidste jo ikke andre Maader at faa Underretning paa. Da han havde saa siddet der oppe en lang Tid, saa mældte han, te nu kom der noget langt henne, der var saadan Støv, te det var forfærdeligt; han troede nok, det var Folk, og han kunde se noget blankt, der skinnede i Solen. Naa, saa tykte den svenske Konge, det var ingen Sag, naar det blot var Mennesker, der kom. Lidt efter kom der Bud igjen fra ham paa Taarnet, at der kom saa mange Mennesker, der var baade ridende og kjørende, og de var i Kareter, og det var saa forsølvet og saa forgyldt, ret te det glinsede, det hele. Nu kunde han ogsaa se en bitte Hund, der løb der forved. Saa kom de fremmede jo da dertil, og Kongen og hans Folk skulde ud og tage imod dem, og Bruden hun var jo baade pæn og kjøn, te Kongen tykte jo helt godt om hende. De kom saa til Kirken, og Præsten han gjorde en pæn Brudevielse, og det var altsammen godt. Den Gang de var saa komne hjem igjen, og de havde spist, og Tjenerne var ved at tage af Bordet, saa var der blevet to Skeer henne,

Sølvskeer eller Guldskeer hvilket det var, og da de havde saa gaaet og set efter dem en lidt hist og her, var der en af Tjenerne, der fik at se, at de sad i Kongens, hendes Faders, Baglomme, de sad i Land med Skaftet. Saa gik Tjeneren jo hen og sagde det til ham. Saa siger Kongen: Det vidste han ikke hvordan det var gaaet til. Ja, det sagde der ingen noget til, men de svenske skjævede jo noget til ham. „Da véd Gud, a er uskyldig i det," siger han, „a har ikke selv sat dem der." Saa kommer Stærkendreng og siger: „Ja, du er ogsaa uskyldig, for det har a gjort, men lige saa uskyldig du er i det, ligesaa uskyldig er min Moder i, at hun fik mig. Men det har det Skarn dér Skyld i," og med det samme saa han over efter hendes Stifmoder. Saa springer han lige med et over og griber hende i Struben, og saa rev han hendes Hjærte ud og drak hendes Hjærteblod. Da blev det til den kjønneste Prins paa ti Aar, te nogen vilde se. Han blev jo ved hans Moder og hans Stiffader, for nu havde de det jo godt alle sammen, og saa kunde Kongen af Danmark rejse hjem og faa hans Kone begravet. Dermed er det forbi.

Martin Nielsens Kone, Ajt.

---

6. Omskabelserne.

Der ligger et lille Hus imellem Viborg og Skive, som kaldes Tejlst. Her boede to Folk, og Manden hed Per, men Konen hed Kirsten. De havde kun ét Barn, nemlig en Dreng, og da han var konfirmeret, skulde han ud at tjene. Da han saa havde faaet nogenlunde Klæder paa Kroppen, rejste han ud i Verden for at søge sin Lykke. Nu gik han en Tidlang ad Landevejen efter Viborg til, og der mødte han en gammel hvidskjægget Mand, der gaar paa Gangstien ved Siden af Vejen. Der gik Drengen ogsaa, og saa løb de lige paa hinanden. Da siger den gamle: „Jeg synes, at en Dreng nok kunde gaa af Vejen for en gammel Mand." Men Drengen mente, at Vejen

Digitized by Google

var for dem begge." Ja saamænd, svarede den gamle, det kunde han ikke nægte, „men hvor vil du hen?" — „Jeg vil hen og have mig en Tjeneste," sagde Drengen. „Saa kan du komme til at tjene mig." Ja, det vilde han godt. „Men hvad skal jeg have i Løn, og hvad skal jeg bestille?" — „Du skal have 20 Daler om Aaret, og du skal ikke bestille andet end at holde nogle Værelser rene, feje dem og strø Sand paa hver Dag." Det syntes Drengen var et let Arbejde, og saa gav Manden ham en Daler i Fæstepenge. „Nu kan du følge efter mig," siger han, og saa gaar de ud over Heden ned i en stor Dal, hvor der var et Bjærg, og der lukkede Manden en Lem op, og saa var der en Trappe, som de gik ned ad. Der var mange Værelser, som var oplyste af mange Lamper, og saa siger han: „Her ser du dit Arbejde, det er de Værelser, du skal feje og strø Sand i hver Dag, og her staar et Bord med Mad og Drikke paa, og dér er en Seng, hvor du kan sove. Der hænger ogsaa flere Hold Klæder, som du kan skifte med. Men der er en Dør, som er aflukket — Nøglen hænger over Døren — dér maa du ikke komme ind. Nu gaar jeg igjen og véd ikke, hvad Tid jeg kommer tilbage."

Saa rejste han, og Drengen satte sig til at spise og drikke, og ved Aftenstid gik han i Seng og sov saa til om Morgenen. Da gik han ind i Værelserne og saa, at ingen havde været der. Saa tænkte han, at det var unødvendigt at gjøre rent i dem, men den Stue, han selv var i, fejede han i de første Dage. Tilsidst lod han ogsaa det være, da der ikke kom andre end ham. Han tænkte tit paa, hvad der kunde være i det Værelse, hvor han ikke maatte komme. Endelig tog han Nøglen ned og gik ind i Kammeret. Der stod et stort Kar Blod der inde, og mange Benrade laa paa Gulvet. Det var ikke rart at se paa; men da han vilde til at ud igjen, kom han til at se op over Døren, og der var en Boghylde med mange Bøger i. Dem tog han én ned af for at læse i, og saadan forslaa Tiden noget bedre. I den Bog stod, hvordan han skulde bære sig ad med at skabe sig om til enhver Ting. Den Bog skulde være

Digitized by Google

til Nytte for ham og hans Forældre, sagde han til sig selv, og saa bandt han Bogen i et Klæde, gik hen og iførte sig de bedste Klæder, som var der inde, og gik saa ud af Bjærget.

Omsider kom han hjem til Forældrene, og de spurgte ham, hvor han havde været i den Tid, og hvor han havde faaet de pæne Klæder fra. Ja, dem havde han tjent. „Det er ikke muligt, at du har tjent dem i den korte Tid," siger Faderen, „gaa din Vej, a vil ikke have dig hjemme." — „Ja jeg er ellers kommen for at hjælpe jer lidt paa Benene. Nu gaar jeg, som I ønsker, men i Morgen tidlig kommer der en stor Jagthund. Den skal I tage og trække ned til Herregaarden med. Manden vil nok kjøbe den, og I skal have 10 Rigsdaler for den, og faa Rebet med tilbage." Anden Dags Morgen stod Jagthunden uden for Døren, og saa siger Konen: „Tag nu endelig Hunden og træk til Herregaarden og faa de mange Penge; du véd, vi har ikke Skilling i Huset." Han var ræd for at komme i en Ulykke, men rejste dog af. Han kom først til Skytten, og han viste ham til Herren selv. Ja, han vilde godt kjøbe Hunden, og de blev enige om 5 Daler for den. Da han havde faaet Rebet af den, blev Hunden sat ind i Hundekammeret, og Herren tog Nøglen af. Peder kom saa hjem med sine 5 Daler, og dem var Kirsten glad ved.

Anden Dagen kom Sønnen. Faderen var ikke ret tilfreds. „Gaa din Vej," sagde han, „du fører dine Forældre i Ulykke". — „Ja, det vil jeg ogsaa, men I trænger til min Hjælp endnu. I Morgen kommer der en stor fed Kvie af Størrelse som jert Hus, den skal I trække op til Kongens Slot og forlange 1000 Daler for, Kongen har en Datter, som skal giftes om kort Tid, og han skal nok kjøbe den. Men I skal tage Trækkerebet med jer hjem igjen, og I maa ikke gaa ad nogen Vej eller Sti tilbage, men I skal søge ud i Moradser og Skove." Dermed gik Drengen.

Om anden Dags Morgenen kom der et Høved med Landevejen om til Huset, og det var næsten lige saa stort som Huset. Da Per saa det store Høved, kaldte han ad Kirsten, hun

Digitized by Google

skulde komme og se. Hun var nærved at besvime af bare Glæde ved at tænke paa de 1000 Daler, de nu kunde vente. „Men hør, hvordan vil du faa Trækkereb paa den?" — „Ja, bitte Mo'r, du kalder mig et Dummerhoved, men det kan a da finde paa. Lad os nu faa vor Loftstige. Saa gik han op paa det øverste Trin og bandt Rebet om Hornene. Dernæst rejste han af med Kvien, og da han kom i Slotsgaarden og traf Kongen, sagde han: „A har hørt, I skulde have jer Datter gift, kunde I ikke bruge et Fedehøved?" Jo, Kongen havde aldrig set saa stort et Høved, og han gav ham villig 1000 Daler for det. „Nu kan du sætte det ned i Slagtehuset og saa komme og faa dine Penge," og saa gik Per tilbage gjennem Skoven og langt uden om Vejen.

Kongen sendte en Slagtermester ned for at slagte Høvedet. Men da de vilde til at slaa det for Panden, blev det til en Due, der fløj ud af Slagtehuset. Dette blev mældt til Kongen, og nu blev der sendt Folk ud paa Veje og Stier for at fange Manden, men han var ikke til at finde.

Endelig kom Per hjem, og Kirsten blev saa glad over Pengene, at hun nær havde slaaet hendes Laar i Stykker. „Hør nu, Per," siger hun, „du har altid villet raade, a maa aldrig have noget at sige, men nu vil vi ikke bo i det raadne Hus længere, nu vil vi have os et nyt Hus, for nu vil a raade, det kan a sige dig." — „Véd du hvad, Kirsten, du er ikke rigtig klog, dersom vi nu bygger et nyt Hus, vil Folk tro, at vi har stjaalet Pengene."

Dagen efter kom Sønnen hjem igjen. Faderen var ikke rigtig glad og frygtede endnu for, at han førte dem i Ulykke. „Nok er Penge gode, men a er ikke glad ved dette her." — „I skal ikke bryde jert Hoved med den Ting," svarede han, „nu i Morgen kommer der en uskaar Hingst, den skal I ride til Husum Marked med, og den skal I have 1000 Rigsdaler for. Men Grimen skal I tage af Hingsten, naar den er solgt." Saa gik Drengen, men om Morgenen stod der en stor Hingst uden for Huset.

Digitized by Google

Per kaldte ad Kirsten, og hun havde jo aldrig set Mage til Hest i sine Dage. „Tag dig i Agt, Per, for det gale Dyr.“ — „Bryd dig ikke om det,“ sagde han, „i mine unge Dage var a saa vant til at færdes med Heste.“ Hesten var ogsaa from nok, og han kom omsider til Markedet med den. Der var mange, som fallede den, men han holdt den i 1000 Daler og vilde ikke slaa noget af. Der var dog én, som bød ham 999 Daler 5 Mark og 15 Skilling, men Per vilde ingen Prutten have. Hen paa Eftermiddagen kom en gammel graaskjægget Mand og fallede Hesten. Per forlangte som sædvanlig, og den gamle sagde: „Slaa mig den til“. Da blev Hesten noget ustyrlig. „Men der er én Ting at bemærke“, siger Per, „Grimen følger ikke Hesten, som Skik og Brug er.“ Ja, saa vilde den anden give ham 100 Daler for at faa Grimen. Nej, han vilde ikke sælge den. Til sidst bød Bjærgmanden ham 1000 Daler for Grimen, og da syntes Per, det var en Skam at holde den tilbage. Den gamle døjede ved at faa Hold i Grimeskaftet, saa gal blev Hesten, men saa blev den saa tam som et Lam, og Per fik hans 2000 Daler og rejste hjem med dem. Kirsten lod ham nu ikke have Ro, inden han fik kjøbt sig mere Jord og fik Huset bygget om, saa det blev til en hel Gaard.

Nu skal vi høre, hvordan det gik Hesten. Bjærgmanden red hen forbi et stort Smedeværksted, og der sagde han til Svendene, om de kunde lægge ham 4 gloende Sko under hans Hest. Ja, det kunde de nok, men saa maatte de først have nogle Dramme. De gik saa ind i Smedens Stue, men Hesten bandt de ved Brønden. Da kom Pigen i det samme for at hente en Spand Vand. Saa siger Hesten til hende: „Stryg Grimen af mig, saa redder du mit Liv.“ — „Det tør jeg ikke“, siger hun, „saa bliver Manden vred, som ejer dig.“ — „Han kan ikke gjore dig noget, men du redder mit Liv.“ Saa strøg hun Grimen af ham. Da blev Hesten til en Due, men det mærkede Bjærgmanden, og han kom ud og forvandlede sig til en Høg, der fløj efter Duen. De fløj nu hen over Konge-

Digitized by Google

slottets Have, hvor der gik en Prinsesse og en Herre og spaserede. Da Duen kom over dem, gjorde den sig til en Guldring, der faldt ned for Prinsessens Fod. „Ak,“ siger hun, „der fandt jeg en Ring,“ og saa satte hun den paa sin Finger. Saa havde Bjærgmanden ingen Magt længere. Da Prinsessen kom hjem, viste hun sin Fader den dejlige Ring, hun havde fundet. Han mente, at den ikke havde nogen stor Værdi, men hun gjorde meget ud af den, netop fordi hun havde fundet den, og den sad paa hendes Finger bestandig. En Nat skabte han sig om til en Mand, og da hun nu vaagnede, blev hun forskrækket og gav sig til at skrige. Han forvandlede sig strags til en Ring igjen, og saadan bar han sig ad flere Gange, indtil hun blev kjendt med ham. Saa blev de gode Venner, og han fortalte hende, at han kunde skabe sig i hvad som helst.

Nu vil vi springe en Tid af 5 Maaneder over, og se, hvordan Helsen og Humør staar ved Udløbet af den Tid. Prinsessen begyndte at skrante og blev noget førere, end hun plejede at være. Da siger Kongen, hendes Fader, en Dag til hende, at det kom ham for, hun fejlede noget, han frygtede for, det var Vandsot. Hun mente nej, men til sidst fik han dog Tanker om, hvad det var. En Aften, da hans Datter var gaaet til Sengs, gik han op til hendes Værelse og luttede uden for Døren. Han hørte da nogen tale der inde og gik saa ind, men saa ingen. Han spurgte nu om, hvem hun talte med, og tilsidst maatte hun bekjende, at den Guldring, hun bar paa hendes Finger, havde besvangret hende. Derover blev han saa forbitret, at han lod hende levende begrave med samt hendes Ring nede i hans Lysthave. Hun fik Spise med til tre Dage, og forresten skulde hun sulte ihjel.

Nu stod det hen en Tidlang. Da en Dag, Kongen sad i et Lysthus, hørte han saadan en yndig Musik komme fra det Sted, hvor han havde jordet sin Datter. Saa fik han i Sinde at lade Graven aabne for at faa hendes Ben i Kristenjord. Men da nu Graven blev aabnet, fandtes der ikke andet end et Hul i den ene Ende af Graven saa stort, at to Mennesker

kunde lade sig glide ned i. Dette Hul var der ingen Bund i, for det var gjennem hele Jordkloden. Da Prinsessen var bleven jordet, havde hun med hendes Ring, som nu var en Mand, ladet sig glide der ned, for de mente snarere at kunne dø der end i Graven, men de blev storlig skuffede, da de tilsidst faldt ned paa en blød Mødding, og da de kom til dem selv, var de i et kjønt Slot, som næsten var af det pure Guld. Der var ingen Mennesker at finde, for de var uddøde i den sorte Pest, som havde grasseret der. Ellers fandtes her alle Fornødenheder til Livets Ophold. Efter at de havde opholdt sig der et Par Aars Tid, fandt de Mennesker, men det var Kinesere, der boede i Staden Lakolium.

Da nu Kongen havde fundet Hullet, troede han, efter at have hørt den Musik, at den skulde minde om hans onde Gjerning og befalede saa, at det skulde undersøges, og lovede, at hvem der vilde lade sig glide der ned og efterse det, skulde blive kongelig belønnet. Nu mældte sig en af Krigsfolkene, og Kongen lod da kjøbe alt det Reb, der var i Staden, og Karlen blev firet der ned, og det varede i flere Dage. Saa skete det, at de Folk, der var ovenfor, havde en Nat faaet for stor en Dram og slap Rebet, saa den arme Karl faldt det øvrige Stykke ned paa den samme Mødding. Saa traf han Prinsessen, og da hun hørte, at hendes Fader fortrød sin Fremfærd mod hende, blev hun glad og begyndte at længes efter ham og at komme tilbage til Hjemmet igjen. Prinsen og Soldaten rejste saa en Dag til Kalkutta for at opsøge et Skib, der kunde sejle dem hjem. De var saa heldige at træffe et, som vilde sejle dem fra Lakolium til Hamborg. De gjorde sig nu alle færdige til Rejsen og tog alt det Guld med, som Skibet kunde rumme. Her fik de otte hvide Heste spændt for en Guldkaret og fik flere Fragtvogne belæssede med Guld og Sølv, og saa kjørte de lige til Kongens Slot. Kongen blev helt forbavset, da han saa dem, og troede, at Solen var falden ned, da han fik Øje paa al den Glimmer, der kom ind i Slottet. Der blev nu gjort al den Ære af dem, de kunde tilkomme. Da de sad til Taffels,

Digitized by Google

spurgte Kongen om, hvor disse høje fremmede var fra. „Jeg er en Prins fra Lakolium," svarede han. Efter at de nu havde talt en Tid, siger han: „Jeg har en vigtig Sag for i mit Land, som jeg skal fælde Dom i, og jeg ser mig ikke i Stand til at gjøre den stræng nok." — „Dersom jeg maatte vide, hvad den drejer sig om," sagde Kongen, „skal jeg gjærne fælde Dommen." — „Ja, Kongen er netop den, jeg ønsker dertil," svarede Prinsen, og saa fortalte han, at der var en rig Mand i Landet, som havde en Datter, der blev besvangret ved en Karl, som Faderen ikke kunde lide, hvorover han blev saa vred, at han lod hende levende begrave. Nu haaber jeg nok, at Kongen vil fælde en passende Dom over denne Mand. „Ja," siger Kongen, „han er ikke bedre værd, end at han skal i en Pigtønde, og hans Ben strøes over Land og Rige." — „Godt", siger Prinsen, „saa maa det staa fast." Da bliver det Kongen selv. „Jeg var en Gang en Guldring, og De kan nu nok kjende Deres Datter." Kongen faldt nu besvimet om paa Gulvet, og da han kom til sig selv, bad han om Naade, og den fik han. Nu blev der en Glæde uden Ende. Prinsessen og hendes Kjæreste holdt Bryllup, og det varede en hel Maaned. Der blev fyret med Kanoner, saa det kunde høres over hele Landet. Den gamle Bjærgmand kom ogsaa og vilde med til Bryllup, men saa kom han for nær til en Kanon, og da de fyrede den af, kom han til at ride paa en Kugle, og saadan kom han tilbage til hans Hjem paa Tap Hede ved Viborg.

Mads Filtenborg, Stævnstrup.

---

7. Prinsesserne paa Glarbjærget.

Der var en Karl, der rejste ud og vilde have sig en Tjeneste. Han vandrede i flere Dage, og han tykte ikke, han kund faa nogen Tjeneste, te han skøt om. Saa kommer han igjennem en Landsby, og der er en Smedje, hvor han kunde høre, de smedede inde. Saa vilde han gaa derhen, for saadant et

Digitized by Google

Sted véd de altid noget nyt, og saa vilde han høre, om Smeden ikke kunde sige ham, hvor der var en god Tjeneste. Saa siger Smeden, om han havde ikke Lyst til at lære at være Smed. Jo, det tykte han jo kunde være godt nok. Hvor længe han skulde staa i Lære? Han skulde være i Lære saa længe, indtil han kunde lave en Klinge, som han kunde hugge Ambolten over med. Saa gav han sig strags ind paa at ville lære at være Smed.

Han stod i tre Aar, og han blev dygtig til at smede. Saa spurgte han Smeden, om han maatte nu ikke lave en Klinge. Jo, han kunde jo godt prøve det, og saa lavede han én, men den kunde ikke hugge mere end en Tomme ned i Ambolten. Saa siger Smeden til ham, at han kom til at staa i tre Aar til. Da den Tid er gaaet, laver han atter en Klinge, og den hug til midt i Ambolten. Ja, saa kom han til at staa endnu i tre Aar. Den Klinge, han da fik lavet, den kunde hugge Ambolten over og saa langt ned i Jorden, te han kunde ikke vel rykke den op igjen.

Nu laa der en Kongeborg en Mils Vej fra Smedens Hus, og saa gik han derned og troede, om han kunde ikke faa en Tjeneste. Han kommer til en af Lakejerne og spørger ham, om Kongen manglede ikke Folk, for han vilde gjærne have sig en Plads der. Nej, det troede han ikke, de havde vist de Folk, de skulde have. Saa vendte han sig jo og gik igjen, men da faar Kongen ham at se, og han spørger Lakejen om, hvad den Karl vilde. Ja, han vilde have en Tjeneste, men fik den Besked, at de manglede ingen. „Det var noget godt noget," sagde Kongen, „du véd jo godt, at vi mangler en Hjorde til vore Faar." Han skulde løbe ud og kalde paa Karlen. Saa blev han fæstet til Faarehjorde og skulde have 300 Daler i Løn.

Om Andendagen skulde han saa til at ud med Faarene. Han fik jo en Meldmad i Lommen, og han kom af Sted. Faarene blev ved at løbe, og han gik bag efter dem langs med et stort Hegn, der var. Saa var der et Hul paa Hegnet, og der putter de dem igjennem én efter en anden, til de kom

Digitized by Google

igjennem allesammen. Det var saadan en dejlig grøn Græsmark, der var, og der tykte han, Faarene kunde gaa og have det godt, saa vilde han sætte sig og æde hans Meldmad. Da han havde siddet og spist noget, saa kom der en stor Drage flyvende og spurgte ham, hvem der havde givet ham Lov til at gjenne med hans Faar der; det havde han jo sagt ham, at de maatte ikke komme der. Naa, han bad om Naaden og ikke om Retten, og lovede, at han vilde gjenne dem væk med det samme. Men Dragen sagde, at det kunde han ikke slippe med, han skulde af med Livet. Da Dragen nu blev ham saa nærgaaende, og han kunde se, han kunde ikke slippe, saa trækker han hans Klinge og hugger Hovedet af Dragen. Da Faarene blev kjed af det, gik de hen og puttede dem ud af Hegnet og saa efter at komme hjem, og saa traskede han jo af bag efter dem. Kongen havde tre Døtre, og da Faarene kom omtrent til Gaarden, kom den yngste Prinsesse løbende ud imod ham og siger: „Du kan aldrig tro, saa glad som Fader er ved dig, ved det du kommer med Faarene."

Saa om Andendagen drev han ud med Faarene igjen, og de puttede dem igjennem Hegnet og ind paa Marken. Men nu vilde de ikke nøjes dermed. De løb tværs over den Mark og over til et andet stort levende Hegn, hvor de løb igjennem, og han maatte jo bag efter dem. Da de nu kommer derind, var dér meget mere Græs end paa den første Mark. Der tykte han, de kunde gaa saa meget dejlig, og saa satte han sig til at spise hans Meldmad. Da han havde siddet lidt, da kommer der en Drage svingende hen over ham, og den havde segs Hoveder. Saa siger den: „Du ødelagde min Broder i Gaar, men nu skal du se, du kommer af med Livet i Dag." Saa maatte han jo til at tage til Klingen, og han hug saa de segs Hoveder af den. Faarene stak jo af efter Hjemmen igjen, da de havde faaet det, de vilde æde, og han æbag efter dem. Da de kom saa i Nærheden af Gaarden, kom den bitte Prinsesse ud imod ham og siger: „Du kan aldrig tro, saa glad som min Fader er ved dig."

Digitized by Google

Tredje Dag drev han jo ud igjen med Faarene, og de søgte det samme Hul. Dernæst løb de over paa den anden Mark, men det læt de dem ikke nøje med nu. De satte tværs over den og ind paa den tredje Mark. Der var saa meget Græs, te én kunde ikke vel se Faarene for Græs. Han satte sig til at spise hans Meldmad, og da kom den tredje Drage, den havde ni Hoveder, og den siger til ham: „Nu har du slaget mine to Brødre ihjel, men nu skal du se, du skal komme af med Livet i Dag." Saa tog han hans Klinge, og saa hug han de ni Hoveder af den. Derefter gik han tværs over den Mark, og saa kom han ind i en stor Allé, som var der, og der kunde han se et stort Slot, som laa lige for Enden af Alléen. Han mente, at han vilde ind og se, hvad der var. Da han saa kom ned til Slottet, var der en stor Kobberport, men han kunde ikke lukke den op. Saa bankede han æpaa, og saa kom der ogsaa én og lukkede ham op; men da den saa, det var et Menneske, saa smækkede den Porten i igjen, han maatte ikke komme derind. Men saa tog han hans Klinge, og saa hug han et skjønne Stykke af Porten, saadan at han kunde gaa derind.

Saa siger de til ham der inde: „Der er tre Drager, der regjerer paa dether Slot, og saa saare de kommer hjem, saa er du dødsens." — „De tre Drager de kommer ikke mere," siger han, og nu var Slottet hans, nu havde de ham til Herre i Stedet for Dragerne. Der paa det Slot var alle Slags Haandværkere: Dreng og Svend og Mester af hver Slags. Se saa sagde han, at nu rejste han igjen, for han kunde ikke blive der stadig lige for Tiden, men han skulde nok komme og se til dem en Gang imellem. Saa gik han op til hans Faar og traskede af hjem med dem. Da han kom hjem, kom den bitte Prinsesse ud imod ham som sædvanlig, og hun sagde til ham, at den gamle Drage havde været der og ordineret, at de skulde møde paa Glarbjærget med hendes ældste Søster, og var der ingen, der kunde ride op og frelse hende, saa tog han hende.

Saa drev han jo ud med Faarene igjen næste Dag, men

Digitized by Google

han lod dem jo passe sig selv og gik ned paa hans Slot og sagde til Skrædderdrengene, at de skulde sy ham en Klædning, der skulde være færdig til paa Torsdag, og Sadelmagerdrengene skulde sy ham et Sæt Ridetøj, der ogsaa skulde være færdigt til Torsdag, og Smededrengen han skulde besko ham en Hest, der kunde staa oppe paa Glarbjærget. Sølv og Guld og Diamanter var der nok af paa Slottet, at de kunde have at bruge til det. Der skulde jo være Diamanter i Skoene. Se saa gik han hen og fulgte med hans Faar hjem den Dag igjen. Den bitte Prinsesse kom ud som sædvanlig og tog imod ham.

Saa gik Dagene til Torsdag; han var nede paa Slottet hver Dag at se til dem der. Om Torsdag Morgen gjente han Faarene ud som sædvanlig, byttede Klæder og kom i dem, der var syet, fik hans Hest sadlet og kom op at ride. Saa red han til Glarbjærget, hvor Prinsessen sad. Nogle havde prøvet paa at frelse hende, men de var allesammen kommen galt afsted. Somme havde brækket Armene, og somme Benene, og den gamle Trold, Faderen til de andre, sad med hende oppe paa Glarbjærget. Da Karlen kom nu ridende, saa hilste han paa Kongen og alle dem, der var der. Saa raabte den gamle Drage, at nu var der kun en halv Time tilbage, og dersom der var nu nogen, der vilde have hende, saa skulde de komme og hente hende. Saa vendte Karlen hans Hest til Bjærget og red op. Hun sad med en Guldpibe i hendes Haand, og den tog han og puttede i hans Lomme. Dernæst tog han Prinsessen og red ned igjen og leverede hende til Kongen.

Saa blev der jo saadan en Glæde over, at hun var bleven frelst, og de vilde have haft ham med ind paa Slottet, men han foregav, at han kunde ikke faa Tid, han skulde fortsætte hans Rejse til den hellige Grav. Men hvis han kom den Vej tilbage, saa skulde han nok komme ind og besøge dem. Han red jo ned til hans Slot og tog af hans pæne Klæder, og de gamle paa og traskede op til Faarene.

Da han kom i Nærheden af Slottet om Aftenen, da kom den lille Prinsesse: „Aa, du skulde have set den Ridder, der

kom og frelste min Søster i Dag, han var saa smuk, te det var uden al Ende. Nu paa næste Torsdag saa skal min anden Søster møde, vil du saa ikke være med og se, om du kan frelse hende?"

Næste Dag drev han ud igjen og gik ned paa hans Gaard. Saa ordinerede han alle Skræddersvendene til at sy ham en Mundering, der skulde være færdig til næste Torsdag. Dagene gik saa, og han drev ud med Faarene hver Dag og gik ned paa Slottet og klædte sig paa og kom til Hest. Da han kom til Glarbjærget, var der og nogle, der havde proberet at frelse hende, men de var komne til Skade allesammen. Saa raabte den gamle Drage, at nu var der et Kvarter tilbage, og vilde nogle frelse hende, saa skulde de nu komme. Saa vender Karlen hans Hest til Bjærget og rider op og tager et Guldris, hun sad med i Haanden, og put i hans Lomme, og satte hende saa for paa Hesten og rider ned og leverer hende til Kongen. De bad ham om at følge med ind paa Slottet, men han undskyldte sig med, at han kunde ikke faa Tid, for han skulde fortsætte hans Rejse til den hellige Grav. Men hvis hans Vej faldt der om ad, naar han kom tilbage, saa skulde han nok komme ind og besøge dem.

Da han kom hjem den Aften med Faarene, kom den bitte Prinsesse ud imod ham og siger: „Nej, du skulde endda have set, sikken en Ridder der frelste min Søster i Dag, nej, han var rigtig nok anderledes smuk end den Ridder, der frelste min ældste Søster. Men nu paa Torsdag skal jeg møde, vil du saa ikke komme og se, om du kan ikke frelse mig?"

Saa drev han jo ud med Faarene næste Dag, og gik ned paa hans Slot og ordinerede Mestrene til, at de skulde udmundere ham den Dag, for at han kunde blive rigtig pæn. De kunde jo ikke kjende ham, over det han saadan skiftede Mundering hver Dag.

Nu kom Torsdag, og han kom ned og fik de Klæder paa, og han kom ridende hen til Glarbjærget. Der var jo nogle samlede, som havde prøvet paa at ride op til Prinsessen, men

Digitized by Google

de var allesammen komne galt afsted og laa der med brækkede Arme og Ben. Saa raabte Trolden: Nu var der kun fem Minutter tilbage, og om der var nu nogle, der vilde tage hende, saa var det nu Tiden, at de skulde komme og prøve det. Hun sad med et Guldæble i Haanden, og det rider han op og tager og putter i hans Lomme og sætter hende saa for paa Hesten og rider ned igjen og leverer hende saa til Kongen. Den gamle Trold blev nu saa gal, at han fløj ud og fløj i ene Flintestene, og deraf er den første Flintestensavl kommen paa Jorden.

Saa vilde de jo have haft ham med ind, men han undskyldte sig med, at han havde ikke godt Tid nu, han skulde have endt hans Rejse til den hellige Grav først, men hvis hans Vej faldt der om ad, naar han kom tilbage, saa skulde han nok komme ind og besøge dem. Saa red han jo ned paa hans Gaard og klædte sig om igjen, og klædte sig i hans Hjordeklæder. Han kommer hjem med Faarene om Aftenen, og der kommer den bitte Prinsesse til ham i Nærheden af Gaarden og siger: „Ji, du skulde have set den Ridder, der frelste mig i Dag, han var meget skjønnere end de to Riddere, der frelste mine Søstre.“ Nu var Kongen bleven noget hoven af det, det var gaaet saa godt, og han kommer ud og kalder ad hende. Men hun vilde ikke komme, hun vilde blive og fortælle Hjorden om, hvordan det var gaaet. Saa kom Faderen nærmere, og vilde gjenne hende ind, hun maatte jo ikke snakke med saadan en simpel Hjordedreng, og saa vilde hun løbe om bag ved ham. Da siger hun: „Der sidder jo mine Søstres Guldris og Guldpibe og mit Guldæble.“ Det vilde Kongen ikke godt tro, men saa tog hun det op af Drengens Lomme og viste Kongen det. Han vidste ikke rigtig, om han skulde tro hans egne Øjne, men saa gjente Hjorden Faarene ind og sagde, at nu skulde han nok overbevise dem om, at det var ham.

Saa gik han ned paa Slottet og klædte sig i den første Dragt og kom og hilste paa dem, og vendte igjen og red ned paa Slottet og klædte sig i den anden Dragt. Han kommer

Digitized by Google

saa igjen og vender om og rider atter ned paa Slottet og trækker i den tredje Dragt og kom igjen. Se saa stod han af og gik med dem ind i Forsamlingen, og saa siger Kongen til ham, at nu maatte han vælge en af hans Døtre, hvilken han vilde, saa skulde han faa hende og Kongeriget efter ham. Ja, han vilde godt have en af Døtrene, men Kongeriget brød han sig ikke om, han havde nok selv. Saa vælger han den yngste Prinsesse og bliver gift med hende, og saa var de kongelige nede at bese hans Ejendom. Han var Ejer af meget mere, end Kongen var Ejer af, og der bygger og boer han den Dag i Dag, hvis han er levende.

Niels Mathisen, Udby i Rugsø.

---

8. Segs kommer gjennem Verden.

Der var en gammel Soldat, der havde tjent Kongen i mangfoldige Aar. Men de kan jo og blive for gamle, og saa faar han hans Afsked og sætter sig for, at nu vil han rejse Verden rundt det sidste af hans Tid. En Dag kommer han saa igjennem en stor Skov, og der kommer han om ved en stærk Karl, der staar og rykker fem Træer op med Rode, saa tykke, te han kunde lige favne om dem, og han lægger den sjette over som Bindekvist. „Hvad vil du bruge de Træer til?“ siger han. „Det er et Knippe Brænde, a skal have hjem til min Moder, hun skal til at bage.“ — „Du er en stærk Karl, kan du bære det hjem?“ Ja, han kunde. „Bær saa Brændet hjem, og følg med mig, saa kommer vi to nok gjennem Verden.“

Ja, hans Moder fik Brændet hjem, og saa fulgtes de ad et Par Dags Tid. Da kommer de til én, der staar og sigter saa vist med en Bøsse. „Hvad vil du skyde, du sigter saa vist?“ Han siger: „Der sidder en Fugl paa en Kvist to Mil herfra, den vil a skyde det ene Øje ud paa.“ — „Lad du det være og følg med os to, saa kommer vi tre nok gjen-

nem Verden." — „Ja, lad gaa," siger han, og saa følges de tre ad en anden Dags Tid.

Saa kommer de til én, der staar og holder for det ene Næsehul, og stod og pustede med det andet. „Hvad staar du der og puster efter?" siger han. „To Mil herfra er der syv Vejrmøller, og de gaar med den Vind, a puster ud gjennem min Næse." — „A tykkes, du kunde have begge dine Næsehuller nødig til at faa alle de Møller til at gaa," siger Soldaten. Nej, det var altfor stærkt, saa vilde de blæse helt omkuld. „Ja, lad du det være og følg med vi tre, saa kommer vi fire nok gjennem Verden." — „Ja, lad gaa," siger han, og saa gaar de en anden Dags Tid.

Saa kommer de til én, der staar med Hatten paa den ene Side af Hovedet. „Hvi sætter du ikke Hatten lige paa dit Hoved?" — „Nej, saa bliver det saadan en Frost, te vi kan ikke bjærge os, saa fryser vi sammen til hinanden."—„Se se, ja følg du med os fire, saa kommer vi fem nok gjennem Verden." — „Lad gaa," siger han, og saa fulgte han med.

Saa gik de atter en Dags Tid eller to. Der kommer de til én, som staar og skruer det ene Ben af og staar med det andet under Armen. „Hvordan er det, du staar? hvi sætter du ikke begge Ben til?" — „Nej, saa kommer a meget længere, end a vil, i Dag." — „Ja, følg du med vi fem, saa kommer vi segs nok gjennem Verden." Nu havde han en passende Flok, nu vilde han ikke have flere.

Nu havde Soldaten hørt af Bladene, at der var en Konge et Sted, der havde en Datter, og hun var saa svær til at løbe. Saa havde Kongen udgivet den Lov, at den, der kunde løbe om hende, skulde ægte hende, og have Riget efter hans Død. De rejser der efter og kommer til Staden og faar Kongen i Tale. Saa fortæller de, hvad de havde hørt, og spurgte, om Rygtet var sandt, at hvem der kunde løbe om kap med hans Datter, skulde ægte hende og arve Riget. Kongen svarede, at det var meget rigtigt. Om Kongen vilde tillade, at en anden løb for ham, saa vilde han prøve det. Ja, det

Digitized by Google

kunde være det samme, for ingen kunde løbe om hende. Der var en Løbebane, som de skulde løbe ad, og yderst paa Banen, en Mil henne, var en Brønd, som de skulde hente en Krukke Vand af og komme tilbage med, og saa kunde man staa paa en Altan her ved Slottet og se helt ud til Brønden.

Saa siger han til ham med Benet: „Skru nu det Ben til og løb om Kap med Prinsessen. Ja, det gjør han, og saa faar de hver en Krukke at hente Vand i, og de løber paa én Tid. Men han var snart langt forud for Prinsessen. Da han kommer Brønden paa en Fjerdingvej nær, laa der en Krikke paa Banen og var død, og saa kommer der en Besvimelse over Løberen, og han falder og lægger hans Hoved over Hestens Hoved. Imidlertid kommer Prinsessen ud til Brønden. Det ser Soldaten, at hun nu er først, og saa siger han til Skyderen: „Sæt nu en Kugle i Hestens Pandeben, men uden at beskadige Løberen." Det skete strags, og ved det Skrup vaagner han op. Da kommer hun tilbage fra Kjelden med Vandet, og kommer om ved ham, og han havde endnu en Fjerdingvej derhen efter hans, men han kom til Kjelden og fik Vandet, og kommer endda fem Minutter før hjem end hun.

Om Kongen vilde nu tilstaa, at han havde tabt? Jo bevares vilde han tilstaa. Saadant noget var aldrig sket før. Nu skulde de værsaagod at komme ind paa Slottet at spise. Der var anrettet god Mad inde i et lille Værelse, men Døren blev lukket og smækket for dem. Da de havde siddet og spist lidt, saa blev der saa hedt der inde, og den ene tog Fødderne fra Gulvet efter den anden. „Der er noget fejl ved dether," siger de, og da de skal saa til at se nøjere efter, opdager de, at det var en hel Jærnstue, de sidder i, og de kan da forstaa at de skal steges levende. Prinsessen vilde jo ikke have ham, det var Meningen. Saa siger Soldaten til ham med Hatten: „Du kommer til at sætte den lige paa Hovedet." Det gjorde han, og da blev der saadan en Kuld, te Maden frøs paa Fadene paa Bordet. Da nu Kongen tænkte, at de kunde vel være stegt, kom han selv og lukkede op for Stuen. Da stod

Digitized by Google

de midt paa Gulvet og knubrede til hinanden af Kuld. Saa siger Soldaten: „Det er noget ugalant af min gode Svigerfader at fly os i et Værelse, te der ingen Varme er i. De kan jo selv se, te Maden fryser paa Fadene, mens vi spiser.“ Ja, han vilde nok tilstaa, at det var urigtigt, men nu kunde de værsaagod og komme ind i et andet Værelse. Da var det første Værelse saadan indrettet, at der kunde fyres under det, og de skulde altsaa have været af med Livet.

Saa gaar Kongen fra dem og ind til Datteren. Lidt efter kommer han tilbage og siger: „Min Datter vil ikke ægte dig, men du maa forlange i Guld, hvad du vil have i Steden.“ — „Ja, naar hun ingen Lyst har, saa er det og det samme,“ siger Soldaten, „men saa forlanger jeg lige saa meget Guld, som en af mine Karle kan bære, og det skal skaffes til Veje, inden 14 Dage er omme.“ Det gik Kongen ind paa, og saa rejste Soldaten bort med sine Folk i den Tid.

Han lod i den Mellemtid tvende Skræddere sy paa en stor Sæk, og det blev jo en temmelig stor Sæk. Da de nu kom tilbage, kom en af dem slæbende med Sækken. De mødte Kongen udenfor, og de hilste, og han hilste igjen. „Hvad er det, den Karl kommer slæbende paa?“ siger han. Ja, det var den Sæk, han skulde have Guldet i. „Har du da en Karl, der kan bære den Sæk fuld af Guld.“ Ja, det vidste han ikke, men nu kunde de jo komme Guld i Sækken, indtil den var bleven fuld, saa kunde de endda se. Alt det Guld, Kongen havde samlet, kunde ikke en Gang skjule Bunden af Sækken. Da sagde Soldaten: „Der vil mere til.“ Der blev nu sat 14 Dage hen igjen, som Kongen havde at samle i, og til sidst maatte han sælge hele Riget og gjøre det i Guld. „Ja, nu maa vi vel nøjes med det,“ sagde Soldaten, „da vi ikke kan faa mere.“ Saa tog hans stærke Karl det i den ene Haand og smed det op paa Nakken og gik med. „Nu har jeg ikke mere,“ sagde Kongen, „nu gaar han med alt hvad jeg ejer.“ — „Ja,“ mente Soldaten, „vi skulde jo have haft noget

Digitized by Google

mere, men det er ikke godt at plukke Haar af den skaldede, nu faar jeg at lade mig nøje." Dermed saa rejste de af.

Da de var kommet en Mils Vej fra Staden, sendte Kongen en Eskadron Husarer ud imod dem, og skulde fordre Guldet tilbage. De raabte dem nu an, at de skulde levere det fra dem. Ja, siger Soldaten, men han vilde twært imod raade dem til at ride hjem igjen, hvis de havde deres Liv kjært, for ellers gik det galt. Men det vilde de ikke. „Aa, pust lidt med din Næse," siger Soldaten til ham, der kunde blæse, „og lad os faa de Husarer af Vejen." Saa blæste han, og Husarerne fløj i Luften hver Kjæft, baade Folk og Heste, og man saa dem ikke mere.

Saa gaar de igjen en Mils Vej. Da havde Kongen samlet alle hans Soldater og hele hans Krigsmagt og sendte efter dem, og de indhentede dem og raabte dem an, om de vilde nu levere Guldet tilbage, ellers skulde de da saadan blive skudt og helt ødelagt. Ja, han havde ikke faaet mere, end han havde ærlig fortjent, siger Soldaten, og hvad de redelig var komne til Rette om, og han bad Kongen om godvillig at rejse tilbage, ellers gik det galt, og hvis han havde hans Liv kjært, saa skulde han nu rejse hjem. Det troede Kongen var Pral. Hvad skulde de ville gjøre ved ham? og han blev helt vred og begyndte at kommandere, at de nu strags skulde levere fra dem, ellers blev de skudt ned som Fluer. Saa sagde Soldaten: „Pust nu med begge dine Næsehuller, saa stærkt du kan." Det gjorde han, og saa blev det som det stærkeste Snefog, og Kongen og hele Arméen fløj i Luften og saaes aldrig mere.

Saa siger Soldaten til sine Kammerater: „Dersom I nu synes som jeg, saa følger I med mig tilbage til Prinsessen, for nu vil jeg ægte hende alligevel." Det bejaede de, og saa kom de og mældte sig for Prinsessen. Da hun hører, hvordan det er gaaet hendes Fader og hele hans Krigshær, saa besinder hun sig og erklærer, at hun vil tage ham til Mand. Han bliver da Konge og kronet i Staden, og de fem Kammerater gjør han til sine Ministre. De styrede Riget godt, og

Digitized by Google

især ham med den gode Næse. Hau bliver Krigsminister, og blæste alle Landets Fjender væk. Det gik saa godt, som det kunde forlanges, og nu er den Historie ikke længere.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

---

9. Prinsens Fjerham.

Der var en Prinsesse, som var forlovet, men det kunde hendes Stifmoder ikke lide. Hun snakkede med Kongen om, at hun var ræd for, den Kjæreste skulde gaa hen og forføre hende. Kongen hørte noget efter det, og saa besluttede han at bygge et Hus til hende paa en Holm ude i Havet, og saa vilde de lægge en Flydebro at gaa over til hende paa, men naar den blev taget i Land, kunde ingen komme over. Saa kunde Kjæresten da ikke komme til hende. Hun kom saa derud og fik en Pige til at være ved sig at passe sig op. Dronningens egen Datter blev derimod ved at være hjemme. Alt det gik nu saa hemmeligt for sig, at Prinsessens Kjæreste ikke vidste, hvor hun var bleven af; men omsider faar han nys om det, og faar sig standet en Fjerham, saadan at han kan flyve til hende, og han kommer jo ogsaa derud, saa tit han vil.

Hver Gang nu Stifmoderen er der ude at se til hende, er hun saa glad og fornøjet, og saa kommer Moderen i Tanker om, at det er galt fat. Saa skal Stifsøsteren derud en otte Dags Tid at se, om Kjæresten ikke kommer til hende. Hun var saa der ude og hører ogsaa, hvordan han kommer flyvende og slaar imod Vinduerne. Saa kommer hun hjem og fortæller det. Nu skulde de Sammenkomster jo forebygges, det var noget, der gav sig selv. Da hun kommer derud igjen, har hun en Kniv med sig, og da hun nu vidste den bestemte Tid, han skulde komme, saa sidder hun og passer paa, og vil hugge Kniven ud i Vingerne og faa dem split ad, te han kunde synke.

Men Prinsessen havde ingen god Tro til Søsteren, og hun gik og passede paa hende og var til Færds ogsaa den Dag, Kjæresten skulde komme. Den Gang han nu kom, hug

Digitized by Google

Søsteren vel Kniven ud, men Prinsessen var til Rede og fik fat i Vingerne, saa han kom ikke til at skykke, og de fik Fjerhammen syet sammen igjen saa godt de kunde, saa han kunde komme derfra igjen. Men det galeste var, at de aldrig kunde snakke et Ord, uden at Søsteren skulde høre det, og nu var han ikke vis paa, da Fjerhammen havde taget Skade, om han kunde komme levende over Havet; men saa vilde han give hende et vist Tegn. Hvis han kom over, saa skulde Havet være klart uden for hendes Vinduer, men kom han ikke over, var det blodrødt. Det hørte denher Søster jo, og da hun kom hjem den samme Aften og fortalte det, saa fik de travlt med at slagte og fik en hel Balje Blod samlet, som de saa slog ud i Vandet uden hendes Vinduer, saa det næste Morgen saa ud som Blod. Det var, for at hun skulde tro, han var druknet. Nu kunde han jo ikke komme til hende tiere, men han havde givet hende tre Ringe, den ene til hendes Liv, og den anden til hendes Arm, og den tredje til hendes Finger, og saa sagt til hende, at de var saadan indrettede, at naar han holdt Trolovelse med hans Kjæreste, saa skulde den Ring springe om hendes Liv, og naar han spiste med hende, skulde den Ring springe om hendes Arm, og naar han dandste med hans Brud, skulde den Ring springe om hendes Finger.

Nu tænkte Prinsessen ved sig selv, og talte ogsaa med hendes Pige om det: „Det er ikke sagt, han er druknet, det kan godt være Forræderi med det Blod.“ Saa fandt de paa, at de gjærne vilde gjøre et Gjæstebud med hendes Forældre og Halvsøster, og der vilde hun anstille sig, som hun var saa glad og fornøjet. Men naarentid de sad ved Bordet, vilde hun og Pigen samle deres Sager, og saa vilde de stjæle dem ud paa Flydebroen og sætte i Land, og saa lade de andre blive der ude. Ellers kunde de jo ikke komme i Land nogne Tider. Det blev nu saadan stilt an. Gjæsterne kom, og Prinsessen skjænkede for dem og trakterede og var saa munter, medens Pigen skjæftede det saadan, at de havde deres Sager i Orden. Da hun mærkede, at de var blevne noget lystige, tog

Digitized by Google

de ud paa Flydebroen og i Land, og saa tog de den op og lod de andre sidde. Kanske de sidder der endnu.

Nu omskiftede de deres Klædedragt og kom i Karlklæder, og saa tog de derhen til det Slot, som han var fra, og gav dem ud for Skytter. Hendes gamle Kjæreste var nu bleven trolovet igjen og skulde snart have Bryllup. Til det skulde de have meget Vildt, og havde da ogsaa Skytter behov. De fik ogsaa Plads paa Gaarden, og de kom ud at skyde. De havde altid saadant Held med dem, og nogle sagde, at det vist maatte være Kvindeskytter, siden de havde saadant Held. Saa skulde det ret ransages. Der blev foreslaaet, at der skulde strøes Erter paa Trappen op til det Overkammer, hvor de laa, og naar Skytterne saa traadte paa dem og skred med Fødderne, saa ruste de sammen (greb om hinanden) og skreg, hvis det var Kvindfolk; men hvis det var Mandfolk, saa løb de videre. Den Raadslagning var der en bitte Dreng der hørte, og han gik hen og fortalte dem, at Folk troede, de var Kvindeskytter. „Men I kan tage jeres Tøfler i jer Haand og løbe i bare Fødder," siger han, „saa skrider I ikke." De takkede Drengen for, hvad han havde sagt dem, og saa gik de i de bare Fødder. Paa den Maade blev det drevet i dem igjen, der havde givet dem ud for Kvindeskytter.

Da Trolovelsesdagen kom, sprang den Ring, hun havde om hendes Liv. Saa skulde de til at spise, og da sprang den Ring, hun havde om hendes Arm, den sprang hen paa Brudgommens Tallerken. Saa greb han den og sagde: „Det er min!" Den Gang han skulde til at dandse, saa sprang Ringen om hendes Finger, men den beholdt hun selv. Den sprang netop i det samme, da hun dandsede hans Kjæreste til ham, og saa mærkede han det og saa, hvem det var, der havde Ringen. Saa sagde han, at nu kunde han skjønne, hvem hun var, for det var hans forrige trolovede. Derpaa sagde han den anden Farvel, og tog nu hans første Kjæreste, og de bliver gift og lever herlig og vel.

Mette Skrædder, Sundby.

Digitized by Google

10. Den grønne Ridder.

Der var en Konge og en Dronning, som der er endnu, og saa bliver hun syg og dør; men før hun døde, siger hun til ham, at han skulde føje deres eneste Datter i alt, hvad hun forlangte af ham. Det lovede han. Saa var der en Grevinde eller saadan en i Nærheden af Staden, og hun havde ogsaa en lille Datter, de to Piger kom tit til Hove. Det var jo ellers ødlet med den lille Prinsesse i hendes Enlighed, og det gaar til sidst saadan, at baade Moder og Datter bliver som uundværlige for Prinsessen. Saa siger Grevinden en Dag, at nu kunde hun ikke blive her længere, og hun skulde flytte langt hen. Prinsessen vilde absolut beholde hende, men hun sagde, at der kun var én Ting, der kunde faa hende til at blive, og det var, om Kongen vilde ægte hende. Saa spørger Prinsessen ham om det. Nej, det havde han ikke Lyst til. Men hun blev ved én Dag og en anden Dag, og da han nu havde lovet at føje hende i alt, saa kom han jo til at tage Grevinden. Men da det var nu i Orden, blev hun ikke saa gjæv, Kjærligheden svandt mere og mere, og til sidst blev Dronningen helt ond mod Prinsessen. Hun blev helt forknyt og nedslagen, og hendes Fader maatte til at give hende en anden Bopæl ude som paa en lille Ø. Der var hun saa. Men naar Kongen rejste nogne Steder hen eller kom nogen Steds fra, drog han altid om ad hans Datter. En Gang han skulde til et Møde af saa mange store Grever og Herrer langt henne, siger hun ved Affkeden, om han vilde ikke hilse den grønne Ridder. Hun var jo saa enlig og nedslagen og mente vel, det var bedst, om hun laa under det grønne Græs paa Kirkegaarden. Jo, det skulde han nok, og han kom til Mødet. Der spurgte han mange ud, men traf ingen, som havde det Navn, og ingen kjendte den grønne Ridder. Det var han kjed af, for det var det eneste, hans Datter denne Gang havde forlangt af ham, og nu kunde han ikke faa det forrettet.

Digitized by Google

Saa rejste han af hjem igjen. Der kommer han i en Skov, og inde i Skoven kommer han til en, der driver med saa mange Svin. Saa spørger han om, hvis dem Svin var, Ja, det var den grønne Ridders. „Haa," tænkte han, „det var jo ham, jeg havde en Hilsen til," nu havde han da faaet ham opspurgt. Hvor han boede? Ja, det var langt henne, og Svinehyrden viste ham paa Vej og sagde ham Besked. Saa kommer han atter i en anden Skov, og der gaar ogsaa en og driver med Svin. Hvis de Svin var? spørger han. Ja, det var den grønne Ridders. Hvor han boede? Ja, nu var der ikke saa langt dertil. Han drager saa videre og kommer endelig til Ridderens Slot. Her bliver han godt modtagen, og saa siger han jo, at han skulde hilse ham fra hans Datter. Den Hilsen kunde Ridderen ikke blive klog paa, for hun kjendte jo ikke noget til ham. Kongen bliver der nu om Natten, og da han næste Dag rejser af, sender den grønne Ridder en Hilsen med til Datteren og flyr ham en Gave med til hende.

Han havde jo spurgt om, hvor hun boede, og da nu en Tid faar gaaet, saa gjør han en Rejse hen til hende. De bliver saa forlovede, og hun er nu saa glad og fornøjet. Det fik hendes Stifmoder at vide, og hun kunde ikke forstaa, hvordan det forhavde sig, ja, hun kunde ikke en Gang taale det, at hendes Stifdatter skulde have det saa godt. Saa sender hun Datteren derud, for at hun skal være der en Tid og se, om hun kunde opdage noget. Men hun kom lige klog hjem og mærkede ingen Ting. Saa rejste Moderen selv derud, for det skulde jo opdages. Hun lod da, som hun var kommen at besøge hende, og vilde være der en lille Tid. Hun var mere klog og paste bedre paa. Ridderen kom af og til om Natten, og han gik hver Gang ind ad et Vindue. Det mærkede Moderen, og saa lagde hun en Sags med Gift ved i Vindueskarmen. Idet han nu drog derfra, saa skar han sig paa den Sags, og da han var kommen hjem, saa blev han syg, og maatte lægge sig til Sengs. Efter den Dag kom han ikke mere i Besøg hos hende, og det kunde hun ikke forstaa. Der gik

Digitized by Google

en Tid, og hun begyndte igjen at blive noget sørgmodig. Saa en Dag kom der en Fugl og satte sig i et Træ uden for og sang, te hun skulde gaa ind paa hendes Faders Slot, der skulde hun finde en Slange, som havde ni Unger, og dem skulde hun se at tage og komme i en Æske, og saa rejse hen med dem til hendes Kjæreste. Naar hun var kommen der, skulde hun koge Suppe paa de Slanger til ham, og saa vilde han komme sig. 'Hun retter sig efter Fuglens Sang, finder Slangerne og rejser af.

Da hun endelig kom til den grønne Ridders Slot, gav hun sig ud for en, der søgte Tjeneste, og den fik hun, og kom til at gaa i Kjøkkenet. Alle Folkene var saa vante over, at han var syg, for han havde altid været saa god ved dem, og de vilde gjærne gjøre ham alt muligt godt, men ingen forstod hans Sygdom. Saa forlangte hun at komme til at koge Suppe til ham, og det fik hun Lov til. Hun tog Edderposen fra tre af Slangerne og kogte Suppe paa dem, og gik saa ind til ham med deher tynde Suppe. Da han havde faaet dem, blev han meget bedre. Saadan blev hun ved to Dage til at lave Mad til ham, og saa kerte han sig helt. Nu trækkede hun i hendes Stadsklæder og gik ind til ham igjen, og saa kjendte han hende, og de drak Bryllup.

Ane Sofie Lavridsdatter, Øster-Vording.

---

11. Soldaten og den forklædte Konge.

I fordums Tider var det da saa forfærdelig strængt for Soldaterne at gjøre deres Befalingsmænd tilpas, og saadan var der én, han kunde da ikke gjøre det godt nok, hvordan han bar sig ad. Saa skulde han løbe Spidsrod en Gang. Lav han havde udstaaet hans Straf, kom han i Tanker om, te han vilde desentere, og det gjorde han. Henne paa Vejen kom han til en Soldat mere og siger saa til ham: „Hvor er du fra?“ — „Ja, hvor er du selv fra?“ siger den anden. Saa sagde han det jo. „Hvad rejser du efter?“ siger den

Digitized by Google

fremmede. „A vil hen og forklage mine Officerer, det kan være, du vil ogsaa, for de er snart vel spyds i det.“ Ja, det siger han ja til. „Saa kan vi følges ad.“ Da var det Kongen selv, der var forklædt.

De gik saa en hel Dag igjennem en stor Skov, og hen imod Aften kom de til et bitte Hus, der laa saa enligt der i Skoven. „Skal vi ikke gaa her ind, om vi kunde ikke faa Nattekvarter?“ siger Soldaten. Aa, siger Kongen, han var ræd for at gaa derind, der kunde jo være Røvere eller Skarnsfolk i Huset. „Aa, du er en god Kujon,“ siger Soldaten, „da er a ikke ræd for det, lad os kuns gaa ind.“

Saa kom der en ung Pige ud. „Hør, lille Pige,“ siger Soldaten, han var jo rask ved Snakken, „kan vi faa Husly ved dig i Nat?“ — „Ja, det kan I nok,“ siger Pigen, „men I maatte ønske, I var aldrig komne her.“ — „Hvad da?“ — „Jo, det er Røvere, der bor her.“ — „Huha!“ siger Kongen, „lad os da stræbe at komme herfra.“ — „Ja, det kan ikke hjælpe at gaa,“ siger Pigen, „nu kommer de snart hjem, én fra den ene Side, og én fra en anden, og saa finder de jer alligevel, og saa bliver I slagne ihjel.“ — „Ja, lad os saa gaa ind, det skulde være sært, skulde vi ikke komme godt fra det.“ Saa gaar de altsaa ind.

Der sad en gammel Kone i Kakkelovnskrogen. „God Aften, lille Mo'r,“ siger Soldaten, „kan vi faa Husly ved jer i Nat.“ „Ja nok,“ siger hun lige saa kort. „Bor I ene her ude i Skoven?“ Nej, hun gjorde ikke, hun havde 12 Sønner. Ja, hvor de var henne? „De er saamænd ude paa Arbejde,“ siger hun. „Kommer de ikke snart hjem, a vilde gjærne have dem at se.“ Jo, de kom altid til Aften, og nu var de her strags.

Saa en lidt efter kom de ogsaa en efter anden og lukkede Døren, da de var komne allesammen. Saa sætter de dem til Bordet, og de fremmede gaar ogsaa til Bordet, og de spiser med. Saa hviskede Pigen til Soldaten, lav hun vartede op: „Naar de slukker nu deres Lys, saa vil de slaa jer ihjel.“

Digitized by Google

Der var nemlig et Lys tændt for hver af dem. Ilav de var færdige med deres Næder, slukte den ældste hans Lys, og de andre slukte og deres. „Aa, fy for Skam, I slukker nu Lysene," siger Soldaten, „a vilde have lært jer en Kunst, I kunde have godt af alle de Dage, I lever." Ja, da kunde de faa det tændt igjen, naar det var noget, de kunde have Gavn af. Saa fik de Lyset tændt.

Han forlanger nu af Pigen, om hun vilde ikke faa en Kjedel Vand til Kog, og saa skulde der Salt i, og Tobak i, og alle de stærke Sager, han kunde regne op, skulde koges deri. Lav det var kogt, saa kom hun ind med det. „Nu skal I slaa Kreds om mig alle tolv," siger han. Ja, det gjorde de, og han stod med Kjedelen i Haanden og saa en lille Potte. „Nu skal I have en lille Taar i Øjnene, ellers kan ingen af jer se det, a vil lære jer." Saa skjænkede han i Potten, og saa snurrede han sig rundt paa Hælen og stentede dem i Øjnene til Hobe. De gned i Øjnene og tørrede, og det sved. Soldaten griber hans Sværd, og hugger Hovederne af dem hveren saa nær som to, og saa siger han til Kongen, der stod og saa paa det: „Nu, Kammerat, nu har a gjort mit Arbejde, nu skal du tage de to, der er tilbage, ellers er du en sølle Karl." — „Aa nej," siger han, „gjør du Ende paa det med dem hveren, jeg vilde da saa nødig til det." — „Du er en ussel Karl! kan du ikke en Gang det? Ja, du er rigtig nok en rar Kammerat, men lad gaa!" og saa hug han ogsaa Hovederne af dem. „Se saa, nu er der Ryddelighed, nu kan vi sove rolig for dem. „Kom nu, Morlil," siger han til den gamle Kone, „lad os nu hen at sove." Han var jo ræd for, hun skulde gjøre dem ondt, hvis han ikke fik hende i Nærheden. Ja, Kongen vilde da ikke sove. „Jeg skal nok holde Vagt, i Fald der skulde komme flere, siger han." — „Ja, det kan ogsaa være, du er bedre til at vaage end til at slaas," siger Soldaten, „nu kan a have godt af at sove en lidt." Og saa lagde han sig ved den gamle Kone. Men Kongen vilde ikke ligge ved Pigen, han blev oppe.

Lav det blev Dag, sagde han til den gamle: „Nu maa I hellere komme op og se til jeres Sønner," og saa hug han Hovedet af hende ogsaa. Imens han gjorde det, havde Kongen talt Pigen ud og spurgt hende ad, om hun turde være ene der, til der kom Folk, som kunde faa de døde ud, og saa tage hende med dem. Det skulde ikke vare længe, og det mente hun nok, hun turde. „Kom, Kammerat, lad os nu af Sted," siger Soldaten, og saa gik de. De kom til en Kro, og der bestilte Kongen Frokost og Vin, og det var godt. Da Soldaten saa, at det var saa fint, saa siger han: „Det kan ikke hjælpe, du stiller saa stort an, det har a ingen Penge til at betale med." — „Ja, det kan blive godt," siger Kongen, „jeg skal nok betale." — „Saa er du ogsaa en Knop," siger han, „saa faar a tilgive dig, te du kunde ikke slaa Røverne ihjel." Ilav de var nær færdige med at spise, listede Kongen sig ud ad. „Hvor blev min Kammerat af?" siger Soldaten. „Ja," siger Værten, „a skulde sige, han var gaaet for af, nu er I aldrig langt fra Hovedstaden, og saa vilde han se at faa Kongen i Tale." — „Den Kjæltring, han bildte mig ind, han vilde klarere! a har ikke en Skilling at betale med. Saa faar I ingen Ting for hvad vi har spist." — „Jo, alting er betalt," siger Værten, „og ønsker du mere, saa kan du blot sige til." — „Ja, saa er han endda ikke saa slem, som a troede," og dermed gjør han sig færdig og rejser af bag efter.

Saa kom han op til Kongens Slot, men Kammeraten saa han intet til, og han kunde ikke komme ind. Da han havde staaet der et Stød, kommer der omsider en Tjener og spørger om, hvad han vil. Ja, han vilde have Kongen i Tale. Saa bliver han ogsaa indladt. Da havde Kongen skiftet Dragt og stod der inde og tog imod ham, og han kunde ikke kjende ham. Soldaten havde et Par Gange spurgt Tjenerne, om de havde ikke set noget til en Kammerat, han havde med sig, og de havde svart nej. Saa siger Kongen: „Jeg tykte, du snakkede om en Kammerat." Ja, han havde ogsaa en, der var gaaet for af. „Saa kan du gaa ud igjen og se efter ham.

Digitized by Google

og saa skal der nok komme Bud, naar I skal komme ind." Saa kunde han gaa med den Besked.

Kongen slog nu Soldaterkappen om sig igjen og gik ud til ham. Lav Soldaten saa ham, sagde han: „Du er en ussel Pjalt, i Aftes maatte a ene slaas med Røverne, og i Dag maa a ene staa for Kongen." — „Har han været her?" — „Ja, a var inde ved ham, men a skulde gaa igjen saa længe, til du kom." Da de havde staaet lidt, siger Kongen: „Jeg tykkes, jeg bliver syg, jeg skal te'n og ud." — „Ja, det var rart, nu skal der vel komme Bud om et Øjeblik, te vi skal ind, og saa er du væk igjen." Ja, det kunde ikke hjælpe, han skulde ud.

Strags efter kom Tjeneren og mældte, at nu kunde de komme ind. Ja, nu var det lige nær, nu var hans Kammerat gaaet igjen. „Du maa saa hellere komme ind," sagde Tjeneren. Da stod Kongen med Kappen om sig, og saa kunde han kjende ham. Han bliver saa forskrækket, for det han havde skjældt ham ud og talt ham saadan til, og bad saa mindelig for sig, han maatte da ikke være vred paa ham. Nej langt fra, han havde jo frelst hans Liv sidste Nat, og nu skulde han blot fortælle, hvordan han var bleven behandlet. Ja, saa fortalte han det. Det var en Skam, han var for god en Karl til den Behandling, sagde Kongen, og Officererne skulde nok faa deres Straf. Nu skulde han blot rejse tilbage, og saa skulde Kongen komme lige bag efter.

Saa kom altsaa Soldaten og mældte sig igjen til Tjeneste, og de snakker jo om, hvad Straf han skal have. Ja, han skulde løbe Spidsrod igjen. Da alting var ordnet, kom Kongen kjørende og spurgte om, hvad den Soldat havde forset sig. Ja, de fortalte en hel Del op om det, og han var da saadan en daarlig Soldat. Nej, han var den villeste af dem alle sammen, og nu skulde Officererne gaa i hans Plads, og den Officer, der havde været haardest ved ham, kom til at løbe Spidsrod i hans Sted. Dernæst blev han udnævnt til en af de højeste Befalingsmænd og blev ved at stige, til han blev

Digitized by Google

gift med Kongens Søster. Saa blev der sendt Bud ud efter Pigen i Skoven, og hun blev hentet derfra, og fik alle Røvernes Efterladenskaber.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

---

12. Grenaderens Drøm.

Der var en Gang en dansk Grenader, hvis Levnetsløb jeg har opfundet i en gyselig stor Tegnebog, som ingen i hele Herredet kunde læse i, undtagen vor gamle Degn og jeg. Thi I maa vide, Kammerater, at den salig Degn forstod sig paa Cyprianus og de sorte Kunster, og han lærte mig saa meget deraf, som jeg godt kan hjælpe mig med. Bemældte Grenader hed Kornelius Graaspart, og han var født i det Land, hvor Bønderne saaede Salt, saa I kan selv vide, han var af en kløgtig Art. Da han var 6 Aar gammel, var han saa stærk, at han tog Riset fra Skolemesteren og pryglede ham selv dermed. Da han var 10 Aar, var han næsten laadden over hans hele Legeme. Der han nu blev saa gammel, at han skulde i Kongens Tjeneste, saa tog Kongen ham til Grenader, for i den Tid var der ingen Gardere. Han fik altid Post uden for Kongedøren, for det han var den største og den stærkeste. Da han nu stod Post der saa tit og ofte, tænkte han ved sig selv: Hvem der endda var en Hofkavaler i Steden for en stakkels Grenader. Men da han nu tænkte saa meget paa Højheden om Dagen, kunde han ikke andet end drømme om den om Natten, og saa drømte han, at han virkelig var bleven Hofkavaller. Men nu ser han, at det er vanskeligt at blive det i hans eget Land, og da han saa havde udtjent som Soldat, stoppede han hans Tornyster med alle Slags gode Sulevarer og gav sig paa Vandring.

Da han nu havde gaaet uophørlig i 14 Nætter og Dage uden at hvile, kom han en Aften meget silde og temmelig træt til et stort øde Slot. Men til al hans Ærgrelse kan han ikke komme helt til det for den brede Grav, der omgav

Digitized by Google

Slottet. Men Kornelius var ikke raadvild, han hug en dygtig stor Eg omkuld og kastede den over Graven, saa han spaserede magelig ind i Slottet. Men til al hans Forundring var der ikke noget Spor af levende at se der inde. Han kom ind i et Værelse, hvor Themaskinen stod røgendes paa Bordet, og der var Mad og Drikke til. Saa tømte Kornelius et Par Flasker Vin eller tre, saa han blev ved et let Humør, og nu var det gjærne hans Skik, at han ved slig Lejlighed sang et lille Stykke. Han sang da saadan:

„Hvor saare meget vil der til
for lykkelig at være,
Tobak og The og Kortenspil
samt Vin og andet mere,
Naar Fiolinen den har Sted
og skylles med hver Draabe ned,
det er den sande Paradis,
alt andet duer ikke."

Da han havde nu sunget det Stykke, saa vilde han se sig omkring, om han kan ikke finde den gode Vært eller Værtinde, men der var ingen at opdage. I næste Værelse finder han en kostbar opredt Seng. Han klæder sig af og gaar til Sengs og sover godt den Nat. Om Morgenen han opstaar, da staar Kaffen røgendes paa Bordet til hans Tjeneste. Han drikker jo godt en 3—4 Kopper Kaffe, og saa vil han nu absolut finde den skikkelige Vært eller Værtinde. Han gaar hele Slottet rundt, men kan ingen opsnuse. Endelig vil han op paa Loftet, og der ser han en usædvanlig stor hvid Hane, der sidder paa Hanebjælken. Meget forbavset bliver han, da Hanen tiltaler ham saaledes: „Velkommen, danske Grenader! du er bestemt til at være min Frelser." — „Hvordan det?" siger Kornelius. „Riv imidlertid den længste Fjer af min Hale," siger Hanen, „og alt hvad du skriver med den Fjer, dyppet i dit eget Blod, det skal øjeblikkelig staa til din Tjeneste." Kornelius gjorde strags Forsøg paa at rive Fjeren af Hanen og fik den ogsaa. Det første, han skrev, det var: „Klæder og Kost-

Digitized by Google

barhed som en Prins." — „Hæng nu den Fjer paa dit Bryst," sagde Hanen, „og forvar den vel."

Saa rejser Kornelius til Hovedstaden i Konstantinopel. Der var saadan en Krig, te de havde krigedes i flere Aar, og den kunde ikke blive stillet. Da nu Kornelius kommer der, siger han til Kongen, at han kunde strags stille den Krig, naar han kunde faa to Mand med sig. Saa skriver han, at saa og saa mange hundrede tusende Millioner Tropper skulde møde der og drive Fjenderne bort. Det var ikkuns et Par Timer, før alle Fjender var væk, ude af Landet. Saa blev der holdt saadant et stort Gjæstebud over detteher, og Kornelius blev jo berømmet, fordi han var saa kunstig Kongens Datter spurgte ham om, hvori hans ubegribelig store Magt laa, og Kornelius var ubetænksom nok til at sige, at den laa i den Fjer, som hang paa hans Bryst. Saa faar de ham givet saa meget at drikke, te han bliver rusende, og saa stjæler de Fjeren fra ham.

Stakkels Kornelius! da han vaagnede, laa han bunden i en underjordisk Kjælder. Saa bandede han sig selv, for det han havde været saa ubetænksom at sige det Ord til hende. Endelig hører han noget, der kradser ved hans Hoved. „Skulde en nu ogsaa plages af Utøj," tænkte han. Da var det en Mus, men det var egentlig den Hane, der havde gjort sig til en Mus, og den siger til ham: „Der har du din Fjer, Kornelius, og naar du kommer ud, lad mig se, du passer bedre paa den en anden Gang, og naar du faar hævnet dig paa Prinsessen og Kongen, og deres Blod det flyder i et Kar, saa er din og min Lykke gjort." Saa skriver Kornelius, at han ønsker, der skal rejses en Galge saa høj, te det var forskrækkeligt, hvori Kongen og Dronningen og Prinsessen og hele det kongelige skulde aflives, og det sker. Deres Blod flyder saa ned i en Strøm der neden for Galgen, og som de stod og saa paa det, saa kom der en usædvanlig stor hvid Hane flyvende og bader sig i det Blod. Da blev det den dejligste Prinsesse, te nogen har set. Kornelius tog hende til Ægte, og de fik Kongeriget, og saa lever de godt endnu. Jens Kristian Ty, Dybe.

Digitized by Google

13. Mette Sparnøje og Hanne Rundhaand.

Der laa saadan en pæn Herregaard et Sted, hvor det nu var, og der boede saa meget en rig Enke, der hed Mette, men hun var saa knap, at rundt omkring i Egnen, hvor hun var kjendt, kaldte de hende Mette Sparnøje. Der lidt fra laa et bitte Hus, og der boede ogsaa en Enke i. Hun var saa godvillet med den bitte Smule, hun havde, og hende kaldte Folk Hanne Rundhaand.

Saa kommer der nu eu Dag en gammel Mand ind til den rige Kone. Det baade var regnet og koldt, og han bad om Husly. Nej, siger hun, og hun smækkede Døren i for Næsen af ham, nej, hun husede ikke saadanne Stoddere. Men han kunde gaa over i det Slot der ovre, saa pegte hun efter Huset lige overfor, der kunde han nok faa Plads. Saa gik Manden jo ogsaa over til det bitte Hus, og der var ingen Ting i Vejen, han kunde saa meget godt blive. Konen fik ham ind til Kakkelovnen og fik hans Klæder tørrede, og hun kogte en Potte varmt Øl til ham om Aftenen, han fik at drikke, og da han havde faaet det, siger hun, at nu skulde han ligge i hendes Seng om Natten, saa vilde hun og hendes bitte Pige kravle op og lægge dem paa Høstangene. Det tykte Manden jo var en Skam, men Hanne blev ved, han skulde ligge i Sengen, for han var gammel og træt, men hun og hendes Pige kunde ligge lige saa godt paa Stangene i det friske Hø. Saa blev det jo ogsaa saadan.

Om Morgenen, da han kom op, gav hun ham lige saadan Mad og Drikke, og saa skulde han jo til at gaa. Men da han vilde til at byde hende Farvel, siger han: Ja, nu skulde hun da have saa mange Tak for den Godhed, hun havde bevist imod ham. Penge havde han ingen af og kunde betale hende med, men det første hun tog sig for i Dag, det skulde lykkes for hende den hele Dag igjennem. Det tykte Hanne var saadan noget sær Snak, og hun kunde ikke rigtig forstaa, hvad han mente med det. Saa rejste han.

Hun saa lidt efter ham, og saa skulde hun ind at bestille

Digitized by Google

noget. Hun skulde til at sy et Stykke Linned til hendes lille Pige i Dag, men vidste ikke rigtig, om der var Lærred nok, og saa gav hun sig til at ville maale det først. Men da hun saa havde maalt det af, der skulde bruges, kunde hun ikke holde op igjen, hun maatte blive ved at maale og maale den hele Dag, lige til Solen gik ned. Saa lige med et faldt Alenmaalet ud af hendes Haand, men da var der ogsaa saadan en Stabel Lærred baade i Huset og udenfor, te der kunde snart ingen komme til Huset for ene Lærred. Hun fik det endelig samlet sammen, og saa rejste hun til Kjøbstaden og solgte det meste af det, og hun fik mange Penge for det, for det var ene godt Lærred. Da hun kom hjem, rev hun det gamle Hus ned, det var saa ringe, te det kunde snart ikke staa længere, og nu havde hun jo Penge nok til at bygge et nyt Hus for.

Det varede kun en Haandevending, før Rygtet kom ud i Byen, hvordan den gamle Mand havde hjulpet Hanne til at faa et pænt nyt Hus, og saa fik den rige Enke det da ogsaa at vide. Hun kunde nok skjønne, at det var den samme gamle Mand, der havde været inde ved hende først. Hun havde ogsaa nok set Lærredet om Morgenen, og saa fik hun en Karl op at ride, og han skulde da ud i Landet og se at finde Manden, og saa hilse ham, om han vilde da ikke komme tilbage igjen, for hun vilde saa grumme gjærne snakke med ham.

Saa rider han nu bag efter, for det var let at faa at vide, hvad Kant han var taget, og Mette Sparnøje havde sagt til ham, at han skulde hjælpe den gamle Mand op at ride, naar han traf ham, og saa trække Hesten og gaa hjem. Han var ogsaa heldig nok med at træffe ham og faar ham med.

Da han nu kom, bad hun saa mange Gange om Undskyldning, han maatte endelig ikke være vred, for det hun var saa hastig i Forgaars, hun plejede ikke at vise Folk saadan hen, men det var hendes Folk deres Skyld, de havde da saadan og saadan drilt hende, og hun var da bleven i slet Humør. Men om han vilde nu ikke følge med hende ind og blive der baade i Dag og i Morgen og èn Dag til. Hun havde

Digitized by Google

da saadan fortrudt det, at han skulde ikke blive der den anden Aften. Jo, han vilde godt blive, og hun havde lavet saadan til baade Spise og Drikke, og da han var færdig med det, kom han ind i et varmt Kammer, hvor der var redt en Seng op, og han laa saa blødt, at han var rede at blive henne i ene Dyner. Men nu laa hun om Natten og spekulerede paa, at det var lige godt slemt, hun havde sagt det, te han maatte blive saa længe han vilde, for hun kunde jo da ikke vente i svar mange Dage efter at faa hendes Belønning. Men den Spekuleren kunde hun have spart sig, for da den gamle Mand kom op om Morgenen, vilde han af Sted den samme Dag, og det var hun jo glad ved. Han blev nu beværtet stort om Morgenen, og hun vidste aldrig, hvor gjæv hun vilde være. Idet han nu vilde af Sted, saa siger han: Ja, Penge havde han ikke at betale med, men det første hun tog sig for, det skulde lykkes for hende hele Dagen igjennem. Da Mette hørte det, saa var hun glad for Alvor. Hun tænkte strags ved sig selv, at nu vilde hun ind og tælle alle hendes Penge, naar han var kommen af Sted. Hun maatte da kunne tælle sig nogle sammen, indtil Solen gik ned. Men da hun nu vilde gaa ind, efter at have fulgt den gamle Mand til Døren og budt ham Farvel, saa blev hun saa pistrængende, og hun jager lige til at sætte sig for at faa det forrettet. Men da hun vilde rejse sig igjen, kunde hun ikke komme op og maatte blive siddende der den hele Dag, til Solen gik ned, og der blev jo saadan en Sø, te hendes Gaard og hendes Penge og hele hendes Sager det stod under blank Vand. Det var den Lige, hun saa fik af hendes gode Ønske og af al hendes Falskhed imod den gamle Mand.

Martin Nielsens Kone, Ajt.

---

14. De tre Løgne.

Der var en Præst, han havde ondt ved at have Karle. Men saa traf han endda at faa en, der var hos ham i mange

og han endelig faar denher Karl i Sinde at gifte sig, og saa, have at vi ikke kan tjene Præsten længere, kommer der en anmærket med Plads. Men nu var det det samme som forhen, herre er den snart meget ilde fornøjet, og Præsten i lige Maadet kunda gaar Karlen en Dag over for at ville besøge hans gaa..mand i Bestillingen, han boede i et Hus et Stød derfra, og saa lader han de Ord falde: „A kan ikke forstaa, hvordan du kunde tjene den Præst i saa mange Aar, a venter saadan efter, det skulde blive Majdag.“ — „Der er lige én Ting, du skal lægge dig efter, saa skal det nok gaa dig godt. Du skal lyve dygtig for ham, saa skal a love for, du kan være der.“ — „Nej, det tør a da ikke.“ — „Jo, det kan du godt, der er ingen Ting at risikere. Naar du næste Gang skal til Kjøbstad, saa kom her ind til mig, naar du tager hjem, saa skal a sige dig, hvad du skal bilde ham ind. For naar du kommer saa hjem, vil han jo spørge dig: Hvad nyt! og saa skal a nok finde paa noget til dig.“

Der fra Præstegaarden kjørte de Korn til Kjøbstaden i hver Uge, og det varede da ikke længe, inden den nye Karl kom afsted, og han kom godt nok ind til den gamle efter Aftalen. Saa siger han: „Naar Præsten nu spørger dig: Hvad nyt? skal du svare: Ja, Faaer, nyt er sjelden godt. Saa bliver han mere nysgjerrig og siger: Hvad da? Du skal da fortælle ham, at der kom en stor sort Fugl og fløj over Kjøbstaden i to Timer, saa lang Tid tog det at komme det Stykke Vej, og da var der ingen, der kunde hverken sælge eller kjøbe paa Torvet eller gaa nogen Steder, vi maatte staa alstille, det var derfor, a biede saa længe.“ Og det var nu ogsaa sandt nok, at han havde biet skikkelig længe. Det gik nu bestemt, som han sagde. „Aa, se,“ siger Præsten, „det er da vist ikke mulig, at der kan være saa store Fugle til. Jeg skal over og snakke med min gamle Karl om det og høre, hvad han vil sige til det. Han gaar jo derover og fortæller den Nyhed, hans nye Karl havde sat af til ham. „Ja,“ siger den gamle Karl, „a har hørt, at der skal være druknet et helt Regiment

Digitized by Google

Krigsfolk, mon denher Fugl ikke skulde være et [illegible] krog." for, det var jo en forfærdelig Ulykke." — „Ja, i Stifdatteren det maa det jo være," sagde Præsten, og han ga[illegible], hvad det og er bleven saa oplivet og flink mod den nye Kar meget, at snart ikke var til at kjende igjen, og blev ved at vær og at mere flink hele Ugen igjennem. [illegible] og

I næste Uge skulde Karlen jo te'n igjen, og han forsøm de, jo ikke at tage over til den gamle Karl paa Hjemturen for at faa noget mere nyt at vide, den sidste Historie havde jo hjulpet saa vel. „Nu skal du sige, Vesterhavet er afbrændt og slukket igjen med Blaar og Høvlspaaner." — „Nej, det kan da vist ikke gaa an at sige, for det kan han da høre er en Løgn." — „Jo, det skal nok gaa," og Karlen kommer jo hjem. Præsten tager imod ham ude paa Trappen og siger: „Naa, hvad nyt var der i Dag?" — „Ja, Faaer, nyt er sjælden godt." — „Jo, det skal du ikke sige, lille Ven, der er aldrig en Ting saa gal, det jo kan være godt for noget. Lad mig kuns høre." — „De fortalte mig, te Vesterhavet er brændt af, og de har slukt det igjen med Blaar og Høvlspaaner."— „Det kan jeg saamænd da ikke forstaa, om den Ting ogsaa skulde være trolig, jeg skal over og tale med min gamle Karl om det". Naa, han gaar ogsaa derover. „Kan du gjætte, hvad min Karl kommer hjem og fortæller." Nej, det kunde han da paa ingen Maader. „Ja, han fortæller, at Vesterhavet er brændt af, og de har slukket Ilden med Blaar og Høvlspaaner." — „Det var godt at vide, nu kan a forstaa, hvorfor der kom saa mange Læs stegt Fisk her forbi den anden Dag."—„Gjorde der det!" siger Præsten, „det var da sært, de kom ikke om ad mig med nogle." — „Aa, de har vel ikke tykt, det var passende at komme til Præstegaarden med saadanne svedne Sild." — „Ja, ja, det har vel ogsaa været Grunden, men jeg vilde Skam gjærne have smagt dem." Naa, saa gaar Præsten hjem med det, og han var nu saa flink, som han kunde være, mod den nye Karl.

Den tredje Uge skulde han jo afsted til Kjøbstad igjen,

Digitized by Google

og han kommer som sædvanlig om ad den gamle Karl og skal have at vide, hvad han nu skal fortælle. Det gik jo saa udmærket med Fortællingerne. „Ja, nu skal du sige, at Vorherre er død." Nej, det tykte han da ikke kunde gaa an, for det kunde Præsten da vide, var ikke sandt. „Jo, det skal nok gaa." Da han kom hjem, stod Præsten allerede paa Trappen og ventede paa ham: „Naa, hvad nyt i Dag, Anders?" — „Ja, Faaer, nyt er sjælden godt." — „Hvad da, hvad da?" raaber Præsten helt ivrig, han kunde snart ikke bie, til Anders fik det fortalt. „De siger, at Vorherre er død." — „Det kan jeg saamænd ikke vide. Jeg skal dog over og snakke med min gamle Karl om det."

Han kommer jo ogsaa halende derover. „Kan du gjætte, hvad min Karl kommer og fortæller i Dag? Han har hørt det i Byen i Dag som aldeles paalideligt." — „Nej, hvad kan a!" — „Han kommer og siger, at Vorherre er død." — „Det er godt at vide, for alle hans Disciple gaar i sorte Kjoler." — „Saa skal jeg skam hjem og i min, for jeg er en af hans Disciple." Præsten skynder sig saa hjem og kommer i hans sorte Kjole, og den gaar han i den Dag i Dag.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

---

15. Besøget hos Døtrene.

En Enkemand havde en Datter, og saa giftede han sig med en Enkekone, der ogsaa havde en Datter. Nu gik det saadan, at Konen vilde slet ikke lære hans Datter nogen Ting, men hendes egen Datter lærte hun alt muligt og sagde hende saa meget, og hun skulde foretrækkes ved enhver Lejlighed. Men tokkivorn var hun, og tokkivorn blev hun.

Lav de nu blev vogsne, traf det sig saadan, at de skulde giftes af én Gang. Saa siger hun til hendes egen Datter: „Naar du bliver nu gift, og mig og din Fader kommer og ser til dig, saa skal du passe paa, at din Hund kan komme imod os uden for Gaarden med et Hjul i Halen, og Gaarden den

skal flyve af Fjer, og du skal have det blæst i hver en Krog." Ja, det skulde hun nok. Men baade Faderen og Stifdatteren havde hørt det, og saa spørger hun ham siden om, hvad det skal betyde. „Ja," siger Faderen, „det vil sige saa meget, at Hunden skal være saa fed, te Halen kan krølle paa den; og at Gaarden skal flyve af Fjer, det betyder Høns og Gjæs og Ænder, som du skal have Gaarden fuld af, og naar hun sagde, at du skulde have det blæst i hver Krog, saa mener hun, at du skal have det rent og pænt."

Et Stød efter Bryllupet vilde Folkene saa hen og se til begge de nygifte Par. Saa skulde de da til Konens Datter først. Lav hun saa, de kom, fik hun travlt med at faa et Hjul af Ploven, og det fik hun bundet i Halen af Hunden. Den var et sølle magert Dyr, der var saa armt, te det kunde knap slæbe Hjulet, og saa kom det da ud og tog imod dem med dether Hjul. Dernæst rendte hun ind og sprættede en Dyne op og rystede Fjerene af den ud i Gaarden, saa de fløj runden om Ørerne af de fremmede, og de blev helt hvide af Fjer og Dun, inden de kom ind. Der rendte hun runden om i Stuen og blæste paa Stole og Bænke, hvor de skulde sidde.

Lav de havde været der en Tid, blev de lige godt kjede af det, for grov beskidt var det over hele Huset, og noget sølle Slatteri var det, de fik at æde. Saa skulde de hen og besøge Mandens Datter. Lav de kom nær til Gaarden, kom Hunden ud og tog imod dem, og den var saa fed, og Halen krøllede paa den; men inde i Gaarden var Høns og Gjæs og Ænder, og de saa godt ud. Saa kom Datteren ud og tog imod dem og hjalp dem af Vognen og fik dem ind. Der var saa rent og saa pænt alle Vegne. Saa sagde Manden til Konen: „Der kan du se, hvad har du nu, for det du saadan foretrak din egen Datter? det ser lige godt anderledes ud her end hos hende." Det maatte hun give ham Ret i.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

Digitized by Google

16. Røverkongen i Frankrig.

Der var en Konge i Frankrig, han havde en Søn ved den første Kone. Saa blev han gift igjen, og Drengen fik da Stifmoder. De levede nu sammen i mange Aar, men saa døde Kongen til sidst, og nu skulde Sønnen have Tronen. Kongen blev nedsat i de kongelige Begravelser, der var inde i en stor Skov. Enkedronningen lod til at være saa harmet og saa bedrøvet, og saa siger hun til Sønnen, om de skal ikke gaa ud i Skoven at spasere, at hun kunde komme til at slaa det noget fra sig. Den Karet, der havde kjørt dem ud til Begravelsen, blev saa holdende, og de gik ind i Skoven. Men der gaar de vild og kan ikke finde tilbage til Vognen. Da den havde holdt længe, blev Kusken kjed af det og kjørte hjem. Endelig bliver Dronningen sulten. Hun vidste ikke, hvad hun skadede, for hun havde aldrig været sulten før, men det vidste Prinsen nok. Endelig kommer de til et lille firkantet Hus, og der gaar han ind. Der hænger en Skjorte inde paa Muren, og der sad en Seddel paa, at den, der var i den Skjorte, var der ingen, der kunde knække, og i det Hus lige norden for var der en Sabel. Saa trækker han af hans Skjorte og bytter den med den anden, saa hans kom til at hænge paa Muren, og derefter gaar han atter ud til Moderen. „Jeg tykte, du bej saa længe der inde," siger hun. Ja, han saa efter noget til Føden, men der var ingen hjemme. De gaar da nord paa og kommer til det andet Hus. Der gaar han ogsaa ind og bytter Sabel. Endelig kommer de til en Røverkule, hvor der var 24 Karle inde og en Kjælling og en Pige. Saa spørger de, om de kan ikke faa noget at spise. Jo, de faar nogle kogte Menneskehoveder og saadan noget lignende Lækkerier. Men det kunde Dronningen ikke æde af. Ja, nu kunde de raade dem selv, om de vilde skydes eller stikkes ihjel. „Ingen af Delene," svarede Prinsen, og han trækker hans Sabel ud og slaar dem ihjel, saa nær som en, der smuttede ud af Døren.

De vidste nu ikke, hvor de var i Skoven, men de var

Digitized by Google

nødte til at slaa dem til Ro her til næste Dag i alt Fald. Noget Brød og Smør fandt de i Huset, og næste Morgen tog Prinsen en Børse og gik ud for at skyde noget, de kunde faa til Føden. I det Mellemrum han er henne, kom den Røver, der var undsluppen, ind til hende, og de fik megen Snak sammen og blev gode Venner, og saa blev de ens om, at de skulde have Sønnen af med Livet. Han vidste en Have midt ude i Skoven, hvor der var en Trold, og han skulde nok tage ham, hvis de kunde faa ham derud. Nu skulde hun sige til ham, naar han kom tilbage, at han skulde hente nogle Urter til hende i den Have, dem vilde hun saa gjærne have. Han gaar ogsaa efter dem, men da han kommer til Haven, var der Havelaage og Stakit af Jærn runden om. Men han hugger Skiddet i Stykker med hans Sabel, og saa vil han bedre have set sig for. Da bliver han et stort Bur vaer, og der sad en engelsk Prinsesse i. Hende havde denher Prygl stjaalet ovre i England. Saa hug han ogsaa Buret i Stykker og tog hende under Armen og spaserede af med hende. Trolden skulede til ham, men var ræd for Sabelen og Skjorten og turde da ikke røre ham. Saa kommer de ned til Havkanten, og der hentede de Sand fra England. Han faar hende med en af de Sandbaade hjem, og de lovede hinanden, da de skiltes, at de vilde have hinanden, naar de atter traffes. Saa flyer hun ham en Guldring, og han hug den midt i Stykker, saa de faar hver det halve. Til sidst siger hun: „Du kommer nok sølle til mig, men du kan komme, hvordan du kan, have dig vil jeg alligevel.“ Dermed skiltes de ad.

Saa tager han hjem til Røverkulen med Urterne, han havde plukket, og hans Moder koger The af dem og kommer sig strags. Imidlertid stod Røveren inde i et Kammer. „Gud bevares, hvor kunde du komme ind i den Have?“ siger hun, „saadan som a har drømt om den farlige Have. Hvor har du dog din Styrke fra?“ Saa fortæller han hende det hele, og siger ogsaa, at ingen Ting kunde knække ham, saa længe han havde den Sabel og den Skjorte. Nu gaar de til Sengs.

Digitized by Google

Hun vilde endelig have ham af Skjorten og faar ham ogsaa omsider overtalt til det. Saa raaber hun til Røveren: „Kom nu ud og tag den!“ Han springer ud, snapper Skjorten og jager den uden over hans Klæder. Altsaa var Prinsen nu baade nøgen og fangen. „Slaa ham nu ihjel!“ siger Moderen. „Nej, vi vil stikke begge Øjne ud paa ham og saa give ham noget af mine Klæder paa, en Kjæp og en Stav i hans Haand, og saa gjenne ham ud.“ Naa, saa lader vi ham gaa med det.

Men Røveren rejser hjem til Frankrig med Dronningen og tiltvinger sig Riget, for han var i den Mundering, nemlig Skjorten, som ingen kunde modstaa, og ingen er nu over ham. Men Folk regnede ham ikke meget.

Nu gaar Prinsen der og stavrer med den Kjæp. Saa mærker han, at det var mod Dag, og da kan han høre noget, der synger saa forskrækkelig. Da var det Folkene paa Sandbaadene, der nu kom fra England. Da han kom saa nær, at han kunde raabe til dem, fik han Ord med dem; de svarte, og han kom nærmere, for han skulde jo gaa efter Lyden. De vilde nok tage ham med hjem, og saa kom han til England. Prinsessen havde oprettet et Hospital, og der kom syge til fra alle Landskaber. Saa mælder han sig og kommer paa Hospitalet. Prinsessen besøgte det hver Dag, hun tvivlede vel paa, hun der skulde træffe ham igjen, men den første Dag var hun noget syg og kom ikke. Anden Dag kom hun. Hun tykte nok, det var ham, men han saa jo sølle ud, da hans Øjne saadan var stukne ud. Saa skaffer hun ham en Flaske Vin, og der lægger han det Stykke Guldring i Glasset og skyder hen til hende. „Ja, jeg tænkte det jo nok, du kommer sølle til mig“, siger hun, „men have dig vil jeg, det har jeg lovet dig.“ Saa gaar hun op og siger til hendes Fader, at nu vilde hun giftes. „Hvem med?“ siger han. „Aa, med en Blind nede paa Hospitalet.“ — „Jeg tror, du er gal,“ og han bliver da saa ond imod hende. Saa lod han et Hus bygge ude i Skoven, og der skulde de bo ude. Men det var indrettet saadan, at Bryllupsgjæsterne

Digitized by Google

skulde være af det til Kl. 11, og saa skulde der ingen andre være der end de to, for Huset var undermineret, hvorefter det skulde sprænges i Luften. Saa gal var Kongen nu bleven paa hende. Da Kl. var 11, rejste de ogsaa hveren. Saa siger han til hans Kone, at hun skal tage ham hans Kjæp. Ja, den faar han, og saa gaar han ud og sætter sig ved et stort Træ. Saa kommer der to Ravne flyvende. „Hvad nyt véd du?“ siger den første. „Jeg véd, at Kongens Datter er gift i Dag og har faaet en Blind fra Frankrig.“ Saa kommer den tredje. „Hvad nyt véd du?“ siger de andre to. „A véd,“ siger han, „te der i Nat Kl. 12 bestemt falder en Dug her under det Træ, der er saa tyk som Sirup, og faar nogen Blind det smurt paa Øjnene, bliver han seende. Saa fortæller den anden, at Huset her i Skoven er undermineret, for Kongen vil af med hans Datter og hendes Mand. Da han hører nu det, kalder han paa hans Kone og siger: „Stræb nu at samle Sengklæderne og bær dem herud til mig, for a vil ligge her ude i Nat.“ Et bitte Korn efter at hun har faaet dem baaret ud, rejser hele Skidtet i Luften. „Der kan du se,“ siger han, „din Fader er aldrig et Gran bedre end min Moder.“ Hun undrede saadan over det. Lidt efter begynder Duggen at falde. Saa smører han hans Øjne første Gang og anden og tredje Gang. Ved den første Gang begyndte han at kunne skjære, og da han var færdig, kunde han se lige saa godt, som han altid havde kunnet. Hans Kone hun var falden i Søvn imidlertid og sov godt, men han kunde ikke sove. Hun havde en stads Guldkjæde om hendes Hals, og saa vilde han se, hvad den indeholdt. Da var der en Brandmagnet i, der kunde lyse lige saa godt som en Lampe. Saa tager han den, og lægger den paa en Stol ved Siden af, og nu vil han ogsaa se, om hun ikke har mere gode Sager. Men i det Øjeblik kommer der en Ravn og snapper Kjæden og flyver med. Han løber efter, og den lod, som den baade kunde flyve og endda ikke flyve, nok er det, den faar ham bag efter saa længe, til han kunde ikke finde tilbage til hans Kone. Saa kom Trolden og tog hende

Digitized by Google

og satte hende i Buret igjen, som hun havde været før, for ham var det, der kom flagrende som en Fugl og listede ham efter sig. Naa, saa er han lige nær, og vandrer omkring i Skoven paa Lykke og Fromme.

Saa en Dag hører han saadan Sjov og Allarm inde i Skoven. „Haha! her maa være Folk," tænkte han. Da kommer han imod en anden Trold, der kom slæbende med tolv Studenter, han havde fanget. De skulde besvare ham tre Spørgsmaal om et Aar, og derfor skulde de have en Skjæppe Penge, men kunde de ikke det, skulde de blive ved ham og høre ham til. Den samme Akkord gik Prinsen ind paa. Trolden var just nu ved at føre dem hen paa hans Slot, hvor de skulde være det Aar, og saa folger jo Prinsen med. Der var aldrig mørkt, og der var altid nok at spise og drikke. Naa, saa begyndte de jo et lystigt Liv der. Studenterne svirede og drak og sov imellem Stunder, men Prinsen tog blot det nødvendige og forholdt sig helt rolig. Saa gik Tiden hen, og Prinsen paste sig selv. En Dag kom begge Troldene til hinanden i Besøg, ham fra Frankrig, der havde Prinsessen, og saa denher, der havde Studenterne. Saa siger han til Trolden fra Frankrig: „I Morgen er Aaret omme, og saa vil a spørge dem om tre Ting, men det kan de paa ingen Maader sige mig. Først vil a spørge dem om, hvor længe de har været her, men det kan de sagtens ingen Redelighed gjøre for."—„Hvad er det andet, du vil spørge dem om?" siger den anden Trold. „Det er, hvad der lyser her paa Slottet."—„Hvad er det da?"—„Det er den Magnet, a tog fra Prinsessen, da hun laa i hendes Brudeseng."—„End saa det tredje, hvad er det?" — „Det er den gode Spise, de faar her, der vil a spørge, hvor a faar den fra. Den stjæler a fra Kongens Bord i Frankrig hver Dag, for han er ikke andet end en Røver." Alt det sad Prinsen inde i hans Kammer og hørte paa. De saa ham ikke og tænkte slet ikke paa ham.

Anden Dagen kom Trolden saa ind til dem. „Nu skal I have Spørgsmaalene for," siger han. Saa begyndte Studenterne at tørre i Øjnene, nogle var svirende, og nogle var

søvnige. „Hvor længe har I været her?" siger Trolden. Nej, de gjættede, og det sædede ikke. Saa tager Prinsen Ordet og siger: „Nu har vi bestemt været her et Aar." Ja, det havde de ogsaa, det sædede godt nok. „Hvad lyser da her paa Slottet?" Nej, de gjættede og gjættede og kunde ikke samle det. Saa siger Prinsen: „Maa jeg sige det?"—„Ja vist maa du." — „Det er den Magnet, Prinsessen laa med i hendes Brudeseng, og hvis du ikke kommer med den, skal jeg splitte Slottet ad." Jojo, saa kunde han tage den. Saa kom det tredje Spørgsmaal: „Hvor faar a den gode Mad og Drikke fra, I har faaet her paa Slottet hver Dag?" Ja, de gjættede, men det var lige nær. „Maa jeg nu svare?" siger Prinsen. „Ja." — „Men paa den Maade, at vi er fri allesammen." — „Naa ja," siger han. „Du stjæler den fra Kongens Bord i Frankrig, din Tyverad." Ja, det gjorde han ogsaa, det sædede godt nok. Saa faar de hver en Skjæppe Penge, og saa skal Trolden vise dem Vejen ud af Skoven. Prinsen, han faar ogsaa en Skjæppe, og glade var de allesammen.

Da de kom ud, rejste de fra ham, han kunde ikke følge med dem. Saa kom der en gammel Mand og vilde tigge et Par Skilling af dem. Nej, det kunde han ikke faa. Saa kommer han til Prinsen. „Herregud, kan du ikke give mig et Par Skilling, a er saa fattig."—„Jo, der har du dem allesammen." Saa fik den gamle Mand den hele Skjæppe Penge. „Herregud, a har ikke svar meget at give dig for det," siger han, „men her har du en Krukke, naar du putter den i en fin Lomme, saa skal den sove saa længe, til du tager den af igjen. Og her har du et stort Ark Papir. Det skal du gaa ned til Havkanten og klippe i Stykker der, store og smaa, ligesom du tykkes, og saa kyle dem ud, saa staar der et Orlogsskib ladet med Mandskab og Kanoner for hver Stump." Han takker den gamle Mand for Sagerne, og saa gaar han ned til Stranden. Der begynder han at klippe af Papiret, og saa var der et rigtig stort Stykke, det vilde han selv have at sejle paa. Han kyler Stumperne ud, og saa var der en hel Flaade, og det største

Digitized by Google

gik han selv ud paa, og saa sejlede han lige ad Frankrig. Nu kommer den svære Flaade ind for Paris. De saa, at der var Fredsflag oppe, og de kommer ud og tager imod ham, men kjendte ham jo ikke. Denher Røver, de havde til Konge i Frankrig, han blev fuld ved Taflet, og saa smed de ham ind i en Seng, som de ogsaa kunde gjøre det ved mig. Saa siger denher fremmede Prins, om de gjorde saadan ved deres Konge, „Ja, Skidt med ham!“ siger de. Da vilde han gjøre ham hans Opvartning. Saa gaar han ind til ham og putter Krukken i hans Lomme, og saa giver han sig til at trække ham af den Skjorte, vi véd nok, og trækker saa selv i den. Derefter stak han begge hans Øjne ud og gav ham Stav i Haand, da han havde taget Krukken af Lommen igjen, saa kunde han gaa, hvor han vilde. Men det varede ikke svar længe, inden han faldt i Voldgravene, og der druknede han.

Saa bekjendte Prinsen, at han var deres rette Konge, og fortalte dem, hvordan han var tumlet omkring. De var glade ved ham, og der blev en stor Glæde i Frankrig. Dagen efter tog han ud ad Skoven og fandt Haven. Saa slog han Buret i Stykker og tog hans Kone med sig, og nu fik de Bryllup af Nystaaend, og det var stort og stærkt. Saa vilde de over ad England. Han samlede baade hans egen Flaade og den franske Flaade, og saa sejlede de af ind for London, og de hejsede et blodigt Flag op. England havde ogsaa en Flaade, og den skød de i Sænk, og saa skød de London i Brand. Saa maatte den engelske Konge falde til Føje. Der blev slaaet Flasker i Stykker, og strøet Flintestene paa hele Vejen fra Slottet og ned til Havnen, og der skulde Kongen og Dronningen gaa med de bare Fødder paa ned til Kongen i Frankrig. De havde endda aldrig gaaet paa bare Fødder, kantro de gik listelig. Saa blev der bygget en Hytte til dem ude i Skoven, og den blev undermineret, og saa blev de ført derud og skudt i Luften baade Kongen og Dronningen. Saa havde Prinsen og Prinsessen nu begge Kongeriger, og saa rejste de hjem til Frankrig og satte en Bestyrer i England.

Kjeld Rasmussen, Gudum.

Digitized by Google

17. Den falske Søster.

Det var i Spanien, der var en Konge, som havde to bitte Børn, en Pige og en Søn. De bad en Dag Forældrene om Forlov til at kjøre ud, for det var saadan et godt Vejr, og forlyste dem med hinanden. Det faar de ogsaa Lov til. Prinsen var godt øvet i Skytteri og i at kjøre, og saa kjører de med hinanden i en Kariol. Langt om længe kommer de ind i en Skov, og der slaar det en Taage ned, saa de kunde ikke finde nogen Steder. Det bliver langt ud paa Natten, og de kjører vidt omkring, men omsider opdager de et Lys. „Det er vist en Røverkule,“ siger han, „men vi maa dertil, for vi skal jo fanges alligevel.“ Saa gik de ind i Huset, og bad om Nattely. Jo, det kunde de godt faa. Der sad 12 Mand ved Bordet, og de var godt nok Røvere. En gammel Røver sad ved Bordenden, og en gammel Kone og Pige vartede op. Saa bad Prinsen om et Krus Vin. De flyr ham det, og som de nu sidder og ser vist paa ham, saa trækker han Vinen rundt om i alles Øjne, griber hurtig hans Sabel og sabler dem ned alle tolv og den gamle bag efter. Han havde endnu ikke faaet nok, men lod sig alligevel falde ned. „Nu er vi frelste,“ siger han til Søsteren, „men nu skal jeg ud og se til Hesten og give den et Foder, saa kan du lægge dig paa Sengen, jeg skal nok vaage over dig.“ Noget efter begynder det at lyse af Dagen, og saa gaar han ind og kalder paa hende; nu skulde de ud og af Sted. Mens han saa gaar ud og spænder for, kommer den gamle Røver til sig selv, og han gaar fram og finder en Salvekrukke, der staar paa Ovnen, og saa gaar han ind og salver alle hans tolv Sønner. Saa bliver de atter levende, og var lige karske. Nu oversnakkede de Prinsessen til, at hun skulde holde med dem. Hun skulde bilde hendes Broder ind, at hun var syg og kunde ikke leve, uden hun fik Hjærtet af en levende Hare. Da han nu har spændt for og kommer ind til hende, sidder alle 12 Røvere omkring Bordet, og hun ligger og klager sig i Sengen. „Aa, hvordan skulde jeg skaffe en Hare her, i en vild Skov,“ siger han, „det er sært, du lader dig forføre

Digitized by Google

af det Røverpak her." Han lod altsaa til at være helt modig, men alligevel vilde han føje hende, og saa løber han ud i Skoven og vil skyde en Hare. Da hører han en Røst fra Skyerne, som siger: „Hold op, du Kongens Søn, jeg vil fly dig et af mine fejreste Dyr, som skal hjælpe dig i din største Nød." Strags kom der en Hare hen til ham og lagde sig forved ham, og han klappede den paa sit Hoved, og den fulgte med ham hen til Røverkulen. „Naa, bitte Søster, skal jeg nu rive den ihjel, at du kan faa Hjærtet af den?"—„Aa nej, bitte Bro'r," siger hun, „jeg synes ikke, jeg kan komme mig, uden jeg kan faa Hjærtet af en Bjørn."—„Ja, jeg kan jo sagt prøve det," siger han, „men du lader dig jo forføre af de fæle Røvere." Han løber ud i Skoven igjen, og Røverne var helt forundrede over at se, hvordan det Dyr var helt tamt og fulgte ham alle Steder. Da ser han en Flok Bjørne komme løbende, og han sigter paa en af dem, men da raaber det igjen i Skyen: „Hold op, du Kongens Søn, jeg vil fly dig et af mine fejreste Dyr, som skal hjælpe dig i din største Nød." Saa tager han Bøssen fra Kinden, og Bjørnen følger ham. Nu kommer han tilbage til hende og siger: „Naa, lille Søster, vil du nu, at jeg skal rive den ihjel, for at du kan faa Hjærtet af den?"—Nej, siger hun, men dersom hun havde Hjærtet af en Løve, saa troede hun sikkert, hun kunde komme sig. Røverne gjorde jo stadig Regning paa, at han skulde blive revet ihjel, og satte det i hende, hvad hun skulde nu forlange, hver Gang de saa, at han kom uskadt tilbage. Saa gaar han igjen ud i Skoven, og ser der en Flok Løver komme knygende. Han holder paa en af dem, men saa kom der atter en Røst i Skyen: „Hold op, du Kongens Søn, jeg vil fly dig et af mine fejreste Dyr, som skal hjælpe dig i din største Nød." Saa skyder han ikke, og Løven kommer og falder paa Knæ for ham. Han klapper den paa Hovedet, og den følger med ham hen til Søsteren. Om hun nu syntes, han skulde rive den ihjel, saadan at hun kunde faa Hjærtet af den? Nej, men hun forundrede sig højlig over, at Dyrene saadan fulgte ham, og Røverne ikke mindre, og saa

Digitized by Google

siger hun: „Dersom jeg kunde komme i Bad, det var det eneste, jeg synes, jeg kunde komme mig af.“ Saadan havde de lagt hende for, de kunde nok skjønne, at det ikke kunde nytte med flere Dyr. „Aa, Søster,“ siger han, „her er vel hverken Kar eller Vand, hvor du kan komme til at faa et Bad, og heller ikke noget til at fyre med.“ — „Jo, du finder nok paa det.“—„Ja, jeg kan da løbe ud i Skoven at hente noget Brænde.“ Han løber altsaa, og der kommer han til en gammel Kone, som ogsaa gik og samlede Brænde og havde ikke saa lidt. „Aa, du gamle Kone,“ siger han, „lad mig faa det, jeg har haard Trang for det, og du har Stunder at samle dig mere.“ —„Aa, Søn,“ siger hun, „det er unyttigt det, du tager dig for; men her har du en lille Pibe, put den i din Lomme, den er dig meget bedre. Naar du er i Nød, saa skal du blæse i den og faa Hjælp.“

Saa samler han hans Brænde og kommer hjem og faar Ild under Kjedelen. Men imens han var ude, havde Røverne stillet nogle Lænker an til at fange Mennesker i, og de var oven over Bjælkerne i Huset. Da han nu havde Vandet varmt, gaar han hen og kalder paa hende, om hun vilde nu komme og fare i Bad. Hun kommer saa og staar og ser sig rundt om. „Hvad betyder alt det, der er sat op?“ siger hun. „Ja, hvad betyder det, bitte Søster, det er jo til at fange Mennesker i, det er nemt nok at se.“—„Kunde du naa derop?“ siger hun. „Ja, det kunde jeg sagt, men jeg vil slet ikke.“ — „Aa, du er nu altid saa vigtig,“ siger hun, „men jeg kan nok mærke, at du slet ikke kan naa derop.“ Saa jager han begge hans Arme op og tager i Lænkerne, og strags løber de sammen om ham og river ham op fra Jorden. Saa springer hun hen og kalder paa Røverne: „Nu hænger han, nu kan I komme!“ Se, det var en pæn Søster, tykkes I ikke? De kommer springende, og én vil have ham flaaet levende, og én split ad, og de vidste snart ikke, hvor haard Straf de vilde give ham. Altsaa hængte han der, og der var ingen Redning. Saa siger han: „Hør, lille Søster, jeg har en lille Pibe i min Lomme,

Digitized by Google

vil du ikke tage den og putte i min Mund, at jeg kan blæse et Stykke, før jeg skal dø." — „Det kan jeg jo sagt, skjønt du er det slet ikke værd," siger hun Hun tager Piben og slyr ham, og han begynder at blæse. Aldrig saa snart han gjør det, saa staar alle tre Dyr der, baade Haren og Bjørnen og Løven, og de er saa gloende og stræuge, og strags rede til at gjøre ondt. Han tænkte ved sig selv: „Mon de vil lyde min Kommando? men lad mig prøve det. Nu river I mig alle de fæle Røvere ihjel, her staar, for de vil berøve mig Livet." Aldrig saa snart sagt, før de greb dem og rev dem itu allesammen. „I maa ogsaa gjøre det samme ved hende, hun har ikke fortjent andet af mig," og strags var hun reven i Stykker ogsaa.

Saa siger Løven: „Hvordan skal vi nu faa ham ned. Hvem er bedst til at kravle op og tage Lænkerne af hans Arme? saa vil a gaa hen og stille mig under hans Fødder, saa han kan træde paa mig." — „Det kan a," siger Haren, og den fløj derop, og den krattede, og den tog, men det blev ingen Ting til. „Du vil jo gjærne gjøre noget, dit følle Snork," siger Bjørnen, „men du kan ikke." Han flyver derop, det gjør Bjørnen, men han falder ned og slaar hans ene Laar, saa han kan slet ikke gaa. „I vil gjærne gjøre noget begge to," siger Løven, „men I er saa udannede. Vil du komme og staa under ham," sagde Løven til Bjørnen, „saa skal a prøve det." Hun rev ham ned, og saa var han reddet igjen. Han spænder saa for og kjører ad Hjemmet til. Som de nu kjørte, løb Dyrene runden omkring og var sultne, de havde ikke faaet noget at æde i tre Dage, og de ledte efter Føde. I det Mellemrum kommer der en Røver imod ham, og den slaar ham ihjel. Saa bliver Dyrene samlede igjen og kommer til ham. Saa siger Løven: „Nu skal det heller aldrig gaa saadan mere, te vi skal forlade ham alle sammen. En af os skal altid blive ved ham. Hvem er nu mest gesvindt til at vende tilbage til Røverkulen og hente den Salvekrukke, der staar paa Ovnen, at han kan snart blive smurt?" — „Det er mig," siger Haren, og den løb af Sted, men kom ikke igjen. Saa siger Bjørnen: „Aa, det

Digitized by Google

Skidt, den vil jo gjøre noget, men den kan ikke. A maa af Sted," siger Bjørnen, „a kan da bedre," og han knøg hen ad Vejen. Da var der et stort Morads, de skulde over, og de kunde ikke uden at springe over, Moradset var saa bredt, at det var et forfærdelig langt Spring. Saa kommer Bjørnen til Haren, den var løben fast i Moradset. Han springer jo og kommer lidt længere ud, men saa render han fast ogsaa. Naa, Løven mærker, at de kommer ikke igjen, og saa knyger hun afsted og kommer til dem, da sad de begge fast i Moradset og baskede og kunde ikke komme til Land. Hun springer over og kommer til Røverkulen og tager Salvekrukken og kommer tilbage igjen, og de andre var ikke komne til Land endnu. „Ræk nu en Fod ud," siger hun til Bjørnen, „saa skal a hjælpe dig til Land, og saa skal du række en Fod ud til Haren, det bitte Skidt." Saa kom Bjørnen i Land, og han hjalp Haren i Land, og de samledes alle tre ved den døde. „Naar a holder nu Hoved og Krop til hverandt," siger Løven, „Hvem er saa nemmest og hurtigst *til* at smøre."—„Det er mig," siger Haren. „Du duer ikke," siger Bjørnen, „det kan I jo sagt se, te hun kan ikke, hun smører jo lige saa godt, hvor det behøves, som hvor det ikke behøves." —„Er du da bedre, saa kan du give dig til det," siger Haren. Han jager den store Lab i Krukken, te Bunden gik ud af den. „Det er da farligt, som I bærer jer te'n," siger Løven, „I vil gjøre noget, men I kan ikke." Saa slikkede hun Salven op med hendes Fingre og smurte paa ham og fik ham saa fuldkommen til Live igjen.

Derefter gjorde de den Forening, at en af dem skulde altid være hos ham, og saa kunde de byttes til at gaa hen og faa noget at æde. Saa kom han atter til Kjøren, og han kommer da omsider hjem til hans Forældre. Da han fortæller saa, hvordan det var gaaet til fra først til sidst, og hvordan han havde ladet hans Søster dræbe, saa blev de saa forivrede paa ham, te de forviste ham Landet. Saa var han forvist i to Aar, og i den Mellemtid døde Haren og Bjørnen begge to; men Løven blev ved at leve, og hun forlod ham ikke. Saa

Digitized by Google

hørte Prinsen, at hans Fader var død, og han rejser da hjem igjen og skal have Riget, og han bliver Konge. Saa siger Løven til ham, te nu vilde hun ligge uden for hans Seng hver Nat og passe paa ham. Men han skulde tale til hende, naar han gik op, ellers kunde hun nemt tro, det var én, der vilde gjøre ham Fortræd, og saa kunde hun uforvarende komme til at rive ham ihjel.

Saadan gik det nogle faa Aar. Men saa hænder det en Nat, te Løven sov saa godt, og han tykte ikke, han vilde vække hende. Han gaar saa ud af Sengen, men idet han kommer tilbage og vil gaa over hende, saa farer hun op, og halvt i Søvne river hun ham ihjel. Han var død og blev død, og hun lagde sig paa hans Grav og sørgede sig ihjel.

Niels Kristian Jensen, Fredbjærg.

---

18. Dronningens mørke Tale.

Der var en Gang en fattig Mand, der gik omkring og tiggede. Saa blev han søvnig og træt en Dag og lagde sig ved en Tornebusk for at sove. Der kommer saa en Orm og stikker ham i hans Laar, og saa hovnede det saa stærkt op, at han kunde ikke gaa. Som han nu slæber sig møjsommelig af Sted, kommer han til en Mand, og til ham siger han: „Kan du ikke lære mig et Raad, te a kan faa kert mit Laar?" Jo, siger den Mand, det kunde han godt, „naar du gaar nu hen og lægger dig til at sove ved Busken igjen, saa kerer du dig." Saa gik han ogsaa hen og lagde sig, og da han havde sovet lidt, væltede der et Pigebarn ud af Laaret, og saa var han kommen sig. Men Pigebarnet kom der en Gab og tog og fløj op med i sin Rede i et Lindetræ, som var uden for Kongens Slot. Der blev Pigebarnet saa, og Gaben fødte Barnet op, til det blev storagtig. Men de kunde ikke have nogen Ting paa Kongens Slot, alt Tøjeri der hængte ude, det blev henne, for det tog Gaben. Tilsidst blev dens Rede saa stor, at de kunde ikke vande deres Heste for den Rede, og de kunde se, at

Digitized by Google

der var noget særegent der oppe. Saa fortæller Tjenerne det til Kongen, og han siger, de skulde gaa op og tage det af, der var for meget. Da de kommer saa derop et Par af dem, raabte de, at der var et stort Pigebarn der oppe. Ja, siger Kongen, saa skulde de tage hende ned. Det gjorde de og Pigen kom nu i Klæder og blev behandlet som et andet Barn, og kom til at lære at læse og skrive og et og andet.

Nu var den Pige efterhaanden bleven saa forfærdelig dygtig og tillige med saa kjøn. Saa vilde Kongens Søn have hende; han skulde jo arve Riget, men han maatte ikke for hans Stifmoder. Han tog hende dog alligevel, og de levede rigtig godt. Saa gik der en Tid hen, og saa kom der Krig paa, og Kongens Søn skulde med i Krigen og tog Afsked med hans Kone. Men hun var bleven frugtsommelig, og i den Tid fik hun en Søn. Ham brændte hun paa hans Laar med en gloende Løgle, saa han fik et Mærke af det, og Løgelen puttede hun ved sig. Det skete nu, lige som Barnet var født. Saa kom hans Moder og stjal Barnet fra hende, mens hun sov, og flyede det til en Herregaard, hvor det skulde fødes op. Derefter skrev hun til Kongen, at hans Kone havde faaet et Drengebarn, og det havde hun ædt. Derfor foreslog hun, at Dronningen skulde kvæles. Saa skrev Kongen tilbage, at de maatte ikke gjøre hende noget Onde, inden han kom tilbage.

Da han saa kom, var hun saa kjøn, som hun aldrig havde været før, og gjorde sig saa gjæv for ham og forsikrede, at hun ikke havde ædt Barnet, men hun kunde ingen Rede gjøre for, hvor det var. Nok er det, han kunde ikke gjøre noget ondt ved hende. De levede sammen igjen en Tid, og hun blev atter frugtsommelig. Saa kom der igjen Bud, at han skulde i Krig, og det gik ligesom sidst. Hun fødte en Søn og brændte ham med samme Mærke, og puttede saa Løgelen ved sig. Men da hun var falden i Søvn, kom Stifmoderen og stjal Barnet fra hende. Det kom saa til en Mølle, hvor det blev født op. Derefter skrev hun til Kongen igjen om det andet Barns Fødsel, og at Moderen havde ædt Barnet ligesom forhen. Derfor

Digitized by Google

tykte hun nu, de maatte have hende kvalt. Men han skrev tilbage, at de maatte ikke gjøre hende noget ondt, inden han kom selv. Det gaar nu ligesom forhen, han kunde ikke bære over hans Sind at gjøre hende Fortræd, og hun forsikrede for, at de løj hende paa. Saa gaar der atter en Tid hen, og der kommer igjen Krig paa. Den unge Konge skal med, men hans Kone er frugtsommelig for tredje Gang. I den Tid han er væk, føder hun den tredje Søn, og ham stjæler Stifmoderen ogsaa og fører ham til en Præstegaard for at blive født op. Men Moderen havde endda været saa forsigtig strags at brændmærke ham med Løgelen. Saa skrev Stifmoderen til Kongen, at nu havde hun født det tredje Barn og ædt det, derfor vilde hun, at Dronningen skulde kvæles, inden han kom hjem, nu vilde de ikke spare hende længere. Men han svarte tilbage, at hvis de rørte hende, saa skulde de selv bøde for det med Livet. Den Gang han kom saa hjem, vidste Stifmoderen aldrig, hvad ondt hun vilde sige om hende. Han spurgte hans Kone ud, men hun vidste ikke noget om, hvor Barnet var, hun vidste blot, at hun var uskyldig. Han kunde ikke nænne at kvæle hende, men saa skulde hun kjøres ud af Landet, og hun fik Kusk og Tjener med, og hvad der hører til.

De kjørte saa langt de kunde den Dag. Ad Aften kunde de se en Herregaard, og der vilde de hen og ligge om Natten. Da Folkene kommer saa til Sæde om Aftenen, siger hun, om der var ingen, der kunde fortælle lidt, for Tiden var saa lang saadan en hel Aften igjennem. Nej, de kunde ikke, men hun kunde nok fortælle noget, da hun var saadan ude at rejse, hun maatte da bedre kunne end de. Ja, det kunde hun ogsaa godt, og nu vilde hun sætte dem en Fortælling for. Hvis de ikke kunde udtyde den, vilde hun have den lille Dreng, der gik paa Gulvet. Ja, den kunde de ikke vel love hen, for det var ikke deres egen. „Aa, det kan vel være det samme," siger hun. „Nu skal I høre: Ormen min Fader, og Manden min Moder, Linden mig føde, og Gaben mig klæde, Kong Olmersøn mig giljed, tre Sønner avled' jeg ved ham, og de bærer alle tre ét

Digitized by Google

Mærke." Kunde de nu udtyde det, forlangte hun ikke noget for hendes Fortælling. Men det kunde ingen udtyde, de havde aldrig hørt saadan Fortælling før. Saa gik hun hen og tog Drengen, for det kom jo hende for, som det var hendes Dreng, og saa tog hun Løgelen frem og ledte efter paa hans Laar, og hun fandt ogsaa Mærket. De andre kunde se, at det paste godt nok, og saa var hun glad ved, at hun havde faaet hendes ene Barn.

Nu vilde de have kjørt hende og Barnet hjem til Kongens Gaard, men hun vilde længere frem. De kjørte den Dag, til det blev hen imod Aften, og saa kom de til en Mølle. Der vilde hun ind og logere om Natten. Det gik nu ligesom forhen, at hun forelagde dem en Fortælling, og hvis de ikke kunde udtyde den, saa vilde hun have et af de Børn, der gik paa Gulvet. Der var en lille Pige og en lille Dreng. Ja, det kunde de ikke love hende, for det ene af dem var ikke deres eget. Nej, hun vilde heller ikke have deres, sagde hun, og saa fortalte hun: „Ormen min Fader, og Manden min Moder, Linden mig føde, og Gaben mig klæde, Kong Olmersøn mig giljed', tre Sønner avled jeg ved ham og de bærer alle tre ét Mærke." Nej, det kunde de ikke forklare, og saa gik hun hen og tog Drengen. Det havde de heller ikke noget at sige til, da det var Pigen, der var deres, og hun viste dem Mærket paa Drengens Laar, som paste til hendes Løgel.

Nu var hun godt nok fornøjet med, at hun havde faaet to af hendes Børn, og om anden Dagen skulde hun jo af Sted igjen. De vilde have kjørt hende hjem med Børnene, men hun vilde videre frem. Den næste Aften kom de til en Præstegaard. Som de nu sad der, siger hun, om de kunde ikke fortælle noget, ellers blev Tiden saa lang. „Nej," siger Præsten, „men du maa kunne fortælle noget, der farer saa vidt omkring." Der gik to smaa Drenge paa Gulvet, og saa vilde hun ogsaa lægge Folkene i Præstegaarden en Fortælling for, og hvis de ikke kunde forklare den, vilde hun have den ene af Drengene. Nej, det kunde de ikke give Lov til, for kun den ene af dem var de-

Digitized by Google

res egen. Ja, hun vilde heller ikke have ham, og saa begyndte hun: „Ormen min Fader, og Manden min Moder, Linden mig føde og Gaben mig klæde, Kong Olmersøn mig giljed', tre Sønner avled' jeg ved ham, og de bærer alle tre ét Mærke.“ Nej, den Gaade kunde de ikke udtyde, og saa tog hun sin Løgle frem, og saa efter paa den ene Drengs Laar. Jo, det var rigtig nok, det var hendes, det kunde enhver se, og nu var hun glad, for nu havde hun alle hendes tre Sønner. Nu vilde de kjøre hjem med dem næste Morgen, men hun vilde ikke hjem, for hun kunde ikke fordrage Kongens Moder, hun vilde ud af Landet. Kongen havde imidlertid ikke kunnet afse hende, og var reden forved dem, der skulde kjøre med hende, og havde sagt dem, hvor de skulde sætte hende af, saa den Gang de var komne ud af Landet og skulde sætte hende af, saa var Kongen der og tog imod hende, og da fik han hans tre Sønner at se. Det var en stor Overraskelse og en stor Glæde. Nu skulde de med hjem igjen. Men hun turde ikke for hans Moder, sagde hun. Jo, nu skulde hun hjem, og Moderen skulde han nok sørge for. Saa kom hun i en Pigtønde med fire Vildsmakker for, og saa kjørte de af med hende. Siden levede baade Kongen og Dronningen godt. Maren Nielsdatter, Maarslet.

---

19. Prinsessen i det tillukte Land.

Der boede en Skovfoged ude i en Skov, og der var Røvere i den Skov. Saa var Skovfogedkonen høj-frugtsommelig, og da hun en Dag er gaaet et Stykke ud i Skoven, faar Røverne fat i hende og tager hende med hjem, at hun skal holde Hus for dem. Saa kom Tiden, da hun fødte, og det var en Dreng. Hun kaldte hendes Mand op, saa Drengen kom til at hedde Hans ligesom han, for hun ventede aldrig at se ham mere. Nu fik Drengen først Patten, til han var ni Aar. Saa spørger han en Dag hans Moder om, hvem der var Fader til ham af de tolv Karle. Hun svarte: „Hvad kommer det dig

Digitized by Google

ved, du Knægt.“—„Ja, i Dag svarer I mig saadan, men der kommer nok den Dag, a vil vide det. Lad mig nu faa Patten i segs Aar til.“ Saa fik han den, til han var femten Aar. Da spørger han atter om hans Fader, og han faar det samme Svar. „Jeg vil have Patten i tre Aar endnu, men saa vil jeg ikke lade mig nøje med det Svar.“ Saa fik han den altsaa, til han var atten Aar, og han spørger da igjen om, hvem der er Fader til ham. „I Dag vil jeg vide det,“ siger han. Saa fortæller hun ham, at det var Skovfogden, og hun var bleven fangen og slæbt derind i Røverkulen. „Saa vil vi heller ikke være her længere,“ siger han, „nu vil vi hjem til min Fader.“ Ja, det kunde de ikke, siger hun, for der laa en Sten over Kulen saa stor, at de alle tolv ikke kunde kaste den derfra. „Ja, naar vi ikke kan komme herfra, saa skal de slaaes ihjel alle tolv i Aften.“ Saa gik han op til Stenen og smed den derfra som ingen Ting, og da Røverne kom, lige saa fast som de kom, tog han imod dem, og dræbte dem alle tolv. Saa gik de ud. Der var Sølv og Guld nok at tage, og nu var der ingen andre til det.

Da de saa kom hjem, var Skovfogden bleven gift igjen, for nu var der gaaet saa mange Aar, og han ventede jo aldrig at se hans Kone mere. Men Hans trøstede hende med, at det var der ingen Fare ved, han kunde godt opholde hende.

I det samme Land var der en Konge og en Dronning, der ingen Børn havde sammen i mange Aar, og deres Bøn var bestandig, at de maatte faa en Søn. Saa er der en, der siger, at de skal ogsaa faa et Barn, men hun maatte ikke komme uden for Huset, inden hun var 20 Aar, for saa snart hun kom uden for Døren, saa var hun væk. Saa plantede de en skjøn Have uden for Vinduerne, hun skulde have at se ud paa, og de plukkede Blomster og bar ind til hende. Men hun vilde gjærne ud og se, hvordan Blomsterne groede i Træerne, og det holdt hun med dem bestandig. En Dag Kongen og Dronningen var ikke hjemme, siger hun til Pigen, om hun maatte da ikke komme ud i frisk Luft. Saa tykte Pigen, at hun kunde

Digitized by Google

da kalde et Par andre Piger til, og saa kunde de nok passe paa hende. Men saa saare hun var ude, var hun væk, og de bliver jo saa forskrækkede og saa angst. Hendes Forældre lovede ud paa Timen, at den, der kunde bringe hende tilbage, skulde have det halve Rige, og det andet halve efter Kongens Død, og saa skulde den jo have hende med. Nu er det, deher Breve gaar ud over alt Riget, og Hans faar det ogsaa at vide. Saa siger han til hans Fader, at han skulde gaa hen til Smeden og faa en Stok, der vejede ti Skippund. Smeden tykte, den var vel tung til ham at haande, men saa tung skulde den være. Da han fik nu den, sagde han, at Stokken kunde godt have et Par Skippund til, og saa blev det lagt til. Saa tager Hans til Vandring og vil hen og finde den Prinsesse. Han vandrer en Tidlang, men saa en Nat bliver han en Ild vaer ude paa Marken. Saa vil han hen og se, hvad det er. Da er det to Kjæmper, der sidder og steger en Stud. De var nede fra det tillukte Land af, og de var fangne til det og skulde gjøre det hver Nat, og saa kom der en Tjener fra Landet hver Morgen efter Studen. De to Kjæmper søgte ogsaa efter den Prinsesse, men var blevne fangne af denher Tjener, der hed Logentus. Ham var de saa ræddde for, for han vilde prygle dem. Saa kommer Hans nu til dem. „Ja, lad ham kuns komme," siger Hans, „ham er jeg ikke ræd for." Saa kommer han, og han begynder at tale Donner, for det de havde ikke Studen stegt. Hans gav ham saa et Pik af hans Kjæp, og saa var han fornøjet. De vidste nok Nedgangen til Landet, og saa vilde Hans da, de skulde følge med ham derned, han vilde jo ned og se sig om. Der var en Kurv, de kunde sænke dem ned i. Hans kom saa ned og gik af ét Værelse og i et andet, men der var ikke et levende Menneske at finde. Han havde nu gjort Akkord med Kjæmperne om, at de skulde hejse ham op igjen. Saa kommer han hen i et Kammer, og der sidder en Jomfru al muttenes jenner. „Ak, hvorledes vil det gaa," siger hun, „naar Herren kommer hjem." Saa hængte der et Sværd paa Panelet. „Bruger han det Sværd?" siger

Digitized by Google

Hans. „Ja, han gjør.“—„Kan han svinge det?“ Hun svarer, at han kunde svinge det over sit Hoved, men Hans kunde ikke lette det fra Væggen. „Bruger han da ikke noget Middel, inden han tager fat?“—„Jo, der staar en Flaske i Vinduet, den drikker han af en tre Gange.“ Saa drak Hans af den Flaske saa længe, til han kunde svinge Sværdet over hans Hoved. Saa kom Bjærgkongen jo hjem, og han var gal, men Hans stod med Sværdet i Haanden, og før han vèd af nogen Ting at sige, saa har Hans fældet ham. Saa vil Hans jo vide, hvor Jomfruen er fra. Ja, hun var bleven røvet, før hun var 20 Aar, og da han spørger nærmere ud, viser det sig, at det er den Prinsesse, hau søgte. Nu er hun jo saa overlegen glad over at blive frelst og komme hjem, og hun siger, at hun vil have Hans til Ægte. De to Kjæmper skulde jo hjælpe dem op. Først sætter han hende i Kurven, og de trækker hende op. Men da han skal op, kapper de Tovet, og Hans kommer saa ikke op. Saa truer de hende til at sige, naar de kom hjem, at det var dem, der havde frelst hende.

Nu gaar Hans der nede al muttenes ene, og han hverken hører eller ser noget. Da Prinsessen kommer hjem, bliver hendes Forældre jo saa glade, og vil strags have hende gift, men hun siger, at hun vil ikke have nogen Mand, inden hun faar saadanne Klædninger, som hun havde nede i det tillukte Land; der var en som Solen, og en som Maanen. Saa gaar der Bud omkring til alle Skræddere, og bliver udlovet en stor Sum Penge til den, der kunde lave de Klædninger. Men det var ikke nemt, og ingen mældte sig. Hans gaar nu der nede og ser sig omkring, og ser efter i Skufferne. Der finder han en Fløjte, og saa blæser han i den. Strags staar Logentus for ham og siger: „Hvad befaler min Herre?“—„Er der ingen levendes Kreaturer her?“ siger han. „Jo, alle Slags Dyr.“—„End saa Krigsfolk?“ Ja, der var baade til Lands og til Vands, og saa stiller han en hel Krigshær op for ham, og han viser ham ogsaa en Flaade i Vandet. „Er der saa ikke ogsaa et Forspænd?“ Jo, der var tre. Det ene kunde løbe lige saa

Digitized by Google

stærkt som det letteste firfodede Dyr, det andet kunde løbe saa stærkt, som den stærkeste Fugl kunde flyve, og det tredje kunde løbe lige saa rask som Tanker. Saa bad han ham om at skaffe ham det første Forspænd. Det skulde strags ske, og saa kom han hen til den Stad, som Prinsessen var fra. Nu hørte han strags det om den Klædning, og saa gaar han hen til en Skrædder og spørger, om han har taget sig det paa. Nej, han havde ikke, for det var ham umuligt. Jo, han vilde hjælpe ham, for han var Skræddersvend. Han faar da Skrædderen til at tage sig det paa, og saa skulde de jo saa til at sy. Men han gjorde ikke noget ved det. Han blæser blot i Fløjten den sidste Aften, og Logentus kommer og siger: „Hvad befaler min Herre?" Ja, han skulde skaffe den Klædning som Maanen der inde fra det tillukte Land. Saa bruger han det Forspænd, der var saa hurtigt som Tanken, for at hente Klædningen. Skrædderen var bleven noget urolig, for det varte saa længe, inden Svenden tog fat paa Arbejdet, men om Natten før var han paa Færde; han bankede, som om han brugte baade Sags og Persejærn, og da Skrædderen om Morgenen saa gjennem Nøglehullet, var det helt skinnende der inde. Saa kom Hans med Klædningen, helt pænt indsvøbt. Skrædderen turde næsten ikke røre ved den, og han kom jo te'n op paa Slottet med den. Prinsessen kom i den, og den paste hende godt. Saa spørger hun, om han vilde nu tage sig den anden Klædning paa. Nej, det vilde han ikke. Ja, da kunde han nok. Han vilde da først hjem og snakke med hans Kone om det. Han gaar saa hjem til Svenden og fortæller ham dether, og sagde, te han turde ikke tage sig det paa. „Ja, hvorfor ikke?" siger han. „Lige saa godt den som den første, du havde jo ikke noget at gjøre med den heller." Saa gik han jo op paa Slottet og tog sig det paa. Men han blev saa forknyt, da Svenden hele Tiden gik og drev. Endelig den sidste Morgen fik han Logentus til at hente den, og Skrædderen kunde ikke komme ud i Gangen for Glands. Saa kom Svenden ind med den, og Skrædderen turde knap røre ved den. Da han nu kom op paa Slottet med den, siger Prinsessen, om

han havde selv forfærdiget den, for hun tykte ikke rigtig, den passede. Han bliver jo dygtig forskrækket og siger, at en fremmed Skrædderſvend havde forfærdiget den. Ja, da var det bedst, han kom, for han forstod nok bedst at trække hende i den. Saa kom Skrædderen hjem. „Naa, den paste nok ikke," siger Svenden. Ja, han havde Ordre til at sende ham derop, han skulde trække hende i Kjolen. Saa skal han jo derop. Da han nu trækker hende i Kjolen, gaar han hen og kysser hende. Det ser den Kjæmpe, der skulde have hende, og han bliver gal, og klager ham an for Kongen. Han skal saa fængsles, men da han er kommen i Arresten, blæser han jo i hans Fløjte, og Logentus er der med det samme. Han skal faa en hel Flaade her i Havnen, og saa faa ham ud, og skaffe en kongelig Dragt til ham. Han bliver saa ført ud paa et Fartøj, og saa begynder de at fyre af alle Kræfter. Men de skød jo oven over Husene. Kongen bliver forskrækket og sender en Ordonnants derned for at bede om Fred. Ja, han skal øjeblikkelig skaffe den Fange ned til dem. Men der var ingen Fange. Prinsessen havde fortalt hendes Fader, at der sagt ingen var, men det skulde han ikke være angst for. Saa skulde Kongen komme aabenhoved og barfod ned til dem. Da han kom saa derned, var det jo den Skrædderſvend, der var i kongelig Dragt, som var Anfører for Flaaden. Saa knælede Kongen for ham, om de vilde ikke følge med ham hjem at spise. Ja, det var ikke for noget ondt, de var komne der, sagde Hans. Da de kom saa op paa Slottet, fik Kongen jo at vide, hvem han var, og han forlangede ikke Kongeriget, for han havde lige saa stort et Rige som hans. Nu skulde han komme ned og faa det at se. Kjæmperne blev nu nødte til at tilstaa, at de var Bedragere. Saa skulde Kongen med ned at se hans Landskab, og han befaler Logentus at skaffe det første Forspænd, da han frygtede, Kongen kunde ikke taale det stærkere. Saa fik han ham til at opstille hans hele Krigsmagt baade til Lands og til Vands, og der var nok at se. Der var ogsaa Dyr og Fugle, baade vilde og tamme. Da de havde nu set det altsammen, tog de tilbage

Digitized by Google

igjen, for Kongen vilde ikke af med Hans, og saa skulde Logentus bestyre det tillukte Land for ham. Hvis der skulde komme Krig og Ufred paa, var der jo ikke andet at gjøre end at kalde paa Logentus, og saa kunde han gjøre Sagen klar. Saa fik Hans Prinsessen, og nu lever de godt.

Mette Skrædder, Sundby.

---

20. Dannebrogshesten.

Der var en Enkemand, der havde en eneste Søn. Saa bliver Manden syg og troede, at han skulde dø, og han kalder da Sønnen til sig og siger, at al den Arv, han kunde efterlade ham, bestod i en Hest, der kaldtes Dannebrogshesten, og saa vilde han give ham tre Formaninger. Den første var, at han skulde vare sig for at komme, hvor der var en Mand med rødt Skjæg. Saadant et Sted kom han vanskelig levende fra. Men skulde han komme et Sted, hvor der var to med rødt Skjæg, var det endnu meget værre, og skulde han være saa uheldig at komme et Sted, hvor der var tre med rødt Skjæg, der kunde han gjøre sikker Regning paa at miste hans Liv. Den anden Formaning det var den, at han skulde altid være skjønsom imod dem, der gjorde ham godt, og den tredje Formaning var, at han skulde altid vandre redelig i Verden. Kort Tid efter dør Faderen, og Sønnen sætter sig paa Dannebrogshesten og rider ud i Verden. Da han har redet til hen ved Aftenstid, kommer han til en Kro og beslutter at overnatte der, og saa rider han ind i Gaarden. Der kommer en rødskjægget Mand hen og taler vel med ham og byder ham velkommen. Han kommer til at tænke paa hans Faders Formaning, men siger: „Én med rødt Skjæg, det kommer a vel over.“ Imidlertid som han staar og tænker paa det, saa kommer der en ud af Døren ogsaa med rødt Skjæg. Det fandt han jo betænkeligt, men han sagde til sig selv: „Naar a passer rigtig godt paa, saa kommer a vel derfra,“ og saa lod de saa flinke og snakkede saa vel med ham. De faar jo Hesten ind og byder ham indenfor.

Digitized by Google

Han kunde ogsaa trænge til at faa noget at leve af. Da sidder der en ved Bordenden med rødt Skjæg. Det saa jo ikke godt ud. Saa siger han, han vilde nok bede om noget at spise, og naar Hesten havde faaet en Gjævt, saa kunde han nok fortsætte Rejsen i Aften. Men de nødede ham paa det venligste til at blive, og de sagde, at der var ingen Kro eller Bopæl, han kunde vinde til den Aften, han kunde godt blive ved dem. Kort sagt, de havde saa gode Snakkegaver, at han kunde snart ikke undslaa sig for at blive. Aftenen gik godt, for deher tre var saa udmærkede til at fortælle. Nu havde han siddet og set paa Pigen, der tjente der, og han bemærkede, at hun vilde advare ham med nogle Øjekast. Endelig bliver det Sengetid, og han skal da i Seng. Saa skal Pigen følge med og vise ham Kammeret. Hun syntes saa godt om ham, og siger til ham: „Det skal være vanskeligt, at du kommer levende herfra, det er store Røvere, her er, og i det Kammer" — saa pegte hun paa en Dør — „der hænger saa mange Lig inde af Rejsende." Nu turde hun ikke blive længere og snakke med ham, og saa gaar hun igjen, og han maa nu se at redde sig, som han bedst kan. De tre rødskjæggede havde sat dem til Ro igjen, og Pigen skulde øgsaa sidde længe oppe. Om en Tid mod siger de til hende, at hun skal gaa hen og se efter, om den rejsende er kommen i Seng. Da ser hun, at han er i Begreb med at brække en Fjæl op i Loftet over Kammeret. Saa gaar hun ind og mælder, at han var ikke gaaet i Seng endnu, han sad og talte hans Penge. „Havde han mange?" sagde de. Ja, der laa en stor Masse. Nu var de alstille en Tid igjen. Pigen skulde atter hen og se. Da stod han oppe paa Loftet og havde faaet nogle Tagsten ud og var i Begreb med at krybe der ud af. Saa siger han Farvel til Pigen, han skulde nok huske hende. Hun kommer tilbage og mælder, at lige nys var han gaaet i Seng, men sov ikke endnu. Han havde lagt en Natlue paa Hovedpuden for Pigens Skyld, og saa kunde det jo godt tænkes, at hun havde set fejl og ment, at det var ham, der laa der. De fandt det bedst at sidde et godt Stød endnu,

Digitized by Google

indtil han kom godt i Søvn, og omſider tager de da et tændt Lys med dem og gaar derind, hver bevæbnet med en Øgſe. Den førſte ſlaar nu ned med Øgſen, hvor hans Hals var. Men ſaa opdager han jo, at baade Seng og Kammer var tomt. De ſkulde ſaa ud at ſe efter Heſten. Jo, den beholdt de da.

Den Rejſende var truffen til at komme om til en Herregaard, der laa i Nærheden, og kommer ind til en af Karlene og ligger ved ham om Natten. Dagen efter fremſtiller han ſig ſaa hos Herremanden og begjærer at faa Tjeneſte der. Herren kunde godt lide ham og fæſtede ham ogſaa. Herfra var der Udſigt til Kroen, og han kunde tydelig ſe, hver Gang de trak til Vands med Dannebrogsheſten. Men ſaa ſukkede han altid ſaa dybt. Herremanden lagde Mærke til det og ſpurgte ham om Aarſagen. Saa fortæller han hele Sammenhængen. Det forundrede Herremànden ſig i højeſte Grad over, for de Folk i Kroen det var hans bedſte Venner, og han var tit med Præſten og andre ſtore der omme i Selſkab. Naa, ſaa kommer Herremanden til at tænke ſig nærmere om, og ſaa rinder det ham alligevel i Tanker, at der var noget fordægtigt ved dem, og han beſlutter at aflægge et Beſøg ved dem. Hans Folk blev ordrede til at ſkulle lægge ſig i Baghold, og han aftalte et Signal med dem. Saa ſnart han gav det, ſkulde de ſtrags trænge ind med Magt. Saa gaar han hen til Kroen. De kommer ud og byder ham velkommen, og han ſkulde da komme ind, og de var nok ſaa forekommende. Han taler op om, hvor dejligt de boede, og hvordan kjønne Værelſer de havde. De havde aldrig viſt ham den Ære at lade ham ſe deres Lejlighed helt igjennem. Da kunde han godt faa den at ſe, men den var jo tarvelig. Saa viſer de ham alle Værelſerne undtagen ét. Det begjærer han ogſaa at ſe. Men de undſkyldte dem med, at det var kun et Pulterkammer, og det var i ſtor Uorden. Ja, det gjorde ikke noget, ſagde han, han kunde godt taale at ſe paa det alligevel. Til ſidſt nægtede de ham rent ud at komme derind. Men han vilde beſtemt derind og have det at ſe. Nu havde Karlen tjent hos Herremanden med Tro-

Digitized by Google

skab i den Tid, han havde været der, alt efter hans Faders Formaning, og derfor stolede Herremanden paa ham. Da de nu ikke vilde lade ham se Værelset, kunde han godt skjønne, at det var galt, og han blev meget mistænksom og gav Signalet. Saa kom hans Folk strags, og Døren bliver sprængt. Inde i Kammeret fandtes der flere Menneskelig, og saa blev Røverne bagbundne og blev ført i Øvrighedens Hænder. De tilstod nu mange Forbrydelser, de havde begaaet, og fik saa deres Straf. Da det var Karlen, der havde opdaget det, og de nu fik Løsningen paa mange andre Forbrydelser, der forhen havde været begaaet i Egnen, fik han Kroen til Belønning, og derved kom han igjen i Besiddelse af sin kjære Dannebrogshest. Saa giftede han sig med Pigen, for hun var dog den, der havde gjort ham allermest godt, og mellem dem og Herremanden var godt Venskab siden. Jens Nielsen, Lem, Salling.

---

21. De to Brødre.

Der var en sjællandsk Bonde, som gik ud i Skoven at skjære Limeris, og der finder han et Guldæg, som han tager med sig hjem, og siden tager ind til Kjøbenhavn, hvor han sælger det til en Guldsmed. Da han Dagen efter kommer ud til den samme Busk i Skoven, hvor Guldæblet laa, finder han atter et, og en Dags Tid efter finder han et tredje. Han sælger dem hveren til Guldsmeden, der raader ham til, at han skulde se, om han kunde ikke fange Fuglen. Det lykkedes ham ogsaa, men saa vilde den ingen Æg gjøre. Guldsmeden fik at vide, at han havde faaet Hold i Fuglen, og saa vilde han ud at se den. Som han da sidder og betragter den nøje omkring, saa ser han, at der staar skrevet under den ene Vinge: „Hvem der spiser min Kro, bliver Konge i Sverrig,“ og under den anden: „Hvem der spiser mit Hjærte, har ti Dukater under sit Hoved hver Morgen.“

Saa vilde han gjærne kjøbe den Fugl, men han kan ikke

faa den, med mindre Maade han vilde give 100 Daler for den. Den Udgift tykkes han da ogsaa kan snart lade sig oprette, hvorover han slutter Handelen og faar Fuglen med sig hjem, og overleverer den saa til hans Pige, at hun skal slagte den og stande den, for han vil selv have den at spise altsammen.

Men han havde to af den Bondemands Sønner i Guldsmedlære. Da Pigen stod og standede Fuglen til og havde den kogt eller stegt, da kommer deher Sønner ud i Køkkenet til hende og klager dem, de er sultne. Saa var der dether Kro og Hjærte og andet Smaakram, det troede hun ikke, Mesteren brød sig noget om, og saa giver hun Drengene det, saadan at den ene faar Kroen, og den anden Hjærtet.

Da Stegen kom nu ind til Mesteren, saa begynder han at lede, for Kroen og Hjærtet det var begribeligvis det, han gjorde mest ud af det hver Korn, og da det ikke er til at finde, spørger han jo Pigen om, hvor det er blevet af. Hun maa da til at bekjende, hvordan det er gaaet til, og vred blev han jo og jog hende væk, imedens Drengene blev baade sultede og slagne, men det hjalp ham jo lige meget. Da de blev nu saa daarlig behandlede, tog de dem for at rømme derfra, og rendte paa Is over til Sverrig.

Der kommer de op paa Land til en Gaard, hvor der var en halvalderet Mand og Kone, der havde ingen Børn. Konen spørger dem om, hvor de var fra, og de fortæller hende jo, at de var fra Kjobenhavn, og at de var forhadte af deres Mester, hvorfor de var rømte fra ham. Da hendes Mand kom ind, fortæller hun ham det og siger, om han tykkes ikke, de kunde beholde dem, da de havde ingen Børn selv. Det tykte han godt nok om, naar de vilde være der. Det vilde de gjærne, da de ellers ikke havde nogen at holde dem til, og saa blev de og gik og havde ret gode Dage.

Da den yngste havde ti Dukater under hans Hoved hver Morgen, samlede de dem sammen, og det blev snart til ikke saa lille en Sum.

Digitized by Google

Endelig drømmer den ældste, at han skulde blive Konge i Sverrig, og den Drøm har han tre Nætter efter hverandre. En Morgen siger han, at han havde drømt saadan, og derfor vilde han ud at forsøge sig lidt i Verden. Det faar han jo ogsaa Lov til, og saa rejser han. De halve af de Dukater, der var bleven samlede, faar han i Lommen.

Da han havde rejst lidt, kommer han til en Løve, en Falk, en Hund og en Myre, der slaas om et Aadsel af et Helmis. Saa kommer Hunden springende hen til ham og siger, om han kunde ikke dele dem det saadan, at hver kunde faa sin Part. Han siger jo, og saa gik han derhen og hug først Benene af Aadselet, dem smed han til Hunden. Saa hug han Hovedet af, det skulde Myren have. Saa sprat han den, og væltede Indvoldene ud, det skulde Falken have, og den øvrige Krop skulde Løven have. Da det var gjort, gik han igjen hans Vej, men snart opløb Hunden ham atter og sagde, at de havde betænkt, de vilde give ham hver et Ønske, saadan at han kunde gjøre sig til de fire Slags Dyr, naar han vilde, og til Menneske, naar han vilde.

Saa rejste han videre frem ad igjen, til han kom til Kongens Slot. Der udspejdede han, hvor Prinsessens Soveværelse var, og saa gjorde han sig til en Myre og gik ind og satte sig i Sengehalmen. Da det bliver Nat, og hun kommer ad Sengen, saa bliver han til en Karl. Hun begynder at skrige, at der var et Menneske i Sengen ved hende, men saa snart de kom at se efter det, saa var han en Myre igjen og var i Sengehalmen. Saadan blev det ved i flere Nætter, og det bliver betragtet for, at Prinsessen er affindig. Kongen sørger jo for Doktor, der skulde kurere hende, men ingen Raad kunde hjælpe hende. Saasnart hun var ene, skreg hun, at der var et Menneske i Sengen ved hende, og naar de kom, saa var der ingen. Kongen blev gal i Hovedet over det, og han kostede paa én Doktor efter en anden, men lige meget hjalp det, hvor over han udgiver den Befaling, at ingen maatte doktre ved hende, uden de kunde ogsaa tage dem paa at kurere hende, og

Digitized by Google

naar de kunde det, saa maatte de faa hende og Kongeriget efter hans Død; men hvis ikke, saa skulde de miste deres Liv. Saa svandt Doktrene, nu turde der ingen komme.

Da denne her Karl erfarer det, saa vilde han til at være Doktor, han gik til Kongen og mældte sig, at han vilde tage sig paa at kurere hans Datter, men han maatte have hende under Behandling i fjorten Dage. Den Tid brugte han nu til at gjøre sig fortrolig med hende, og da han kom saa vidt, at han kunde skjønne paa, hun vilde nok have ham, saa forklarer han hende, hvordan Sagen hængte sammen, og da de var ret blevne enige om deres Ting, saa gik han til Kongen og mældte, at nu var hun kureret. Men Kongen vilde se en Prøve paa det i fjorten Dage, om det kunde staa sig. Det stod sig ogsaa godt, nu kunde han ligge i Sengen ved hende, uden at hun skreg, og da den Tid var omme, saa drak de Bryllup.

Noget derefter vilde de ud og have en Lystkjøretur. Da de kjører uden for Byen, kommer der en Falk flyvende. Saa siger Prinsessen: „Det var da skjønt, om en kunde have fløjet som den Falk.“ — „Det kan være,“ siger han, „at jeg kunde tage den.“ Han skaber sig til en Falk og flyver ud efter den anden. Tage den kunde han ikke, men følge den kunde han, og det sætter ud ad Skoven. Men saa blev den anden Falk henne for ham. Han flyver da tilbage til Kareten, men saa er Prinsessen henne, og de fortæller ham, at den Falk, han havde fløjet efter, den fløj lige igjennem Kareten og tog Prinsessen med sig.

Saa bad han dem at kjøre hjem, men gjorde sig selv til en Hund og satte ud ad Skoven til for at prøve, om han kunde opstøve, hvor hun var bleven af. Saa kom han til en Høj, og der kan han fornemme, at hun er kommen i, men han kan ingen Indgang finde. Endelig opdager han et lille Hul, og saa gjorde han sig til en Myre og krøb der igjennem.

Han fandt hende da godt nok og hun var ene hjemme. Saa spørger han jo til, hvordan hun er kommen derind. Hun

Digitized by Google

svarer og siger: „Den Falk, du fløj efter, det er en Trold, som har ført mig herind, og jeg kommer vist aldrig herfra mere," siger hun. „Nu vil jeg blive her i Nat," siger han saa, „og se, om du kan ikke faa det lokket af ham, hvad Raad der kan være til, at du kan komme herfra."

Saa gjorde han sig jo til en Myre og satte sig i Sengen. Da Trolden kom hjem, saa siger Prinsessen: „Her har jeg det endda roligt og godt," siger hun, „mon det kan vare mig ud alle mine Dage?" — „Ja, det kan," siger han, „for saa længe jeg lever, da staar Bjærget, og der er kuns én Ting, der kan slaa mig ihjel, men den er ikke nem at bekomme. Inde i Afrika er et lille Land, og der er en Drage, som vil have ti Svin hver Dag. Den Drage har ni Hoveder, og i det midterste af de Hoveder er en Hare, og i den Hares Hoved er en Due, i den Due sit Hoved er en lille Sten, og den er det eneste, der kan slaa mig ihjel." Det hører nu Myren i Sengen hver Korn.

Saa om Morgenen, da Trolden var tagen ud igjen, tog han Afsked med Prinsessen og vilde te'n til det Land i Afrika. Han rejste Dag og Nat, somtid fløj han som Falk, og somtid rendte han som Hund for at komme hurtigere af Sted. Da han kom der, saa gik han til Kongens Slot og vilde være Svinehyrde. Kongen sagde, at det behøvede han ham ikke til svar længe, for de havde ikke uden tredive Svin, og dem skulde en Drage have ti af hver Dag. „Ja," siger han, „men maa en ikke holde ved dem, om en kan?" — „Det kan nok ikke hjælpe at tænke paa det", siger Kongen, „for saa tager Dragen dig med. Men du kan jo godt passe Svinene, saa længe der er nogle."

Han kom te'n om Morgenen med dem ud i en Skov, og han fik Ordre til, at han skulde gjenne de ti ned til Strandsiden til Dragen. Men han drev dem ind i Skoven hveren og gik selv ned til Strandsiden. Saa da Dragen kom, spurgte han om, hvor hans Svin var. „Hvem har lovet dig nogle Svin?" siger Hyrden. Om han havde ikke faaet at vide, at

Digitized by Google

han skulde have ti Svin med til ham. „Jo," siger han, „men du faar ingen Svin, saa længe jeg er Hyrde." — „Saa kan det være til i Morgen, men da vil jeg have tyve," siger Dragen.

Han driver jo hjem med Svinene ad Aften, og det blev en hel Nyhed, som var ikke sket der i længe, at alle Svinene, der var drevne ud, kom tilbage igjen. Han driver i Skoven den anden Dag, og det gik som den første, Dragen sagde, at det kunde være til om Morgenen efter, men saa vilde han have tredive.

Nu kunde Kongen nok skjønne, at det vilde blive galt en Gang, hvorover han den tredje Dag flyr ham en Flaske Vin og noget fint Brød med, han skulde have at styrke sig paa, og en anden Karl gaar af Nysgjerrighed ud i Skoven og sætter sig i et Træ og vil se, hvordan det gaar til.

Den Dag var Dragen bleven sulten, te han kom mere tidlig, end han plejede. Nu gjorde han jo Fordring paa de tredive Svin, men den anden sagde ren Besked, te han fik ingen Svin, saa længe han var Hyrde. Saa giver Dragen sig til at spytte Ild op paa ham. Han gjør sig jo til en Løve og flyver paa Dragen. Den Leg blev haard, og Dragen begyndte at klage sig over, at han manglede hans tyve Svin fra de andre to Dage; havde han haft dem, saa skulde han snart have gjort Ende paa ham. „Ja, havde jeg haft min Flaske Vin og mit Finbrød," siger Løven, „saa skulde jeg snart have standet dig." — „Det skal du strags faa," siger den Karl, der sidder i Træet, han springer ned, river Proppen af Flasken og hen til Løven med baade Vin og Brød, som den sluger lige i en Fart, og saa fløj den paa Dragen og splittede ham ad med det samme.

Da han fik det gjort, saa aabnede han det midterste Hoved. Der springer en Hare ud, men han gjorde sig til en Hund, og saa varede det ikke længe, inden den var tagen. Nu aabnede han den sit Hoved, og der fløj en Due ud. Han gjorde sig til en Falk, og tog da ogsaa den. Saa aabnede han den sit Hoved og tog den lille Sten. Derefter drev han Svi-

Digitized by Google

nene hjem til Kongen og sagde, at nu vilde han ikke være Svinehyrde længere. Saa vilde Kongen have undt ham hans Datter som Belønning, men det vilde han ikke, han tog imod en anden lille Gave og rejste saa hans Vej, det snareste han kunde, hjem til Bjærget i Skoven. Han kryber ind som en Myre og leverer Prinsessen den bitte Sten, som hun saa om Aftenen slog paa Trolden. Nu døde han, og med det samme var Bjærget jævnet, saadan at de sad blot paa en grøn Plet i Skoven.

Saa rejste de af hjem, og siden levede de godt sammen, og han fik Kongeriget efter den gamles Død.

Nu var det hans Broder, vi skulde høre noget om. Han gik endnu hjemme ved de gamle Folk, og havde hans ti Dukater under Hovedet hver Morgen. Saa kommer han til at drømme om, at han kunde blive Konge i Frankrig, og det drømte han flere Gange efter hverandre. Sige det til de gamle turde han ikke, for de havde været saa harmede og saa vante over, at den anden var rejst og kom aldrig igjen. Men endelig kan han ikke tie det længere. Saa siger han en Morgen: „Da har jeg da drømt underlig i Nat," siger han. „Hvad har du da drømt?" siger de, „vil du nu rejse fra os ligesom din Broder?" Nej, han vilde ikke, men han havde drømt, at der laa ti Dukater under hans Hoved i Nat. „Da lad os gaa ind og se efter det," siger de gamle, de havde aldrig fortalt ham, hvad de saadan hver Morgen fandt under hans Hovedpude. De laa der jo ogsaa, og saa siger han: „Maa jeg nu ikke gaa hen og more mig i Aften for nogle af de Penge?" Jo, det havde de intet imod, det maatte han gjærne. Nu vidste han nok, at de gamle havde gjemt hans Dukater, og saa samlede han saa mange sammen, som han tykte, han kunde bære, og rejser af i al Stilhed.

Da han havde rejst et Stykke, kommer han til to Karle, som sloges saa fortræffelig om en Kappe. Han siger, om de ikke var klogere end at slaas om den gamle Kappe, han vilde give dem hver en Haandfuld Dukater, naar de vilde lade det

Digitized by Google

være. Ja, den Kappe var mere værd, end han troede, for naar en fik den om sig, saa kunde der ingen se en. „Maa jeg ikke prøve den?“ siger han. Jo, siger de. Han slaar Kappen om sig. „Kan I nu se mig?“ — „Nej, vi kan ikke,“ svarer de. „Saa ser I mig heller aldrig mere,“ og dermed rejste han videre.

Saa kommer han atter til to, der slogest om en Pung. „Er I ikke klogere,“ siger han, „end at staa her og slaas om den Pung, jeg giver jer hver en Haandfuld Dukater for at lade det være.“—„Ja,“ siger den ene, „men den Pung er nok værd at have, for en kan ryste Dukater af den, saa længe som en vil, der er endda altid 300 i den.“ — „Lad mig lige,“ siger han, „se den Pung.“ Ja, de lader ham jo se den. Saa slaar han Kappen om sig og siger: „Kan I nu se mig?“ De sagde nej. „Ja, saa ser I mig heller aldrig mere,“ siger han, og dermed rejste han fremad igjen og kommer atter til to, som er i Spektakel om en gammel Hat. „Er I ikke klogere,“ siger han, „end at slaas om den gamle Hat, jeg giver jer hver en Haandfuld Dukater for at lade det være.“ — „Ja, det er godt nok,“ siger de, „men naar en faar den Hat paa Hovedet, saa kan en ønske sig, hvorhen en vil, saa er en der strax, og derfor er den Hat nok værd at have.“ Han siger, om han maa ikke faa Lov at prøve den. Jo, de flyr ham den, og han tager den paa Hovedet og slaar Kappen om sig. „Kan I nu se mig?“ siger han. De svarer nej. „Saa ser I mig aldrig mere.“

Dermed ønskede han sig til Paris. Da han kom dertil, fik han at høre, at dér var ingen Konge, han var død, og Dronningen havde bestemt, at den, der skulde have Datteren og Kongeriget, den skulde komme kjørende i Karet, beslagen med Guld alle Steder, hvor der ellers bruges Jærn, og med fire Heste for, der skulde hver være skoet med fire Guldsko. Da han hører det, saa lejer han sig ind ved en Værtshusholder, og der i det Værelse, som han havde bestilt, gjorde han saa ikke andet i de første Dage end at ryste Dukater af hans Pung. Saa gik han hen til en Karetmager og kjøbte en Karet, og dernæst

Digitized by Google

til en Guldsmed, som han lod beslaa Kareten overalt med Guld. Endelig kjøber han fire Heste og lod ham lægge fire Guldsko under hver af dem. Men den Akkord gjorde han med Guldsmeden, at han skulde lægge en Skinne paa det ene Hjul saa løst, at den kunde springe fra, naar de kjørte rask til, og den ene Sko under den ene Hest skulde lægges lige saadan. Saa kjøbte han sig et Sæt Stadsklæder og lejede Kusk og Tjener, for nu vilde han hen at bejle til Prinsessen. Da han sætter sig i Vognen, giver han Kusken Befaling til, at han skal kjøre stille for det første, men naar de kom nær til Slottet, saa skulde han kjøre rask. Det gjorde han jo ogsaa, og da de nu kjører rask til, saa hvirvler den løse Skinne op over Kareten, og Skoen op over Ryggen af Hesten. Det saa Prinsessen ud ad Vinduet, og hun siger: „Se, der kommer den, der skal være min Mand.“ Men hendes Moder det var en gammel Hegs, og hun siger: „Ja, han har nok det, der er bestemt, men han er dig ikke værdig, for det er ikke andet end en Bondekarl. Men vi skal nødes til at byde ham ind.“

Det gjorde de jo ogsaa. Saa satte hun i hendes Datter, at hun skulde sige, hun vilde ikke have ham, uden han kunde skaffe hende et Smykke af ene Demantsten, og dem vidste hun, der var ikke at faa saa mange af der i Landet. Men i en Dal i Sibiriens Ørken der var de. Ja, Datteren gjør jo ogsaa den Fordring, og han siger ja, han skulde nok skaffe dem, naar bare han vidste, hvor han kunde faa dem. Saa siger de ham jo, at i den og den Dal der kunde de faaes, og Prinsessen vilde med ham derhen.

Han tager lige om hende, og sætter hans Hat paa, og saa ønsker han sig hen i den Dal i Sibiriens Ørken, som de Demantstene var. Strags var han der ogsaa. Da han nu begynder at samle Sten, saa siger Prinsessen: „Aa, lad mig faa din Pung, at du ikke skal gaa og tabe den af Lommen,“ siger hun Saa flyede han hende den. „Aa, hvor Solen brænder mig,“ siger hun, „lad mig faa din Kappe at hænge om mig.“ Saa flyr han hende den. „Solen stikker mig saa far-

Digitized by Google

lig i mine Øjne," siger hun, „laan mig lige din Hat." Saa flyr han hende ogsaa den.

Saa siger hun: „Nu vilde jeg ønske, jeg var hjemme ved min Moder." Det Ønske blev strax opfyldt. Nu gik han der i den lille Dal med saa stejle Klipper runden om, at han saa ingen Udvej til at komme derfra. Hans Lommer havde han samlet fulde af Demantsten, og hans Støvler havde han samlet fulde, men hvad kunde det nu hjælpe ham.

Da han havde gaaet der en lidt, kommer Kjødet af en halv Ko saadan skridende derned i Dalen til ham. Ikke længe varede det, inden der kom en stor Rovfugl og hug sine Kløer i Kjødet og fløj op med det paa en af de stejleste Klipper. Saa gik Natten over. Om Dagen efter kom der et halvt Svin derned. Saa gaar han hen og lægger sig lige under det og binder sig fast til det med hans Hosebaand. Lidt efter kom Fuglen og tog baade Flæsk og ham og fløj op med i sin Rede, som var i et Træ paa den stejle Klippe. Saa begyndte den at æde, men den hug i sig med saadan en Graadighed af Flæsket, at han troede, den vilde snart tage ham ogsaa, hvorover han fik Hosebaandene løste og skød sig ud af Reden. Men der falder han ned paa Klippen og brækker et Ben. Da Fuglen var færdig med sit Flæsk, fløj den sin Vej igjen, og strax kom en Slave der ud for at samle Demantsten. Det var det eneste Raad de vidste til at faa dem op af Dalen, at smide noget Kjød og Flæsk derned og saa lade Fuglen trække det op, hvad der kunde holde sig fast ved det. Men det var saa farligt at gaa op til Fuglens Rede for at hente Demantstenene, for den vilde tage Folk ogsaa, saa ingen turde vove sig derop, uden hvem der var dømt fra Livet, og naar de kunde samle et Skippund, saa var de benaadede.

Da dennehær Slave kom nu der ud, saa bad han jo ham, om han vilde ikke hjælpe ham derfra. Det kunde han ikke, siger han, inden han fik først samlet de Demantsten der var, for han havde tre Fjerdingkar, og han troede nok, han kunde samle det fjerde nu. Kunde det lykkes ham, saa var hans Fri-

Digitized by Google

hed ham skjænket. Saa svarer Karlen, at han mente nok, han havde saa mange, han kunde fly ham nok, naar blot han vilde nu frelse ham. Slaven bestemte sig da til at tage ham paa Ryggen og bære ham derfra hen til en By. Her fik han hans Fjerdingkar Demantstene, og den anden kom til en Doktor og fik hans Ben kureret. Saa havde han endda saa mange Demanter endnu, at han betalte Doktoren med, og nu rejste han derfra uden at eje det mindste.

Saa kommer han ud gjennem Ørkenen, hvor der var hverken Byer eller Steder. En Dag kommer han til et Træ, der hængte saadan skjønne Æbler i, og der tager han et af og æder. Saa blev han strags til en Hest. Nu var han først ilde holden, for lige vel han var en Hest, saa vilde Græsset ikke smage ham. I det samme bliver han et Træ vaer, der hængte nogle smaa grønne grimme Æbler i. Saa tager han et af dem og bider i, og strags blev han til et Menneske igjen. De to Slags Æbler var nok værd at have nogle af, tykte han, hvorover han gaar tilbage og tager først nogle af de røde, dernæst nogle af de grønne med sig.

Saa bliver han ved at rejse, til han naaer endelig Paris igjen og kommer til den Værtshusholder, han havde forhen været ved. Ham fortæller han, hvor gal hans Stilling nu var, og spørger ham, om han kan ikke laane ham en hundrede Daler. Jo, han siger jo, det kunde han godt, for han havde betalt saadan den Tid, han var der, at han kunde godt staa sig ved at ernære ham, saa længe han levede.

Da han fik Pengene, gaar han ud i Byen og lejer en Trommeslaaer til at lade Trommen gaa for Æbler til hundrede Daler Parret, og især ved Slottet, for han mente nok, saadan nogle kunde bedst være deres Ganding. Naa, Tamburen kommer jo te'n med Tromme, og han slaar løs: „Bom, bom bom! Æbler, Æbler, hundrede Daler æ Par!“ Det gjentager han jo flere Gange, og der omkring ved Slottet saa længe, til de faar det at høre.

Digitized by Google

„Aa," siger hun den gamle Dronning, „snap lige Pungen og ryst de Penge af, det var endda skjønt at faa saadan et Par Æbler." De Penge var jo snart rystede af, og en Tjener kommer af Sted ned for at hente to Æbler. Saa giver han ham af de røde, og den gamle hun æder et, og Prinsessen et. Saa bliver de til to ret dejlige graa Øg, og i deres Forvirring render de ned ad Slotsgaarden. Nu var Karlen jo til Rede ved Porten, og da han ser dem i Gaarden, siger han til Portneren: „Aa, jeg er kommen saa ulykkelig af Sted, mine Bæster er rendte fra mig og er satte af herind. Dersom Dronningen faar det at se, saa er jeg uheldig, jeg giver en god Drikkeskilling, dersom du kan hjælpe at faa fat paa dem," og saa flyr han ham et halvt hundrede Daler i Næven. Nu faar de ogsaa fat paa dem, og han lægger Bidsel og Saddel paa den gamle og sætter sig op at ride, men den unge tog han ved Haanden. Saa red han helt ud af Byen og blev ved saa længe, til den gamle kunde ikke længere og faldt med ham. Nu spændte han Saddelen af hende og lagde paa den anden, for nu skulde den ogsaa have en lignende Tur, lod han. Men saa ser den saa naadelig til ham, at han ynkedes over den og siger, hvem han er, og dersom hun vilde nu fly ham hans Pung og Kappe og Hat igjen og saa tage ham til Mand, fik han jo at bære over med, hvad Fortræd hun forhen havde gjort ham, og lade hende blive fri. Det lovede hun ham ret redelig, og saa gav han hende et af de grønne Æbler, hvorpaa hun blev til Menneske igjen, som hun før havde været. Men den gamle Hegs lod han blive det, hun var. Saa tog han og Prinsessen hjem paa Slottet og drak Bryllup, men han blev Konge, og saa levede de i Fryd og Glæde i mange mange Aar.

Jens Jensen Krog, Hallundbæk.

---

22. Prinsen med Vingerne.

En Mand havde en Søn, der var saa forskrækkelig lille, og daarlig var han til at arbejde. Saa fandt han paa at ville

Digitized by Google

lære et Haandværk. Altsaa gaar han ud for at finde en Mester, og kommer endelig til en gammel Mand, der spørger ham, hvad han gaar efter. Ja, han vilde gjærne lære at blive Guldsmed. „Saa kan du komme i Lære hos mig," siger Manden. Nu følger Drengen med ham hjem, og han var i Lære hos ham i tre Aar. Saa var han udlært og bad om Forlov til at rejse hjem til hans Fader. „Ja, det kan du godt", og saa rejser han. Da han havde været hjemme i nogle Dage, vilde han ud og forsøge hans Lykke i Verden, for der var jo intet for ham at fortjene. Noget bitte Korn havde han i Førstningen at leve af, men det gik snart til. Saa kommer han en Aftenstund til en Kro og vilde være der om Natten. Men Aftensmad kunde han ikke faa, for han havde kun tre Rigsbankskilling i hans Lommer. Som han sidder nu der, kommer en anden Karl ind og byder Godaften og vil ogsaa være der. De to kommer saa i Snak, og de spørger hinanden om, hvad de er. Ja, den fremmede han var Snedkersvend, og han var Svend over alle Svende. „Det er a ogsaa," siger Guldsmedsvenden. „Vi skal have noget til Aftensmad," siger Snedkersvenden. „Ja," siger den anden, „men a har ikke noget at betale med." — „Det gjør ikke noget, a skal nok betale."

Saa fik de noget at spise, og ilav de spiste, sad de jo og snakkede sammen. „Nu siger vi begge to, at vi er Svende over alle Svende, hvad skal vi sætte paa det?" — „Det sætter a Livet paa", siger Guldsmedsvenden, „a har ikke andet". — „Ja, det gjør a ogsaa," siger den anden. „Det er ikke værd at sætte Livet," siger Kromanden. „det er jo alt for meget, nej, sæt nogle Punse." — „Nej, hvad vi har sagt, det skal staa," siger de begge, „det er slet ikke for meget."

De gaar saa til Sengs. Næste Morgen kommer Kromanden igjen og siger: „Naa, Folk, er I lige saadan sindet endnu som i Aftes?" Ja, de var, og hvad de havde sagt, det skulde staa. Saa spiste de Frokost og rejste derfra til London i England, det er jo den største Kunststad, der er i Verden. Her gaar de ind for Kongen og mælder dem. Han spørger,

Digitized by Google

hvad deres Professlon var, og hvad de vilde gjøre Mesterstykke i. Det sagde de ham, og de vilde have frit Værksted, hvor ingen kunde komme ind til dem, og saa vilde de have tre Uger at fuldføre deres Mesterstykke i. Hver Løverdag Aften gik de ud at spasere, og snakkede da sammen med hinanden om, hvor vidt de nu var. Da de tre Uger var omme, gik de for Kongen og bad ham sammenkalde de bedste Mestere og Svende, der var i London.

De mødte saa, og nu kom Guldsmedsvenden først frem. Han kom med en lille Aborre, der saa bestemt ud som en af dem, en fisker i Vandet. „Betragt den nu nøje," siger han til de forsamlede, „men a holder den selv ved Halen." — „Aa," siger de, „det kunde dog vist ikke være umuligt at lave saadan en." — „Naa, det siger I, maa a da bede om et Kar Vand, hvor Fisken kan vise sin Kunst." Saa sætter han den deri. Aborren stod og viskede og viskede med Halen, som om den var inderlig glad ved Vandet. „Vil I nu tage efter den!" Strags satte den ned til Bunden, naar de gjorde Forsøg paa at tage den, men naar de tog Haanden op, stod den oven i Vandet igjen og viskede med Halen. „At lave en Aborre," siger de, „kan nok lade sig gjøre, men at give den Liv, nej, det er umuligt," det var der ingen, der kunde gjøre ham efter, og nu blev han erklæret for Mester over alle Guldsmede.

Saa kom Snedkersvenden frem. Alle Snedkermestre og Svende var sammenkaldt og stod nu og ventede paa, hvad han havde at vise dem. Han kom med et Par Vinger, naar de var lagt sammen, saa fyldte de ikke mere, end en kunde putte dem i en Lomme. „Vil I nu komme frem og se det Par Vinger," sagde han, „men I maa ikke fortryde paa, te a selv holder ved Halen." De siger, at den var rigtignok fin, men det var da ikke umuligt at lave den. „Saa er det vel tilladt at vise jer Kunsten." Dermed sætter han Vingerne til sig og rejser lige op i Luften, saa ingen kunde høre eller se ham, og var henne saadan et lille Stykke. Dernæst kommer han igjen og sætter sig imellem dem og forvarer Vingerne paa et ussel

Digitized by Google

bitte Sled. „Ja," siger de, „at lave Vingerne kan vel nok lade sig gjøre, men at flyve uden Vind og at rejse i Vejret i Lune (ɔ: stille Vejr), nej, det er umuligt."

Nu var han kjendt for Mester ogsaa, og for de to Personers Skyld er der blevet mere af den store Kunst i England end i andre Lande.

Saa en Dag kommer Prinsen til Snedkersvenden og spørger ham, om det ikke kunde lade sig gjøre, han vilde sælge eller laane ham de Vinger. Det var han ikke meget for. Men Prinsen lover ham da, han skulde aldrig blive fordret for Mesterstykket, og saa faar han Vingerne. Der var en Prinsesse i Arabien, der var berømt over den halve Verden for at være saa uhyre stads, men ingen Mandfolk kunde komme til hende, for hendes Fader havde sat hende ude paa en Ø, hvor hendes Opvartere blot var Gildinger og Hofdamer. Prinsen i England spænder saa Vingerne paa sig og flyver til Arabiens Hovedstad. Da han havde opholdt sig der en Tid for at blive bekjendt med Lejligheden og faa Underretning om, hvor Prinsessen var, flyver han ud paa Øen til hendes Palads. Udenfor hendes Vinduer stod der et svære stort Morbærtræ, og der sætter han sig i og synger de dejligste Sange. Prinsessen kunde godt se Fuglen, der sad i Træet og sang saa dejlig, og lyttede efter, hvad det var den sang. Da sang den: „Jeg er Engelen Gabriel, der ønsker at trolove mig med Prinsessen!" Derover blev hun helt forstyrret og henrykket og gik i dybe Tanker. Anden Aften kom den igjen og sang lige saa liflig for hende. Hun gaar da hen og lukker Vinduet op og siger: „Ak, kjære lille Fugl, er du Engelen Gabriel, der vil trolove dig med mig?" — „Ja, jeg er." — „Da ønsker jeg, at du vil komme i Morgen Aften igjen, for i Aften kan jeg ikke." Han siger ja, og hun ser ham flyve op i Skyen med det samme. Den tredje Aften kommer han igjen og sidder i Træet og synger saa inderlig skjønt. Hun gaar hen og lukker Vinduet op og byder ham ind. Saa flyver han ogsaa ind ad Vinduet til hende. Da bliver det til saa stads en Person, og han beder

Digitized by Google

hende om Lov til at ligge paa hendes Seng og hvile sig en bitte Krumme. Hun siger jo, og han lægger sig. Nu gik hun fra og til ham og syntes, han var saa kjøn. Han var falden i Søvn, og hun kunde ikke nænne at vække ham, hvorfor hun klæder sig af og lægger sig inden for ham. Endelig rejste han sig igjen, og for Eftertiden besøgte han hende jævnt ad.

Saa en Tid efter kommer hendes Fader og Moder ud paa Øen at se til hende. De snakker med hende, om hun vil ikke ud at spasere og se sig om. Hun siger nej. Det var flere Gange, de anmodede hende om det, men hun siger stadig nej. „Hvorfor vil du ikke, hvad er Aarsagen til det?“ Jo, hun var forlovet med Engelen Gabriel, og han besøgte hende ofte om Natten.“ „Engelen Gabriel!“ siger Kongen, „det er nok en rigtig Gabriel. Vèd du saa ikke, hvornaar han kommer igjen.“ Jo, hun mente, han kom i Nat. Saa sætter Kongen hemmelig Mandskab over paa Øen, te der skulde fange ham, naar han kom. De fangede ham ogsaa, og saa blev han dømt til, at han skulde hænges. Galgen blev oprejst paa Øen, og et stort Mandskab var tilsagt at høre og se paa det. Saa kom nu Soldaterne med ham. Saa siger han, om det ikke var tilladt, at han maatte faa Lov at kysse Prinsessen, før han gik i Galgen. „Aa,“ siger Kongen eller Kejseren, hvad det nu var, „den Bøn kan vel tilstedes dig; da du har kysset hende saa tit, maa du ogsaa gjøre det endnu en Gang.“ Han kommer saa hen til hende og hvisker: „Grib nu fast om Livet af mig.“ Derpaa satte han Vingerne til, og saa rejste de i Luften begge to. Da Kongen ser det, slaar han sig for hans Bryst og siger: „Er det virkelig Engelen Gabriel? det maa dog være ham.“ Nu troede han ogsaa, hvad Prinsen havde sagt, og Kongen blev helt tungsindig over dether, for væk var de, og væk blev de. Prinsen var jo fat hjem til England med hende. Men saa skriver de til Kongen, om han vilde komme over til deres Bryllup, og de havde sat saa lang en Tid hen, at han kunde komme, hvis han vilde. Han rejste ogsaa af, og da han kom til Broen, hvor han skulde stige i Land, mødte baade Prinses-

Digitized by Google

sen og hendes Kjæreste der og tog imod ham. „Naa, bitte Fa'r," siger hun, „vil du i Dag have min Kjæreste hængt?" — „Nej, mit Barn," siger han, „men I kunde have sagt mig det forud." Saa viste hun ham et lille Barn: „Her kan du se, hvilken dejlig Prins vi har, den kom vel tidlig, men den er lige gjæv for det." Saa holdt de Gilde, og nu lever de vel. Niels Kristian Jensen, Fredbjærg.

23. Søstrene i Brønden.

Der var en Kone, hun havde tre Døtre, den ældste var hun Stifmoder til, og den var jo altid meget i Vejen for de andre. Moderen gik og studerede paa hver Dag, hvordan hun kunde faa Pigen af Vejen, saa hendes egen Datter kunde faa det altsammen efter hende. Saa kom hun i Tanker om, de skulde ud til Kjelden og sidde og spinde. Den sin Traad, der gik først i Stykker, den skulde saa skydes i Kjelden. Stifdatteren fik jo det ringeste at spinde paa, og saa gik hendes Traad først i Stykker, og hun bliver da skødt i Kjelden.

Ilav hun kom saa til Bunden, var der en lille grøn Dør, og saa lukte hun den op. Da var der saa meget en dejlig Eng paa den anden Side. Hun gik og saa sig om, og jo længere hun gik, jo kjønnere tykte hun det var. Saa kom der en lille Mand til hende. „Hør, lille Pige, mangler du ikke en Plads?" Jo, hun gjorde. „Ja, naar du vil tjene ved mig, saa skal du faa en god Løn og ikke have stort at bestille." Ja, hun var jo glad ved, hun fik Pladsen. Saa fulgtes hun med ham hjem, og det var et stort Hus med mange Værelser. Han flyede hende alle Nøglerne og sagde: „Nu maa du gaa i hele Huset udentagen to Kamre, der maa du ikke komme i," og saa skulde hun være ene alle Tider, for han var sjælden hjemme.

Naa, saa blev Tiden jo vel lang for hende, og hun kom i Tanker om en Dag, hun vilde have set ind i de to Kamre, Nøglerne havde hun jo til dem. Det ene var fuldt af Sølv og Guld, og det andet af døde Folk. Saa samlede hun hen-

Digitized by Google

des Forklæde saa fuldt hun kunde af Sølv og Guld, og saa rendte hun hendes Vej.

Da hun havde gaaet en lidt, kom hun til en Ko, der var saa trængende for Malken. Saa sagde den Ko: „Malk Mælk af mig, saa skal a dølge med dig.“—„A har onde Stunder,“ siger hun, „men a skal da malke et lille Korn.“ Saa malkede hun jo en lidt, og saa rendte hun igjen. Da kom hun til et Svin, og det sagde: „Lille Pig', pluk Børster af mig, saa skal a dølge med dig.“ — „Ja, a har onde Stunder, men a skal da plukke en lille Faa.“ Saa rendte hun jo igjen. Saa kommer hun til et Æbletræ, og det siger: „Pluk Æbler af mig, saa skal a dølge med dig.“ — „Ja, a har onde Stunder, men a skal da plukke en lille Faa.“ Saa plukkede hun nogle Æbler, og saa rendte hun og var kommen nær til den grønne Dør.

Da kommer Manden hjem, og han kunde mærke, der var Fejler ved det. Saa rendte han jo bag efter hende, og kom først til Koen. „Har du ikke set en Pig' løb' med Røgl' og Lind' og Silketvind', med ni gode Røgler ved hend' Laar, saa løb hun af?“ — „Nej, a har ikke,“ siger Koen. Saa kom han til Svinet. „Har du ikke set en Pig' løb' med Røgl' og Lind' og Silketvind', med ni gode Røgler ved hend' Laar, saa løb hun af?“ Nej, Svinet havde ikke set hende. Saa kom han til Æbletræet, og til det sagde han lige saadan. Men inden han kom hen til den grønne Dør, saa havde hun naaet den og kom ind ad den.

Saa var hun jo i Kjelden igjen, og nu kylte hun et af de store røde Æbler op af den. Saa vilde hendes Moder og Søster jo se, hvor det Æble var kommen fra, og saa saa' de ned i Kjelden. Da rakte hun Haanden op fuld af Guld. Hun havde jo alt det hun kunde bære, og saa fik de jo travlt med at hjælpe hende op, da hun ikke selv kunde. Nu vilde de have at vide, hvor hun havde faaet det fra. Ja, hun havde faaet Plads der nede, og dem havde hun tjent. Slav de hørte, en kunde tjene saa meget der, saa fik de andre to ogsaa Lyst til

Digitized by Google

at prøve det, og saa vilde den ældste af Konens egne Døtre te'n.

Saa stød de hende ned, og det gik hende lige saadan som den første. Hun fandt Døren, og saa kom Manden op til hende og spurgte hende, om hun vilde have Plads. Han lejede hende paa samme Vilkaar. Hun vilde ogsaa ind og se i de to Kamre. Hun samlede alt det Guld, hun kunde bære, og tog snart mere, end hun kunde, hun var snart for begjærlig. Ilav hun kom ud, kom hun ogsaa til Koen. „Lille Pig', malk Mælk af mig, saa skal a dølge med dig." Hun svarede: „Nej, a har ikke Tid til det." Saa kom hun til Svinet. „Lille Pig', pluk Børster af mig, saa skal a dølge med dig."—„Nej, a har ikke Tid til det." Saa kom hun til Æbletræet. „Lille Pig', pluk Æbler af mig, saa skal a dølge med dig." — „Nej, det har a ikke Tid til," og hun rendte videre. Saa mærkede Manden jo, der var Fejler ved det, da han kom hjem, og saa rendte han efter hende. Han kommer til Koen: „Har du ikke set en Pig' løb' med Røgl' og Lind' og Silketvind', med ni gode Røgler ved hend' Laar, saa løb hun af?" — „Jo, stræb og rend, saa naaer du hend'." Han rendte videre, saa stærkt han kunde, og kom saa til Svinet. „Har du ikke set en Pig' løb' med Røgl' og Lind' og Silketvind', med ni gode Røgler ved hend' Laar, saa løb hun af?" — „Jo, stræb og rend, saa naaer du hend'." Han rendte videre og kom til Æbletræet. „Har du ikke set en Pig' løb' med Røgl' og Lind' og Silketvind', med ni gode Røgler ved hend' Laar, saa løb hun af?" — „Jo, stræb og rend, saa naaer du hend'." Han rendte saa stærkt han kunde, og naaede hende lige ved Døren. Saa tog han hende med hjem og slog hende ihjel, og smed hende ind til de andre døde Folk.

Der hjemme kunde de jo ikke forstaa, te hun bej saa længe væk, og saa siger den tredje Søster: „Aa, hun har vist faaet for meget Guld, saa hun kan ikke bære det, a vil løbe ned og hjælpe hende." Hun kommer jo ogsaa derned og finder Døren. Den lukker hun op, og gaar ind ligesom de andre.

Digitized by Google

Hun kommer ogsaa til Manden og bliver lejet paa de samme Vilkaar. Hun saa ogsaa ind i Kamrene og fik hendes Forklæde fuldt af Guld og Sølv, og saa rendte hun. Det gik nu med hende ligesom den sidste Søster, og hende naaede han, inden hun kom til Døren, trak hende hjem og slog hende ihjel, samt smed hende ind til de andre Døde. Saa fik Stifdatteren alt det, der var, og Stifmoderen havde endda bestemt, hun skulde ingen Ting have haft af det.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

---

24. Tjenesten hos Bjærgmanden.

Der var en ung Fyr paa en 16, 17 Aar, han skulde en Dag saadan først paa Sommeren ud at slaa Lyng, og saa faar han et Stykke Ost og Brød med sig i Lommen. Men denher Ost var noget blød, for den var ikke uden et Par Dage gammel. Saa trækker han jo løs der ud i Heden og skal til at begynde. Men da han har gaaet en lang Vej, vil han først have sig en lille Hvile, og saa lægger han sig til at sove. Da han igjen vaagner, var de andre Folk ude i Heden ved at spise Meldmad, og saa vil han da ikke slaa imens. Altsaa gaar han hen og sætter sig paa en Høj for at æde hans Meldmad ogsaa. Han faar Osten trukken i Land og klemmer paa den, saa Vallen løber af den. Det fik Bjærgmandens Søn at se, og da han troede, det var en Sten, den anden sad med, løb han ned til Faderen og sagde, at der sad en oppe paa Højen, der kunde klemme Vand af en Sten. Saa vilde Bjærgmanden da op og se ham, han mente jo, det maatte være en grumme stærk en. Saa spørger han, om han vilde tjene ham et Aar. „Ja, hvad vil du give mig i Løn?“ Ja, naar han vilde blive, til Aaret var omme, saa vilde han give ham en Skjæppe Sølvpenge. Karlen bliver saa fæstet for et Aar, og han følger med Manden ned i Højen og faar at se, hvad der er nede.

Konen siger saa til ham, om han vilde ikke hente hende en Spand Vand. Jo, det vilde han godt. „Hvad skal a hente

det i?" siger han. „Der staar en Spand." Men nu var den saa stor, at han kunde slet ikke løfte den. „Det er da ingen Nytte til," siger han, „at gaa og klatte med saadan en Kop, a kan tage hele Brønden og sætte herind, det er da bedre." Nej, det vilde Bjærgmandens Kone ikke have ham til, den løb saa tit over, og det Vandplaskeri kunde hun ikke have inde ved sig. Nej, saa vilde hun hellere selv hente.

Saa kommer Manden og siger: „Vi skal have den store Øgse sleben, for vi skal te'n i Nat ad Skoven og have os et Træ." Saa kommer han med Øgsen, og den var saa svær, at Karlen kunde slet ikke løfte den. „Det er ikke en Øgse at gaa ad Skoven med," siger han, „vi kan jo let rykke Træet op." Ja, om han troede det. „Ja, det kan vi mageligt." Da det var saa blevet Aften, trækker de løs ad Skoven til. Karlen løb omkring og fandt snart et af de største Træer. „Her er et, vi vil have, det er et godt Træ, og der er ogsaa nogen Brænding i." — „Jamen tror du, vi kan magte det?" — „Det kan vi sagt; naar du nu rykker den smalle Ende op, saa skal a nok rykke den tykke Ende op." Bjærgmanden favner om Træet nede ved Roden, og Karlen klyver op i det og brækker løs af de Grene, han kunde komme til. Det gik nok saa rask, lige Knæk i Knæk. „Du rykker jo ikke," siger han til Bjærgmanden, „du skal rykke saadan, te det kan knage, saadan gjør a." Endelig faar de jo da Træet rut op, men det var strængt, og Bjærgmanden gav sig svært ved det. „Hvordan skal vi nu faa det hjem?" — „Det kan vi sagt," siger Karlen, „blot du bærer den smalle Ende, a skal nok bære den tykke." Han gaar ud i Grenene og sætter sig, og Bjærgmanden slæber af med baade Træ og Karl. Da de kommer saa hjem, siger Bjærgmanden: „Lad os nu lade det ligge til i Morgen, vi vil ikke have alt det Træ kløvet i Aften, for a er træt." — „Ja, det kan vi jo", siger Karlen, og saa gik Bjærgmanden strags ind.

Saa klagede han sig elendig til Konen: „Nej, han er mig for stærk," siger han. „Aa," siger hun, „det er der vel ingen Fare ved. Naar han nu kommer ind i Sengen, skal du

Digitized by Google

gaa derind til ham og slaa ham for Panden med den store Øgse, saa er det forbi." Det hører Karlen, og han tænkte, at det kunde kanske ogsaa blive galt nok. Saa bliver han vist ind i det Kammer, hvor han skulde ligge om Natten. Men han faar jo fat i en tyk Staver og binder hans Halsklæde om den, sætter hans Lue op paa Enden af den, og lægger den saa i Sengen, hvorpaa han selv kryber ind under Sengen. Da det saa havde vart et Stykke Tid, kommer Bjærgmanden listende ind i Kammeret, og han fornemmer efter Luen. Jo, det var rigtig nok, han trækker Øgsen og slaar alt hvad han kan, og det giver jo et helt Rabalder. Saa ligesom vaagner Karlen op: „Hvad Fanden, hvordan er det I kommer og klapper mig saa tidlig, jer Haand var saa slem kold."—„Tykte du, a klappede dig," sagde Bjærgmanden, „a slog alt hvad a kunde med den store Øgse." — „Ja, der kan I se, a sagde jo nok, den Øgse duede ikke til nogen Ting." Hvad Bjærgmanden ikke havde været ræd for, saa blev han nu, og han gik ind og klagede sig til Konen. „Saa maa du hellere lade ham faa hans Løn og saa lade ham rejse; naar han faar den, saa rejser han nok." Ja, det troede han ogsaa var det bedste.

Om Morgenen siger han saa til Karlen: „A er kommen i Tanker om, a har ikke Arbejde nok til dig, saa a vil helst, du rejser." — „Det vil a ikke," siger Karlen, „det lader saa ilde at komme af Tjenesten før Tiden, a vil nu blive den Tid, a er fæst." Bjærgmanden blev ved at tinge med ham saa længe, til de blev ens om, at han skulde have dobbelt Løn, to Skjæpper Sølvpenge, og saa skulde han rejse. Deher to Skjæpper bliver maalt op, og han faar dem i en Sæk. Nu tykte Bjærgmanden ligevel det var for mange Penge at komme af med, han var kjed af at miste dem, og saa siger han, om de skulde nu ikke sætte et Væddemaal om, hvem der kunde æde mest, og saa rende stærkest bag efter. Det vilde Karlen ogsaa nok være med til. Nu skulde de have Mælk og Brød til Davre, og saa var det jo om, hvem der kunde æde det meste af det. Karlen han havde saadan et Læderskjødskind for sig, og der spænder

Digitized by Google

han Remmen godt fast om Livet og lader alt Mælk og Brød gaa der ned under. Han blev ved saa længe, til Bjærgmanden kunde ikke faa mere ned og maatte give tabt. Saa skulde de jo ud at rende. Da de var komne ud, siger Karlen: „Ja, a skal nu have lind først, ellers kan a ikke rende.“ Han tager en Kniv og jager ind for Brystet, te Mælk og Brød det sprutter ud til alle Sider. „Kan det ogsaa gaa an?“ siger Bjærgmanden. „Ja, saadan gjør a alle Tider, naar a har ædt vel meget.“ — „Da vilde a ogsaa gjærne have lind for det, men a tykkes ikke godt, a kan selv.“ — „Jamen saa kan a,“ siger Karlen, og han tager Kniven og jager ind i Bjærgmanden. Han bliver lidt hvingel og siger: „A kan lige vel ikke rende, a faar nok til at hjem, og saa maa a give mig fortabt for den Gang.“ Saa tog Karlen de to Skjæpper Sølvpenge og gik hjem med dem, og nu kjøbte han sig en Gaard og blev gift, og lever godt den Dag i Dag er.

Peder Jensen af Todbjærg.

---

25. Røveren som Bejler.

Der var Legestue en Aften i den Gaard, der ligger oven for Ny Mølle og hedder Lundshoved. Mølleren havde godt nok Lyst til at komme op og se paa Dansen, og han taler med Konen om det. „Ja, det kan du godt,“ siger hun, „du kan jo laase Døren for mig.“ Da han nu kommer derop, er der tolv fremmede Karle til Stede, men de forsvinder kort efter. Det tænkte han nu ikke videre ved. Konen der hjemme stod og keg ud ad Vinduet, og da saa hun saa mange Karle i Gaarden. Hun kunde nok forstaa, at det var skidt Folk, og saa raabte de paa og vilde ind. Saa siger hun, om de vil gaa om til Bagdøren. Der var saadan to Halvdøre, og det første hun kommer og vil lukke den øverste op, saa kommer der en Karl og vil ind. Da han kommer halvt ind, hugger hun hans Hoved af med en Sabel, hun havde ved sig, og trækker i Skuldreen og slæber ham ind. Saadan gik det med de elleve, hun

slæber dem ind i Bryggerset hveren. Men den tolvte undrendte. Saa kom Mølleren hjem. „Da kan du tro, a har haft fremmede i Aften." — „Jøsses, har du det?" — „Ja, nu kan du lige komme her ud." — „Det ser galt ud, hvad skal vi gjøre ved det?" — „Ja, vi kommer til at grave en Kule og kyle dem i." Hun tog alt det Vaaben, de havde i Lommerne, og det lukkede hun inde i en Kistelæddike. Derefter begravede de dem, og saa var det, som om ingen Ting var passeret.

En Tid efter døer Mølleren, og hun sidder nu Enke. Saa kom den tolvte Karl og bejlede ad hende. Han havde Sølvsporer paa og var klædt, te det var forfærdeligt. Hun faar ogsaa Lyst til ham, og de bliver gift sammen. En Tid efter avler de en Søn, og han vogste op til en dygtig Dreng. Flere Gange udtalte hun sig til Manden om, at hun ikke kunde forstaa det, for i forrige Tider, medens hendes første Mand levede, kunde de samle Penge, men nu blev det ingen Ting til. Det gik saadan til, sagde han, at hans Forældre var levende, og dem kjørte han Kornet hen til.

En anden Dag siger han til hende: „Du har saa længe snakket om, at du gjærne vilde se, hvor mine Forældre boer, nu vil a kjøre dig derhen." Naa ja, det var hun godt nok tilfreds med. Han kjører én Dag, og han kjører to Dage, og hun spørger, om de ikke er der snart. Saa kommer de ind i en Skov, og paa en vid Plads spænder han fra. Hun tænkte nok, at det var galt nu. Saa raaber han: „Fader!" Da kom Faderen, og han var saa gammel, te han negrede. Saa raaber han: „Moder!" Da kom hun ogsaa og var lige saa gammel som Faderen. „Nu har a hende, der kvalte mine elleve Brødre, hvad skal a gjøre ved hende?" — „Kyl hende ned i Pigekulen," sagde Faderen. Saa skulde hun trække af alle hendes Klæder. Særken vilde hun ikke vel have været af. „Jo, du skal," siger han. „Ja skal a, saa skal a, men vil du saa ikke lige vende dig om saa længe?" Jo, saa gjorde han det. Saa tager hun i Nakken af ham og kyler ham ned. Det staar denher lille Dreng og ser paa, og saa siger han: „Ja bi, til

Digitized by Google

a bliver stor, og du bliver gammel, saa skal du komme den samme Vej." Dertil svarer hun: „Ja, Tyv er du kommen af, og Tyveknægt bliver du, det er lige saa godt, du kommer ogsaa derned." Derefter lukker hun Lemmen, gaar hen og spænder for og kommer lykkelig og vel hjem til hendes Mølle. Nu mælder hun sig til Præsten, saadan og saadan var det gaaet, og han beslutter sig da til at faa Opdagelse gjort om, hvordan det forholdt sig med hans Hjem. De kommer og finder Kulen og de døde Kroppe, og har jo Soldater til at hjælpe dem med det. Hans Fader og Moder var allerede døde af Sult, for det han var ikke kommen med noget til dem. De fandt Guld og Sølv der i Læssevis, og fik det hele bragt hjem til Møllen tillige med Kar og Gryder og alt andet Boskab. Der kom saadan Velstand til Møllen, og deraf er det, at den er der endnu.

Jakob Jørgensen, Firgaarde.

---

26. „Det er Løgn."

Kongen havde en Datter, de ikke kunde faa til at sige Løgn, og han lod saa bekjendtgjøre, at hvem der kunde det, skulde have hende. Saa var der en, der kom i Tanker om at ville op og snakke med hende. Hun følger med ham ud i Haven at se deres Bi, og saa siger hun til ham: „Tykkes du ikke, det er nogle gode Bi, vi har?"—„Tykkes du, det er gode Bi!" svarer han, „nej, da skulde du se min Faders Bi, de er lige saa store som din Faders Gjæs." Ja, det vilde hun da ikke vel tro, men hun sagde da ikke rent ud, at det var Løgn. Saa kommer de omkring ved Ladebygningen. „Tykkes du da ikke, det er en stor Lade, vi har?" siger hun. „Nej," siger han, „det tykkes a nu slet ikke, da skulde du se min Faders Lade; den er saa stor og saa lang, de naar en Ko løber med Tyr ved den ene Ende af Laden, saa kjælver hun, inden hun kan komme til den anden Ende, og de er saa store, de Pigerne, naar der skal malkes, trækker dem ned i et Dal, og saa sidder de oppe paa Bakkerne og malker dem der ned i Dallet. Naar

de saa skal gjøre Ost, binder de Løbe ved en Gaas, og saa sejler den ud i Mælken og løber det. Derefter sejler vi ud i en Baad og samler Osten sammen." Saa var de henne at se paa deres Høns. „Tykkes du ikke, det er nogle store Høns, vi har?" — „Aanej, de er ikke nær saa store som min Faders Høns, for naar vi er ved at høste, saa finder vi Æggene af dem runden om i Kornet, og saa sætter vi dem i en Stok. A stod i Stokken og satte dem, og saa blev den saa høj, de den naaede lige op til Himmelen. Da a saa var kommen derop, vilde a ind og se, hvordan der var, og a gik der i nogle Dage. Men saa blev a til sidst kjed af at være der. Saa laa der saa mange Hvedesaader, dem bandt a sammen og lavede mig et Reb af for at komme ned igjen. Men det var blevet vel stakket, og saa bandt a jo baade Fyrjærn og Flintesten i, men det var endda kort nok. Saa maatte a til at hoppe ned, men da slap a ned i Jorden lige efter Knæerne. A kunde ikke faa Benene i Land, og saa maatte a lade dem sidde, lav a rendte hjem og hentede en Spade at grave dem op med. Da a saa kom derud igjen, stod der en Hund og gnavede i dem. A slav ham med Spaden, te han gjorde en Kirke, og inde i den var baade din Fader og min Fader. Min Fader han sad med det bare Hoved, men din sad med hans Lue paa, for det han var skurvet. Min Fader han gav en Skilling i Tavlen, men din Fader gav ingen, for han havde ingen." — „Det er nu Løgn, du siger," raabte Prinsessen, for nu var hun bleven vred. Og saa fik han hende, og blev Konge, da den gamle Konge døde.

Peder Jensen af Todbjærg.

Digitized by Google

27. De fire Slags Haandværk.

Der var en stor Herremand, der havde fire Sønner. Da de blev vogsne, vilde de have Arv efter deres Fader; og de forlangte at faa Godset skilt ad, og saa vilde de have nogle Penge til, men det vilde han ikke. Saa siger han: nu skulde de rejse hen i tre Aar og en Maaned, og den, der kom saa hjem og havde intet Haandværk lært, den var arveløs. Men naar de kom i Tanker om at ville gifte dem, saa skulde det være med fire Søstre, og dersom der kom én hjem og var gift, men de andre tre havde ikke Søstrene, saa skulde den være arveløs. Saadan skiltes han ved dem, og det gik de ind paa.

Saa gav han dem dygtig Rejsepenge, enhver især, og saa rejste de og gik med en Landevej alle fire i nogle Dage. Endelig kom de til en lille Kro, hvor de loserede om Natten. Der bliver de da enige om at skilles ad, for der var en Korsvej ved Kroen, hvor to Landeveje gik over hinanden. De to gik nu hver med en Vej, og de to blev ved at følges ad. Men før de gik fra Kroen, gjorde de den Akkord, te de skulde samles igjen Aarsdagen efter den Dag, da de nu var samlede der, og hvem som kom ikke til den bestemte Aften, den var arveløs. Saa skiltes de, men om lidt mod skiltes den Vej ad, de to gik paa, og gik i to, og saa gik hver med sin.

Nu skulde de jo til at høre om Arbejde, men der var intet at faa. Den ene af dem, da han hører sig for, saa faar han den Besked, te der boede en Doktor et Stød henne. „Det kan være, du kunde faa Plads ved ham, for hans Karl er kommen væk.“ Saa gaar han jo dertil, og han kunde ogsaa nok blive der, men han skulde tjene ham de to Aar for Føden, og det trèdje skulde han have det halve af, hvad der tjentes. Den anden hørte sig om saa længe, til han kom til en Tænker, der kunde tænke: i den Høj sad Gode, og i det Bjærg sad det og det; naar han blot tog hans Tænkebog, saa kunde han tænke alt. Der skulde han og tjene i to Aar for Føden,

Digitized by Google

og det tredje Aar have det halve af, hvad der tjentes. Den tredje kom til en Tyv, ingen andre Steder kunde han komme, og han skulde lære ham at stjæle, og lige saadan Vilkaar kom han der paa som de andre. Den fjerde kom til en Skytte, han skulde lære ham at skyde, men de to Aar maatte han tjene for Føden, og det tredje skulde han have det halve af hvad der tjentes.

Han bliver nu saa meget en dygtig Skytte, men saa traf han somtid at komme ind paa en stor Borgensgaards Ejendom og tage sig et Dyr, og det maatte han jo ikke. Saa gik han en Dag hen paa saadan en stor Bakke at se sig om, og neden for var noget Eng; der paa den Eng stod to Kæmper og sloges. Det stod han nu og saa paa en lidt, men saa tænkte han: „Gaar du forbi og snakker ikke til dem, saa render de vel efter dig og slaar dig ihjel, og gaar du ned til dem, saa er det vel det samme, men det maa a da helst vove mig til." Saa gjorde han og det og snakkede til dem om, hvad der var dem imellem, og om de kunde ikke komme til Rette paa en anden Maade. De sagde nej, det kunde de ikke, for de sloges om den Rigdom, der var henne paa den Borgensgaard. Dér var saadan en Maade, og det vilde de stjæle, og den, der fik Magten, skulde have det til Hobe. Men den Herre der paa Gaarden, han holdt selv baade Fodfolk og Hestfolk, saa det var ikke til at tænke paa at komme derind, undtagen naar de sov. Det gjorde de i fire Timer i Døgnet, da laa det i Dvale alt hvad der var paa Gaarden, baade Folk og Høveder, om det var saa Duerne, der sad oppe paa Taget, saa sad de der oppe og sov. Men i den Tid var der en Hund, der holdt Vagt, den stod bunden i Gaarden, og saa snart den gav Lyd fra sig, saa var alting vaagen. „Derfor gjælder det blot om at faa den Hund af Vejen. Nu kunde du gjøre os en Tjeneste, naar du vilde gaa for af og se at liste dig derind inden for Vagterne og faa Øje paa Hunden, inden den ser dig, og saa skyde den, for saa giver den ingen Lyd fra sig, og alting bliver ved at sove, saa vi ser Lejlighed til at stjæle alle de Rigdomme, der er; derfor

Digitized by Google

er det Slot ogsaa saa stærkt bevæbnet, te hverken vi andre eller andre kan komme derind, undtagen vi faar Hunden af Vejen." Ja, siger han Skytten, han vilde nok prøve, hvad Held han kunde have med sig, og saa gik han et stort Stykke i Forvejen og var heldig nok til at smutte ind og skyde Hunden. Saa gik han op paa Borgensgaarden, alle Døre og alting stod aabnet, han kunde gaa ind, hvor han vilde. Men saa lukte han alle Dørene og stængrede dem for inden, og saa gik han hen og lukte et Vindue op, der sad saadan noget højt oppe, det kunde han se ud af. Den Gangenstid nu Kjæmperne kom og saa, at alting var stængret undtagen Vinduet, saa troede de, han var sprungen der ind af, og at de skulde ogsaa der ind. Den Gang den første kom nu i Vinduet at hænge og havde faaet Overkroppen noget ind, saa staar Skytten lige til Rede med hans Jagtkniv — for det var i den Tid, da Skytterne altid var forsynede med store Jagtknive — og skar Hovedet af ham der lige over Vindueskarmen, og saa slæbte han Bælgen ind til sig. Da den anden kom, han vidste jo ikke, hvor galt det var gaaet den første, saa fik han den samme Behandling, og nu lagde Skytten dem hver ved en Side paa Gulvet, og deres Hoveder Ansigt til Ansigt ved Siden af Kroppene.

Den Gang han var nu færdig med det, saa gik han omkring i Slottet for at se, hvad der var, og der var forfærdelig meget baade Guld og Sølv og Penge og alle mulige Kostbarheder, Ædelstene og Juveler, og ingen Ting var der lukket for, men han tog slet intet af det, andt end som da han kom ind i et Spisekammer, der tog han sig noget at leve af. Endelig finder han ogsaa ind i et Kammer, hvor Prinsessen laa og sov. Da havde han allerede set, te de gamle laa i et andet Kammer, hver i deres Seng, og sov. Saa stod han og saa' paa denher dejlige Prinsesse, og han fik saadan Lyst til hende. Saa gik han ad Sengen til hende og laa ved hende et lille Stød, og hun sov det hele over, men den Gang han vilde ikke være der længere og gik af Sengen, fik han Øje paa saadan et Par dejlige Tøfler, der stod uden for Sengen, og de var overtrukne

Digitized by Google

med ene kostbare Perler og Ædelstene. Der tager han den ene af dem og putter i hans Lomme, og det var det eneste, han tog, af alt det Gode, han saa' paa hele Borgen, og saa gik han hans Vej igjen.

Det sov nu en forfærdelig lang Søvn, alt det der var paa Borgensgaarden, for Hunden vækkede dem jo ikke, men omsider saa vaagnede de en efter en anden, og da de faar dem set om, saa finder de jo de to forfærdelige Kjæmper der inde i det Kammer, og Gulvet var overskyllet med Blod, det kunde de ikke forstaa, hvordan det var gaaet til. Men Gjerningsmanden blev ikke opdaget, for han var jo rejst hans Vej ud paa hans Forretning.

Tiden gik nu, og Prinsessen hun bliver frugtsommelig, men hun vidste jo ikke, hvem der var Skyld i det. Saa da det gik nu op med hende, te hun var paa gode Veje, saa lod Kongen hans Kusk og Tjener kjøre af Sted med hende og en Pige; hun maatte ikke være der hjemme for den Skams Skyld, men mange Penge fik hun med sig i Vognen, og de skulde kjøre saa langt hen med hende, te de skulde aldrig se hende mere, og der skulde de kjøbe en Ejendom, som hende og Barnet kunde faa Føden i. De blev ved at kjøre i flere Dage, og endelig træffer de at komme til denher Kro, hvor de fire Brødre havde loseret, og saa tykte de, det var saadan et bitte passende Sted for Prinsessen at bo i. Det beboedes af to gamle Folk, der vilde gjærne sælge, for de havde ikke Lyst til at være Krofolk længere, og saa kjøbte de Stedet af dem; Prinsessen flyttede strags ind, og de andre flyttede ud.

Nu blev det jo knap ved Tiden, da Prinsessen skulde gjøre Barsel. Men hun havde allerede gjort Bekjendtskab med Præsten der i Sognet, og han havde en anden Kirke, saa han hver Søndag skulde der om ved, naar han kjørte til Sogne, og hun havde fortalt hele hendes Historie, saadan som det var gaaet med hende, for saa vidt hun vidste. Præsten han trøstede hende godt, og da hun ellers ikke havde det saa knapt, kunde hun leve saa nogenlunde uden Bekymring. Tiden kom,

Digitized by Google

da hun gjorde Barsel, og hun faar en prægtig Dreng. Da den skulde døbes, bliver Præsten jo hentet, og da hun nu ikke kunde finde paa, hvad den skulde kaldes, saa siger Præsten, han tykte, den skulde hedde: Jeg har ingen Fader! og saadan blev den og døbt.

Det stod nu saadan hen omtrent et Aarstid. Pigen og Drengen var der i Kroen ved hende, og de havde det ellers godt, men kjed var hun jo altid af, at hun ikke vidste, hvem der var Fader til Barnet. Saa kom den Tid, da de fire Brødre skulde samles i den Kro, og den, der kom ikke, skulde jo være arveløs. De mødte da ogsaa alle fire, og saa fik de dem jo noget at leve af om Aftenen, for de vilde ligge der om Natten, og de sad og fortalte jo saadan hinanden, hvad de havde lært; den første havde lært at læge, den anden at tænke, den tredje at stjæle, og den fjerde at skyde, det og det havde de gjort, og saa og saa meget. Saa er det jo, Skytten han fortæller ogsaa, hvad han havde udrettet, saadan som nu forhen er fortalt, og han havde været i Sengen ved Prinsessen. Det grinede de ad og sagde, det var Løgn. Men saa for at gjøre hans Ord sandfærdige gik han ned til hans Taske og tog denher Tøffel frem, som han havde i Behold, og den kommer han og sætter paa Bordet for dem, der kunde de se, hvad han havde taget inde i Kammeret, da han gik, men det var og det eneste, ellers stjal han ikke saa meget som en Kobberskilling. De besaa den jo meget nøjagtig og siger, det var en kostbar Tøffel, og Konen i Huset saa den ogsaa og kjendte den, men hun talte ingen Ting om. I det Sted gaar hun lige hen ad hendes Kommode og tager der Magen til, og da Drengen nu var saa stor, te han kunde begynde at snakke, saa tager hun ham med sig ind ad et andet Værelse og flyer ham Tøflen og siger, te han skulde gaa ind til ham der sad for Enden paa Bænken, og sige: Fader! der har du Magen til din Tøffel. Det gjør han ogsaa, og nu var det noget, der kunde sees af enhver, te det var et Par, og saa blev der saadan en Glæde. Krokonen hun sandede jo alt med ham, hvad der var fortalt, og det blev

Digitized by Google

bestemt, te de vilde tage op til Præsten hveren om Morgenen og fortælle ham, te nu var Drengens Fader kommen, og saadan og saadan.

Saa siger Præsten: Ja, nu var det bedst, de blev gift med hinanden, saa kunde Drengen faa et andet Navn, og ikke behøve at lade sig kalde: Jeg har ingen Fader. Derefter laante Præsten dem den bedste Beforbring, han havde, og saa skulde hans Karl kjøre for dem alle tre og saa deher andre tre Brødre, for nu skulde de alle sammen rejse hjem til deres Fader.

De kom der ogsaa bestemt den Aarsdag, da de tre Aar og den Maaned var omme, og han blev glad ved dem, da han kom og saa, at de havde et Kvindfolk med. Saa tænkte han: Nu er der da en af dem gift, og saa er vi da af med den. Han tager godt nok imod dem, og da de kommer ind og kommer lidt til Ro, saa skulde de jo hver især fortælle ham, hvad Haandværk de havde lært. Ét havde de da lært hveren, men han tykte jo, det var skidt til Hobe, de Professioner var han ikke saa meget godt tilfreds med.

Lav de spiste Frokost næste Morgen, siger han til Tænkeren: „Kan du tænke, hvor der sidder en Lærke ude paa Marken paa hendes Æg?“ Ja, det kunde han nok, der og der paa det Fald Mark sad Lærken ved den Sivbusk og laa paa fire Æg. Saa gik de ud ad Marken for at ville se, om det passede. „Kan du nu gaa hen og stjæle Æggene fra hende?“ sagde Faderen til ham Tyven, „saa hun endda kan blive siddende paa Reden.“ Ja, det kunde han nok, og han stjal Æggene, saa hun blev siddende. Saa tog den gamle dem i hans Haand: „Nu kyller a dem op i Luften, og kan du saa skyde dem alle fire,“ siger han til Skytten, „inden de kommer til Jorden?“ Ja, det gjorde han godt nok og skød dem i Smads alle fire. Saa siger han til Lægen: „Kan du nu læge dem igjen?“ Jo, han samlede Skaller og det hele sammen og gjorde dem hele alle fire. „Kan du nu gaa hen og lægge dem under hende igjen,“ sagde han til Tyven, „saa hun ikke mærker det og bliver ved at sidde og ruge paa dem?“ Ja, det

Digitized by Google

gjorde han godt nok, Lærken blev siddende. Saa gik de hjem og fik atter noget at leve af. „Nu kan I blive her alle sammen," siger han den gamle, „til vi ser, om der bliver Unger af de Æg; bliver der det, saa har I lært jeres Haandværker godt." Saa gav han Præstens Karl Lov, han maatte kjøre hjem, ellers skulde han jo have blevet og taget Prinsessen og Drengen med hjem igjen; men nu vilde den gamle Mand selv gjøre det, og saa med det samme gjøre Bekjendtskab med den Præst. Saa kjørte Karlen, og han havde Befaling til at kjøre om ad Kroen og hilse Staldkarlen og Pigen, at de skulde passe paa, det bedste de kunde, indtil Folkene kom, det vilde vel vare en tre Uger eller kanskesig en Maaned.

Nu var de da der i den Tid, til Lærken fik Unger, og der blev godt nok èn af hvert Æg, saa det var saa meget godt, og nu tog de te'n; hun kjørte med dem, og da de kom hjem til Kroen, sagde han: „Ja, nu kan I beholde Heste og Vogn, saa kan I kjøre hen og besøge din Kones Forældre, jeg kan jo sagtens leje mig hjem." Det var snart det værste med det, te de to gamle vilde ikke godt have været af med den Dreng, han var bleven saa gjæv med dem, og nu var han jo ogsaa bleven kaldt op efter dem og havde faaet Navnet Hans Kristian, Hans det var efter den gamle Mand, og Kristian var efter hendes Fader. Men de unge Folk vilde jo have deres Dreng med dem, og saa skiltes de ad paa det.

Nu vilde de til at gjøre en Rejse hen til Borgensgaarden. Da de kom der, stod der Vagter baade uden for Porten og inden for, og de vilde forbyde dem at komme længere. Men de brød dem ingen Vagter om og kjørte lige op for Døren. Saa kom den gamle Prins ud, og han var saa gal, te det var forskrækkeligt, og skjældte hende ud for en Horekvinde, hun kom nu der og havde saadanne fire Drabanter med sig. Men hun fortalte jo hendes Fader, te saadan og saadan var det, det var hendes Mand og Fader til Drengen, og det var netop ham, der havde slaaet de Kjæmper ihjel, det var jo ikke saa svar længe siden, han kunde nok huske det; og de andre tre var

Digitized by Google

hans Brødre, der hver kunde et godt Haandværk, den ene kunde læge, og den anden kunde tænke, og den tredje stjæle. Saa kom hendes Fader i Tanker om, te der var stjaalet tre af hans Børn, som var ældre end hende, fra Barnepigerne, da de kjørte med dem i en Vogn nede i Slotshaven, og naar de kom tilbage, var Vognen tom, men denher sidste kom i Behold, for det blev Barnepigen forbudt at kjøre ad Slotshaven med hende, naar hun var ude at kjøre med hende, saa skulde hun kjøre en anden Vej. Saa vilde han gjøre et Forsøg med deher tre Kunstnere, og han siger da til Tænkeren: „Kan du ikke tænke mig, om de Børn er enten levende, eller de er døde.“ Jo, han kunde, de var ved en Bjærgmand i et Bjærg, men det var saa langt henne, det var forskrækkeligt, og de havde det godt nok alle tre, de laa ved Bjærgmanden hver Nat, men han gjorde dem ingen anden Fortræd, end de skulde sove ved ham. Ja, om han vidste ingen Raad til at skaffe dem derfra? Jo, hans Broder kunde nok stjæle dem fra Bjærgmanden, men saa skulde der udrustes et Skib med dygtigt Mandskab og god Fetalli. Ja, det kunde de godt faa, og han gav strags Befaling til Udrustningen, og han lod et mindre et gaa med, i Fald det store skulde stødes eller blive læk, te de kunde bjærge Livet paa det.

Den Gang de saa skulde rejse, vilde den gamle Konge bestemt have beholdt Datteren der hjemme, men det vilde hun ikke, hun vilde med hendes Mand, de kunde ikke være fra hinanden, sagde de, og saa fik hun jo hendes Vilje. Saa sejlede de, men Tænkeren stod for Roret, han tænkte, der og der skulde de sejle, og de sejlede bestandig, eftersom han kommanderede, indtil de naaede det Bjærg, hvor Prinsesserne var. Den Gang de kom saa til Bjærget, saa tænkte Tænkeren: her var Indgangen, og der gik de om, og saa kom de ind. Det var jo om Natten, og saa stjal Tyven alle tre Prinsesser fra Bjærgmandens Seng. Han havde ellers mange flere Prinsesser, der var blevne ham for gamle, men de gik alligevel og fik en god Kost og havde det godt ved ham. Den Gang Tyven fik dem

Digitized by Google

saa .m Bord, og de kom til at sejle, saa vaagnede Bjærgmanden, og han var jo gal, over det hans Prinsesser var henne. Men han var lige saa stærk i Tænkekunsten som den anden, og han gjorde sig strags til en af de store Verdensdrager og tog saa en Sten paa Nakken, som han fløj ud med og lod falde ned paa Skibet for at faa det slaaet i Stykker, og det fik han ogsaa Held af, Stenen faldt ned og slog Skibet læk, men strags saa var Lægen til Rede og lægte Skibet, te det hindrede aldrig et Gran. Saa fløj han i Land igjen, og fik en meget større Sten paa Nakken, og den vilde han atter lade falde ned at slaa Skibet i Stykker med; men den Gang saa' de ham saa tidlig, inden han kom over Skibet, te Skytten fik Tid til at lade hans Bøsse, og nu skød han den ene Vinge i Stykker paa Dragen. Saa faldt baade Dragen og Stenen i Havsbunden, og der druknede han.

De gik saa til Land igjen og tog alt det Guld og Sølv og Diamanter og Ædelstene, te Bjærgmanden havde, der var værd at fragte, og nu fik de al den Rigdom om Bord, og alle de Prinsesser, der var i Bjærget, og saa sejlede de omkring og fik dem losset af hver især, hvor de var komne fra, og der var jo alle Steder saadan en Glæde, te det v.r forskrækkeligt.

Endelig kom de da hjem til den gamle Prins, og lige saa gal som han havde været før, lige saa god var han nu. Saa fik de tre Brødre de andre tre Søstre, og der blev holdt Bryllup paa flere Dage hjemme ved den gamle Prins. Nu vilde han dele hans Fyrstendømme imellem dem og overlade dem det strags, saa kunde de gjøre ved det, hvad de vilde. Men de sagde nej, de vilde ikke være saa mange om det, en af dem kunde faa det, og saa kunde den blive der med hans Kone, de andre vilde da rejse igjen. Han, der var bleven gift først, vilde saa tage hjem og have hans Faders Gaard, men de andre to kjøbte dem hver et Grevskab for Bjærgmandens Gods og Penge, de havde jo nok at betale med, og saa vilde de siden ernære dem som Landmænd. De levede da hver især i Herlighed og Velstand og havde det saa godt, som de kunde ønske

Digitized by Google

dem. Men Pigen og Staldkarlen gav de den lille Kro, og der blev de gifte sammen og sad som velstaaende Folk.

Peder Stald, Holstebro.

---

28. Den dovne Drengs Ønsker.

En Enkekone havde en Dreng, der var saa doven. I Byen kaldte de ham ikke andet end Askepiskeren, for det han stod gjærne og piskede i Asken. Saa skulde han hente Vand til Moderen, og det var uden for Byen. Han skulde gjennem en lang Gade, inden han kom til Brønden. Da han nu var saa doven, gik han altid og slæbte den tomme Spand bag efter sig derned. En Dag, da han fik Spanden ned i Brønden, og trak den fuld op, hoppede der en Frø op og satte sig paa Hanken af Spanden. Men han tykte nu, det var nok, naar han skulde trække den fulde Spand op, og saa vilde han jo ikke have Frøen med. Han giver et Træk efter den, men saa siger den til ham, te naar han vilde hjælpe den op, maatte han faa tre Ønsker. Naa, saa faar han da Spanden op, og Frøen ogsaa, og saa skulde han til at ønske. „Nu vil a saa ønske, te Spanden kan hoppe for ved mig hjem." Ja, den begyndte at hoppe, det gik lige klask-i-klask op ad Gaden. Prinsessen stod i Vønneren (Vinduet) og saa det, og saa lo hun ad ham. Det kunde han ikke lide, og saa vender han sig om og siger: „Gid du maatte blive med et Barn!" Han kommer saa hjem igjen og staar og pisker i Asken, ligesom han var vant til, og der gaar saa en Tid. Da bliver Prinsessen frugtsommelig, og hun føder en Dreng, men hun vidste jo ikke af nogen Fader at sige. Saa kom Kongen i Tanker om, te naar Drengen var tre Aar, maatte han nok kunne kjendes ved Faderen. De lod alle Folk i Byen samle, først de fine og saa de grove, men der var ingen, Drengen vilde kjendes ved. Endelig kommer de i Tanker om Askepiskeren, og saa lod de ham hente. Da han kommer, saa løber Drengen hen og tager ham ved Haanden. Nu maatte han jo til at fortælle, hvordan det var

gaaet til om de to Ønsker, og om det ene, han havde tilbage. Saa ønskede han sig et nyt Slot bygget et Stykke uden for Byen, der skulde være pænere og mere pragtfuldt end Kongens. Det blev ogsaa bygget en Nat, og saa fik han Bryllup med Prinsessen. De boede saa paa deres eget Slot, og a tænker, de boer der endnu.

Peder Jensen fra Todbjærg.

---

29. Den dygtige Skrædder.

Der var to Skibe, der laa i Aarhus Havn i nogle Dage for at faa losset og ladet. Saa vilde Kapitainen paa det ene Skib have sig en ny Klædning, men der skulde en fattig Skrædder sy den, for han vilde unde saadan en én Fortjenesten. Endelig faar han den spurgt op, og han syer Klæderne. Kapitainen var ret godt tilfreds med dem og betalte ham en god Syløn for dem. Saa tykte Skrædderen, han vilde vise sig lidt, inden Skibene rejste ud fra Havnen. Altsaa kjøber han en Flaske Vin og gaar derned med. Da træffer det saadan, at den anden Kapitain var ombord ved den første Kapitain for at sige Farvel til ham, og de snakkede jo deres egen Snak. Ingen snakkede videre til Skrædderen, men Vinen var drukken, og saa gik han jo hans Vej.

Da han var gaaet, spørger den fremmede Kapitain: hvad det var for en Mand? Han svarer, at det var en Styrmand. „Da var det slemt, jeg fik ikke talt med ham, for jeg mangler netop en Styrmand. Du véd, hvor han boer, kan du ikke gaa op og faa mig ham hyret." — „Jo, det kan nok være," siger Kapitainen. Han gaar altsaa op til Skrædderen og siger: saadan og saadan var det, han kunde blive Styrmand og tjene sig en god Hyre. „Hvad kan det hjælpe," siger Skrædderen, „a har aldrig været ude at sejle i mine Dage." — „Det skal du ikke bryde dig om. Han skal til Kalundborg, og der skal jeg ogsaa, saa vi sejler én Kurs. Saa skal jeg nok hjælpe dig, og jeg skal indestaa dig for en god Maanedshyre." Ja, saa

Digitized by Google

gaar Skrædderen ned og mælder sig ved den anden Kapitain og bliver ogsaa hyret som Styrmand. Anden Dagen sejler de ud af Havnen og skal til Kalundborg. Styrmanden bliver sat ved Roret, og han skulde have den første Vagt, men Kapitainen gaar ned og lægger sig. Saa gaar det saadan, at Vinden vrider sig, og de kommer til at sejle en gal Kurs. Matroserne begyndte at knurre og sagde, at de kom nok til at have Sejlene rebede. Nej, siger Skrædderen, det maatte de da paa ingen Maade, for han tænkte jo, de vilde have dem revet i Stykker. De bliver ved at sejle galt, men saa gaar en af Matroserne hen og giver ham et Skub, saa han gaar over Bord, og Matrosen tog saa ved Roret og fik det ordnet der, saa de kom i rigtig Kurs igjen. Men Skrædderen havde faaet fat i et Tov, der slæbte bag efter Skibet, og saa blev han ved at flyde bag efter. Da Kapitainen kom op og saa Matrosen staa ved Roret, men ikke saa noget til Styrmanden, saa spørger han om, hvor han er bleven af. Ja, det vidste han ikke. Men Skrædderen havde hørt det, og saa raaber han: „Her er a." Saa skulde Kapitainen til at se ned efter, hvor den Lyd kom fra, og da flyder han bag efter. „Hvor længe har du svømmet der?" siger Kapitainen. „A har svømmet 4 Mil." Naa, saa fik de ham trukket op af Vandet, og han kom hen at ligge og sove, og saa blev han hel Karl igjen.

Da de kommer til Kalundborg, fortæller Kapitainen, at hans Styrmand var falden over Bord og havde svømmet fire Mil efter Skibet, og han vilde sætte et stort Væddemaal, om nogen kunde gjøre ham det efter. Der var saa en, der mældte sig, han vilde sætte et stort Væddemaal paa det. Mens det stod paa, var Kapitainen kommen, som Skrædderen havde syet Klæderne til, og til ham klager han saa hans Nød, for der var ikke Tanker om, han kunde svømme. „Aa," siger han, „du skal bare slaa om dig med store Ord, saa kan du nok kuse ham". Nu var der et Klokkeslæt bestemt, den anden skulde møde, og de skulde ud. Saa møder Skrædderen med en stor Tværsæk over Agselen. Den anden ser paa ham. „Hvad skal det be-

tyde?" siger han. „A vil have Fødevarer med mig paa saadan en Rejse, a er ikke vant til at gjøre en længere Rejse uden Føde." Nu blev den anden forknyt. Saa siger Skrædderen igjen: „Lad mig se dine Tag, jeg vil endda nok se, om du kan svømme." Saa viste han dem. „Dersom vi virkelig skal ud, saa vil a hjem og i én Frakke til, ellers kan a ikke være tjent med det, for det bliver altfor sen en Fart at have Svømmetur med dig." Saa opgav den anden Svømmeturen, han blev ræd for sig selv. Men saa gik han op i Masten og gjorde nogle Behændighedskunster, og saa spørger han Skrædderen, om han kan nu gjøre det. Skrædderen klyver ogsaa op i det øverste af Takkelagen og siger, te han kan hænge sig der i hans ene Tommeltaa. Men som han nu krabler der oppe, falder han ned og kommer til at hverre omkring saadan, at han alligevel falder ned paa Benene og kommer til at staa paa Dækket. „Kan du nu gjøre det?" siger han til den anden. Nej, det turde han ikke, og saa maatte han give fortabt og vedkjende sig, at han havde tabt Væddemaalet. Skrædderen kom ogsaa til Rette med Kapitainen om, at han fik hans Afregning, han skulde give ham en Maaneds Hyre, og saa maatte han slippe med det.

Nu tykte Skrædderen, det kunde være morsomt at se Kjøbenhavn, nu han var kommen saa langt, for der havde han aldrig været nogen Tider. Han gik da landvejs gjennem Sjælland. En Dag han sad inde i et Kroer og var ved at faa noget at leve af, var der saa mange Fluer, og saa prøvede han, hvor mange han kunde slaa med Haanden. De sad jo lige saa tæt, og en Gang er han saa heldig, at han slaar femten med ét Slag. Han stikker det saa ud paa et Bælte, han havde om Livet, at han kunde slaa femten med ét Slag, og han rejser videre. Da han saa kommer i Nærheden af Kjøbenhavn, er han træt af den lange Vandring, og gaar over paa den anden Side af Vejgrøften og lægger sig for at hvile sig lidt. Men der falder han i Søvn. Saa kommer Kongen kjørende forbi, og han faar at se, at der stod noget Læsning paa Skræd-

Digitized by Google

derens Bælte, og han læser saa, at der staar: Jeg kan slaa femten med ét Slag. Det var i den Tid, de havde Krig med Svensken, og saa tykte Kongen, det kunde være godt at have saadan en Mand. Han siger da til Tjeneren, at han skulde gaa hen og kalde ad ham. Han var snart ræd for at snakke til Mennesket, for han var jo ræd, te naar han vækkede ham, skulde den anden blive gal og slaa ham ihjel. Saa siger Kongen: „Naar du faar talt til ham, saa kan du jo skynde dig og springe op paa Vognen, og saa kan vi kjøre fra ham, hvis han bliver gal."

Da Tjeneren nu faar Skrædderen vækket, raaber han: „Hvem vover at vække mig her!" Tjeneren svarer, at det var hans Majestæt, der vilde tale med ham. Naa, det var en anden Sag, var det hans Majestæt, saa vilde han gjærne komme. Kongen siger saa til ham: „Er det virkeligt, du kan slaa femten med ét Slag?" — „Ja, det er." Om han vilde saa ikke være Anfører for et af hans Regimenter imod Fjenden. Jo, det vilde han godt. „Saa skal du være Anfører for Husarerne, det er raske Folk."—„Det vil jeg godt," siger Skrædderen, „naar jeg bare faar en god Hest, der kan løbe stærkt nok." Ja, det skulde han nok faa. Kongen faar saa spurgt ud ved Regimentet, hvilken Hest der var den bedste Løber. Saa havde de en Durkløber, som ingen kunde ride, for den vilde løbe løbsk, men den var god til at løbe, og den skulde han saa have.

Skrædderen faar nu Uniform paa og skal op at ride. Men han havde jo aldrig været oppe at ride før. Saa fik han ogsaa Sporer paa, og al hans Paaklædning og Saddeltøj var reglementeret udstyret. Da han saa kommer op og sidder paa Hesten, siger han: „Nu, Folkens, nu gjør I allesammen lige som jeg." Dermed klemmer han Sporerne i Livet af Hesten, for han var jo ræd for, han skulde falde af, og Krikken den farer jo hen ad Vejen med ham, som den var gal. Chakoen den falder snart af ham, og saa maa alle de andre ogsaa smide Chakoerne. Da han havde redet lidt endnu, saa

Digitized by Google

gaar Knapperne op i Uniformen, og han taber Frakken. Saa maa de andre ogsaa have knappet op. De kunde ikke vel følge med, men de faar jo da Frakkerne smidt og er nu allesammen i bare Skjorteærmer og med bare Hoveder. Anføreren var jo saadan et Stykke forved de andre. Nu var der saadan et Vangeled twærs over Vejen, og Leddet var lukt. Der jager Hesten Hovedet igjennem og faar Leddet løftet af Hængslerne og bliver ved at fare med det paa Nakken. Da Svenskerne faar at se, han kommer, syntes de, det var et underligt Syn, og ingen af dem vidste, hvad det var. Men bag efter kom alle de andre i Skjorteærmer og med bare Hoveder. Saa blev Svenskerne saa forskrækkede, at de tog Flugten og skyndte dem hjem til Sverig. Siden den Tid har der aldrig været Svenskere i Danmark, som Fjender da. Hans Hest var endelig bleven træt af den Løben, og saa fik de andre Husarer den standset og Vangeleddet løftet af Halsen paa den. Derefter vendte de om og fik deres Chakoer og deres Frakker samlet op igjen, og endelig kom de hjem til Kjøbenhavn.

Det var et grumme heldigt Træk, han der havde gjort med at faa Fjenden jaget hen. Men endnu havde de to slemme Fjender i Nærheden. Det var nemlig i Dyrehaven, der var en Løve og en Tiger, og naar han kunde nu lægge dem øde ogsaa, saa var Landet da lykkeligt, og de kunde have Ro. Jo, han mente, at han ogsaa nok kunde magte dem, men bad dog om at have nogle Dages Frist, for han trængte til at hvile sig, sagde han. Det fik han ogsaa Lov til. Nu gik han der paa Slottet og fik hans Føde og havde gode Dage. Saa siger Kongen til ham en Dag, om han vilde nu ikke snart til at gjøre et Forsøg. Jo, han havde ment, han vilde derud i Morgen.

Saa lister han sig ogsaa ud i Skoven, men han var jo ræd. Nu lister han omkring der i Udkanten af Dyrehaven, og da faar han at se, at Tigeren kommer løbende, og saa han op i Toppen af et stort Træ. Tigeren stod og skrabte ved Roden af Træet saa længe, til den fik det vælt. Saa sidder han

Digitized by Google

jo der ude i Grenene, og den kommer springende og vil have fat i ham, men den bliver ved at hoppe omkring imellem Grenene, til den faar Hovedet ind i en Kløft og kan ikke faa det derfra. Da han faar det at se, løber han alt hvad han kan op til Slottet og fortæller Kongen, at nu havde han fanget Tigeren, men han holdt ikke af at trække den ind i Byen, og derfor havde han maattet rykke et Træ op og saa sætte den i Klemme imellem Grenene. Men nu kan Kongen lade Folk gaa ud og slaa den ihjel. Naa, der kommer jo Folk derud, og det var rigtigt nok, Tigeren sad der, og de fik den saa kvæld.

Nu var den væk, men saa skulde han jo ogsaa have den anden kvæld. Han gaar og lister sig omkring der ude i Udkanten af Skoven, for han turde jo ikke gaa ret langt ind, og bliver ved, til han faar at se, den kommer løbende. Saa løber han alt hvad han kan, og den sætter jo bag efter ham. Der kommer han til en Teglovn, og da den var tom, saa sætter han ind ad det ene Fyrhul og ud ad det andet, der var saadan to Huller, et paa hver sin Side, og saa var der store Jærnlaager for de Fyrhuller. Der smækker han den sidste i bag efter sig. Uhyret var lige bag efter ham, men han var gesvindt om at komme om til den anden Side og faa den slaaet i ogsaa. Saa var Bjørnen lukt inde der i Ovnen. Nu gaar han hjem til Kongen og siger, at nu havde han fanget den ogsaa, han havde lukt den inde i en Teglovn, og nu kunde han lade Folk gaa ud og skyde den. Det var da en afgjort Ting, at han havde gjort Kongen og Landet en stor Tjeneste, og saa gav Kongen ham Grevetitel og et Grevskab, og han lever da godt endnu den Dag i Dag er. Peder Jensen af Todbjærg.

30. Den fangne Jærnmand.

Der var en Kongesøn, som hed Frits. En Dag han var ude paa Jagt med Skytten, opdager de en Jærnmand i Skoven, og saa siger Frits: „Der staar en Jærnmand, han var nok værd at have, han var jo god i Krigstider, for ham kan

Digitized by Google

Skud ikke bide paa." — „Jamen hvordan skal vi fange ham?" siger Skytten. „Nu skal du passe paa ham, mens jeg rider hjem til min Fader, og saa kommer han med hans Krigshær og slaar Krinds om ham. Paa den Maade fanger vi ham let." Det skete ogsaa, og han bliver sat ind i et bitte Taarn, og der bliver laast for ham, saa han kunde ikke gaa ud da.

I det samme kom der Bud, at Kongen skulde ud i Felten med en anden Konge, og ilav flyede han Dronningen Nøglen til Taarnet. Hun havde en Lomme paa hendes venstre Laar, og der gjemte hun Nøglen i. Imens Kongen nu var i Kamp, gik Frits der hjemme og legede med et Guldæble. Det fløj uheldigvis ind ad Hullet, som de gav Jærnmanden at æde af. Kongesønnen gik der hen og sagde: „Jærnmand, giv mig mit Guldæble!" — „Jeg kan ikke se det, luk mig Døren op, for at jeg kan faa Øje paa det." — „Ja, hvordan skal jeg det? jeg har ikke Nøglen." — „Den kan du let faa," sagde Jærnmanden, „din Moder har den paa hendes venstre Laar." — „Ja, jeg kan jo ikke faa den alligevel." — „Jo, du gaar ind og rusker i dit Hoved og siger, at der er saa mange Lus i det. Mens hun saa ser efter, lister du til at faa Nøglen." Paa den Maade fik han den ogsaa og lukkede saa Døren op lige paa Klem. „Tag mig nu Æblet." — „Jeg kan ikke se endnu, du maa lukke den bedre op." Ja, saa lod han den ogsaa komme helt op, og fut! saa rejste Jærnmanden. Nu gik Frits ind og tog hans Æble og lukkede Døren igjen, og gik ind til Moderen og sagde: „Der er endnu mere Utøj i mit Hoved." Hun løskede, og saa fik han Nøglen listet i Lommen igjen.

Krigen gik saadan, at Kongen sejrede, og da han nu kom hjem med hans Generaler og Kommandører, skulde de jo have et Gjæstebud. Som Kongen nu sidder ved det, siger han, at de vil ud og have Jærnmanden at se, for det kunde de allesammen have stor Morskab af. Da var han jo væk. Nu bliver Kongen forbitret, og dømmer med det samme, at Dronningen skal lade hendes Liv, for det han havde betroet hende Nøglen. Dagen bliver bestemt, da hun skal lade Livet, men som

Digitized by Google

de nu staar og har slaaet Krinds om hende, tager Frits hans Hest og rider derud. „Hold lidt!“ raaber de, „Frits vil tale med hans Moder, førend hun dør.“ Men der skulde Blod udgydes, da Kongen nu havde befalet det, og da han kommer ind paa Pladsen, jager han sig af Hesten og stikker hans Sabel i den, idet han raaber: „Min Moder er uskyldig!“ Hun bliver da befriet. „Jeg er skyldig i, at Jærnmanden er kommen ud,“ raaber han igjen, „jeg har stjaalet Nøglen fra min Moders Lomme!“ Ja, saa skulde Kongesønnen lade hans Liv, og Kongen befaler Skytten at skyde Frits, naar de i Morgen kommer ud paa Jagt, og saa tage Lever og Lunge ud af ham og skjære en Snillek af hans Hoved der oven i baade med Haar og Hud, og komme tilbage og vise Kongen det om Aftenen, naar han kom hjem. „Ja, det kan jeg ikke,“ siger Skytten, „Frits er lige saa sikker til at skyde, som jeg er, han skyder mig først.“ Kongen skrev da et Brev, han kunde tage med sig, og da de nu kom ud i Skoven, sagde han til Frits: „I Dag skal jeg skyde dig.“—„Saa skyder jeg dig først.“—„Jaja, min kjære Frits, her er et Brev fra din Fader.“ Da han havde læst det, sagde han: „Ja, her er ikke andet for, end at jeg skal lade mit Liv. Men lad os nu se at finde et Pindsvin. Dèr er Lever og Lunge som i et Menneske, og skjær kuns en Snillek af mit Hoved, det kan jeg vel ikke dø af.“ Skytten gjorde det, da de havde fanget Pindsvinet og taget dets Lever og Lunge, og saa sagde de hinanden Farvel.

Lidt efter kommer Jærnmanden til Frits og siger Godaften til ham. „Godaften, du Jærnmand!“ — „Ak, min kjære Frits, hvordan er det du ser ud!“ — „Ja, det har jeg for din Skyld.“ — „Det kan vel blive godt endnu,“ sagde Jærnmanden, „kom og lad mig smøre dig, saa skal det snart komme sig.“ Saa blev Frits's Saar igjen helbredet. Nu gik de ved hinanden, til Dagen kom, og da var de tæt ved et Kongeslot. „Den Konge, her boer nede, han mangler en Faarehyrde, og der skal du være Hyrde for ham.“ Altsaa skilles de. Frits bliver nu Hyrde og gaar omkring i Skoven med Faarene. Saa

Digitized by Google

træffer han atter Jærnmanden, og han flyer ham et Guldæble og siger ham Besked om, hvordan han skal forholde sig med det.

Da han kom hjem ad om Aftenen med Faarene, gik han og spillede med hans Guldæble, og Aftensolen skinnede nok saa klart paa det. Prinsessen faar det Skjær at se, og hun kommer da ned og beder om at faa det Æble at se. „Hvad vil du se mit Legetøj for, din......[1]" siger han. „Ak, min kjære Frits, maa jeg ikke se det Guldæble? kan jeg ikke kjøbe det af dig?" Nej, det var ikke til at faa for Penge. „Hvad skal jeg da give, hvad vil du forlange?" Ja, han vilde ligge paa Trappen uden for hendes Uderdør i Nat. Hun op til Faderen: „Du skulde komme ned at se det dejlige Guldæble, Frits har." — „Hvad bryder du dig om den Hyrdedrengs Legetøj?" siger han. Jo, han skulde komme ned at se det. Da han saa fik det at se, sagde han: „Ja, 21 Kongeriger som dethær kan ikke opveje saadan et Guldæble. Han maa godt ligge paa Trappestenen, og jeg skal nok sætte Skildvagter, saa han skal ikke komme dig for nær." Nu fik Prinsessen Guldæblet, og han laa paa Trappen om Natten.

Næste Morgen fik han noget grønt Valle og svedent Rinde til hans Davre, og saa drev han atter ud med Faarene. Der kommer Jærnmanden til ham og siger: „Hvordan har du haft det i Nat."—„Jeg har ligget paa den haarde Stentrappe uden for Prinsessens Dør i Nat, huu, hvor det er koldt!" Jærnmanden flyer ham saa en Æske med Guld-Taffelstøj i, Ske, Kniv og Gaffel, og Æsken var ogsaa af Guld. Han kommer nu drivende hjem med Faarene ved Aftenstid med det under Armen. Prinsessen ser det og er nysgjerrig. Men han bider ad hende og skjælder som sædvanlig. „Ak, min kjære Frits, kan jeg ikke kjøbe det af dig?" Nej, det var ikke til at faa for Penge. „Hvad skal det da koste?" — „Naar jeg maa ligge uden for din Uderstuedør i Nat, saa faar du vel at have det." Hun op til Faderen: „Du maa endelig komme ned at se, hvad Hyrdedrengen har i Aften." — „Ak, min Datter, du

[1] De fire udeladte Skjældsord kan for Velanstændigheds Skyld ikke aftrykkes.

Digitized by Google

er jo forrykt, at du saadan vil have fat i Hyrdedrengens Legetøj." Ja, han skulde da følge med. Naa, han kan jo ikke blive fri, men da han seer det, siger han: „Ja, saadanne 31 Kongeriger kan ikke betale det Taffelstøj. Han maa godt ligge uden for din Uderstuedør i Nat, jeg skal nok sætte Skildvagter, saa han ikke skal komme dig for nær." Han kom altsaa til at ligge paa Trappen, og hun fik Taffelstøjet.

Næste Morgen kom han ind og fik noget grønt Valle og noget svedent Rinde til hans Davre, og saa drev han ud med Faarene. Han kom til Jærnmanden, der spurgte ham, hvordan han havde haft det i Nat. „Huu, jeg har ligget paa det haarde Stenguly indenfor Døren, og jeg er saa forfrossen!"— „Ja, i Dag skal Kongen i Krig med en anden Konge, men du skal med. Hvis ikke Kongen svinger hans Folk, saa taber han, og det skal du sige ham. Vil han saa ikke, tager du Kommandoen." Nu bliver Frits udpyntet af Jærnmanden og er helt forgyldt. Da han nu kommer til Hæren og raaber til Kongen: „Sving Hæren, ellers taber du!" vilde han ikke lyde. Saa tog Frits Befalingen, og da Tropperne svingede, som han kommanderede, sejrede de. Derefter tog han tilbage til Faarene og drev dem hjem om Aftenen som sædvanlig. Men Kongen havde paalagt ham næste Dag at komme og fægte med hans villeste Berider.

Han havde da en Guldæske med sig, hvori var en Fruentimmerklædning af ene Guld. Prinsessen var nysgjerrig igjen. Men han talte hende haardt til. Endelig fik hun da Lov til at se, hvad han havde. Ja, hun vilde jo gjærne kjøbe det af ham. Nej, det var ikke til at faa for Penge. Hvad han da vilde have? Ja, naar han kunde faa Lov til at ligge inden for hendes Sovekammerdør i Nat, saa fik hun at have det. Hun op til Faderen, og da han kom ned og saa, hvad det var, sagde han, at 41 Kongeriger som det, han ejede, kunde ikke opveje den Guldkjole, og de kunde sagtens sætte Skildvagter nok for Fyren. Altsaa kom han til at ligge der inde.

Næste Morgen fik han hans grønne Valle og svedent

Digitized by Google

Rinde (ɔ: Brødskorpe) som sædvanlig og drev ud med Faarene. Jærnmanden kom til ham og gav ham Underretning. „Hvordan har du haft det i Nat?" — „Jeg har ligget paa Maatten indenfor Døren, det var jo ikke slet saa koldt som de andre Nætter." — „Jaja, Frits, det bliver bedre endnu. I Dag skal du ud at fægte med Kongens villeste Berider." Han bliver udprydet af Jærnmanden, og saa rider han ned for at tage Tag med ham. Kongen selv var til Stede for at se paa det. Da bliver Frits saaret i hans ene Arm, te Blodet kom, og da greb Kongen hans Tørklæde og jog til og bandt det om Armen. Nu vilde Kongen have ham til at følge med hjem og spise med sig, men det havde Jærnmanden forbudt ham, saa han gjorde det ikke.

Om Aftenen kom han drivende hjem og havde en bitte Guldkurv med Hovedsmykke ved sig, og Solen glimrede jo saadan i det. Prinsessen ser det strags og spørger om, hvad han vil sælge det for. Ja, ikke for Penge; men dersom han kunde komme til at ligge i hendes Sovekammer i Nat, saa fik hun at have det. Hun op til Faderen og vilde have ham ned at se paa Sagerne. Han vilde ikke vel afsted. „Hvad skal vi bryde os om den Hyrdedrengs Legetøj." Men da han ser det, erklærer han, at 51 Kongeriger kan ikke veje det op, og naar der nu kom 24 Skildvagter inden for og uden for Døren, saa kunde han godt gjøre den Handel. Hun var til Sengs, da han kom, men saa sprang hun op og jog dem ud, og derefter laasede hun Døren. Derefter bad hun Frits komme og sove ved Siden af hende.

Da Kongen kom om Morgenen, stod alle Skildvagterne udenfor. „Det seer pænt ud," sagde han, men det saa endnu pænere ud, da han fik lukket op, for der laa de Arm i Arm. Hans villeste Raadgiver ledsagede ham, og da Kongen nu blev rasende, sagde han: „Du maa ikke myrde ham i Søvne." Altsaa kalder han paa ham. I det samme rækker han Haanden i Vejret, og der sidder jo Kongens Tørklæde om Armen. „Hvad, hvordan har det sig?" — „Ja, det Klæde bandt De selv om i

Digitized by Google

Gaar." Var det dig, der fægtedes med Berideren og kommanderede min Krigshær?" Ja, det var. „Saa skal du ogsaa have min Datter." Derefter holdt de Bryllup. Det sidste a var der at besøge dem, da var deres Fæhus taat med Pandekager, og der var stukket op med Pølser, og vil I ikke tro det, kan I lade være.

Ole Mønsted, Hulbæk.

31. Fuglen Benjamin.

Der var en Mand, han havde tre Sønner, den ene hed Povl, og den anden hed Peder, og den tredje Jesper Naasvis. Saa blev Faderen syg og fornam, at han vilde dø; og han kaldte da de to Sønner, Povl og Peder, til sig og siger til dem, te' han maatte helst bytte det, han havde, imellem dem, te hver kunde faa sin Arv, for han havde vistnok ikke ret lang Tid at leve i. Ja, den Bestemmelse var de jo godt fornøjede med, og de fik hver, hvad Faderen havde tiltænkt dem, og saa gik de ud til deres Bestilling igjen i Gaarden og i Marken. Men da Jesper mærker dether, saa gaar han hen til Faderen og siger: „Hør, Fader! skulde a slet ingen Arv have?"—„Aa, hvad Arv vil du have," siger den gamle, „du forstaar jo ingen Ting, a har gjort Regning paa, du skulde gaa og have Føden af Gaarden." Jesper han var saadan meget enfoldig; den Gang han hører dether, saa bliver han noget nedslaaet, men da han gjærne vilde have noget efter hans Fader, saa siger han: „Aa, der ligger den gamle rustne Bøsse der ved Bjælken, maa a da ikke faa den til Arvepart, Fader?" Jo, siger den gamle, det maatte han da nok. Og saa fik Jesper ogsaa fat i Bøssen. „I Morgen vil a ad By," siger han saa, „da vil a til Kjøbsted at kjøbe Hagel og Krud."

Dagen efter rejste Jesper af til Kjøbstaden, og han kommer jo hjem om Aftenen med Hagel og Krud, som han havde kjøbt. Saa havde han saa travlt den Aften med at faa Bøssen pudset af og faa den standet og faa Skidtet af den. Om Morgenen efter vilde han ud igjen en Tur, han tog hans

Digitized by Google

Bøsse og hans Skydetøj og rejste ind ad en Skov, for han vilde jo da prøve, om Bøssen duede noget. Saa gik han jo og saa sig runden omkring efter noget Vildt, men kunde ingen Ting blive vaer. Men endelig faar han Øje paa et stort Træ, og oppe i al den ovre Top der sad saadan en forfærdelig stor Fugl; han havde aldrig set saa stor en Fugl. „Men godt", tænkte han, „der faar a til Suppe til min Fader til Aftensmad". Han lister sig hen under Træet, og saa skyder han til Fuglen. Den gav saadan et lille Flagger og var nær ved at falde ned, men den kom da ikke ned. Saa tænkte han: „Da skal a endda give dig saa meget, du kan agte det, og han lader igjen og lægger lidt mere for end den første Gang. Han skyder igjen, og da var den nær ved at have faldet paa Jorden, den var næsten nede ved ham, men saa fløj den op igjen og satte sig paa det samme Sted som før. Saa ladede han tredje Gang og lagde endnu noget mere for, og da han saa skød, faldt den ned paa Jorden til ham. Jesper springer hen og griber i den for at ville have fat paa den, men saa siger Fuglen til ham: „Nej, saadan gaar det ikke til, nu skal du sætte dig paa min Ryg, for nu skal du med mig." — „Nej, aa Jøsses nej, lad mig da endelig ikke komme nogne Steder hen, a er en stolle Taari og forstaar ingen Ting, Penge har a ingen af, og hvor skal a saa gaa, naar a kan ikke komme med dig længere?" Jo, siger Fuglen, han skulde med. Saa satte han sig paa dens Ryg, og saa fløj den af med ham ud over et stort Hav.

Den Gang de havde fløjet et Stød, saa kom de til en Holt derude paa Havet, der satte Fuglen sig og vilde hvile sig. Saa tog den ved Jesper og dop ham ned i Havet, det gjorde Fuglen. Saa siger han, den Gang han kommer op igjen: „Aa, det maa du endelig ikke gjøre ved mig tiere, a var ligesaa nær død." — „Ja, saa nær var a død, den første Gang du skød til mig," sagde Fuglen. „Men sæt dig nu op paa min Ryg, for nu skal vi affted igjen." Ja, saa fløj de atter ud over et stort Hav. Saa kommer de atter til en Holt, der

satte Fuglen sig for at hvile sig. Men saa tog den ved ham og dop ham anden Gang ned i Vandet. Han pustede, og han blæste, da han kom op, og saa siger han: „Nej, det maa du endda endelig ikke gjøre ved mig tiere, saa nær som a var død denher Gang." — „Ja, saa nær var a død, den anden Gang du skød til mig." Saa fløj de af igjen ud over et stort Hav, der kom de jo da til den tredje Holt. Fuglen satte sig for at hvile sig, og saa dop den ham igjen i Havet. Han kunde snart ikke snakke, den Gang han kom op, for han var snart helt fra sig selv, men endelig siger han: „Aa nej, det maa du endelig ikke gjøre ved mig tiere, nu var a næsten afe med mit Liv." —„Ja, saa nær var a død, den tredje Gang du skød til mig." Saa fløj de igjen ud over et stort Hav. Men nu var det saa meget godt Vejrlig den Dag, Solen den skinnede saa dejlig klar. Saa siger Fuglen til ham: „Kan du slet ingen Ting se?" — „Jo, a kan se noget saa klart, saa klart, a har aldrig set noget saa klart; a véd ikke, hvad det er, det er saa klart som Solen." — „Ja, der har a en Søster, der boer, der skal vi til i Aften." Naa, de bliver jo ved at flyve, og saa kommer de da derhen. Da var det et stort Kongeslot, saa prægtigt og saa beslaaet med Guld, te det var mageløst. Der sætter Fuglen Jesper af udenfor det Slot og siger til ham, te han skulde gaa op og hilse hans Søster fra Benjamin, te i Dag Aar saa kom han og vilde tale med hende. „Men naar du kommer inden for Porten, saa ligger hele Gangen spærret med ene Løver og Bjørne og vilde Dyr, og de vil springe paa dig og æde dig, men saa skal du blot sige: A er Benjamins Bud! og det skal du gaa og sige hver Tagen saa længe, til du er kommen forbi Dyrene, saa skal de lægge sig ligesaa rolig ned, som om de sover." Saa rejser Jesper af, og den Gang han kommer inden Porten, saa var det alligevel, som Fuglen havde sagt, men han gik og sagde ligesaa rask han kunde: „A er Benjamins Bud! A er Benjamins Bud!" da lagde Dyrene sig roligt ned og gjorde ham slet ingen Fortræd. Saa kommer han til en Pige og hende forretter han hans Ærende

til og siger, te han var her og skulde hilse hans Søster fra Benjamin, te i Dag Aar saa kom han og vilde tale med hende. Hun springer op og forretter det, og den Gang hun kommer tilbage igjen, saa er hun saa forbaaret paa et helt Sæt Klæder af ene Sølv og en Sabel med tre Mands Styrke i. „Der har du det for din Ulejlighed!" siger Pigen til ham. Saa gaar han ned til Fuglen igjen, og den siger: „Fik du ingen Ting for din Ulejlighed?" — „Jo, a fik saa meget, a forstaar ikke, hvordan vi skal faa det baaret." — „Ja, a skal nok bære det," siger Fuglen, „kan du faa det pakket sammen og faa det paa min Ryg?" Saa fik Jesper Sagerne pakket sammen og fik dem lagt op paa Fuglen sin Ryg, og bagefter kom han selv derop, og saa fløj de igjen.

Nu fløj de et helt Døgn. Saa siger Fuglen til ham saadan hen paa Eftermiddagen, om han kunde ingen Ting begynde at se. Jo, han kunde se noget saa klart, saa klart, det var meget gloendere end det, han saa den anden Eftermiddag, det var meget klarere end Solen. „Ja, der har a en Søster, der boer, der skal vi til i Aften." Fuglen fløj, te det suste om dem, og da de kom derhen, var det et forfærdelig stort og prægtigt Kongeslot. Den sætter ham ned paa Jorden udenfor Slottet og siger til ham som forrige Gang, te han skal gaa ind og hilse hans Søster fra Benjamin, te i Dag Aar saa kom han og vilde tale med hende. Men naar han kom indenfor Porten, der var saa mange Løver og Bjørne og vilde Dyr, og de vilde rive ham ihjel; derfor skulde han gaa hver Tag og sige: A er Benjamins Bud. Naa, Jesper gaar ogsaa ind og slipper lykkelig igjennem de vilde Dyr, for saa snart han sagde: A er Benjamins Bud, saa lagde de sig, som de sov, og saa kommer han til en Pige og forretter hans Ærende til hende. Hun springer op og siger, te der var en nede, der skulde hilse fra Benjamin, at han kom om et Aar mod og vilde tale med hans Søster, og da hun kommer tilbage, saa var hun saa forslæbt, hun kunde snart ikke bære det: et helt Sæt Sølvklæder og en Sabel med fegs Mands Styrke i. Saa fik Jes-

Digitized by Google

per alt det under Armen, og han kunde snart ikke bære det ned til Fuglen. Saa siger den: „Fik du ingen Ting for din Ulejlighed?" — „Jo, a fik saa meget, te a forstaar snart ikke, hvordan vi skal faa det baaret." Jo, siger Fuglen, den skulde nok bære det, nu skulde han blot pakke det sammen i en Bylt og saa lægge det op paa dens Ryg. Det gjorde han og, og den Gang han havde faaet alt det hele samlet op, saa krøb han selv op bag efter, og saa fløj de igjen.

Da de havde fløjet et Tag, saa spurgte Fuglen, om han kunde ingen Ting begynde at se. Jo, han kunde se noget saa klart, saa klart. „A véd ikke, hvad det er, for a har aldrig set saadan noget, men det er da meget gloendere end Solen." —„Ja, der har a en Søster, der boer, der skal vi til i Aften." Saa blev de ved at flyve, de kom nærere og nærere til dether gloende noget, og tilsidst kunde Jesper se, det var et Kongeslot, saa stort og saa prægtigt, te han havde aldrig troet, han skulde faa saadan et at se i hans Dage, og saa glimrede det saadan af det klare Guld. Udenfor Slottet satte Fuglen ham af og sagde til ham, te han skulde gaa ind og hilse hans Søster fra Benjamin, te i Dag Aar saa kom han igjen og vilde tale med hende; men i Porten var der saa fuldt af Løver og Bjørne og vilde Dyr, dem skulde han sige til ligesom før, at han var Benjamins Bud. Saa gaar Jesper op paa Slottet, og han kom lykkelig forbi Dyrene, de lagde sig ned, ligesom de sov, den Gang han sagde: A er Benjamins Bud, og saa kom han til en Pige, som han forrettede hans Ærende til. Hun løb hastig op og sagde det, og saa kom hun tilbage igjen og var saa forslæbt paa et helt Sæt Guldklæder og saa en Sabel med tolv Mands Styrke i; det gav hun Jesper og sagde, at det skulde han have, fordi han var kommen med det Bud. Han tog det under hans Arme, men det var knap og nap, han kunde slæbe det ned til Fuglen. Saa siger den: „Naa, fik du saa noget for din Ulejlighed?"—„Ja, a gjorde, a forstaar da ikke, hvordan vi skal faa alt det baaret." — „Det skal du ikke sørge for," siger Fuglen, „pak det nu sammen og læg det op paa

Digitized by Google

min Ryg til de andre Sager, saa skal a nok bære det." Saa gjorde han ogsaa det, og bagefter kryber han selv op, og de flyver af igjen.

Efter et Stød kom de til et Kongeslot igjen. Saa siger Fuglen: „Nu kan vi ikke følges ad længere." — „Aa jo, lad os endda følges ad, hvor skal mig sølle Taari hen, naar du tager fra mig, a er i en helt ukjendt Egn." Ja, det kunde nu ikke blive til andet, sagde Fuglen, nu skulde han gaa ind paa Slottet og høre ad, om han kunde ikke blive der som Kokkedreng, og det kunde han nok, saa der var slet ikke noget at sørge over. Den Gang de saa skiltes ad, siger Fuglen til ham: „Der har du en lille Pibe, hvis du nogensinde skulde komme i Livsfare, saa kan du give et Blæs i den, saa skal a komme og redde dig." Dermed fløj Fuglen, og saa gik Jesper op paa Slottet og forlangede en Bid Brød og spurgte dem, om de ikke manglede en Kokkedreng til at gaa og bære Aske ud og bære Vand og Tørv ind og saadan noget. „Jo," siger Mesterkokken, „saadan en kunde vi nok bruge." Saa blev han fæstet dertil som Kokkedreng, og han fik hans Sager gjemt. Det Kammer, han skulde ligge i, det var egentlig Mesterkokkens, ham skulde han da og ligge ved om Natten, og det Kammer var lige nede ved Porten. Saa om Aftenen, de var kommen i Seng, da kommer der en og banker paa Porten. Saa taler Mesterkokken til ham, han skulde op og lukke Porten op, der var én, der vilde ind. Naa, han kommer op, og faar Porten op, da staar der en derude med tre Hoveder, og han siger til ham, te han skulde gaa op og hilse Kongen, te i Morgen skulde han møde ved Havet med hans ældste Datter til Havtrolden, og saa giver han Jesper en Dukat, den skulde han have for hans Ulejlighed. Kokkedrengen gaar da op og hilser Kongen fra Havtrolden, te i Morgen skulde han møde med hans ældste Datter nede ved Havsiden, for saa vilde Trolden komme efter hende. Den Gang Kongen hører det, saa bliver der jo saadan en Sorg, saa det var forfærdeligt, og hele Slottet blev omhængt med ene sort Pølseskind fra den ene Ende

Digitized by Google

til den anden. Saa gik Jesper i Seng igjen og sov til om Morgenen. Den Gang nu Prinsessen skulde afsted, saa fik Kongen en Ridder til at følge med og kjøre hende derned, og hun skulde leveres paa en stor graa Sten, der laa nede ved Havet. Ridderen lovede, han skulde slaas med Havtrolden og frelse hende, og saa kjørte han af med hende. Men tæt ved den Sten var der vogset et stort Træ op, og aldrig saa snart havde Prinsessen sat sig paa Stenen, saa krøb Ridderen op i det Træ for at skjule sig.

Den Gang Jesper var kommen op, og de andre var rejste af, saa gaar han hen til Kokken og siger, om han maatte da ikke gaa ned og se, hvordan de to kunde slaas, det vilde vist blive skjønt at se, da han havde tre Hoveder. „Nej," siger Kokken, „saadan kan vi ikke faa Stunder at rende, der er andet at bestille end det." — „Ja, a fik en Dukat i Aftes for min Umage, den vil a give dig, hvissom a maa saa gaa." — „Ja, kan du ikke saa rende!" Jesper han springer hen og kommer af hans gamle Klæder og kommer i det første Sæt Klæder, han fik, ene Sølvklæder fra Top til Taa, og han fik den Sabel spændt ved Siden med tre Mands Styrke i, og saa springer han, alt hvad han kan, ned til Stranden, men han gik ikke den samme Vej, som Vognen var kjørt, men kom en anden Vej, og kom spaserende om med Havsiden. Den Gang han kommer saa om til Stenen, da sad Prinsessen der og græd. „God Dag, Prinsesse!" siger han, „hvad sidder I her og græder for?" Ja, det kunde da ikke hjælpe, saadan en Fange som hende fortalte saadan en skjøn Ridder det. Jo, han svarer og siger, hun skulde blot sige ham det, det kunde være, han kunde frelse hende. Ja, siger hun, for en Del Aar siden da var hendes Fader i Havsnød, og da lovede han Havtrolden, te nærensind han vilde redde hans Liv, saa skulde han faa hans ældste Datter, og nu var den Ridder med og skulde frelse hende, men han var kravlet op i dether høje Træ og turde ikke frelse hende, og nu skulde hun lade hendes Liv. „Nej," siger han Jesper, „dersom du vil løske mig et lille Gran i mit Ho-

Digitized by Google

ved, saa skal a frelse dig." Ja, det vilde hun jo da gjærne, men det var da ikke for saadan en Fange som hende at løske i saadan en skjøn Ridder sit Hoved. Men saa tog, han hans Sjako af og lagde hans Hoved i hendes Skjød, og hans Haar var saa overstrøet med Guld, te det rullede af hans Hoved ned i hendes Skjød lige saa stærk, naar hun rørte ved det. Da Prinsessen ser det, saa lister hun hendes Guldring af hendes Finger, og den binder hun rigtig fast i hans Haar. Saa kunde de høre Havtrolden, han kom ude i Havet, det sugede, saa det var saa sær forfærdeligt, det var, alligesom Havet det skulde have overskyllet dem. Saa brøler Havtrolden: „Hvem løsker min Kjæreste Hovedet paa?" — „Det er min, ikke din!" sagde han Jesper. „Det vil vi knubbes om," sagde han Havtrolden. „Ja, det vil vi fægtes om," sagde han Jesper. Saa river han lige hans Sabel med de tre Mands Styrke i af Skeden, og saa hugger han lige alle Hovederne af ham Trolden med ét Smæk. Da hun seer saa det, Prinsessen, saa bliver hun jo saa glad, og saa siger hun: „Følg nu med mig hjem, saa skal du faa baade mig og min Faders halve Kongerige, og det hele, naar han er død." — „Nej," siger han Jesper, „lad dem følge dem hjem, der har fulgt dem hen," og saa springer han lige hen og snapper hans Penneknив af Lommen, og river lige alle tre Tunger af Hovederne, og dem svøber han i hans Lommeklæde og putter i Lommen, og dermed rejser han af, den Vej han er kommen, og springer foraf hjem. Og han kommer af hans Stadsklæder og i de gamle Klæder; han havde saadan en lille hvid Lue, der passede saadan lige til hans Hoved, den tog han da og paa og bandt den godt fast under Hagen.

Men nu skal vi høre, hvordan det gik videre med Prinsessen. Ridderen, der sad der oppe i Træet, han kommer jo ned til hende, nu der ingen Fare var længere, og saa truer han hende til, at hun skulde foregive, naar de kom hjem, at det var ham, der havde frelst hende, for ellers slog han hende ihjel paa Stedet. Det lover hun ham og, og saa gaar han hen og

Digitized by Google

tager de tre Hoveder af Havtrolden og kyller dem bag i Vognen, og saa kjører de hjem til Kongens Slot. Den Gang de kommer kjørende ind i Gaarden, da stod Jesper og tarsk i en Løbfuld Aske, han havde baaret ud, te det stod op om ham. Nu blev der gjort saadan en Storhed af Ridderen, han blev jo sat ved højre Side af Kongen, og det var jo saa svart, som det kunde være.

Saa blev det jo Aften, og de skulde i Seng igjen. Lige som de havde faaet dem lagt til Ro der paa Slottet, og Jesper var falden i Søvn ved Kokken, saa banker der atter én paa Porten. Saa talte Mesterkokken til ham, han skulde op og lukke Porten op, der var én, der vilde ind. Naa, han kommer i en Jaghast i et Korn Klæder og ud til Porten, idet han tænker ved sig selv: „Hvem mon det nu kan være, der banker paa?“ Men da Porten kom op, stod der én med segs Hoveder, og han siger til Jesper, te han skal gaa op og hilse Kongen fra Havtrolden, te i Morgen skulde han møde ved Havet med hans næstældste Datter, og saa giver han ham en Dukat for hans Ulejlighed. Saa rejser Havtrolden af, og Jesper gaar op til Kongen og fortæller ham dether, og nu kan det nok være, der blev Sorg i Kongens Gaard. Da Jesper vaagnede om Morgenen, var den næstældste Prinsesse lige tagen te'n, og Kongen havde formaaet den samme Ridder, der havde fulgt med den ældste af hans Døtre, til at kjøre hende derned og forsøge paa at redde hende. Jesper løber ind til Mesterkokken og siger: „Aa, maa a ikke lige gaa ned til Havet at se, hvordan de to kan slaas? det vil vist blive skjønt at se paa, siden han Trolden har segs Hoveder.“—„Nej,“ siger Kokken, „saadan kan du ikke faa Stunder at rende og galle, der er andet at bestille end det, og desuden har du jo været dernede og set det én Gang.“ — „Ja, men han havde ikke uden tre Hoveder, og dersom a maa rende, saa vil a give dig en Dukat, som a fik i Aftes for min Umage.“ — „Ja, faar du ikke saa at gaa.“ Og Jesper han hen og kommer af hans gamle Klæder og kommer i det andet Sæt Klæder, han fik

Digitized by Google

der, hvor Benjamins anden Søster boede, det var Sølvklæder altsammen, og saa fik han hans Sabel spændt om Livet med segs Mands Styrke i, og i den Mundering sætter han af ned til Stranden. Men han tog ikke den samme Vej, som Vognen var kjørt, han gik en anden Vej og kom spaserende om ved Havsiden hen til Prinsessen; hun sad paa den store graa Sten og græd, for Ridderen, der havde kjørt for hende, han havde baaret sig ad denher Gang ligesom før og var krøben helt op i Toppen af Træet af Angest for Trolden. Saa hilser Jesper paa hende: „God Dag, Prinsesse! hvad sidder I her og græder for?“ siger han. Ja, det kunde da ikke hjælpe, at saadan en sølle én som hende fortalte saadan en skjøn Ridder det. Jo, hun skulde blot fortælle ham det, siger han, for det kunde være, at han kunde frelse hende. Saa er det da, hun tager Mod til sig og fortæller ham det hele, hvordan det var gaaet til, at hun skulde sidde der, for hendes Fader havde været i Havsnød for nogle Aar siden, og saa havde han lovet Havtrolden hans næstældste Datter, naar han vilde føre ham levende til Land. Det havde han og gjort, og nu havde han sendt Bud, te han vilde komme i Dag og hente hende; saa havde hendes Fader rigtignok faaet en Ridder til at love, at han vilde prøve paa at frelse hende, han havde før frelst hendes Søster og slaaet en Drage ihjel med tre Hoveder, men den Gang de kom her ned til Havet, krøb han strags op i det store Træ, der stod, og nu kunde hun da slet ikke vente nogen Hjælp fra ham af, og derfor maatte hun nu finde sig i sin Skjæbne med Taalmodighed. Saa siger han Jesper: „Nej, du er altfor ung og skjøn en Prinsesse,“ siger han, „til, at du skal saadan tages af en Havtrold med segs Hoveder, a vil frelse dig, hvissom a kan, dersom du vil løske mig et lille Gran i mit Hoved til Gjengjæld.“ Ja, det vilde hun jo da gjærne, men det var da ikke for saadan en Fange som hende at løske i saadan en skjøn Ridder sit Hoved. Saa tager han hans Sølvkasktjet af og lægger hans Hoved i hendes Skjød, og hans Haar var saa bestrøet med Guld, te saa snart hun rørte ved det,

Digitized by Google

saa rullede det ned paa hende. Hun tager hendes Guldring lige saa stille af hendes Finger og binder den rigtig fast i hans Haar, og hun troede ikke, han mærkede noget til det. Saa begyndte det at suge saa forskrækkelig ude i Havet, det var nu Havtrolden med de segs Hoveder, der kom, og det var da saa uhyre, som Bølgerne skyllede op paa dem. Saa kunde de se Trolden, og han begynder at brøle: „Hvem løsker min Kjæreste Hovedet paa?" — „Det er min, ikke din!" sagde han Jesper. „Det vil vi knubbes om!" sagde Havtrolden. „Ja, det vil vi fægtes om!" sagde Sølvridderen, og saa river han lige hans Sabel med de segs Mands Styrke af Skeden og hugger Hovederne af ham med ét Smæk lige allesammen. Da Prinsessen kommer lidt til sig selv og seer, at Trolden er død, saa bliver hun jo saa glad og siger: „Følg du nu med mig hjem, saa skal du saa baade mig og min Faders halve Kongerige og det hele, naar han er død." — „Nej," siger han, „lad dem følge dem hjem, der har fulgt dem hen," og saa gaar han hen og snapper hans Pennekniv af Lommen og skjærer lige alle tre Tunger af Hovederne og svøber dem i hans Lommeklæde, som han saa putter i Lommen. Saa springer han foraf hjem og kommer i hans gamle Klæder; den bitte Lue, han før havde gaaet med, binder han fast under Hagen, og gaar saa ned i Kjøkkenet til hans Bestilling. Den Gang Ridderen mærker, te der er ingen Fare paa Færde længere, kryber han ned af Træet og truer Prinsessen, te hun skal sige, naar hun kommer hjem, te det er ham, der har frelst hende, og saa gaar han hen og kyller de segs Hoveder om bag i Vognen, hvorpaa de kjører hjem til Slottet. Da de kjører ind i Gaarden, staar Jesper ude paa Møddingen og tærsker i Asken, til den staar op om ham. Saa fortæller Ridderen, te han har slaaet Trolden ihjel, og viser Hovederne frem, og Kongen tror det altsammen. Der bliver jo gjort en farlig Stads af Ridderen, meget mere end første Gang, og det var saa svart, som det kunde være, saadan Helt som han var.

Men om Aftenen, da de var komne i deres Seng, saa

Digitized by Google

banker det igjen paa Porten. Mesterkokken taler til Jesper, han skal ud at se efter, hvem det er der vil ind. Ja, han render jo ogsaa derud og lukker op, da er det en Trold med tolv Hoveder. Han beder Drengen om at gaa op til Kongen og hilse ham, te i Morgen da skal han sende hans yngste Datter ud til Havtrolden, og han giver ham igjen en Dukat for hans Ulejlighed. Nu, kort at fortælle, saa kommer den yngste Prinsesse jo afsted om Morgenen, og den samme Ridder følger med hende. Jesper faar Lov til at gaa ned og se paa Kampen, og han jager i hans Guldklæder og binder Sværdet med de tolv Mands Styrke i ved Siden. Det kommer til Kamp med ham og Havtrolden, men den første Gang faar han blot de segs Hoveder af, og saa bliver Dragen ham for stærk og faar ham imod Jorden og var nær ved at have ødt ham. Men i det samme kommer han i Tanker om hans Pibe, den havde han i Lommen, og den faar han fat paa og giver et Pust i, saa kommer Fuglen i det samme, og den hugger de andre segs Hoveder af. Saa var Trolden død, men Fuglen fløj bort igjen. Nu kommer Jesper atter paa Benene, og han gaar hen og tager hans Penneknив op af Lommen og skjærer de tolv Tunger af, dem svøber han i hans Lommeklæde og putter i Lommen lige som forhen. Saa er det, den yngste Prinsesse siger, te han skal følge med hende hjem og være hendes Mand, men det vilde han heller ikke denne Gang, han springer foraf hjem, og da Ridderen kom kjørende med Prinsessen og de tolv Hoveder, stod han og tarsk i Asken, som han plejede.

Nu var det jo saa mageløst, som der blev gjort ud af den Ridder, han sad paa højre Side af Kongen og spiste hver eneste Dag, og Kongen vilde da ogsaa, te en af hans Døtre skulde have denher Ridder, hvem der kunde bedst lide ham. Men der var ingen af dem, der vilde have ham. Kongen han blev ved hver Dag, naar de spiste, te han vilde, en af dem skulde have ham. Saa en Dag havde han været saa meget forfærdelig haard ved dem. Det var en stor Skam, sagde han, te der var ingen af dem, der vilde have ham, da han havde frelst

Digitized by Google

deres Liv. Men de blev ved og sagde ikke andet end nej, indtil alting kom i Ro, og de havde afspist. Saa gik den ældste lige hen til hendes Fader og sagde, te nu vilde hun aabenbare, hvad hun havde paa hendes Samvittighed, enten saa hun skulde dø, eller hun skulde leve. Den, der havde slaaet Dragen med de tre Hoveder ihjel, den vilde hun gjærne have, men Ridderen, som der skulde have frelst hende, ham vilde hun ikke have, for han havde ikke frelst hende, han kravlede i det Sted op i det største Træ, og der sad han oppe; men saa kom der en anden Ridder i ene Sølvklæder, hun havde aldrig set en skjønnere, han gav sig til at slaas med Trolden, og hug ogsaa hans tre Hoveder af, og for at kjende ham igjen havde hun bundet hendes Guldring med hendes Navn i fast i hans Haar, saa det skulde være sært, om han ikke skulde kunne findes, naar der blev ledt efter ham. Saa kom de andre to Prinsesser, og de sagde lige saadanner, og saa siger den yngste: „Ja, én har frelst os allesammen, og alle vore tre Guldringe findes paa ét Sted bag i Hovedet paa den Ridder, der frelste mig." Den Gang Kongen hørte det, saa kunde han jo ikke andet end tro, hvad hans Døtre sagde, og saa gav han en Lov ud over Landet, te der skulde være et Møde af alle Mandfolkene i hele hans Rige, og de skulde komme, hvem de end var, enten de var gamle eller unge, for der skulde løskes i deres Hoveder. Naa, saa begyndte de den Dag, der var bestemt, at se i Folkenes Hoveder efter deher tre Ringe, men der var ingen Ting at finde; hvorover det varede mange Dage, inden de fik set i alle de Folk deres Hoveder, men der fandtes ingen Ringe. Saa siger Kongen den sidste Dag, om der var ingen, de kunde optænke enten langt eller nær, te der var ikke kommen. Nej, de vidste da ingen af at sige, var der en af Tjenerne der sagde, der var jo nok den gamle Askedreng dernede i Kjøkkenet, men ham kunde det vel ikke hjælpe med. Ja, siger Kongen, der skulde da sees i hans Haar lige saa godt som i de andre deres. Saa kommer der Bud ned til ham, han skulde op til Kongen, der skulde sees i hans Hoved. Men Jesper han kom ikke. Saa

Digitized by Google

lod Kongen to Karle gaa ned i Kjøkkenet, og de skulde slæbe ham op, derop skulde han. Og Karlene griber jo fat paa ham og slæber ham afsted; han vilde ikke med det gode, og saa skulde han med det onde. Da de kommer saa ind ad Stuen med ham, saa siger Kongen, han skulde komme derhen, der skulde loskes i hans Hoved. „Aa, nej,“ siger han Jesper, „mit Hoved er saa skurvet, a har ikke haft Luen af det i to tre Aar, a kan paa ingen Maade taale at saa den af.“ Men det hjalp ikke, hvad han sagde, hen til Kongen maatte han og løse Luen op under Hagen der, hvor den var bunden. Nu var der saadan en lille Top i den Lue, og saa lister Kongen sig om bag ved Jesper og tager fat i Dusken og vil rive Luen saa hastig af, inden han véd af det at sige, for det det gjorde saa ondt, og han havde ikke haft den afe saa længe. Men lige som Kongen snapper Luen, saa ruller Guldet af hans Hoved ned paa Gulvet hen imellem dem. Saa skulde de jo have set i hans Haar, og der fandt de da alle tre Ringe. Den Gang den ældste Prinsesse hører det, te hendes Ring er funden, saa kommer hun springende hen og griber ved ham paa Stedet og beder ham, om han vilde ikke gjøre hende den Fornøjelse at trække i det Sæt Klæder, han var i den Dag, han frelste hende. Jesper ned og kom af hans gamle Klæder og kom i det første Hold Sølvklæder, Sablen med de tre Mands Styrke i spændte han om Livet, og saa kom han op igjen til dem allesammen som den skjonneste Ridder, nogen vilde se for sine Øjne. Saa vilde den mellemste Prinsesse lige saadan have ham i de Klæder, han var i, den Gang han frelste hende, og bagefter vilde den yngste ogsaa have ham at se i Guldklæderne, og han føjede dem i det, saa de hveren fik al den Stads at se. Nu vilde den ene Prinsesse have ham, og den anden vilde ogsaa, men han sagde, han vilde have den yngste, for hende havde han haft værst for. Saa blev der en Dag bestemt, de skulde have Bryllup. Men saa siger han: Ja, den mellemste hende havde han en Brudgom til ogsaa, og det var da det bedste, de havde Bryllup én Dag begge Par. Det var nu Fuglen, han mente, den havde han tiltænkt hende.

Digitized by Google

Da Bryllupsdagen kom, underviste han hende om, hvordan hun skulde bære sig ad for at finde hendes Brudgom. Hun skulde kjøre ad en Vej, som han viste hende, den gik om igjennem en Skov, og tæt udenfor den Skov stod der et stort Grantræ, og imellem Grantræet og Skoven sad der en stor sort Fugl; saa snart hun saa den, skulde hun springe af hendes Karét og løbe hen og kysse den Fugl. Det gjorde Prinsessen og, og saa blev det til den yndigste Prins, en kunde se for sine Øjne. Det var en Prins, som en Hegs havde omskabt, og han skulde ikke blive Menneske igjen, inden der var en Brud, der vilde kysse ham. Nu havde hun jo gjort det, og saa var Fortryllelsen forbi. Saa sprang han ad Kareten til hende, og de kjørte ad Kirken og mødtes med de andre, og saa blev de bundne sammen begge Par. Jesper og den yngste Prinsesse de bor i det Kongeslot, de var i, da han frelste dem, og de andre to kom hjem i Prinsens Kongeslot, og der lever de godt den Dag i Dag er. Men den Ridder, der skulde have frelst dem, han kom i en Pigtønde, og der kom segs vilde Bæster for, og han blev rullet ihjel.

Søren Kristian Mathisen, Najbjærg.

---

32. Rejsen til Klørhans.

Der var en Gang en Kong Edvard i England, han drømte en Nat, at der var et Skovfogedhus nede i Skoven, hvor der var blevet født en Dreng, som skulde arve Riget efter ham.

Om Morgenen tænkte han over den Drøm, og saa tykte han, det var saa mærkeligt, at han maatte helst tage ind til Huset og se, om det ogsaa passede med den Drengs Fødsel. Jo, det sædede godt nok, Skovfogedkonen havde lige den Nat gjort Barsel og havde en Søn. Saa fortæller Kongen, hvordan han havde drømt, at den Dreng skulde arve Riget efter ham, og da det nu passede med, at han var født, saa maatte det andet vel ogsaa passe. Derfor vilde han tage ham med hjem, at han kunde blive opfødt ved Hoffet for at blive ud-

Digitized by Google

dannet og oplært. Konen vilde nødig have været af med hendes Barn, men nægte Kongen, hvad han begjærede, turde hun heller ikke, og saa faar han Barnet med sig.

Nu lader han det sætte i en lille Kasse, og saa lader han den sætte ud paa en Aa, saadan at den sejlede sin Vej, og derefter gik han rolig hjem og tænkte, at nu var der ingen Fare ved det.

Kassen sejler ned til en Mølle, og der render den ind i en Vandkarm, hvor den standser Møllehjulet. Mølleren render ud og vil se, hvad der er ved det, han trækker Kassen i Land og aabner den. Da nu Drengen ligger levende og velbeholden der inde, tager han den paa Armen og gaar ind til Konen med den. Hun var ved at gjøre Varsel lige i samme Øjeblik, og da han kommer ind, ønsker de ham til Lykke med en Søn. „Ja, har min Kone én," siger han, „saa har jeg ogsaa én." Enden bliver da, at de to Drenge bliver opfødte sammen, som om det var deres egne begge to.

Tyve Aar derefter da drømmer Kongen igjen, at den Dreng, han havde sat ud paa Vandet, gik i en Mølle og var vogsen Karl, og at han skulde arve Riget efter ham. Han drømmer det flere Nætter, og da det nu var en Ting, der laa ham ikke lidt paa Sinde, tager han til Rejsen og vil have den undersøgt. Nu vidste han jo, hvad Strøm han havde sat Kassen paa, hvorover han sætter ned ad den Strøm, til han naaer Møllen. Da gik begge Karlene ude i Gaarden, og Mølleren kommer han til ved Døren. „Er det dine Sønner, de to, der gaar?" siger han til ham. „Ja, for saa vidt," siger Mølleren. „Hvad vil det betyde," siger Kongen, „at du siger: for saa vidt?" — „Det betyder, at i den samme Tid, som min Kone fødte den ene, da kom den anden sejlende til mig i en Kasse, og nu har vi opfødt dem sammen. — „Det var lige det, jeg ventede efter," siger Kongen, „for jeg har drømt, at der var kommen en Dreng sejlende i en Kasse til denne her Mølle, som skulde arve Riget efter mig, og han bør altsaa til Hoffet for at blive uddannet, ellers duer han jo ikke til at blive Konge."

Digitized by Google

„Jeg vilde slet ikke gjærne have været af med ham," siger Mølleren, „men hvis det skulde være Tilfældet, at han var bestemt til at blive Konge, saa maatte jeg ikke vel have noget imod det." Kongen skriver da et lille Brev, som han flyer Karlen, og siger, at det skulde han rejse til Slottet med og levere til ham, som bestyrede Riget i hans Fraværelse, for han kom ikke selv hjem inden om nogle Dage. Men nu skulde han rejse strags. Han putter Brevet i Lommen, og Mølleren flyer ham nogle Penge til Rejsen, hvorpaa han kommer af Sted.

Om Aftenen er han kommen ind i en Skov, og der bliver han overfalden af nogle Røvere, som slæber ham med dem hjem, tager Pengene og nogle Klæder fra ham, saa nær som hvad han havde paa Kroppen da, og de havde formelig Tanker om at ville have slaaet ham ihjel ogsaa. Men han beder saa mindelig om, at de vilde lade ham leve, for han gik med et Brev, som han skulde besørge for Kong Edvard. „Kongen det er en Skurk," siger en af Røverne, „du kan maaske lige saa snart komme af med Livet ved ham som ved vi andre." Endelig vilde de ogsaa lade ham leve, men saa skulde han love dem, at han ikke vilde aabenbare, hvor de opholdt dem. Men nu skulde han da blive der til Dag, og saa kommer han til Sengs og falder i Søvn.

Da han nu er kommen til at sove, aabnede Røverne Brevet og vilde se, hvad det indeholdt. Der stod da saaledes i det: Giv ham Døden, som bringer Brevet! og hvis det ikke var gjort, inden han kom hjem, saa skulde han, der bestyrede Riget, selv lide den Straf. Saa var der en af Røverne, som var god til at skrive, han tager sig for at ville prøve, om han kunde ikke nok skrive med Kongens Haandtræk. Han afskriver jo Brevet, men sætter Datteren i Stedet for Døden, og saa puttede de Brevet i hans Lomme igjen, og om Morgenen, da han vaagnede, lod de ham gaa derfra.

Da han kommer og leverer Brevet, blev de nok forundrede der paa Slottet over, hvad der stod i det, men de turde nu ikke modstaa, andt end de sørgede for at faa holdt Bryl-

Digitized by Google

lup med ham og Prinsessen, inden Kongen kom hjem. Nu bliver han fra den Tid af kaldt Prinsen, og da Kongen kommer hjem, saa tager baade han og Prinsessen ham i Møde, og takker ham, for det de havde faaet hverandre. Han vidste snart ikke, hvad han skulde svare til det, vred blev han jo, og skyndte sig at komme til ham, der havde bestyret Riget, for at ville have at vide, hvordan det hængte sammen. Han viser ham jo Brevet, som var ham leveret.

Nu tykte Kongen ikke, det kunde hjælpe at gaa frem paa den Maade længere. Saa tog han sig for at gaa, ligesom han var tungsindig. Den unge Prins gjorde hans Flid for at opmuntre ham, men det hjalp ikke. Saa en Dag siger Kongen, at han kunde aldrig blive glad, uden han kunde faa at vide, hvad der var Skyld i, at det store Frugttræ i hans Have ikke vilde bære Frugt, og det havde endda før baaret saa meget.

Ja, det vidste den unge Prins jo ikke, hvordan det havde sig. „Jamen Klørhans paa Brattensbjærg," siger Kongen, „han kunde nok sige mig det, naar der var en, der vilde have rejst hen til ham og spurgt ad." Saa siger den unge Prins, at da skulde han gjærne tage sig det paa. Ja, naar han kunde det, saa troede Kongen, at han kunde komme til hans Munterhed igjen.

Prinsen tager nu Afsked med Prinsessen og giver sig paa Rejsen. Han kommer til Paris. Der spørger Kongen om, hvor han vil hen. Ja, han skulde til Klørhans paa Brattensbjærg. „Hvis du skulde faa ham i Tale," siger Kongen, „kan du saa ikke faa at vide, hvorfor vort Vand er blevet saa giftigt her i Paris, at vi kan ikke taale at drikke af det?" Saa rejser han derfra til Spanien, dér var en regjerende Dronning. Da hun hørte, at han skulde til Klørhans paa Brattensbjærg, saa siger hun, at hun havde været saa uheldig at kaste et stort Bundt Guldnøgler hen, om han kunde ikke faa hende at vide, hvor de var blevne af. „Jeg skal prøve det," siger han. Han rejser derfra og kommer til Portugal. Da

Digitized by Google

Kongen der fik at vide, hvor han vilde hen, siger han: „Hvis du skulde faa Klørhans i Tale, kunde du saa ikke faa mig at vide, hvor min Datter er bleven af, som er bleven stjaalen fra mig for en halv Snes Aar siden?“—„Jeg skal nok prøve det,“ siger han.

Videre rejser han og kommer endelig til sidst til Brattensbjærg. Det var en stor Klippe ude i Havet, som der laa et Slot oppe paa. Der gaar han i Land og rejser af op til Slottet, hvor der stod en Skildvagt uden for Porten. Ham spørger han, om Klørhans var hjemme. „Nej,“ siger han, „til god Lykke for dig, stræb du at komme ned i dit Skib igjen.“ —„Det kan ikke hjælpe,“ siger han, „jeg er rejst en lang Vej, og jeg skal have ham i Tale, inden jeg kommer hjem.“—„Hvis du kan det faa, kan du saa ikke skaffe mig at vide, hvor længe jeg skal her staa Skildvagt, for nu har jeg staaet over et halvt hundrede Aar uden at være afløst.“ — „Jeg skal nok prøve det,“ siger han.

Saa gaar han ind i Slottet. Der træffer han en Prinsesse og ingen andre. Hun raader ham det samme som Skildvagten; men han blev ved sit, han vilde tale ved Klørhans. „Ja, det lader sig nu ikke gjøre,“ siger hun, „for saa æder han dig, men sig mig dine Ærender og kryb saa ind under vor Seng; jeg vil da prøve, hvad jeg kan gjøre ved det.“ Saa fortæller han jo hende det hele, hvad han rejser efter, og kryber ind under Sengen, og hun stopper godt for ham.

Ad Aften kom Klørhans hjem. „Hu!“ siger han, „jeg kan ryge (ɔ: lugte) Kristenblod.“ Ja, det kunde hun ikke tro. Jo, det kunde han da. Der var rigtig nok fløjet en Rovfugl over Slottet, siger hun, og der faldt et Ben fra den ned igjennem Skorstenen, det havde hun saa taget og kylt ud af et Vindue. Han lader sig besige med det og gaar til Sengs, og hun gjør lige saa.

Da hun havde ligget et lille Korn, forestiller hun, som hun vaagnede op af Søvne, og siger: „Jeg drømmer.“—„Hvad drømte du da?“ siger han. „Jeg drømte, at Kong Edvard

Digitized by Google

havde et Frugttræ, som har baaret megen Frugt forhen, men nu ikke vil bære, og det var han meget forsagt over." — „Den Kjæltring!" siger han, „han har kastet en Kjedelfuld Penge ned under Træet, for at hans Datter og Svigersøn ingen Nytte skulde faa af dem, naar han tager dem op igjen, saa skal Træet nok bære Frugt."

Saa lagde hun sig rolig hen igjen et Stykke Tid, men længe varede det ikke, inden hun vaagner op og siger: „Jeg drømmer." — „Hvad drømmer du da?" siger han. „Jeg drømte, at deres Vand var blevet saa giftig i Paris, at de ikke kunde taale at drikke det." — „Der er gaaet en giftig Slange ind i en Vandrende," svarer han, den kunde de sørge for at faa af, saa skulde deres Vand nok komme sig.

Naa, hun lægger sig jo til Rolighed igjen, og Klørhans begynder at blive noget søvnig, endskjøndt Tanken om det Kristenblod havde gjort ham noget mere aarvaagen end ellers. Men snart vaagner hun op og siger: „Aa —, hvor jeg drømmer." — „Kan det ikke snart faa en Ende med den Drømmen!" siger han. „Aa, jeg drømte, at Dronningen af Spanien havde kastet et stort Knippe Guldnøgler hen, og hun var saa vant over, at hun kunde ikke finde dem igjen." — „Hun kunde lede, som hun spøgte forleden, saa finder hun nok hendes Nøgler," sagde Klørhans.

Nu lægger de dem jo til Rolighed igjen; men hun skulde have mere forrettet, hvorover hun lader, som hun atter vaagner op, og siger: „Aa, hvor jeg drømmer." — „Kan en da ikke faa Ro at sove," siger han Klørhans. „Ja, du maa ikke være vred, for jeg kan ikke gjøre ved det, men jeg drømmer da saa forskrækkeligt," siger hun. „Hvad drømte du da?" — „Jeg drømte, at der var blevet stjaalet en Prinsesse fra Kongen af Portugal, som han ingen Steder kan faa Spor paa." — „Ja, da er det dig," siger han, „men han faar dig aldrig mere."

Naa, de lægger dem til Rolighed igjen, og Klørhans er lige ved at sove. Saa begynder hun at klage sig igjen, hun

Digitized by Google

drømte. „Kan den Drømmen nu ikke faa en Ende!“ siger han, „for ellers vrider jeg din Hals over, og saa kan en vel da faa Ro.“ Ja, han maatte da ikke være vred. „Naa, hvad drømte du da?“ siger han. „Jeg drømte, at Skildvagten her ude ved Porten vilde saa gjærne vide, hvor længe han skulde staa der.“ — „Naar der kommer en anden en,“ siger han, „saa kan han levere den hans Gevær, og saa er han fri og ikke før.“

Om Morgenen skulde Klørhans tidlig op, han skulde til Ting i den underjordiske Verden. Han sov lige godt vel længe for al den Drømmen, der havde været om Natten, saadan at han var farlig forjaget, da han kom op. Da han rejste fra Slottet, saa' han nok det fremmede Skib, som den unge Prins fra England var kommen dertil paa, men havde ikke Tid at komme hen og gjøre nogen Ulykke paa det, endskjøndt Viljen var der godt nok. Men saa bandt han det saadan, at det kunde ikke sejles derfra; det kunde nok naaes, mente han, at øde det, naar han kom tilbage.

Den Gang han var kommen ret vel af Vejen, saa kom Prinsen jo ud fra Sengen, hvor han om Natten havde ligget vaagen og hørt hvert Ord, som Klørhans havde sagt, og han og Prinsessen pakkede Sølv og Guld sammen, det, de tykte de kunde bære, og saa gaar de og vil ned til Skibet. Den Gang de kommer uden Porten, saa siger Skildvagten: „Fik du saa at vide, hvilken jeg kunde blive løst af?“—„Ja,“ svarer Prinsen, „det skal jeg nok sige dig om en lidt.“ Da han var kommen lidt hen fra ham, siger han: „Naar der kommer en anden Mand, og du flyer ham dit Gevær, saa skal han staa Skildvagt, og du er da afløst.“ — „Ja, havde du sagt mig det noget før, saa havde du selv faaet det,“ svarer han.

Nu gik de ned til Skibet, og da de kom i det, vilde de jo til Sejlen hjem ad. Vinden var god nok, og Sejlene satte de til, alle dem de havde, men Skibet vilde aldrig af Stedet. Da de begynder nu at klage dem over det, var der en gammel Skipper, som laa der nede, han siger: „Lad os prøve at vende Sejlene, og saa sejle tilbage runden omkring Klippen i Klør-

Digitized by Google

hanses Navn." Fremad vilde Skibet ikke gaa, men tilbage vilde det. Saa sejlede de baglænds tre Gange rundt om Klippen. Da de havde gjort det, prøvede de paa at ville sejle retten til, og nu gik det.

Saa kom de da snart til Portugal, og eftersom han kom med Prinsessen, saa gav Kongen ham en god Belønning. Han kom derefter til Spanien, og Dronningen spurgte strags til, om han havde faaet at vide af Klørhans, hvor hendes Nøgler var. Han sagde jo, Klørhans havde givet den Besked, at hun skulde lede, som hun spøgte forleden, saa fandt hun dem nok. Hun vinkede med Haanden og sagde: „Hvys, hvys!" og saa havde de ikke mere Snak om det. En god Belønning faar han der, og saa rejser han til Frankrig. Da han forklarer dem, at deres Vand var blevet fordærvet af en giftig Slange, som sad i Vandrenden, og de skulde se at faa den væk, saa skulde Vandet nok blive godt, saa skyndte de dem med at faa det undersøgt, og de fik godt nok Slangen kastet op. Der giver Kongen ham atter en stor Belønning.

Saa var han en rig Mand, da han atter kom hjem. Kong Edvard var jo glad nok ved, at han fik at vide, hvad Klørhans havde sagt om Træet, saadan at det kunde blive rettet; men da han saa alt det Guld og Sølv, Prinsen kom med i Skibet, blev han helt fortrædelig og spurgte om, hvor han havde faaet alt det. Han svarer, at det havde Klørhans givet ham, „og jeg havde Hilsen til Kongen, at vilde han komme over at besøge ham, saa vilde han give ham dobbelt saa meget." Kong Edvard var ikke sen til at gjøre sig færdig til den Rejse og det samme Skib maatte lige af Sted til Brattensbjærg igjen med Kongen.

Da de kom dertil, var Klorhans heller ikke hjemme, og Kongen gaar op til Slottet og spørger Skildvagten, om Herren var til Stede. Han siger nej, „men hold mit Gevær, saa skal jeg snart hente ham." Kongen tager det i Haanden, og saa siger den anden: „Nu har jeg staaet her i 50 Aar, staa du nu for mig." Dermed render han ned paa Skibet og siger

Digitized by Google

til Folkene, at nu stod Kongen Skildvagt, og Klorhans var ikke hjemme, men kom vist nok ret snart, og han vilde da raade dem til at sejle, inden han kom, for ikke at blive ødelagte af ham. Og ved det de havde haft Skibet bundet det sidste de var der, saa betænkte de dem ikke paa den Sag, andt end at lade Kongen staa og sejle fra ham, og hjem ad lod de tage.

Da de kom tilbage med den Efterretning, at Kong Edvard stod Skildvagt paa Brattensbjærg, vidste Prinsen jo Besked om, hvor naar han kunde ventes tilbage, og saa fik han Riget, og han og hans Kone levede godt i lange Tider.

Jens Jensen Talund, Hodsager.

---

33. Guldfugl, Prinsesse og Hest.

Der var en Fyrste, som havde et Træ i hans Have, og det bar et Guldæble hvert Aar, men om Sankt-Hans Nat blev det altid henne. Saa havde han ogsaa tre Sønner, og da de var vogsede op, tog den ældste sig for en Sankt-Hans Nat at ville vaage ved Træet for at se, hvad der tog Æblet. Da saa' han, at der lige ad Midnat kom en Fugl med Guldfjere, og den fløj igjennem Træet og snappede Æblet. Om det andet Aar tog den næstældste Søn sig for at vaage. Han saa' ogsaa Fuglen komme og tage Æblet, men uden at faa mere ud af det end det samme. Saa det tredje Aar gav den yngste Søn sig til at vaage, men han satte sig oppe i Træet. Saa kom Fuglen ad Midnat. Den tog Æblet, men han snap efter den og fik fat i en Fjer af dens Hale. Den beholdt han, og Fuglen fløj. Han kom ind med den, og da det blev Dag, kunde de se, at det var en Guldfjer.

Saa vilde de to ældste Sønner ud at prøve, om de kunde ikke lede den Fugl op. Det fik de ogsaa Lov til paa det Vilkaar, at de skulde skrive til deres Fader en Gang i hver Maaned og lade ham vide, hvor de var. Den første og anden Maaned skrev de til ham, men siden hørte han ikke til dem. Saa gik den yngste og tænkte meget over, at de saadan var

Digitized by Google

blevne henne, indtil han ogsaa faar Lyst til at ville te'n. Men hans Fader vilde ikke give ham Forlov, da han ikke kunde afsé ham ogsaa. Saa samlede han de Penge sammen, han havde, for han vilde nu af Sted, og det blev til 31 Daler, og saa listede han sig ud en Nat, tog en af hans Faders Heste og red hans Vej, saa stærkt som han kunde, den Nat og Dag.

Om Aftenen kom han til en Kro tæt ved en Kirke. Der tog han Kvarter om Natten. Næste Morgen, da han kom op og saa' ud over Kirkegaarden, blev han vaer, at der laa et dødt Menneske der ude ved en aaben Grav. Saa spørger han Kromanden om, hvordan det hængte sammen, og han fortæller ham, at Præsten dér skulde have ti Daler for at kaste Muld paa hvert Lig, og da dether Menneske ikke havde saa meget, at det kunde løbe til de Penge, saa skulde han ligge saa længe, til der var nogle andre, der vilde betale for ham.

„Aa, da send Bud efter Præsten," siger han, „saa betaler jeg," han ynkedes jo over Liget. Da de fik ham begravet, saa spørger han til, hvad han var nu skyldig for Kvarter. „Ti Daler for dig selv og elleve for din Hest," siger Kromanden. Dem betaler han, og nu var han skilt ved de Penge, han havde.

Saa red han derfra. Da han kom ud paa Udsiden af Kromandens Mark, stod der noget godt Kløver. Saa tykte han, at hans Hest havde faaet lidt for de elleve Daler, hvorover han slog den løs i det Kløver. Men der forsluger den sig og styrter. Nu maatte han gaa fremdeles. Da det blev Aften, var han ude paa en stor Hede. Saa tykker han, at han hører noget, der siger God-Aften. Han ser sig om, men kan ingen Ting opdage. Nu siger det God-Aften lige tæt ved ham. Da han ser om igjen, kommer der en Ræv og siger til ham: „Du vil jo hen og hente den Guldfugl, sæt du dig paa min Ryg." Det gjorde han, og den foer af Sted over Bakker og Dale den hele Nat.

Om Morgenen siger den til ham, om han kunde ingen Ting se. „Jo, jeg ser et Slot ikke langt henne." — „Der er

Digitized by Google

Fuglen," siger Ræven. „Fra Klokken elleve til et er alting der i en Troldomssøvn, da kan du gaa dristig ind og tage Fuglen. Men den hænger i et Guldbur, og det skal du tage den af og sætte den i et Træbur, som hænger der ved Siden af, for ellers vækker den Folkene, og du bliver tagen."

Han gik og fandt det, som Ræven havde sagt. Fuglen hængte i et Guldbur og saa skjøn ud; men da han tog den deraf og satte den i Træburet, blev den lige saa grim som en Krage. „Det er da ikke en at komme med," tykte han, hvorover han tog den deraf og satte den i Guldburet igjen. Saa var den lige saa skjøn som før. Han tog den da og gik med den, men da han kom ud i Gaarden, gav den et stort Skrig. Folkene vaagnede op ved det, kom ud og tog Fuglen fra ham, hvorpaa de kylte ham ned i en Kjælder og lovede ham, at i Morgen skulde han faa hans Dom.

Der sad han og var helt forsagt. Men om Natten kom Ræven til ham og siger: „Du er en herlig Karl til at lyde mig. Nu i Morgen kommer de og spørger dig, hvilket du vil helst, enten hænges eller brændes. Saa skal du sige, du er ikke for nogen af Delene, du vil hellere hente dem den skjønne Jomfru Magdalene, saa lader de dig nok gaa."

Det gik, som Ræven havde sagt. De kom og spurgte ham, hvilket han vilde helst, enten hænges eller brændes, og dertil svarede han, at han vilde meget hellere hente dem den skjønne Jomfru Magdalene. Ja, naar han kunde det, saa maatte han ogsaa blive fri.

Saa kom han løs af Kjælderen og gik derfra. Op paa Dagen kom Ræven til ham igjen og siger: „Sæt dig paa min Ryg." Saa rendte den med ham Dag og Nat til næste Formiddag. „Kan du nu ikke se et Slot?" siger den. „Jo, jeg kan." — „Ja, der er hun," siger Ræven, „og det er dér, som paa det andet Slot, at fra Klokken elleve til ét sover de allesammen. Jomfruen sidder og sover i en skjøn Silkekjole og med Guldhovedsmykke. Det skal du faa af hende og faa hende i et andet Sæt, som hænger ved Siden af, ellers kommer du galt af Sted der ogsaa."

Digitized by Google

Med den Besked gik han op til Slottet. Alle Ting sov, og Jomfruen med. Hun var baade kjøn og skjøn, men da han fik Smykket af hendes Hoved og fik hende af Silkekjolen og i det andet simple Klæder, der hængte ved Siden af, saa havde han aldrig set en grimmere Kjælling paa 90 Aar end det Kvindemenneske, Jomfru Magdalene nu var blevet til. „Var jeg ikke ulykkelig med dem paa Slottet, da jeg før kom og vilde have taget Guldfuglen og blev dømt til at hænges eller brændes, saa vilde jeg da blive det nu, dersom jeg kom til dem med saadan én," tænkte han. Altsaa trækker han hende af de Klæder igjen og fik hende i det, hun var i, da han kom. Saa tog han hende i Armen og gik med hende. Men da han kom ud i Gaarden, gav hun et stort Skrig, og Folkene kom og tog hende, men kylte ham i en Kjælder og lovede ham, at i Morgen skulde han faa hans Dom.

Om Natten kom Ræven til ham igjen og siger: „Ja, naar du vil ikke anderledes lyde mig, saa kan jeg nok ikke hjælpe dig. Men endnu skal jeg lære dig et Raad. De kommer og spørger dig om, hvilket du vil helst, enten hænges eller brændes, og saa skal du sige, du vil hellere hente dem den skjønne Hest Bonsifripært" (ɔ: Von Sigfred Pferd.)

Det gik, som Ræven sagde, at om Morgenen kom de og spurgte om, hvilket han vilde helst, enten hænges eller brændes. Dertil svarede han, at han vilde nødig nogen af Delene, han vilde hellere hente den skjønne Hest Bonsifripært. Ja, naar han kunde det, saa maatte han ogsaa gaa.

Han gik nu derfra, men snart kom Ræven til ham igjen og sagde: „Sæt dig paa min Ryg." Det gjorde han, og saa rendte den med ham den Dag og Nat, og om Dagen efter siger den til ham, om han nu ikke kunde se et Slot. Han siger jo. „Ja, der staar Hesten i Stalden, og fra Klokken elleve til ét sover alting i Slottet, saa skal du derind. Men du skal tage den forgyldte Saddel og Bidsel af, der er paa den, og lægge en gammel Saddel og Bidsel paa, som hænger ved Siden af paa Spiltovet, ellers gaar det dig ikke bedre der end de andre

Steder. Men for alting husk at faa Strigle og Kardæsk med dig, for det kan du have Nytte af, hvis der skulde komme nogen Ting efter dig. Saa skal du først kyle Striglen bag ved dig og siden Kardæsken; men pas for alting paa, at det falder bag ved dig."

Da han kom op til Slottet, gik han ind i Stalden og saa strags Hesten, som stod der opsadlet med forgyldt Saddeltøj. Det tog han af, og saa lagde han det gamle paa, som hængte paa Spiltovet. Men et ringere Helmis havde han aldrig set end det, Hesten nu blev til, te han tykte da ikke, det var rimeligt, at den kunde gaa derfra, hvorover han tog det Saddeltøj af igjen og lagde det skjønne paa. Saa var Hesten lige saa bovn igjen, som den var før. Nu tog han Striglen og Kardæsken, og saa satte han sig paa Hesten og red. Men da han kom lige uden for, gav den sig til at skraale, og Folkene de vaagnede op og kom efter ham.

Saa kylte han Striglen bag ved sig, og saa bliver der et Morads, hvor de render i Bløde allesammen, og de maatte til at bjærge dem tilbage og hente Træer og Planker at komme over paa. Men saa kylte han Kardæsken, og nu blev der saa tæt en Skov bag ved ham, at Folkene ikke kunde komme igjennem uden ved Hjælp af Øgse og Sav. Paa den Maade slap han fra dem og rider jo alt hvad han kan.

Saa kommer Ræven igjen til ham og siger: „Nu er du godt ridende, for naar du siger: Bonsifripært, jeg hæver dig! saa letter den sig op fra Jorden og svæver oppe i Luften saa stærk som en Fugl, og naar du siger: Bonsifripært, jeg nedrer dig! saa gaar den ned mod Jorden igjen." Dernæst underretter den ham om, hvordan han videre skulde bære sig ad, og saa forlod den ham igjen.

Da han kom nu til det Slot, som den skjønne Magdalene var paa, kom han jo og gav dem Hesten, som han havde lovet. Det ansaa de for saadan en Storhed, at han kom i stor Rang ved dem. En Dag, da Kongen der paa Slottet holdt et Gjæstebud, fik han i Sinde, at den skjønne Jomfru

skulde ud at ride paa den skjønne Hest til Morskab for hans Fremmede. Men ingen andre kunde ride den end ham, der havde hentet den, hvorover han skulde sidde paa Hesten, og saa skulde hun sidde æfor ved ham. Alle de fremmede skulde nu ud og se paa, hvor skjønt et Syn det var, at Jomfruen red paa Hesten; men da de havde redet omkring i Slottet nogle Gange, saa siger Karlen: „Bonsifripært, jeg hæver dig!" og strags svang den sig oven ud af Slottet, saa det varede kun et Øjeblik, inden han var af deres Sigte.

Nu rider han til det Slot, som Fuglen var, og mælder sig, at nu kom han med den skjønne Jomfru Magdalene, og saa vilde han forære dem den Hest til overs i Kjøbet. Der blev jo stor Glæde over Jomfruen og Hesten, og han kom i stor Værdighed. Saa kom Kongen der paa Slottet i Tanker om, at han vilde samle hans Venner, for at de skulde se al den Skjønhed. Det bliver saadan bestemt, at han skulde trække Hesten ud og ride paa den, da der jo ingen andre kunde, og saa skulde den skjønne Jomfru op at sidde æfor ved ham paa den stads Hest med Guldfuglen i Guldburet i hendes Haand. Nu skulde Kongens Venner jo ud at se al den store Storhed, men da han havde redet rundt i Slottet et Par Gange, siger han: „Bonsifripært, jeg hæver dig!" og saa satte den oven ud af Slottet med Karl og Prinsesse og Fugl og det hele, og et Øjeblik efter var det henne for dem.

Da han kommer ret ud paa Vejen, siger han: „Bonsifripært, jeg nedrer dig!" og da han kom til Jorden, var Ræven hos ham igjen. „Nu har du lydt mig godt et Stød," siger den, „men pas nu paa, at du kjøber ikke Galgekjød, inden du kommer hjem." — „Hvad skulde jeg med det til?" siger han, den Ting mente han jo nok, han skulde tage sig i Agt for, og saa rejste han igjen.

Endelig kommer han om ved en Galge, hvor der stod to, som skulde hænges, og da han fik set ret ad, saa var det begge hans Brødre. Han rider hen og spørger til, hvad de havde gjort, siden de saadan skulde hænges. „Haa, ikke andet," siger

Digitized by Google

han, der skal gjøre det af med dem, „end at den ene af dem skylder 50 Daler hen, og den anden 70, og nu hverken kan eller vil de betale.“ Ja, da vilde han betale de Penge, og saa kunde de blive fri. Da de var bleven frigivne, raadede han dem til at følge med hjem til deres Fader. Det gjorde de ogsaa, og han red jo og havde Jomfruen og Guldfuglen, men de gik ved Siden af.

Som de gaar, bliver de ærgerlige over, at han skulde komme hjem med saadan en Storhed, og de skulde ingen Ting have, og der foruden være kjøbt fri af ham for at blive hængt. Saa da det blev Aften, og Vejen gik om ved et stort Morads, sprang de til, trak ham af Hesten og traadte ham ned i Moradset efter Armhullerne. Dernæst truede de Jomfruen til, at hun skulde sige, at det var dem, der havde hentet baade hende og Fuglen, og hvis hun sagde andet til noget Menneske, saa skulde hun af med hendes Liv.

Nu rejste de videre hjem ad, men de maatte trække Hesten, for ingen af dem kunde komme op at ride. Da de kom hjem, blev der stor Glæde, baade fordi de kom, da deres Fader troede, at han aldrig havde set dem igjen, og dernæst for det, de kom med.

Nu skal vi høre, hvordan det gik den yngste Søn, der sad i Moradset. Om Natten kom Ræven til ham igjen og skjældte ham ud, for det han havde ikke lydt den. „Tag nu ved min Hale,“ og da han fik deri, saa trak den ham op. Nu kom han hen til en Vanddam og fik noget af Dyndet vasket af sig, saa han kom til at ligne et Menneske igjen. Ræven gav ham atter Raad, inden den forlod ham, om hvordan han skulde bære sig ad, naar han nu kom hjem, og saa forlod den ham.

Da han kom til sin Faders Slot, lod han sig stede der til Kokkedreng, og der var ingen, som kjendte ham. Nu varede det ikke længe, inden den ene af de to ældste Sønner begjærede at faa den skjønne Jomfru til Ægte. Men hun vilde ikke have andre end hvem, der kunde ride Hesten. Begge Sønnerne prøvede jo tit paa det, men jo tiere de prøvede det, jo galere blev Hesten, til sidst blev den næsten ikke til at komme i Stald til.

Digitized by Google

Endelig lader Fyrsten bekjendtgjøre, at de maatte komme saa mange som der vilde prøve, om de kunde ride den Hest, og den, der kunde det, maatte faa den skjønne Jomfru Magdalene og Fyrstendømmet efter hans Død. Men der var nu en vis Dag bestemt til det.

Der kom ogsaa mange store Herrer for at prøve det, og ved den Lejlighed blev der ogsaa travlt i Kjøkkenet. Hen paa Eftermiddagen, da Lysten begyndte at svinde ved Folkene, siger Kokkedrengen til Kokken, om han kunde ikke lige faa Stunder til at rende ned i Gaarden, for han havde ogsaa nok Lyst til at prøve, om han kunde ride den Hest. Kokken lægger ham strags en ved Øret og siger: „Du kan knap nok vende en Steg og vil saa tænke paa at ride en gal Hest.“ Ja, han vilde da alligevel gjærne prøve det, siger han.

Saa gaar Kokken ind til Fyrsten og siger til ham, at den Kokkedreng, de havde faaet, han vilde gjærne ud at prøve at ride den gale Hest. „Aa, lad ham gaa,“ siger han, „slaar den ham ihjel, da er Skaden ikke stor.“ Saa fik han jo Lov til at gaa, og han rejser jo strags af ud i Stalden. Men paa Stedet, han kommer der ud, stampede Hesten i Jorden og kronniede, hvorover enhver forundrede sig, ellers var de vant til at se den slaa og hvine.

Han gaar nu op og løser den, og trækker den ud. Der var slet ingen Ting i Vejen for at komme op at ride paa den, og den gik nok saa stolt omkring i Slottet. Da Fyrsten ser det, siger han: „Ja, nu er det godt, nu har du vundet Jomfruen.“ — „Da er det en simpel Prøve,“ siger Kokkedrengen, og saa siger han: „Vonsifripært, jeg hæver dig!“ saa red han oven ud af Slottet, gjorde en Svingning i Luften og kom ned til dem igjen. Nu var de allesammen enige om, at han var den, der havde hentet Hesten og Fuglen. Saa beder de ham at følge med ind, hvad han ogsaa gjør, og nu beder de Jomfruen, at hun skulde rede dem den Sag op, for de kunde nok forstaa, at de to Sønner havde ikke hente Hesten, saadan som de havde sagt for deres Fader. Hun svarer, at det havde hun

lovet aldrig at aabenbare for noget Menneske. „Ja, gaa da ned og fortæl vor Jærnkakkelovn det," siger Fyrsten. Saa gik hun ned og forklarede den, hvordan det var gaaet til, og Fyrsten hørte jo paa det. Saa maatte Sønnen til at give sig til Kjende for ham, og da Faderen hørte, at det var hans Brødre, der havde gjort det imod ham, blev han saa vred, at han lod dem hver sætte i en piggeret Tønde, og en vild Hest blev spændt for, og saa lod de det rejse.

Nu kom den yngste Søn og Jomfru Magdalene til at holde Bryllup i al Storhed. Da det var til Side, kom Ræven til ham igjen og siger: „Nu har jeg hjulpet dig igjennem hele Tiden, nu vil jeg have det første Drengebarn, din Kone faar; om Midnat den første Nat, efter at det er født, da skal du komme ud til mig i Slotsgaarden med det." Hun bliver frugtsommelig, og saa bliver det første Barn, hun faar, ogsaa en Søn. Om Natten efter ad Midnat lister han sig ogsaa til at tage Barnet, uden at nogen agter det, og gaar ud i Gaarden med det. Der møder Ræven, og saa siger den: „Hug nu Hovedet af Barnet." Da han lige vilde til det, siger den: „Nej, hold, hug det midt over." — „Det skal jeg ogsaa, men du maa ikke saadan drille mig," siger han. „Nej, det skal jeg heller ikke," siger Ræven, „gjør ikke Drengen nogen Fortræd, men hug Hovedet af mig og sæt det om til min Hale." Nej, det tykte han ikke, han vilde. „Jo, det skal du," siger den. Saa gjorde han det ogsaa, og da han havde faaet Hovedet om til Halen, blev det til en kjøn ung Karl. Saa tog han Barnet og gik ind igjen til hans Kone med det, men denne her unge Karl blev ved dem. Han havde været forhegset til en Ræv, men var nu paa den Maade bleven frelst. Saa lever de herlig og godt i mange Aar.

Jens Jensen Talund, Hodsager.

Slutningen (eller maaske Begyndelsen) er Laan fra et andet Æventyr. „Den forhegsede Ræv" passer jo slet ikke ind i, hvad der fortælles om „Det fattige Lig."

Digitized by Google

34. Høne, So, Faar og Kolle.

Der var en Gang en Enkekone, hun havde en lille Dreng. Saa havde de slagtet et Faar, og Drengen skulde da gaa hen at sælge Faareskindet. Som han gaar, kommer han til en Høj, og der sidder en lille Pind op, den giver han sig til at rokke ved. Saa hører han én, der siger saa brummel dernede i Højen: „Hvem er det, der er ved Døren?“ — „Det er er en lille Dreng med et Faareskind?“ siger han. „Hvad vil den lille Dreng?“ „A vil sælge mit Faareskind.“ Saa kom Bjærgmanden jo op. „Hvad vil du have for det Skind?“ siger han saa. Aa, det vidste han ikke, det kunde Bjærgmanden selv raade for, hvad han vilde give. Saa gav han ham en Høne. „Det tykkes a der er vel lidt,“ siger Drengen saa. „Jammen det er saadan en svær Høne,“ siger Bjærgmanden, „for saa saare du siger: Høne, kagl! saa gjør den Æg.“ Ja, det var en anden Sag, og saa gaar Drengen jo med Hønen, og han kommer et Sted til at ligge om Natten. Saa siger hun Konen, hvad det var, han havde i hans Pose. Ja, det var en Høne. Hvor han havde faaet den? Den havde han faaet af Bjærgmanden. „Hvad har du givet Bjærgmanden for den Høne?“ siger hun. „Et Faareskind,“ siger Drengen. „Det var vel lidt,“ siger hun Konen. „Ja, men det er saadan en god Høne, saa saare en siger: Høne, kagl! saa gjør den Æg.“ Det summede Konen noget paa.

Drengen han kommer i Seng om Aftenen, og saa vil Konen da ud at prøve den Høne, om den ogsaa vilde gjøre Æg, naar hun sagde: Høne, kagl! Jo, ganske rigtig, for hvert Kagl, Hønen gav, saa kom der ogsaa et Æg. „Den Høne er for god til Drengen,“ siger hun til sig selv, „han skal have en af vore Høns.“ Om Morgenen, Drengen kommer op, saa faar han jo Hønen i Posen, men det var ikke hans egen, og han kommer te'n med den hjem til hans Moder. Da han kommer nu med Hønen og fortæller, te den havde han faaet i Bytte for Faareskindet, siger hun: „Det var vel lidt, du fik, hvem solgte du det til?“ siger hun. „A solgte det til Bjærgmanden,

og han sagde om Hønen, te saa saare en siger: Høne, kagl! saa gjør den Æg, og er det sandt, saa kan den da knap gjøre Æg for Faareskindet." Konen hun kommer da ud til Hønen, og hun siger: „Høne, kagl!" det var én Dag, og det var en anden Dag, men den gjorde ingen Æg. „Ja, saa vil a af Sted til Bjærgmanden igjen," siger Drengen. „Ja, vaer dig," siger hun, „Bjærgmanden bliver ikke gal og tager dig." Nej, det var han da ikke ræd for. Saa rejser Drengen af.

Han kommer til Højen, som Bjærgmanden var, og giver sig til at vrikke ved Pinden igjen. Saa begynder Bjærgmanden jo at brumme dernede. Hvem det var, der var ved Døren? Ja, det var den lille Dreng, der havde haft det Faareskind, han kjøbte. „Hvad vil bitte Drengen i Dag?" — „Det var en slem Løgn, du bildte mig ind om den Høne, Moder hun stod framme i tre Dage og sagde: Høne, kagl! men den gjorde ingen Æg." — „Jaja," siger han Bjærgmanden, „se her har du et Svin, saa saare du siger: So, bær Flæsk! saa bærer den saa meget Flæsk, te det er da saa sær forskrækkeligt." Saa rejste Drengen af med Svinet og var godt fornøjet.

Men han kommer til det samme Sted som forhen at være om Natten. Saa siger Konen, hvad det var for et Svin, han havde. Ja, det var et, han havde faaet af Bjærgmanden; men hun maatte ikke sige: So, bær Flæsk! for saa vilde den bære saa meget Flæsk, den ene Bøste oven paa den anden, te han kunde ikke komme hjem med det, det var rele nok et svart Svin det. Naa, da Konen faar Drengen til Sengs, saa vil hun jo ud til Soen for at prøve den, og hun begynder jo at sige: „So, bær Flæsk!" Saa saare hun sagde det, saa bar den den ene Bøste saa stor oven paa den anden, og hun havde snart hendes Kjøkken fuld af Flæsk og havde nok til mange Aar. „Nej, den So er meget for god til Drengen," siger hun saa, „han skal have et af vore Svin."

Om Morgenen Drengen kommer op, faar han da Rebet paa hans Svin igjen, og han vidste jo ikke bedre, end det var det, han fik ved Bjærgmanden, men det var jo et af dem, Ko-

Digitized by Google

nen havde, og han kommer til Trækken med det hjem til hans Moder. „Naa, Moder!“ siger han, „nu kommer a med et Svin til dig.“ — „Hvor har du faaet det?“ siger hun. „Det har a faaet af Bjærgmanden, og det er saadan et svart Svin,“ siger han, „saa saare en siger: So, bær Flæsk! saa bærer den den ene Bøste saa stor ovenpaa den anden.“ — „Ja, det er vel med Soen som med Hønen,“ siger hun saa, „men det er ogsaa det samme, Faareskindet er godt betalt nu.“ Saa vilde Konen da lige fuldt ud at prøve, om det var sandt, te den So kunde saadan bære Flæsk, naar hun sagde det. Nej, den bar ikke mere Flæsk for det, det var det samme som det samme. „Ja, saa vil a hen til Bjærgmanden igjen,“ siger Drengen. „Nej, hvad kan det hjælpe,“ siger hans Moder, „bliv du hjemme, nu har vi Faareskindet godt betalt.“ — „Nej,“ siger Drengen „a vil te'n, for Bjærgmanden skal ikke lyve for os.“ Saa rejser Drengen af.

Da han kommer til Højen igjen, som Bjærgmanden boede i, saa giver han sig til at rokke med den lille Pind igjen. „Hvem, er det, der er ved Døren?“ siger Bjærgmanden dernede. „Ja, det er den lille Dreng, der havde Faareskindet.“— „Hvad vil lille Drengen i Dag?“ — „Ja, det var en slem Løgn, du gav mig ind, den So bar ikke mere Flæsk, for det a sagde: So, bær Flæsk!“ — „Jaja,“ siger Bjærgmanden, „saa har du her et Faar i Stedet for, og det er saadan et svart Faar, saa saare du siger: Faar, bær Uld! saa bærer den saa megen Uld, te du kan blive ved at klippe hver Tag.“ Saa gaar Drengen igjen med det.

Han kommer til det samme Sted, som han laa om Natten før. Saa spørger hun Konen ham om, hvor han havde faaet det Faar fra. Ja, det havde han faaet af Bjærgmanden, „og det er saadan et svart Faar, for saa saare som en siger: Faar, bær Uld! saa kan en blive ved at klippe det hver Tag.“ Naa, da Konen hører det, saa er hun saa snar som hun kan til at faa Drengen i Seng, og da han var kommen i Søvn, saa hun ud til Faaret, og hun siger: „Faar, bær Uld!“ saa

bar den jo saa meget Uld, te hun klippede den hele Nat og klippede et helt Lispund Tov af det. Nej, det Faar er for godt til Drengen," siger hun til sig selv, „hån skal have et af vore Faar." Om Morgenen Drengen han kommer op, saa skal han te'n og hjem til hans Moder med Faaret; men Konen gav ham jo et andet.

„Naa, Moder! nu fik a et Faar ved Bjærgmanden, og det er saadan et svart Faar, saa saare som en siger: Faar, bær Uld! saa bærer den saa meget, te du kan blive ved at klippe hver Tag." — „A troer det gjærne," siger hans Moder, „men det er vel med det, som det var med Hønen og Soen," og saa gaar hun ud til Faaret, for hun vilde jo da have det proberet. Hun siger: „Faar, bær Uld!" men det var jo ikke kjendt paa det, te hun sagde det, Faaret bar ikke mere for det. Saa siger Drengen: „Ja, saa vil a hen til Bjærgmanden igjen." — „Nej, hvad kan det hjælpe" siger Moderen, „bliv nu hjemme, nu er Faareskindet vel betalt." Men det kunde ikke hjælpe, hvad hun sagde, te'n vilde han.

Saa rejser han igjen, og han kommer atter til den Høj, som Bjærgmanden boede, og der giver han sig jo til at vrikke ved Pinden. Saa begynder Bjærgmanden igjen at brumme: Hvem det var, der var ved Døren? Ja, det var den lille Dreng, der havde flyet ham Faareskindet. „Naa, hvad vil bitte Drengen i Dag?" -- „Ja, det var en slem Løgn om det Faar, det bar ikke mere Uld for det, for det en sagde: Faar, bær Uld!"— „Naa, siger Bjærgmanden," ja, der har du saa en Kølle, og saa saare du siger: Kølle, slaa! saa flyver den op i Hovedet paa alle dem, der siger det, og tærsker løs paa dem, og naar du siger: Kølle, stil! saa staar den igjen. Men der er ikke andre, der kan stille den, end som dig." Saa gaar han Drengen, og han kommer til at ligge det samme Sted om Natten, som han havde ligget før.

„Hvad er det, du har i din Pose i Dag?" siger Konen. Ja, det var da en Kølle, han havde faaet ved Bjærgmanden, men hun maatte passe paa, hun sagde ikke: Kølle, slaa!

Digitized by Google

Ja, det skulde hun da nok; men hun var nu saadan i Lyst for at komme til at prøve den og se, hvad Dyd den havde; der maatte vist komme noget godt ud af den, tænkte hun, „maaske der kan komme Penge, naar en saadan siger: Kølle, slaa!“ Naa, Drengen han kommer i Seng, og Konen hun stræber at faa fat i Køllen. Saa siger hun: „Kølle, slaa!“ og aldrig snarere det var sagt, før Køllen fløj op i Hovedet paa hende og tarsk hende ordentlig om Ørene, og da hun ikke kunde blive fri for den Kølle, saa hun ind til Drengen og siger: „Aa, lille Dreng! vil du stille din Kølle, saa skal du faa baade din Høne og din So og dit Faar igjen.“ Nu kunde Drengen saa høre, te Konen havde beholdt det, og maatte have flyet ham noget andet i det Sted, han lod da Køllen give hende nogle ordentlige Klaps endnu. Da hun havde faaet saa meget, som han tykte kunde være nok, saa sagde han: „Kølle, stil!“ og den holdt da op. Konen kom nu hen med det samme, saa forslaaet som hun var, og flyede ham hans Sager, og han kom da te'n med baade hans Høne og hans So og hans Faar hjem til hans Moder.

Nu fik hun da at se, te han havde faaet noget samlet sammen, og da han havde fortalt hende, te det var de rette Ting, Bjærgmanden havde givet ham, og som var forhen bleven ham narrede fra, vilde hun jo ud at prøve det altsammen. Da hun sagde: „Høne, kagl!“ gjorde den saa mange Æg, te det var forskrækkeligt, og da hun sagde: „So, bær Flæsk!“ saa bar den saa mange Flæskbøster, den ene ovenpaa den anden, te det var da saa sær forfærdeligt, og da hun sagde: „Faar, bær Uld!“ saa havde hun nok at bestille med at klippe. Jo, det var nogle svare Ting, nu levede de ved Flæskpandekage hver eneste Dag, og Faaret klippede Moderen én Gang hver Dag, saa de kunde sælge det ene Lispund Tov efter det andet. De blev saa rige Folk, te det var saa sær svær, og de Ting, Konen havde givet ham i Stedet for de rette, dem beholdt de naturligvis ogsaa.

Mads Bæks Kone, Tvis.

Digitized by Google

35. Drømmen.

Der var en Mand, som havde tre Sønner. Saa timedes det en Nat, at de drømte alle tre, og om Morgenen fortalte de to ældste, hvad de havde drømt: den ene havde da været til Bryllup, tykte han, og den anden havde været til Fastelavnsgilde. Men den tredje vilde ikke fortælle, hvad han havde drømt, ihvordan de saa snakkede op med ham. Saa blev Faderen meget nysgjerrig efter at faa hans Drøm at vide ogsaa; men det var der nu ingen Raad til, han vilde ikke med det gode, og saa blev Faderen ildvorn og gav ham et Gjæv Hug. Men det var lige nær.

I det samme kommer Kongen kjørende der om ved, og da han hørte, at der var en Dreng, som skreg saa barmvoklet inde i det Hus, gik han ind og saa, hvad der var ved det. „Men hvi slaaer du Drengen saadan?" sagde han. Ja, han vilde ikke gjøre, hvad han bad ham, Drengen havde drømt om Natten og vilde paa ingen Maade fortælle, hvad det var. Saa siger Kongen, om han maatte ikke faa Drengen med sig, den Fyr fik han Lyst til, og han tænkte jo ogsaa, at han skulde nok faa at vide, hvad han havde drømt. Jo, Faderen var saa vred, at han siger strags ja, og saa rejste Kongen af med ham uden videre Snak.

Da de kom hjem til Slottet, spørger Kongen ham jo ud om det samme, for han var ogsaa meget nybildet, men Drengen vilde aldrig sige et Ord. Saa giver han sig til at slaa ham meget værre end hans Fader, men det hjalp aldrig et Gran, i hvor meget han tarsk ham. Saa truede han ham med, at han vilde mure ham inde i et Taarn, hvis han nu ikke fik Munden paa Gang, og da det var lige nær, sendte han Bud efter Murmesteren og lod jo, som han vilde gjøre Alvor af hans Trusel. Drengen var dog lige stikken, og saa bestemmer Kongen, at han virkelig skal mures inde. Saa vidt havde Kongen i Førstningen endda ikke tænkt, at det skulde have gaaet.

Imens nu Murmesteren var i Færd med Arbejdet, kommer Kongens Datter ud til ham, for hun ynkedes saadan over den

Digitized by Google

følle Dreng, og bad ham, om han vilde ikke lade blive saa meget Hul i Muren, at hun kunde se ind til Fangen. Jo, den Tjeneste kunde han ikke nægte hende, endskjøndt han ikke havde Lov dertil af Kongen og ikke vidste, hvordan det vilde gaa, hvis han fik det at vide. Saa vilde han da lade en Sten være løs, saadan at den nemt kunde tages ud. Da Kaborken var næsten færdig, blev Drengen puttet ned igjennem Hullet, der endnu var tilbage, og saa blev det muret til efter ham, for han vilde endnu ikke sige Kongen, hvad han havde drømt.

Hver Nat siden den Tid stod Kongens Datter op og gik hen til Taarnet med Mad til Fangen. Hun tog selv Stenen fra og flyede ham Føden der ind igjennem, og paa den Maade holdt hun Liv i ham.

Saa var der en Konge i et andet Rige, som vilde føre Sag med hendes Fader og se at komme i Færd med ham, for han pønsede paa at tage hans Rige. Saa sender han nogle Sendebud derover, og de havde syv gule Heste med, der var akkurat ligedan at se til, men den ene Hest var kun ét Aar gammel, den anden var to, den tredje tre og saa fremdeles, den sidste var altsaa syv Aar. Men det skulde nu være en Hemmelighed, hvor gamle de Heste var. Saa kommer de ind til Kongen og forretter deres Ærende: de skulde da hilse fra deres Herre, at her var syv gule Heste, og dem skulde han skille ad, saadan at han kunde sige, hvor gammel hver især var, og kunde han ikke det, saa vilde deres Herre komme og tage Riget fra ham. Nu var der ingen hverken af Kongen eller hans Folk, der forstod, hvordan det skulde gaa til, for Hestene var akkurat ligedan, og de bliver jo alle sammen saa harmede over det. Især var Kongens Datter saa modfalden, for nu var der ikke andet at tænke paa, end at hendes Fader skulde fra Riget.

Saa stod det hen til næste Morgen, lidt Betænkningstid skulde de jo have. Men om Natten gik Prinsessen som sædvanlig over til Taarnet med Mad til Fangen. Saa kunde han høre paa hendes Snak, at der var noget ved det med hende, og spørger hende ud om, hvad hun var saa nedslaaet for. Ja, hun fortæller da Sagens Sammenhæng. Saa siger han:

Digitized by Google

„Ja, det véd jeg gode Raad for, de Bæster kan en nemt stille ad. I skal saa Havre fra i Aar og Havre fra i Fjor og saadan Havre fra syv Aar, at det sidste Hold kan være syv Aar gammelt. Saa skal hver Slags hældes i en Standkrybbe, og de Krybber skal stilles an saadan hen i en Række. Naar I saa lader Hestene gaa løse til dem, saa skal de nok hver søge til den Havre, der passer til deres Alder, saadan er de Bæster nu indrettede. Men du maa for alting ikke sige, at det er mig, der har givet det Raad ud, du kan jo foregive, at du har drømt det."

Ja, det skulde hun nok, og hun var saa glad ved ham for det Raad. Næste Morgen fortalte hun hendes Fader, at saadan og saadan havde hun drømt, og det skulde nok komme til at sæde, det var hun vis paa, saa nu var Riget frelst. Han faar da Havren skaffet til Veje for syv Aar og stilt an i syv Krybber, og saa blev Hestene gjent ud til dem. Paa den Maade fik de god Rede lighed paa, hvor gamle Hestene var, og det var der ikke noget at sige til, Sendebudene maatte rejse hjem igjen med uforrettet Sag og tage deres Heste med dem.

Men den fremmede Konge vilde ikke saadan give sig tabt, han havde nu gjort saa sikker Regning paa at faa Riget, og saa finder han paa noget nyt. Han sender igjen nogle af Sted med et Stykke Træ, der er akkurat lige tykt i begge Ender, og nu skulde Kongen sige, hvad for en Ende der havde været nærmest ved Roden paa Træet.

Det kunde de heller ikke paa nogen Maade finde ud af. Begge Ender var bestemt ligedan at se til, og de bliver jo saa forknytte over, at det nu var lige nær. Men om Natten gik Prinsessen ud til Taarnet som sædvanlig. Saa kunde Fangen strags mærke, at hun igjen var harmet, og han spørger hende da om, hvad der var ved det.

„Ja, nu er det lige nær", siger hun, „den Konge han vil da rigtig føre Sag med os. Nu har han igjen sendt Folk herover, og de er kommen med et Stykke Træ, der er lige tykt i begge Ender; saa skal vi sige, hvad for en Ende der har siddet n[illegible] Roden, mens Træet var i Grøde."

Digitized by Google

„Ja, det er nemt at finde ud af", siger han, „I skal tage en Strikke og binde lige midt om Træet, og naar I saa hænger det op ved Bjælken, er den Ende tungest, der har siddet nederst. Men du maa endelig ikke aabenbare, at du har faaet det Raad af mig, du kan jo give for, at du har drømt det, ligesom sidst."

Ja, hun var jo saa glad ved ham for det Raad, og næste Morgen fortæller hun, hvordan hun havde drømt, saadan og saadan. Forsøget blev gjort med Strikken, og det sædede godt nok, Sendebudene maatte tilstaa, at de havde truffet det rette, og saa rejste de hjem med deres Træ og en lang Næse.

Den fremmede Konge vilde alligevel gjøre endnu et Forsøg paa at faa Riget, han kunde ikke saadan slaa det af Tankerne. Saa lader han en Pil skyde fra hans Land over paa Kongeborgen i det andet Land og sender Bud derover, at de skulde nu faa den Pil rykket ud, og saa sætte den lige saa langt tilbage og lige saa langt ind i hans Borg, ellers vilde han komme og tage Riget. Det var nu det værste af det altsammen, og der var heller ingen, som kunde rykke den Pil ud. Nu sad Kongen i en Maade igjen, og der blev en almindelig Sorg over hele Slottet. Prinsessen var harmet med de andre, men om Natten gik hun hendes sædvanlige Gang ud til Fangen. Han kunde strags mærke, at der var noget i Vejen igjen, hun kunde saa næsten ikke snakke med ham uden at role, og saa spurgte han jo ud om det. Ja, hun fortæller jo strags, hvordan det forholdt sig med den Pil, og der var da ingen, som kunde rykke den ud.

„Saa maa jeg ud af Taarnet", siger han, „der er ikke nærere Raad, og nu skal du sige i Morgen, naar du kommer ind til din Fader, at du har drømt i Nat igjen, og det er om den Mand, der blev muret inde; du tykte, at han var levende endnu, og at han var den eneste, der kunde rykke Pilen ud og sætte den tilbage."

Prinsessen blev saa glad, da hun hørte dette her, for hun havde jo saadan en Tiltro til ham, og næste Morgen gik

Digitized by Google

hun ind til Kongen og fortalte, at saadan og saadan havde hun drømt. Da Kongen hørte det, sendte han strags Bud efter Murmesteren, og han kom og bækkede saa stort et Hul i Taarnmuren, at et Menneske kunde gaa der igjennem. Saa viste det sig, at Drømmen var rigtig, for Fangen var levende, og han kommer da ud og skal hen og forsøge hans Kunst. Aldrig saa snart han tog ved Pilen, kunde han trække den ud som ingen Ting, og saa sendte han den tilbage, hvor den var kommen fra, og de kunde forstaa, at den maatte være kommen godt nok ind, for de hørte aldrig nogen Indvending fra den anden Konge.

Nu kunde der ikke være Tale om, at Karlen skulde mures inde igjen, han var tvært imod bleven saa afholdt og gjæv, at Kongen gav ham hans Datter og det halve Rige at regjere over

Men Karlen gik og spekulerede paa at gjøre samme Skjel ved den anden Konge, som han havde gjort ved dem, og saa finder han paa at rejse derover med syv gule Heste og en Karl paa hver Hest. Han var jo selvsyvende, og Hestene var akkurat ensdan, saa det var et Besøg ligesom det, de forhen havde taget imod. Men nu var den Konges Moder jo en slem Hegs det var for Resten hende, der havde fundet paa al den anden Fortræd, og hun vilde jo endnu gjøre dem det, hun kunde.

De blev tagne udmærket godt imod, og spiste og drak alt det de kunde, saa der var ikke noget at sige om den Ting. Men da de skulde ad Sengen om Aftenen og blev viste ind ad et Kammer, hvor der stod otte Senge, saa fik de Anvisning paa hver en af de syv, men Kongens Moder vilde selv ligge i den ottende. Den Gang de var nu kommen ad Sengen, spørger hun dem, om det ikke var en god Opvartning, de havde faaet. De andre sagde jo, men ham, der havde været muret inde, han sagde, at den var jo god nok, men der havde da været Blod i den Vin, de havde faaet. Det vidste Hegsen ikke af, men hun lovede ham en Ulykke. Nu kunde hun nok høre, hvad Seng det Svar kom fra, men hun havde ingen Kjende paa, hvem det var, der laa der, og saa stod hun op midt om Natten, da de alle sammen sov trygt, og gik hen til hans Seng

Digitized by Google

og klippede hans Dusker af. Nu troede hun nok, hun kunde kjende ham fra de andre, og saa gik hun i Seng igjen og faldt i Søvn. Men han havde mærket, hvad der var sket, og lidt efter stod han op og gjorde lige saadan ved hans Kammerater, for de havde alle sammen deres Haar flettet i to store Piske eller Dusker, og de var ensdan klædt til Hobe. Om Morgenen da de kom op, var hun saa lige klog.

Den anden Dag blev de ogsaa rigtig godt opvartede, de fik nok af alle Slags, og tog ogsaa dygtig til dem. Saa blev de vist ind ad det samme Kammer om Aftenen, og Kongens Moder fulgte jo med. Da de var kommen ad Sengen, spurgte hun dem, om det var ikke en god Opvartning, de havde faaet i Dag. De sagde jo, men Karlen, der var gift med Prinsessen, sagde, at den kunde jo være god nok, men der var da Menneskemælk i Hvedebrødet. Det kunde hun ikke forstaa, men hun lagde Mærke til, hvad Seng han laa i, og midt om Natten stod hun op og klippede hans Skjæg af ved den ene Side, saa tænkte hun nok, hun skulde kjende ham. Men han mærkede det, og da hun var falden i Søvn, stod han op og gjorde lige saadan ved alle hans Kammerater. Saa var det lige nær om Morgenen, det var hende ikke muligt at skille ham fra de andre.

Nu var det den sidste Dag, de skulde være der. De blev beværtede rigtig godt, og der var nok af alle Dele. Da Aftenen kom, skulde de jo til Sengs som sædvanlig i dette her Kammer, og Kongens Moder fulgte med. Den Gang de var kommen i Sengen, spurgte hun dem som sædvanlig, om de nu ikke var bleven godt trakterede i Dag. Jo, sagde de andre, men han havde at bemærke, at der var Valle i Øllet. Det kunde hun jo ikke forstaa, men hun lovede, han skulde faa en Ulykke, naar Dagen kom, nu gjaldt det om at faa et sikkert Kjendemærke paa ham. De andre Nætter maatte han jo have mærket hende, og derfor vilde hun i Nat ikke røre ved ham eller gjøre ham selv noget ondt. Saa staar hun op og skjærer Kokarden af hans Tøj, som laa paa en Stol ved Sengen, den

Digitized by Google

Gang hun mente, at de var falden rigtig godt i Søvn. Men han sov ikke og mærkede, hvad hun gjorde, hvorfor han lidt efter, da hun var falden i Søvn, stod op og gjorde lige saadan ved alle hans Kammeraters Tøj. Om Morgenen havde de alle sammen mistet deres Kokarder, og hun var lige nær. Saa kunde hun nok forstaa, at de var hende for kloge, og nu vilde hun ikke forsøge sig med dem tiere. Men der skulde da forhøres, om det sædede med de Udsættelser, den ene af dem havde gjort paa Maden, og dersom det forholdt sig rigtig med dem, blev de nødt til at afstaa Riget til de fremmede, saadan var Aftalen bleven, og den skulde nødvendig staa ved Magt.

Saa gik den gamle Hegs hen og hørte ud ved ham, der havde skaffet Vinen. Han vilde i Førstningen ikke gaa ved noget, men omsider maatte han tilstaa, at han var kommen til at skjære hans Finger, da han havde skaaret Vinrankerne af, og saa var det nok muligt, at der var kommen noget Blod paa Druerne. Det første passede altsaa godt nok. Saa skulde hun hen til Bageren, der havde lavet Hvedebrødet. Han vilde først ikke ret kjendes ved noget, men endelig maatte han til at fortælle, at Konen havde standet Brødet, og da hun var ved at bejne, gav hendes lille Barn sig til at græde, og saa maatte hun til at give det Patten, men da hun hægtede op, var det, at Mælken drap ned i Dejen. Saa forholdt det sig ogsaa rigtigt med den anden Udsættelse. Hun gaar da hen til Bryggeren, der havde lavet Øllet, og han vilde jo heller ingen Ting gaa ved. Men til sidst maatte han tilstaa, at han hjalp Pigerne med at bære Vand ind, det sidste de bryggede, og saa snappede han Svinestrippen, for den stod lige ved Haanden, og der var rigtignok en Taar Valle i Bunden af den. Naa, saa det sædede godt nok, alt hvad de fremmede havde haft at udsætte paa Mad og Drikke, det forholdt sig rigtigt nok, og de blev da nødt til at afstaa ham deres Rige. Nu kunde han give sig til Kjende, og saa havde han halvandet Rige at regjere over.

Da han nu igjen er kommen hjem til hans Svigerfader kan han fortælle ham, hvad han havde drømt der hjemme til

Digitized by Google

hans Fader, og det var da alt det hele om, hvordan det skulde gaa ham i Fremtiden, hvordan han skulde blive muret inde, og hvordan han skulde komme ud igjen, hvordan han skulde blive Konge over et halvt Rige og faa en Prinsesse, og hvordan han saa skulde blive Konge over et helt, og dersom han nu havde fortalt det før, saa havde han jo aldrig faaet den Lykke. Noget efter døde Kongen, og saa fik han den anden Halvdel og regjerer nu med hans Dronning over begge Riger.

Søren Kristian Lavridsen, Gjellerup-By.

---

36. Drengen med det gyldne Haar.

Der var en Enke, som havde sig en Dreng, og det var blevet saa fattigt med hende, at hun kunde ikke ernære sig længere, men skulde ud at tigge. Drengen var imidlertid ræd for at gaa nogen Steder ind, han satte sig i Steden for ude i Skoven og sad og græd ved et Træ. Da kommer der en gammel Kone til ham og siger: „Hvad sidder du og græder for, min Dreng?“ — „Ja, mig og min Moder vi sidder der i det Hus, og vi har ikke noget til Føden. I Dag har hun sagt, vi skal ud at tigge, men a er saa ræd for at gaa nogen Steder ind.“ — „Vil du tjene mig et Aar,“ siger Konen, „saa skal a sørge baade for dig og din Moder.“ Ja, det vilde han godt. Han følger med Konen op til en Høj, og der gaar hun ned. Saa var der et Rum der inde, og der stod en Kjedel over Ilden og kogte. „Nu skal du ikke bestille andet,“ sagde saa Konen, „end at holde den ved at koge, men du maa ikke tage Laaget af og ikke se i den. Du faar ikke mig at se igjen, inden Aaret er omme. Hvad du skal have til Føden, det skal nok komme til dig, og du skal ingen Mangel lide hverken paa Mad eller Drikke, og ligesom du faar det, saadan skal din Moder faa det hjemme.“ Dermed rejste hun af. Drengen passede hans Arbejde og var tro, og han var glad ved at tænke paa, at hans Moder havde det lige saa godt.

Da Aaret var til Ende, kom Konen igjen til ham. „Du

Digitized by Google

har tjent mig tro," siger hun, „og nu skal a nok hjælpe dig siden med hvad a kan." Saa dypper hun hendes Finger i Kjedlen og omsmører hans Haar med, saa det bliver ligesom det pure Guld. „Nu skal du gaa op paa Slottet og se at faa Plads der som Havedreng, men du skal ikke snakke svar meget, og naar du siger noget, skal det forestille, som du var ikke rigtig klog."

Han gaar saa op til Slottet og bliver taget i Tjeneste. En Dag, han sad og lugte ude i Haven, var det saa varmt, og da havde han taget hans Lue af og lagt den ved Siden af sig. Det faar den yngste af Prinsesserne at se. Kongen havde nemlig tre Døtre, og dem havde han givet hver et Guldæble. Den Person, de saa gav det til, var de forlovet med. Nu stod altsaa den yngste og havde faaet det forgyldte Haar at se fra Vinduerne af, og saa vilde hun ned at se det nærmere ved. Men da han mærker, at der kommer nogen, sætter han Luen paa. Saa siger hun jo: „Vil du ikke tage din Lue af?" — „Nej, a vil ikke tage den af for dig." Hun lister ved ham og byder ham Penge, men det kunde ikke hjælpe. Til sidst tager hun hendes Guldæble op og siger, at hun vilde give ham det. „Ja, lad mig faa det," siger han og tager Luen af, men bliver ved at luge, saa kunde hun staa og se paa ham saa længe hun vilde.

En Dag kom Kongen i Tanker om at ville se, om hans Døtre havde deres Guldæbler. Han gaar saa hen til den ældste. „Har du dit Guldæble endnu?" siger han. Nej, hun havde ikke, hun havde givet det til en Prins. Ja, det var nu saa meget godt. Saa gaar han hen til den anden og spørger, om hun havde hendes. Nej, hun havde ikke, for hun havde givet det til en Hertug. Det var jo saa meget godt. Saa kommer han til den tredje og spørger, om hun havde hendes. Nej, hun havde ikke. „Hvem har du da givet det til?" — „Til Havedrengen." Derover bliver Kongen helt rasende og jager hende ud og vil ikke kjende hende mere for hans Datter. Hun gaar ned til ham i Haven og siger, at saadan og saadan var det,

Digitized by Google

hun var jaget ud, for det hun havde givet ham Guldæblet, og nu kom han til at sørge for hende. „Vi maa have hinanden!" siger hun. „Nej, hvad skulde a have dig til?" siger han. Hun bliver ved at liste ved ham, og han maatte endelig følge med hende. De gaar saa ud i Skoven, og der graver han en Jordhytte og dækker den til med Grene og Løv, den skulde hun have at sidde i. Han gaar saa tilbage til Haven og bliver ved at passe hans Arbejde der, men han sørger for at faa Mad og Drikke ud til hende, saa hun kom ikke til at lide Mangel for Føde.

Der gaar saa en Tid hen, da faar Kongen Krig. Fjenden trænger ind i Landet, og det ser ud til, de skal helt besejre dem. Da det var saa paa det højeste, sætter Gartnerdrengen op i Højen til Konen, og hun flyer ham en rusten Mundering og en Hest og et Sværd. Alt det han rørte ved med Sværdet, det skulde falde. Saa rider han ud til Slaget, springer gjennem den fjendtlige Linie og hugger ned forved sig, saa der bliver Hul i den, og saadan bliver han ved, til han faar Fjenderne slagne paa Flugt. Konen havde sagt ham, at han ikke maatte give sig til Kjende, og naar han fik Fjenderne slagne, skulde han komme op til hende igjen og levere Hest og Uniform fra sig. Det gjør han, og derefter kunde han saa gaa ned i Haven igjen.

Anden Dagen faar Fjenderne deres Armé forstærket og rykker frem igjen. Drengen gaar op til Konen og faar, hvad der hører til, men den Dag fik han en anden Hest og Rustning af en anden Kulør. Saa driver han Fjenden paa Flugt ligesom Dagen i Forvejen. Derefter tog han op og leverede af igjen. Tredje Dag havde Kongen givet den Befaling ud, at hans Folk skulde slaa Kreds om den Ridder, naar han kom og havde slaaet Fjenderne, og fange ham, og den, der lod ham slippe ud, skulde miste sit Hoved. Det gik nu som de to første Dage. Han fik en tredje Mundering og Hest og slog Fjenden, men inden han saa vidste et Ord af, var han omringet af hans egne Folk. Han vidste nok, hvad for en Befaling der var givet ud, men han ser sig blot om i Kredsen, og saa sætter han

Digitized by Google

igjennem lige imellem Kongen og Prinsessen. Paa den Maade var der ingen, der kom til at miste Hovedet. Han rider op til Højen og afleverer Sagerne, og gaar saa hjem igjen i Haven og bliver ved at passe hans Arbejde.

Saa bliver der sluttet Fred, men kort efter falder Kongen i en haard Sygdom, og Doktoren ordinerer, at han skal have varmt Blod af en Ulv at drikke og friskmalket Løvemælk. Prinsen og Hertugen skulde saa ud og have det skaffet til Veje. Men Havedrengen gaar op i Højen og fortæller Konen det. Hun flyer ham saa en Ulv og siger: „Nu rejser du af med den, og naar du kommer forbi Kroeret her nede, saa kommer Prinsen og Hertugen springende ud, for de sidder netop der inde, og saa vil de kjøbe den af dig. Kan du da faa begge deres Guldæbler for Ulven, maa du lade dem tage den, men ellers ikke." Ja, det passede, som Konen sagde. Da han kom til Kroeret, kom de to springende ud: om han vilde ikke sælge den Ulv? Nej, det vilde han ikke. De bød ham mange Penge, men det kunde ikke hjælpe. Til sidst trækker de deher to Guldæbler i Land og spørger, om han vil da ikke sælge den for de to Guldæbler. „Jo, lad mig saa faa dem." Han fik Guldæblerne, og de fik Ulven, trak hjem med den og gav Kongen det varme Blod at drikke. Det hjalp betydelig, men helt rask kunde han dog ikke blive, inden han fik Løvemælken til. Anden Dagen skulde de saa ud igjen og søge om at faa den. Havedrengen gaar op til Konen, og hun giver ham en Krukke nymalket Løvemælk. „Naar du kommer nu forbi Kroeret", siger hun, „saa sidder de der inde og kommer ud og vil kjøbe Mælken af dig, men du skal ikke lade dem faa den, undtagen du kan faa Lov til at sætte dit Navn paa deres Ryg med dether Stemp, naar det er blevet gjort gloende." Da han kommer nu til Kroeret, saa sidder de jo der og faar dem en Vederkvægelse, og de kommer springende ud og spørger ham, hvad det var, han gik med. Ja, det var Løvemælk. Om han vilde ikke sælge det? Nej, han vilde ikke. De bød ham mange Penge, men det kunde ikke hjælpe. Endelig siger han: „Det er det samme, naar a

maa faa det her Stemp gjort gloende og saa sat paa jer bare Ryg, saa maa I faa det." Ja, det var de lidt trykken om, men saa tykte de jo, at naar det var paa Ryggen, kunde ingen se det. De gaar saa ind paa Handelen. Han faar Jærnet gjort varmt og sætter hans Navn paa deres Ryg. De faar saa Mælken og gaar hjem ad. Kongen fik det at drikke, og det første han fik noget af det i sig, blev han raskere, og nu var han fuldstændig rask. Da han nu havde overstaaet hans Sygdom, skulde der være et rigtigt Bal paa Slottet, og det skulde vare i otte Dage. Der var nogle, som sagde til Kongen, at han skulde da ogsaa byde den yngste Prinsesse, hun sad saa ene der ude i Skoven. Det indvilgede han ogsaa i tilsidst. Da Dagen kom, gik Havedrengen op til Konen i Højen og kom i den Rustning, han havde været i den første Dag, og da han var bleven helt udstyret, gik han ud i Skoven, fik Prinsessen under Armen og trak af med hende op til Slottet. Saa kunde de kjende allesammen paa Uniformen, at det var ham, der havde været der den anden Dag. Saa bliver Gjæsterne sat til Bords, men Prinsen og Hertugen blev jo sat øverst. Derefter kom Havedrengen, og de sad alle tre lige over for deres Kjærester. Ingen snakkede noget til ham, og han heller ikke til dem. Saa tager han de tre Guldæbler frem og sidder og triller med dem paa Bordet. Det faar Kongen at se. „Jeg kan se, du har forbedret dig godt," siger han, „du har tre Guldæbler. Hvor mange har I andre?" — „De har slet ingen", svarer han, „for det er dem, a har kjøbt de to af." — „Hvad har du da givet for dem?" — „A har givet den Ulv, te Kongen fik Blod af." Saa vender Kongen sig til Prinsen og spørger, om det er sandt. Ja, de kunde jo ikke nægte det.

Den anden Dag kom Havedrengen igjen, og den tredje Dag ogsaa, hver Gang i en ny Rustning, og allesammen kunde de jo se, det var ham, der havde slaaet Fjenden. Som han sidder inde ved Bordet, og de kommer til at tale om Kongens Sygdom, siger han: „Ja, det er ogsaa mig, der har skaffet Løvemælken." Om han kunde bevise det. „Jo, det kan a sag-

Digitized by Google

tens, for a fik Lov til at brænde mit Navn paa Prinsen og Hertugen deres Ryg, og der skal det staa." Saa blev det efterset, og det var rigtigt nok. Altsaa var det Havedrengen, der havde vundet i Krigen og skaffet Kongen hans Helbred igjen, men de andre to havde løjet for ham. De blev landsforvist, men han fik Datteren og Kongeriget, og a tænker, de lever godt endnu. Peder Jensen fra Todbjærg.

37. De to Jægerdrenge.

Der var en Gang to Brødre, den ene var rig, og den anden var fattig. Den fattige, der ernærede sig som Kostebinder, havde to Sønner, men den rige havde slet ingen Børn. Deher to Sønner var saadan et Par kjønne Drenge, og de gik tit op til deres Farbroder, der var Guldsmed, og imellem kunde de faa dem et Maaltid Mad, imellem kunde de faa dem en Haandfuld Varme, for det var ikke altid, de havde Raad til at faa det varmt der hjemme. Deres Fader var ogsaa Jæger, og saa en Dag skød han saadan en sjælden Fugl, der havde Guldfjer. Den tog han med op til hans Broder og siger: „Her skal du se saadan en sjælden Fugl, som jeg har skødt." Ja, det var da en mærkelig Fugl, den maatte han hellere lade ham beholde. Ja, det kunde han godt, Saa var der en klog Kone der i Nærheden, hende gik Guldsmeden hen til og spurgte om, hvad det var for en Fugl. „Ji", siger hun, da hun saa den, „det er jo en Lykkens Fugl, og den, der spiser Hjærtet og Leveren af den, den kommer der Guld til hver Nat."

Ja, Guldsmeden han faar jo travlt; han faar den hjem til Konen og siger til hende, at hun skal plukke og stege den til ham. „Men pas paa, der bliver intet henne af den", siger han, „for jeg vil have det hver Bitte."

Saa gik deher to smaa Drenge af Kostebinderens netop der ovre den Eftermiddag, og de var da saa svoltne. Konen stod jo og stegte denher Fugl, og det lugtede behagelig, og Drengene gik og saa til det. Saa siger den ene til den anden: „Mon Farbroder skulde da ikke levne en lille Bid til os af

den?" — „Nej, du skal ikke tro det," siger den anden, „han skal nok selv æde det hver Bitte." Saa var Konen gaaet af Kjøkkenet lige et Øjeblik. „Her er to smaa Stykker, lad os lige tage hver ét, saa kan vi faa det", siger de til hinanden. Det var jo Hjærte og Lever, og lav Konen kom ud, saa kunde hun jo se, det manglest, men hun turde ikke lade Manden vide det, og saa skyndte hun sig med at slagte en Kylling og tage Hjærte og Lever af den og lægge i Panden. Manden fik hans Steg og mærkede ingen Ting til. Men om Morgenen efter laa der et Guldstykke under hver af Drengene deres Hat. Faderen han gik op til Guldsmeden og viste ham dem. Ilav han saa det, saa kunde han forstaa, det var dem, der fik Guldet i Stedet for ham, for han havde intet mærket til, og da han nok kunde slutte sig til, hvordan det var gaaet, saa bliver han gal i Hovedet og siger, de havde med Djævelen at bestille, og de var ikke bedre værd, end de skulde ud i Skoven at svolte ihjel. Der var en stor tyk Skov, og der tager han dem da med ud, og saa gik han fra dem.

De gik længe, for de vilde jo have været hjem, men de kunde ikke finde hjem og kom jo længere jo dybere ind i Skoven. Saa kom de til en Jæger, og han siger: „Hvis Børn er I?" — „Ja, vi er den fattige Kostebinders Sønner." Ja, de skulde gaa hjem ad, sagde han, de maatte ikke gaa her i Skoven. Men de sagde, at de kunde ikke finde hjem, „Kom saa med mig hjem," sagde han, „og bliv til i Morgen, saa kan vi se, hvad vi kan." Han tog dem saa med hjem og spurgte dem ud om, hvordan de havde det hjemme. Saa kunde han jo høre, de havde det saa meget grov fattigt, og da han selv ingen Børn havde, og det var saadan et Par dejlige Drenge, saa siger han til hans Kone: „Vi skal vel ikke beholde dem?" Jo, det vilde hun da saa meget gjærne, og de blev da ved dem. Det var nu Tvillinger, og de var lige store og lignede hinanden saa forskrækkelig meget.

Saa da de var 18 Aar, tog Jægeren dem med ud i Skoven en Dag og siger, at nu skulde de gjøre deres Mester-

Digitized by Google

skud. Det gjorde de til hans Tilfredshed. Saa skulde de nu ud i Verden og prøve deres Lykke, og nu havde han givet dem en god Opdragelse. Den ene gav han en Kniv og sagde: „Pas nu paa, du ser til den Kniv, naar I kommer fra hverandre, som I kan jo saa tit komme. Saa længe Bladet er blankt paa den, da er din Broder ingen Fare i, men bliver den ruste, saa er han i Livsfare.“ Dermed tog han Afsked med dem, og de rejste af.

Lav de havde gaven et Stød, saa springer der en Hare op. Saa lagde den første an og vilde skyde den. Da sagde den:

„Lad i Live
mig blive,
tvende Unger vil jeg dig give.“

Ja, saa fik de jo hver en Hare. De gik atter et Stød, saa kom de til en Ræv. Den vilde han og skyde, og den sagde lige som Haren. Saa fik de to Ræveunger. Lidt efter kom de til en Bjørn, og den vilde de ogsaa have skødt. Men den siger ligesom de andre:

„Lad i Live
mig blive,
tvende Unger vil jeg dig give.“

Paa den Maade fik de ogsaa to Bjørneunger. Saa kom de til en Løve, og den lagde den ene af dem ogsaa an paa. Løven vilde ogsaa give dem begge sine Unger, og saa havde de nu hver en Løve, en Bjørn, en Ræv og en Hare. Saa sagde Brødrene til hverandre: „Her kan helsen tjenes Penge ved alle de Dyr, vi skal have dem nogle Kunster lært.“ De fik dem saa slet ikke lært saa lidt og tjente jo ogsaa en Del Penge ved dem. Men saa kom de i Tanker om, de vilde skilles ad og saa drog hver til sin Side.

Den ene han kom til en stor Stad, og han kunde ikke forstaa, hvordan det havde sig der, for alle Folk gik i Sørgeklæder. Saa tog han ind i et Værtshus og spurgte Værten om, hvad Sorg der var i Dag. Ja, der var stor Sorg, sagde han, for en halv Mil uden Byen der boede en stor Lindorm,

Digitized by Google

og der blev hvert Aar af Byen ofret en Jomfru til den, og i Aar skulde Kongens Datter te'n, for der var ikke andre unge Piger tilbage end som hende. Nu havde Kongen udlovet, te den, der kunde slaa Lindormen ihjel og udfri hende, den maatte faa hende. „Hvilker Tid skal det gaa for sig?" siger han. Ja, det var om en halv Time, da skulde hun derop. Naa, saa betalte han det, han havde faaet, og saa gik han og tog Dyrene med.

Nu gik han op paa den Høj, som Lindormen skulde komme, og som han nu gik der omkring, saa fandt han et stort Sværd, men det var saa tungt, at han kunde ikke løfte det. Ja, det havde han ikke stor Nytte af. Saa gik han lidt længere hen, og der fandt han et Bæger. Uden paa det stod skrevet, at den, der kunde tømme det Bæger i ét Drag, den kunde svinge det Sværd. Saa tænkte han, det var noget godt Pjat, for der var jo intet i Bægeret, men han tog det lige godt i Haanden. Lav han fik det i Haanden, saa blev det fuldt. Han tømte det da af ét Drag, og saa kunde han og svinge det store Sværd. Han svinger det, og saa kommer Lindormen. Den havde ni Hoveder. De første tre hug han af med ét Hug, og Dyrene hjalp jo til, det bedste de kunde, og traad paa den og rev i den, og det varede jo ikke længe, inden han fik Bugt med den. Saa lav den var slaaet ihjel, var han jo træt af Kampen, og han talte da til Løven og sagde: „Nu skal du holde Vagt, for nu vil a sove." Den havde jo hjulpet til, det bedste den kunde, og var ogsaa træt; derfor talte den til Bjørnen og sagde: „Nu skal du holde Vagt, for nu vil a sove," og Bjørnen talte til Ræven, og Ræven til Haren, men den stakkels Hare havde jo ingen at tale til, og han var endda lige saa træt af Kampen, som de andre. Den slipper da i Søvne omsider, og nu sover de hveren.

Saa kommer Kongens Marskalk, han havde lovet at prøve at fri hende, og saa siger han til Prinsessen, at alting var saa roligt der oppe, nu skulde hun blive der nede, saa vilde han op og se, om Lindormen var kommen. Lav han kommer derop

finder han dem alle sovende, og Lindormen var slagen ihjel. Saa vinker han ad Prinsessen, hun skulde komme derop ogsaa og se, at nu var Lindormen dræbt, nu havde han slaaet den ihjel. Ja, det havde han ikke gjort, sagde hun, „det har den Person gjort, der laa og sov, hans Sværd er blodigt, og det er dit ikke.“ — „Ja, nu kan du raade dig selv,“ sagde han, „men dersom du ikke vil sige, at jeg har gjort det, saa slaar jeg dig ihjel ogsaa.“ Saa lod han hende aflægge Ed paa, at hun ikke skulde tale om andet, end at han havde frelst hende fra Lindormen. Dermed samlede han alle Hovederne sammen og lagde dem til Side. „Hvad vil du have dem til?“ siger hun. Ja, dem vilde han have at vise Kongen, „for at han kan se, at jeg har slaaet Lindormen ihjel.“ Men saa listede hun sig til at skjære Tungerne af og bandt dem ind i hend Lommeklæde, og saa puttede hun det ned ved Karlen, der laa og sov, uden at han mærkede det. Saa havde hun en Guldkjæde, og den delte hun og bandt et Stykke ved ethvert af hans Dyr deres Halsbaand. Ilav hun saa havde den stift, gik hun ned af Højen. Saa siger Marskallen: „Det er sandt, jeg har et lille Ærende at besørge her oppe endnu,“ og saa render han lige op og hugger Hovedet af Kostebinderens Søn. Da han nu kommer hjem, siger han jo til Kongen, at han havde slaaet Lindormen ihjel, og Kongen spørger jo Prinsessen, om det passede. Hun sagde ja, for hun havde jo gjort Ed paa, at hun ikke skulde sige andet.

Løven blev først vaagen, og den ser jo strags, te deres Herre var ihjelslagen. Saa talte den til Bjørnen og skammede den ud, for det den havde ikke holdt bedre Vagt. Den talte saa til Ræven, og Ræven jo til Haren, og de skød stadig Skylden over paa den næste, men Haren havde ingen at skyde Skylden paa; den maatte tage det, de andre bar paa den. Saa siger Løven, te ovre i Polen der var en Rod, der kaldtes Helbredsrod, „dem maa vi have nogle af, te vi kan faa ham kureret igjen.“ Ja, saa skulde Haren da te'n, for den var lettest til Bens; men det tog jo lang Tid, for det var en lang Vej.

Digitized by Google

Endelig omsider kom den dog med Roden. Løven var jo den ypperste, og saa skulde den tage sig paa at være Doktor. Den fik Hovedet sat ved og smurt med Roden, og han kom og til sig selv igjen. Men da han var færdig, saa havde den lige godt baaret sig fejl ad og vendt Hovedet galt. Den maatte til at have det bidt af igjen, og Haren den maatte atter af Sted til Polen efter Roden, for den havde ikke faaet mere, end de brugte den første Gang. Den kom omsider tilbage igjen, og saa blev han kureret anden Gang.

Da havde dether taget et Aar, og saa tog han ind i Gjæstgivergaarden, som han havde været paa før. Den Dag var Byen overtrukken med Rødt. Saa spørger han Værten om, hvordan det kunde være, for sidst han var her, da var den sort. „Jo," siger han, „for Kongens Datter skulde have været ofret til Lindormen, men Kongens Marskalk var saa tapper, og han har befriet hende. „Naa, har han det," siger Karlen. „Ja, og nu skal de have Bryllup; derfor er det, der er saadan en Glæde i Byen." — „Det Bryllup vil jeg og med til," siger Karlen. Ja, siger Værten, det havde han og Lyst til, „men vi kommer der vel hverken mig eller dig." Jo, han skulde endda nok komme der, og de skulde endda pænt komme kjørende efter ham. Det vilde Værten sætte Hus og Hjem paa og 100 Dukater oven i Kjøbet, at det vilde ikke komme til at sæde for ham. Saa sætter han sig til at skrive et Brev til Prinsessen, og der stod i, om hun vilde ikke sige til hendes Fader, te han skulde lade en skjøn Vogn komme og hente ham, der ejede det Dyr, som var Overbringeren af Brevet. Til sidst betegnede han i Brevet, hvor han var. Haren skulde nu først te'n, men den var ræd for Hundene og kunde ikke komme igjennem, saa den kom snart tilbage. Saa skulde Ræven te'n. Den var mere snedig og listede sig igjennem, og saa blev den ved lige ind til Prinsessen, og stod og skrabede hende paa Kjolen. Saa skulde hun jo til at se ned, og hun kunde se, at den havde et Stykke af hend Guldkjæde om Halsen og saa et Brev. Saa kunde hun nok tænke, hvis Dyr det var. Hun tog Brevet og

brækkede og læste det, men kunde ikke komme til at sige det til Kongen. for de var lige ved at spise. Da sad Karlen og Værten og snakkede om, hvordan Vin de drak ved Kongens Bord i Dag; det var vist nok af den gode Slags. „Ja, vil du gjærne smage det?“ siger Karlen. Ja, det vilde han godt. „Da kunde vi sagtens faa et Anker kjørt her ud fra Slottet. Jeg kan blot skrive der op efter det, saa skal der nok komme et Anker til os.“ Saa tog han Pen og Blæk og skrev igjen et Brev til Prinsessen, om hun ikke vilde sende ham en Kurv fuld af det bedste Bageværk og et Anker af det bedste Vin, de havde. Det Brev skulde Bjørnen te'v med. Men den kunde ikke komme forbi alle Hoffolkene, den var for klodset, og saa gav de dem til at spille, og den gav sig til at dandse for dem, og saa fik den ikke sit Ærende forrettet. Nu skulde Løven te'n. Den viskede dem alle sammen til Side med sin Hale, og saa gik den hen til Prinsessen og flyede hende Brevet.

Nu blev Kongen opmærksom paa alle de Dyrer, der havde været der, og han spørger saa Prinsessen, hvad de vilde af hende. Ja, siger hun, den ene skulde have et Anker Vin af den bedste Slags, og den anden skulde have en Kurvfuld Bageværk. Ja, hvorfor skulde de det? Jo, det var til deres Herre, og han havde fortjent det. Dermed siger hun til Kjældermesteren, han skulde gaa ned i Kjælderen og tappe dem et Anker Vin af det bedste. Løven følger med, og idet han nu begynder at tappe, siger den: „Lad mig lige smage, om det duer noget.“ Da den havde smagt, sagde den: „Nej, det er ikke noget Kram at komme med, det er ikke Kongens bedste Vin.“ Saa tappede han af et andet Anker. Der drak Løven en halv Pot. „Ja, dether er bedre, men det er endnu ikke det bedste.“ Saa kom de ind i et lille Rum, hvor Kongens bedste Vin laa, og Kjældermesteren begyndte at tappe. „Her er det nok, det ligger, lad mig faa en Pot mere af det, mens du er ved at tappe.“ Nu havde Løven jo faaet skikkelig meget, den havde ondt ved at bære det, men den rejste jo da hjem ad med Ankeret. Kagerne derimod de blev jo skikkede. „Det var rigtig præg-

Digitized by Google

tigt," sagde Karlen, „nu er her Sager, og nu vil vi gjøre Gjæstebud. Værsgod nu og tag for dig, Hr. Vært, i Aften vil jeg være Vært for dig." De satte dem saa til at spise og drikke.

Imidlertid gik Kongen og spekulerede paa, hvad der stod i de Breve, Prinsessen havde faaet. Han forlangte at se dem, og saa stod der jo i det andet Brev, om de ikke vilde lade ham hente i lukket Vogn med Kusk og Tjener og med fire Heste for. „Det var da en sær Begjæring af en helt uvedkommende," siger Kongen, „det kan jeg ikke forstaa. Hvad skal jeg gjøre?" siger han. „Ja, du skal gjøre, ligesom der staar i Brevet." Saa gjorde han det ogsaa, og Karlen kom. Lav han nu kom ind, forlangte han at snakke med Kongen. Det fik han og Lov til, og saa fortalte han ham, at det var ham, der havde frelst Prinsessen. Saa spurgte Kongen hans Datter, om det var sandt. Det kunde hun ikke sige, for hun havde aflagt Ed paa, hun skulde ingen Ting sige, men naar de skulde til at spise, inden de skulde til Kirke og vies, saa maatte Kongen lade ham komme til Bords med.

Det sker ogsaa, og lav de nu kommer til Bords, bliver Marskallen og Prinsessen jo sat øverst. Saa begynder han at prale af, at han havde slaaet en Lindorm ihjel med 9 Hoveder, og til Bevis paa, at det var sandt, saa havde han her Hovederne af den. Da tager Karlen Ordet og siger: „Jamen hvor er Tungerne henne?" Ja, Lindorme de havde ingen Tunger. „Jo, de har, men Løgnere de skulde ingen have." Om han skulde kalde ham en Løgner? „Ja, det vil jeg gjøre, og til Bevis paa, at det er sandt, hvad jeg siger, saa er her Tungerne." Saa spørger han Prinsessen, om hun vilde kjendes ved det Lommetørklæde, der var om dem. Ja, det var hendes, sagde hun. Saa spurgte han om, hvor hun havde haft det sidst. Ja, det havde hun bundet om Lindormens Tunger og saa sat dem ved den, der havde slaaet Lindormen ihjel. Saa løste han Guldkjæden af Dyrene deres Hals Stykke for Stykke, og spurgte hende om, hvis det var. Det var hendes, sagde

Digitized by Google

hun. „Ja, hvor har du haft den Kjæde sidst?“—„Jeg skiftede den imellem de Dyr, der havde hjulpet at slaa Lindormen ihjel.“—„Altsaa,“ siger han til Kongen, „kan du vel nok høre, hvem der har slaaet Lindormen ihjel, og nu vil jeg nok bede om at komme i Marskallens Plads.“ — „Ja,“ siger han Kongen, „det er der ikke noget i Vejen for,“ og Prinsessen var saa lykkelig, te det var farligt, da det blev opdaget, hvem der havde frelst hende. „Ja,“ siger Kongen, „nu maa Marskallen helst lide den Straf, han skal have, inden vi tager til Kirke, og nu maa du,“ siger han til Karlen, „selv om, hvad Straf det skal være.“ Ja, siger han, da det var saadan en Lykkens Dag for ham, saa vilde han heller ikke være haard ved Marskallen, „jeg vil lade det blive ved at forvise ham af Landet.“ — „Ja,“ siger Kongen, „det var kjønt, at du var saa ædelmodig, og saa skal det saadan blive.“

Saa tog de til Kirke, og de blev gift. Nu gik der en Tidlang, og han levede i Herlighed og Glæde, og han red paa Jagt hver Dag, for han var jo Jæger fra Førstningen af. Nu havde han altid den raskeste Hest at ride paa, og saa var det en Dag, han satte efter en Hjort, og den blev ved at rende langt ind i Skoven, og han red æbag efter, og saa kom han langt fra hans Følge. Han blæste i hans Jagthorn, ilav han mærkede, han var vild, men han var saa langt fra dem, at de kunde ikke høre det, og endelig blev det mørkt. Saa tænkte han: „Ja saa maa jeg jo hellere overnatte her,“ og han giver sig til at samle en hel Hoben Pinde sammen, og han tænder Ild for at holde Varmen.

Ilav han havde siddet lidt, saa oppe i et Træ der tæt ved der kommer han til at se, der sidder en gammel Kjælling, og hun sidder og siger: „Huha, hvor a frys, huha, hvor a frys!“ — „Ja, fryser du, saa kan du jo komme her ned og faa dig varmet.“ Det turde hun ikke for hans Dyrer, sagde hun, hun var ræd for, de skulde gjøre hende Fortræd. „Nej, de skal ingen Onde gjøre dig, bare du vil komme ned.“—„Ja, her er en lille Pind,“ — saa smed hun en lille Pind ned, „vil

Digitized by Google

du ikke lige røre ved dem med den først." Jo, det kunde han gjærne, og saa gjorde han og det, og de blev strags til Sten. Hun sprang saa selv ned og rørte ved ham, og nu blev han og forstenet.

Men saa den anden Broder, han kommer til at se til hans Kniv, for det var ham, der havde beholdt den, og da var den helt ruste. Han havde imidlertid saadan flakket rundt omkring og havde ladt hans Dyr dandse og gjøre Kunster for Folk, og havde ikke saadan haft videre Lykke med sig. Han tænkte nu paa: „Hvor mon jeg skal finde min Broder? for nu kan jeg jo se, han er i Livsfare." Han rejste flere Steder, og han spørger sig for over alt, om de havde ikke set en Karl med fire Dyrer ligesom hans. Endelig omsider kommer han da til den By, som hans Broder var Konge, eller skulde være da. Der var Soldater i Byen, og lav han red ind i den, gjorde de Honnør for ham, og alle Folk hilste saa ærbødig, te det var grov.

Saa tænkte han: „Hvordan mon det kan være, for her er jo ikke en Sjæl, der kjender mig." Han kommer da i Tanker om, at det vist var hans Broder, de antog ham for. Ved det de var Tvillinger, saa lignede de jo meget hinanden. Nu vilde han se at tage ud, hvor han havde hjemme, og prøve, om han kunde ikke blive antaget for Broderen. Han slumper ogsaa til at ride op paa Slottet, og lav Tjeneren ser ham, saa lukker de Porten op, og Kongen kommer ud paa Trappen og siger: „Hvor har du endda været henne saa længe? saadan Sorg som vi endda har været i for dig, da du ikke kom hjem sidste Nat." Ja, det kunde han gjøre ham Redelighed for siden. Saa kom Prinsen ogsaa ud og tog imod ham, og han fortalte lige saadan, hvor angst han havde været for ham. Da tænker han ved sig selv: „Min Broder har haft godt Held med sig, mon det skulde være hans Kone?" Men han kunde ikke faa andet ud af det. „Ja, saa skal hun heller ikke vide andet, end jeg er hend Mand." Ilav det var bleven Sengetid, og de skulde i Seng, saa gik hun jo med ham ind i Kammeret,

Digitized by Google

og de begyndte at klæde sig af, og hun vilde da med ham i Seng, hun troede jo, det var hendes Mand. Saa tænker han paa, om han nu skal sige hende det. Nej, men saa finder han paa at lægge hans Sværd imellem dem. Hun spørger om, hvorfor han gjør det. „Ja, det kan jeg sige dig en anden Gang.“

Saa om Morgenen vilde han jo paa Jagt, og han fik ogsaa den bedste Hest, og der fulgte en hel Hoben med ham ligesom med Broderen. Men han red jo snart fra dem allesammen, og han kom til det samme Sted som hans Broder. Naa, han kunde heller ikke finde ud af Skoven eller komme længere. Saa tændte han lige saadan en Ild for at holde sig varm. Lav han havde ligget en lidt, sad den samme Kjælling oppe i Træet igjen, og hun siger: „Huha, a frys!“ — „Ja, fryser du, saa kan du komme her ned.“ Nej, det turde hun ikke for hans Dyrer. „Ja, dem skal du ikke være ræd for, nu skal du værsgod og komme herned, jeg vil snakke med dig, hejsen skal jeg snart hente dig.“ Men hun blev jo siddende. Saa skar han en Knap af hans Kjole, og saa skød han med den paa hende, te hun trillede ned af Træet. Derefter tog han hende og holdt hende hen til Ilden og spurgte hende, om hun saa vilde sige, hvor hans Broder var henne. Ja, han var her til Stede og var bleven forstenet. Om hun saa vilde faa ham gjort levende igjen. Nej, det kunde hun ikke. „Ja, saa kom hen og faa jer varmet op, I trænger vist til det,“ og saa holdt han hende over Ilden. Hun jamrede, og hun skreg, han skulde slippe ved hende, saa skulde hun nok se, hvad hun kunde. Saa rørte hun ved Broderen med Pinden, som hun havde, og saa blev han levende igjen. Om hun vilde nu ogsaa værsgod og faa hans Dyrer til Live igjen. Ja, hun gjorde ogsaa det. Bag efter smed de hende i Ilden og brændte hende.

Nu var de to Brødre jo grov lykkelig ved hverandre og havde saa meget at fortælle hverandre, for det var jo længe siden de sidst saaes. Han fortalte jo først hans Hændelser, der var gift, og saa begyndte den anden, men han havde jo ikke

Digitized by Google

meget at fortælle om. „I Gaar tog de mig allesammen an for dig," sagde han, „og jeg var oppe paa Slottet og blev tagen imod, som det kunde have været dig selv, og jeg har ligget ved din Kone i Nat." Da den anden hørte det, saa bliver han saa gal, te han trækker lige hans Sværd og hugger Hovedet af ham. Da det var nu bestilt, saa red han hjem og talte ingen Ting om. Lav de saa skulde i Seng om Aftenen, saa siger Konen: „Men hvorfor var du saa sær i Aftes? du lovede, at du vilde sige mig det en anden Gang, og hvorfor lagde du dit Sværd imellem os?" Lav han hørte det, saa fortrød han jo strags, at han havde slaaet Broderen ihjel, og om Morgenen stod han op og red ud til det Sted, hvor han laa. Saa skulde hans Hare af Sted til Polen efter Helbredsroden, den havde jo været der to Gange og kjendte Vejen. Da den kom med det, skulde de til at prøve at have ham til Live igjen. Det lykkedes da og helt godt, og han blev rask som forhen. Broderen sagde nu til ham, at han maatte endelig ikke være vred paa ham, for det han saadan havde overilet sig. Nej, det var han da ikke, og de var saa glade ved hinanden, som de havde aldrig været noget imellem. Lav de kom nær hjem, siger Prinsen: „Nu vil vi prøve at ride hver ind af en Port, og saa vil vi se, om de kan kjende os." Det gjorde de saa. Det rygtedes strags op til Slottet, og Tjenerne blev saa forundrede og vidste snart ikke, hvad de skulde gjøre ved dether. De rendte ind til Kongen og Prinsessen og sagde, at nu kom hendes Mand, men det mærkelige var, at han kom ind baade af æ Østerport og æ Vesterport paa én Gang. Saa kommer de ogsaa til Slottet samtidig, og Prinsessen kom ud til dem. Lav hun saa dem, sagde hendes Mand til hende: „Hvem af os vil du nu have?" — „Ja, det skal jeg snart bestemme," sagde hun, og saa gik hun hen til Dyrene og saa efter paa dem. De havde jo hver et Stykke af hendes Guldkjæde om Halsen. „Altsaa er du den rette," siger hun til hendes Mand, „for det er dine Dyr." Nu var alting i god Orden igjen, han fortalte hende, at den anden Person var hans Broder, og det var ham,

Digitized by Google

der var inde hos hende sidste Nat. Saa blev han gaaende ved dem, og han er der kanskesig den Dag i Dag.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

---

38. Under Galgen St.-Hans Nat.

I ældre Tid var det jo ikke saadan som nu, da kunde der være mange Dages Rejse, inden en kom til en Kro. Saa sad der en Skræddersvend en Aften i en Kro, han vilde til London i England, og han tog Mad med sig for tre Dage, for han mente ingen Kro han kom til inden. Saa sad der ogsaa en Skomagersvend, og da de kom i Snak, saa vilde de følges ad, saa vilde han og til London. Om Morgenen, ilav de kom paa Vandring, saa siger Skomageren: „Nu kan vi spise din Mad først, for du er jo Skrædder, du har ikke saa godt ved at bære det.“ Ja, det tykte Skrædderen jo godt nok om. Naar de havde hans opspist, saa skulde de til, hvad Skomageren havde, saadan var Aftalen.

Noget efter siger Skrædderen: „A er sulten.“ — „Ja, har du noget, saa kan du jo tage det.“ — „Det blev jo en Aftale,“ siger Skrædderen, „at vi skulde spise af dit, naar vi var færdig med mit.“ Nej, han sagde, det var ikke sandt, og han vilde ikke give ham noget. Saa rejste de et Stød, og da klagede Skrædderen igjen. Men det var det samme, Skomageren vilde ikke af med noget. „Ja, det er og lige meget, a vil forbarme mig over dig og give dig noget, naar a maa stikke det ene af dine Øjne ud.“ Det vilde han jo nødig, men til sidst tvang Nøden ham til at give Lov til det, og saa fik han det, han kunde spise. Men saa en Tid efter var det lige saadan igjen. Ja, naar han maatte stikke det andet Øje ud, saa vilde han give ham saa meget, han kunde spise, en Gang mere, og saa lede ham sikkert til By. Han vilde jo nødig af med det andet Øje, men til sidst blev han saa svolten, at han maatte gaa ind paa det. Saa kom de til en stor Galge, der var opreist en Mils Vej udenfor London. „Her er vi nu lige ved

Digitized by Google

Byen," sagde han, „her er den ene Portpæl, og her er den anden," og saa lod han ham føle paa Stolperne af Galgen, „og saa skal der komme Folk, der kan lede dig ind i Byen."

Han blev saa staaende der en Tid, og der kom ingen. Han kunde ikke forstaa, hvi det var saa roligt og saa øde; hvis det var i Nærheden af London, var det jo helt underligt. Han stod der den hele Dag, og da det blev Aften, lagde han sig ned og slap saa i Søvn. Hen paa Natten blev han vaagen ved, han tykte, der var noget, der suste hen over hans Hoved. Da var det Midsommers-Aften, han havde ligget der, og der samledes altid tre Ravne paa den Galge om Midsommers-Aften. Han hørte, de kom og satte sig og hilste paa hverandre, og han kunde slet ikke forstaa, te de kunde snakke. Saa siger den første: „Véd du noget nyt?" — „Ja," siger den anden, „der er en stor Herregaard et Par Mil herfra, og den vil gaa under i Mog nu knap, det er allerede ved Vinduerne." — „Ja, hvorfor kjør han ikke hans Mog ud, den Herremand." — „Ja, det kan han ikke, for det han kjør ud om Dagen, det bliver kjørt tilbage igjen om Natten." — „Ja, hvad Lag har det?" siger de andre. „Ja, det kommer paa, der ligger 14 Tønder Guld begravet under Stenbroen, naar det kommer op, saa kan han faa hans Mog ud, og saa skal han kjøre det ud fra æ østre Side, og faa Stenbroen ryddet og faa de Tønder Guld op. Men i det Sted har han altid kjørt det ud fra æ vestre Side." Naa, Skrædderen laa jo der nede og hørte det. „Det kan være, det er godt for mig," tænkte han.

„Véd du noget nyt?" spurgte de saa den anden Ravn Ja, den vidste jo noget. „Der er en Prinsesse ovre i Spanien, hun er saa syg, te hun er helt rasendes, og derfor er hun indelukket i et lille Kammer og har aldrig det mindste Tøj paa sig, for hun river det af, hver Gang hun faar Tøj paa sig." — „Kan hun ikke blive kureret?" siger de andre saa. „Jo, det kunde hun nok, men Doktorerne de forstaar det ikke. „Men,„ siger Ravnen, „derind til det Kammer, hvor hun er, der er et Jærnrør, og der sidder en stor Skruptusse i, og den skal

Digitized by Google

brændes i Pulver, og dem Pulvere skal hun have, og saa skal hun have tre nye Særke syet, og dem skal hun have paa af én Gang. Saa er der et stort Træ udenfor hend Vinduer, det skal stikkes i Brand, og naar hun er kommen i de tre Særke, saa skal der én gaa med hende runden om det Træ, ilav det brænder, og spasere med hende, te Særkene kan brænde af hende, saa skal hun komme sig."

„Det var godt, a fik det at vide," tænkte Skræddeꝛen, „det kunde være, a der kunde tjene en Skilling."

„Véd du noget?" sagde de til den tredje. „Ja," siger den, „a véd, te den Dug der falder i Aften, den kan blinde Folk faa deres Syn af." — „Det var snart al det bedste," tænkte Skrædderen, han tørrede med hans Lommeklæde, og han gned, og han tørrede, til han fik hans Syn til sidst. Nu kunde han og se, hvor han var henne, te det paste ikke, han var ved London. Da det blev lyst, gav han sig paa Vandring, at han kunde komme til Vejende. Men han var jo saa svolten, for han havde ikke faaet siden Dagen før, og nu var det jo langt op paa anden Dagen.

Saa ilav han havde gaven et Stød, saa kommer han til et Sted, hvor der var en Ravn, som laa paa Æg. Dem vilde han slaa i Stykker for at drikke dem af. Saa siger Ravnen: „Aa nej, lad mig beholde dem, saa skal a se, a kan hjælpe dig en anden Gang." Ja, han lod dem saa ogsaa ligge og blev ved at gaa. Da kommer han til en Humlebo, hvor der flyver først én Humle op, og da han saa vilde opdage, hvor Boet, var, og fandt, hvor det var, saa vilde han jo der tage Honningen. Men saa tiggede den anden Humle ham saa grov, han skulde da endelig lade dem beholde deres Honning, saa vilde de hjælpe ham en anden Gang. Naa, saa lod han ogsaa det være. Han blev ved at gaa, til han kom ned til en Vandside, og der var en lille Fisk, som var skødt op af Vandet. Nu vilde han have spist den. Men den siger: „Aa nej, smid mig i Vandet igjen, saa skal a nok hjælpe dig en anden Gang." — „Det vil vist blive en grov Hjælp," siger Skrædderen, „nu trængte a snart

allerhaardest til at faa noget," men han smed den jo da ud i Vandet. Endelig omsider naaede han da at komme til Herberget.

Saa var han endda saa heldig at faa Arbejde om et Par Dage, og han bliver Hofskrædder. Nu tykte han jo, han var kommen paa den grønne Gren, nu var det ingen Sag for ham. Men saa denher slemme Skomager, han havde haft den Lykke at blive Hofskomager, og saa lav han ser Skrædderen, saa bli-han misundelig paa ham, for det han havde været saa heldig at faa saadant godt Arbejde, og han spekulerede paa, hvordan han skulde komme til at spille ham et Puds, te han kunde komme af med hans Bestilling.

Kongen der han var saa forfærdelig nysgjerrig. Han gik tit og saa til hans Arbejdsfolk for at se, hvordan de bar dem ad med deres Arbejde, og vel ogsaa for at faa lidt at vide af dem. En Dag var han gaaet hen at se til Skomageren. Da giver han sig til at le lige med et. „Hvad ler du ad?" siger Kongen. Ja, det var da af Skrædderen, det var saadan en morsom Fyr. „Ja, hvad morsomt er der da ved ham?" — „Aa, du har jo tre store Træer uden for dine Vinduer, og der har han sagt, at dem kunde han fælde i tre Dage med hans Synaal, og det er jo da noget underligt noget." — „Ja, det er vist ikke sandt," siger Kongen. Jo, det var sandt, og han skulde lige tage ham paa hans Ord. „Det er naturligvis Løgn," siger Skomageren, „men det er slet ikke for meget at sætte ham til at prøve det, og du skal jo sige, at hvis han gjør det ikke, saa skal det koste hans Liv."

Lav Kongen saa kom hjem, kom der Bud efter Skrædderen, han skulde op i Kongens Værelser. Han kom jo ogsaa da. Saa siger Kongen til ham: hvad det var for noget Snak, han havde sagt? om det var sandt, at han kunde fælde de tre store Træer, der stod uden for Slottets Vinduer, i tre Dage med hans Synaal? Nej, det kunde han ikke, og det havde han heller aldrig sagt. Ja, saa var det jo ikke andet end Løgn, og saadan noget skulde han ikke fylde Folk med. Men hvis han

Digitized by Google

nu ikke gjorde det inden tre Dage, saa skulde han af med hans Liv. Saa gik Skrædderen hjem med det, og han begyndte at pakke sammen paa hans Tøj, for han kunde jo ikke gjøre det, Kongen havde forlangt; og lav Aften kom, vilde han liste af, han tykte jo hellere, han maatte gjøre det, end blive. Lav han saa havde gaaet et Stød, kom han til en Ravn, og den spurgte ham om, hvor han vilde hen. Ja, saa fortalte han, hvordan Skomageren havde gjort ondt for ham, og nu flygtede han, for han kunde jo ikke være der. „Ja, gaa du kun hjem og pas din Bestilling," siger Ravnen, „og tredje Dags Morgen skal Træet nok være fældet, det skal a sørge for." Naa, saa gaar Skrædderen jo tilbage igjen, og næste Dag lod han som ingen Ting. Men tredje Dags Morgen, lav Kongen stod op og saa ud ad Vinduerne, da var Træerne ogsaa fældede. Der var hakket rundt omkring dem med Ravnenes Næb, men det saa ud, ligesom de kunde være fældet med en Synaal. Det var Kongen kjed af, for det var slet ikke hans Mening, at de skulde have været fældet; men nu var det jo gjort. Skomageren var ogsaa kjed af, at han fik ingen Hævn over Skrædderen den Gang.

Næste Gang Kongen kom ud at se til ham, saa gav han sig til at le igjen. „Hvad er der nu paa Færde, hvad ler du nu ad?" siger Kongen. Ja, det var da Skrædderen igjen; nu havde han sagt, te han kunde skaffe Kongen hans femte Oldemoders Guldring, for nu vilde han sige noget, Kongen ingen Skade kunde have af, og saa endda noget, der lod til at være helt umuligt. Saa tykte Kongen, det var aldrig saa galt, saadan en gammel Ring vilde han nok eje, og han skikker Bud efter Skrædderen igjen og siger, om han kunde skaffe ham den Ring. Skrædderen siger nej, „det kan a ikke, og a har heller aldrig sagt det." – „Jo," siger Kongen, „naar du kan fælde Træerne, saa kan du og skaffe Ringen, og naar du skaffer mig den, skal du faa hundrede Daler, men ellers skal det koste dit Liv."

Saa listede han sig hjem og begyndte at pakke sammen,

Digitized by Google

for nu skulde det være Alvor, og lav Aften kom, saa list han af. Saa gik han ned ved den Vandside, han havde gaaet ved før, og der kom Fisken med en Guldring i Munden. „Tag du kun den og gaa rolig hjem," siger den, „Kongen kan slet ikke kjende, enten det er hans femte eller sjette Oldemoders Ring, og en af dem er det. Saa tager han Ringen og gaar tilbage, og Morgenen efter bringer han Kongen den. Han blev jo rigtig glad ved Skrædderen og gav ham de 100 Daler. Men Skomageren var jo ærgerlig og vidste ikke, hvordan han nu skulde bære sig ad, for det var ham jo om at gjøre at sætte ondt for Skrædderen. Saa faldt han paa at bilde Kongen ind, at nu havde Skrædderen sagt, han kunde skaffe et Skib, der kunde sejle baade paa Landet og paa Vandet. Det vilde Kongen jo nok eje, og det var da herligt at faa saadan et.

Det gik jo ligesom før, han skulde skaffe det og kunde ikke, og han list af hjem og pakkede sammen. Ilav Aftenen kom, saa rejste han af. Da han kommer ud paa Marken, saa møder han Humlen, og den spørger jo om, hvor han vil hen. Det siger han. „Ja, du kan bare lægge dig at sove, saa skal a hente Skibet, det véd a, hvor er." Han lagde sig, og Humlen kom med Skibet, og saa lærte den ham at styre, og han sejlede jo hjem med det. Der satte han det midt i Kongens Gaard, te der var ingen, der hverken kunde komme ind eller ud for det, det var nemlig saa stort, at det tog hele Gaarden for. Kongen var jo glad ved det Skib, og han gav ham en stor Sum Penge for det. Men Skrædderen maatte styre det ud af Gaarden, for der kunde han jo ikke have det staaende. Han sagde nej, nu vilde han ikke mere have med det at gjøre. Han havde hent Skibet, og nu kunde de sejle med det hvem der vilde. Der gik nogle Dage hen, og han vilde ikke kjøre det af Vejen, saa Kongen var i en slem Forlegenhed. Han lovede ham først nogle Penge, og saa nogle flere, men det var det samme, han vilde ikke have mere med Skibet at gjøre. Det gik da saa vidt, at Kongen maatte love, at naar han vilde kjøre det af Gaarden, saa maatte han faa hans Datter og det

Digitized by Google

halve Kongerige. Ja, saa vilde han gjøre det, og den Dag de blev forlovede, da sejlede han med hans Kjæreste og alle Hoffolkene ude paa Agrene.

Saa siger Kongen, at de maatte vel helst knap faa Bryllup. Ja, siger Skrædderen, men han vilde først hjem efter hans Arvepart, for Kongen skulde da se, det var ikke saa meget en fattig Svigersøn, han havde faaet. Saa rejste han væk en Tid, og han rejser da først over til den Herregaard, hvor Moget laa op til Vinduerne. Der gav han sig ud for Urmager, og det traf sig ogsaa saadan, at de havde mange gamle Klokker, de skulde have repareret. Saa en Dag stod han og saa ud af Vinduet. Saa siger han til Herremanden: „Hvorfor kjører I ikke jeres Mog ud? a tykkes, det gaar midt op for Vinduerne.“ Nej, det kunde de ikke, hvad de kjørte ud om Dagen, det kom tilbage igjen om Natten. Om de kjørte i Dag? Ja, de kjørte hver Dag, men det var jo al det samme. Om han maatte da ikke kommandere Hovbønderne i Dag? Jo, det maatte han godt. Saa gaar han ud til dem og siger, at de skulde begynde at kjøre ud fra den anden Ende. Nej, det vilde de ikke, de var altid vant til at kjøre ud fra denher Ende, og han havde ikke at kommandere over dem, han skulde blot passe sig selv, og hvad de nu kunde finde paa at sige. Han maatte saa have Bud efter Herremanden, for han kunde jo ikke faa dem til at lystre. Ja, han gaar ud og siger, at de skulde gjøre, ligesom den fremmede Mand sagde. Saa begyndte de at kjøre ud, og alt gik godt nok. Lav de saa havde faaet saa meget ren Plads paa Stenbroen, te de kunde begynde at brække op af det, siger han, om de vilde begynde at tage Stenene op. Derefter skulde de grave et stort Hul. Endelig omsider stødte de imod en stor Tønde, og saa kom der én til, og saadan blev de ved, til de havde fundet alle 14 Tønder. De hissede dem op en efter en anden, og bag efter sagde han, at de kunde lægge Stenbroen ned igjen, og saa kunde de kjøre ud fra hvad Ende de vilde. Saa blev de ved i flere Dage at rydde Mog ud af Gaarden, og han blev ved at gaa der, til de fik en stor

Digitized by Google

Plet ryddelig. Saa siger Herremanden: „Hvad bliver jeg dig nu skyldig? for det er jo en stor Tjeneste, du har gjort os." — „Aa vi kan jo skifte de Tønder." Ja, det vilde Herremanden saa meget gjærne.

Saa kommer Skrædderen hjem til Kongen med det. „Se her er min Arvepart hjemme fra min Fader," siger han. Det var jo udmærket, siger Kongen, nu kunde han da se, at det var ingen fattig Svigersøn, han havde faaet. „Saa maa I også hellere faa Bryllup, saa snart I kan, der er jo ikke noget at bie efter." — „Ja — a," siger han, „lad os bie lidt endnu, a har en gammel Faster, a skal arve, a maa hellere faa det tæjen med ogsaa."

Saa rejste han over til Spanien, og der gav han sig ud for Doktor og lagde sig ind paa et Hotel. Da de hørte i Byen, at der var kommet en fremmed Doktor, kom der Bud fra Kongen, om han vilde ikke komme op og se til Prinsessen. Jo, det vilde han godt, og han kunde godt kurere hende. Saa fik han Skruptussen funden og fik den brændt i Pulver. Derefter fik han Prinsessen i Særkene og fik hende med ud at spasere, og saa fik han Træet stukket i Brand. Lav te Særkene var brændt af hende, saa var hun og rask. Kongen blev jo saa lykkelig over det, for han havde opgivet Haabet om at faa hende kureret nogen Tider. Naar han vilde nu blive ved dem, maatte han faa hende til Ægte, for Kongen tykte jo, han var næst til hende. Nej, han takkede, han var forlovet, men vilde de give ham en Tønde Guld, saa var han godt til freds. Det fik han jo saa, og saa rejste han hjem, og saa skulde de til at holde Bryllup. „Men det er sandt," siger han, „a har en lille Regning med Skomageren, og a vil have det betalt, a skylder, nu har a faaet det ind, a har til Gode." Saa gik han ind til Skomageren, og saa siger han til Tjenerne, de skulde tage ham og stikke begge hans Øjne ud. Lav de havde saa gjort det, førte han ham ud til den Galge, som han havde ladet ham sidde ved. „Nu kan du her tage ved den ene Portpæl, og her er den anden, og saa kommer der nok Folk, der kan føre dig til By. Saadan har du jo før sagt til mig."

Digitized by Google

Da var der netop gaaet et Aar, og det var Midsommers-Aften igjen. De her tre Ravne kom jo som sædvanlig. Lav de saa havde sagt Godaften til hverandre, spurgte de, om de vidste Nyt. Ja, de vidste noget allesammen, men de maatte have set efter, for sidste Aften maatte der have været Folk, alting var nemlig bleven gjort, ligesom de havde sagt. De flyver jo ned og finder Skomageren, der laa og sov der under Galgen, og saa huggede de ham, te det ene Stykke fløj til én Side, og det andet til en anden, saa gale blev de paa ham, for de troede jo, det var ham, der havde ligget der den sidste Gang, og Skrædderen holdt jo saa Bryllup med Prinsessen, og ilav Kongen døde, saa blev han Konge og var Konge i mange Aar, kan ske han er det den Dag i Dag.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

---

39. Tolv sorte Mænd og tolv Par Sko.

Der var en Gang en Præst, som havde to Sønner. Saa ønskede han saa meget, at de kunde blive det samme, som han var, og den ældste blev det da ogsaa. Den yngste derimod var mere vild af sig og vilde ikke ret befatte sig med Bogen. Endelig kommer han til Session og skal være Soldat. Præsten giver ham jo en god Lommeskilling med sig og beder ham om at holde sparsomt Hus med den. Men som Soldat var der god Anledning til at destillere Pengene, og de fik da snart Ende. Saa skriver han hjem først om 10 Daler og siden om 20 Daler. Den gamle Præst bliver jo kjed af det, da det gaar saa jævnlig paa, og endelig siger han stop. Nu bliver det jo knapt for Frits. Han spekulerer da ud, at han vil skrive hjem, te nu kunde han blive Løjtnant, om han kan faa 300 Daler? Da Faderen faar det Brev, bliver han sjæleglad, og han taler til Konen og siger: „Nu faar vi endelig Glæde af Frits." Præstens gamle Avlskarl skal rejse ud med Pengene, for det var for mange at sende, og han skal kjøre med dem. Saa kommer han til Kjøbenhavn, og han spørger den første

Digitized by Google

den bedste af Soldaterne, om han kjendte en Løjtnant Frits. Nej, han kjender ingen Løjtnant Frits, der var en menig Soldat, der til daglig Brug kaldtes Frits Driver, og han havde hans meste Ophold i en Kjælder. Ja, Avlskarlen vilde da ikke tro, det var ham, men faar omsider Kjælderen opspurgt og finder Frits. Han er rigtig glad, da han faar Pengene, og han fortæller jo rigtig op for Karlen. Men han har ikke Tid at høre paa det, for han vil selv passe hans Heste, og saa følger Frits med og staar og beseer dem. Dernæst gaar han hen til en Vognmand og sælger baade Faderens Heste og Vogn til ham, saa Avlskarlen maa gaa hjem, Frits tykte jo, at han maatte nu helst faa det gode, han kunde faa, der blev vel ikke saadan Lejlighed til det mere. Karlen kommer hjem og fortæller Præsten dether, og der bliver jo en stor Sorg, Præsten lover for, han skal aldrig sende ham Penge mer, og de slaar da helt Haanden af Frits.

Han var jo en hel Karl nu, saa længe han havde Skillinger igjen. Men omsider bliver han da permitteret og rejser bort. Nu var han helt ukjendt med Egnen, og saa gaar han og slantrer af. Det bliver Aften og meget mørkt, og han kommer ind i en stor Skov. Omsider opdager han et Lys, og det gaar han efter. Da er det et helt Slot, og han banker paa Porten og kommer ind og gaar af ét dejligt Værelse og i et andet, og til sidst er han i et, hvor der staar et dækket Bord. „Haa, det var godt for en sulten Soldat,“ siger han, og saa spiser han sig ret mæt. Siden kommer han hen at ligge i en opredt Seng, som staar der. Da han havde sovet en Tid, blev han vækket af en lille sort Mand, der stod uden Sengen og spurgte ham, om han vilde have Tjeneste. Ja, det vilde han jo gjærne. Hans hele Bestilling skulde være at passe tre Harer. Han skulde blot lukke dem ud om Morgenen og drive dem hjem om Aftenen og faar Oplysning om, hvor Harerne var. Han kunde blot gaa til Bordet og spise og drikke saa tit han lystede, men ingen Løn skulde han have. Saa var den Akkord sluttet.

Digitized by Google

Om Morgenen han kom op, spiste han sig en god Frokost, og saa skulde han ud at se til Harerne og have dem lukket ud. Aldrig saa snart han faar Døren lukket op, saa futter de ud ved ham, den ene efter den anden, og sætter ad Skoven til. „Naa, det bliver vist noget godt," siger han, „dem kan a ikke to Gang følge." Men han vilde da ind at have sig en Bid Brød først, og saa skulde han jo til at ud i Skoven og se efter dem. Der træffer han en gammel Kone, og hun spørger ham, hvad hans Bestilling er. Ja, han fortæller det. Saa spørger hun igjen, om han havde ikke en Bid Brød, hun var saa sulten. Det faar hun, for han havde taget noget med sig i Lommen, og saa gaar han videre, til han selv bliver sulten. Han gaar atter hjem og faar sig et Maaltid og tager noget i Lommen og gaar igjen. Der træffer han atter den gamle Kone, og hun klager sig, hun er sulten. Ja, han giver hende det Mad, han havde taget med sig. Saa staar hun og spørger ham ud om, hvad hans Bestilling er, og han fortæller hende, at han er angst for, han kan ikke saa fat paa de Harer. Hun giver ham da en lille Fløjte til Vederlag for Maden. Han skulde lige gaa hjem og lukke Døren op for Harerne, og blæse i Fløjten, saa skulde de nok komme. Han gjør det ogsaa, da det bliver Aften, og Harerne kommer som et Lyn, og da de var inde, tærsker han Døren i for dem. „Det var godt, saadan skal I ha'!" siger han.

Tiden gaar nu godt et helt Aar, og saadan bar han sig ad hver Dag. Da kommer hans Husbond igjen og vil fæste ham et Aar mere, som ogsaa han kan. Det andet Aar lovede han ham Løn, om han kunde nu udføre hans Tjeneste lige saa godt som det sidste. Jo, det gik som forhen, og da det Aar var til Ende, kom den lille Mand igjen og vilde betale ham Lønnen, og saa kom han med en lille Pakke og flyede ham. I den Pakke var en lille snavset beskidt Underkappe, men den havde den Egenskab, te naar en havde den om sig, saa var en usynlig. Dernæst var der ogsaa et lille Tornyster, som var saadan, te han kunde ønske sig alting i det, saa var det der.

Digitized by Google

Nu var Harerne blevne passet godt i to Aar, og saa var Trolddommen over dem løst, og nu kunde den lille sorte Mand bebo Slottet igjen.

Frits rejser jo saa af med Sagerne under Armen, og han ser efter at ville ud af Skoven. Langt om længe kommer han ud, men han véd jo ikke, hvor han rejser hen. Endelig træffer han lige paa Hovedstaden, hvor han havde ligget i Garnison. Han vilde da ned i Kjælderen igjen og besøge hans gamle Vært, som han havde undt saa mange Penge, og Værten fortæller ham da, te der er en gruelig Uro ved Slottet. Mange fornemme Herrer havde sat Liv og Ære paa Spil for at opdage, hvor Prinsessen var hver Nat, og det var jo paa den Betingelse, te den, der kunde opdage det, den skulde faa Prinsessen og Kongeriget, men fik den det ikke opdaget, var sit Liv forbrudt. Hun blev som sagt henne hver Nat og brugte 12 Par Sko og 12 Haandklæder, og ingen vidste, hvor hun var henne, men hver Morgen var hun tilbage igjen.

Frits vilde nok prøve at opdage det, og han gaar op til Kongen og mælder sig. Konditionerne bliver saa bekjendtgjort for ham. Ja, det var ham ligegyldigt, hvordan det gik ham, naar han ikke fik noget ud af det. Om Aftenen stiller han sig saa i Gangen med hans Kappe over sig og Tornystret under Armen. Da en kort Tid var gaaet, kommer der en Karet for Døren med 6 Heste for og Kusk og Tjener, og en lille mørk Mand kommer ind til Prinsessen og spørger: „Er du færdig? vi venter.“ Naaja, hun maa jo med uden Ophold, og Frits kravler op oven paa Kareten, for han vil jo med. De kjører rask til og kommer igjennem en stor Skov. Det forekommer ham at være Træer med ene Sølvblade. Han rækker op og tager et Blad. Jo, det var rigtigt nok. Han begynder at pakke i hans Tornyster alt hvad han kan. Naa ja, der bliver jo saadan Smækken og Knækken, da han brækker ned af de Sølvgrene, og Karlen bliver forskrækket for at kjøre. De maa holde flere Gange og skal af og se, om der er ikke Fejl ved Vognen, al den Knagen her er. Nej, der var ingen Ting at se, og de

kjører videre. Da kommer de igjennem Sølvskoven. Men saa bliver det værre, for saa kjører de ind i en Guldskov. Nu bliver det først galt med den Knagen, for da rubber Frits sig alt det han kan og stopper i Tornystret. Naa, den lille sorte Mand, der var med Prinsessen i Kareten, han bliver arrig over det, der skal holdes saa smaat, men det hjælper ikke, og der er ingen Ting at se. Omsider kommer de saa langt ind i Skoven, te de naaer et stort Slot. Da de kommer nu der op, saa er der 11 smaa sorte Mænd — den tolvte var jo med hende— og de kommer allesammen og tager imod hende, og den ene vil hellere hjælpe hende af Vognen end den anden. Hun kommer da ind, og der er dækket Bord til 13 Personer. Naa, de kommer til Bords, men Frits er der jo ingen Plads til. „Er der ingen Plads til mig?“ siger han. Hver saa jo og gjorde store Øjne. Snart tog han en sin Kniv, snart en anden sin Gaffel, immer var der Forvirring, og immer savnedes der noget. Da den Spisen havde nu Ende, saa kom der 12 Musikanter, og saa gik de ind ad en stor Sal for at dandse. Prinsessen tog jo et Par nye Sko og et rent Lommeklæde, da hun skulde til at dandse med den første. Næste Dands skulde hun dandse med den anden, og for hver Dands, hun dandste, tog hun frisk et Par andre Sko og et andet Lommeklæde. Men Frits tog det, eftersom hun havde sat det fra sig, og stak i hans Tornyster. Ingen af Delene blev brugt uden til én Dands. Den Forhøjning, som Musikanterne sad paa, den hvilte paa 12 Guldsøjler, og dem havde Frits Lyst til. Imens den Dandsen nu gik paa, saa gik han og skruede de Søjler af, den ene efter den anden, og puttede i Tornystret, og som den sidste Dands havde Ende, saa faldt Spillemændene ned. Der havde nu været et forskrækkeligt Uheld og Forvirring den hele Aften, for silde var de komne, og Forstyrrelse havde der været overalt. Det snakkede de jo om, men ingen kunde forstaa, hvordan det forholdt sig. Endelig kommer Kareten for Døren, som skal kjøre Prinsessen hjem, og den lille sorte Mand skal ledsage hende tilbage. De kjører saa først gjennem Guldskoven, og Frits havde ikke

Digitized by Google

mindre travlt nu end paa Henturen, han mente jo, han kom der sagtens ikke mere. Dernæst kom de gjennem Sølvskoven, og han brugte begge Hænder til at plukke ned og putte i. Da de kom saa tilbage til hendes Slot, bliver hun jo ført ind af den sorte Mand, men Frits er i Hælene paa ham og breder hans Tornyster i Gangen, som Manden skulde ud igjennem, og der fatter han saa Manden, og i Tornystret med ham, og spænder det godt. Dernæst befaler han Kusken at kjøre, og han adlyder godt nok.

Frits gaar nu ned ad Kjælderen til hans gamle Vært og vil have en Taar oven paa den Tur. Om Morgenen sender Kongen Bud ud i Byen for at spørge om, hvor den Person var, der havde holdt Vagt ved Prinsessen i Nat. Ja, han mælder sig jo ogsaa og skal da give hans Oplysning om Sagen. Han kommer og pakker op for hans Tornyster og trækker først ud af den deher Sko og Lommeklæder. Om det var ikke dem, Prinsessen havde brugt sidste Nat? Kongen talte til hende, hun skulde komme og kjendes ved dem, og det gjorde hun ogsaa. Saa spørger Kongen ham jo, hvor Prinsessen har været. Ja, det kunde han ingen Oplysning give om, han havde nok været paa Pladsen, og det var der Bevis nok for, men mere kunde han ikke selv sige. Han mente dog, han kunde skaffe den Mand, der havde bragt hende frem og tilbage. „Naa ja, lad os faa talt med ham.“ Han rodede saa frem af Tasken saa meget Guld og Sølv og deher Guldsøjler, te de havde da aldrig set Mage, og endelig kommer han jo frem med den lille Mand. Da kjender Frits ham strags, det var hans Husbond, som han havde tjent i to Aar, og han begyndte strags at bebrejde Frits hans Opførsel, for han havde jo været god ved ham, mente han, og denher Opdagelse kunde han have holdt sig uden ved. Men den lille Mand maa jo til at fortælle, hvor Prinsessen har været henne, og hvorfor hun gjorde saadan nogle natlige Udflugter. Ja, det var jo da, te den yngste af hans Sønner skulde ægte hende og have denher lille Mands Kongerige, og saa var hun henne at besøge Kjæresten.

Digitized by Google

„Ja," siger Kongen, „det kan ikke blive til noget, for nu har Frits opdaget, hvor Prinsessen rejste hen, og nu skal han have hende, det har jeg givet mit Ord for." Den lille Mand maatte finde sig i det og rejse af, og saa blev der holdt Bryllup, og det gik lystigt til.

Nu var altsaa Frits Kronprins. Ingen havde set Mage til alt det Guld og Sølv, han var kommen med, og det kunde ikke nær rummes i Kongens Skatkammer. Det var jo ogsaa en Ting, hvorfor han blev gjæv med Kongen. Saa gaar der en lille Tid hen, da kommer han i Tanker om, at det kunde være kjønt, om hans gamle Forældre var levende endnu, og han kunde faa dem besøgt endnu en Gang. Nu havde han jo ogsaa Raad til at gjøre saadan en Rejse, og den bliver bestemt, og Prinsessen vil med. Til Kongen siger de, at de vil en Tur ud paa Landet, og saa kjører de. Han fortæller nu Prinsessen, hvordan han før har været, og siger, at han vil ikke komme busende ind til de gamle som Kronprins, det vilde de jo da heller ikke tro, og derfor havde han taget hans gamle Klæder med, som han gik i, da han passede Harerne, og et Par store, fladbundede Træsko. Da Vognen kommer tæt til Præstegaarden, springer han ud af Kareten, uden at nogen mærkede det, og rejser af med en stor Kjæp i Haanden og gaar og dingler som et fuldt Menneske. Kusken lo jo af det Menneske, der gik og stavrede og var snart midt i Vejgroben og snart midt paa Vejen. Prinsessen mærkede det og spurgte om, hvad han morede sig saadan over. Ja, det var af en Mand, der gik lige foran Hestene og dinglede. „Ja, pas endelig paa, han kommer ikke for nær, saadan han kommer til Skade." Naa, saa kom de op for Præstegaarden. Tjeneren springer ned og hjælper Prinsessen ud af Vognen, men ser jo strags, at Frits mangler. De gamle Præstefolk kommer ud, og hun forlanger at faa Logi her, hun kunde ikke naa en Kjøbstad i Dag. Ja, det kunde hun jo godt, naar de blot kunde give hende den Opvartning, hun kunde tilkomme.

Naa, saa kom Frits lige i samme Godlag. „Goddag,

Digitized by Google

Fader, og Tak for sidst," siger han, „nu er det saamænd længe siden a var hjemme og saa, hvordan I havde det." Den gamle Præst vilde jo slet ikke svare ham, han kaldte ham nok Fader, og det maatte vel saa være Frits, skjøndt han mente, han var død for længe siden; men for Skams Skyld kunde han snart ikke kjende ham som Søn nu. Prinsessen bliver nu opvartet paa det pæneste, men Frits er dem i Vejen hvert Øjeblik. Han faar dog Lov til at blive der, naar han vilde saa være deres Svinehyrde, og saa faar han noget til Føden og skal ud at passe Svinene. Det gjør han jo ogsaa og faar Svinene ud og faar sig en rigtig god Pisk lavet, og saa banker han dem saa uafladelig, og der var da saadan Skrigen, te ingen Mennesker kunde høre Lyd i Gaarden for dem. Præsten kommer ud til Frits og siger, det var ikke en Maade at passe Svin paa, de skal gaa rolig, og han skal ikke trave dem der i Gaardsrummet. Folkene var jo ræd for at faa ham ind, og det var det, han sigtede efter idelig. Saa havde de et gammelt Stueorgel, og det var Prinsessen og den gamle Præstekone ved at prøve, for at mærke, hvem der bedst kunde spille paa det. Da var Frits inde. Han gaar og morer sig over det og siger: „A tror, a vil dandse, dersom I vil spille, Moder." Han byder saa Prinsessen op til en Dands, og det var hun ikke uvillig til. Da de kommer rundt en Gang eller to, saa sætter han Ben for hende, og de vælter ned paa Gulvet begge to. Nu bliver den gamle Præst hæftig. Frits faar nogle over Nakken og maa ud til Svinene, saa faar det gaa med dem som det kan, inde kan de ikke have ham.

Om Aftenen driver han hans Svin ind, og glade var de, den Dag havde Ende. Saa skal de til at spise Aftensmad, og det vil Frits jo og være med til. Men ind til Bordet maa han ikke komme, saa vil han bære Maden ind. De skulde have Suppe, men der har han Uheld med sig og falder og spilder Suppen paa Prinsessen. Den gamle Præst faar strags i Nakken paa ham, og herut maa han. Da de skal til Sengs, er Frits ogsaa til Rede, men han bliver anvist Leje ude i Stal-

den. Nu er han ogsaa taalmodig, til de allesammen er i Seng, men da staar han op og tager hans gamle Klæder og stopper det godt ud med Strøelse, te det faar Lighed med et Menneske, og saa hænger han det op i Skorstenen i Røg, saa det saa ud som et Menneske, der havde hængt sig. Om Morgenen lidt før Dag, da Pigen kom op og ud ad Kjøkkenet, bliver hun det Menneske vaer, der hænger. Naa, hun bliver forskrækket, løber ind og taler til Præsten: „Der er en, der har hængt sig i Nat i Skorstenen!" raaber hun. Han kommer saa ud og ser: „Ja, det var da godt, det var Frits, nu forvolder han dem da ikke mere Bryderi." Der skal saa Bud ud efter Karlene, at de kan komme og tage ham ned. Til alt Uheld var det nu ikke andet end hans Klæder, de fik Hold i, og de kunde altsaa vente flere Spilopper af ham endnu. Da Præsten hører det, gaar han ud i Stalden, men der var Frits heller ikke, og han bliver jo gruelig forskrækket for, at han skal være gaaet op og have forstyrret Prinsessen. Det varer nu en lidt, og det lader ikke til, hun vil op. Præsten gaar jo og er bange for, hvordan hun har det. Men omsider begynder det at træde der oppe i Gjæstekammeret. „Nu er Frits vel paa Spil igjen." Han linder lige Døren og vil kige der ind. Da kommer Frits lige imod ham som Prins i hans fulde Uniform. Han beder jo: „Godmorgen, Fader, ja, a skal vel ned og have Svinene ud." — „Er det virkelig min Frits!" siger den gamle, „ja, saa skal han ej være Svinehyrde." Han vilde nu vide, hvordan det hele egentlig var tilgaaet, og saa fortalte Frits det. Der bliver jo en ualmindelig Glæde, og Prinsen og Prinsessen rejste saa hjem. Da den gamle Præst ikke kunde bestyre Embedet længere, saa havde hans Søn det saadan, at han kunde ernære ham, og han tog ham da til sig, og de lever nu godt allesammen.

Ungkarl Jens Pedersen, Ørre.

Digitized by Google

40. Fedte-Mette.

Der var en Enkekone, som havde to Børn, én, hun var ret Moder til, og én, hun var Stifmoder til. Hende var Moderen saa slem ved, og da hun ikke vilde have hende længere der hjemme, jog hun hende væk. Saa gik Pigen hen ad en Vej og kom til en gammel Kone. „Hvor skal du hen?“ siger Konen. Ja, hun vilde hen og have sig en Tjeneste. „Du kan komme til at tjene ved mig, du skal blot passe Faarene;“ og saa fulgte hun med Konen hjem. Saa flyede hun hende nogle Klude og lod hende sætte sig op ved en Bakke, og der skulde hun sidde og sy paa noget Klæde, og kom der nogen til hende og spurgte, hvad hun bestilte, skulde hun sige: Paaldt (ɔ: Pjalt) æpaa Paaldt, og Klud æpaa Klud, og siden kan a bøøg Guld i Engeland.

Som hun nu sad der, kom Prinsen af England ridende. „Hvad bestiller du, min Pige?“ siger han. „A syer Paaldt æpaa Paaldt, og Klud æpaa Klud, og siden kan a bøøg Guld i Engeland.“ — „Ja, det hører der Lykke til, min Pige, at bøge Guld i Engeland.“

Saa kom hun nu hjem om Aftenen, og den gamle Kone siger saa til hende: „Naa, kom der nogen til dig?“ — „Ja, der kom saadan en pæn en ridende.“ — „Sagde han noget til dig?“ — „Ja.“ — „Svarte du saa det, a havde bedt dig?“ — „Ja, a gjorde,“ siger Pigen, „og han svarte til det, at det hørte der Lykke til.“

Om anden Dagen skulde hun drive derop igjen og sige lige saadan. Da kommer Prinsen atter ridende. „Naa, du sidder her endnu.“—„Ja, a bøder Paaldt æpaa Paaldt og Klud æpaa Klud, og siden kan a bøge Guld i Engeland.“ — „Ja, det hører der Lykke til, min Pige, at bøge Guld i Engeland.“ Saa kommer hun hjem om Aftenen. „Naa, kom der saa nogen til dig?“ — „Ja, der kom saadan en stads Karl ridende.“ — „Sagde han noget til dig?“ spurgte den gamle Kone igjen. „Ja, han gjorde, han spurgte mig om, hvad a bestilte, og saa svarte a det, I havde lært mig.“ — „Ja, nu skal du drive der

Digitized by Google

op i Morgen igjen, og saa skal du passe nøje paa at høre efter, hvad han siger."

Hun rejste op og satte sig ved Bakken den tredje Morgen, og saa kom Prinsen. „Naa, du sidder her i Dag igjen." —„Ja, a sætter Paaldt æpaa Paaldt og Guld æpaa Guld, og siden kan a bøge Guld i Engeland." — „Ja, det hører der Lykke til, min Pige; men hvem vèd, hvad Lykke der er dig beskaaren." Saa kom hun hjem den tredje Aften, og nu vilde Konen ikke have hende længere. Hun skulde have hendes Løn og saa rejse op paa et Slot og faa Plads som Oppasser for Kokkedrengen. Hun flyede hende en lille Æske, hvori der var tre Hørfrøkjærner, og sagde, at det var hendes Løn. Saa gik hun altsaa der paa Slottet, og Folkene kaldte hende Fedte-Mette.

Paa det Slot boede netop den engelske Prins, og han vilde have alle Fruer og Frøkener til Kirke, for der vilde han udvælge sig en Brud. Alle paa Slottet vilde med og se den Stads, og Kokkedrengen vilde ogsaa gjærne med. Saa skulde Mette røre i Gryden. Den Gang han var gaaet, kom den gamle Kone til hende, som hun havde tjent, og sagde: „Nu kan du tage den ene Hørfrøkjærne og kyle over dit Hoved og sige, det skal blive en dejlig Sølvklædning."

Da hun kom i den Sølvklædning, blev hun jo saa skjøn, og saa sagde Konen, at nu kunde hun tage til Kirke, men hun skulde passe paa at gaa ud, naar Præsten gik af Prækestolen, og hun skulde ogsaa passe paa, at ingen tog fat paa hende. Da hun kom ind i Kirken, og Prinsen saa hende, fik han saadan Lyst til den skjønne Pige og vilde have hende fat, men hun sprang af Kirken, inden han mærkede det, og ingen hverken hørte eller saa mere til hende, skjøndt han sprang bag efter. Hun var hjemme og i hendes beskidte Klæder, inden Kokkedrengen kom, og stod og rørte i Gryden.

Anden Søndag skulde de komme igjen, for Prinsen vilde se, om den skjønne Jomfru ikke nok vilde komme endnu en Gang. Kokkedrengen var atter opsat paa at ville til Kirken, og sporger, om hun kunde røre i Gryden, for han vilde saa gjærne

Digitized by Google

af Sted til Kirken. De han var gaaet, kom den gamle Kone igjen og sagde til Pigen, at hun skulde kyle den anden Hørfrøkjærne over sit Hoved og saa ønske sig den dejligste Guldklædning. Den fik hun, og saa kom hun nu i Guld fra Top til Taa. Nu kunde hun tage til Kirke, sagde Konen, men skulde passe paa at komme af Kirken, før Præsten gik af Prækestolen. Den Dag kom Prinsen hende saa nær, at han traadte den ene Guldsko af hende, men han fik ikke fat paa hende alligevel, og saa blev hun væk for ham, og han maatte opgive at faa Snak med hende.

Tredje Søndag skulde de møde ved Prinsen allesammen baade høje og lave, og den Jomfru, som kunde passe den Sko, vilde han have. Den Gang alle Frøknerne var kommen, vilde Kokkedrengen saa gjærne ind og se paa, hvordan det gik til, og han siger saa til Fedte-Mette, om hun ikke nok vilde røre i Gryden for ham imens. Jo, det vilde hun godt. Da han var gaaet, og hun var bleven ene i Kjøkkenet, kom den gamle Kone og sagde, at nu skulde hun kaste den tredje Hørfrøkjærne over sit Hoved og ønske sig en Klædning besat med Guld og Ædelstene. Nu var de ved at passe Guldskoen inde i Prinsens Sal, men ingen kunde faa den paa. Endelig sagde Prinsen, om de havde nu ikke flere at føre frem. „Jo," siger Kokkedrengen „vi har en fedtagtig skidte en, vi kalder Fedte-Mette, hun er ude i Kjøkkenet." Ja, da skulde hun ogsaa ind. Den Gang hun nu kom og fik Skoen, kunde hun passe den. „Ja, du maa være af større Stand, end du ser ud til," sagde Prinsen, „dig vil jeg have." Saa gik hun ud og trak af hendes fedtede Klæder og i hendes Klædning, som hun nys havde ønsket sig, og da Prinsen saa hende i den, kunde han kjende, at det var den samme Frøken, han havde truffet i Kirken og snappet Skoen af Foden paa, og saa tog han hende til sin Kone, og saa kom hun dog til at bøge Guld i England.

Birte Marie Nielsdatter, Rejstrup.

Digitized by Google

41. Hjort, Vildbasse og Falk.

Et Par Folk havde en lille Dreng, som var noget kaad og selvraads. En Aften kom der en gammel Mand til deres Hus og bad om Kvarter. Ja, de havde ikke god Lejlighed, men hvis han vilde sove ved en lille Dreng, saa fik han at blive. Drengen sov, da han kom, og han sov, da Manden gik. Da han saa vaagnede om Morgenen, skreg han og sagde: „Der har ligget en Mand ved mig i Nat, og han har ikke fortalt mig en Save (ɔ: Sage).“ — „Ja, han er ikke langt borte,“ sagde Moderen, „naar du nu skynder dig at komme i Klæderne og render efter ham, saa kan du nok faa en at høre endnu.“ Han kommer saa efter ham og raaber: „Høj halløj! du har ligget hos mig i Nat og har ikke fortalt mig en Save.“ — „Ja, saa mænd min Dreng, det burde a ogsaa have gjort, men du kan faa en at høre endnu.“ De sætter dem saa begge paa Vejkanten, og han fortæller ham en Save. „Kan du nu betale mig Savegjæld?“ Nej, det kunde han ikke. „Ja, saa kommer du aldrig hjem til dine Forældre mere,“ og dermed skaber han ham om i en prægtig Kronhjort med store Takker, hveranden af dem var af Guld, og hveranden af Sølv. Aarsdagen efter skulde han saa møde paa samme Sted og betale Savegjæld, om han kunde.

Tiden kom, og han havde i det hele Aar løbet omkring som Hjort i Skoven, men han havde ingen Ting lært at betale Manden med. Næste Aar skaber han ham saa om i en Vildbasse med hverandet Sølvhaar og hverandet Guldhaar, og nu maatte han løbe omkring ved Bøndergaardene og se at faa Føden ved Dørene, som han bedst kunde. Han møder ved Manden, da Aaret er omme, men har endnu ingen Ting faaet at høre, saa at han kan faa sin Savegjæld betalt. Det tredje Aar skaber han ham saa i en Falk med dejlige glindsende Fjer, hveranden Fjer var af Guld, og hveranden af Sølv, og saa skulde han som sædvanlig møde, naar Aaret var omme.

Han flyver da hen til et Kongeslot, og der giver han sig til at æde med Hønsene. Da bliver en Pige den prægtige Fugl

vaer, der gaar ude i Hønsehuset, og hun smækker Laagen i, saa var Falken jo fangen. Nu løber Pigen ind til Kongen og fortæller ham det, og Fuglen bliver vist frem for ham. Der bliver strags hentet Snedker, som skal lave et Bur til den, og nu bliver den sat der ind og bliver fodret med Sukker og Tvebakker. Pigerne sad længe oppe om Aftenen og kartede og spandt, og under Arbejdet sad de og fortalte hverandre Historier. Det sad Falken i Buret og hørte paa, og nu kunde den betale Manden Savegjæld. Da nu det meste af Vinteren var gaaet paa den Maade, blev der gjort et stort Gjæstebud paa Slottet, og Kongen havde indbudt Gjæsterne mest for at faa den skjønne Fugl vist frem for dem. Buret blev aabnet, og Falken fik Lov til at flyve ud, for at de ret kunde tage den i Øjesyn. Men i det samme stod der et Vindue aabent, og saa fløj den der ud af.

Aarsdagen efter møder den Manden og kan nu betale Savegjæld. Saa kan han ikke gjøre den til flere Dyr, og Drengen bliver igjen Menneske. „Ja, det er godt nok," siger den gamle, „men nu er dine Forældre døde, og Huset er i fremmede Hænder, saa der er ikke noget for dig at komme hjem efter. Men dersom du ikke vil være for søvnig af dig, saa vil jeg give dig de tre Ønsker for Fremtiden, at du kan skabe dig om i de tre Dyr, du forhen har været i, naar du vil." Han takkede den gamle for Ønskerne og siger Farvel.

Paa Kongeslottet var der bleven Sorg, da Fuglen var borte. De havde jo været saa glade ved den og var nu helt elendige. Gjæstebudet var spoleret, og Gjæsterne var tagen hver til sit. Kort efter kom Drengen til Gaarden og spurgte, om de ikke havde Brug for en saadan Karl som han. Jo, de manglede just haardt en Staldreng, og saa blev han antagen.

Lige ovenpaa det blev der erklæret Kongen Krig, og han ruster alle hans Folk for at møde Modparten, men Drengen maa ikke komme med, ham ansaa de jo ikke for dygtig til Krigsmand. Han bad og tiggede om det, og endelig til sidst fik han Lov at komme med. De rejste i en 14 Dage, inden de

Digitized by Google

kom til Krigspladsen. Om Aftenen, som Slaget skulde staa Andendagen, var de ved at efterse, om de havde alle de Sager, de skulde bruge. Først da bliver Kongen vaer, te han har glemt sin Sabel hjemme, og han siger, at hvis nogen kan hente ham den inden 24 Timer, saa skal han faa Datteren og det halve Rige. Men det maatte jo ansees for en Umulighed, da de havde brugt 14 Dage til at rejse der hen. Drengen tager sig det imidlertid paa. Han gaar saa længe, indtil han er ude af Syne, og derefter skaber han sig i en Falk og flyver hjem til Gaarden. Der kommer han midt om Natten og banker saa paa Prinsessens Vindue og fortæller hende, hvad han er kommen efter. Hun lukker ham ind og er glad ved ham, for han leger for hende og viser hende mange Komplimenter. Først skaber han sig i en Hjort og løber rundt i Stuen, saa hun ret kan se ham. Derefter gaar han hen og lægger hans Hoved i hendes Skjød og siger, at hun kan brække to af hans Takker af, en Guldtak og en Sølvtak, og dem kan hun gjemme. Dernæst skaber han sig i en Vildbasse, og han løber omkring der inde og lader hende se det. Saa kommer han hen og lægger hans Hoved i hendes Skjød og siger, at hun skal tage to Børster, den ene af Guld og den anden af Sølv. Endelig skaber han sig i en Falk og flyver omkring der inde, og hun ser den og kan kjende den dejlige Fugl, de har haft i Bur. Han kommer og lægger hans Hoved i hendes Skjød, og siger, at hun skal tage to Fjer af ham, en Sølvfjer og en Guldfjer, og gjemme dem. Endelig siger han, om hun vilde nu ikke være saa god og binde ham Sabelen paa Ryggen, men saadan, at han kunde røre Vingerne, og saa binde den godt fast. Da det var gjort, byder han Farvel, og hun ønsker ham Lykke paa Rejsen.

Saa rejser han tilbage til Lejren noget før Dag, og da skaber han sig i en Dreng igjen. Men det var god Tid at mælde sig og han hugger da Sværdet i Jorden ved Siden af sig og lægger sig til at sove. Men nu var der en, der hed Ridder Rød, han havde faaet at se, at han var kommen, for

Digitized by Google

han kunde kjende Sabelen, og da han nu mærkede, at Drengen sov, saa gaar han hen og trækker Sabelen op og hugger Hovedet af ham. Sabelen tager han med sig, og det var knap, han kunde vente, til det blev Dag, og Kongen kom op, før han præsenterede sig for ham med den og siger, at han har selv hentet den. Kongen befaler saa, at nu for Eftertiden skal de vise Ridder Rød samme Ære som ham selv.

Imidlertid kommer den gamle Mand, der havde skabt Drengen om, ogsaa tilgaaende, og da han ser ham ligge der, og Hovedet er hugget af ham, saa ser han nøjere efter og kan da kjende paa Ansigtet, at det er ham, han har fortalt Historier for. Han tager ved Hovedet og spytter paa det tre Gange og kliner saa Hovedet til Halsen igjen. Drengen begynder saa at trække Vejret og snorke. „Hvordan er det, du ligger i det?" siger han den gamle. „Havde a ikke bedt dig, du skulde ikke være for søvnig af dig?" Ja, det kunde Drengen ikke svare andet paa, end han havde været træt, da han lagde sig. „Ja, nu vil a give dig et Ønske endnu, og det er, at du er skudfri for Fremtiden, og ingen kan lægge Haand paa dig." Kort efter støder de fjendtlige Partier sammen, og Kampen begynder. I Førstningen gik det ikke Kongen godt, og han maatte trække sig tilbage. Men saa skaber Drengen sig i en Hjort, for han var jo kommen hen til de andre, og saa løber han frem for Fronten af den fjendtlige Afdeling og giver nok et Par Svingninger ud for Flanken. Allesammen fyrer de paa ham, men ingen kan træffe ham. Imidlertid samler Kongen atter sine Folk, og Fjenden lagde ikke Mærke til det, for de blev ved at skyde paa Hjorten, indtil de andre gjorde Angreb paa Flankerne, og saa vandt de en fuldstændig Sejr.

Den, der nu især var glad og en stor Karl, det var Ridder Rød, og aldrig saa snart de var kommen hjem efter Felttoget, sagde Kongen til Datteren, at hun skulde ægte Ridderen. Hun vægrede sig ved det og sagde, at det var ikke ham, der havde hentet Sværdet. Men det nyttede ikke, hvad hun sagde, og hun maatte finde sig i sin Skjæbne. Brylluppet blev saa

Digitized by Google

bestemt, og der blev indbudt mange Junkere og Riddere. Den Gang Gjæsterne var samlede, kommer denher Dreng ind og skaber sig i en Falk og flyver omkring der inde. Hver Gang han fløj forbi Ridder Rød, saa gav han ham et Dask af hans Vinge. Ridder Rød brummede og sagde, at de skulde faa den ud. Men han var ikke saa let at faa fat paa. Saa flyver han hen og lægger hans Hoved i Prinsessens Skjød og siger, hun skulde komme med de to Fjer og spørge Gjæsterne, om de passede ikke der. Det gjorde hun, og de sagde jo, det maatte de tilstaa. Saa skaber han sig i en Hjort og render omkring, og hver Gang han kom forbi Ridder Rød, saa kastede han Takkerne i hans fine Klæder, saa de til sidst kom til at hænge i Rægler ned ad ham. De prøvede at tage i den, men det var jo ikke saa let. Ridder Rød han brummede jo ad det. De andre tykte, de kunde kjende Hjorten fra Krigen, for de havde lagt Mærke til, den havde mistet et Par Takker. Saa kom han og lagde Hovedet i Prinsessens Skjød, og sagde til hende, om hun vilde nu komme frem med de to Takker, hun havde, og spørge Gjæsterne, om de ikke passede. Det maatte de tilstaa. Endelig skaber han sig i en Vildbasse, og den løb omkring der inde. Ridder Rød sad jo imidlertid og var noget surmundet, for han kunde nok mærke, dether vilde gaa ham imod, og hans Nedermund hængte noget langt ned. Da nu Vildbassen løb sidste Gang forbi ham, da springer den op og bider Nedermunden af ham. Saa løber den hen og lægger Hovedet i Prinsessens Skjød, og saa siger han, hun skal tage de to Børster, hun har, og sætte til og spørge Gjæsterne, om de ikke nok kunde passe. Hun hentede dem, og de tilstod godt nok, at det var de rigtige. Saa siger hun, at alle de Dele havde hun faaet den Nat, da han hentede Sabelen. Dermed gjør Vildbassen sig til et Menneske, og han beder dem nu, om de vil føre Ridder Rød ud med lige saa stor Skam, som de havde ført ham ind med Ære. Han kom da i en piggeret Tønde, og der blev spændt 6 Vildlapper for, og de blev jaget ud i Skoven. Til sidst slæbte Tarmene ud af Tønden

Digitized by Google

bag efter ham, og dersom han har ikke tabt dem, saa slæber han med dem der endnu. Drengen fik Prinsessen, og de lever lykkelig og glad. Peder Lavrsen, Hjortsted.

42. Prins Karl paa det forhegsede Slot.

Der var en Konge i England, han havde tre Sønner, og den yngste af dem hed Karl. Han gik en Dag ude i Haven, og da var der noget, der sagde til ham, at der et Sted ude i Verden var tre Prinsesser, og dem skulde de tre Brødre have. Men de skulde sejle efter dem og bare lade Skibet gaa, efter som Vinden drev det. Det fortalte han sine Brødre og sin Fader, og de fik saa et stort Skib udrustet og vilde ud at finde de tre Prinsesser. Saa sejlede de efter Vinden i lang, lang Tid, og til sidst kom de til en lille Ø. Der gik de i Land, for de vilde op at se sig om. De andre to blev nede ved Skibet, men Karl, der var den mest modige, gik først i Land.

Han gik saa længe, til han kom til et Træ, der bar Guldæbler i den ene Side og Sølvæbler i den anden Side. Saa tog han en Knald Jord og kylte op i Træet, for han vilde slaa et af Æblerne ned. Da hørte han en, der sagde: „Det maa du ikke, Prins Karl af England." Han blev forundret over at høre den Røst og gik saa der fra igjen. Endelig fandt han et lille Hus, og da han kikkede der ind, fik han Øje paa en Hest, som stod der inde. Den sagde: „Naa, det er dig, der er kommen efter de Prinsesser; de er her paa denher Ø, og nu skal a sige dig, hvordan du skal faa dem. De er i et Bjærg her tæt ved og sidder og venter efter dig, for de véd godt, at du kommer. Naar du kommer og banker paa, saa lukker de op og følger med. I Dag er Dragen ikke hjemme, og saa maa du strags gaa der hen, men du skal komme herom og tage mig med ned til Skibet. Lad mig nu se, du stræber."

Han gik ogsaa til Bjærget og fik Prinsesserne ud, og de var saa glade ved ham, at han skyndte sig ned til Skibet med

Digitized by Google

dem og glemte at gaa om og tage Hesten med. Ligesom de saa skulde til at sejle, kom han i Tanker om Hesten, og han gaar saa op igjen for at ville have ham, og forbød de andre at sejle, inden han kom igjen. Han skynder sig saa op til Huset. „Du havde nok nær glemt mig," siger Hesten, „men lad mig nu se, du stræber at faa mig ud." — „Ja, hvordan skal a faa dig ud af det lille Hul," siger Prins Karl. „Jo, du skal tage det Stykke Reb og trække mig ud med." Han gjorde det og fik ogsaa godt nok Hesten ud, men da han kom ned til Stranden med den, da var de andre sejlet deres Vej. „Det var, for det du glemte mig første Gang," siger Hesten, „men nu maa du gaa hen og tage de Guldæbler af Træet, du véd nok, og saa maa du komme og sætte dig op paa mig."

Da han havde faaet dem, satte han sig op, og saa red han saa stærkt han kunde op i Luften og langt ud over Havet. „Du maa binde dig godt fast med Rebet," sagde den til ham, „at du ikke skal falde af." Til sidst skulde han vende sig om og se, hvad han nu kunde se. „Aa," siger han, „a kan se ligesom en lille Sky langt bag ved os." — „Ja, det er Dragen, der kommer efter os. Hold dig nu endelig godt fast, nu skal vi ned paa Bunden af Havet." Saa skred de der ud, og Hesten den rendte, til de var kommen udenfor Dragens Rige. Derefter satte den op i Luften igjen.

Da de atter havde redet et langt Stykke, sagde Hesten: „Se dig frem, og se efter, hvad der nu er." Ja, nu kunde han se en lille Sky langt henne. „Det er en Ø, du kan se, der har Dragen en Søster, og der skal vi hen at bede." Da de saa kom til Land, dalede de ned paa Jorden. „Kan du nu finde en god grøn Plet til mig," siger Hesten, „te a kan finde noget at æde, og saa gaar du op paa Slottet. Dronningen har gjort det Løfte, at det første kristne Menneske, der kommer paa hendes Slot, skal faa et Ønske opfyldt. Du gaar saa derind, men du maa ikke forlange nogle af alle de Herligheder, hun viser dig, du skal blot sige, at du vil have den gamle Lampe, der staar bag Døren, den kan lyse i syv Aar uden baade Tande og Tran."

Digitized by Google

Saa gaar han altsaa ind paa Slottet. Dronningen viste ham mange Herligheder og spurgte, hvad han ønskede sig af det, saa skulde han faa det, men han turde ikke tage noget af det, for det Hesten havde forbudt ham det, han sagde derimod, at han vilde have den gamle Lampe, der stod bag Døren. Til sidst maatte hun give ham den, da han nu ikke vilde have andet, men hun holdt jo ikke af at blive skilt ved den. Saa gik han ud til Hesten igjen. „Du tøvede rigtig nok længe," sagde den, „men du fik da Lampen." Saa kom de af Sted igjen, og en lang Tid efter siger Hesten til ham: „Se dig frem og se efter, hvad der nu er." Ja, nu kunde han igjen se en Sky langt henne. „Det er et Slot, og der har Dragen en anden Søster, der boer. Nu maa du se at finde mig en god grøn Plet, te a kan faa noget at æde, ellers kan a ikke holde det ud, og saa gaar du ind paa Slottet. Dronningen der har ogsaa gjort det Løfte, at det første kristne Menneske, der kommer, skal faa et Ønske opfyldt. Saa forlanger du en gammel Dug, der ligger oppe paa Hylden, den kan give baade Spise og Drikke, naar man breder den ud. Andet maa du ikke tage. Der er Herligheder nok, hun vil give dig, og de er meget villere end paa det andet Slot, men du skal ikke se efter det. Naar du nu har faaet Dugen, kommer du ned til mig igjen."

Han gaar nu op paa Slottet. Dronningen var venlig imod ham og viste ham mange Herligheder; han havde aldrig nogen Sinde set Mage. Saa spurgte hun ham, hvad han ønskede sig af det, for han skulde faa det, ihvad det saa var. Ja, saa vilde han gjærne bede om den Dug, der laa oppe paa Hylden, og han fik den ogsaa og kom ud til Hesten med den. „Det var godt, du fik den," sagde den, „saa snart du nu vil have noget at spise, saa kan du lige brede den ud." Han pakkede saa sine Sager sammen og satte sig op paa Hesten, og de red. Langt om længe siger den igjen: „Se nu frem ad, om du kan se noget." Ja, han kunde igjen se en Sky langt henne. „Det er et Slot, og der har a en Søster, der boer. Der skal vi til og bede, og du skal se at finde. mig en god grøn

Digitized by Google

Plet, te a kan faa noget i Livet. Saa kan du gaa ind paa Slottet; men der er Vagter af alle Slags vilde Dyr, baade Løver og Bjørne, og de sover kun én Time lige i Middagsstunden. Saa skal du pasſe at gaa der op netop i den Tid, og du skal komme ud igjen inden en Time, ellers vaagner de, og saa slipper du ikke igjennem. Du har blot at sørge for at komme ud i rette Tid, og saa maa du tage det Fyrtøj med dig, der ligger bag Døren."

De kommer saa i Nærheden af Slottet, og han stod af og gik der op. Der stod tolv Dyr af hver Slags paa Vagt, men de sov, og han kom ind og saa sig om. Der var baade fin og kjønt. Fyrtøjet fandt han bag Døren, og saa kom han ind til en Prinsesse, der laa i en Seng og sov. Han var i Sengen ved hende en lidt, og da han gik, skrev han hans Navn over en Dør, hvor der sjælden kom nogen. Nu skulde han til at skynde sig for at komme ud, og Dyrene var ogsaa ved at vaagne og brølte ád ham, da han sprang ind imellem dem. Men saa havde han de Guldæbler i Lommen, og dem kylte han til dem imellem. De saa paa dem, og han var da saa heldig at slippe ud. Nu kom han hen til Hesten. „Det var nok nær gaaet dig galt," sagde den, „men du gjorde dig vist ogsaa vel næsvis."

Saa red de til England. Da de kom der, sagde Hesten: „Nu skal du pasſe godt paa det Stykke Reb, du har der, og du skal bare trække i det, naar du ønsker, a skal komme til dig. Mig skal du ellers ikke bryde dig om, blot du kan hytte dig selv." Saa kom han hjem til hans Forældre og Brødre; men de lod, som de ikke kjendte ham. Brødrene havde holdt Bryllup begge to og sagt for Forældrene, at han var druknet, for de vilde selv have Riget. Han blev da kylt ned i Løvekulen, og der sad han i syv Aar. Han bredte hans Dug og tændte hans Lampe, og saadan kom han godt over det, og Løverne sad og saa paa ham og gjorde ham ingen Skade.

Nu skal vi høre, hvordan det gik med Prinsessen paa det forhegsede Slot. Da Tiden kom, fødte hun en Søn, men vid-

Digitized by Google

ste jo ikke, hvem der var Fader til Barnet. Da Drengen var syv Aar, kom han en Dag ind i det Kammer, hvor Prinsen havde skrevet sit Navn, og saa kom han og fortalte Moderen, at der stod skrevet: Prins Karl af England. Hun forstod da strags, at det var ham, der havde været der. Hun fik nu udrustet nogle Skibe og fik en Hær med sig, og saa drog hun af og tog Sønnen med sig, idet hun sagde: „Nu skal vi hen til England og hente din Fader.“ De blev ved at sejle, til de kom til Hovedstaden. Da skikker hun Bud i Land og lader sige, om hun kan faa Prins Karl i Tale. De lod svare igjen, at han kunde ikke komme, for han var ikke hjemme. Hun sender atter Bud, at han skulde komme, ellers stak de Ild paa Slottet. Det saa jo galt ud, og saa blev det bestemt, at den ældste Søn hellere maatte gaa der ned. Der var bredt Skarlagen fra Skibet og op til Slottet, og da det var meget finere end det Skarlagen, han havde set, saa tykte han, det var for godt at træde paa, og derfor gik han ved Siden af det. Da staar Sønnen ved Prinsessen og siger: „Er det min Fader, der kommer?“ — „Nej, det er ikke,“ siger hun. Saa kommer han der ned. Hun spørger ham, om han var Prins Karl af England. Ja, han var. „Hvad saa du, da du var paa mit Slot?“ Han fortæller saa op om, at han havde set et Regiment Soldater og saa det og det, ligesom de nu havde det her. „Nej, du er nok ikke den rigtige,“ siger hun, „gaa du hjem og sig, at hvis Prins Karl ikke kommer i Morgen, saa skal der blive stukket Ild paa Slottet.“

Anden Dagen skulde den anden Søn af Sted. Han turde heller ikke gaa hen ad Skarlagenet, men gik ved Siden af der ned. „Er det min Fader?“ sagde Drengen. „Nej, det er ikke,“ siger hun. Hun spørger ham saa, om han var Prins Karl fra England. Ja, han var. „Hvad saa du, da du var paa mit Slot?“ Han giver sig ogsaa til at fortælle om Soldater. „Nej, du er heller ikke den rigtige, gaa du hjem og sig, at hvis han nu ikke kommer i Morgen enten levende eller død, saa skal der øjeblikkelig blive stukken Ild paa Slottet og Sta-

Digitized by Google

den, og hvis I ikke kan skaffe ham altsammen, saa vil jeg dog have et Ben af ham." Da han kommer nu med den Besked, saa skal de hen og se, om de ikke kan finde et Ben af ham i Løvekulen, og de siger til en Mand, der var dømt fra Livet, at hvis han kunde skaffe det Ben, saa vilde de skjænke ham Livet. Han kommer saa der ned, og da sidder Prins Karl lyslevende der nede. Han kommer saa op. Der kommer én ned for at spørge til, om de kunde faa Benet, og han kommer hjem og fortæller, at Prins Karl nu er kommen op. Saa kom begge Brødrene og tiggede og bad ham, at han endelig ikke maatte gjøre dem Fortræd. Det lovede han. Saa vilde de have ham med ind at faa andre Klæder paa. Nej, det vilde han ikke, og han gik, som han var, langs ned ad Skarlagenet. Prinsessen stod med sin Søn der nede ved Enden af det. „Er det min Fader?" siger Drengen. „Ja, det er." Hun spørger ham, om han er Prins Karl af England. Ja. „Hvordan var det paa mit Slot, da du var der?" — „Der var Løver og Bjørne til Forvagt," og han fortæller saa i det hele, hvad han havde set. Nu kunde hun jo strags høre, at han var den rigtige. Om han vilde nu med hende hjem? Ja, det vilde han gjærne.

Men inden han drog af, kom han i Tanker om Hesten, og saa trækker han i Rebet og trækker ham til sig. Saa siger Hesten: „Nu kan du gjøre mig en Tjeneste for alle de andre, a har gjort dig. Du skal hugge mit Hoved af og sætte til min Hale." Nej, det kunde han da ikke nænne til, det var den ham alt for gjæv til. „Ja, saa vil du altsaa ikke hjælpe mig." Jo det vilde han godt. „Ja, saa maa du ogsaa gjøre det." —„Saa faar a jo til det, ihvor svært det er." Da han saa faar Hovedet sat til Halen, stod der en Prins for ham, han havde været skabt om. Han vilde have den tredje Prinsesse, der endnu var ugift oppe paa Slottet, det var netop hende, Prins Karl skulde have haft. De holdt saa Bryllup, og saa jog han de to slemme Brødre væk og blev Konge i Landet. Men Prins Karl rejser hjem med hans Kone, og saa lever de godt begge Steder. Mads Hansens Enke, Sterregaard.

Digitized by Google

43. Den tossede Karls Giftermaal.

Der var en Gang en Enke, hun havde en Søn, og han var jo slet ikke saa lidt tosset. Nu kom Konen i Tanker om, at det kunde gaa bedre, naar han blev gift, at han kunde have en, der kunde raade ham, og saa skulde de have Gaarden. Saa var hun henne at fri for ham til en rig Pige, for Konen hun var selv rig, og hun vilde jo ogsaa have, han skulde have en rig. Hun fik godt nok ja, og saa skulde der være et stort Forlovelsesgilde, og de skulde have baget til det. Altsaa skulde Sønnen til Mølle. „Ja, nu er her fire Tønder," siger hun til ham, „saa kan du sige, der bliver dobbelt saa mange en anden Gang." Det var jo til Bryllupet, hun mente, for det skulde være dobbelt saa stort. Men saa skulde han sidde og sige det hele Tiden, helsen kunde han ikke huske det. Men til sidst gik det fejl for ham, og han sagde: „Fire Tønder i Aar og dobbelt saa mange et andet Aar," og omsider blev det til: „Fire Skjæpper i Aar og dobbelt saa mange et andet Aar."

Saa kom han om ved en Mand, der gik og saaede Havre. Han troede jo, han sad og snakkede om, te han skulde ikke avle mere end otte Skjæpper, nu saaede han endda en hel Tægt. „Du maa skamme dig, du siger, a skal ikke avle mere," og saa gav han ham et Par Rap af en Kjæp. „Ja, hvad skal a da sige?" — „Du skal sige 100 i Aar og dobbelt saa mange et andet Aar, det kunde da bedre passe." Ja — a, saa sad han jo og sagde det. Da kommer han imod en Ligskare, og de troede jo, han sad og ønskede, der skulde dø saa mange til næste Aar. „Du maa skamme dig, du sidder og ønsker det, at der skal dø 100 i Aar og dobbelt saa mange et andet Aar." — „Ja, hvad skal a saa sige?" — „Du skal sige: Gud glæde hend Sjæl." Saa sagde han jo det, ilav han kjørte videre. Da kom han imod en Mand, der kom slæbende med et Helmis, som skulde hen til Rakkeren at flaaes. „Skal du spotte!" siger han, „skal du sige: Gud glæd hend Sjæl, naar en slæber med et dødt Helmis, du er ikke bedre værd end at faa en Dragt Prygl," og han gav ham saa et Par Rap. „Ja hvad skal a da sige?"—

Digitized by Google

„Slæb af med hende, den Tæve!" Naa, saa sad han og sagde det, og saa kom han imod en Brudeskare. De troede jo, det var Bruden, han gjorde Nar ad, og saa siger de: „Du maa jo skamme dig! skal du sidde og gjøre Nar ad hende, det har været en grumme ordentlig Pige," og der var nogle af dem, der var med, som gav ham nogle Hug, de tykte jo, han havde godt af at faa noget for hans Munds Skyld. „Hvad skal a da sige?"--„Du skal sige: Hun hejj, her staar det vel til!" Saa sagde han jo det, og endelig naaede han til Møllen. Men da var der kommen Ild i den lige før, og den stod og klinkbrændte. Han kjørte om for Døren, ilav han nu sad og sagde det, og da de andre jo havde travlt med at bære ud af Sagerne, sagde Mølleren: „Nok har a travlt med at bjærge ud af det, men a kommer da lige vel til at give dig en Vending Hug, det har du godt af." Saa gjennembankede han ham saadan med en Kjæp, te han havde ondt ved at kjøre hjem. Da han kom tilbage til hans Moder, var han jo sølle tilredt, og intet havde han faaet malet. Hun maatte selv til at læsse Bryllupskornet og det andet Korn paa og kjøre til en anden Mølle.

Forlovelsesgildet blev saa holdt, og der blev lyst, og saa skulde han hen at bede til Bryllup. Saa siger Moderen til ham: „Lad mig nu se, lille Søn, du skikker dig godt, og i Fald du skulde faa nogen Skjænk, faa det saa op at age, saa behøver du ikke at bære paa det." For i gammel Tid var det Skik, de gav Skjænk, og det fik de med dem hjem, naar de bøj til Bryllup. Ja, det skulde han nok. Det første Sted han kom, havde de det smaat, de havde ikke andet at give ham end en Stoppenaal. Saa gik han jo og bar paa den, men da kommer han til en Mand, der kom kjørende med et Læs Hø. „Hør, lille Mand," siger han, „kan a ikke faa min Skjænk op at age?"—„Ja, hvad har du?" siger Manden. Ja, han havde en Garn-Synaal. „Den kan du jo stikke ind i Høet." Lav Manden saa havde kjørt et Stykke, skulde han en anden Vej, og saa skulde han jo have hans Synaal igjen. Men han

Digitized by Google

kunde jo ikke finde den, og han plukkede ud af Høet, men kunde lige godt ikke finde den. Endelig siger Manden: „Nu skal du høre op med det, a vil ikke have mit Hø omvradt for en Garn-Synaal.“

Lav Sønnen saa kom hjem, siger Moderen: „Naa, hvordan er det gaaet dig i Dag, hvor er din Skjænk henne?“ Ja, saa fortalte han jo, hvordan det var gaaet, og hvordan han havde faaet hans Garn-Synaal op at age. „Det var ogsaa noget sært noget at sætte en Garn-Synaal i et Hølæs, den kunde jo have sat oppe paa Skyggen af din Hat, eller ogsaa paa dine Ærmer eller Opslagerne paa din Kjole, det var jo ikke noget at bære dig saadan ad,“ og hun var noget ond lige i Tiden. „Ja, Moder, det vil a gjøre i Morgen,“ siger han.

Det næste Sted han kom paa Dagen efter, der gav de ham fire Pund Smør. Det, han kunde stille i Skyggen af hans Hat, det satte han der op, og paa hans Ærmer og ned for af hans Kjole der smurte han det andet. Nu var det saadant dejligt Solskinsvejr den Dag, og saa bredte det, te det løb langs ad ham, og han var snart helt ukjendelig, da han kom hjem, af Smør og af Støv. „Men hvordan er det du ser ud, og hvor er din Skjænk?“ siger Moderen. „Ja, den er bred (ɔ: smæltet),“ svarer han. „Hvad fik du, og hvor har du haft det?“ Ja, han forklarede hende jo, hvordan han havde baaret sig ad. „Det er da noget sært noget med dig, nu er dine Klæder rent ød, hvad skal a nu gjøre!“ og hun klagede sig jammerlig ved det. „Du kunde jo have bunden det i dit Lommeklæde og put det i din Lomme.“ — „Ja, Moder, det vil a gjøre i Morgen.“

Det Sted han kom Dagen efter, det var ogsaa et Smaasted, og saa havde deres Hund lige faaet Hvalpe. Han var saa grov glad ved dem, og de gav ham da én af dem, det lod til at være det bedste, han kunde faa. Han fik den bunden i hans Lommeklæde og put i hans Lomme, og saa gik han hjem ad. Lav han kom hjem, sagde Moderen: „Naa, hvordan er det gaaet dig i Dag?“—„Du kan aldrig tro, hvad a har faaet i Skjænk,“ og han begyndte at løse Klædet op. Da var Hunde-

Digitized by Google

Hvalpen jo kvalt. „Aa, det er da og noget sært noget at putte Hvalpen i Lommen, saadan en skulde du jo have faaet et lille Reb paa, den kunde have løbet æbag efter dig." — „Ja, Moder, det vil a gjøre i Morgen."

Det Sted han kom Dagen efter, der gav de ham en Flæskbøste, og han havde jo taget et Reb med i hans Lomme, det bandt han om Flæskbøsten, og saa slæbte han af hjem ad med den bag efter sig. Saa havde de saa mange Hunde i den By, han skulde igjennem, og de gav sig jo til at knave i dether Flæsk, saa ilav han kom hjem, da havde han ikke andet end Ben tilbage, og han var saa forvarmet, te Sveden den haglede ned ad ham, han havde jo der slæbt paa alle Byens Hunde. Benene smed han ud i Tørveklaad-Enden, og lav han saa kom ind, siger hans Moder jo strags: „Naa, hvordan er det gaaet dig i Dag?"—„Ja, det er gaaet mig godt," siger han. „Hvor er din Skjænk henne?" — „Ja, den har Hundene ædt, og Benene ligger her ude i Tørveklaad-Enden." Han fortalte saa, hvordan det var gaaet ham. Ja, det var jo da noget Tosseri, som han havde gaaet og baaret sig ad. Det var da godt, den Byden havde nu Ende.

Da saa Bryllupsdagen kom, saa siger hun: „Du maa hellere komme i mine Klæder, og saa kan du blive her hjemme og koge Onden, og saa maa a tage med til Kirke, for det kan du jo slet ikke have med at gjøre." De var nemlig saa lig med hverandre, te det kunde godt lade sig gjøre, og saa bytter de Klæder. Da hun skulde te'n, saa siger hun til ham: „Lad mig nu se, du holder Suppen godt i Kog, og saa ligger der Peber og Allehaande paa Kakkelovnen, du kan komme paa." Nu havde de en Hund i Gaarden, der hed Allehaande, og en Kat, der hed Peberhale, og de laa begge under Kakkelovnen. Saa troede han jo, det var Katten Peberhale og saa Hunden Allehaande, han skulde komme i Suppegryden, og han tog fat i dem begge to og kom dem deri, lav den kogte allerbedst. Lav de saa kom hjem fra Kirken, smuttede hun ad Kjøkkenet til ham, og de byttede saa Klæder igjen. „Naa, hvordan er det gaaet?"

Digitized by Google

siger hun. „Det er gaaet godt, og nu er det saa mørt, en kan plukke Haarene af det.“ — „Hvad er det, du siger?“ — „A siger, det er saa mørt, a kan plukke Haarene af det.“ Nu skal hun jo til at se, da laa Hunden og Katten i Gryden og var kogt. Saa siger Moderen: „Det er en sølle Sag med de Suppe. Nu er de helt ød, og baade Hund og Kat er ogsaa ød, ind ad med dig, at vi kan komme til Bordet.“ Saa gav hun sig til at smøre en hel Hoben Smørrebrød og kommer ind med det til Gjæsterne. De maa endelig tage til Takke med det-her, hun havde ingen Suppe til dem, for der var falden en Sten ned i Skorstenen og havde slaaet Suppegryden i Stykker, lav hun lige havde faaet dem færdige. Men nu skulde hun snart faa nogle andre Suppe kogt til dem. Hun fik dem jo ogsaa omsider færdige, og saa fik de dem paa Bordet. Nu havde hun ogsaa sagt til Sønnen: „Lav I nu har faaet Suppen spist og skal til Kjødet, saa skal du samle dine Ben kjønt sammen og lægge dem op paa Lerkenen.“ Han troede saa, det var hans egne Ben, og da nu Kjødet var bleven sat paa Bordet, saa fik han hans egne Ben lagt op paa Lerkenen med Støvlerne paa. Saa kunde Bruden jo nok mærke, det var ikke den samme Karl, der sad ved Siden af hende nu, som hun havde haft med sig til Kirke, og hun var nu allerede kjed af ham, saa hun tænkte alvorlig paa, te hun vilde se efter, om hun ikke kunde komme hjem igjen med hendes Familie, naar de tog te'n, og hun fik snakket med dem om, te de skulde vente efter hende, naar de fik forspændt, for saa vilde hun prøve paa at liste sig ud fra Brudgommen.

Nu kom Tiden, de skulde ligge i Brudeseng inde i Stuen, og de skulde da til at trække af Klæderne, baade Brud og Brudgom. Men hun sagde, hun var syg, hun skulde te'n at ud. Om han kunde ikke sige hende, hvor hun kunde gaa hen? Ja, hun kunde gaa ind i Faarestien, den var lige ved Siden af Stuen. „Men maa a ikke komme med dig der ud?“ Nej, det maatte han ikke, men der hængte nogle Tøjrer der inde, og nu vilde han sætte et Tøjr paa hendes Arm, saa kunde hun fly

Digitized by Google

ham den anden Ende af det, saadan at han kunde ligge og holde ved det. Hun fløede ham altsaa Enden af Rebet i Haanden og gik saa ud og satte Tøjret om Halsen af et Faar. Da det var nu i Orden, gik hun ud til hend Familie og kom paa Vognen, og de kjørte hjem. Da hun nu ikke kom ind i Stuen igjen til Brudgommen, saa gav han sig til at rykke, og rykte jo saa længe i dether Faar, te det omsider kom ind til ham. Han var jo i Seng, og Lyset var sløt, saa han kunde ikke se, hvad der var i Rebet. Han mente jo, hun skulde komme i Sengen omsider, men hun kom jo ikke. Saa raabte han fram til hans Moder: „Hun vil ikke i Sengen." — „Ja, du kan jo hjælpe hende," siger Moderen, „hun er jo fjalet, tag du kun ved hende og hjælp hende der op." Han blev ved at rykke og fik omsider Faaret hen til Sengen. Det kunde jo ikke godt taale den Behandling og stridsede svært imod. Saa begyndte han at tage i det og trække det op til sig. „Moder," siger han, „hun er laadden." — „Hvad siger du!" svarer hun, og saa kom hun jo ind med Lyset. Nu viste det sig, hvad det var, og Faaret var halvdød. Bruden var væk og blev væk, og saadan endte det Bryllup. A troer ikke, han prøvede paa at blive gift siden.

Snip snap snud',
nu er denher Historie ud',
nu ta'r a æ Tap a æ Tønd',
saa kan du begynd'.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

---

44. „Til Kukmanden kom."

Det var en nøg Avl et Aar, og mine Forældre sad i smaa Kaar; de havde to Sønner hjemme, mig og min Broder, for ingen af os havde Plads, og vi var endda vogsne begge to. Saa blev min Broder sendt væk, han skulde op ad Kolding-Kant og se at faa sig en Plads. Han kommer ogsaa til et Sted, hvor han skal tærske for Tønde, og de gjorde den Ak-

Digitized by Google

kord med hinanden, at han skulde have 8 Skilling for Tønden, og naar Tærskningen slap op, skulde han fremdeles have 8 Skilling om Dagen, saa længe til de hørte Kukmanden, saa var Tjenesten forbi. Han bliver ved at være der, indtil en Dag før, da bliver han og Husbonden uklar, og han tager hans ene Øre, og saa kan han rejse med det. Naa, han kommer hjem, og a rejser strags der op for at faa den Plads. Vi gjorde lige saadan en Akkord, men a skulde have dobbelt saa meget om Dagen, og den, der gjorde sig først ond, skulde af med sit ene Øre, og a skulde hjem, naar vi hørte Kukmanden. Det bliver saa skrevet os imellem paa stemplet Papir, og a skal saa til at begynde min Tjeneste. Den første Dag skal a tærske Rug, a kan aldrig glemme det. Hen imod Aften vil a kaste og have af Loen. Saa kommer Manden op og spørger mig om, hvi a kaster. „Jo,“ siger a, "vore Nabofolk har lovet at bage mig det i Brød. Det bliver du vel ikke vred over?“ Nej, han svarer meget langsomt nej.

Næste Dag tærsker a toradet Byg. Hen ad Aften fejer a af Loen igjen og giver mig til at kaste. Saa kommer Manden: „Hvordan nu?“ — „Jo, a har lovet vore Nabofolk, te de skulde faa en halv Tønde til Gryn og en halv Tønde til Malt, a kunde faa noget hovsomt Øl der omme ved dem. Det er du vel ikke vred over?“ Nejj, han trækker det saa langsomt. Næste Dag skulde a tærske Havre. A giver mig i Kløø med det. Ved Aftenstid giver a saadan en god Kvie, vi havde, en Løbfuld af Havren. Anden Dag vil den ikke æde. Da kommer Manden og siger, om a er ikke klog paa Kreaturer. Nejj. Ja, for han havde en Kvie, der slet ikke vilde æde, og han var noget vant for den. Saa var vi ude at se til den. Men vi kunde jo ikke forstaa, hvad den fejlede. A giver den saadan en Løbfuld hver Aften, og Dyrlægen var ved den, og den vilde ikke æde. Omsider bliver Kvien helt fed. Saa vil Manden have den til Kolding og solgt til en Slagter. Men da a hører det, faar a en Strikke paa den, og a trækker af. Saa kommer Manden: „Hvor vil du hen?“ — „A vil om til

Digitized by Google

vor Nabos, de har lovet at slagte mig den, a skal have noget Kjød, for Maven kan ikke holde til det ene Øl og Brød. Det er du vel ikke vred for?" Nejj, han siger det noget langelig. Nu havde a jo noget til Føden.

Saa faar a snart optorsken og skal til at plove. Manden havde et Par gode fire-aars, og de var nær blevne mig til overs. Saa sælger a dem til en Landpranger for 220 Daler kurant. A tager Drættet med hjem og Plovstangen, og kommer syngende ind ad Gaarden. Da kommer Manden og er noget barsk at se paa. A giver ham de 200 og beholder selv de 20, saa havde a da en Skilling at bruge. Manden han kjøber nu et Par gamle Krikker, og dem lidde a godt, for de var saa stive, de kunde ikke lægge dem, og naar a om Aftenen lod Drættet hænge paa Hofterne af dem, saa havde a det altid ved dem om Morgenen, naar de skulde for.

Saa falder det ind, min Husbond skulde til Alters, og saa spørger Konen mig, om a kunde passe Barnet imens. A siger ja, naar de vilde lave en Kludepatte til det. De skjæfter dem til og skal til Alters, og a kommer ind og skal passe Barnet. Men aldrig saa snart de var gaaede, saa begynder Barnet at skrige, og det blev det ved med, hvor meget a sang. Saa vilde a til at se, og da havde det gjort sig uren i Buggen. A faar et Kar Vand ind og pumper Barnet saadan op og ned i Karret og renser det godt, men det skriger lige stærkt. Saa hitter a paa, da det nu var koldt, at binde et Klæde under Armen paa det og hænge det op i Røg i Rundetræet, og saa sætter a dygtig Ild paa, det kunde blive tørt. Det røgte, saa det næsten saa ud, som a kunde have sat Ild i Huset, da de kom fra Alters. Saa kommer Konen farende, som det var ilde fat. „Hvor er Barnet?" skriger hun. „Her er det." Hun river Barnet ned og splitter Klædet ad, og saa havde det endda slet ingen Skade taget.

Men saa snakker de sammen om, at de vilde blive mig kvit, for a gjorde nok en Ulykke til sidst. „Ja, det skal a hitte paa Raad for," siger Konen, „i Aften vil a kravle op i

Digitized by Google

Toppen af et Træ og give mig til at kukke, og saa kan du hente ham og give ham hans Løn, for naar han hører det, skal han jo rejse.“ Saa, da a hører det, gik a om til vor Nabos og fik en bitte Bøsse, og a lader den. Om Aftenen kommer Manden og siger: „Nu kan du følge med om i Haven, Johan, nu er Kukmanden kommen,“ han vilde saa lægge sig ved Diget og høre, hvad Udfald det fik. — „Ja, a vil lige jage mig i en Trøje,“ siger a, og saa tager a Bøssen under den og gaar om i Haven. Da kukker hun jo lystig. „A tror, ingen rigtig Kukmand det er,“ siger a. „Jo,“ siger han. Saa lægger a Bøssen til og skyder hende i det ene Framknæ, te hun dejser ned paa Jorden. „Det bliver I vel ikke ond over?“ siger a. Jo, saa bandede han, og han var ogsaa helt gal. I det samme kom vor Nabo der om, og saa tager vi hans højre Øre, og a tager dobbelt Dagløn for hver Dag, a har været der, og saa gaar a hjem. Øret har a med mig, og det bliver sat til min Broders Hoved. Det groede godt nok til, og det blev saa pænt, at ingen kunde se det, der var blot en bitte Rimp. Men han kom aldrig til at høre med Øret. A betalte Doktoren for hans Ulejlighed og beholdt endda nogle Penge tilovers. Saadan fik a hævnet, hvad Skade der var sket.

Johan Worm, Sundby, Mors.

---

45. Pigen og Tussen.

En bitte Pige tjente ved en gammel Kone, der ikke rigtig kunde høre. Saa stod hun en Dag ude ved Kjelden og toede op, og da faldt der en Sølvske ned for hende i Brønden. Hun græd og klagede sig, for hun vidste jo, at naar den gamle Kone savnede den, saa skulde hun nok komme til at betale den. Da kom der en Tusse kravlende og sagde: „Vil du gjøre, hvad a beder dig, saa skal du faa Skeen.“ Det gik hun ind paa, og saa hoppede den ned i Brønden, dukkede under Vandet og kom snart efter tilbage med Skeen i Gabet. Nu var den Sorg da slukket. Men saa om Aftenen, da de sidder allerbedst inde i Stuen, saa begynder det at synge uden for Døren:

Digitized by Google

„Luk op for mig, min ædle Mo'r,
min Jomfru god,
du husker vel, hvad du lovede mig
ved Brønden, der du stod."

—„Hvad er det, det synger," sagde den gamle, „a kan ikke rigtig høre det." Ja, saa sagde Pigen det og fortalte, hvad hun havde lovet, „men a véd da, a skal ikke lukke op for en Tusse." — „Jo, du skal," siger den gamle. Naa, saa lukkede hun Døren op, og den kom ind. Den sagde strags:

„Dæk Bord for mig, min ædle Mo'r,
min Jomfru god,
du husker vel, hvad du lovede mig
ved Brønden, der du stod."

—„Hvad siger den?" spurgte den gamle. „Han siger, a skal dække Bord for ham, men a skal da vel ikke dække Bord for en Tusse?" — „Jo, naar du har lovet det," sagde den gamle. Saa sagde den, da Bordet var dækket:

„Giv mig et Krus Øl, min ædle Mo'r,
min Jomfru god,
du husker vel, hvad du lovede mig
ved Brønden, der du stod."

Den gamle spurgte igjen om, hvad Tussen sagde, og det maatte hun til at fortælle. „Men a skal vel ikke give ham Øl?"—„Jo, det kommer du til," sagde Konen. Saa sang den igjen:

„Giv mig et Kys, min ædle Mo'r,
min Jomfru god,
du husker vel, hvad du lovede mig
ved Brønden, der du stod."

—„Hvad synger han?" sagde den gamle. „Han vil have et Kys, men a kan da umulig kysse en Tusse."—„Jo, det kommer du til, naar du har lovet ham det," og hun maatte jo til at kysse Tussen. Saa hoppede den op i Sengen og sang:

„Kom i Seng til mig, min ædle Mo'r,
min Jomfru god,

Digitized by Google

du husker vel, hvad du lovede mig
ved Brønden, der du stod."

— „Hvad synger den nu?" sagde den gamle. „Ja, han forlanger, a skal komme op i Sengen til ham, men det kan a da virkelig ikke gjøre." — „Jo, naar du har lovet ham det, saa kommer du jo til at gjøre det," sagde den gamle. Naa, saa gik hun i Seng og faldt godt nok i Søvn. Næste Morgen, da hun vaagnede, laa hun ved en pæn Prins, der havde været forhegset til en Tusse, men nu var bleven forløst, da hun havde gjort det, han havde forlangt af hende. De blev saa gifte, og da han senere blev Konge i Riget, blev hun paa den Maade Dronning. Juliane Marie Povlsdatter, Vogslev.

46. Doktoren og Døden.

Der var en meget fatrig Mand, der en Gang skulde ud at bede til Barsel. Men han vidste aldrig, hvem han skulde faa til Faddere, eller hvor han skulde gaa hen. Omsider træffer han at komme imod en Person, og han spørger ham ad, hvor han vilde hen. Ja, han vilde hen at bede Faddere. „Da kan du jo lige saa godt bede mig som en anden," sagde den fremmede. Ja, det kunde ogsaa godt gaa an, men saa vilde han da vide, hvem han var. „Ja, jeg er den, de kalder Fanden," sagde han. „Nej, dig vil jeg ikke have, for du er jo et Skarn, du vil gjøre Folk Fortræd." Saa skiltes de to ad.

Nu gik han en Tid igjen, saa kom der en anden en imod ham. Han spørger lige saadan om, hvor han vilde hen. Ja, han vilde da hen at bede Faddere. „Saa kan du lige saa godt bede mig som en anden." Saa vilde han naturligvis ogsaa vide, hvem han var. Ja, han var den, de kaldte Vorherre. „Nej, dig vil jeg ikke have, for du gjør Forskjel paa Folk. Du gjør baade fattige og rige, og det lider a ikke." Saa gik han igjen, for han tænkte jo: „A maa vel nok kunne finde én, der er passende til mig."

Saa træffer han at komme til den tredje, og han giver

Digitized by Google

ham jo det samme Spørgsmaal, og han svarer som sædvanlig: „Ja, du kan lige saa godt bede mig som en anden." Saa vilde han jo vide, hvem han var, det var nu altid hans Spørgsmaal. Ja, han var Døden. „Dig vil a have, du er en ærlig Mand og gaar ingen forbi, og du tager dem med, baade fattige og rige. Saa tykte Døden, at da han nu var buden, saa vilde han alligevel unde ham et Ønske. „Ja, Gud bedre mig," siger Manden, „a véd ikke, hvad a skal ønske." — „Du kan jo f. Ex. ønske at være Doktor." — „A kjender jo ikke til Mediciner eller saadan noget." — „Jammen det kan være det samme, men nu skal jeg sige dig en Ting. Nu kjender du mig, og naar du saa bliver kaldt til en Syg og ser mig sidde i Hovedet af Sengen, der maa du ikke tage dig paa at kurere, for de skal dø, men hvor jeg sidder i Fødderne, der kan det være det samme, hvad du giver dem, saa kommer de dem."

Altsaa giver han sig til at være Doktor, og alle dem, han tog sig paa at kurere, de kom dem. Forhen havde han jo været meget fattig, men nu høkkede han jo saadan til fremme og kom til Velstand, og han blev saa vidt berygtet, hvor han kom, te der var ingen hans Lige. En Gang blev han forskreven til en Konge fra fremmede Lande, der havde ligget i saa mange Aar. Da han kom ind til den syge, sad Døden i Hovedet af Sengen. Nu tykte han jo, det var for fed en Steg at lade gaa fra sig, og Begjærligheden efter Penge og Berømmelse var for længe siden kommen ind i ham. Saa ordinerer han, at den syge Konge skulde vendes, og nu kom han sig ogsaa, for nu kom Døden til at staa ved Fødderne. Han fik alt det, han vilde have, for hans Ulejlighed, og mere til. Saa rejste han hjem igjen og levede en Tid efter i stor Velstand paa hans egen Ejendom.

Da kommer Døden til ham igjen og siger, at nu skulde han dø. Han bad saa meget almindelig om at lade ham leve noget længere. Nej, det var der ingen Raad til, for han havde narret ham den Konge fra. „Ja, maa jeg da ikke have Lov til at læse min Herrens Bøn først." Ja—, det var da Synd

Digitized by Google

at nægte ham det. „Da skal det min Sandten ogsaa vare længe til, inden den skal blive læst."

Se saa var han jo paa Benene igjen og kunde kurere som sædvanlig, alle dem, der kom, blev kurerede af ham.

Det var alligevel galt med, at han kunde ikke faa hans Herrens Bøn læst, for han længtes saa skrækkelig efter det. Saa træffer han en Dag at komme til en bitte Dreng, der gaar og passer paa nogle Høveder. Da spørger han Drengen ad, om han kunde læse noget. Kun et bitte Korn, svarer han, det var ikke svar meget. Om han kunde ikke læse hans Herrens Bøn. Ja, han vidste ikke, han havde da kunnet den, men vidste knap, om han nu kunde redde den fra sig. Saa skulde han jo til at læse det, men begynde kunde han da ikke. Saa maatte Doktoren jo til at tage fat og sige: Fader vor. Men Drengen kunde lige godt ikke komme over det, og Doktoren maatte blive ved at sige det Ord for Ord, til han kom til Enden. Strags viste Døden sig igjen for ham, og nu maatte han af med Livet. Han var ogsaa den Gang bleven til en ældgammel, udlevet Mand. Jens Mark, Vogslev.

47. De otte Sandhedsting.

En meget fattig Mand var en Dag ude at se til hans Rug. Han havde kun en lille Ager, og det var kun groet simpel til, det var baade stakket og bitte. Mens han nu gaar og jamrer og klager sig over det, saa kommer der en Mand til ham, saadan en gammelagtig Mand, og han siger: „Hvad er du saa bedrøvet over?" Ja, saa fortæller han, nu var det saa smaat med ham, som det kunde være. „Ja," siger Manden, „jeg tykker ikke, det er saa galt endda, og naar jeg maatte faa det i dit Hus, du véd ikke af, saa vil jeg give dig en Skjæppe Penge." Ja, han vidste ikke af noget hemmeligt, og saa tykte han jo nok, den Handel kunde gaa. Han slaar altsaa til med ham. Aarsdagen efter vilde han komme igjen efter det, og Pengene kunde han faa med det samme.

Digitized by Google

Naa, saa kommer han hjem med Pengene og er svært tilpas, og Konen var ogsaa fornøjet, for nu kunde hun jo faa mange Ting, de trængte til, for de Penge. Men kort Tid efter kom de ind paa, hvad det var, Manden skulde have, naar Aaret var gaaet, og det var de ikke saa meget godt tilfreds med. De gik ligefrem og sørgede over det. Men saa en Dag, Manden igjen var ude at se til hans Rug, træffer han den samme Mand, og de kommer i Snak. Ja, han beklager sig jo over den Akkord, han har gjort. „Da kan vi godt gjøre en anden Akkord," siger Manden, „jeg er altid medgjørlig. Dersom du, naar Aarsdagen kommer, kan sige mig otte Sandhedsting, saa skal du være fri for mig." Ja, det vilde han saa prøve.

Naa, Tiden gaar hen, og Konen bekommer sig en Dreng. Aarsdagen nærmede sig, og Manden var lige nær, han kunde ikke finde paa de Sandhedsting, og han snakkede med andre om det, men ingen kunde kjende ham Raad. Om Aftenen før kom der to Mænd og forlangte at logere der om Natten. Det var Vorherre og St.-Peder, og da de kom ind, sad baade Mand og Kone og var saa elendige og græd. Saa vilde Vorherre vide, hvad det var for. „Ja, det kan ikke hjælpe at sige dig det," sagde Manden. „Jo, fortæl os det kun." Ja, han havde snakket med mange om det, og Præsten havde rædet dem rent og bar hen og sagt, at det var Djævelen selv, de var komne i med. „Ja, lad mig faa det at vide," sagde Vorherre, „kanske jeg kunde kjende Raad." Saa fortæller han jo, hvordan det hele forholder sig, og hvis de nu skulde af med det lille Barn til den Person, saa tykte de aldrig, de kunde glemme det; derfor var de saa sørgen. Saa fortæller Manden jo ogsaa om den anden Akkord og de otte Sandhedsting. „Ja, saa er det ikke saa galt," siger Vorherre, „lad os nu lægge os til Ro; kommer Tid, kommer Raad."

Om Natten kommer det og banker paa Døren, og det er haardt. Da er det den fremmede Mand, og han siger, om de vilde nu komme med Drengen, som Akkorden var. Det varer

Digitized by Google

længe, inden de svarer. Vorherre begynder da at rejse ved sig. Han siger igjen der ude, om de kom nu ikke snart med Drengen, og han talte haardt. „Jammen tag nu ikke saa haardt paa," siger Vorherre, „du gjorde jo én Akkord til." De andre laa inde i Sengen og var da saa harmfulde. „Ja, det véd a godt," siger Manden der ude, men begynd saa at sige mig til, eller kom pludselig med Drengen." Saa begynder han: „1 Aand i mit Bryst, 2 Øjne i mit Hoved, 3 Flener paa en Greb, 4 Hjul under en Vogn, 5 Fingre paa min Haand, 6 Vandkar i Galilæa, 7 Stjerner æpaa Himlen, og 8 fede Galte ligger i Salte, gaa nu du, din Slubbert!" Saa maatte han jo traske af med den Besked. Men Folkene blev saa glade ved den fremmede Vandringsmand, te de tykte, de kunde aldrig gjengjælde ham det. Juliane Marie Povlsdatter, Vogslev.

I en Variant af denne Historie, som jeg har optegnet i Mejrup ved Holstebro, fortælles, at den fremmede giver den fattige Mand otte sorte Svin (altsaa i Stedet for Pengene), og dem har han Lov til at gjøre sig saa nyttig han kan. Dette anfører jeg her, da det ellers ser helt uforstaaelig ud, hvorfor der i den ovenfor anførte Form findes „8 fede Galte i Salte." I en anden Variant møder den fattige Mand en Tigger, „som river otte vilde Svin af Skoven op til ham," og denne Tigger viser sig senere at være ingen anden end St.-Peder.

---

48. Den onde Kone.

Der var en Herremand, der havde en Gaard paa hans Mark, og Manden der var altsaa Fæster til ham. Der var saadan en slem ond Kjælling i den Gaard, og hun var Enke. Nu havde Herremanden en Avlskarl, det var saadan en rar Karl, og saa en Dag de var ude paa Marken, ham og Herremanden, saa siger Karlen til ham, at han gjærne vilde have den Gaard. „Ja," siger Herremanden, „det kunde du ogsaa godt faa, naar vi blot havde haft den slemme onde Kjælling derfra." — „Ja," siger Karlen, „a vil godt tage hende med." — „Ja, naar du vil det og faa hende gjort til en retten Kone, saa vil jeg give dig Gaarden helt ud."

Digitized by Google

Det blev da saadan, at de fik Bojel, og den Gang det havde Ende med det, saa skulde de jo til at tage fat paa Arbejdet. Den første Dag skulde Manden ad Marken med Folkene, og saa siger han til Konen, den Gang de gik, te nu skulde hun faa Davren i Stand til om to Stunder (ɔ: Timer) mod, saa kom de hjem. Men da de kom, havde hun ingen Davre standet og laa endnu i Sengen og var saa ond. Paa anden Morgenen skulde de te'n ad Marken igjen, og han siger til hende, da de drog af, te nu bej de halvanden Stunder, saa skulde hun faa Davren ved det. De kom saa hjem, men det var lige som den første Dag, der var ingen Davre. Om tredje Dagen skulde de atter af Sted, og da de tog te'n, siger han, at nu bej de én Stund i Dag, saa skulde hun faa Davren ved det, te de kunde faa den, naar de kom hjem. Men hun laa i Sengen som sædvanlig og var saa ond og skjældede og havde jo ingen Davre. Nu laa hun med hendes bare Ryg inden for Sengestokken, og saa havde de en stor Kat, der tager han den og trækker langs ad hendes Ryg saa længe, til hun lovede, hun skulde blive en retten Kone. Da det var nu besørget, saa gik han ned til Herremanden og sagde, te nu havde han da faaet gjort en retten Kone af hende. „Kan du saa sende Bud efter hende," siger Herremanden, „te hun kan komme her ned, og jeg kan faa talt med hende." Der skulde saa én løbe op og sige det til hende, te hun skulde komme, og den skulde ogsaa sige, te hvis hun ikke kom, saa skulde hun faa Katten. Buddet kom saa og sagde til hende, te hun skulde komme ned til Herregaarden, det sagde hendes Mand, hejsen skulde hun faa Katten. Hun rendte af der ned det første hun kunde og sagde: „Hvad vil du, lille Mand?" Saa siger Herremanden, at nu kunde han forstaa, han havde faaet hende gjort til en retten Kone, og dermed saa gav han ham Gaarden. Peder Frølunds Kone, Skibild.

Digitized by Google

49. Guldkrone Kongesøn og Jomfru Nøglepige.

En Konge og en Dronning spaserede en Dag ude i en Skov. Lige med et blev det mørkt for dem, og der kom en tyk Taage, saa de kunde ikke se at komme ud af Skoven igjen. Dronningen jamrede sig og skreg, men saa kom der en Røst til dem, som sagde: „Ja, naar du vil smide det fra dig, du tog til dig i Morges, saa skal du komme ud.“ Hun mente, at det var nogle Sølvnøgler, hun havde taget, og dem kunde hun jo sagtens smide fra sig, for hun kunde lade sig gjøre nogle andre igjen, og hun svarer da ja. Strags blev det lyst igjen, og de kom ud af Skoven.

Saa staar det hen et Aars Tid, da føder Dronningen en Prins. Samme Aften han blev født, kom der en stor sort Hund og vilde rive galt paa Slottet og gjorde et slemt Spektakkel. Saa kom Tjenerne ud og spurgte, hvad det var. Ja, Kongen og Dronningen havde lovet ham den Prins, der nu var født, for et Aars Tid siden, og nu kom han efter at ville have ham. Saa gik de ind og sagde det til Kongen og Dronningen. Nej, ham kunde de ikke undvære for alt saa meget, sagde de. Ja, han vilde have ham, for ejsen lagde han Slottet øde. Saa maatte Tjeneren atter ind med den Besked. Naa, de kom ud med Barnet og spørger Hunden om, hvor de skulde gjøre af ham. Ja, de skulde lægge ham tværs over sin Ryg. Da de havde nu gjort det, saa gik Hunden strags ad Bjærget med Prinsen, for det var jo en Bjærgmand, og han hed Roggel (ↄ: Rødkaal.)

Da han kommer nu hjem, siger han til en gammel Kone, han havde at holde Hus for sig: „Her er en Prins, ham skal du dreje godt og vel op, og han skal hedde Guldkrone Kongesøn.“

Saa var han der ved den Bjærgmand i nogle Aar. Men det samme Sted var ogsaa en Prinsesse, som var tagen ud fra sit Hjemmen, og de to talte tit sammen. En Dag Bjærgmanden ikke var hjemme, sagde hun til Guldkrone Kongesøn, om han vilde ikke rejse med hende, for saa vilde de flygte begge

Digitized by Google

to der fra. Jo, det vilde han godt. „Men du skal love mig, at du vil være mig tro og vil have mig, naar den Tid kommer. Men vil du ikke være mig tro, saa kan æ frelse mit Liv, men ikke dit.“ Saa rejste de af, og de tog Guld og Sølv med, hvad de kunde føre, og red hver paa en Hest.

Da de kommer et godt Stykke ud paa Vejen, saa siger hun: „Guldkrone Kongesøn, se tilbage!“—„Ja, nu kan æ frelse mit Liv, men ikke dit, for du vil ikke være mig tro, og du vil ikke have mig.“ Jo, han skulde nok være tro, og han vilde aldrig forlade hende. „Saa skal du hastig springe af Hesten og saa tage et Sandskorn af Hestens højre Fod, og det skal du kyle over Ryggen af Hesten og i det samme sige, at det skal blive til et Bjærg saa stort og saa højt, at Roggel skal hjem efter Spade og Skovl og kaste og grave sig igjennem, inden han kan komme videre.“ Han gjorde, som hun sagde, og Bjærget blev der. Nu kom Roggel for det, og saa siger han: „Huha, nu har æ lært min Søn alt for meget og min Datter endnu mere.“ Det varede lang Tid, inden han fik det Bjærg gjennemgravet, og de andre to red et godt Stykke Vej ilav.

Saa kom Roggel anden Gang efter dem. „Uu, Guldkrone Kongesøn, se dig tilbage!“ — „Ja, huha, nu kommer Roggel igjen, og nu er han rigtig gal.“ — „Ja, nu kan æ frelse mit Liv, men ikke dit,“ siger hun, „for du vil ikke være mig tro, naar det kommer til Stykket, og du vil ikke have mig.“ Jo, han skulde nok være tro, og han skulde aldrig forlade hende. „Ja, da staa saa hastig af Hesten og tag en Spaan af sin Hov og kyl bag over Ryggen af den, saa bliver det til en Skov saa tæt og saa tyk, at han umulig kan trænge igjennem den, og saa skal han hjem efter Øgse og Sav for at hugge sig igjennem.“ Det gjør han saa, og Roggel kommer for den store Skov. „Uha,“ siger han, „nu har æ lært min Søn alt for meget, og min Datter langt mere, nu kan æ jo ikke komme videre, inden æ faar mig hugget en Vej igjennem, for den Skov er alt for stor at komme uden om.“ Han hjem efter Øgse og Sav og

Digitized by Google

siger til den gamle Kvinde: „Fyr nu godt i Ovnen, og du skal faa nok at fyre med, for de to, der er rendt fra os, de skal brændes, saa snart æ faar fat i dem.“ Han kom saa tilbage til Skoven og begyndte at rydde, og han havde faaet Hjælp med sig til det, men det varede endda en god Tid, inden de kom igjennem, og de to Kongebørn havde redet et godt Stykke ilav.

Saa kom Roggel tredje Gang efter dem. Prinsessen siger, som de rider allerbedst: „Guldkrone Kongesøn, se tilbage!“ — „Uuha,“ siger han, „nu kommer Roggel igjen, og nu er han rigtig vred.“ — „Ja, nu kan æ frelse mit Liv men ikke dit,“ siger hun, „for du vil illigevel ikke være mig tro, og ikke have mig.“ Jo, han skulde nok være tro, og han skulde aldrig forlade hende. „Da spring saa hastig af Hesten og tag en Vandtaare af dens højre Øje og kyl over Ryggen af den og sig, det skal blive til et Hav og en Sø, han kan hverken komme uden om eller igjennem, undtagen han skal hjem efter alt sit Kræ og faa det til at drikke Søen ud. Det har ikke faaet Vand i mange Tider, og Fæet kan drikke meget, men det kan alligevel ikke forslaa, og hvad de ikke kan drikke af, det skal han selv drikke, indtil han bliver saa vred, at han flyver i en Flintesten.“ Det gjorde Guldkrone Kongesøn, og saa blev der et stort Vand, og da Bjærgmanden kom for det, maatte han hjem efter sit Kræ, og det gik, som Prinsessen havde sagt, saa nu var de skilt ved ham, og han kom ikke efter dem tiere.

Saa siger Prinsessen: „Nu er vi tæt ved vort Hjemmen. Du kommer først hjem, og saa ligger mit Hjem bag ved, og der er jo et Vand imellem begge Kongeriger. Nu vil vi da ikke komme til dit Hjem som nogle Kjæltringer.“ Nej, det vilde de da ikke. Saa kom de igjennem en stor Skov. Nu skulde han gaa hjem efter en Karèt til hende, for de vilde kjøre hjem, og saa vilde hun sidde ved et Træ og vente, til han kom med den. Hun sagde ham ogsaa, at han maatte nok fortælle hjemme, hvordan det var gaaet, og hvordan hun havde frelst ham, men han maatte ikke spise og drikke det mindste, ihvor meget

Digitized by Google

de nødte ham, for saa blev han saa flatte og mat, te han kunde ikke hente hende. Saa rejser han nu af hjem og lod hende sidde, og de var jo glad ved ham og nødte ham til at spise, og hans Moder fik ham da endelig til at drikke en Draabe Vin. Saa blev han saa mat, te han kunde ingen Ting og ikke en Gang huske, at hans Kjæreste sad der ude i Skoven.

Naa, det blev Aften, og hun sad og ventede, og tvivlede nok paa, hvordan det gik. Omsider gik hun ud af Skoven med alt hendes Sølv og Guld og ind i et lille Hus, som var uden for. Der sad en gammel Kone, og hende spurgte hun om Lov til at være ved. „Æ tykkes ikke, æ har Lejlighed til en saadan fin en," sagde hun. Ja, hun vilde tage Lejligheden an, som Konen havde den. „Du kan sige, te æ er din Datter, der har været henne at lære at sy, og nu er kommen hjem." Ja, saa blev hun der.

Den gamle Kone gik op paa Slottet hver Dag og hjem igjen om Aftenen. Da hun nu kommer hjem den første Aften, fortalte hun, at der var saadan en Nyhed oppe paa Slottet. Den unge Prins, der var hentet af en Hund for en 16, 17 Aar siden, var nu kommen hjem lykkelig og vel, og nu skulde han kristnes og konfirmeres og saa have Bryllup, efter at det andet var overstaaet. Det sagde Prinsessen ikke noget til, men saa bad hun den gamle Kone forhøre sig paa Slottet, om hun kunde ikke faa noget at sy ved Karlene, for hun kunde sy lige saa godt Karlklæder som Kvindeklæder, og det forrettede hun godt nok paa Slottet.

Den første Aften kommer Kongens Tjener der ud og vil have hende til at sy noget for sig. „Uu, hvor det er smukt og net i dether lille Hus," siger han, „det er jo villere end som oppe paa Slottet. Og sikken en kjøn Seng at ligge i. Hvad skal æ give for at ligge ved dig i den en Nat?" — „Det sker ikke for Penge," svarte hun. — „Ja, Penge kan gjøre alting godt." Han flyer hende 20 Daler, og saa siger hun: „Du kan komme sildig og gaa tidlig, te min Moder faar det ikke at vide." — „Ja nok," siger han, og saa gaar han en lidt igjen.

Digitized by Google

Han kom saa igjen ved Sengetid, og hun var tæt ved at komme i Seng. „Sese," siger hun, „nu har æ forglemt en Ting." — „Hvad er det da?" — „Aa, det var at saa min Moders Skaade for Vinduerne." — „Det kan æ gjøre, du skal aldrig ulejlige dig ud efter det, for det er æ god til, æ er vant til at skyde Skaader for Kareten." — „Ja, saa kan du jo gaa ud og sætte dem for, men sig mig, naar du har godt ved." — „Ja, nu har æ godt ved," øjt han. „Tag du saa ved Skaader, og Skaader ved dig, og det til i Morgen, te æ lyster at staa op." Naa, han stod der og sled og tarsk den hele Nat med den Skaade og kom ikke i Seng. Om Morgenen, han kom op paa Slottet og var saa pijant, saa siger de til ham: „Du har nok haft en god Nat nede ved Kjæn Ledstages Datter." Han svarede blot, han havde aldrig haft saadan en Nat før, og de blev ikke klogere.

Den anden Aften kom Kongens Kusk der ned og spørger, om han kunde faa noget Klæder syet. Ja, det kunde han godt. „Uha, hvor smukt og net her er! Sikken smuk Seng der er opredt. Hvad skal æ give dig for at ligge ved dig i den?" — „Det sker ikke for Penge." — „Ja, Penge kan gjøre alting godt. Æ vil give dig 10 Daler for det." Det gik hun ind paa. „Men du skal komme sildig og gaa tidlig, te min Moder faar det ikke at vide." Ja, det skulde han nok, og han kom saa der ned ved Sengetid. Da var hun tæt ved at gaa i Seng igjen. „Sese," siger hun, „nu har æ forglemt ón Ting, det kommer æ til at gaa op og gjøre." — „Nej, bliv bare i Sengen," siger han, „æ kan vel gjøre det." Ja, det var da at rage Ilden. „Det kan æ let gjøre, æ har ragt min Moders Ild saa tit der hjemme." Naa, saa skulde han jo ud i Kjøkkenet, og saa skulde han lade hende vide, naar han havde godt ved. Ja, saa øjt han: „Nu har æ retten godt ved!" — „Ja, tag du saa ved Klemme, og Klemme ved dig, og staa der og slid og tærsk i Aften, te det flyer dig om Ørerne, og staa du saadan til i Morgen, det lyster mig at staa op."

Saa stod han der og sled og tarsk den hele Nat, og han saa

Digitized by Google

fejt fæl ud. Han fik sig nok noget børstet af, men saa jo slem ud alligevel, da han om Morgenen kom op paa Slottet. „Du har nok haft en god Nat nede ved Kjæn Ledstage hendes Datter i Nat," sagde de andre til ham. Ja, han svarte blot, at han havde aldrig haft saadan en Nat. Det andet tæj han stille med, for han mente nok, det skulde komme for en Dag en Gang.

Saa kom Kongens Røgter ogsaa der ned og vilde have hende til at sy noget Klæder for sig. Det vilde hun jo godt. „Uha, hvor der er smukt og net i dether Hus," siger han, „og sikken smuk Seng, der er opredt. Hvad skal æ give for at ligge ved dig i den i Nat?" — „Det sker ikke for Penge," svarte hun. „Ja, Penge kan gjøre alting godt, æ vil give dig 5 Daler for det." Han bød hende ikke mere, for han havde vist ikke saa mange Penge som de andre. „Ja, saa faar du jo at komme," sagde hun, „men du skal komme sildig og gaa tidlig, te min Moder faar det ikke at vide." Ja, det skulde han nok, og saa kom han igjen ved Sengetid. Da var hun lige ved at gaa i Seng igjen. Saa begyndte hun atter at hegse. „Sese," sagde hun, og naar hun sagde det, saa hegsede hun hver Gang, „nu har æ lige godt forglemt en Ting, ja, saa maa æ op igjen og gjøre det." — „Nej, bliv du kuns i Sengen," siger han, „æ kan vel godt gjøre det for dig." — „Ja, det var da at faa min Moders den lille graa Kalv ind." — „Aa, det kan æ, for æ er javn just Røgter," siger han. „Den staar her uden for, og vi trækker den ind i Halen. Men du kommer til at lade mig vide, naar du har godt ved." Lidt efter saa øjt han: „Nu har æ godt ved!" — „Ja, tag du saa ved Hale, og Hale ved dig, og flyv I hen over alle Bjærge og Dale til i Morgen, æ lyster at staa op, og smid den Roggels Kvinde ind i Ilden, som staar og blusser efter os endnu." Den arme Karl han blev jo slæbt mere af Sted, end som han kunde gaa, men omsider blev han da fri og kom hjem paa Slottet igjen. „Du har nok haft en god Nat nede ved Kjæn Ledstage hendes Datter," sagde de til ham. „Ja, æ har haft saadan en Nat, æ har aldrig haft saadan Nat før," svarte han og lod sig ikke forstaa med mere.

Digitized by Google

Saa skulde Prinsen nu kristnes og konfirmeres, og saa bag efter skulde han have Bryllup. De skulde jo da kjøre til Kirke, og de havde et langt Stykke at kjøre. Som de havde kjørt et Stykke, gik Skaaderne i Stykker for Kareten. Saa siger Tjeneren: „Da har Kjæn Ledstages Datter et Par gode stærke Skaader, dem har æ prøvet.“ — „Gaa saa kun ned og faa dem,“ siger Prinsen. Han kom der ned, og han forlangte de Skaader, han havde haft ved den Nat. „Nej Gudbevares,“ siger Prinsessen, „kommer Kongen og forlanger saadant noget saadan en Dag! Nej, dem faar han ikke, uden æ maa komme med til Bryllup.“ Saa maatte han jo op og sige det til Kongen. Han sagde strags ja, og Tjeneren gik atter ned og fik Skaaderne, og han kom og satte dem for Kareten, og de passede gilik. Saa kjørte de igjen et Stykke. Da gik Lundstikken i Stykker for Kareten. „Sese,“ siger Prinsen, „hvad ondt har æ gøjr i Dag, siden æ ikke kan komme lykkelig til Kirke.“ Saa siger Kusken: „Da har Kjæn Ledstage en Ildklemme, den skal nok holde, ven vi fæer den, for den har æ prøvet.“ — „Ja, da gaa ned og forlang den,“ siger Prinsen.

Han kommer og forretter hans Ærende, han vilde da bede om deres Ildklemme. „Uha, kommer han og forlanger saadan en saadan en Dag!“ siger Prinsessen, „den faar Kongen ikke, uden æ maa sidde lige over for Kongen og Dronningen ved Brylluppet.“ Saa kunde han gaa tilbage og sige det. „Ja, de gamle Kjællinger er altid nysgjerrige,“ sagde Prinsen, „saadan er de og nu. Men det nytter jo ikke andet end at sige ja, gaa ned og faa Klemmen.“ Han fik god Klemme, og den passede gilik, og blev til en god Lundstikke, lav de fik den for Kareten.

Saa kjørte de rask et godt Stykke igjen. Da styrtede den ene af Hestene for Kareten. Saa siger Prinsen: „Sese, hvad ondt der skal hænde mig i Dag, æ kan ikke komme lykkelig og vel til Kirke.“ Saa tager Røgteren Ordet: „Da har Kjæn Ledstages Datter en god graa Kalv; æ vil forsikre den kan blive til en Hest, naar vi faar den for, æ har prøvet at have den for.“—„Gaa saa ned og forlang den,“ siger Prinsen.

Digitized by Google

Naa, han gik og forrettede hans Ærende; men han fik den ikke, sagde Prinsessen, undtagen hun ved Taffelet maatte faa af den samme Mad, som Kongen og Dronningen spiste af. Med den Besked gik han tilbage til Vognen. „Ja, de gamle Kjællinger vil altid have noget, der er lækkert," sagde Prinsen, „men gaa ned og faa os Kalven, at vi kan komme af Sted. Saa fik han den, og han slæbte af med den i Halen. Da den kom op til Kareten, fik de den for, og nu kunde de kjøre til Kirke, for den kunde godt trække det hele.

Som de nu var kommen ud af Kirken og havde faaet alt det besørget, der var at forrette, saa kjørte de jo hjem igjen, og da var der ingen Ting i Vejen. Nu sidder de jo gjærne et Staands Tid ved Bordet, inden de kommer til at spise, og i det Mellemrum kommer Prinsessen og sætter sig paa hendes Plads lige over for Kongen og Dronningen. Hun var traat i fine prinsesselige Klæder, saa ingen Prinsesse kunde være villere. Saa tager hun to Turtelduer op af sin Fikke og strøede tre Hvedekjærner paa Bordet. Af dem tog Handuen de to, og Hunduen fik én Kjærne. „Sese, hvor var Handuen dog Hunduen svigefuld og hadefuld, ligesom Guldkrone Kongens Søn forlod Jomfru Røglepige, lav hun var ved æ Træ i æ Skov, og saa hende aldrig mere." Da kom Prinsen i Bedanning om, om det ikke var hende, der havde frelst ham, og saa siger Kongen: „Strø mere Hvede." — „Ja, Hvede koster Penge," siger hun. Han smed Penge paa Bordet. Saa strøede hun fem Hvedekjærner, og strags snup Handuen de tre, og Hunduen fik de to. „Sese," siger hun igjen, „hvor var Handuen dog Hunduen svigefuld og hadefuld, ligesom Guldkrone Kongesøn forlod Jomfru Røglepige, lav hun sad ved æ Træ i æ Skov, og saa hende aldrig mere." Nu kom Prinsen jo endnu mere i Bedanning og blev rød i Hovedet, for det rørte ham, om det ikke kunde være hende, der havde frelst ham. Saa siger Kongen: „Strø mere Hvede!" — „Ja, Hvede koster Penge." — „Her er Penge," raaber Kongen og smider dem hen ad Bordet. Saa strøede hun ni Hvedekjærner paa Bordet. Af dem snubber Han-

Digitized by Google

duen de fem, og Hunduen fik kun de fire. „Sese," siger Prinsessen, „hvor er Handuen dog Hunduen svigefuld og hadefuld, ligesom Guldkrone Kongens Søn forlod Jomfru Røglepige, lav hun sad ved æ Træ i æ Skov, og saa hende aldrig mere." Da bliver Prinsen rød om Kinderne og siger til hende: „Kom du med her ind til min Fader," og da de kom ind i et Kammer for dem selv, siger han igjen: „Her er nu hende, der har frelst mig ud fra Bjærgmanden. Synes du nu ikke, det er Ret, te æ tager hende?" Jo, det syntes han var ret nok, og det syntes de andre Bryllupsgjæster ogsaa. Saa skift de af med den anden og betalte hende en Slump Penge. Men Jomfru Røglepige fik saa Prinsen, og Bryllupet blev strags holdt, for hun var jo i Gyldenstykkes Klæder og Brudedragt, og saa saa godt ud, som nogen kunde gjøre. Der var jo Vand imellem hende og hendes Hjem, og de skød og bommererede der over, og saa ønskede de dem alle til Lykke. Siden liver og lever de vel.

Fra Broager. Cæcilie Magdalene Hansen. Sjellerup, Als.

---

50. Vagten i Kirken.

Det var 1801, det haarde Slag var ved Kjøbenhavn. En sjællandsk Bonde var med i Slaget og blev skødt der, og han havde til Efterladenskab en Kone og syv smaa Børn, og det var saa fattigt med dem, som det kunde være. Saa vidste Enken nu aldrig, hvordan hun skulde faa Føde og Klæder til deher Børn, og hun tænkte paa at rejse ind og komme Kongen i Tale og saa bede ham om lidt Understøttelse. Ved Slotsporten træffer hun at komme Kongen i Møde, han gik netop ud af den, og han gik hende jo forbi uden at lægge Mærke til hende. Nu turde hun ikke standse ham, og beslutter da at gaa op til Dronningen for at lægge hende det for. Hun kommer ind og bliver taget venlig imod, og saa bærer hun jo hendes Tale op, saadan og saadan var det med hende, syv smaa Børn havde hun til Efterladenskab efter Manden og havde hverken Føde eller Klæder til dem, derfor vilde hun gjærne bede om

Digitized by Google

en Understøttelse. „Ak," siger Dronningen, „det var jo dejligt at have mange Børn, syv smaa Børn! ak ja, jeg har ingen og vilde rigtignok ønske at have nogle." Ja, da vilde den fattige Kone ønske, hun ingen havde. Det Ønske tykte Dronningen nu sært om; lige saa mange Børn, lige saa mange Velsignelser. „Jeg vilde rigtig nok ønske, jeg kunde faa et Barn!" Ja, da kunde hun nok lave det saadan, siger Konen, te hun kunde faa et Barn. Saa siger Dronningen, te dersom hun kunde det, saa skulde hverken hun eller Børnene komme til at lide Mangel i deres Levetid. „Ja, saa skal du ogsaa opfylde det til Punkt og Prikke, hvad a forlanger. Kongen skal anskaffe sig en Ged, der kan malke, og det Mælk, Geden giver, det skal du samle. Deraf skal laves en Ost, og naar den Ost bliver spisetjenlig, saa skal du give din Mand noget af det om Aftenen paa hans Meldmad, inden han gaar til Sengs. Men du skal sende Bud efter mig, inden du laver Osten, for a vil gjøre noget ved Osten. Naar den Ost saa er spist, saa er du i velsignet Tilstand. Saa snart du mærker det, saa skal du sende Bud efter mig igjen, for der er mere, a vil saa sige dig; det vil a ikke sige dig nu."

Den Underretning var Dronningen godt tilfreds med, og Tiden gaar saa hen, til hun bliver frugtsommelig. Saa skikker hun altsaa Bud efter den fattige Kone for andet Sæt, og hun kommer. Dronningen gav hende jo, hver Gang hun kom, baade Brød og Varer og Penge. Altsaa møder Konen, og Dronningen var glad. „Ja, det er godt nok," siger Konen, „men der er et Punkt, som vi endelig maa tage i Betragtning, og det er, at enten det nu bliver en Prins eller en Prinsesse, skal der være en Amme bestemt til at tage imod Fosteret, saa snart det er født, for hverken Kongen eller Dronningen maa se det, inden det er 12 Aar. Hvis saa sker, at nogen af jer faar det at se, saa døer det, og saa er alting omsonst." — „Ja, det var jo kjedeligt," siger Dronningen, „for det er i den Tid, vi skal have den bedste Fornøjelse af Barnet."

Men det kunde nu ikke ske paa andre Maader. Tiden kom

Digitized by Google

saa, hun skulde have Nedkomst. Jordemoderen tog imod Barnet, og det var en Prinsesse og den blev overgivet til Ammen, der bar den hjem.

Nu gaar der flere Aar hen, og Prinsessen var næsten 12 Aar nu. Saa stod hun en Dag i Ammens Vindue og saa ud paa Gaden. „Moder," siger hun, „det er da et Par dejlige Personer, der kommer."— „Ja, min Pige," siger Ammen, „det er din Fader og din Moder." — „Jeg er nok ikke af saa stor en Stand," siger hun. „Jo, du er." Fra den Dag af blev Tøsen helt ordknap. Ammen gik saa om til Kongen og fortalte, at hun var bleven syg. Der kom en Læge til hende, men hun blev jo længere jo ringere. En Dag tegnede det til, at det kunde blive Døden. Dronningen skikkede saa Bud til den fattige Kone, og hun kom. Da manglede der endnu nogle Uger. De vilde jo have Lov til at komme om og se hende. Nej, det kunde ikke hjælpe, sagde Konen, for saa vilde hun dø, naar de saa hende, inden hun var fyldt de tolv Aar. De kunde ikke dy dem alligevel og besluttede at gaa der om begge.

Da de kommer nu ind, er hun saa daarlig, men nu rejser hun sig lige op og sidder i Sengen og hilser paa dem. „Jeg hører, at det er min Fader og Moder." — „Ja, det er vi ogsaa. Nu er du jo rask og kan rejse dig i Sengen." — „Nej, nu er jeg først syg, men én Ting vil jeg begjære af jer, inden jeg døer, og det er, at saa snart jeg er død og lagt i Kiste, saa sætter I den op i Koret i Kirken, og den skal være med Hængsler i Laaget til at lukke op. Saa skal I sætte Vagt ved den hver Nat i femten Aar. Vil I holde det?"— „Ja." — „Giv mig saa jeres Haand paa det." Det gjorde de, og hun sagde Tak og bød dem Farvel og lagde sig ned og døde.

Saa var det forbi. Nu blev hun klædt kongelig hen, og Kisten blev sat op i Kirken. Der blev ogsaa sat en Soldat som Vagt der ind hver Aften, men hver Morgen maatte de samle hans Ben op i en Løb (ↄ: Halmkurv) og bære dem ud. Saadan gik det kort sagt i 9 Aar, der blev en Mand ødelagt hver Nat i de Aar.

Digitized by Google

Saa var det et Aar, som det er hvert Aar, at der kom Rekruter ind paa Skolen, og saa skulde de jo ogsaa gjøre Vagt. Saa bliverj der en af dem, der hed Per Skrædder, ordret til at skulle gjøre Vagt en Nat. „Saa for Pokker," siger han, „skal a nu ødelægges tillige med alle de andre."— „Ja, svarte Kammeraterne, „det er dig i Aften og os i Morgen Aften." Anden Trøst fik han ikke.

Saa gaar han hen til en Rebslaaer og kjøber sig en Rulle Hovedladsstrikke og putter ved sig, for ingen maatte se, at han havde saadan noget med til Kirken, og da Tiden var der, saa kom en Gefrejder med ham til Kirken og laaste ham inde der. Han gaar saa op i Koret og gjør hans Strikke fast om Knæfaldet og klyver saa op i Vinduet og gjør Strikken fast der. Saa lader han sig nu glide ned, for han vilde jo desentere. Han kommer lykkelig til Jorden og løber saa hen efter|Østerport til.

Da han nu er kommen lige uden for Byen, kommer én og raaber: „Per Skrædder!" — „Hvad, hvem er det?"—„Det er en gammel Mand."—„Hvad vil du mig?" siger Per Skrædder. „Ja, a vil tale med dig, hvor vil du hen?" Han vilde desentere. „Hvad kan det hjælpe, du løber, du bliver jo strags fangen igjen, og der er jo Livsstraf for at desentere." — „Ja, det er det samme, a skal splittes ad 'alligevel der inde i Kirken." —„Nej, du skal ikke, naar du vil lyde mig. Nu skal du kjønt gaa der ind igjen og saa gaa op og sætte dig nede i Bunden af Prækestolen, saa hun ikke kan se dig. Der kommer hun ikke før til sidst, for hun har ikkun et Kvarter at grassere i, nemlig fra Klokken mangler et Kvarter i tolv, og til den falder til Slag til tolv, saa er hendes Tid omme, og hun har ingen Magt mere. Har du ikke en Dram i din Feltflaske?"— „Jo."— „Kan du ikke give mig en Dram?" Ja, han maatte faa det altsammen, hvis han vilde lade ham løbe. „Nej, vi skal kjønt dele med hinanden." Saa drak de, og den gamle Mand sørgede for, at Per Skrædder fik mest i sig, te han kunde faa Humør. „Du maa vide, at hvis du kan holde ud i to Aftener til, saa er hun frelst, og du lige saa."

Digitized by Google

Han gaar da kjønt tilbage igjen, hiver sig op i Strikken og gaar ind paa Prækestolen og sætter sig. Da nu Klokken falder til Slag til tre Kvarter til tolv, saa springer Laaget op af Kisten, og Prinsessen stiger ud og kalder: „Soldat, hvor mon du er, dit Spektakkel!“ Hun saa sig runden om, men kunde ikke opdage ham. „Ak, det er Synd af min Fader! nu har han holdt sit Løfte i 9 Aar og vil nu svigte mig, der gjør han mig en stor Uret.“ Hun løb over hele Kirken og saa efter, og op paa Hvallingen og ledte, og vilde da endelig finde ham. Men det var frugtesløst, og hun kom tilbage igjen og løb Prækestolen forbi. Endelig faar hun ham at se, men da falder Klokken til Slag til tolv. „Havde jeg kommet lidt før,“ raabte hun, „saa skulde jeg nok have annammet dig!“ Men nu var hendes Magt ude. Hun maatte i Kisten igjen, og Laaget lukkede sig over hende.

Per Skrædder var nu hel Karl, nu havde han da frelst Livet den Nat. Om Morgenen kommer der en Sjover med en Løb og skal samle Benene op som sædvanlig, og da staar Per Skrædder og skuldrer med Geværet i Kirkedøren, i Stedet for at hans Ben skulde have været baaret ud. Det blev jo strags mældt for Kongen, at der var kommen en Post levende ud af Kirken, og der gaar Bud ned til Per Skrædder, han skulde møde oppe paa Slottet, for Kongen vilde tale med ham. Det gjør han og. Da han nu kommer ind, siger Kongen: „Ja, jeg hører, at du er kommen lykkelig ud.“ — „Ja, Deres Majestæt, dér er ikke værre at staa end et andet Sted.“ — „Det er jo godt, 6 og 9 er 15; der er kun 6 Aar tilbage, saa kan du jo staa de 6 Aar, der er tilbage.“ — Ja, siger Per Skrædder, det var han alligevel ikke saa meget for.—„Men naar du siger, det er ikke værre, saa kan du jo sagtens; du skal ikke faa anden Post, og du skal faa det godt betalt.“ Ja — nej, det vilde han da ikke. „Hvad! siger du, du vil ikke, du vil ikke gjøre det, din Konge befaler. Jeg befaler dig, at du skal staa, og saa er du fri for al øvrig Tjeneste og skal komme til at leve godt.“ — „Ja, naar a skal staa, saa skal a staa“, siger Per Skrædder.

Digitized by Google

Den anden Aften skal han saa paa Post igjen, og en Gefrejder kommer med ham og lukker ham ind og laaser igjen for ham. Men hans Strikke havde han med. Saa gjør han den fast og kryber ud af Vinduet og sætter saa ud af Nørreport. Der kommer den gamle Skjæggemand igjen og raaber: „Per Skrædder!"—„Hvad vil du?" siger han. Ja, han vilde da tale med ham. „Lad os faa en Snaps først." — „Ja, du maa faa alt det , a har." — „Nej, vi skal dele det," og det meste kom i Per Skrædder. „Nu skal du kjønt gaa ind i Kirken igjen og saa kravle op i Lydhimlen oven over Prækestolen; der leder hun ikke om dig." — „Ja, hvad kan det hjælpe, a skal staa Vagt i 6 Aar og kan ikke indse, der er Gjemmesteder nok til hver Nat i de 6 Aar." — „Ja, det skal ikke vare nær saa længe," siger den gamle; naar du kan holde ud i Aften og én Aften til, saa er det forbi." Saa gaar Per Skrædder ogsaa godvillig ind og klyver op paa Lydhimlen at ligge.

Da Klokken falder til Slag til tre Kvarter til tolv, springer Kisten op igjen, og hun farer ud. „Hvor er Vagten? ak, nu har min Fader atter glemt at sætte en Vagt her ind, han gjør mig stor Uret!" Hun farer op paa Prækestolen og ser sig om der, men lægger ikke Mærke til, at han ligger lige oven over hende, og saa farer hun ned igjen og kort sagt over hele Kirken. Da Klokken faldt til Slag, farer hun op ad Kirkegulvet og faar ham nu at se der oppe paa Lydhimlen. „Ja, havde jeg faaet dig at se lidt før, saa skulde jeg nok have annammet dig," sagde hun. Men nu maatte hun i Kisten.

Om Morgenen kommer der en Gefrejder og lukker op, for de tvivlede jo paa, han var i Live. Han skuldrer for Gefrejderen i Kirkedøren, og det bliver atter mældt for Kongen, at nu var han kommen levende fra det for anden Gang. Nu var der ingen Spørgsmaal om, at Per Skrædder skulde staa Vagt fremdeles.

Tredje Aften blev han saa ført ind i Kirken igjen af Gefrejderen, og der blev laaset for ham. Han havde hans Strikke med som sædvanlig. Saa kravlede han jo ud igjen og

Digitized by Google

sætter ud ad Vesterport, og han løber ret paa Kraft, for han vil jo rende fra den gamle Mand, hvis han kan. Saa lige i det samme raaber han igjen: „Per Skrædder! det kan ikke hjælpe, du løber, du kan ikke løbe fra mig.“ Han bliver ved at rende. „A giver dig Døden og Djævelen, lad du mig fare!“ Men den gamle Mand indhentede ham. „Vi lidt, lad os faa en Snaps.“ Ja, han brød sig ikke om Snaps. „Jo, vi vil smage lidt paa din Flaske,“ og han sørgede for, at Per Skrædder blev lidt rusende. „Nej, det kan ikke hjælpe, a kommer der igjen,“ siger han, „ der er ikke et Sted i hele Kirken, a kan forvare mig for hende, hun overleder alt.“ – „Har du givet Agt paa, hvordan Kisten gaar op?“—„Ja, den gaar op endevis.“ — „Godt, saa stil du dig an for Enden af Kisten, hvor Laaget gaar op, og saa snare du nu faar staaet der, til hun er vel ude af den, saa gaar du i Kisten.“—„Det var,“ bandte han, „et godt Raad, for saa kan hun ret faa Hold i mig.“— „Nej, det er ikke det, hun vil, hun vil have en anden i Kisten, for saa er hun frelst.“ Jaja, saa vilde han prøve det igjen.

Den Aften følger den gamle med, til han kommer ind ad Vinduet, han lidte jo ikke paa ham. Da han nu var kommen ind, stiller han sig ved Fødderne af Kisten, som ham er befalet. Saa springer Laaget op, og hun farer op af Kisten og ser sig om: „Nu kommer han ikke i Aften, det slemme Spøgelse. Min Fader har ingen Vagt sat for mig, det har han stor Synd af.“ Saa kikker hun op paa Lydhimlen og paa Prækestolen og leder og overfarer hele Kirken. Han havde jo imidlertid skyndt sig med at lægge sig i Kisten. Da hun kommer tilbage, er Klokken falden til Slag, og saa standser hun oppe ved Kisten og vil i den. Men da ligger Soldaten jo der. Hun bliver staaende en lang Tid og hælder sig ud over ham, og Klokken havde for længst slaaet. Saa siger han: „Du fryser nok.“ Ja, det var ikke saa fri. For det var om Vinteren, og hun havde jo ingen Klæder paa Kroppen. „Ja, vil du love mig, ingen Fortræd at gjøre mig, saa vil a rejse mig, men vil du ikke det, saa skal a være dig Karl for, du skal ikke komme

i den igjen." Han tog jo rigtig Mod til sig, da han nok kunde forstaa, der ingen Fare var nu. Nej, hun vilde ingen Fortræd gjøre, hun vilde blot have én i Kisten, for saa var hun frelst. Han rejser sig da op, faar hans Kappe om hende og nogle Tørklæder bunden om hendes Fødder, hun var formodentlig barfodet, og saa spaserer han op og ned ad Kirkegulvet med hende, for at hun kunde faa Varme i Kroppen. Saadan blev de ved at gaa, til Gefrejderen kom og løste ham af Vagten. Da kommer han med hende i den ene Arm og skuldrer med den anden for Patrouillen.

De blev jo saa forbavsede, te der var ingen Ende til det, og det blev strags mældt for Kongen, te Per Skrædder havde taget et Fruentimmer med sig ind i Kirken og sagtens bedrevet Hver med hende paa hans Post. Saa giver Kongen Befaling til, at de skal arresteres begge, og han blev ført ind i Vagten, og hun blev ført hen et andet Sted. Nu blev der kort efter holdt Forhør over dem, men ingen af dem vilde bekjende noget. Saa kommer Kongen i Tanker om, at det var rettest, han faar dem begge under fire Øjne og forhører dem paa én Gang. Det sker, og saa bekjender Per Skrædder, hvordan det er gaaet til fra først til sidst. Ja, det var Livsstraf, siger Kongen, han skulde af med Livet. „Det véd a," siger Per Skrædder, „a kan nok tænke, det bliver ikke til andet."

Nu kom hun i Forhør og fortalte lige saadan, og han var desenteret hver Nat. Men da hun saa kommer til at fortælle Kongen, at hun var hans Datter, der nu var staaet op af Graven, saa kunde han ikke holde sig længere, og vi kan nok tænke os, at han var glad over at se Datteren frelst, og nu var al hans Sorg bleven til Glæde. „Ja, nu har jeg fældet Dom over Soldaten," siger han, „nu staar det til dig, om du vil formilde den." Jo, det vilde hun gjærne. Han havde nok været utro paa hans Post, men det var ogsaa en ualmindelig farlig Post, og han havde da ikke fortjent Døden. „Men jeg spørger," siger Kongen, „hvad Dom fælder du da?" — „Ja, han har frelst mit Liv, og jeg har frelst hans Liv, og han skal

Digitized by Google

være min Ægtemand til min Død." Den Dom blev strags stadfæstet. „Nu skal du for Eftertiden være Prins," sagde Kongen til Per Skrædder, og saa skal du træde i mit Sted og være Konge, naar jeg en Gang afgaar, for du har været Skyld i, at jeg har faaet min Datter igjen, og du har frelst Landet ud af den største Fare, der kunde tænkes; saa mange unge Mænd der er bleven dræbte for hendes Skyld." Se saa blev der holdt Bryllup, og nu er det forbi.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

51. Den kjønne Pige og de klare Skaaler.

Der var en Mand og en Kone, som havde et pænt bitte Pigebarn. Saa døde Konen, og Manden blev gift igjen og fik en rigtig slem Hegs. Hun var gal paa Datteren, især for det hun var saa grumme kjøn. Det er nu grumme længe siden dether skete, for Hegsen havde nogle Skaaler, der kunde snakke. Dem spurgte hun til og sagde: „Skaaler klare, er der nogle i Verden saa smukke som jeg?" —„Ja, din Stifdatter!" svarede de. Saa blev hun jo endnu mere bred po'nner og vilde ret gjøre hende Fortræd. Men Faderen holdt jo med Datteren og vilde aldrig høre, naar Stifmoderen kom og vilde sætte ondt po'nner (ↄ: paa hende).

Saa boede der en Bjærgkone et Stykke der fra, og der sætter Moderen Pigen for, at hun skal gaa over til denher Bjærgkjælling en Dag, som hun da ogsaa gjør. Hun kogte Grød og tog en Skefuld og ga'nner (ↄ: gav hende). Kort efte rvirkede det saadan, at hun blev saa tyk. Nu gik Moderen jo hver Dag og snakkede med Manden om, at det var skrækkeligt, te han kunde holde saa meget af den Datter, enhver kunde jo formelig se, hun var tyk. Endelig bliver Faderen da bred po'nner og gjenner hende ud i Skoven. Hun gaar der og græder, saa længe hun kan orke, og saa finder hun endelig til et bitte Hus, som Kongens Hyrde havde. Han kommer te'nner (til hende), og hun spørger, om han kan ikke laane hende Hus,

Digitized by Google

for hun var saa forkommen og elendig. Jo, saa bliver hun der ved ham.

En Dag gaar Stifmoderen igjen ind til hendes Skaaler og siger: „Skaaler klare, er der nogen i Verden saa smuk som jeg?“ — „Ja, din Stifdatter,“ svarer de. En Dag, da Pigen sidder paa Bordet og syer, da synger Fuglene saa dejlig uden for. Hun lukker et Vindue op for at høre rigtig efter det, og da kommer der en Fugl flyvende ind ad det, og den lader en Kam falde ned paa Gulvet. Lidt efter ser hun Kammen, og i den Tro, at den er falden af hendes eget Hoved, samler hun den op og sætter den i Haaret. Men strags falder hun om og er død. Da Hyrden kom hjem og saa, hvordan hun laa der helt uden Liv, stod han jo og nuslede ved hende og faankslede med hende, og da træffer han at støde til Kammen, saa den falder af Hovedet paa hende, og hun kommer da strags til Live igjen. Det var han jo glad ved, og hun maatte til at fortælle ham, hvordan det hele var gaaet til. Saa forbød han hende jo at lukke Vinduet op for Fremtiden.

En Tid efter ser Kjællingen atter til Skaalerne. „Skaaler klare, er der nogle i Verden saa smukke som jeg?“ — „Ja, din Stifdatter!“ svarer de. Saa kunde Kjællingen da forstaa, hun var i Live endnu, og hun blev jo saa gal, te det var forskrækkeligt. Saa en Dag vilde Datteren lige lukke op, mens hun støvede af og gjorde i Stand, og da kommer der en Fugl flyvende ind i Stuen med et Stykke Guldfletning. Det saa jo pænt ud, og hun tog det og flettede i hendes Haar. Men strags faldt hun om paa Gulvet og var død som en Sten. Da Hyrden kom hjem og saa, hvordan det stod til, gav han sig til at plukke og ruske i hende, og saa faldt Fletningen af, og hun blev levende igjen.

Noget efter ser Kjællingen atter til hendes Skaaler og spørger dem: „Skaaler klare, er der nogen i Verden saa smuk som jeg?“ — „Ja, din Stifdatter!“ svarer de. Nu kan det nok være, hun blev gal. „Mon der da ingen Raad skulde være til at faa hende af med Livet!“ Hun gaar hen til den gamle

Digitized by Google

Bjærgmandskone igjen og klager hendes Nød. „Ja," siger Hegsen, „dersom du vil give mig saa meget Guld, te der kan blive en Guldring af, saa skal hun dø." Ja, det vilde hun hellere end gjærne. En Dag, da Pigen atter staar og støver af, lukker hun lige Vinduet op, og saa kommer der en Guldring trillende hen ad Gulvet. Det var jo en Fugl, der var kommen med den i sit Næb, men hun troede, det var hendes egen og satte den paa sin Finger. Strags var hun saa død som en Sten.

Da Hyrden kommer hjem og ser, hvordan en Forfatning hun er i, plukker han alt det af, der er paa hendes Hoved, men det kunde ikke hjælpe noget, hun var død og blev død. Saa slæbte han hende ind i et Kammer og lagde hende der, da han nu paa ingen Maade kunde faa hende til Live, lukkede saa alle Dørene efter sig, tog alle Nøglerne, som han havde i et Knippe, med sig og gik ned til en Aa og druknede sig, for han havde jo holdt saa meget af Pigen og tog sig hendes Død saa nær.

Der kommer Prinsen til den Aa med hans Hest og vil vande den, og da træder den paa Nøglerne. Han staar af og tager dem op, gaar hen til Huset og lukker Døren op med dem. Endelig kommer han og ser ind i det Kammer, hvor hun laa. Imidlergodtid havde hun gjort Barsel af deher Grød, Bjærgkonen havde givet hende, og faaet to Drengebørn, og de havde ligget og suget saa stærkt paa hendes Finger, te de havde faaet Ringen af, og hun var kommen til Live igjen. Men da Døren var laaset, kunde hun ikke komme ud, og laa nu der og kunde hverken faa det ene eller det andet og var forsult 'og i saadan Elendighed. Prinsen saa jo strags, at Børnene havde Guldstjærne i Panden, og at hun var saa kjøn, og saa tager han strags hjem og befaler sin Tjener at bringe Mad ned til hende, og det skulde han gjøre hver Dag. Prinsen besøgte hende jo ogsaa og kunde overdreven godt lide hende. Altsaa kommer hun i god Stand igjen, men saa kommer det paa, at der bliver Krig, og Prinsen skal med. Men nu var hans Mo-

Digitized by Google

der en slem Kjælling, og han troede hende ikke for godt, derfor flyede han Kjæresten et Bælte, som hun skulde spænde paa sig, naar nogen vilde gjøre hende Fortræd, og hun kom i Fare, saa skulde han strags være hos hende. Tjeneren skulde fremdeles hver Dag bringe Føden ned til hende, og han maatte ikke paa nogen Maade sige, hvor han gik hen med det.

Men Prinsens Moder lagde jo lige godt Mærke til, at Tjeneren hver Dag gik bort med Mad, og saa vilde hun vide, hvor det skulde hen. Det vilde han ikke sige. Ja, saa skulde han miste hans Liv, hvis han ikke sagde det. Saa kunde han jo ikke andet, og fortalte da, at der var et Fruentimmer ude i Skoven i et lille Hus, og hun havde to Børn. Dem havde Prinsen Godhed for, og han havde paalagt ham at bringe Mad ud til dem. Saa skulde han gaa ned og hilse fra den gamle Dronning, at han skulde have et af Børnene. Moderen græd jo meget, men maatte dog af med det. Saa befalede Dronningen, at Kokken skulde lave Suppe paa det. Men han kunde ikke faa sig til at gjøre det, da Barnet smilte saa kjønt ad ham. Han flyede det et Sted hen i Byen og tog saa en Hund og slagtede, og den lavede han Suppe paa. Lidt efter fik Tjeneren Befaling til at gaa ned og hente det andet Barn, for Fruentimmeret skulde ikke sidde der i Hytten og sulte over det. Han kommer jo og tager Barnet, og hun græder meget mere, for nu havde hun jo ikke noget at ro sig ved. Da han kommer op paa Slottet med Barnet, skal han jo gaa ud i Kjøkkenet og sige til Kokken om at lave Steg paa det. Men Barnet var saa kjønt og smilte saadan ad ham, saa han kunde ikke bære over sit Sind at tage det af med Livet. Han sendte det i Byen og tog en Kat og lavede til. Den Steg var ogsaa god nok til hende den gamle.

Da det var nu til Side, befaler Dronningen, at Folkene skal gjøre et stort Baal Ild paa. De skulde bruge en 10 Favne Brænde og en hel Mængde Skudtørv, og saa skulde de tage hen til Huset og hente hende, der var, for det var ikke værd, at hun sad der nede, og hun fortjente ikke bedre end at bræn-

Digitized by Google

des, da hun havde forhegset Prinsen. De henter hende ogsaa op til Slottet, men da hun nu kommer og ser det store Baal Ild, bærer hun jo nok Tvivl om, at hun skal brændes, og saa tager hun hendes Bælte om sig. Strags er Prinsen der, og de kommer til Ilden paa én Gang, baade hende og Prinsen. Han spørger jo strags om, hvad der skal ske, og hvorfor det store Baal Ild er antændt. Ja, det vilde de ikke vel sige ham, de sagde blot, at Dronningen havde saadan befalet. Men saa traaj han haardt til og vilde vide det, og da Folkene mærkede, hvordan han var sindet, saa maatte de jo til at aabenbare det hele, Dronningen havde befalet dem at hente det Kvindemenneske ude i Skoven, for hun skulde brændes. Saa blev alting stoppet, og Ilden slukket. Derefter spurgte han, hvor Børnene var. Ja, Kokken havde lavet Suppe paa den ene og Steg paa den anden. Det bliver han jo svært elendig ved at høre, og Kokken bliver kaldt til for at afgive sin Forklaring. Ja, han tilstaar jo da, at de var levende endnu, for han kunde da ikke bære over sit Sind at undlive dem. Saa bliver Prinsen jo glad, og han befaler, at Børnene skal hentes. Moderen bliver jo ogsaa glad naturligvis, og saa blev hun jo oppe paa Slottet ved Prinsen. Men den gamle Dronning fik Lov til at vælge imellem, om hun vilde brændes paa det samme Baal, der var stilt an for hendes Svigerdatter, eller hun vilde føres ud paa et Skib med Fetalli for en vis Tid, og saa føres ud paa det vilde Hav, hvor det aldrig kunde komme til Land. Hun valgte det sidste, og saa har en aldrig siden hørt fra hende. Men Prinsen og Pigen fra Skoven de blev gift, og de fik mange bitte Børn sammen, og saa lever de godt.

Juliane Marie Povlsdatter, Vogslev.

Der paa Egnen siger man almindelig m'anner (ɔ: vi andre), te'nner (ɔ: til hende), po'nner (ɔ: paa hende). Fremdeles siges **breb** for **vreb**, **bribe** for **vribe** o. s. v.

---

52. Spektakel.

En af Kongerne her i Danmark og saa hans Dronning de avlede dem en lille Prinsesse sammen, men da hendes Forløsning var kommen, døde Dronningen i Barselseng. Saa var der bestilt en Amme, og hun tog imod Barnet og blev jo hos Kongen som Enkemand. Hun var saa god ved denher bitte Prinsesse, te hun var rede til at forgude hende. Saadan gik der nogle Aar hen. Han havde lovet hans Dronning, før hun døde, at han ikke maatte gifte sig igjen, inden Tøsen var tolv Aar, for hun skulde samtykke med ham i hans Giftermaal. Saa kommer Kongen i Tanker om, at han vilde gifte sig igjen, og da Ammen var lidt ud af Adelstanden, tænkte han noget paa at tage hende. Da Prinsen saa var tolv Aar, saa siger Kongen til hende en Dag: „Jeg lovede din Moder, at naar du var tolv Aar, skulde du skjønne med mig, hvem jeg vilde tage til Kone igjen." Hun svarede: „Ja, Fader, naar jeg maa have noget i det at sige, saa synes jeg, du skulde tage min Amme, hun har alle Tider været saa god ved mig i min Opvægst." — „Ja, min Pige, saa skal jeg ogsaa, jeg kan rigtig godt lide hende."

Han giftede sig altsaa med Ammen, og det stod nu hen en Tid og gik nogenledes godt. Men lige saa god Ammen havde været ved Prinsessen før, lige saa hadefuld og ond blev hun imod hende som Dronning og vilde gjøre hende al den Fortræd hun kunde. Prinsessen maatte altid være affides i hendes eget Kabinet, og Dronningen kunde til sidst ikke taale at se hende. Saa søger hun alle de Spaakjællinger og Troldhegse, hun kan opspørge. Endelig en Dag kommer der en af det rigtige Slags, og saa siger Dronningen til hende, om det var muligt at faa et Fruentimmer frugtsommelig uden Mands Hjælp. „Ja," siger hun, „der er Mulighed i det, men det vil koste uhyre Penge." Ja, det gjorde ikke noget, hvad det kostede, blot det kunde lade sig gjøre. Der skulde samles Mælk af alle de Skabninger paa Jorden, der gav Mælk, og der af skulde laves en Ost, som hun skulde have at spise paa hendes Smørrebrød,

Digitized by Google

og hun maatte ikke faa anden Ost, indtil den var opspist. Nu skulde Hegsen saa foranstalte Mælken samlet og Osten lavet og det hele, og hun fik Penge i Mængde til det. Naar Osten var spist, saa var Pigen altsaa frugtsommelig.

Det hele gaar da, som Hegsen har sagt, og Prinsessen faar Osten i sig. Saa en Dag siger Dronningen til Kongen, te Prinsessen gik og syggeret noget, og var ikke godt til pas, hun formodede, hun havde haft med Mandfolk at bestille. Det studerede Kongen noget ved, han mærkede jo nok, hun hadede hende. Saa gaar han ind til hans Datter og siger: „Din Moder har foregivet, du var frugtsommelig, er der noget om det?“ Hun svarede og sagde, te hun fejlede ikke for den Ting.

Det stod saa hen en længere Tid. Osten havde hun faaet spist altsammen, og det kunde da let sees paa hende, te hun var frugtsommelig. Saa siger Dronningen igjen: Dersom han bare nu vilde ulejlige sig og se Datteren, kunde han vist nok selv se, hvordan det havde sig med hende. „Den anden Gang jeg talte om det, fik jeg kun Ubehageligheder for det.“ Saa gaar Kongen ind til hans Datter igjen og staar og ser paa hende, og saa spørger han, hvad hun fejlede. Ja, det kjendte hun ikke, men hun var da ikke godt til pas. Kongen lod nu en Doktor hente og lod hende undersøge. Han vilde jo ikke sige det, men svarede og sagde blot: Det gik nok hen af sig selv om kort Tid. Dronningen blev nu ved at pirre Kongen og paastod, at det var virkeligt, og saa gaar han ind igjen og siger, at hun skal bekjende, og hun kan jo ogsaa forstaa, at det er saadan. Saa siger han til en Tjener, at han skal spænde for en Vogn og sige til Prinsessen, hun skal lave sig til at kjøre med ham ud i Skoven. „Og saa skal du skyde hende, og til Bevis paa at du gjør det, skal du komme hjem med hendes Underkjole overstænket med Blod.“

Tjeneren lader saa en Bøsse og kjører dybt ind i Skoven med hende. Der holder han og beder nu Prinsessen stige ud, binder Hestene og foreslaar hende at spasere med ham lidt der ude i det frie. Ja, det vilde hun godt. Saa fortæller

Digitized by Google

han, at det er en Befaling fra Kongen, at han skal skyde hende her ude og til Bevis paa, at han har gjort det, skal han komme hjem med hendes Underkjole overstænket af Blod. „Skal jeg skydes," siger hun, „det synes jeg, ingen Grund der er til." Ja, det vidste han heller ikke, og han var kjed af det. I det samme kommer et Daadyr løbende forbi. Saa skyder han den med Kuglen. „Naar du nu vil rejse væk og aldrig komme tilbage mere, saa vil jeg ogsaa skaane dig." Hun klæder sig nu af hendes Underkjole og faar den overstænket med Blodet, og saa rejser han af hjem.

Hun gaar nu ned til Stranden og vanker omkring der og véd aldrig, hvor hun skal gaa hen. Saa finder hun en gammel Fiskerbaad og arbejder paa at faa den ud, og saa finder hun en gammel Stump Aare og sætter den saa ud med Baaden og lader den flyde, hvor Vind og Strøm vil føre hende. Saadan flød hun et Par Dage i Havet, og stødte saa paa en Fugleø, som ikke var beboet. Der gik hun i Land og kom ind i en Skov med Mose og Morads og var nu saa træt og mat af Rejsen, at hun lagde sig ned paa en Bunke Løv og Blade for at faa sig en Hvile.

Da hun havde sovet en Tid, vaagnede hun op og saa et grimme Dyr, der gik et Stykke fra hende; det var saa grimt, at hun havde aldrig set Mage, det lignede alle mulige Skabninger, hun kunde optænke, baade Mennesker og Dyr. Jo længere hun saa paa det, jo større det blev. Saa siger Dyret til hende: „Ja, du ser paa mig, Moder, jeg er din Søn." „Er du min Søn?" — „Ja, du har født mig nu her i Skoven, og nu skal jeg døbes og have et Navn." — „Ja hvad skal jeg kalde dig, dit Spektakel." — „Ja godt," siger han, „det var det første, du nævnede, lad mig saa hedde Spektakel. Hør nu, Moder, nu skal du i Barselseng." — „Ja, Gud bedre det, her er jo hverken Spise eller Drikke at faa, og ingen Seng." — „Det skal du ikke klage dig for," siger han, „Kongen af England har Senge nok, og har ogsaa Spise og Drikke nok." — „Jammen der er langt til England," siger hun igjen. Saa giver han sig til

Digitized by Google

at bøje Grene sammen, for han var saa stærk, te der var ingen Ende paa hans Styrke, og han bliver ogsaa saa stor som en Elefant, og saa vindrede han dem og fik paa den Maade en hel Løvhytte lavet til hende. Derefter skrabte han Blade sammen og fik et ordentligt Leje lavet til hende. „Naa, Moder, gaa nu i Seng.“ Saa gik hun ind og lagde sig paa Bladene, han havde skrabt sammen. „Naa, det var ret, men nu véd du jo nok, det er Skik, en Barselkone skal have Barselmad.“ — „Ja, hvad kan det hjælpe, du siger det, her er jo hverken Spise eller Drikke til mig.“ — „Det gjør ikke noget, jeg har jo sagt dig, at Kongen i England har nok, og det skal jeg strags hente noget af.“

Nu giver Spektakel sig paa Vej over Vand og Land og kommer til Hovedstaden. Han kommer op paa Slottet og gaar ind i Kjøkkenet, hvor der gaar en Tjener. „Hør du, Tjener! vil du gaa hen og faa mig en Kurv fuld af Kage og Smør og Vin“ — og hvad han kunde nu opregne — „min Moder ligger paa en Ø her ude i Havet og har gjort Barsel, og hun skal have noget godt at spise og drikke.“ Tjeneren bliver forskrækket for dether Dyr og springer ud af en Dør og lige ind til Kongen, hvem han fortæller, at der var saadan et Uhyre, der vilde have alle Slags Mad og Drikke til hans Moder, som laa i Barselseng ude paa en Ø, og han saa da skrækkelig ud. „Jeg har Lyst til at se det Dyr,“ siger Kongen, og saa lukker han Døren op til Kjøkkenet og ser det. „Hør du, Konge,“ siger Spektakel, „jeg vil nok bede om Finbrød og Steg og Smør og Ost til min Moder, og det skal være strags, heller jeg splitter dig ad.“ Saa siger Kongen til Tjeneren: „Fly det Dyr, hvad det forlanger.“ Han fatter en Kurv og fylder i den af hvad Sager, der var gode, og flyer ham dem.

Saa rejser Spektakel af over til hans Moder. „Naa, Moder, spis og drik nu af det, jeg kommer med, men tag med Maade.“ For det var en fornuftig Fyr alligevel den Spektakel. Hun var glad ved Sagerne, for hun trængte jo haardt baade til Spise og Drikke. Da hun var færdig, siger han: „Du er

vel ikke vant til at ligge paa saadanne Blade." Nej, det var hun jo ikke. „Ja, det skal du ikke klage dig for, Kongen i England har gode Sengeklæder, og vi skal nok faa en Seng."

Saa rejser han tilbage igjen til Slottet og kommer ind i Kjøkkenet. „Hør du, Tjener, du skal gaa hen og fly min Moder en Sengs Klæder; du kan nok tænke, hun kan ikke ligge paa den bare Jord." Saa gaar Tjeneren hen og skraber det ringeste Pjalter af Sengeklæder sammen, han kan finde, og kommer med. „Hvad!" siger han, „tror du, min Moder er tjent med at ligge paa saadanne Pjalter. Hun er nok af en større Stand end som saa. Fly mig en rigtig fin Sengs Klæder." Nu havde Kongen givet Befaling til, at de skulde udlevere ham, hvad han forlangte, og saa gjorde Tjeneren det ogsaa. „Bind mig det nu sammen." siger han, „te jeg kan bære det." Ja, saa gjør han ogsaa det. Spektakel fik saa Bylten paa Puklen og rejste af med.

„Naa, Moder, rejs dig nu, jeg kan faa redt Seng til dig". Ja, hun kom op, og han redte den i en Gestus (ɔ: Fart, Tonen paa sidste Stavelse). „Naa, Moder, læg dig nu, du maa love, du har en dygtig Søn." Ja, hun var jo glad ved det, men hun var ikke rigtig glad alligevel. Nu gik det, kort at fortælle, saadan til hver Dag. Han tog til England og fik alt, hvad han vilde have.

Nu traf det saadan, at den engelske Prins han var forlovet med den spanske Prinsesse, og det var sket ved Portræt, de var ikke mundtlig forlovede, for det sker tit og for det meste, naar kongelige Personer bliver forlovede. Saa blev Bryllupet ogsaa bestemt, og det hørte nu Spektakel, han gik jo saa meget paa Slottet. Otte Dage efter hører han, at de skal rejse med flere Skibe ned at holde Bryllup. Saa siger han en Dag til Kongen: „Hør du, Konge, I skal jo til Spanien at holde Bryllup."— „Ja."—„Jeg kunde nok have Lyst til at ville med." — „Ja, det kan du jo ogsaa," siger Kongen, han var jo ræd for ham. „Jammen hvad skal min Moder blive til, der ligger ude i Havet paa den Ø?" — „Det kjender jeg

Digitized by Google

ikke noget til," siger Kongen. „Men det gjør jeg." — „Lad os saa høre, hvad vi skal gjøre ved hende." — „Der skal bygges et Hus her ude i Lysthaven, med to Værelser, og der skal hun i imens. Ingen maa se hende, og en Pige skal gjøre Opvartningen og putte Mad ind til hende ad et bitte Hul." — „Ja," siger Kongen, „det kan jo og lade sig gjøre." — „Jammen det skal lade sig gjøre paa otte Dage." — (Der var nu Fortjeneste for mig, for a kom der over og murede Huset). En Dag kom Spektakel saa over til hans Moder igjen og siger: „Naa, Moder, nu skal du til England." — „Hvordan skal jeg komme der? der gaar jo ingen Skibe her forbi." — „Du kan jo komme paa mine Pukler, saa skal jeg nok bære dig til England." Nu turde hun jo godt betro sig til ham, og han faar hende svøbt i Sengeklæderne og faar hende paa Puklen. Saa rejser han af op til det nye Hus i Lysthaven med hende og faar hende sat ind. Der efter kom en Pige der ned at passe hende op og være der bestandig, mens han var henne.

Den Tid Flaaden saa var udrustet, sejlede de af, og Spektakel var med. Nu gaar det som saa mange Steder, Prinsessen var bleven forlibt i en Minister i Madrid og havde glemt hendes Kjæreste i England, og saa havde de to udspekuleret, hvordan de skulde blive Prinsen kvit paa en skikkelig Maade. De havde jo Guldskeer at spise med ved Taflet, og naar Gjæsterne saa var komne til Bords, skulde Ministeren, som sad nærest til Bords ved Prinsen, stikke ham en Guldske i Lommen saadan ubemærket. Naar de saa fik ham greben som Tyv, kunde de blive ham kvit. Nu kom de til Taffels, og da det var endt, blev der af Tjenerne savnet om en Guldske. Ministeren spurgte dem, hvad de søgte om. Ja, det var en Ske. „Da skulde man da ikke tænke, der var Tyve iblandt os." — „Saadan en Fyr," siger den engelske Prins, „var ikke bedre værd end at hænges i den højeste Galge, der kunde bygges."

Saa skulde samtlige Gjæster fesenteres, og Skeen fandtes ved Prinsen, der havde fældet Dommen. Saa blev han jo arresteret og holdt i Fængsel, til Galgen blev færdig. Imid-

Digitized by Google

lergodtid kommer Spektakel ned til Døren for Fængslet, springer paa den og render den op. „Hør du, Prins,“ siger han, „vi kommer nok til Begravelse her i Sted for Bryllup, det havde jeg ikke vent. Hvad vil du her over at stjæle for? du havde det jo ikke nødig.“ Jammen han havde ikke stjaalet, en anden en havde put ham Skeen i Lommen. „Vist ikke, du har nok selv stjaalet den. Men hør nu, jeg vil give dig et Forslag, for mulig jeg kan redde dig.“ „Lad os da høre,“ siger Prinsen. „Vil du have min Moder og gifte dig med hende, saa skal jeg redde dig.“ — „Hvordan er din Moder?“ siger Prinsen igjen. „Ja, min Moder er som jeg, og jeg er som min Moder.“ Nej, saa vilde han da hellere hænges. „Ja, saa kan du ogsaa lade være,“ sagde Spektakel, og sprang ud og smækkede Døren i. Saa blev Galgen færdig, og Prinsen blev hentet og skulde hænges nu. Bøddelknægten var der allerede, og hele det kongelige holdt der og vilde være Vidne til Henrettelsen. Da de trækker op ad Stigen med Prinsen, raaber Spektakel til ham: „Vil du have min Moder, saa skal det være nu.“ — „Ja for Pokker, lad mig saa tage hende.“ — „Godt, saa skal du ogsaa have hende.“ Saa gaar Spektakel hen til den kongelige Vogn og siger til Kongen: „Hør du, Konge, er den Minister ikke her, der var til Bords med?“ Jo, her var han. „Ja, kom saa ud, jeg har noget, jeg vil tale med dig om.“ Nej, han havde ikke noget at tale med ham om. „Jo, du skal komme, ellers splitter jeg dig ad.“ Saa kom han jo ud til ham. „Hør du, har du virkelig ikke stukket Prinsen den Ske i Lommen?“ Nej, det havde han ikke gjort. „Nu bekjend, eller jeg splitter dig ad.“ Han tøvede endnu noget. „Naa, hvad bliver det til, det skal være strags.“ Ja —, siger han, han havde rigtig nok gjort det for Plasér. „Naa, Plasèr, det var en pæn Plasér.“ Saa vender han sig til Kongen: „Der kan du se, hvad Folk du har i dit Brød, naar de saa uskyldig vil føre Folk til Døden. Hvad synes du nu, din Minister skal gjøres ved?“ — „Ja, det maa du raade for,“ siger Kongen, han var lige saa ræd for Spektakel som den engelske Konge.

Digitized by Google

Ja, saa tog han ham i Kraven, og op ad Stigen med ham, ret te det knagede, og der hængte han ham selv op paa Krogen, men Prinsen tog han jo' ned, og det var netop paa høje Tid. „Følg du nu med mig, du skal hjem og have min Moder."

Nu rejste de kongelige hjem til Madrid, og de engelske tog ned til Skibene. Undervejs, da de sejlede hjem, forskede Prinsen noget ved Spektakel, hvad Stand han var af, og hvor han kom fra. Men det fik han ikke noget ud af. Endelig spørger Spektakel om, hvem der skal bydes. Ja, den og den Kongefamilie skulde da med. „Skal Kongen af Danmark ikke med?" — „Jo." Da Prinsen hører det, tænker han, om hun ikke var af den Familie. Men ingen Ting kan han faa at vide af Spektakel. Da de nu kommer hjem, siger han til ham, at han ønskede gjærne at ville se hans Moder. Nej, han fik hende ikke at se inden den Dag, de skulde mødes hver i sin Karét ved Kirkeporten, saa skulde han nok faa hende at se.

Den Dag kom der saa Hofdamer ned at smykke hende, og det var det første, nogen fik set hende. Men inden de kom ind til hende, havde Spektakel været der inde og sagt til hende: „Hør, Moder, du er forlovet." — „Hvem med?" siger hun. „Med Prinsen af England; her er hans Portræt, om du kan lide det." Det Portræt havde han faaet af Prinsen. Jo, den Person led hun svært godt, især da det var en Prins. Saa kom Damerne ind og smykkede hende, og strags efter kom der en Karét og tog hende ved Huset, og de kjører ad Kirken til. Prinsens Karét var lige saadan, og de holdt saa lige over for hinanden paa Kirkepladsen. Spektakel slog saa Laagen op for Prinsen og sagde: „Nu kan du komme over og se hende." Ja, det var han ikke sen med. Og saa farer Spektakel over og slaar Laagen op for hende, og hun træder ud. Da er det den dejligste Prinsesse, en kunde se. Nu blev Prinsen glad, han havde jo aldrig været glad, siden han var gaaet ind paa at ægte saadan et Spøgelse. Men nu kunde han se, det var ikke noget Spøgelse.

Digitized by Google

Da de nu var blevne viede og kom hjem og skulde til Taffels, saa var den danske Konge og Dronning kommen. Det var jo hende, Ammen, der havde været saa djævelsk imod hende. De fik jo mange Retter, og a saa, hvordan det gik til, for a var jo egentlig Tjener der og blev kaldt Mads Tjener; men det behøver vi nu ellers ikke at tage med. Altsaa, Spektakel vilde bringe Mad ind paa Brudebordet. Hver Gang han kom ind med en Terrin fuld af Suppe, og løftede den ind paa Bordet ved Siden af Dronningen af Danmark, saa spildte han en stor Slandt paa Dronningens Kjole, og saadan spildte han tolv Gange. For hver Gang maatte hun skifte Kjole, saa hun skiftede lige tolv Gange under Spisningen. Hun bliver jo vred over det og beder om at blive fri for at blive gjort Nar ad i saadant Selskab. Saa siger Spektakel: „Har du det ikke godt nok?" Nej, hun havde det ikke godt, og vilde for Resten ikke snakke med ham. „Da er du lidt af min Familie. Du er Bedstemoder til mig. Kjender du ikke din Datter, der sidder lige over for, det var hende, du fik til at tage alt det Hegsemælk, du fik samlet, te jeg blev til af." Saa var det først, hun kunde kjende hendes Stifdatter; hun havde jo troet, hun var død og magtesløs. „Har du det nu ikke godt, saa skal du faa det godt." Han kaster da en Klo i hende, og river hende af Stolen og om paa Gulvet, og saa split han hende ad, til han kom til hendes Hjærte, og det rev han saa ud og spiste. Saa bliver han med et forvandlet og staar som en dejlig ung Fyr midt paa Gulvet. Saa skulde der nu holdes Bryllup og Barnedaab og Konfirmation i et, og der blev en Glæde foruden Ende. Paa den Maade fik den danske Konge rigtig at vide, hvad Kone han havde haft, og nu havde han faaet en Dattersøn i Stedet for et Spektakel.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

Navnene paa Uhyret er ikke meget forskellige i de mange Varianter, jeg har af denne Historie, og tyder altid paa hans besynderlige Udseende. Han kaldes: Underlig-Hans, Vidunder, Underlig o. s. v.

En Form deraf findes allerede i Æ. f. J. II. 1.

Digitized by Google

53. Hundens Kjæreste.

En Mand havde tre Døtre, og saa en Dag han vilde tage til Aalborg Marked, krævede de af ham, at han skulde kjøbe dem hver en Markedsgave. Den første vilde have en Guldrok, den anden et Guldstrentetræ, og den tredje forlangte røde Roser og ædle Stene. Da han nu var en rig Mand, saa kjøbte han ogsaa Tingene til de to første Døtre, men det til den tredje kunde han ikke faa for Penge, skjøndt han gjorde sig Ulejlighed nok, for det var hans bedste Datter, og han vilde gjærne gjøre hende en Fornøjelse. Da han nu tog tilbage fra Aalborg til Restrup, kom han til at se over i Haven, og da ser han Roserne gro der ovre. „Mon a kunde ikke hoppe der over og tage dem," siger han til sig selv. Som sagt saa gjort, og han begynder at plukke. Da kommer der en stor sort Mand og spørger, hvem der har givet ham Lov til det. Han fortæller saa hvorfor. „Ja, nu kommer du til at love mig det første Mod, der kommer i Møde med dig, naar du kommer i Nærheden af dit Hjem, for det du har taget de Roser. Der ligger en stor Høj henne paa din Mark, der skal du møde med det i Morgen Aften." Ja, han troede, det var en bitte Hund, han havde, for den kom altid springende ud imod ham, naar han kom hjem, og den kunde det da ikke rave saa vidt med at afse. Altsaa gik han ind paa, hvad den sorte Mand forlangte, og fik Lov til at rejse af med hans Roser.

Men da han nu kom nær til Hjemmet, kom Døtrene flyvende ud imod ham paa Ryggen af hverandre, de længtes jo efter deres Markedsgaver, og da den yngste kunde rende stærkest, saa kom hun først. Nu blev han jo saa elendig ved det og fortalte jo Konen, hvor elendig det stod sig. „Aa, skam," siger hun, „du kan lade en af Tjenestepigerne gaa der ud." De betaler hende saa for det, og hun gaar. Da hun kommer til Højen, siger hun Godaften. „Godaften," siger der en inde i Højen. „Hvad Tid er det nu ved, du kommer?" siger den. „Ja—, det er ved den Tid, vi bærer Aske ud." Saa vilde han hverken eje eller have hende, for hun var ikke den rette,

Digitized by Google

og saa gik hun hjem med den Mælding, at de skulde sende den yngste Datter. Men det vilde de jo ikke gjærne, og saa betaler de en anden Pige for at gaa i Steden. Hun gik og kom til Højen og sagde: „Godaften.“ — „Godaften,“ siger det inde i Højen. „Hvad Tid er det nu ved?“ — „Aa, det er ved den Tid, vi plejer at malke Køerne.“ — „Gaa hjem,“ siger han igjen, „det er ikke den rette, og kommer hun ikke, skal a strags komme og snakke med Manden.“ Saa maatte hun hjem med den Mælding, og nu maatte den rigtige af Sted. Hun kom ogsaa og sagde Godaften. „Godaften,“ siger det inde i Højen, „hvad Tid er det nu ved?“ — „Aa, nu er det ved den Tid, da vi reder Senge.“ — „Du er den rigtige,“ siger han, „kom du kuns her ind til mig.“ Saa kom hun ned i Højen, og han trakterede hende og var saa venlig, som han kunde være. Saa blev hun ved ham og havde det godt og restede slet ingen Ting. Om Natten laa hun i en god, opredt Seng, og da laa han under Kakkelovnen; ellers var han en stor Hund, men da var han et Menneske. Det værste var snart, at der var saa mørkt der inde, og at de aldrig havde Lys.

Da der var gaaet et Par Aar, havde hun faaet to Børn der inde i Højen, men hun vidste ikke, hvor de var blevne af, for han kom og bar dem væk, saa snart de var blevne født. Saa en Dag tager det paa at ringe inde i Højen. „Hvad tænker du, det er?“ siger han. „Det véd a ikke.“ — „Ja, det er din ældste Søsters Bryllupsdag i Dag. Du vilde vel gjærne hjem til det?“ Ja, det vilde hun da. „Ja, naar du vil love mig tre Ting, saa maa du ride paa mig hjem. A lægger mig under Bordet der hjemme, og naar I nu sidder til Bords og skal spise, saa smider du den første Bid ned til mig. Dernæst maa du ikke gjøre, hvad din Moder beder dig, men du skal gjøre efter, hvad din Fader siger. Endelig for det tredje saa skal du komme hen til mig Klokken fem, for saa skal vi hjem.“ Det lovede hun bestemt, og saa satte hun sig op paa Ryggen af Hunden, og den løb med hende hjem til hendes Forældres Hus.

Digitized by Google

Der blev nu saadan Glæde, da de saa hende, og saadan Nysgjerrighed efter at høre, hvordan hun havde det. Ja, hun kunde ikke noksom rose af, saa god han var ved hende. Hun havde faaet to Børn der nede i Højen, men vidste ikke, hvor de var blevne af. Det eneste, hun klagede sig ved, det var, at der var saa mørkt der nede. „Ja, det er ogsaa elendigt," siger Moderen, „at du ikke kan se, du skal tage nogle Svovlstikker med og tænde Lys." — „Nej," siger Faderen, „naar hun ellers har det godt og kan finde sig til Rette med det, saa skal hun ikke tænde Lys, for det maa han jo ikke holde af."

Da de kom til Bords, gav hun Hunden det første Stykke Brød, og da Klokken var fem, klædte hun sig paa og gik hen til ham, og nu red hun paa ham hjem til Højen. De kom ind, og det var nu saa meget godt, hun restede ingen Ting og kom snart i hendes gode varme Seng, men han laa som sædvanlig under Kakkelovnen.

En Tid efter bekom de dem atter et Barn, og han bar det væk ligesom de andre. Saa en Dag ringlede det igjen der inde. „Hvad tænker du, det er?" siger han. „Det er vel min anden Søsters Bryllupsdag." — „Ja, akkurat," siger han, „du vilde vel gjærne hjem til det?" — „Ja, det forstaar sig." — „Saa skal du ogsaa have Lov til det, saafremt du vil holde de samme tre Ting som sidst." Ja det vilde hun. „Sæt dig saa op paa min Ryg!" og saa løb han med hende hjem. De blev jo svært glade ved at se hende igjen og spurgte om, hvordan hun havde det. Ja, hun havde det godt, men det eneste, hun var kjed af, det var jo, at det var saa mørkt der nede i Højen, for hun vilde saa gjærne se, hvordan han saa ud, naar han var der om Natten. Saa stopper Moderen nogle Svovlstikker til hende og siger: „Du skal sandelig rive Ild." Imidlertid laa Hunden under Bordet, og hun gav den en rigtig god Bid Brød, inden hun selv begyndte at spise. Da Klokken blev fem, gjorde hun sig færdig, og saa tog de af Sted hjem til Højen.

Da det blev Sengetid, gik hun i Seng, og han lagde sig

Digitized by Google

under Kakkelovnen. Da hun tænkte, han var falden i Søvn, stod hun op og rev Ild, og nu saa hun, at han var den pæneste unge Mand, hun kunde ønske sig. Men han sprang strags op og sagde: „Aa, hvor a nu er ulykkelig, hvorfor gjorde du dog det. Nu kan vi ikke være ved hverandre længere, og nu maa a af Sted.“ — „A vil med dig, hvor du rejser hen,“ siger hun. „Nej, det kan ikke hjælpe noget.“ Sagen var, at det var en Bjærgkjælling, der havde fortroldet ham, saadan at han var en Hund om Dagen og et Menneske om Natten, men i den Skikkelse maatte ingen se ham, ellers kunde han ikke blive frelst. Ja, hun vilde nu alligevel med ham, og saa red hun paa ham hen til hans Søster. „Der skal du gaa ind,“ siger han, „a lægger mig i Lyngstakken, og bestemt Klokken ni i Morgen tidlig skal du møde her ude.“ Naar hun kom ind, skulde hun hilse fra den og den Prins — hans Navn blev ogsaa nævnet, men det har a glemt — om de vilde ikke huse hende om Natten og være god ved hende.

Hun gik saa ind og blev der. Et bitte nydeligt Barn løb og legede paa Gulvet, og det var hun saa glad ved. Næste Morgen gav Konen hende en Guldrok. Da hun kom ud til Hunden, sagde den: „Hvorfor bier du saa længe? a skal jo af Sted.“ — „Ja, a vil med dig, a vil med dig!“ siger hun. „Kom saa op paa min Ryg og det i en Fart.“ — „Saa du Barnet?“ — „Ja, a kyssede og klappede det, og det var et dejligt Barn og i saadan nogle fine Klæder.“ — „Ja saa faar a at gaa.“ — „Nej, du kan ikke følge med. Men nu tager du ind til min anden Søster i Aften, og saa vil a ligge i Lyngstakken. Du hilser fra den Prins, at de skal være god ved dig, og saa møder du ude ved mig i Morgen tidlig Klokken ni.“

Det var ogsaa en Kongedatter, der boede, og saa snart hun kom med den Hilsen, saa blev de saa glade ved hende og antog hende saa svært. Næste Morgen gav Søsteren hende et Guldstrentetræ, og da hun saa kom ud til Lyngstakken, var han til Rede til at rejse af. — „Aa, du bier længe,“ siger han. „Ja, det var saadan rare Folk, og saa havde de det dejlige

Barn, a kan ikke afſe dem næſten." — „Ja, vi ſkal af Sted." Hun ſatte ſig op, og han løb. „Det Barn, du ſaa, det var vort." A kan ſnart ikke holde det ud at bære dig længere, men vi naaer vel til min tredje Søſter."

Der gik det lige ſaadan; han lagde ſig i Lyngſtakken, og hun gik ind med Hilſen fra Prinſen. Hvad de andre to Børn havde været nydelige, ſaa var dether endnu mere, hun havde aldrig ſet ſaa pænt et Barn. Hun bej over Tiden om Morgenen, da hun ikke kunde komme fra det bitte Barn. Der i den Gaard fik hun en Guldvindepind. Nu kunde hun næſten ikke føre Sagerne med ſig, og hun kunde jo næſten ikke bære det altſammen. Da hun kom ud til ham, ſiger han: „Hvorfor bier du ſaa længe? nu kan du ikke komme med." — „Aajo, a vil med." — „Ja, vi kommer for ſent af Sted, a kan ikke bære dig over Glasbjærget nu, det ſpringer under os." Ja, det fik at være, hun vilde med ham. Det var jo ſvært for ham at bære baade hende og Sagerne, og da de kom paa Bjærget, ſprang det, og hun flyver ned i en Smedje, men han kom dog over.

Der maatte hun ſtaa og ſlaa Forhammeren i ſyv Aar. Saa hjalp de hende oven paa, og nu var hun ſtrags ved Slottet,hvor Hunden var. Hun gik der ind og forlangte Tjeneſte. De ſagde, at de kunde nok bruge hende, og ſaa blev hun fæſtet. Der boede den Bjærgkjælling, ſom havde forhegset hendes Kjæreſte.

En Dag viſte hun den Guldrok frem, hun havde ført med ſig fra den første Gaard. Den ſtak Øjnene ud paa Bjærgkjællingen, og hun ſpurgte ſaa, hvad hun vilde have for den. Ja, derſom hun maatte ligge ved Prinſen en Nat. Det gik Bjærgkonen ind paa. Samme Aften var der kommen en fattig Mand og bedt om Husly, og han vilde jo gjærne have Ovnvarmen, for de havde bagt den Dag. Men Ovnen var lige tæt ind til Prinſens Kammer. Da han ſkulde til at i Seng, kom Kjællingen og gav ham en Dram, og den var der Sovedrik i, for Pigen maatte jo ikke ſnakke med ham. Aldrig ſaa ſnart han havde lagt Hovedet til Puden, ſaa ſov han. Hun

kommer ind og lægger sig og snakker til ham, men han svarer ikke. „Aa Herregud, hvor a har døjet og kriet," siger hun, „a har levet med dig i den Høj, og a har været ved mine smaa Børn og kunde ikke faa Lov til at tage dem med, og nu har a staaet i den Smedje i syv Aar, nu vil a give min Guldrok og mit Guldstrentetræ og min Guldgarnvindel for at komme til at snakke med dig, og hvorfor vil du saa ikke svare mig et Ord." Saadan blev hun ved at klage sig. Det laa nu den gamle Mand og hørte paa. Hun fik ikke noget ud af Prinsen og maatte gaa igjen om Morgenen.

Da Prinsen saa kom op og kom ud af hans Kammer, sagde den gamle Mand til ham, hvordan han kunde være saa haard ved den Pige, hun havde saadan ligget og snakket til ham og tigget ham for at svare sig. „Ja, a vilde godt," sagde Prinsen, „men a kunde ikke, a kjender hende godt, og hun er det kjæreste, a har." – „Mon det ikke er Konens Skyld her paa Slottet?" sagde den gamle Mand. „Giver hun dig ikke en Dram, naar du gaar til Sengs?"—„Jo."—„Den skal du spytte ud i din højre Skohæl."

Den Dag viste Pigen hendes Guldstrentetræ frem, og nu fik Kjællingen jo Lyst til den. „Du maa faa det, naar a maa ligge ved Prinsen i Nat igjen." Saa gjorde de den Handel. Da han gik i Seng, kom hun med Glasset og bød ham, og han tog det vel, men sank det ikke og spyttede det ud i hans Skohæl.

Den Nat laa den gamle Mand ogsaa i Ovnen, det havde Prinsen bedt ham om. Nu kunde de snakke og fik megen Glæde af det. Næste Dag viste Pigen hendes Vindepind frem, og saa fik hun Lov til at ligge ved Prinsen én Nat til. Næste Morgen stod Kjællingen i Vejret, hun havde nok faaet lidt Nys om Sagen, og spurgte Folkene om, hvad Dom den Pige skulde have, der havde gaaet i Seng til Prinsen. Ja, hun skulde i en Pigtønde med fire Vildlapper for, sagde de. „Nej," siger Prinsen, „den Dom skal Hegsen selv have," og saa kom hun i Tønden, og nu blev han gift med hans Kjæreste, og de fik

deres Børn samlet hjem til dem fra de tre Gaarde, hvor hans Søstre boede. Saa blev de ved at bo der paa Hegsens Gaard, og nu har de det godt.

Juliane Marie Povlsdatter, Bogslev.

---

54. Ridder Røds Klaffer.

Der var en gammel Enkekone, hun havde en eneste Søn og var meget fattig og skrøbelig. Da Sønnen var bleven konfirmeret, skulde han rejse ud i Verden og forsøge sin Lykke, og saa havde hun kun tre Kobberføslinger og et Par Tvebakker at give ham med paa Vejen. Hun formanede ham til, at han skulde tage Gud med i sine Tanker, saa vilde det gaa ham godt i alle hans Dage, og aldrig maatte han gaa forbi en Kirke uden at falde ned ved Kirkedøren paa sine Knæ og bede til Gud.

Saa kom han ud i en stor Skov, der saa han en So liggende med fire smaa Grise, og de havde ingen Ben. Saa stæer han og forundrer sig over de stakkels Grise, der har ingen Ben, og i det samme tager han hans Lommedug op af sin Fik for at ville viske sig i Ansigtet, da triller der en Tvebak ud med Dugen. Den snup den ene Gris, og saa fik den Ben og kunde gaa paa. Drengen tænker da: „Kan de faa Ben af det, saa skal de have lige saadan hveren, ihvor lidt æ har.“ Han gav dem hver en Tvebak, og de fik Ben til Hobe, og den gamle So ogsaa. Saa fortæller den gamle So ham, te hun er en forønsket Prinsesse. Hun var bleven gjort til en So med fire Grise, der skulde være forønsket saa længe, til der kom en lille ung Selle til dem og gav dem hver en Tvebak. „Ja, min Søn, nu har du frelst mig, og naar du er i din yderste Nød, saa skal du tale paa Brun-fort, æ skal da nok komme og frelse dig.“

Saa kom han ud af Skoven og hen til et stort Slot. Der boede en Konge, og han gik saa der ind og spurgte dem ad, om de havde ikke en Staldreng behov. Jo, det havde de javne, han kunde godt blive der.

Digitized by Google

Nu gik han og paste Hestene saa godt, te de blev saa koffere og høpsig. Derover blev Kongens næste Raad misundelig, han var bange for, at Drengen skulde komme i hans Sted. Den Mand hed Ridder Rød, og han kunde da slet ikke lide Drengen. Saa fandt han paa en Dag at sige til Kongen, at han vidste, hvad lille Hans havde sagt nede i Stalden i Dag. „Hvad har han da sagt?" siger Kongen. Ja, han vidste at skaffe tre Kling-yssener og to Syngeduer og tre Lyse-bleer. Dem Klingyssener de gjorde en Slags Musik i Slottet, og Lysebleerne, naar de blev bredt ud paa Grønnen, saa kunde de lyse, og Syngeduerne kunde synge saa liflig. Saa befaler Kongen, at han skulde komme op og blive fremkaldt for ham. Han kommer saa op. Saa siger Kongen: „Du har jo sagt nede i Stalden, at du kunde skaffe de tre Dele," og saa nævnede han dem. Nej, det havde han ikke sagt, langt mindre tænkt. Jo, han skulde skaffe det, elsen skulde han miste sit Liv. Saa gik han ned i Stalden igjen og stod og græd. Der kom han i Tanker om, at han maatte helst tale til Brun-sort. Saa stod det sorte Svin strags ved ham. „Ja, min Søn, du skal forlange et Skib, der kan gaa paa Land og Vand, og du skal have Levnetsmidler med for tre Aar. Dernæst skal du tæjj alle dem op, der ligger ved Vejj og Stii, hvad enten de er lamm' eller stamm'. og dem skal du tage om Bord som dine Tjenere, for det er dem, der skal hjælpe dig."

Naa, saa forlangte han det Skib, der kunde gaa paa Land og Vand, og Kongen og Ridder Rød fik det bygget; men det varede jo en Tid, inden det blev færdigt.

Saa kom han til Sejlen. Nu kunde det jo gaa paa Landet ogsaa, og da han kom et lille Stykke ind paa Vejen, da laa der én med Benene opbundne: „Hvorfor ligger du der med Benene bundne op?" — „Jo, for æ kan springe 15 Mil af jet Gang." Den Karl tog han saa med sig. Da han kom lidt videre frem, laa der én og knavede paa en Knoge. „Hvorfor ligger du der og knaver paa en Knoge?"—„Jo, for æ kan aldrig faa Kjød nok," sagde han. „Ja, æ har kun lidt Kjød

Digitized by Google

om Bord, men vil du ikke være min Tjener for det?" — „Jo," siger han, „naar æ har min Knoge at knave paa, saa har æ altid Kjød nok." Saa kom han ogsaa med i Skibet og blev hans Tjener. Da han kom lidt videre hen, laa der én og sugede paa en Isstap. „Hvorfor ligger du der og suger?" siger Hans. „For æ kan aldrig faa Vand nok og faa min Tørst slut." — „Ja, æ har kun lidt Vand om Bord, men vil du ikke nok være min Tjener for det?" — „Jo, naar æ har min Isstap, saa vanter æ ikke Vand." — „Kom saa om Bord til vi andre," siger Hans, og saa sejlede de lidt videre hen. Da laa der én med en Halmvisk i æ Aas. „Hvorfor ligger du der med den Halmvisk i æ Aas?" siger Hans. „Jo, for naar æ tager den ud, saa kommer der syv Vintre fra mig paa én Gang, og saa bliver det alt for koldt her omkring." — „Vil du ikke ogsaa være min Tjener?" siger Hans. Jo, det vilde han godt, og saa tog Hans ogsaa ham med. Da han kom lidt videre hen, da laa der én med en rusten Bøsse ved Jorden. „Hvorfor ligger du der med den rustne Bøsse ved Jorden?" siger Hans. „Jo, æ kan skyde en Fugl, der sidder paa et Kirketaarn 15 Mil henne." Saa spørger Hans, om han vilde ikke ogsaa være hans Tjener da. Jo, det vilde han nok. Saa kom han lidt videre hen, der laa én med Øret ved Jorden. „Hvorfor ligger du der med Øret ved Jorden?" siger Hans. Han kunde høre én snorke over 15 Mil henne. „Ja, saa vilde æ gjærne have dig ogsaa til Tjener da." Det vilde han ogsaa nok være, og saa kom han med ham.

Saa havde han dem allesammen, og der var ikke flere. Men nu var han ogsaa tæt ved, hvor han skulde i Land. Hvor Skibet stod stille, der skulde de gaa fra Borde. De kom i Land, som det var tæt ved mørk Aften, og saa gik de op til et lille Hus, der laa lidt oppe i Landet, og han tog en Skjæppe Salt med. Den, der havde Benene opbundne, han gik op paa Huset med den Skjæppe Salt. Det var en gammel Troldkvinde, som boede der, og hun havde tre Døtre, men det var nu ellers tre Prinsesser, hun havde faaet fra et Kongerige. Saa kom

Digitized by Google

en af dem ud at hente Vand ved Brønden, for de var ved at koge Grød til Nadver. Ham, der var oppe paa Huset, han strøede Salt ned i Grøden, saa de blev for salte, og saa skulde de have Vand i dem. Nu var det saa mørkt, at hun kunde ikke se at gaa, og saa sagde den gamle, at hun kunde tage Lysebleen med. Det hørte Karlen oppe paa Taget, og han løser Benet og springer ned og snapper Lysebleen og render med. Datteren kom ikke ind, og saa gik den gamle og de andre to ud og vilde se efter hende, for de mente, hun var falden i Keelden. Men lav de var ude af Huset, saa snapper de andre Tjenere Syngeduerne og Klingyssenerne, og saa skyndte de dem ned til Skibet alt hvad de kunde i en fej Hast. Som de var godt fra Landet, kom den gamle Kvind røsend efter dem: „Høji, lille Hans, er det dig, der ligger her for Land! Du har stjaalet mine Klingyssener og mine Syngeduer og mine Lysebleer, og kunde jeg bare have naaet dig, saa skulde du rigtig nok have faaet.“ Hun vidste nok, hvad Hans hed, og det var endda helt fremmed for ham og hans Tjenere, det Land de var komne til. Nu sejlede de af Sted Nat og Dag, til de naaede hjem til Slottet igjen, og Kongen var jo godt tilfreds med hvad Hans kom med.

Men saa var det ikke nok med det, saa finder Ridder Rød paa at sige noget ondt om ham igjen, og det var, te han vidste, hvor der var tre Prinsesser at faa, og dem skulde han skaffe, ellers skulde han miste sit Liv. Saa blev Hans opkaldt for Kongen igjen, og han sagde til ham, om han vidste de tre Prinsesser at faa, for kunde han skaffe dem, saa skulde han have den ene, og Kongen og Ridder Rød hver en. Ja, det havde han aldrig sagt, at han kunde skaffe dem, han havde ikke tænkt det, langt mindre sagt det. Ja, han skulde skaffe dem og elsen miste sit Liv.

Saa gik han ind i Stalden igjen og stod og græd og bad. Da kom han i Tænken om, han skulde have talt paa Brnn-sort igjen. Saa stod det sorte Svin strags ved ham. „Ja, min Søn, du skal forlange det samme Skib igjen og Lev-

Digitized by Google

netsmidler for tre Aar og de samme Tjenere, for de skal frelse dig."

Han kommer saa op til Kongen og forlanger Skibet og Levnetsmidlerne, saa vilde han forsøge at skaffe Prinsesserne. Han kommer til Sejlen igjen over Land og Vand, og hvor det stod stille, skulde de gaa fra Borde og i Land. De kommer saa til det samme Land som før, og det var tæt til Aften, da de standsede. De kommer saa i Land, og den gamle Troldkvinde kommer ud og kjender dem. Saa fik hun dem alle ind i et Kammer og lukte dem i Laas. Dernæst fyrede hun under dem med gloende Jærn hele Natten, for de skulde have været brændt og ikke haft Prinsesserne. Det blev jo saa varmt ved dem, og det blev dem saa hed om Ørerne, te de var nær ved at smælte af Varme. Saa sagde Hans til ham med Visken i Ārsen: „Lad et Par Vintre gaa!" Saa blev der snart Is i Skjægget af dem, og de sad og frøs og befrede al den Tid de andre fyrede. Om en Tidlang blev der saa hedt igjen, de var nær ved at smælte. Saa siger han igjen: „Lad atter et Par Vintre gaa!" Ja, saa læt han de tre gaa. Hvor galt Kjællingen fyrede, saa frøs de, te det var fæjt, de var færdige at fryse ihjel. Der gik jo en god lang Tid hen med det, men saa blev det langt om længe saa varmt, at de var færdige ved at svide dem Haarene af Hovedet og var færdige ved at krepere. Saa siger han igjen: „Lad endnu et Par Vintre gaa!" Ja, saa lader han de fire sidste gaa. Nu sad de der atter og frøs, og i hvor galt Hegsen fyrede, saa var de færdige ved at fryse ihjel. De blev da lidt opvarmede igjen i Kroppen, og da den gamle Troldkvinde kom i Døren for at se efter dem, sad de og havde det helt godt. „Hvad, sidder I her endnu?" siger hun, og saa stod hun og prækede om henne i Døren, te der skulde nok komme noget, de ikke skulde faa Magt med. Da løser han Benet, der havde det bundet op, og springer hen og griber hende, og smider hende ind i Kammeret, hvor de sad, og saa sprang de ud og fyrede under hende, til hun var brændt op.

De tre Prinsesser blev nu glade og vilde gjærne med

Digitized by Google

dem tilbage. De tog alt det Guld og Sølv, der var ved den gamle, med dem paa Skibet, og saa sejlede de af Sted hjem til Slottet igjen. De kom hjem tæt til Aften, og Kongen var saa godt til pas med Prinsesserne, at der skulde være Taffelspisning paa Slottet den samme Aften, og hver skulde de have en Prinsesse og sidde til Taffels med, baade Kongen og Lille-Hans og Ridder Rød, og Klingyssenet klingret, og Syngeduen sang, og Lysebleen (eller: Lysbreen) lyste, og det var nu altsammen saa meget herligt.

Men nu var det ikke nok med det. Anden Dagen finder Ridder Rød paa at gjøre ondt for ham igjen. Han finder paa, at Kongen skal give den Ordre ud i Riget, te der skulde lægges en stor Ild paa ude i Skoven, og saa skulde der fire Bønder ordres til at passe Ilden, og den første, der saa kom ridende ud af Slottet, den skulde de kaste paa Ilden med Hest og samt, ihvem det saa var. Det var jo Ridder Røds Mening, at Lille-Hans skulde ride først. Saa sagde han til ham, at han skulde ride ud og se, hvad det var for en stor Ild, der var gjort ude i Skoven, for det gjaldt jo om, at de ikke brændte den af. Da Hans nu red hen ad Vejen, skulde han forbi en Kirkedør, og saa kom han i Tænken om sin gamle Moder, hvordan hun havde sagt til ham, at han aldrig maatte gaa forbi en Kirke, men skulde bede til Gud, naar han kom uden for Døren, for saa skulde det nok gaa ham godt. Saa stod han af sin Hest, faldt ned paa Knæ og bad alle sine Bønner og Salmer, hvad hans Moder havde lært ham, og saa bad han ret til Gud om, at han vilde være med ham. Imens han nu ligger der og beder, kommer Ridder Rød ud fra Slottet og vil ride hen og se, om Bønderne havde brændt ham. Da kommer han først, og saa tager de fire Bønder, der stod ved Ilden, ham med Hest og samt og smed ham paa Ilden. Det kunde de grumme godt faa over deres Sind, for de kunde ikke lide den Ridder Rød, han vilde altid gjøre meget ondt for dem.

Nu var han altsaa væk. Men saa vilde Kongen selv ud at se, hvordan det gik til. Da han kommer ud til Bønderne,

Digitized by Google

tager de ogsaa ham og smider paa Ilden med Hest og samt, og det kunde de ogsaa nok komme af Sted med, for Kongen kunde de heller ikke lide. Omsider kommer Lille-Hans ridende. Saa siger Bønderne: „Nu er baade Ridder Rød og Kongen brændt, og vi véd nok, at de har gjort meget ondt for dig. Vi véd ogsaa nok, at du har ført de tre Prinsesser hjem til Slottet; derfor skal du ikke brændes.“ Saa sløjt de Ilden og drog med ham tilbage til Slottet. De to af Bønderne var gift, men de to var ikke, og saa spurgte han dem, om de vilde ikke have de to Prinsesser, for saa vilde han have den tredje. Det sagde de ja til, og saa spiste de til Taffel om Aftenen med hver en Prinsesse ved Siden. Derefter fik de Bryllup alle tre, og saa delte Hans Godset imellem dem, og selv blev han Konge og blev rigtig godt lid i Landet. Derefter kom han i Tænken om hans gamle Moder og vilde saa rejse hen med Prinsessen og se, om hun var i levende Live. Hun var nu fejt svar af Alder og skrøbelig, og saa tog han hende med dem hjem til Slottet.

Fra Broager. Cæcilie Magdalene Hansen, Sjellerup.

---

54. Per Smeds Pisk.

Der var en gammel Mand, der hed Per Smed, han var Enke, og saa blev han gift igjen og fik sig da saa meget en dejlig pæn, ung Kone. Han boede tæt ved en stor Herregaard, og der paa den Herregaard var der en Forvalter, som havde faaet saadan en Lyst til at ville have noget med Per Smeds Kone at bestille, og det havde hun heller ikke noget imod. Saa snakker de sammen om det, Forvalteren og Konen, hvordan de skulde bære dem ad med at faa Per Smed af med Livet; og han siger da, te nærensind hun vilde ikke røbe ham, saa skulde han nok faa det sat retten i Værk. Ja, han maatte da ikke slaa ham ihjel, siger hun, for det var da alligevel Synd, tykte hun. Nej, det skulde han ikke heller, for han skulde nok faa ham af med Livet paa en pæn Maade. „Nu skal du sige til

Digitized by Google

ham, naar han nu kommer hjem, te der er kommen Ordre fra Herremanden, han skal skaffe Herregaarden pikket inden fire og tyve Timer er omme; hvis ikke det, saa skal han af med hans Liv, og kan han skaffe det gjort, saa skal han faa tre hundrede Daler for det." Ja, det skulde hun da nok, og da Per Smed kom hjem, fortæller Konen ham jo det, Forvalteren havde sat i hende. „Nej, siger han," aldrig har a pikket og aldrig har a kunnet pikke," saa vilde han endda hellere rende hans Vej, og han faar jo nogle Penge i Lommen, og han vil da rende. Det var Konen jo glad ved, for hun tykte, naar han vilde rende hans Vej, havde de ingen Ulejlighed med at faa ham af med Livet.

Den Gang han kommer nu til Renden, saa kommer han ud ad en Skov, og der kommer han til en gammel Kone, som spørger ham om, hvor han vilde hen. Ja, han vilde rende hans Vej, for han skulde skaffe Herremandens Gaard pikket, inden fire og tyve Timer var omme, og hvis ikke han fik det gjort, saa skulde han af med hans Liv, og det vilde han jo nødig miste. Saa siger hun nej, det var der ingen Fare ved, han skulde komme af med det, for naar han vilde give hende tre Mark, saa kunde han bare gaa om til Herregaarden i Morgen tidlig, saa skulde Gaarden nok være pikket. Ja, det var da ikke saa sært han vilde det, og han vender jo om og gaar hjem ad. Om Morgenen, Per Smed kom om til Herregaarden, da var Jorden saa blank, som den var pikket med ene Spesier, og han hen og banker paa, han vilde have hans tre hundrede Daler. Saa tænkte Forvalteren: Det var da hæsligt, kunde han gjøre det? og han begynder at blive ræd for, at Per Smed har noget med Trolden at gjøre. Ja, da skulde han nok sætte ham noget for, han kunde ikke gjøre, tænkte han. Saa var der saadan et Bløde og saadan et Morads der runden omkring Gaarden, der siger han til Konen, te hun skulde fortælle ham, at der var kommen Ordre til, han skulde beplante det, saadan at der kunde være en hel Skov, inden fire og tyve Timer var omme, ellers kom han af med hans Liv; men kunde han gjøre

Digitized by Google

det, skulde han faa segs hundrede Daler. Naa, da Per Smed kom hjem til Konen, siger hun ham jo dether. „Nej, det kan a ikke," siger han, „a har aldrig set plante i mine Dage, a kan ikke plante." — „Ja, saa skal du jo af med dit Liv," siger hun. Nej, saa vilde han rende hans Vej, og han kommer til Renden ud ad Skoven igjen. Der træffer han den samme gamle Kone, og hun siger jo til ham, hvor han nu vilde hen. Ja, han vilde rende, for nu skulde han beplante det Morads, der var runden omkring Herregaarden, med Skov inden i Morgen tidlig, og hvis ikke, skulde han af med hans Liv, men det var ham nu helt umuligt, det kunde han ikke. „Ja," siger hun, „nu kan du gaa hjem, naar du giver mig tre Mark, og saa i Morgen tidlig saa kan du gaa om til Herregaarden, men pas paa, du gaar ikke vild, for det vil blive saadan en tyk Rimtaage, og der vil jo blive mange Træer at gaa imellem helt fra dit Hus og om til Herregaarden."

Per Smed gaar da hjem igjen til Konen, hun var ikke saa meget glad ved ham, men hun lod sig da ingen Ting mærke med. Han gik og var ikke saa lidt vant for at se, hvad det vilde blive til med Træerne, og om Morgenen var han tidlig oppe, for dersom de var ikke komne, vilde han jo løbe igjen for ikke at komme af med Livet. Men da han kom ud, var hans Hus saa ombesat med Træer, og hele Stykket til Herregaarden og runden om den, hvor Bløden havde været, var saa overbeplantet med Træer. Han kommer da af Sted op til Herregaarden, meget paapassende maatte han være for ikke at gaa vild, saadan en Taage som det var, og han banker jo Forvalteren op, han skulde komme at besé Arbejdet. Saa troede Forvalteren ikke, der var noget Raad til at faa ham af med Livet paa en fin Maade; men han gaar jo og spekulerer, og saa en Dag kommer han op til Konen og siger, te de vilde endda prøve et Raad endnu. Nu skulde hun bilde hendes Mand ind, naar han kom hjem, te der var kommen Befaling om, at han skulde lave en Pærtegøjj, og det skulde være en, Folk de kunde more dem over, naar de saa den. Ja, saa siger hans Kone

ogsaa det til ham, te han skulde lave en Pærtegøjj inden fire og tyve Timer, og hvis ikke han standede den, skulde han miste hans Liv; men han skulde have ni hundrede Daler, hvis han kunde gjøre den. Nej, saadan en kunde han ikke gjøre, han havde aldrig set en Pærtegøjj i hans Dage og ikke heller hørt sige af den, saa vilde han rende hans Vej, for Livet vilde han da nødig miste. Nu var han saa ræd for, han skulde ikke træffe den gamle Kone denher Gang, for han vilde nok have snakket med hende om den Pærtegøjj ogsaa; men det var dog saa heldigt for ham, te han traf hende, da han kom ud ad Skoven. Saa spørger hun ham jo ud som sædvanlig, og han fortalte hende jo, hvad der nu var ved det. Ja, nu kunde han blive ved hende en lidt, sagde hun, det var Forvalteren, han kunde takke for det altsammen, for han vilde gaa om til hans Kone, og derfor var det, de stridde for begge to at ville have ham slaaet ihjel eller ogsaa have ham til at rende hen. „Nu vil a have tre Mark til af dig,“ siger hun, „og saa vil a fly dig en Pisk, saa længe den Pisk den er hel, da skal det nok passe til den, hvad du siger, men naar du bryder den i Stykker, saa passer det ikke længere, hvad du siger. Naar du kommer nu hjem, saa er Forvalteren i Seng ved din Kone, og saa vil hun have dig ad Sengen, men det maa du ikke. Du kan sætte dig ved Bordenden og røge af din Pibe. Saa bliver din Kone nok trængende til og skal en Gang have fat paa Potten, naar hun saa vil sætte den, skal du tage Pisken og give hende et lille Rap af, i Lag du siger: Hold fast! saa kan hun ikke slippe Potten, og alt hvad der vil tage der ved, skal du sige til: Hold fast! saa længe, indtil du faar din Pærtegøjj i Stand.“ Saa flyer Per Smed hende de tre Mark og rejser af hjemad med hans Pisk.

Han kommer ind og sætter sig for Bordenden og tænder hans Pibe. Saa siger Konen henne i Sengen: „Er det dig, lille Per, der er kommen?“ Ja det var. Om han vilde ikke ad Sengen til hende og have sig varmet et Gran, om han var ikke koldt? Nej, han vilde ikke, og han sidder jo og røger.

Digitized by Google

Endelig bliver hun trængende til og skulde have fat i Potten, det var jo det, han sad og ventede efter. Men da hun vilde sætte den igjen, siger Per: „Hold fast!" saa kunde hun ikke slippe den, og hun laa der og tarsk og kylte med den Potte. Da hun mærkede saa, hun kunde ikke blive den ledig, gav hun sig til at huje paa Pigen, hun laa i et Kammer der lige tæt ved, og hun var trækket af alle hendes Klæder, saa hun er helt nøgen og kommer springende i hendes ene Skind. Da hun saa ser, det er ikke andet end Kjællingen, der ligger og tærsker med Potten, saa bliver hun vred, det gjør Pigen, og slaar Konen en ved Hovedet, og hun griber i Potten og vilde have revet den fra hende. „Hold fast!" siger han Per. Saa stod de der begge to og rykte og kjørte med den fra én Side og til en anden. Nu laa Forvalteren jo i Sengen, og saa tykte han da, det var nogle sære usle Mennesker, der ikke kunde blive ledig ved den Potte, han springer af Sengen og griber i Potten og vilde rive den fra dem for at faa den i Stykker. „Hold fast!" siger Per Smed, og saa stod han der ved de andre.

Nu gik Per Smed hen med hans Pisk og gav dem nogle over Nakken, men det var da mest Forvalteren, der fik Hug. Saa kjørte han dem ud af Døren alle tre, og han rejser af med dem hen over et stort Lukke, hvor der havde gaaet nogle Karle og slaaet nogle Dage, der griber Pigen en Haandfuld Græs og jog imellem Benene, hun tykte, hun gik saa bar. „Hold fast!" siger Per Smed. Saa kjørte han igjen et Stød, og han kommer igjennem ét Lukke til, hvor der gik nogle gamle Køer, og der var kun lidt Græs; saa var der en af dem, der blev denher store store Busk Græs vaer henne ved Pigen, og den gaar hen og vil tage den. „Hold fast!" siger han Per. Saa kom den ogsaa til at følge med.

Lidt efter kom de igjennem ét stort Lukke til, og der gik nogle Tyre; saa var der en af dem, der sprang op paa Koen, den troede vel, te den havde været tyregal. „Hold fast!" siger han Per, og saa kjørte han op ad Borggaarden med dether. Da de kom saa der op, ser Folkene jo denher lange Nedelighed,

Digitized by Google

der kom slæbende, og de grinede saa hæslig ad alt det. Det hørte Herremanden, og han kunde ikke forstaa, hvor Forvalteren var, siden der ingen var, der havde sat Folkene i Bestilling. Saa springer han af Sengen og vilde se efter det. Da ser han, te Forvalteren stod ude i Gaarden og rykte paa dether, og han jager sig i en Fart i noget Underklæder og springer ud ad. Det kan nok være, han var vred, og han lægger Forvalteren en ved Hovedet, saa han kunde fornemme den. Hvad han stod der og rykte og sled paa saadant noget for? hvi han gik ikke hen og satte Hovfolkene i Bestilling? Ja, han kunde ikke slippe ved det, siger han. Saa springer Manden til og griber i Forvalteren og vil rive ham løs. „Hold fast!“ siger han Per Smed, og der stod Manden.

Saa tykte Konen, hun kunde ikke forstaa, hvor Manden blev af, han rendte ud i hans Underklæder og kom ikke igjen. Hun gik da ud for at se efter ham, og bliver ham saa vaer, han stod der henne og rykte i Forvalteren. Saa springer hun hen og griber i ham, han skulde da endelig følge med hende ind, for han stod jo og frøs. „Hold fast!“ siger han Per Smed. I det samme bliver Manden Per Smed vaer. „God Dag, min gode Per Smed!“ siger han, „er det dig, der har samlet dether?“ Ja, det var, det var en Pærtegøjj. Om han kunde skille ham det ad lige saa godt, som han havde samlet ham det. Ja, naar han fik atten hundrede Daler, og Manden vilde saa enten skyde Forvalteren eller forvise ham Landet. Ja, det vilde han begge Dele. Saa brækkede Per Smed hans Pift i Stykker, og saa kunde det komme fra hverandt, enhver stræbte at rende til sine, det første de kunde. Per Smed og Konen og Pigen de rendte hjemad, Forvalteren gik hen og satte Folkene i Arbejde, og Manden gik med hans Kone ind, og da han var kommen i hans Klæder, saa gik han ud og sagde til Forvalteren, te nu kunde han rejse, hvorhen han vilde, han vilde ikke have ham længere. Saa siden den Tid kunde Per Smed have hans Kone i Fred, og de kom saa urimelig godt ud af det.

Mads Bæk, Tvis.

Digitized by Google

55. De tre Rønnetræer.

Der var tre Soldater, der havde tjent Kongen i otte Aar, og saa fik de deres Afregning og skulde hjem. Det var kun tre Skilling. Den ene af dem hed Hans, de andre véd a ingen Navne paa. Saa kom de ud paa Sjælland til en Kro, og der fik de dem en Dram og en Bid Brød. „Skal vi følges ad længere?“ siger Hans. „Ja, vi har ingen Hjem og vil godt følges med dig.“ Saa gaar de ind i en Skov, og der kommer de til tre Veje. „Hvilken af dem skal vi nu gaa med?“ —„Ja, det véd vi ikke, vi vil med dig.“—„A har altid hørt,“ siger Hans, „den midter Vej skal være den bedste, og saa vil a gaa med den.“

De følger saa med ham, men bliver vildt og kommer langt om længe til et stort Slot. „Det er skjønt, vi kommer til Huse,“ siger Hans. „Ja, og Huset er ogsaa stort nok, naar vi blot kan komme ind.“ Saa kommer de til en Dør, og da de fik den op, var der en Stue inden for. „Her er en Kakkel,“ siger de, „havde vi blot noget i den.“ — „Ja, da kan vi sagt faa Ild,“ siger Hans, „a kan slaa Ild, og I kan gaa ud og finde nogle Pinde.“ De faar saa Ild og god Varme paa. Havde de nu blot haft noget til Føden, sagde de. Strags var Bordet dækket med al Slags Mad, og de holder et godt Maaltid. Det var en herlig Handel saadan at komme til Føden. „Havde vi nu blot haft et Kort,“ siger de. Med det samme var der baade Lys og Kort, og de spiller. Endelig bliver de søvnige. „A tror, vi vil se os om efter nogle Senge,“ siger Hans, og han tager et Lys og kommer ind i et pænt Kammer, hvor der var en opredt Seng. „Her vil a ligge,“ siger Hans, „og nu vil vi se efter, om der er flere Senge.“ Saa finder de to Kamre til med Senge i. „Nu kan I lægge jer her, saa støder vi ikke hverandre.“

De andre faldt snart i Søvn, men Hans laa og røgte lidt af hans Pibe. Da kommer der én ind. „Huu, huu!“ siger den. „Hvad vil du?“— „A vil i Seng!“ siger den, og da han skulde se nærmere efter, saa var det en Lindorm. „Nej,

Digitized by Google

det tør a mænd ikke, du spytter mig fuld af Edder." Nej, den hverken kunde gjøre Fortræd eller vilde eller maatte gjøre noget ondt. „Ja kom saa," og hun kom i Seng til ham. Et bitte Korn efter siger den igjen: „Huu, huu!"—„Hvad nu?" Ja, den frøs, den vilde have Lov til at ligge ved hans bare Krop en lidt. „Ja, kom saa," siger Hans. Saa snart den kom til at røre ved ham, saa blev den til en Prinsesse, der fortalte, at hendes Moder var en Hegs, der havde fortroldet det hele. De var tre Prinsesser, der stod hver i deres Rønnetræ ude i Baggaarden om Dagen, og om Natten havde de hver sin Seng at ligge i; men de maatte ikke gaa der i uden at faa Tilladelse af et Menneske, som forud var kommen til at ligge der. Om det kunde ikke forandres? siger han. Jo, om de kunde svare til det. Hvori det skulde bestaa? „Ja, I skal piskes tre Nætter efter hverandre, den første Nat en St.-Hans Nat." Ja, det troede han nok, han kunde svare til, for han havde løbet Spidsrod saa tit og ligget i Tjenesten i otte Aar. Saa fortæller hun ham ogsaa, at det var dem, der havde givet dem alt, hvad de havde faaet til Føden, og sørget for Kort og Lys og alting. Hvis han vilde nu rejse bort og love at komme igjen til St-Hans Aften, skulde han gaa ud til en af deher Rønnetræer, og hun skulde da give ham Penge at rejse for. Hun laa nu ved ham om Natten, men anden Dags Morgen skulde hun ud igjen i Rønnetræet.

Han laa lidt op ad Morgenstunden, for han havde jo ikke sovet ret meget om Natten, og saa kom han op og ind til de andre og spurgte dem, om de havde set noget. Nej, de havde ingen Ting mærket og aldrig ligget saa godt. Saa skulde de hen at have lidt til Frokost. De kom ind i Stuen, og Bordet var dækket. „A tror, a vil være her," siger Hans. „Ja, saa vil vi ogsaa." — „Men vi vil lige godt først ud at se os om og længere hen at forsøge vor Lykke." Saa vil de med. Han vil nu først ud at se til de tre Rønnetræer. „Nu maa I have Farvel, I tre Rønnetræer! vi havde kun ni Skilling at rejse med, og har brugt de segs, vi har ingen flere Penge at

Digitized by Google

reise for."—„Ja, kom du her hen," siger den ene, og saa flyer hun ham en Pung. Den takker han hende saa smaalle for. „Her har du saa en Kappe, alt det, den kan naa omkring, det kan du ønske dig hen i hvad Riger og Lande du vil." Saa flyr hun ham en Taske. „Ud af den kan du ønske dig alle Krigsfolk, af hvad Slags du vil, og kommer du i Krig, saa kan du have dem at slaa fra dig med."

Han takker for Sagerne, og saa kommer de andre ud. „Vil I med?" siger han. „Ja."—„Saa tager vi os en Tur til London i England." Han faar dem stilt an og faar Kappen spændt omkring dem, og saa ønsker han dem til England. Der kom de i en Fart. Nu havde Hans hørt sige af, at Kongens Prinsesse i England var saa smuk, og saa vilde han hen at fri til hende. Han havde jo Penge nok nu og tænker ikke mere paa St.-Hans Aften.

Saa kommer han ind til en Værthusholder at bestille Kvarter til sig og de andre to. Han laaner en Kiste og ønsker sig den fuld af Penge, saa var der nok at betale med. Derefter ønsker han sig det fineste Klæder, nogen havde, og saa gaar han ind til Kongen og frier. Ja, han tykte godt nok om det, og Prinsessen kommer ind. Hun spørger om, hvad han vilde give hende til Fæstensgave. „Ja, a har en Pung, som en kan tage saa mange Penge af en vil, og endda er en aldrig pengesløs." Ja, naar hun fik den, var hun godt fornøjet. Men det varer ikke længe, inden hun bliver gnaven og vil have mere, ellers vilde hun ikke have ham. „Ja, a har ogsaa en Kappe, alt det, den kan omspænde, det kan en ønske sig, hvorhen en vil, i alle Lande og Riger." Ja, naar hun fik den, saa var det saa meget godt. Men det varede kun en otte Dags Tid, saa var hun lige gnaven. Kunde han ikke give hende andet end det, saa regnede hun det ikke. Ja, han havde jo endnu en lille Ting, nemlig en Taske, som en kunde ønske sig Krigsfolk af; naar en kom i Krig, var den god at have, for en kunde faa hvad Slags Krigsfolk en vilde. „Ja, naar jeg kan faa den, saa er der ikke noget i Vejen." Men det varede ikke

Digitized by Google

længe, saa var det det samme igjen. Nu bliver han saa ærgerlig, for nu havde han jo givet hende alt det, han havde, og saa vilde han kjøbe sig et Stykke Reb og gaa ud i Skoven at hænge sig. Men Penge havde han jo ingen af nu. Endelig fandt han en tre, fire Skilling at kjøbe Reb for, og saa gaar han ud for at se sig om efter et Træ. Der kommer en Eremit til ham og siger, om han havde ondt i Sinde. Ja. Saa skulde han følge med ham hjem og faa noget til Føden, og saa blive der og gaa og skyde noget Vildt om Dagen. Han flyer ham en Bøsse og en Taske, og saa viser han ham ind i Skoven. „Men," siger han, „der staar en Guldabild med Æbler her ude, og dem maa du ikke tage nogen af."

Han gik nu der i mange Dage og kom tit forbi Abilden. De Æbler saa saa gode ud, og han mente, det kunde ikke hindre at smage paa dem. Altsaa plukker han ét, men han har det nap nok fortært, saa har han et grimme stort Horn i hans Pande. Han bliver forskrækket og tør nap gaa hjem til Eremitten. Men om Aftenen maa han jo hjem. „Naa, har du nu været der! ja, a tænkte nok, du kunde ikke lade det være. Nu faar du at beholde det til i Morgen, saa faar a at se, hvad a kan gjøre."

Saa følger han anden Dag med ham ud og finder et Guld-Pæretræ med Pærer i. „Spis nu én af dem," siger han. Saa drat Hornet af. Han føler til Panden. Jo, den var helt glat. „Mon der skulde nu ikke blive noget Raad for mig ved det?" Han gaar der en fjorten Dags Tid og saa vil han nu prøve det. En Søndag véd han, at de kongelige skal i Kirke, og saa plukker han fire af dem Æbler, laaner en Kurv ved en Bager og stiller sig ved Kirkedøren. Da de kongelige kommer, slaar han Lagenet til Side, og da glor deher Æbler jo forfærdelig. De ser paa dem, og Prinsessen vil have to, og Kongen og Dronningen hver ét. De kunde jo ikke kjende ham, for det han havde gaaet i Skoven og var bleven pjaltet i Klæder. Da de kommer ind i Kareten, spiser de Æblerne, og Prinsessen faar to Horn i Panden, men Kongen og Dronningen hver ét.

Digitized by Google

Saa blev der nu søgt til alle Doktorer om at faa Raad til at skaffe de Horn væk. De lod lyde i flere Lande efter saadan en Doktor, men ingen kunde. Saa vil Hans ogsaa være Doktor. En Dag plukker han tre Pærer og gaar ind i Byen, kjøber der Krukker og Flasker og faar noget Vand og andre Sager i — det skulde jo forestille at være Mediciner — og kommer saa op til Kongen. Han mælder sig og troede nok, han kunde kurere dem for de Horn. Saa skulde han i Lag med Kongen først. Han gnaver omkring hans Horn med en Kniv, og da Kongen giver sig noget ved det, saa tager han Pæren op, om han vil ikke spise den, for det var nok paa en lignende Maade, Hornet var kommet. Strags han har spist Pæren, saa drat Hornet af, og han var kureret. Saa var det Dronningen, og kort at fortælle, hun blev ogsaa kureret. Endelig var det Prinsessen, og hun var saa meget daarlig. Saa kommer hun jo ind, og han tæller noget paa det ene Horn. Det gjør ondt, og hun klager sig i en syndig Tid. Endelig flyer han hende en Pære. Saa drat det ene Horn af. Han giver sig saa i Lag med det andet og tæller noget paa det. Nej, det Horn kan han ikke faa af. Om hun vil give ham Pungen, hun fik, da han friede. Saa kunde hun jo skjønne, hvem hun havde for sig. Jo. Han tæller atter en lidt. Ja, han vilde have Kappen ogsaa. Det skulde han ogsaa faa, dersom han kunde blot faa Hornet væk, og hun gaar hen efter den. Han tæller igjen lidt. Saa var det ogsaa Tasken. Ja, dersom han kunde faa det Horn af. Det troede han nok, og hun henter Tasken. Saa lod han til, han skulde ud en Tur, og dermed lister han af. Nu kunde hun saa beholde det ene Horn som et Æreminde efter ham.

Saa kom han i Tanker om, at han vilde hen at se efter hans Kammerater, for det var snart St.-Hans Aften. Da havde de brugt alle Pengene, han gav dem, og taget paa Kredit saa længe, te de var blevne arresterede og skulde hænges anden Dagen. Nu vilde han have betalt for dem, men de kunde ikke lade sig løse, for det de var udenlandske Folk, og de

skulde nu hænges. Saa blev de ført ud, og der blev slaaet Kreds om dem. Da klapper han paa Tasken og ønsker sig Krigsfolk ud af den, der skal slaa Kredsen ned. De blev saa frelst, og han slog Kappen om dem og ønskede dem hen til det øde Slot. Der kom de lige hen til St.-Hans Aften.

Saa gik han hen til de tre Rønnetræer. Den ene bød ham velkommen, men de andre to sagde ingen Ting. Hun siger, at de skulde værsgod og gaa ind og forsyne dem, og spørger, om han havde tænkt paa at holde hans Løfte. Jo, det var da hans Tanke. Nu sad han der inde ved Bordet og skjænkede for de andre to, saa længe han kunde faa noget i dem, og drak dem saa fulde, at han maatte bære dem i Seng. Det var jo for, at de skulde ikke sandse, mens de blev piskede. Selv drak han ogsaa lidt og tog noget med i Seng.

Saa blev de pisket alle tre hele Natten, og anden Dags Morgen var han saa gjennemtorsken, at han snart ikke kunde staa op og gaa ind til de andre. „Hvordan har I det?“ siger han. „Vi har det godt, men vi er, som vi var gjennemtorskne.“ — „Ja, saadan er a, men nu vil vi holde os lystige.“ De drak hele Dagen. Anden Dags Aften kom de i Seng igjen, og det gik som forhen. Da han stod op, var han meget mere stiv. De andre var saa vage, at de ikke kunde komme op. Han skjænker igjen for dem og holdt saadan Rusen vedlige. Den tredje Aften drak de atter dygtig, og saa gik det løs igjen. Men om Morgenen stod det hele op; Høveder og Mennesker var frelst, og Prinsesserne var ikke længere Træer. Hans tog den, han havde ligget ved, og han blev saa Konge i Landet. De andre fik ogsaa hver sin, og de fik vel ogsaa noget, et Fyrstendømme eller én Ting andt.

Anders Kristian Hovstrup, Taars.

---

56. Den hjælpende Bjærgmandsdreng.

Der var en fattig Mand her oppe i Tornby, han havde saa mange Børn. Da det ældste var syv Aar, gaar han om

Digitized by Google

til Naboen, om han vilde ikke have ham at tjene. „Nej, han kan jo ikke tjene.“—„Jo,“ siger Faderen, „a ligger jo lige her i Driften, og kan se efter ham.“ — „Ja, vil du svare for Faarene,“ siger Naboen, „saa vil a give ham Føden.“ Dermed var han godt fornøjet, og saa kom Drengen der, og det gik helt godt. Nu var der en stor Høj midt ude i Driften, og der sad Drengen og trallede og bankede i Højen. En Dag kommer der en Mand op af den. „Hvem har givet dig Lov til at banke i Højen?“ siger han, „hvis du ikke lader det være, saa skal a ogsaa saadan lære dig. Min Dreng Jørgen kan ikke faa Ro til at sove for dig.“ Hyrdedrengen løber helt forskrækket ned af Højen og siger til sig selv: „Hvad mon det var for en Mand? a vil op igjen og se det Hul, han kom op af.“ Men da er der intet Hul at opdage. Saa hamrer han nok saa godt paa Højen. Manden kommer atter op og tiltaler ham haardt. „Dersom a nu skal op tredje Gang, saa skal a danne dig saadan, te du skal huske det én lidt.“ Han slosker af med det, men kommer jo atter op. Hvor Manden var kommen op, blev han ikke sløv af, skjøndt han saa godt efter, og intet Hul var der at opdage. Saa banker han det, han formaar. Nu kommer Manden atter op og skjælder godt ud. „Ja, min Husbond har givet mig Lov til at sidde her,“ siger Hans. „Du er en Helvedes profekt Knægt. Men det er det samme, vil du tjene mig et Aar, saa skal du faa en Skjæppe Penge i Løn.“—„Hvad skal a bestille?“—„Du skal passe paa min Dreng Jørgen.“ — „Ja, a vil hjem og sige det til min Fader først, saa kan han se efter Faarene.“—„Nej, du skal følge mig med det samme.“ Saa kommer han jo der ned. Jørgen var større end Barnepigen, og han bud ham velkommen, og saa var de ene to, Bjærgmanden saa han nu ikke mere til.

De to Drenge kunde nu saa grumme godt forenes og var saa ene hjemme en Tid. En Dag sagde Jørgen: „I Morgen kommer Fader hjem, og saa skal du have din Løn; men vi vilde godt beholde dig et Aarstid endnu, og han giver dig nok to Skjæpper Penge, naar du forlanger det.“ — „Aa, a tykkes ikke, a har været her uden 14 Dage,“ siger Hans.

Digitized by Google

Dagen efter kom Bjærgmanden. „Hvordan har I to Karle haft det?“ — „Vi har haft det godt.“ — „Da var det vel det. A vil nok beholde dig et Aar endnu.“—„Jammen saa skal du give mig to Skjæpper Penge, og saa vil a gjærne have Lov til at gaa hjem til min Fader med Pengene.“ Ja, det kunde han ogsaa faa Lov til. Han faar fat i en Pose og faar dem i, og saa skal han jo have dem paa Nakken. De var ham vel tunge, men han hæflede da hjem med dem. Faderen sad inde paa en gammel Simestol, og Bordet var et Par Fjæl paa nogle Pinde. „Hvor har din lede Knægt været? Faarene de blev tagne i Hus, og a maatte give, hvad a havde, for at løse dem hjem.“ Det sagde Drengen ikke noget til, han smed Sækken og løb tilbage til Højen. Faderen gik saa hen og saa efter, hvad der var i den, og nu blev han jo ret godt fornøjet. Han kjøbte sig et Sted i Tornby til 4 Heste og 30 Malkekøer, og betalte det meste kontant.

Jørgen og Hans var nu der hjemme i Højen en Tid. Saa en Dag siger Jørgen: „I Morgen kommer Fader hjem. Nu skal du have din Løn, men vi vilde gjærne have dig til at blive her et Aar til, og du skal ikke komme tomhændet herfra, naar du saa rejser.“ Saa kom han Dagen efter. „Ja nu skulde du jo rejse, men vi vil nok beholde dig et Aar endnu.“ Ja, saa vilde han have Lov til at gaa hjem med Lønnen. Ja, det var der ikke noget i Vejen for. Han faar fat i en Sæk og kommer de to Skjæpper Penge i, og saa kravler han af Sted med dem. Da var Faderen jo flyttet hen til det nye Sted. Han faar at vide, hvor det er, og saa faar han da endelig Pengene slæbt der hen og smidt ind i Stuen til ham. Han siger ikke et Ord og skynder sig tilbage til Højen. Pengene var Faderen godt tilfreds med, og han blev nu en grumme velholden Mand.

Saa gaar der atter et Aar. Da siger Jørgen: „Nu i Morgen kommer Fader hjem og bliver hjemme.“ Saa skal du op af Højen, for han er ikke god at gjøre tilpas, og du kunde gaa hen og komme af med Livet. Du faar saa stor en Slandt

Digitized by Google

Penge i Løn, te du kan hverken løfte eller lette Sækken. Saa skal du forlange at faa det gamle graa Øg, der staar bag Døren. Dernæst skal du forlange den Bøsse, der hænger inde paa Væggen. Hvad du peger paa med den, det falder. Saa skal du forlange den Pung, der hænger inde i Kammeret, du tager aldrig saa mange Penge af den, der er jo nok igjen. Saa skal du ogsaa have den sorte Potte, der staar inde i Kammeret med en Pind i. Naar du rører i Potten med den Pind, saa faar du al den Mad, du ønsker, og Potten gaar ikke i Stykker, om den falder paa Jorden. Her er saa en bitte Fløjte, naar du blæser i den og er i Livsfare, saa kommer a og vil hjælpe dig."

Drengen takker, og saa kom Bjærgmanden hjem. Nu vil Hans jo af Sted, og han faar saa meget som en Tønde Penge. Ja, dem kunde han jo ikke bære. Saa vil han da komme ridende der fra og faar ogsaa Øget, det kunde hyre sig selv, i hvor det kom. Dernæst forlanger Jørgen Pungen til ham. „Ja, tag dem saa og lad ham komme af Sted." Saa skulde han ogsaa have den Potte. „Ja, giv ham den, og lad os saa lade det være nok." Endelig forlanger han Bøssen og faar den.

Drengen bliver nu lukket ud og tager Afsked med Jørgen. Nu vil han ud at rejse, men tager da først hjem og afleverer Sækken. Saa blev Faderen en knagerig Mand. Derefter tog Hans til Kjøbenhavn og blev antaget som Kokkedreng paa Slottet. En Dag var de kongelige i Kirke, og den gamle Kok sankede imens nogle Venner og gjorde Gilde med dem. Han havde lige faaet dem af Sted, da de kongelige var tilbage ved Slottet igjen. Derover bliver han helt forvirret, for der var ingen Mad anrettet. Saa henter Drengen sin Potte og rører, og da kommer alle de Retter, han ønsker. „Hvem har lavet den Mad til?" siger Mesterkokken. „Det har Drengen." — „Ja, saa skal han ogsaa lave Mad for Fremtiden."

Den gamle Kok bliver sat fra Embedet, men han faar da Lov til at blive gaaende der og faa Naadsensbrød. Det bliver

Digitized by Google

han meget fortrøden over, og saa fortæller han en Dag til Kongen, te denher Dreng han lavede Mad af en Potte, han havde, og saadan og saadan. „Des bedre for mig," siger Kongen, „saa gaar der ikke noget til." Det fik han altsaa ikke noget ud af.

Saa en anden Dag finder han paa at sige til Kongen, at Drengen havde sagt, han kunde skaffe den pæneste Prinsesse, der var under Solen. Kongen kalder ham saa op til sig. „Har du sagt, at du kunde skaffe den pæneste Prinsesse under Solen?"—„Nej, a har ikke."—„Ja, du skal skaffe hende, ellers skal du af med Livet." Saa kunde han gaa med det. Om Aftenen vil han romme der fra, og han gaar ned til hans Øg og vil trække hende ud. „Hvad er der ved det?" siger hun. „Kan du snakke?"—„Ja, a kan." Saa fortæller Hans hende, hvad Kongen har paalagt ham. Dertil svarer hun: „Nu gaar du op og forlanger en Flaade, der er udrustet til at være henne et helt Aar, og saa finder vi hende vel."

Han gaar da op til Kongen næste Dag og forlanger Flaaden. Den bliver saa gjort færdig. Det graa Øg rider med ham, og derefter skal Flaaden sætte sin Kaas paa Søen. Saa kom de til to Dyrer, der stod og sloges om en Dreng, de havde fanget. „Gaa ned og skyd de to Dyrer og frels Drengen," siger Øget. Han gjorde det. Saa siger Drengen: „Tak skal du have, for det du frelste mig. A hedder Hans og kommer du nogen Tid i Forlegenhed, saa kom her og kald paa mig, saa skal a komme og hjælpe dig." Saa rejste Hans videre.

Noget efter kom de til en stor Fisk, der laa ved Strandsiden. „Gaa hen og skyd den ud i Vandet," sagde Øget, „at den kan vorde frelst." Da han saa havde skudt den saa langt ud, at den kunde retirere sig selv, vender Fisken sig og siger: „Tak, Hans, for det du frelste mit Liv, kommer du nogen Tid i Livsfare, saa kom her og kald paa Brasilien, saa skal a komme og hjælpe dig."

Kort efter sætter det graa Øg ud i Vandet, for det kunde lige saa godt ride paa Vand som paa Land. „Kan du se noget

Digitized by Google

i Sydvest?" — „Nej." En Tid efter siger hun igjen: „Kan du endnu ikke se noget i Sydvest?" Nej ikke saadan, men der var saadan en grumme Klaring. „Ja, der er et Guldslot, der skal vi til, for der boer den skjønneste Prinsesse. Vil hun ikke godvillig med, saa skal hun twinges, derfor har vi Mandskab med os." Saa skulde Flaaden lægge til Land der. „Nu kan du binde mig her," siger Øget, „og saa gaar du op paa Slottet og viser Kongens Portræt — det havde de nemlig med."

Aldrig saa snart Prinsessen havde set det, saa var hun strags forlibt i Kongen. Hun laaser hendes Slot af, og saa følger hun med Hans ud paa Flaaden, og den sejler af ad Hjemmet til. Men Hans red jo paa Øget. Da hun kom noget ud, blev hun saa fortrødt, at hun vilde tilbage hjem, men det kunde hun jo ikke komme. Saa smider hun Guldnøglerne til Slottet i Havet. Endelig kommer de til Kjøbenhavn, og Kongen var jo svært godt fornøjet med Prinsessen, og med Hans ogsaa da. Men den gamle Kok blev endnu mere fortrydelig paa Hans og spekulerede paa at faa ham rent i Unaade.

Saa hører han en Dag, at Prinsessen ikke vil have Kongen, inden han kan skaffe hende hendes Guldslot, det kunde hun ikke undvære, sagde hun. Han gaar saa op til Kongen og siger, at Hans har ladet hans Ord lyde paa, at han nok kunde skaffe det Slot her over. „Men han gjør det vel ikke, inden han bliver truet paa Livet." Saa sender Kongen Bud efter Hans igjen. „Du har jo sagt, at du kunde skaffe Prinsessens Guldslot her over at staa." Nej, det havde han ikke. „Jo, du maa have gjort det, og du skal ogsaa skaffe det, ellers skal du af med dit Liv."

Saa gaar han ned til hans graa Øg og klager sig elendig. „Naa, Hans, skal du nu hen efter Guldslottet?" Ja, han skulde, men det kunde han jo ikke. „Kan du huske, hvor du skjød de to Dyrer?" — „Nej." — „Ja, saa kan a, og nu maa vi helst komme af Sted." De red saa derhen, og han raabte paa Hans. Han svarte ja og var der strags. Den ene Hans fortæller den anden Hans, hvad der er ved det.

Digitized by Google

„Ja, a véd haatte ingen Raad til det. Slottet det staar paa tolv Guldstøtter, og dem skal det bæres i. A har nok elleve Brødre, der er stærkere end a, men a véd ikke, om a kan svare til at bære den ene Støtte. Nu skal a rende hen og løfte paa én af dem for at prøve, om a kan." Han prøver, og det gaar godt nok. „Ja, saa skal a faa mine Brødre til at hjælpe, men hvor er der nu en Plads til at sætte det?" — „Det er der ved Siden af det andet Slot." — „Naaja, saa kan du godt ride hjem."

Om Natten blev der raabt Allarm i hele Byen. Da var Guldslottet kommen, og Kongen kom jo ud for at se det. Prinsessen var ogsaa godt nok tilfreds med det, og Hans blev endnu mere til Maade med Kongen end før.

Men nu kunde hun jo ikke komme ind i hendes Slot, for Nøglerne havde hun jo kastet i Havet. Ja, Dørene kunde vel dirkes op, siger Kongen. Nej, de kunde ikke. Ja, hun vilde da heller ikke have ham, inden han skaffede hende de Guldnøgler, saa hun kunde komme ind i Slottet. Ja, det var umuligt, og Kongen var helt uheldig stillet.

Saa kommer den gamle Kok igjen ind til Kongen og siger, at nu havde Hans ladt sig forstaa med, han kunde nemt skaffe de Guldnøgler til Stede, „men han gjør det naturligvis ikke, inden han bliver truet paa Livet." Saa sender Kongen Bud efter ham. „Du har jo sagt, at du kan skaffe Prinsessens Guldnøgler til Stede." Nej, han havde ikke. „Jo vist har du, og skaffer du dem ikke, skal du miste dit Liv."

Saa gaar Hans ned til hans graa Øg. „Naa, Hans, skal du nu hen og hente Guldnøglerne?" Ja, han skulde, men det var ham da umuligt. „Kan du huske, hvor du skød Fisken ud i Vandet?" Nej, han kunde ikke. „Ja, saa kan a. Sæt dig op paa mig, og lad os komme af Sted." De rider saa ned til Stranden, og han kalder paa Brasilien. Fisken svarte ja og kom svømmende hen imod Land. „Du kommer vel for at ville have Prinsessens Guldnøgler?" — „Ja." — „De faldt heldigt nok, for de ligger paa Hvalfiskens Ryg, og det er ogsaa

Digitized by Google

en heldig Tid, du kommer, for han sover lige i Tiden." Saa svømmer Fisken hen og henter dem og kommer og skubber dem i Land. Saa rider de hjem, og Hans afleverer Nøglerne. Nu kunde de komme ind i Slottet, og det var Prinsessen saa godt tilfreds med, og hun giver saa sit Minde til at holde Bryllup med Kongen. Se, nu var Hans bleven meget mere til Maade med ham.

Men den gamle Kok havde aldrig før været saa ærgerlig. Han gaar ind til Kongen og siger: Dersom du ikke skiller dig af med Hans, saa bliver det fejl." — „Hvordan da?" siger Kongen. „Jo, hun elsker mere Hans end dig." — Hvordan skal jeg saa blive af med ham?"— „Ja, du skal lade ham hænge," siger Kokken.

Der bliver nu oprejst en Galge, og mange Folk tog ud for at se paa den Henrettelse. Hans bliver ogsaa ført derud; men da han saa stod oppe paa det øverste Trin, sagde han til Kongen, at han vilde bede om èn Ting. „Naa, hvad er det saa?" Ja, han havde en bitte Fløjte at blæse i, og den brugte han, mens han var Høvre (ɔ: Hyrde), om Kongen ikke vilde lade ham leve saa længe, han kunde faa den hent. Jo, han maatte faa Opsættelse en halv Time. Saa blæser han i Fløjten. Da siger Jørgen der hjemme i Højen: „Nu er det galt fat med Hans, nu skal han hænges." — „Hvor er han?" siger hans Fader. „Ja, han er i Kjøbenhavn, og vi er i Tornby, vi maa skynde os, dersom vi skal komme tidlig nok." — „Ja, det faar vi." Saa havde Jørgen en Kjæp paa en Mils Længde, der kunde naa her fra og til Hjørring, og den svinger han sig paa, og saa sætter han af Sted. Da han var ved Kjøbenhavn, var den halve Time forbi. „Skal du hænges?" siger Jørgen. Ja, han skulde. „Er der ikke bedre Kjøb?" Nej, det lod ikke til det. „Er der nogen her, du har Godhed for?" — „Ja, a har Godhed for Prinsessen," siger Hans. Saa tager Jørgen Hans og Prinsessen ind til sig, og saa svinger han Kjæppen om sig et Par Resser (ɔ: Gange), saa det hele laa og var slaaet ihjel. Saa kommer den gamle Bjærgmand, og da han farer igjennem

Digitized by Google

Sjællands Skov, der tager han det største Træ op med Rode og kommer saa med det. „Det var betænksomt," sagde Jørgen, „I tog en Lime med jer, fej dem nu ned i Havet."—„Ja, det skal a," siger den gamle Bjærgmand, og han fejer dem sammen og saa ud i Havet med det hele. Hans og Prinsessen drikker derefter Bryllup, og det varer i fjorten Nætter og Dage. Nu blev Hans Konge i Danmark, og det er den Kong Hans, vi en Gang har haft her i Landet. Anders Rasmussen, Lørslev.

---

57. Den stolte Prinsesse.

En Konge havde saadan en pæn Datter, og hun havde mange Friere, men slem stolt var hun og kunde ingen faa gode nok. Hun gjorde Nar ad dem allesammen. Den ene var for ung, og den anden for gammel, og én havde en lang Næse, og en anden en stor Mund, og de havde Fejl allesammen da. Hend Fader var slet ikke klogere som hende og kunde slet ingen Fejl se paa hende. Saa sendte han hend Portræt om i flere Kongeriger, te de kunde se, hvordan kjøn Datter han havde, og der var da en Konge, som havde en Søn, og lav han saa Portrættet, saa fik han Lyst til hende. Han skrev da tilbage og forlangte hende til Dronning, og samtidig sendte han hans Portræt med. Men den Prins var ogsaa for ung, nej, saadan en Grønskollingdreng skulde hun da ikke have. Saa blev han jo meget forbitret over dether, og hun havde skrevet meget mere endnu og havde da gjort saa grov meget Nar ad ham. Han fortæller saa hans Fader det. „Ja, det maa du helst slaa af dine Tanker, det bliver der ikke noget ud af," siger han. „Jo, siger han Sønnen, „jeg vil ikke have andre end som hende, men hun skal straffes, for det hun har grinnet ad mig."—„Ja," siger hans Fader, „du maa vel faa Lov til at rejse, og du kan jo tage nogle Penge med."

Saa rejste han til hendes Hjem og klædte sig om og søgte Plads der som Skriverdreng. Han fik den og, og nu havde han hans Kammervinduer lige ud for Prinsessen hendes. Nu

Digitized by Google

havde han tæjen saadan en kostbar Guldbaase med hjemme fra, og Laaget paa den var besat med Diamanter. Den sad han og drejede og glimtede med 'om Aftenen for Vinduerne. Saa blev Prinsessen det vaer, og hun kunde ikke forstaa, hvad det var. Altsaa sendte hun Tjeneren hen at spørge Skriverdrengen om, hvad det var. Haa —, det var ikke andet end en Daase. Om hun kunde ikke kjøbe den af ham? Nej han vilde ikke sælge den, men hun kunde for Resten gjærne faa den, naar hun vilde ligge ved ham en Nat. Ja, saa blev hun gal, hvordan han turde vove at byde hende det. Men han sad nu hver Aften og glimrede med hans Daase, og hun blev saa kjed af, at hun kunde ikke faa den, te hun snakkede med hendes Kammerjomfru om det, og vilde da give hende en stor Betaling, naar hun vilde ligge ved ham og saa faa Daasen.

Hun gik da over til ham i Mørkningen. Han spurgte, om det var Prinsessen. Kommerjomfruen siger ja. Men nu havde han gjort Regning paa, te Prinsessen vilde narre ham, og derfor havde han gaaet hen til æ Slagterer og faaet noget Aadsel og smurt med der inde i Kammeret og i Sengen, te det lugtede saadan, hun kunde næsten ikke komme der ind, og Jomfruen havde nær aldrig faaet den Nat overstaaet. Ilav Morgenen tidlig kom, fik hun saa Daasen og rejste af med den.

Saa lod han sig en Guldgarnvindel gjøre og sad og vund med den. Nu kom der lige saadan Bud fra Prinsessen, hvad det var, han sad der med. Aa, det var ikke andet end en Garnvindel. Hun lod sende Bud igjen, om hun kunde ikke kjøbe den. Nej, han vilde ikke sælge den, men vilde give hende den, om hun vilde ligge ved ham en Nat. Tjeneren kom jo tilbage med den Besked, og hun sagde igjen til Kammerjomfruen, om hun vilde ikke tjene nogle flere Penge ved hende. Jomfruen krympede grov ved det, men Prinsessen listede ved og lovede den dobbelte Løn ud. Saa tog hun sig det ogsaa paa og gik. Men han havde jo gjort Regning paa, hvordan det vilde gaa, og havde i Aften gjort det meget grovere, og det lugtede, saa det var frygteligt. Kammerjomfruen

Digitized by Google

havde saa mange Klæder bundet for Næsen, og saa kunde hun endda knap holde det ud. Saa fik hun Guldgarnvindelen, men maatte gaa, længe før det blev Dag, og lav hun kom ind til Prinsessen, sagde hun, at det skulde blive sidste Gang, hun havde med det at gjøre, saadan Stank som der var ved den Skriverdreng.

Saa lod han sig gjøre et Guldhæspetræ, og det glimrede endnu meget mere. Prinsessen fik ogsaa Lyst til det. Tjeneren skulde saa over og spørge ud om, hvad det var. Ja —, ikke andet end et Hæspetræ. Om Prinsessen kunde ikke kjøbe det? Nej, det var ikke at faa paa 'andre Betingelser end de sædvanlige. Saa var Prinsessen ved Kammerjomfruen igjen, men hun sagde nej, hun vilde ikke have med det at gjøre tiere. Det var jo galt, Prinsessen var vant til at faa hend Vilje, og hun blev gal paa Kammerjomfruen, men der var intet at gjøre. Til sidst kom hun i Tanker om at ville selv gaa der over, for have det vilde hun. Da havde han faaet hans Kammer gjort rent og faaet det saa fint der inde, og han havde faaet Røgelse kjøbt, te der lugtede saa dejlig. Hun var jo saa tilbunden, da hun kom, for at blive fri for den slemme Lugt, men da det nu var saa kjønt og behageligt, troede hun jo strags, Kammerjomfruen havde løjet for hende, og saa sad hun og holdt Snak med ham. Det var saa meget en galant én at snakke med, og saa klog som han var, og det var saa helt rart ved ham, saa Tiden gik jo hastig, og om Morgenen rejste hun af med Hæspetræet. Siden gik hun tit der over i Mørkningen og holdt Snak med ham, naar ingen mærkede det. Tit kom hun ikke ind ad hendes egen Stue inden om Morgenen.

En Gang blev hun syg, og Kongen blev saa elendig over det. Han troede, hun havde død, og Doktoren rystede paa Hovedet og kunde ikke forstaa, hvad hun skadede. En Dag sagde hun til Kammerjomfruen, te hun skulde gaa over og hente Skriverdrengen. Da han kommer, siger hun til ham, hun var saa syg, og hun var ræd, det var galt fat, hun troede næsten, hun lavede til Barsel. Ja, det kunde jo gjærne være. „Ja, hvad

skal jeg saa gjøre? for min Fader giver mig det aldrig til." Ja, det vidste han ikke. „Og du vil jo og blive straffet," siger hun. Ja, naar hun tykte som han, saa maatte de hellere flygte med hverandre. Ja, de var snart nødt til det, siger hun. Nu skulde hun samle alle hendes Guldsmykker og Kostbarheder sammen, for det kunde de saa Brug for, naar de skulde sætte Bo, han ejede jo ikke stort. Det gjorde hun, og saa flygtede de. Han rejste da hjem, som han var fra, med hende, og der fik han et lille Kammer til hende. Han var jo selv oppe i Slottet, men hun var i Tjenerrummene, og saa gik han ned til hende om Aftenen. Han bildte hende ind, at han havde Plads her som Staldbreng.

Saa gik der en Tid, da sagde han til hende, at det blev snart for strængt for ham at fortjene Føden til dem begge to, om hun kunde ikke ogsaa bestille et bitte Korn? Ja, det vidste hun ikke, for hun var jo ikke vant til at bestille noget, hvad det skulde være? „Ja, kan du ikke sy eller saadan noget?" siger han, „det har du jo da lært. A har hørt, Kongen vil have en Natdragt syet, tror du ikke, du kunde sy den? det kunde du tjene godt ved." Ja, hun vidste ikke, for hun var jo ræd for, hun kunde ikke faa det godt nok. „Ja —," siger han, „saadan nogle ser ikke saa nøje til det, det er bedst, du prøver det." Hun tog sig det saa paa, og saa kom han med en hel Væv, hun skulde sy af. „Men se saa, naar du er færdig," siger han, „om du ikke kan faa saa meget fra, at der bliver til en Dragt til mig ogsaa. Der er jo et stort Stykke Tøj og nok at tage af." Nej ,det turde hun da ikke, hun var ræd, det skulde blive opdaget. „Nej, det behøver du ikke at være ræd for, de ser ikke saa nøje paa det." Han blev jo da ved med hende saa længe, til hun gjorde det og, og saa fik hun Dragten syet og afleveret.

En Dag kort efter kom Kongen der op og sagde, at der var blevet noget henne af hans Tøj, hun havde vist stjaalet af det. „Nej, ak nej." Ja, han vilde da se Staldbrengen hans Klæder. Hun maatte jo til at tage det op af Kisten Stykke

Digitized by Google

for Stykke, og der laa det saa i Bunden af Kisten. Kongen skjældte hende jo grov ud; hun havde faaet hendes gode Betaling, og hvad han kunde nu sige. Lav Staldbrengen kom hjem om Aftenen, sad hun og græd. Han spørger hende, hvad der var ved det. „Aa, du gjorde da en Ulykke imod mig, du der fik mig til at tæjj af det Tøj. Kongen har været her, og han vilde se alle dine Klæder, og saa laa det jo paa Bunden af Kisten, og han var saa gal og skjældte mig saadan ud." — „Ja," siger han, „det skal du aldrig kere dig om, det skal snart glemmes."

Men saa fik hun jo ikke mere at sy og ikke mere at fortjene. Saa klagede han sig igjen over, at han kunde ikke faa Føden, nu havde han gjort saa megen Gjæld, at han vidste ikke, hvordan han skulde faa den betalt. „Du kan vel ikke gaa med Hvedebrødskurven?" Det var hun da kjed af. Men han blev da ved med hende saa længe, til hun fik en Kurvfuld og skulde te'n ud med. Men saa befaler han jo nogle Krigsfolk, at de skulde komme og lade, som de vilde kjøbe, men saa rydde hendes Kurv og sige, at hendes Betaling kunde hun hente oppe ved Kongen. Altsaa har hun nu faaet en tom Kurv og ingen Penge, og da han kom hjem om Aftenen, sad hun og græd. Hun fortalte nu, hvordan det var gaaet hende. „Ja, saa maa vi have noget andet prøvet," siger han, „for nu skylder a for denher Uge, og det skulde jo betales."

Saa vilde han kjøbe noget Stentøj, og hun kunde da prøve at gaa om med det, det kunde de da ikke saadan tæjj. Hun fik da et lille Bord udstilt, og Stentøjet sat derpaa. Men saa fik han nogle Drenge til, at de skulde vælte Bordet og slaa hende Tøjet i Stykker. Saa var det jo lige nær. Lav han kom hjem om Aftenen, sad hun og græd igjen. Hun klagede sig jo saa grov ved det, men det kunde jo ikke hjælpe. „A har hørt, Prinsen skal giftes," siger han, „og de havde allerede begyndt at lave til paa et stort Gjæstebud oppe paa Slottet. Kunde du ikke have hjulpet til ved det? For Historien om Tøjet er glemt for længe siden, det behøver du ikke at bryde

Digitized by Google

dig om. Du kunde jo hjælpe dem til ved æ Kogen. Det kunde være, du kunde lære dem at lave nogle Retter Mad, som de har brugt, hvor du er fra, og som de ikke kjender her." Ja, det maatte han da ikke forlange af hende, hun var saa kjed af at komme derop, og saadan som hun gik. Men han blev ved at liste ved, til han fik hende da derop. „Du behøver jo ikke at bestille meget, naar du blot kan kommandere, for der er nok til at gjøre Bestillingen."

Nu blev alting færdigt til Brylluppet, og det skulde saa være Dagen efter. Om Morgenen, lav hun gik, sagde han til hende: „Se endelig til, du kan faa en Flaske af Kongens bedste Vin her ned, a vilde saa gjærne smage det." — „Aa nej, det tør a ikke," siger hun, „og hvor skal a ogsaa have det?"— „Ja, det skal a sige dig; her er en Strikke, den kan du binde om dit Liv, og saa kan du lade Flasken hænge ned under dit Skjørt, lav du gaar." Ja, hun maatte da til at love det til sidst. Saa om Aftenen, hun var færdig og vilde gaa hjem, fik hun en Flaske Vin hent og bundet paa sig, og nu vilde hun jo gaa lige ned ad hendes Kammer. Men i det samme kommer der Bud fra Kongen, om hun kunde ikke komme derop og lære dem nogle fremmede Dandse. Der var kommet en hel Del fremmede, og de dandsede. Nej, hun kunde da ikke. Ja, hun skulde da komme derop alligevel, og hun vilde da nok ejsen give dem en Dands. Saa maatte hun jo te'n og kom da til at dandse. Men saa gik Strikken i Stykker, og Flasken faldt paa Gulvet. Der blev jo saadan en Skrannen ad hende, te det var da grov. Da de havde afgrinnet af hende, traadte Prinsen frem og spurgte, om hun vilde nu ikke have æ Grønskollingdreng. Jo, nu vilde hun gjærne have ham. Hun kjendte ham jo godt nu og var godt tilfreds. Saa stod deres Bryllup Dagen efter, og de lever saa vel.

Ane Margrete Hansen, Havlund.

Digitized by Google

58. Prinsessen i den underjordiske Verden.

Der var en Konge i Sverrig, som havde tre Sønner. De var en Dag gaaede ud at ville prøve at stange Aal ved en Aa. Saa var der saadan, hvad en kalder en Hølpøt, som de prøvede at jage deres Algjer ned i, og da de ikke kunde naa Bunden, saa bandt de to sammen, men heller ikke de kunde naa, og det hjalp endda ikke, da den tredje kom til. Saa blev de ikke saa lidt nysgjerrige. De gik ind til Byen og bestilte en Kiste, som et Menneske kunde sidde i og lukke for sig indvendig. Dernæst kjøbte de alt det Reb, de kunde faa i Byen, og saa lod de det hele kjøre der ud til det Hul.

Nu fik de den yngste i Kisten og lod ham hejse ned. Da Kisten gik i Staaend, var han paa tørt Land. Saa lukte han op for sig, gik ud og bandt Rebet fast ved et Træ. Han gaar nu og ser sig omkring, til han kommer til et Slot, hvor han gaar ind, og der finder han en Prinsesse, som sad bunden i Jærnlænker. Hun spurgte ham ad, hvordan han var kommen der, og raadede ham til, at han maatte helst stræbe at komme derfra, for det var en Drage, der ejede Slottet, og naar han kom hjem, saa skilte han ham ved Livet. Han spurgte da, om der var ingen Ting, han kunde værge sig med. Hun siger jo, Dragens Sværd hængte paa Væggen. Men da han gik hen og vilde prøve det, saa kunde han ikke rokke det. Hun viste ham da an paa en Krukke med Salve i, han skulde prøve at smøre sig med i hans Nakke. Saa smurte han saa længe, til han kunde tage Sværdet ned, og til sidst kunde han svinge det let. Nu hug han Lænkerne i Stykker, som hun var bundne med, og sad saa og snakkede med hende, indtil Dragen kom.

Han blev jo vred, da han saa den fremmede Karl, og begyndte at spytte Ild ud paa ham. Men han hug imellem Dragens ni Hoveder, saa de trilrede. Men lige saa stærkt som de trilrede af, lige saa stærkt fløj de til igjen. Saa jog Prinsessen hendes Forklæde imellem, og paa den Maade fik de Bugt med Trolden.

Derefter pakkede de sammen Sølv og Guld saa meget,

Digitized by Google

som de kunde føre, og rejste af hen til Kisten. Saa havde Prinsessen en Dug, som en kunde ønske sig hvad Retter paa, en vilde, de stod der, og saa en Sol og en Maane og en Stjærne af Guld, der lyste lige saa godt om Natten, som Solen om Dagen, de Ting tog de ogsaa med dem hen til Kisten. Nu blev hun først sat i den, og da Rebet blev løsnet, og det rørte sig, saa blev Kisten strags trukket op, for de to andre Prinser stod paa Vagt der oven for. Den Gang den kom op og blev aabnet, saa var der jo en Prinsesse i den i Stedet for en Prins, og hun bad dem om at lade den gaa ned igjen og faa Prinsen op. Det gjorde de ogsaa, men en af Brødrene, der fik Lyst til Prinsessen i det samme, skar Rebet saa næsten i Stykker, te da de begyndte at trække op igjen, saa faldt Kisten snart til Bunden.

Da Prinsen saa, at Rebenden var kommen ned, saa forlod han Kisten og vilde til at se sig bedre omkring; men Prinsessens gode Sager tog han med sig. Saa træffer han endelig paa en lille Jordhytte, og der gik han ind. Der sad en gammel Kjæmpe, som strags raabte, at han skulde komme hen, han kunde æde ham, for han havde ikke faaet noget at æde i flere Aar. Prinsen svarede, at han skulde fly ham bedre Spise end at æde ham, han breder Dugen ud og ønsker Retter op for Kjæmpen, der tager med Glæde til det, og da han havde nu spist saa længe, til han blev mæt, saa siger han: „Nu skal du have Tak, men din Dug faar du ikke igjen.“ — „Den kan jeg ikke godt undvære,“ svarer han. „Saa skal jeg fly dig en Ting, der kan maaske være dig lige saa nyttig som den,“ siger Kjæmpen. „Her er en Pibe, naar du blæser i den ene Ende af den, kommer der Soldater og gjør, hvad du befaler, og naar du blæser i den anden Ende, er de væk igjen.“ Da han kom ud, tykte han: „Var det en Taari, saa vil jeg have min Dug igjen.“ Han blæser i Piben, og der kommer saadan en Mængde Soldater ud og spørger om, hvad han befaler dem. De skulde gaa ind og slaa ham den Kjæmpe ihjel og tage ham hans Dug. Det gjorde de strags. Saa gik han omkring saa længe, til

Digitized by Google

han fandt en anden Jordhytte, hvor han ogsaa gik ind. Der var ogsaa en Kjæmpe, som vilde spise ham, men han bredte Dugen ud og ønskede Retter til den. Da den blev mæt, vilde den heller ikke af med Dugen, men den flyede ham en trekantet Hat, der var Nummer paa, og naar han vendte Nr. 1 i Panden og sagde: Fyr, saa gik der ti Kanonskud, og naar han vendte Nr. 2, saa gik der tyve, og vendte han Nr. 3, saa gik der tredive.

Da han kom ud, sagde han til sig selv: „Enten Hatten duer noget eller ikke, det skal vise sig, men jeg vil prøve at tage min Dug igjen," og saa blæste han i hans Pibe og befalede Soldaterne at gaa ind og slaa ham den Kjæmpe ihjel, og tage ham hans Dug. Det gjorde de strags, og han fik Dugen.

Saa gik han der atter, til han traf den tredje Hytte, og der gik han jo ogsaa ind. Her sad en gammel Kjæmpe meget grimmere end de andre, som ogsaa vilde spise ham. Men han sagde nej, det var ikke værd, for han skulde faa bedre Mad end ved at spise ham. Saa breder han Dugen ud og ønsker Retter op for ham, og da han var bleven mæt, saa siger han: „Nu skal du have Tak, men din Dug faar du ikke igjen, nu skal jeg fly dig en Ting, der kan være dig lige saa nyttig som den; der har du en Stok, naar du slaar i Jorden med den, saa bliver der en banet Vej, hvorhen du ønsker."

Da han kom saa ud, tænkte han ved sig selv: „Enten Stokken duer noget eller ikke, vil jeg have min Dug igjen." Han blæste i Piben, og saa kom der Soldater, der spurgte om: „Hvad befaler?" Ja, de skulde gaa ind og slaa ham den Kjæmpe ihjel og saa tage ham hans Dug. Det gjorde de strags.

Saa prøvede han at slaa i Jorden med Stokken og ønskede sig en Vej til Stokholm. Den blev der ogsaa strags. Nu rejste han ad den; men da han kom i Nærheden af Byen, begynder der at komme én Guldsmed efter en anden. Han spurgte dem om, hvordan det var fat, at Guldsmedene saadan forlod Stokholm, han syntes, de plejede at rejse dertil i Stedet for at rejse derfra. De fortæller ham, at der var kommet en

Digitized by Google

Prinsesse til Byen, og hende vilde den ældste af Kongens Sønner gjærne have, men hun vilde ikke sige ham ja, uden han kunde skaffe hende en Guldsol og en Guldmaane og en Guldstjærne, der kunde lyse lige saa godt om Natten, som Solen om Dagen, og nu var den Befaling gaaet ud, at der maatte ingen arbejde i Guld, uden de kunde gjøre saadanne Ting, og da det var dem umuligt, saa var de nødte til at forlade Byen.

Da han kom nærere ind imod Byen, træffede han en gammel Guldsmedmester, som gav ham nu den samme Forklaring, og ham siger han til, at han troede nok, han kunde tage sig det paa. Det var ikke saa godt, siger han, for Kongen havde budt til, at han vilde give for det, hvad de vilde have, indtil det halve af Kongeriget. „Ja, da tror jeg nok, jeg kan gjøre det i Stand,“ siger han.

„Følg saa med mig hjem“ siger den gamle Mester. Derefter gik han op til Kongen og mældte, at han vilde tage sig paa at lave de tre Ting, og Prinsen sagde til ham, at han maatte love at gjøre det færdigt i to Dage.

Da han kom hjem, siger han til den fremmede Karl: „Nu skal vi nok til at stræbe at begynde med det.“ — „Ja,“ siger Prinsen, „vi skal da have nogen Aftensmad først.“ „Det kunde være godt nok,“ siger Mesteren, „men vi andre vi har intet, vi er bleven her saa længe som vi kunde.“ Saa skyer han Konen Penge, at hun kunde gaa ad Byen og kjøbe Mad og Vin for, og han skjænker saadan for Manden, at han blev fuld, og de maatte bære ham i Seng, men Prinsen gik i By en lidt.

Om Morgenen, da Guldsmeden fik udsovet, begyndte han at snakke om, at de skulde til at arbejde. Men da de spiste Frokost, skjænkede Prinsen saadan for ham, at han blev fuld igjen og sov til Aften, og nu gik det al ligesaadan. Men den Nat stod det lige godt Mesteren meget i Hovedet, saa han vaagner ved Midnat og vækker Konen, han skal op og have talt til Svenden — som han kaldte ham. Svenden havde hans Kammer oven over paa en Overstue, og han havde, inden han gik

til Sengs om Aftenen, taget denne her Sol og Maane og Stjærne frem og havde pudset det godt af samt hængt det op paa en Væg. Da Guldsmeden kom til Trappen, saa han, at det lyste igjennem en Sprække paa Døren. „Da skulde en da vel aldrig tro, te han staar der oppe og arbejder,“ sagde han til hans Kone. Han springer rask op ad Trappen og smækker Døren op; men saa kom Skjæret saa stærkt i Øjnene paa ham, at han steglede baglænds ned, og havde hans Kone ikke taget imod ham, saa havde han kanske slaaet sig fordærvet. Da han kom til sig selv igjen, saa gik han op og saa det efter, og glad var han da, for han tykte, det kunde ikke fejle, at det var ikk' godt nok. Med den Fortrøstning gik han i hans Seng igjen, til det blev Dag.

Om Morgenen siger Prinsen, at nu kunde han tage det og gaa om til Kongen med det, og naar Kongen spurgte om, hvad de Sager skulde koste, saa skulde han sige, at det skulde da for det første koste, at han og hans Kone og hans Svend maatte spise til Middag ved det kongelige Taffel, og saa kunde de akkordere om, hvad det skulde koste for Resten.

Da nu Guldsmeden kom op til Kongen og afleverede Sagerne, mente han ogsaa, det var godt nok, men han skulde jo da ind til Prinsessen og vise hende det, for hun var da den, der skulde tage det gyldig. Hun kjendte det jo strags og erklærede, at det var, som det skulde være. Saa gik Kongen ud og spurgte ham om, hvad han skulde have for det, for nu kunde han faa, hvad han vilde have, indtil Halvparten af Riget. Saa svarer han: „Det véd jeg ikke, for jeg har ikke gjort paa det, der er en fremmed Svend hos mig, som har lavet det, og han sagde, at jeg for det første skulde gjøre Fordring paa, at han og min Kone og mig vi maatte komme til at spise til Middag ved det kongelige Taffel, og der skulde vi saa tales nærmere ved om Prisen.“

Ja, det blev da bevilget, og de kommer nu der om til Taffels, de tre. Der drak de jo Vin af Kander, og ved den Lejlighed blev den gamle Guldsmed fuld igjen. Da Kongen

Digitized by Google

nu mærkede, at han var beruset, og det kunde ikke nytte at forhandle med ham, henvendte han sig til Svenden og spurgte ham om, hvad han skulde have for Arbejdet. „Aa, ikke andet,“ siger han, „end at alle de, der har spist her i Dag, vil spise hos mig i Morgen.“ Det fandt Kongen sig fornærmet over, og tænkte, at han vilde gjøre Nar ad ham, hvorfor han siger, at det skulde ogsaa ske, men kunde han ikke sætte lige saa godt et Maaltid frem som det, de havde faaet i Dag, saa skulde det koste hans Liv, for han vilde ikke være Nar for ham. Det erklærede Svenden sig tilfreds med.

Saa gik han ud og lejede en Gjæstgivergaard i Byen. Der bredte han hans Dug ud paa Bordet i Salen, og da han var selv Kongesøn, saa vidste han, hvad der skulde til, naar de holdt stort Taffel, og han ønskede sig jo op, saadan at han havde det villeste, det kunde lade sig gjøre at skaffe. Saa om Formiddagen blæser han i hans Pibe, og der kommer jo ikke saa faa Soldater. Dem sætter han i dobbelte Geledder fra Hotellet til Kongens Slot, og saa lader han en Ordonnants gaa til Kongen med det Bud, at Klokken tolv maatte de møde paa Gjæstgivergaarden, hvor Gildet skulde holdes.

Da Kongen kom ud og saa alle de fremmede Soldater, der stod i Gaderne, blev han helt forskrækket og fortrød haardt, at han havde tiltalt den fremmede Karl saa haardt Dagen før. Da de kom ind i Salen, blev de helt flinkt opvartede og fik ene prægtige Retter, men ved lutter Soldater. Efter at Maaltidet var til Ende, træder Prinsen frem for Kongen og spørger, om han vilde nu tilstaa, at det Maaltid var lige saa godt som det, de havde faaet Dagen før. Kongen sagde ja, det var jo meget bedre. „Er det saa tilladt,“ siger han, „at give Dem et Æresskud?“ Kongen siger: „Ja Tak.“ Saa tog han hans trekantede Hat paa, gik ud og satte Nr. 1 i Panden. Strags gik der ti Kanonskud, men han vendte øjeblikkelig Nr. 2 til, og saa gik der 20, og da han derefter vendte Nr. 3 frem og sagde: „Fyr!“ gik der 30 Kanonskud, saa baade Døre og Vinduer ringlede.

Digitized by Google

Da han kom ind igjen til Gjæsterne efter den Æressalve, var baade Kongen og de andre saa forskrækkede, at der var saa talt ingen, der turde sige et Ord undtagen Prinsessen. Hun kjendtes ved ham, og da Kongen saa det, saa kom han endelig i Erfaring om, at det var da ogsaa hans Søn. Nu ved den Lejlighed blev der et Forhør optaget over de andre Sønner, og han, der havde skaaret Rebet, maatte til at bekjende. Til Straf derfor lod Kongen ham sætte i en piggeret Tønde og en vild Hest for og lod løbe med ham. Prinsen fik Prinsessen, som han havde hentet i den underjordiske Verden, og Kongeriget efter hans Faders Død, og der lever de godt den Dag i Dag er.

Jens Talund, Hallundbæk.

---

59. Lucifers tre Haar.

Der var en gammel Soldat, der hed Hans, han havde tjent Kongen ærlig og tro i mange Aar, og nu syntes han nok han vilde have sin Afsked. Saa gik han til sin Oberst og siger til ham, om han ikke nok kunde blive fri. „Jo, det kan du nok blive, men ikke inden du kan skaffe mig tre Haar af Lucifers Ende." Det vilde han prøve paa, og saa rejste han, men da han vidste, at Lucifer havde en Oldemoder, saa tænkte han, det var bedst at gjøre sig gode Venner med hende, og derfor kjøbte han en Del Kaffe og Sukker, Brændevin og Tobak, som han tog med for at give hende.

I det første Hus, han kom til, traf han et Par Folk, som ledte efter Nøglen til deres Pengeskrin. Han spørger dem om, hvad de ledte efter, og det fik han jo at vide, og saa fortæller han dem, at han var paa Rejse hen til Lucifer. „Kan du saa ikke faa at vide af ham, hvor Nøglen er til vor Pengekiste? og hvis du kan faa os det at vide, skal du faa Halvparten af vore Penge." Det lovede han, og saa rejste han videre.

Saa kommer han ind i en Skov, og der sad en Mand oppe i et Træ, som holdt paa en Dør. „Hvor skal du hen?"

Digitized by Google

raaber han til ham. „Jeg skal hen til Lucifer.“ — „Aa, kan du ikke faa at vide af ham, hvor længe jeg skal sidde her og holde ved den Dør?“— „Jo det skal jeg nok,“ og han rejste videre.

Saa kom han til en Flod, hvor der var en Mand, der færgede ham over. „Hvor skal du hen?“ spørger han. „Jeg skal til Lucifer.“ — „Aa, kan du ikke faa at vide, hvor længe jeg skal sidde og færge Folk over?“ — „Jo, det skal jeg nok.“

Omsider kom han til Lucifers Gaard. Han var ikke hjemme den Dag, han var ude paa Jagt; men inde i Huset var den gamle Oldemoder, og han fortæller til hende, at han var en gammel Soldat, der gjærne vilde have sin Afsked, men den kunde han ikke faa, undtagen han skaffede Obersten de tre Haar af Lucifers Hude, og dersom hun vilde hjælpe ham der med, saa havde han her en hel Del Sager, som hun maatte faa. Jo, det vilde hun da nok, og saa fortalte han hende om de Folk, han var kommen til undervejs, og hvad Bud de havde sendt med ham, og det vilde han da gjærne have Besked paa. Ja, da vilde hun se, hvad hun kunde gjøre ved det. Saa fik hun ham anbragt inde under Sengen, hvor han saa selv skulde rykke Haarene ud.

Ved Aftenstid kom saa Lucifer hjem, og aldrig saa snart han var kommen inden for Døren, raaber han: „Her er Kristenblod i mit Hus!“—„Nej, der er ikke, lille Søn,“ siger hun, „men det kan være, en Fugl er fløjet over Skorstenen og har tabt et Stykke Kjød her ned.“

Da han nu har faaet sin Nadver, gaar han til Sengs, og Oldemoder gik med. Saa siger hun: „Det er dog sært, jeg kan ikke sove i Aften, jeg ligger og tænker paa saa mange Ting. Der gaar de Folk nu henne i det Hus og leder efter Nøglen til deres Pengeskrin, jeg kan da ikke vide, hvor den er.“ — „Aa, den ligger under deres Dørtærskel.“ I det samme nappede Hans et af Haarene. „Av da!“ — „Ja, de Lopper er ogsaa saa slemme i Aften,“ siger den gamle. „Men der er nu den Mand, der sidder oppe i Træet med den Dør, hvor længe skal han holde paa den?“ — „Ja, han er en Tosse, saa

snart der kommer én forbi ham, kan han blot smide den ned paa ham, for saa skal han bære den." Saa nappede Hans det andet Haar. „Avavavav!" sagde han. „Ja, jeg synes og, de Lopper er grumme slemme i Aften," siger hun. „Men jeg kan dog ikke falde i Søvn. Hvor længe skal han sidde der og være Færgemand henne ved det Færgested?" — „Aa, han er saa mænd ogsaa en Tosse, han kunde jo blot, saa snart han har færget én over, selv først springe af Baaden og saa skubbe den ud i Vandet, saa skal den anden blive." Saa nappede Hans det tredje Haar. „Avavavav!" brølte han. „Ja, det er ogsaa skrækkeligt med alle de Lopper, der er, men lad os nu komme til at sove."

Den næste Morgen tidlig drog Lucifer ud paa Jagt, og Hans kom frem nok saa glad. Efter at han havde faaet en god Kaffepuns, drog han af Sted. Saa kom han til Færgemanden. „Hvad Besked fik du?" raabte han til ham. „Ja, bi nu, til jeg kommer over, saa skal jeg nok sige dig det," og da han saa var bleven færget over og var kommen lykkelig i Land, saa fortæller han ham, hvad han skal gjøre. „Det skulde du have sagt mig noget før, for saa skulde du have kommet til at blive her." Saa kom han til Manden med Døren. Han raabte, saa snart han saa ham: „Hvad Besked fik du?"—„Bi, til jeg kommer hen til dig, saa skal jeg sige dig det." Da han var kommen et godt Stykke forbi ham, sagde han til ham, hvordan han skulde bære sig ad. „Det skulde du have sagt mig noget før, for saa skulde du have holdt Døren." Endelig kommer han til Folkene, der ledte efter Nøglen, og de ledte endnu „Ja, her under Dørtræet ligger den," sagde han, og den var der ogsaa. De blev glade og fik deres Kiste aabnet, og Hans fik Halvparten af Pengene, og det var ikke saa faa. Omsider kom han til Obersten. „Har du saa faaet Haarene?" siger han til ham. „Ja, jeg har, her er de." — „Det passer godt nok, sagde han til ham, „for de er røde paa Enden," og saa fik han sin Afsked, og for sine Penge kjøbte han sig en Herregaard.

Lærer F. K. Møller, Lydum.

Digitized by Google

60. De tre Hunde.

Der var en gammel Kone, der havde en eneste Søn. Han var just ikke meget kløgtig at se til, men Moderen holdt lige godt meget af ham. Saa bliver hun syg og døer. Da tænkte han: „Hvad skal jeg nu gjøre for at faa min Moder begravet?“ for Penge havde han ingen af. „Det er jo bedst, jeg tager vor Ko og gaar til Byen med og ser at faa den solgt for at komme til lidt Skillinger.“

Som han nu trak hen ad Vejen, kommer han i Møde med en Mand, der har tre Hunde. „Hvor skal du hen med din Ko?“ siger Manden. Ja, han skulde til Byen og se at faa den solgt, for hans Moder var død, og han kunde ikke faa hende begravet, inden han fik lidt Penge. „Vil du ikke hellere bytte og faa de tre Hunde?“ — „Nej, Jøsses, hvad skulde jeg med de Hunde, jeg kan knap føde mig selv, siden saa faa Føden til dem ogsaa.“—„Aa, de kan føde dig med,“ siger Manden. Han snakker saa længe for Drengen, til de fik det Bytte gjort. Førend de saa skiltes, sagde han: „Alle Steder, hvor du gaar ind, skal du lade Hundene gaa først ind, og saa skal du ellers følge dem, hvor de gaar hen. Den ene hedder Egsenbræk-staal, den anden Gesvindt-værre-vindt, og den tredje Dyrendarus. Saa har du her en lille Fløjte, og skulde Hundene komme fra dig, eller du skulde komme i Livsfare, saa skal du støde i den, saa vil de komme.“ Dermed skiltes de.

Nu gik Hundene foran, og Drengen fulgte bag efter. Saa kom de ud i en stor Skov, og der blev de ved at gaa, til det blev mørkt. Da saa de et Lys skinne ud af et lille Hul i Jorden, og der gik Hundene saa ind. Først gik den ene Hund ind, og saa gik Drengen, og bag efter kom de andre to Hunde. Det var nogle fæle Røvere, der boede nede. Han forlangte saa noget at spise til ham og hans Hunde, og det bliver sat for dem. Men inden han begyndte at spise, lod han først den ene Hund lugte til Maden. Det havde Manden ogsaa sagt, han skulde. Den fnøs ad det og vilde ingen Ting have. Saa kunde han nok forstaa, at det var ikke ret, som det skulde være,

Digitized by Google

og saa sagde han til dem: „I skal værsgod at give mig nogen anden Mad, for mine Hunde vil ikke æde af den, og den er ikke god. Ellers skal de splitte jer i tusende Stykker." Røverne blev noget forskrækkede ved at høre det, og satte saa god Mad frem.

Da de nu var blevne mætte alle, forlangte han et Værelse, hvor han kunde komme hen at sove. Ja, de viste ham Værelset, men hans Hunde maatte da ikke komme med ham der ind. Jo, de maatte ikke forlade ham. I det Kammer stod en gammel aparte Seng med Himmel paa, og han lod da sine Hunde snuse den efter. De gjorde det alle Steder og lod ikke til at være tilfreds med den. Saa satte han sig paa en Stol ved Siden af Sengen, og lille Gesvindt lagde sig ved Fødderne af ham, for det var den mindste, men de andre lagde sig én paa hver sin Side af ham. Da der var gaaet en Tid, hørte de, at Sengen begyndte at knage. De sidder helt stille og lytter. Med ét gaar Himlen ned, og hvis han nu havde været i Sengen, var han bleven kvalt. Da der atter var gaaet en Tid, kommer Røverne til Døren og vil ind. Saa siger Drengen til Hundene: „Vær paa jer Post!" Idet nu Røverne lukker op og ser ham, farer de forskrækket tilbage, de havde jo ventet, at han havde ligget i Sengen og været kvalt. Saa raaber han: „Hvis I ikke vil lade mig have Ro, saa skal mine Hunde øde jer med det samme!" De lovede nu at være stille, og Natten gik saa hen i Ro.

Næste Morgen fik han sin Morgendrik. Saa spurgte de ham, om han havde Lyst til at se deres Hus. Ja. Men saa maatte Hundene lukkes inde imens. Det gik han ind paa, og saa viste de ham rundt. Han saa det ene Værelse kostbarere end det andet, og til sidst kom han for en jærnbeslagen Dør. Da de kom ind i det Værelse, saa han nok, at han var i et helt Morderhul, for der var en Øgse og et Skafot og en Galge, og der var en hel Mængde Blod. Saa siger den ene Røver: „Naa, din Hund! hvad vil du nu helst, enten halshugges eller hænges?" Ja, han vilde helst hænges. Saa begynder de at

Digitized by Google

gjøre Anstalter til at hejse ham op. „Maa jeg saa Lov til at bede mit Fadervor, før jeg døer?“—„Ja, bed det saa, din Hund!“ Han gav sig nu til at bede sit Fadervor, og i det samme fik han sin lille Fløjte frem og peb tre Gange i den. Da kom alle tre Hunde styrtende ind. „Sønderriv nu alle disse Djævle!“ raabte han til sine Hunde, „for nu skal de ikke narre os længere.“ De foer saa hen og splittede dem alle ad.

Nu var Drengen ene regjerende der i Røverkulen. Han gik da rundt og saa sig om igjen. Endelig fandt han en lille Krukke; paa den ene Ende af den stod der skrevet: Til at binde Trolden med! paa den anden Ende stod der: Til at løse Trolden med! Den stak han i sin Lomme, og saa gik han ud af Kulen med sine tre Hunde. Han trængte ogsaa til at trække lidt frisk Luft nu. Ude i Skoven satte han sig paa en Træstub, og hans tre Hunde lagde sig ved ham. Som han nu sad og klappede dem, kom der en fin Vogn kjørende med fire sorte Heste for, og der inde sad en fin Herre med en ung, sørgeklædt Dame. Hun saa meget bedrøvet ud, og de var da gruelig ulykkelige begge to. For Sagen var, at hendes Fader havde solgt hende til Trolden, og nu fulgte han hende derud, hvor hun skulde leveres. Saa blev hun lukket ud af Vognen, og da Drengen havde siddet og set paa det en lidt, springer han hen og spørger, hvad der er i Vejen. Ja, det fortæller de ham. „Du skal ikke græde saa meget,“ siger han til Pigen, „jeg kunde maaske frelse dig.“ — „Ja, kan du det,“ siger Faderen, „saa skal du have min Datter.“ Nu tænkte han jo paa, hvordan han skulde bære sig ad. Saa var der to Træstubber noget fra hinanden, dem fik han Øje paa. „Nu vil jeg tage noget af Krukken og smøre paa den ene Træstub, og naar Trolden saa kommer, vil jeg foreslaa ham, at vi sætter os hver paa en Stub og lægger en Kjæp imellem os, og den, der saa først faar Kjæppen, ham skal hun høre til.“ Han smurte altsaa, og lige med ét susede det i Luften, og Trolden kom farende. „Hvem er du!“ brøler han. „Jeg er Prinsessens Ven.“— „Jammen hun tilhører mig.“ — „Det skal vi nappes om!“ — „Ja, sæt

dig saa der, og jeg sætter mig her, og hvem der saa først faar Kjæppen, jeg lægger her imellem os, den skal have hende." Trolden var stor paa det, og han satte sig. Drengen lagde Kjæppen og talte til 1, 2, 3, og saa rejste han sig, men Trolden kunde ikke komme op, saa Drengen fik Kjæppen. Trolden sad og lettede og lettede, men det var forgjæves. Endelig siger han: „Vil du løse mig, skal du have Lov til at beholde hende." — „Nej, det er ikke nok, du maa skrive dig hende fra, jeg vil have det skriftligt." Saa gik han ned i Røverkulen efter Pen og Papir, og Faderen skrev saa Dokumentet, og Trolden underskrev det. Derefter vendte han Krukken, tog noget af den anden Ende og smurte paa Træstubben, saa blev Trolden løst, og af Sted foer han hen over alle Trætoppe, og han tog alle grønne Blade med sig, saadan susede og bragede det. Imidlertid havde Prinsessen siddet og klappet de tre Hunde, og hun havde taget en svær Guldkjæde af hendes Hals og skaaret den i tre Stykker, og hvert af Stykkerne havde hun hængt om én af Hundenes Hals. Derefter satte hun sig ind i sin Vogn igjen og kjørte tilbage, og hendes Fader fulgte med, men sagde ingen Ting til Drengen. Derefter gik han hjem for at faa sin Moder begravet.

Da det var sket, drog han ud i Verden med sine tre Hunde. En Aften kom han til en stor By og tog ind paa en Gjæstgivergaard. Han mærkede strags, at der var stor Stads paa Færde, og spurgte saa Værten ud. Ja, Kongens Datter skulde giftes. Af Værtens Snak kunde han saa forstaa, det var den Prinsesse, der hørte ham til. Saa gjør de et Væddemaal om, at han skulde skaffe Mad fra Kongens Bord. Han sendte sin mindste Hund af Sted, og den fik en Kurv om Halsen med en Seddel i. Paa den Seddel stod, at Prinsessen skulde se paa Hunden, saa kjendte hun den nok. Den fik Maden udleveret og kom tilbage igjen, og saa havde han vundet det Væddemaal. Saa vilde Værten ogsaa gjærne have Vin. Han sendte den anden Hund af Sted med en Kurv og en Seddel, og den kom ogsaa hjem med det. Endelig sendte han den tredje Hund

Digitized by Google

af Sted med en Seddel, hvori stod, at han gjærne selv vilde tale med Prinsessen. Hver Gang kjendte hun Hunden paa Guldkjæden, den havde om Halsen, og saa kom hun selv ud den sidste Gang og tog imod Hunden. Hun erklærede nu for sin Fader, at hun vilde have ham og ikke den anden, og saa blev der sendt Bud efter ham, og de holdt da Bryllup. Hundene blev paa Slottet ved ham, og saa lever de allesammen herlig og godt. Frøken Juliane Philipsen, Aarhus.

---

61. Den dristige Dreng.

Der var en Smed, som havde en enlig Søn, og det var en rigtig forvoven Tamp; der var ikke saa gal en Ting, han kunde jo være med til det, og især var han saa overhaands dristig overfor Spøgelser og saadant Kram. Men Smedehaandværket havde han nu aldeles ingen Lyst til, og hans Fader beklagede sig tit over, at han ikke vidste, hvad der med Tiden skulde blive af den Fyr. Naa, Tiden gik, og omsider vilde den gamle til at dø, og det sidste, han sagde til Sønnen, det var, at nu maatte han endelig til at tage fat paa noget alvorligt, for at der dog kunde blive noget af ham.

Smeden døde, og saa snørede Sønnen sin Randsel og drog ud i Verden. En Dag kommer han ind til en Mand, der spørger ham, om han søger efter Tjeneste. Nej, ikke just det, men han rejste omkring for at tjene noget ved at vise hans Mod. „Da kan du saa Lejlighed til det her ved mig, for jeg er Møller, og her ovenfor min Mølledam er en Mose, hvor der ikke er saa meget redeligt, og dersom du vil sidde der en Nat over i Kanten af den, saa giver jeg dig tusend Rigsdaler.“

Hø—, det var en god Betaling for saa lidt, tykte Drengen og gik med Fornøjelse ind paa det Tilbud. Da det blev Aften, fik han et Knippe Halm under Armen at sidde paa, for en skal jo tage sig det mageligt, naar en kan, og fulgte med Mølleren derhen. Saa stod der en Trærod i Kanten af Mo-

Digitized by Google

sen, og der lagde han Halmen og lavede sig et Sæde til Rette, og da det var nu lavet til, gik Mølleren hjem.

Drengen mærkede ingen Ting til før hen ved Midnatstide, og han var rent ud sagt nær ved at falde i Søvn. Endelig hører han en voldsom Susen og Brusen ude fra Mølledammen, og saa kom der en uhyre stor Stud op af Vandet og gik op i Mosen og kom lige hen imod ham. Saa begynder han endda at rejse sig op og var alligevel ikke saa meget glad ved den, for den var saa stor, at det var knap, han kunde række op til Sidebenene af den, og saa havde den syv Horn. Saa begynder han at spørge den om, hvad den vil ham, men hakkede jo noget i det. „Sæt dig op paa mine Horn," sagde den med en hul Røst. „Nej, det er jeg ikke saa meget for, men maa jeg sætte mig op paa din brede Ryg?"

„Naa ja, det faar du saa," sagde Studen. „Men saa maa du komme helt her hen til Roden", sagde Drengen, „ellers kan jeg ikke komme op paa dig." Saa kom han op, og Studen vendte lige om og gik ud i Vandet igjen med ham. „Men du vil da vel ikke drukne mig," siger han til den, for han tykte, at det kom til at gaa vel langt op. Studen sagde ingen Ting, men blev ved at gaa længere ud, og Vandet gik op til Benene paa ham. Saa maa han til at lægge sig hen ad Studens Ryg, og den var da endelig ogsaa bred nok. Men det forslog ikke. Vandet steg højere og gik op paa ham ogsaa, og til sidst kunde han ikke se andet end Hornene af Tyren. Saa begyndte han lige godt at blive noget ræd, men han holdt sig jo godt fast ved Hornene og mærkede omsider, at det begyndte at lette igjen og gaa opad. Til sidst stod de oppe midt i Mosen, hvor der var helt tørt, og lige med et forsvandt Studen under hans Fødder. Saa skulde han til at bruge hans Øjne, og da laa der lige under ham noget blankt noget, og det viste sig at være to voldsom store Kjedler, der var fulde af ene Sølvpenge. Nu skulde han jo til at se efter at faa dem bjærget i Land, og det lykkedes da, men strængt var det, for han skulde jo igjennem Vandet med dem. Nu var det jo lige godt saa heldigt, at der

Digitized by Google

ved Siden af, hvor Tyren havde gaaet, kun var grundt Vand, og saa gik det an. Han satte sig paa Stubben ved sine Kjedler og ventede paa, at det skulde blive Dag.

Om Morgenen kommer da Mølleren og spørger ham, hvordan han har haft det. „Aa Tak, jeg har haft det rigtig godt, og hvis jeg kunde faa saadan Betaling for hver Nat, vilde jeg nok prøve det noget tiere. Her skal du se!" og saa viste han ham Skatten. Saa vilde Mølleren have haft Pengene, og han begyndte at snakke op om, at det var paa hans Ejendom, de var fundne. „Nej Tak, min Ven," sagde Drengen, „havde du villet have dem, kunde du have taget dem noget før. Men du maa beholde dine tusend Daler."

Ja, saa maatte Mølleren give sig tilfreds med det, og Drengen tog sine Penge og rejste videre. Saa kommer han en Dag saadan hen ved Aftenstid til en anden Mølle, og der var ogsaa noget Skrumleri paa Færde — det har jo altid været galt i Møllerne i gamle Dage — og Mølleren lover ham, at dersom han vil sidde inde i hans Storstue en Nat, saa maa han faa Møllen og hans Datter til Kone. Det gik han jo glad ind paa. Da det nu kom til Stykket, vilde Mølleren alligevel raade ham fra det, „for det er ligefrem Gamle-Erik selv, vi har her, og alle dem, der har prøvet paa at sidde der, dem har han taget med Hud og Haar, eller de er kommen galt af Sted." Jo, han vilde lige godt prøve det. Saa faar han et Spil Kort med sig der ind og en Flaske Rom og et Par Kopper, saa han kan tage sig en Hjærtestyrkning en Gang imellem.

For nu at forslaa Tiden borer han et Hul i en Stolpe og laver en forsvarlig Told til det, og saa sætter han sig hen i Rolighed en Tid. Men Mølleren turde ikke gaa i Seng, for han tænkte, at det vilde blive rent galt. Hen ad ved Midnatstid bliver der aabnet en Lem midt i Gulvet, og saa kommer den Slemme op til ham og siger, at nu skal han med, og det skal være strags.

„Haahaahaa, du kan vel give dig Tid," sagde Drengen, „lad os snakke om det og kom saa her og smag paa det, jeg har i

Digitized by Google

Flasken." Han skjænker op, og han klinker, og de drikker. Det hovede Gamle-Erik, for Drikkelsen rev i Halsen, og det var noget, han kunde bruge. Drengen skjænkede løs, og han vilde godt have mere, saa det varede ikke ret længe, inden den første Flaske var tømt, og saa maatte de have Hul paa den anden. De spillede Kort, og de drak, og saa begyndte den gamle at blive lidt snurren. Saa vilde han op at dandse, og Drengen maatte op at røre Benene med ham, de dansede, lige til det stod efter. Saa skulde de til at gjøre Kunster, imens de pustede. „Min Fader," siger Drengen, „kan gjøre sig saa stor, at han kan fylde hele denne her Stue ud." Ja, det kunde Gamle-Erik ogsaa gjøre, og han pustede sig strags op, saa han tog hele Stuen for og havde nær klemt Drengen fordærvet, der var kun en lille bitte Krog i det ene Hjørne, hvor han kunde sidde. Saa raaber han, at nu kunde det være nok. „Men min Fader kan ogsaa gjøre sig saa bitte, at han kan krybe ind i dette her Hul," siger han. Ja, det kunde den Slemme ogsaa gjøre, og han kravlede strags der ind. Men saa tog Drengen Tolden og satte i Hullet og tog en Øgse, og kilte den godt til. Det var den gamle lige godt ikke ret tilfreds med. Han begyndte at raabe og skrige og klage sig, om han maatte ikke komme ud. „Nej," siger Drengen, „nu har jeg faaet Magten, og nu skal du faa Lov til at blive der." Ja, han blev ved at tigge, og skulde da aldrig komme der mere i Møllen og gjøre Fortræd. Der var lige en Plet i Mølledammen, og maatte han faa den at være paa, saa skulde han aldrig komme for hans Aasyn mere. Saa lod han ham ogsaa komme ud, og han forsvandt i Gulvet, som han var kommen fra.

Næste Morgen kom Mølleren og var meget nysgjerrig efter at se, hvordan det stod sig, for han havde jo hørt det grueligc Spektakel om Natten. „Ja, vi har dandset og moret os," sagde Drengen, „og jeg har haft den fornøjeligste Aften, jeg har haft i lange Tider." Mølleren kunde nok se, at der var en forfærdelig Uorden, men da han hørte, at det nu skulde høre op med deher Nattebesøg, blev han saa grumme tilfreds og lod

Drengen faa Møllen og Datteren og det hele, han havde jo dygtig Sølvmønter i Forvejen og var en Fyr, det var ikke nemt at rende med.

Saa gaar der en god Tid hen, men da havde han lige godt glemt den Forret, han havde givet Gamle-Erik, for en Dag han var kommen ud at skyde Vildænder, da stød han over paa den Holm der i Mølledammen, for den var saa overgroet af Siv, og der holdt Ænderne saa meget af at sætte dem. Men aldrig saa snart Skuddet var gaaet af, saa stikker den gamle hans Fjæs op af Jorden og raaber, at her havde han ikke noget at bestille, og gjør da Forestillinger, som om han nu skal høre ham til. Men Drengen eller Mølleren, hvad vi nu skal kalde ham, han viser ham Bøssepiben og trækker Ladestokken og stikker ned i Hullet og spørger, om han kunde have Lyst til at komme her ned, for her var baade Hul og Told til ham. Saa var der ikke mere, han skulde have sagt. „Nej saa maa du godt være i Fred og faa Jorden med, jeg skal aldrig komme her mere.“ Siden den Tid mærkede de ham ikke hverken det ene Sted eller det andet. Smedens Søn levede godt der, og hvis hans Fader kunde se op, saa skulde han aldrig have faaet Grund til at klage over ham eller skamme sig ved ham.

62. „A véd, hvad a har lært.“

Der var en Mand, han havde tre Døtre. Saa blev de gifte alle tre og fik hver en Trold. Et Stød efter vilde Faderen hen til den første at besøge hende og se, hvordan hun havde det. Saa den Gang han havde gaaet et Stykke hen ad Vejen, blev han træt og vilde da sætte sig ned og hvile sig. Saa var der en Høj, og den satte han sig ved Siden af; men i det samme aabnede der sig en Dør paa Højen, og den ældste Datter kom ud til ham, det var jo hende, han gik efter. Hun bad ham om at følge med sig ind, og han var ved hende et Stød. Den Gang han skulde til at hjem, gav Trolden ham

en Sæk Penge, han skulde have fra ham af, og den slæbte han da af med. Men lige før han rejste af, var det ved Tiden, hans Ko skulde faa Kalv, og saa da han kom noget nær til Huset, satte han Posen og hans Træsko og rendte med de bare Fødder hen til Vinduerne for at spørge hans Kone, om Koen havde ikke faaet Kalv endnu. Hun siger nej. Naa, ja saa skulde hun komme ud til ham og se, hvad han havde. „Aa, du har nok ikke noget, der er værd at gaa efter," siger hun. Jo, han havde endda, og hun skulde da følge med ham. Saa gjorde hun og det, men da de er kommen et Stød fra Huset, stod der ikke andet end Træskoene, og andet kunde han ikke finde. Hun tykte, te det sædte, som hun sagde: han havde ikke noget at se efter. Ja, han havde da haft en Sækfuld Penge med sig, siger han, men de var bleven henne, de Staaend han havde været ved Vinduet og spurgt, om Koen havde faaet Kalv.

Om et Stød mod fik Manden i Sinde, te nu vilde han da hen at besøge den anden af hans Døtre. Konen gav ham en Meldmad i Lommen, og saa traskede han af. Da han havde gaaet et godt Stykke, blev han baade træt og sulten og vilde da sætte sig ned for at æde af hans Meldmad. Saa traf han og den Gang at komme til at sidde ved en Højside. Det varede kun et Øjeblik, saa aabnedes der en Dør paa Højen, og den Datter, han gik efter, hun kom ud til ham. Nu fulgte han med hende ind og var hos dem en Tid. Den Gang han saa skulde te'n, gav Trolden ham to Sække med sig, og de var fulde af Penge. Da han kom nær hjem, tænkte han, om Koen skulde nu ikke have faaet Kalv, og saa satte han Sækkene og hans Træsko og løb saa, alt hvad han kunde, hen til Vinduet for at faa det at vide. Men hans Kone sagde nej, den havde ikke faaet Kalv endnu. Saa siger han, te nu skulde hun da komme ud og følge med ham hen at se, hvad han havde faaet. Det gjorde hun da og, men den Gang de kom til Stedet, var der ikke andet end Træskoene. „Ja, du er en rar en til at holde mig for Nar," siger hun, „nu tænkte a endda, du havde haft noget."—„Ja, det havde a og," siger han, „a havde lige

to Sække fulde af Penge, og dem satte a her ved mine Træsko, men nu er de væk.“

Nogle Dage efter vilde han hen at besøge den yngste Datter. Hans Kone gav ham Meldmader med i et Klæde, og saa rejste han af. Han gik længe, og saa blev han baade træt og sulten, og satte sig da ved en Høj for at spise hans Meldmad. Men imens han sad der, aabnedes en Dør, og den yngste Datter kom ud til ham, hun sagde, te han skulde da følge med hende ind og se, hvordan de havde det, hendes Mand var rigtignok ikke hjemme for Øjeblikket, men han skulde nok komme. Saa fulgte han ogsaa med hende ind og snakkede med hende, til Trolden kom hjem. Nu skulde de jo have noget at leve af, men de havde ikke Kjød. Det vidste Trolden imidlertid Raad for, han slog et stort Spiger fast i Dørstolpen, og saa rendte han Panden ind derimod og rev et stort Stykke Kjød ud af den. Den Gang de havde afspist, blev det Aften, og saa havde de ikke Lys, men det vidste Trolden ogsaa Raad for; han smurte hans Finger i noget, som han havde i en Krukke, og saa stak han Ild i Fingeren. Saa kunde den brænde lige som et Lys. Lidt efter siger Trolden til Manden, om han havde ikke Lyst til at komme ud at fiske i Nat. Jo, det havde han da nok. Konen skulde med ud paa Vandet og hjælpe til ved Fiskeriet, men de havde ikke andet at sejle i end et Driftetrug, og det kom de alle tre i. Den Gang de kom saa et Stød ud paa Vandet, spurgte Trolden hans Kone, om hans Øjne var ikke grønne. Hun sagde nej, de var ikke. Ja, saa skulde de lidt længere ud. Han spørger hende da atter, om hans Øjne var ikke nu grønne. Jo, nu var de grønne, sagde hun. Saa sprang han ud i Vandet, og lidt efter kom han op igjen med saa mange Fisk, te det var saa sær svær. Nu sejlede de hjem igjen med deres Fangst, og saa fik de jo stegt Fisk. Da Manden havde været ved dem et Stød, vilde han te'n og hjem, og saa gav Trolden ham tre Sække fulde af Penge, som han skulde have fra ham af. Den Gang han kom noget nær til Huset, faldt det ham ind, te nu maatte Koen vist have faaet Kalv, og det

Digitized by Google

var han nysgjerrig efter at faa at vide. Saa satte han Pengene og Træskoene fra sig og rendte hjem, alt hvad han kunde, og talte ved Vinduerne. „Har Koen faaet Kalv?" siger han. Nej, den havde ikke, siger hun Konen. „Aa, kom lige her ud," siger han igjen, „og se, hvad a har nu med hjem, a har lige tre Sække Penge." — „Du har skam har du," siger hun, „nej, det er nok med dig denher Gang ligesom de andre Gange." Jo, denher Gang skulde det nok sæde for ham, naar hun nu bare vilde komme. Ja, saa fulgte hun ogsaa med ham ud. Men det var, som det plejede, der var ikke andet end Træskoene. Saa bliver Konen vred og skjælder paa ham: Hvi han passede ikke paa det, han havde? Men han var stor Karl alligevel og sagde: „Skam med det, a véd, hvad a har lært!"

Saa en Dag mangler Konen Kjød, og nu skulde han da til at vise en Prøve paa, hvad han havde lært. Han slaar et stort Spiger fast i Dørstolpen, og saa render han Panden derimod, saadan te han rev et stort Stykke ud af den. Men det bekom ham ikke videre godt, for han blev saa syg og ringe, te han maatte lægge sig til Sengs i lange Tider. Men omsider kerte han sig da. Saa var det en Gang, de manglede Lys, og det vidste han og gode Raad for, sagde han, han faar hans ene Finger smurt ind i Tælle, og saa skulde han da til at prøve, om den kunde brænde, men da han nu stak den ind i Ilden for at tænde den, brændte han sig saa hæslig, te han maatte lægge sig til Sengs en Tid igjen. Endelig kom han sig dog. Saa manglede de Fisk, og nu vilde han da til at prøve den tredje Ting, han havde lært. Han faar saa hans Kone med sig ud til Vandsiden, og de sejlede da ud i en Baad. Den Gang de var kommen et Stød ud paa Vandet, spurgte han hende, om hans Øjne de begyndte ikke at blive grønne. Hun sagde nej. Saa sejlede de lidt igjen. „Er de ikke bleven grønne endnu?" siger han. Nej, vist var de ikke. Saa siger han til hende: „Kan du da ikke sagtens sige, te mine Øjne de bliver grønne!" Jo, det kunde hun jo sagtens, nu tykte hun da, de var grønne. Saa springer han hovedkulds ud i

Digitized by Google

Vandet, men han kom jo aldrig op mere, for han druknede. Saa sejlede Konen ene til Land og traskede af hjem ad.

Snip snap Snude,
nu er mit Æventyr ude;
tip tap Tønde,
nu kan du begynde!

Niels Kristensen, Tværmose.

---

63. Kjællingens Nedmaning.

Vesten for Svejstrup ligger Siem By, og i den østre Kant af den ligger den Gaard, som kaldes Brandstrup-Gaarden. Saa langt som Mands Minde gaar, har det været et Ensted-Sted og bebygget. Saadan omtrent midt vejs mellem Brandstrup og Hvidsminde laa der ogsaa en Gaard, og der var Velstand til Huse, for der var Jorden saa meget bedre, men i Brandstrup-Gaarden var der Armod og ikke andet. Af den Grund nævntes Stederne Hellede og Himmerig.

En Aften omkring ved Novembers Tide sad Manden i Hellede og snakkede med hans Kone om, at de ikke kunde svare, hvad de kunde, og at de blev nødt til at opgive det, dersom der ikke blev andet Raad. Saa gav hun ham det Raad, at han skulde se at faa sig en stærk Karl, og saa skulde de arbejde dygtig paa Jorden, saa maatte de nok kunne faa Føden ud af saadan en Mark. Han befandt, at Raadet var godt, og gik saa til Ny Marked, hvor der var Folkemarked den Gang. Da han kommer ned til Glentholm, som den Gang kaldtes Ny Mølle, saa kom han i Følge med en stor Karl, og de gik og snakkede med hinanden. Saa viste det sig, at de gik efter det samme, og kom ogsaa til Rette paa halvvejs. De gik da hjem igjen, og Lønnen blev saadan, at Karlen skulde gaa for, hvad Manden kunde give, og siden, naar Manden faldt fra, skulde han have Støtterne (ↄ: Hus og det hele). De kommer hjem til Konen, og Manden siger til hende: „Der er nu Karlen; ja, han er lidt storagtig, (ↄ: velvogsen), men vi faar vel Føden.“

Digitized by Google

„Ja, det ser jo smaat ud ved jer," siger Karlen, „men det kan vel bedres. Har I noget Kjøretøj?" — „Ja, vi har," siger Manden, „vi har et Par Stude og saa en Vogn." — „Har I nogle tomme Sække?" — „Ja, vi har saa mange, te vi kan kjøre til Mølle til Ordentlighed for Posers Skyld. Men vi maa kjønt blive derfra, for det vi har ikke Korn." — „Ja, da lad kuns mig faa Poserne," siger Karlen, og saa fik han dem, de havde. Saa kjørte han ud i en Sandgrav og fyldte dem med Sand, to Skjæpper i somme og fire Skjæpper i somme, eftersom de skulde være til Mel eller Gryn eller Brød, og saa kjører han til Mølle.

Den Gang var det ikke saadan som nu; da spandt en fra, og hver Mand bar sine Poser ind. Naar han kom ind med dem, skulde han passe paa at holde sig til, og naar den var færdig, der fik malet lige før ham, saa skulde han have sit Korn slaaet paa, ellers fik han ikke malet den Dag. Saadan gik det nu til den Gang. Karlen gaar jo og vrøvler saa længe, te den næste kommer ind, og de kommer til at male paa hans, der var bag efter. Saa gaar han hen til Mestersvenden og klager hans Nød til ham, saadan og saadan var det gaaet, om han kunde ikke sige ham noget Raad til det. „Ja," siger Svenden, „det véd a ingen Raad for, du kommer til at vente til i Morgen, eller ogsaa maa du blive her saa langt ud paa Aftenen, til vi bliver færdig." — „Jammen a skulde absolut hjem," og saa putter han en Mark til Svenden. „Ja, nu skal a sige dig noget. Du kan passe paa, naar der kommer èn og skal have sin Sæk taget fra, at du kan komme først og tage fra, og saa kan du sætte din egen Sæk i Stedet."

Naa, han var saa godt om sig, te han faar den ene Sæk efter den anden, ene godt Korn, og saa kjører han jo hjem med hele Læsset. Nu fik de bagt Brød, og da de forhen havde laant saa meget Brød oppe i Himmerig, skulde de jo have sendt et nyt Brød der op til at begynde med. Oppe i den Gaard havde de en gammel Kone, og hun var saa fælt nysgjerrig efter at høre ud om den nye Karl, de havde faaet. Konen i

Digitized by Google

Hellede gik selv derop med Brødet, og hun var nærved at blive kjed af den gamles Snak og sagde det ogsaa, den Gang hun kom hjem. Saa siger Karlen: „Ja, tøv kuns lidt, hun skal nok faa mere at tænke paa. Nu kan du gaa op og laane os deres Skjæppe.“ Saa gjorde hun det og bar den hjem Andendagen. Den gamle Kone skulde strags hen og have fat i Skjæppen for at se efter, og da var der en Lybækker gaaet fast imellem Staverne nede i Bunden. „Nej se,“ siger hun den gamle, „nu kan a missel sige jer, hvad de har brugt Skjæppen til, for de har maalt Penge med den.“ Men Karlen havde jo sat den fast der med Vilje. Den gamle blev saa nysgjerrig efter at faa at vide, hvordan det forhavde sig med de Penge, te hun omsider faar Manden til at gaa derned og faa Lov til at sætte en Kiste, og saa vilde hun selv være i den. Han gaar altsaa derned og hilser Godaften. Karlen var ikke hjemme lige i Tiden. „Hør,“ siger Manden, „a har en Standkiste, a vilde have sat herned, den er fuld af Linned. Vi skal have fremmede, og saa holder vi ikke af at sætte den ud i Laden, for Utøjet kunde jo gaa hen og spolere Linnedet; tillige med kan den heller ikke godt taale at staa ude i den Fugtighed.“ Jo, siger den fattige Mand, det kunde den godt, baade ham og hans Hus stod til deres Tjeneste. Anden Dags Formiddag blev saa Kisten kjørt derned og læsset af og sat ved Siden af Kakkelovnen.

Saa om Middagen kommer Karlen fra Skovs og ser den Kiste. Nu havde han jo ikke hørt den omtale. „Hvad, hvordan er den kommen der?“ siger han. Det fortæller de. „Ja, der er andet under det.“—„Da vil du da vel ikke til at brække Kisten.“—„Det gjør ingen Ting,“ siger han, „vi kan lukke den lige saa godt igjen.“ Han lukker op, og der sidder denher gamle Hegs og slaar et Par Brikker paa dem saa meget gevaltig store. „Da var det dog et svært Spil, da skal a se, om a kan ikke faa hendes Nysgjerrighed tilfredsstillet.“ Han tager saa hans Vindøgse og slaar hende for Panden med. Det kunde hun lige godt ikke taale og sov hen med det samme.

Digitized by Google

„Jaja," siger Konen, „du er minsæl en Karl til at gjøre det af med gamle Folk. Men hvad skal vi nu gjøre, naar det bliver opdaget?" — „Jammen det bliver aldrig opdaget," siger han, „for nu skal I se." Saa tager han en af de største Pølser og putter i Munden af hende, saa den hverken kan komme frem eller tilbage. Derefter lukte han Kisten ganske forsigtig til igjen og lod hende staa.

Manden paa Himmerig kjørte jo ned og hentede hende, da Dagen var omme, og han kunde ikke vel komme fra Stedet, inden han begyndte at snakke til hende, men hun svarte jo ikke. Saa tænkte han: „Da skal a se, om a kan ikke faa Liv i hende," og han kjørte af én Stendynge og paa en anden. Men lige meget hjalp det, ikke saa meget som et Kvab hun sagde. „Naa, hvordan har min Moder det?" siger Konen, da han kom ind i Gaarden. „Ja, nu kan du jo selv spørge hende om det, for a er missel kyv opaa 'et." — „Naa, det er du, ja lad os saa faa hende af, for hun kan ogsaa være kyv opaa at ligge i den Kiste." De faar hende jo læsset af og faar Kisten ind og faar den lukket op. „Ja, der har vi det," siger Konen, „a har tit og mange Gange advaret hende, det gamle Skind, for hun har aldrig rigtig forstaaet at passe Maaden, og nu er det ligevel gaaet hen og gaaet hende over." De tog saa og lagde hende paa Straa og begyndte nu at spekulere paa at danne til Begravelse, der var jo ikke andet at se efter. De fik spændt for og kjørte til Mølle, og det første de kom hjem, gav de dem til at brygge for at have nogle Gjær til Brødet.

Om Aftenen sidder de der nede i Hellede og danner Skeer, for de var nødt til at tage Tiden i Betragtning. Saa lige med et siger Karlen: „De har lavet noget godt Øl oppe i Himmerig i Dag." — „Ja, det har de," siger Manden, „hvem der havde haft sig en Drik af det." — „Ja, det kan vi sagt faa," mente Karlen, og de to Mandfolk snakker ved saa længe, til de kommer til Rette om at hente Øllet. Karlen spænder Studene for, og de faar en tom Tønde i Vognen og rumler der op i Nærheden. Mens nu Manden holder ved Studene, da

Digitized by Google

bar Karlen Øllet ud i Tønden, saa længe til der var kun en bitte Slat i Bunden, den lod han staa, og saa satte han Karret paa Kant. Imens nu Manden kjørte hjem med Øllet, gik han selv ind og tog den gamle Madamme, der laa paa Straa, og bar hende ud og satte hende paa Hovedet ned i den Smule Øl, der var tilbage. Om Morgenen, det første Manden vaagnede, raabte han ad hans Kone og sagde: „Aa hør, véd du hvad, løb ud og hent mig en Taar af det nye Øl, a er da saa knustørstig.“ Det var jo en Lækkermund, kan vi nok forstaa. Hun gik ogsaa derud og fandt Karret, og hun mærkede noget koldt, der laa der nede, men vidste ikke, hvad det var, og løb saa ind til Manden igjen og fortalte ham det. De fulgtes begge ad derud med Lyset, og saa kunde de jo se, hvad det var. „Naa da, da har hun drukket godt, hun har drukket alt Øllet. Men vi maa jo helst sørge for at faa bagt, da vi har stilt an.“ — „Ja, det maa vi helst,“ og de bager saa den Dag og faar Brødene af Ovnen og faar dem sat paa Enden i Bagetruget, som Skik og Brug er.

Saa gik de til Sengs der oppe, de var jo noget trætte af Dagens Travlhed, men dem der nede i Hellede de gjorde ikke. De hentede Brødene og bragede hjem med dem, og saa lagde de den gamle langs hen ad Truget. Men først tog de en Skalk og overtyggede den lidt, saadan at Folkene bedre kunde komme i Tanker om, at det var hende, der havde spist Brødene, og den Skalk laa hun med i Hænderne. Anden Dags Morgen, da de nu ser, hvordan Sagerne staar, siger Manden: „I Dag vil vi ikke brygge, for oven paa saadant et Maaltid kan hun missel gjærne trænge til noget at drikke, og saa beholder vi jo ikke noget af det. Men i Morgen vil vi have Studen slagtet, for vi vil lige godt se, om hun i Nat kan gaa ud og æde en levende Stud. Kan hun gjøre det, saa skal der andre Kneb til.“

Hen ved Aftenstid da gik Manden ned til Hellede og fik Lov opaa Manden der, at Karlen maatte komme op og holde ved Studen anden Dags Morgen, og saa blev Aftalen, at han

Digitized by Google

skulde møde Klokken segs. Det var omkring ved Jul, saa det var jo tidlig, og det var endnu helt mørkt; men det var alligevel ikke for tidlig at faa begyndt paa Slagteriet.

Sildig paa Aftenen siger Karlen: „Det lod til, ligesom de var ræddе for at miste deres Stud. Vi kunde jo gjærne skaane dem for den Ulejlighed, de tænker paa at have med den.“ — „Aanej,“ siger Manden, „det kan aldrig gaa, husk paa, te det er tr·dje Gang.“ Det sagde han jo, for det han var lidt overtroisk. „Ja, du véd nok,“ siger Karlen, „te alle gode Gange det er tre,“ og saa var der jo ikke noget at sige. De fulgtes ad op efter Studen, fik den lykkelig og vel ud af Nødset og trukken hjem og slagtet med det samme. Saa var det til Side. Bag efter tog Karlen Halen, skar den af og gik op til Himmerig med den. Der gik han ind og hentede Konen og lagde hende saa i Studens Baas. Men hendes Bentøj det lagde han i Klaven, og hendes Hoved vendte han ud mod Græwningen. Derefter stoppede han Studehalen i Munden af hende, og saa gik han hjem.

Om Morgenen Klokken segs, som Aftalen var bleven, stillede han oppe ved Gaarden igjen. De var ikke kommen op, og saa kaldte han paa Manden. „Jaja,“ siger han henne i Sengen, „kom inden for, vi kan faa os en Bid Brød først.“ Han kommer jo ogsaa ind. „Ja, nu skal du ikke skaane ved,“ siger Manden, „at tage for dig af Retterne, for du kan tro, du vil faa dine Kræfter nødig. Karlen lod sig det ikke sige to Gange, og tog dygtig for sig af Retterne. Da de var færdige, gik de ud i Nødset og de havde jo Lygten med. „Ja, den staar enlig i sin Baas,“ siger Manden, idet de gaar over Gaarden, „den er nem at finde, og den staar lige her ved Siden af Døren.“ Saa lukker de Døren op. „Ja, a kan ingen Stud se,“ siger Karlen. „Og er det en Stud, saa er det minsæl en af de smaa da.“ — „Forvar jer,“ siger Manden, „lad mig komme til med Lygten. I kan jo ingen Ting se.“ Da han nu kommer og faar rigtig set til, da havde han nær smidt Lygten af ene Forskrækkelse, for der laa den gamle Kone og

Digitized by Google

havde helt gjort det af med Studen, saa nær som den lille Stump Hale, den kunde hun ikke have med at skaffe. „Ja,“ siger Manden, „nu du har set saa meget, saa kan a lige godt fortælle det hele,“ og saa fortalte han, hvordan det altsammen var gaaet til lige fra det første og til det sidste.

„Kan du nu sige mig et Raad,“ siger han til Karlen, „hvordan vi skal blive hende ledig.“—„Ja—, a ved jo ét Raad,“ siger Karlen, „men det er lidt dyrt.“ — „Og det er?“ — „Ja — a, hun skal manes, der er ikke andet at gjøre ved hende.“ — „Ja, hvem kan gjøre det?“ — „J—a, a kan sige dig én, og det er ingen andre end mig selv, a kan justement gjøre det og vil ogsaa da, men a vil have det godt betalt, for mislykkes det, saa er det mig, det kommer til at gaa ud over.“ — „Ja, hvor meget mener du, du skal have?“ — „Aa, vil du give mig 25 Specier, saa vil a gjøre det.“ — „Ja — a, det er jo mange Penge,“ siger Manden, „men nærenstid a kan være forvisset paa, hun skal ikke komme igjen, vil a ogsaa gaa ind paa det.“ — „Ja,“ siger Karlen, „a stiller ikke andre Betingelser, end a kjører hjem efter vort Kjøretøj, for du vil vel ikke laane mig dit. Vi har jo ikke andet end Stude, og det skulde jo rigtig nok helst have været Bæster.“ — „Jo, det vil a saa meget gjærne,“ siger Manden. „Jaja, saa skal hun vaskes ren over hele hendes Krop, og hun skal i en ren Særk, og saa skal vi have hende i hendes Alterklæder, for hun skal klædes paa baade med Klæder og Kaabe, ligesom hun ellers blev klædt paa i levende Live, nærenstid det var koldt. Saa er der kun det tilbage: De tre første Maanemærker maa I ikke snakke om hende her i Gaarden, for hvis det sker, saa vil a ikke indestaa for Følgerne. Det kunde jo ske, I kunde komme til at ønske hende tilbage, og det blev værst for mig.“ — „Ja, nærenstid der er ikke andet end det,“ siger Manden, „det kan vi sagt overholde og gaa ind paa alt sammen.“

Saa fik Karlen hende i hendes fulde Stads, og derefter kjørte han med hende. Nu var det faldt ind med Frostvejr, og han mente nok, hun kunde blive ved at holde sig lidt

endnu, saa han kjører til Aarhus med hende. Det første han kommer der ind, saa kjører han hen for en Skomagers Dør og holder der. Saa gaar han ind og siger: „Hør, Hr. Skomager, a har en gammel Moder, der sidder her ude i Vognen, du skulde da vel ikke have haft det saadan, te en kunde faa et Par Støvler til hende, hun kan ikke vel nære sig med dem, hun har." — „Det har jeg jo nok," siger Skomageren, „men jeg skulde helst vide, hvor stor Foden var." — „Ja, det kan du jo gaa ud og snakke med hende om, men du kommer til at snakke lidt højt, for hun er noget tunghørende." Skomageren gaar saa ud til hende og siger, om hun vil ikke sly ham hendes Fod, han kan se, hvor stor den er. Men hun svarte ikke. Saa bliver han hidsig, han skal staa der og præke med hende saa længe, og endelig griber han i Foden. Men hun var jo lidt stiv, og saa vipper han hende over i noget Skramleri, Karlen havde bag i Vognen. „Nej holdt," siger han, det gjør Karlen, „a vil nok have Støvler til hende, men have Hovedet slaaet i Stykker paa hende, det bryder a mig ikke om."— „Ak, den levendige Kjælling," siger Skomageren, „hun kan vel taale et Skrup — for han rev lidt paa det tyske —;" men saa viste det sig alligevel, at hun ikke havde kunnet taale det Skrup, for hun var slaaet stendød. „Ja holdt nu, go Karl, nu skal du i Retten." Saa begynder Skomageren at klage sig: „Ak nej, det maa du ikke gjøre, jeg har baade Kone og Børn, kan vi ikke komme til Rette i Mindelighed?" Saa snakker de sammen, og det blev saadan, at Skomageren skulde give 25 Specier, og saa skulde Karlen frafalde Sagen.

Saa kjørte han ogsaa ud af Byen. „Nu maa a vel egentlig helst se at komme hjem, for hvem kan vide, om det ikke kunde blive opdaget." Han tog saa Vejen om ad Høve og efter Vissing, og da der i de Dage var Kroerer, som der er endnu, saa kjørte Karlen ind i Kroeret. Nu var den Kromand bekjendt for at være saadan et knusendes hidsigt Menneske, og saa kommer Karlen ind til ham og siger: „Hør, kan a ikke faa dig til at gaa ud og give min Moder et godt Glas

Digitized by Google

Drikkelse, det kan hun trænge til, for det fryser klingrendes haardt i Dag." — „Ja, har du noget at betale med?" siger Kromanden, „saa kan det nok lade sig gjøre." — „Jo, værsgo, her er Penge." Da Kromanden havde faaet Pengene, saa skyndte han sig jo med Drikkelset. „Hun er lidt tunghørende," siger Karlen, „saa du kommer til at røvsle lidt med hende, inden kan hun ikke forstaa, hvad det er." Han gaar ud til Vognen og snakker til hende; men alt det han raabte, det hjalp ikke, og da han nu ikke var vant til at færdes med Lempe, saa uden videre giver han hende baade Krus og Indhold lige ind i Hovedet. Det Slag det væltede hun for. „Naa," siger han, det gjør Karlen, der kommer til i det samme, „naa, Gjæsterne de bliver behandlede paa den Maade her." — „Ja," siger Kromanden, „saadant Læder, saadan Smørelse." — „Det er hverken hun eller mig godt tjent med," siger Karlen igjen, „nu ligger hun her." Han begynder at flætte til Side ved Ansigtet af hende, og det viste sig da, at Kromanden havde ramt hende med Kruset lige midt i Panden, og der var bleven et stort blaat Sted. Da Kromanden fik det at se, saa blev han dog lidt lavmælet, og saa siger han: „Det havde a lige godt ikke troet, te a havde slaaet saa haardt til, for det ser jo ud, som hun er død." — „Ja, det er hun, men du vilde vel nok være saa god at sige mig, hvor det næreste Tingsted det er."— „Aa, det er ligevalle dog ikke værd at tage det saa haardt, vi maa hellere se, om vi ikke kan komme til ens i Mindelighed." — „Ja, det er knap nok, a kan det," siger Karlen, „for de vil kanske vide af mig, hvor a har gjort af min Moder. Men er det saadan, det er dig meget om at gjøre, vil a lige godt tage Bøde for hende, saa kommer a vel ud af Sagerne, som a kan bedst." Hvor stor den Bøde blev, var der ingen der fik at vide, for Kromanden var en velhavende Mand, men den blev vel noget stor.

Saa kjørte han væk fra Kroen, kjørte op ad Jævngyde og over ved Bjens Møllevad og derpaa op til Nygaard Skov og op gjennem Høve Hule. Se, da han kommer til Munden

Digitized by Google

af Hulen, da var det blevet Aften, og Maanen skinte saa dejlig. Saa ser han, der ligger en Kræmmer og sover, og hans Sæk laa ved Siden af ham. Da Karlen faar denne her Kræmmer at se, tænker han ved sig selv: „Her kan maaske gjøres Forretning,“ og han tager Posen og hælder alt Krammet ud i Vognen, men Kjællingen tager han og stopper i Posen i Steden, med Hovedet op ad. Saa kjører han ganske forsigtig derfra, indtil han kom oven ud af Skoven, og derefter kjørte han, te det sang i Toldene, derfra og hjem. Saa kjørte han op til Himmerig og leverede Bæsterne af og takkede for Laan, og da han sagde Godnat, bad han dem huske paa, hvad han havde bedt dem med Hensyn til Konen.

Hen ad Klokken halv otte saa vaagner han, det gjør Kræmmeren, og han siger jo til sig selv: „Du har nok sovet vel længe, Kræsten, men det kan nok naaes endnu. Du kan komme der til Nætterdags, naar du skynder dig.“ Han plejede alle Tider at logere i Himmerig om Natten, og det var altsaa der, han vilde til. Saa begynder han jo at spænde Posen paa. „A tykkes, den er bleven saa svær, den Pose,“ staar han og siger til sig selv, „men a kan vel nok drage den endda. Naar a kommer derop, saa faar a at hvile, og der kan a strags begynde at handle, saa sykker det i Posen.“ Han vandrede altsaa af Sted og slæbte, saa han kom til at svede ved det; men endelig omsider naaer han dertil, og han kommer ind, ligesom de sidder og spiser Nætter. „Godaften og Gudsfred!“ siger han. „Tak,“ siger han, det gjorde Manden, „det er jo Kræsten.“— „Ja, det er sku saa mig selv og ingen andre.“ — „Det er længe siden du har vaaer her nu, Kræsten.“ — „Ja, a kommer og lige fra Hamborg af, den Vej render en ikke ind i to Dage.“ — „Ja, da saa sæt dig herhen til Bordet og faa lidt til din Nætter.“ — „Ja Tak,“ siger han og de spiste. Da de var saa omtrent færdige, siger han: „A tykkes, a savner et Menneske.“ — „Naa, det gjør du,“ siger Manden, og det var saadan lidt studs. „Ja, vor gamle Moder, hvor er hun henne?“ siger Kræmmeren igjen. „Hun er død,“ siger han, det gjør Manden.

Digitized by Google

Saa var de færdige med Nætteren, og Kræsten faar hans Pose sat op paa Bordet i det samme. „Aa Herre Gud, den Sjæl," siger han, „da gad a nok set hende endnu en Gang, det var en skjøn Kvinde at tale med." Som han siger det, har han løst op for Posen, og saa stikker Madammen Hovedet der ud af. „Hvad er dether!" siger Kræsten, „ii, det er jo min Sæl den gamle," og der blev jo en Forfærdelse over det i hele Forsamlingen. „Vi er blevne forbøjen," siger Manden, „at ønske hende her til, og saadan en Landstryger skal saa komme og føre os i det Uføre!" Det kommer til Skjældsmaal imellem ham og Kræmmeren, og omsider fik jo Kræmmeren Historien at vide, hvordan det var gaaet til. Saa strøg han derfra, det villeste han havde lært, han vilde ikke have med deres Værk at skaffe.

Om anden Dags Morgen stillede Manden nede ved Karlen og fortalte ham, hvordan det hele var gaaet til, og saa bad han ham nok saa mindelig, om han vilde ikke sætte hende hen igjen, hellers vidste han ingen Raad. „Ja," siger han Karlen, „nu skal a gjøre det én Gang til, og saa skal hun nok blive henne, men den Gang vil a have 12 Specier for det, og saa skal du svøbe hende i et Jordelagen, hun skal ingen andre Ting være i." Karlen tog saa en Skubkarre og kjørte derop, og der satte han hende paa den, og saa kjørte han hende ned i Siem Døjer (ↄ: Dyndhuller) og mante hende der. Men siden den Dag har det ogsaa spøgt paa det Sted.

Peder Johansen, Fuldbro Mølle.

---

65. Mandens Hestehandeler.

Der boede en Husmand norden for Aarhus, han havde to Køer. Hver Løverdag skulde han saa ind til Aarhus med Smør, men saadan at blive ved at gaa det var han kjed af, og spekulerede saa meget paa at blive kjørende. Altsaa sælger han den ene Ko og kjøber en Hest og en Vogn for; men det var jo ikke synderlig nogen af Parterne. Nu var der den Mangel ved det, da han var bleven af med den ene Ko, at han havde ikke Smør at sælge. Saa var det en Dag saadan tidlig

Digitized by Google

om Morgenen, han kjørte op ad Landevejen til Aarhus, at han sidder og falder i Søvn, for Hesten var noget doven og smaagaaende, og han havde ikke anden Pisk til den end en Slagvol. Da ligger der to Haandværkssvende og hviler dem ved Diget imellem Aarhus Mark og Skejby Mark, og saa rejser de dem, da han kommer, og hilser: „God Morgen, Fatter!" Naa, han fissier Øjnene og nussier sig lidt. „Vil han ikke have en Snaps, Fatter?" siger de. Jojo Tak, det vilde han godt. De faar fat i en Pægleflaske og rækker ham, og han tager en god Slurk. „Tag noget mere," siger de. Han drikker igjen. Men de havde nu faaet noget Sovedrik i, og da han har faaet denher sidste Slurk, saa falder han rigtig i Søvn. Saa tager de ham af Vognen og lægger ham ved Diget, og han ligger saa der og sover. Dernæst kjører de Vognen om til den anden Side og skubber den ned i Grøften ved den Side af Diget, spænder saa Hesten fra og slaar den løs, og da de faar ham drevet noget hen, lader de ham gaa og æde der. Nu blev de liggende og vilde se, hvordan det gik Manden, naar han nu vaagnede.

Endelig slaar han Øjnene op og ser sig omkring, men han kan hverken se Hest eller Vogn. Saa kommer han op at staa, og deher Karle kommer til ham igjen. Saa siger han: „Har I ikke set Per Asen?" Jo, siger de, han var rejst til Odense, og der var han bleven Amtmand. „Ja, da skal han betale mig 16 Rigsdaler tilbage, for dem har a givet for ham, og 5 Daler for Vognen. Naar han betaler mig dem, saa maa han være Amtmand for mig, saa længe han vil." Naa, han trækker af hen ad Vejen. Den Slagvol havde han beholdt i Haanden, og saa bliver han ved at gaa, til han kommer til Snoghøj. Der spørger han efter: „Er Amtmanden ikke kommen her over i Gaar?" siger han. Det siger de jo til, for det traf netop saadan, at Amtmanden havde været ude paa en Rejse i længere Tid og var kommen over Dagen før. „Ja —, a har spurgt det," siger han. Men nu skulde han give 4 Skilling for at komme over med Færgen, og Penge havde han in-

Digitized by Google

gen af. Saa kommer han endda til at bytte hans Slagvol hen, for det var en god Slagvol, og faar en Svøbe og saa 4 Skilling i Bytte. Altsaa kan han nu blive sat over. Saa bliver han ved at gaa, til han kommer til Odense, og der spørger han efter, hvor Amtmanden boede. Saa bliver han jo vist dertil.

Den Dag var der stort Selskab ved Amtmanden, over det han havde været ude paa Rejse og henne i længere Tid. Nogle af Gjæsterne stod og saa ud af Vinduerne og fik den Mand at se, der kom med en stor Pisk i Haanden. Nu var der én i Byen, der var vant til at spille lidt Bajads ved Selskaberne, og saa mente de, det var ham, og han fik da Lov til at komme ind. Amtmanden gaar op og ned ad Gulvet og snakker med Gjæsterne, da denher Mand kommer ind. Han siger saa: „Goddag, Per Asen, i Dag er du rød, det sidste a saa dig, da var du hvid. Vil du nu være saa god at betale de 16 Rigsdaler tilbage, for a har givet 16 for dig og 5 for Vognen.“ I det samme slaar han med Svøben og giver ham et rigtigt Hæerp om Benene. Det hovede Amtmanden jo ikke, og han nølede med at komme med Pengene. Men saa fik han et andet Træk. Nu tykte Amtmanden, han maatte hellere betale de 21 Daler og saa blive fri for ham. Da han havde faaet dem, siger han: „Ja, nu maa du være Amtmand for mig, saa længe du vil, nu a har faaet mine Penge.“

Saa kommer han til Aarhus om Løverdagen, og da var der Marked ved Vesterport. Saa vilde han nu kjøbe sig en Ko, for Konen havde altid været vred, siden han solgte den anden, og det er han ogsaa heldig nok med. Det var noget sildig om Aftenen, da han kom hjem med Koen, og han fik den jo sat ind. Konen bliver glad og spurgte, om hun skulde ud at malke den. „Nej, det kan godt være til i Morgen tidlig,“ siger han. Om Morgenen de kom ud, da laa Koen og var død. Det var nu om Søndagen, og saa fik de den slaaet, for om Mandagen vilde han til Aarhus med den og have Kjødet solgt. Han havde et gammelt Dækken, han havde haft til hans

Digitized by Google

Hest, og det breder han over Hjulbøren, og saa lægger han Kroppen derpaa og kjører til Aarhus med Kjødet. Han kommer hen paa Torvet og holder der hele Dagen, for der var ingen, der vilde kjøbe af ham, det var nok ikke af det allerpæneste. I samme Tid var der en stor Grosserer i Aarhus, der var rejst til Kjøbenhavn, og han havde en stor Hund, der var saa klog. Nu havde han givet Ordre til, inden han rejste, at de skulde lade den komme ud hver Eftermiddag og faa frisk Luft. Den kommer hen til Manden og omsnussier Kjødet. „Vil du kjøbe Kjød?" — „Vovvov!" sagde Hunden. „Ja, det koster 3 Mark Lispundet, og der er 10 Lispund, det bliver 5 Rigsdaler." — „Vovvov!" sagde Hunden og begyndte at rykke i det. „Nejnej, du kan ikke selv bære det, a skal nok hjælpe dig." Han hugger et Stykke af og giver Hunden, og saa lover han den, at han vil selv komme med det andet. Hunden bliver ved hjem ad, til den kommer inden for Porten, der lægger den Kjødet, og Manden lægger det andet ved Siden af. „Nu er det saa de fem Rigsdaler," siger Manden, „kom nu med dem." — „Vovvov!" siger Hunden. „Naa, det skal være til i Morgen, det kan blive godt, a tør godt betro dig Pengene i Nat over."

Han gaar saa hjem. Konen spørger ham jo efter, hvordan det gik saa med Kjødet. „A solgte det til en Tysker," siger Manden, „han var saa tysk, a kunde snart aldrig forstaa et Ord, men saa meget kunde a faa fat paa, te han vilde betale det i Morgen tidlig, og a skulde have 5 Rigsdaler for det." Nu var Konen ræd for, han skulde bie for længe, inden han kom derud, og hun kalder noget tidlig paa ham næste Morgen. Han kommer op og kommer i Klæderne; men saa kunde han ikke finde hans Pranniseler, de var bleven henne, og Lys kunde han ikke faa tændt, for de havde intet. Men saa fik han fat i en Stump Reb, og det binder han saadan om Livet for at holde Bugserne oppe; men de vilde ikke godt blive, han skulde holde det med at løfte op i dem af og til. Han kommer saa til Aarhus og hen til Grossererens Hus og ind i Porten, hvor Hunden staar

Digitized by Google

og slider i Kjødet. „Nu kommer a og vil have mine Penge," siger Manden. Ja, Hunden sagde Vovvov, og det blev ikke til andet. Nu træffer det saadan, at Kongen netop i den Tid var her ovre til Mønstring, og saa siger Manden: „Ja, enten skal du betale mig, eller ogsaa tager a og trækker dig op til Kongen og sælger dig til Grenader. Han kjøber saa mange Tyskere til Grenaderer, saa kan han vel og bruge dig." Han tager fat i Hunden og slæber strags op til Kongen med ham. Naa, han er ogsaa heldig nok med at blive indladt. „Her kommer a med en Tysker," siger Manden, „han skylder mig 5 Rigsdaler, og han vil ikke betale dem. De kan vel bruge ham til Grenader." Saa siger Kongen: „Mener du ogsaa, han duer til at være Grenader?" — „Ja, duer han ikke til det, saa kan han da være Halvmaan'blæser" — Kan han da blæse Signaler?" siger Kongen. Ja, han kunde. I det samme tager han fat i Øret af Hunden og hurrer ham saadan omkring, og saa giver han jo saadan et Vræl af sig. „Hvad var det saa for et Signal, han blæste der?" siger Kongen. „Det var venstre omkring." — „Kan han flere?" — „Ja, han kan," og saa tager han ham i Halen og giver ham atter en Rundenom. Hunden giver jo et slemt Skræb af sig. „Hvad var det saa for et Signal?" siger Kongen. „Det var hele Bataillonen marsch marsch." Saa betaler Kongen ham de 5 Rigsdaler for at faa Hunden, og saa gik Manden hjem med Pengene. Siden handlede han aldrig mere med Bæster, det havde han faaet nok af.

Peder Jensen fra Todbjærg.

---

66. De tre gode Raad.

Der er en lille By i Han Herred, som hedder Vraa, og der er fem Gaarde i den. Det var den Gang, den sorte Pest grasserede her i Landet, da uddøde Folkene i den midterste Gaard, og saa var der to unge Folk fra Tyland, som kjøbte den. De andre fire Gaarde var i Familie med hinanden, og saa talte Folkene der sammen om, at den fremmede Mand skulde bydes til Julebesøg, det var de jo vant til at holde ind-

byrdes fra gammel Tid af, og det blev ogsaa holdt, men den ene af de fire Mænd vilde ikke have haft ham med, og han sad stadig, naar de kom til Hobe, og gjorde Nar ad den fremmede Mand og skolerede ham slemt. Saa var det en Aften, de to Mænd mødtes paa Gaden, da siger Tybomanden til den anden, om han vilde ikke sige ham, hvad ondt han havde gjort ham, siden han ved alle Lejligheder skolerede ham. Men han gav ham ikke andet Svar, end han overgrinte ham som før. Da blev Tybomanden vred og gav den anden Mand en Lussing, men paa saa forkert et Sted, at han faldt om og døde af det. Saa gik han Tyboen hjem til hans Kone og fortalte hende, hvad der var sket. I de Tider var Loven saadan, at naar én havde myrdet en anden, og han rejste saa ud af Landet og var væk i tyve Aar, var han fri, nar han kom tilbage. Nu siger han saa til Konen, der var højfrugtsommelig: „Ja, der er to Veje at gaa, enten at blive og lide sin Straf eller at rejse ud af Landet og være væk de tyve Aar.“ Da valgte Konen det sidste. Maaske de dog kunde leve og samles igjen. Samme Nat tog han da en af sine Heste og rejste op ad Tyskland til, hvor han fik Tjeneste hos en Mand og skulde have 20 Daler i Løn aarlig og hans Klæder og til Fornødenhed de Penge, han brugte. Da han havde tjent Manden i fem Aar, begyndte han at tale om, at han ikke vilde være hos ham længere. „Hvorfor ikke?“ siger Manden, „det er ikke andet, end at du vil længer sønder og have større Løn. Jeg vil lægge et Par Daler til din Løn om Aaret.“ Saa tjente han ham i fem Aar til. Men da begyndte han atter at tale om at ville rejse. „Jeg vil endnu lægge et Par Daler til din Løn,“ og saadan gik det atter en Gang, saa han til sidst havde tjent ham i 20 Aar. Nu vilde han ikke tjene ham længere. „Ja,“ siger Manden, „nu vil jeg ikke forlange mere af dig, for nu rejser du ikke sønder paa, nu vil du nør paa.“ — „Hvordan véd du det?“ siger Karlen. „Jo, det har jeg længe vidst, du har jo gjort en Ulykke i din Hjemstavn.“ Ja, saa tilstod han ogsaa, hvad der var passeret. Saa siger Manden: „Nu

Digitized by Google

i Morgen kan du komme ind og faa din Løn, som du har til Gode for 20 Aar." Han havde nemlig ingen Brug haft for dem, da han baade fik Klæder og Penge til hans Fornødenhed. Da saa Karlen kom ind til ham, stod der et Bord med hele Stabler af Sølvpenge. „Der er nu din Løn, nu kan du tælle dem." Det vilde han ikke. „Ja, det bliver din egen Sag, men de er der til Punkt og Prikke. Hvor vil du nu have alle disse Penge?" Ja, han havde en Tværsæk, som han vilde komme dem i. „Nej, det gaar ikke an," siger Manden, „der kunde komme Røvere til dig paa Vejen, og naar de føler, at du har Penge i Sækken, saa slaar de dig ihjel og tager dine Penge. Men i Morgen skal mine Fruentimmer bage, og saa skal de lave dig et Brød saa stort, at Pengene kan kommes deri, naar Krummen bliver hulet ud, og føler de saa paa Posen, at der ikke er andet end et Brød, saa slaar de dig ikke ihjel for et Brøds Skyld. Du maa vide, at du har 300 Mil hjem." Da det var nu saadan stilt an, vilde han tage Afsked med hans Husbond og Konen. „Nu skal du love mig tre Ting," sagde han, „og det skal du holde, saa vil det gaa dig vel. For det første skal du frygte Gud og følge Landevejen, du maa ingen Gjenvej eller Stier følge. For det andet maa du ikke logere, hvor der er en gammel Mand og en ung Kone eller en gammel Kone og en ung Mand, de skal være passende Folk med hinanden. For det tredje vil jeg her forære dig en Sabel, du kan værge for dig med, om du skulde faa det nødig, men før du bruger den, skal du læse dit Fadervor. Skulde du saa ellers komme i Forlegenhed, kan du skrive mig til, og jeg skal da rede dig ud af den." Saa tog han Afsked med de gode Folk og rejste.

En Dag kom han til nogle Humleførere fra Brunsvig og bad om at age med dem. Men de sagde, at de havde et stort Læs og to Mand paa, de kunde ikke. Ja, han vilde betale dem. Saa fik han Lov at kjøre med. Da det var ved Aftenstid, kom de til en Skov. Der kjørte de fra Landevejen om med en Bivej. Han spurgte dem, om de skulde ikke følge

Vejen; men Humleføreren vidste, at der var en Fjerdingvej nærmere til Kroen med denne Vej. Saa bad Karlen om at komme af, han vilde med Landevejen. Da han havde gaaet en Tid, hørte han nogen, der klagede sig inde i Skoven. „Det maa være Røvere, som er kommen til Humleføreren," sagde han, og saa gav han sig til at raabe paa Peder og Povl og Kristen og Thomas og Knud og Søren og Ole og Niels og Mads, at de skulde lære det Pak noget andet, og han rendte ind i Skoven og blev ved at raabe. Da Røverne hørte, at der kom saa mange, tog de Flugten, og da han kom til Humleføreren, stod de halvnøgne, for Røverne havde søgt om deres Penge og ikke fundet dem, og saa havde de taget Klæderne af Kroppen paa dem. Nu havde Karlen reddet deres Liv og deres Penge, og nu kunde han atter komme til at kjøre med dem. Saa kom de endelig til Kroen. Der sad en gammel Mand ved Kakkelovnen, og et ungt Fruentimmer vartede op. Da nu Humleførerne gik ud til deres Heste, fulgte Karlen med og spurgte dem, hvad det var for en Mand. „Det er Kromanden," sagde de, „og det unge Fruentimmer er Krokonen," som han nylig havde giftet sig med. Ja, saa vilde han ikke være her. De mente, at det var det bedste Logi paa hele deres Rejse. Men Karlen havde set et Lys ovre i Skoven, og der gik han over og bad om Husly for Natten. Her boede to gamle fattige Folk, og de havde ikke mere end én Seng, saa de kunde ikke godt have ham. Ja, naar han kunde faa en Stol at sidde paa ved Siden af Kakkelovnen, saa var han tilfreds. De vilde nu give ham noget at spise, og saa bad Manden ham hente en Pægl Brændevin til, og de spiste og drak. Saa siger Karlen: „Nu har vi ikke en Gang en Dram til Frokost, nu vil jeg selv hente en Pægl." Den gamle mente, at det var en Skam, men han gik. Da han kom udenfor Kroen, hvor der stod nogle store Træer, hørte han to tale sammen, og da det var mørkt under dem, mærkede de ham ikke. Det var Krokonen og deres Karl, der stod i Forstuen og talte om, at naar alt kom til Rolighed, vilde de stikke Kromanden ihjel og lægge Kniven imellem

Humleførerne til Bevis paa, at de havde myrdet ham. Saa lister Karlen lidt tilbage og kommer atter gaaende helt rast og gaar ind og forlanger en Pægl i hans Flaske. Men det var en snæver Forstue, ogda han nu gaar ind imellem Krokarlen og Konen, som stod der hver ved sin Side, havde han sin Kniv til Rede og skar en Flig af hendes Forklæde og en Flig af hans Frakkeflasker. Nu fik han noget i Flasken og kom hjem til hans gamle Folk, og de syntes, det var Synd, at han ikke skulde i Seng, hvorfor de lavede det saadan, at de kom til at ligge alle tre ved hinanden i Sengen.

Om Morgenen var den gamle Mand tidlig oppe. Han havde nogle Faar ude i Skoven, som han gik hen for at flytte, og da han kommer hjem, siger han: „Jeg kan da ikke vide, hvad der er paa Færde i Kroen, der holdt en Vogn uden for, og der var saadan et Spektakel, hvad mon det kan være?" Saa tog Karlen Afsked med de gamle Folk og gik over til Kroen. Men hvad ser han der? Begge Humleførerne var belagt med Jærn og skulde arresteres. Saa siger Karlen: „Hvad har de gjort?" De havde myrdet Kromanden, blev der svaret. „Men de er uskyldige, det tror jeg." Da spørger Øvrigheden, om han kunde frikjende dem. Ja, det troede han, og saa vender han sig til Krokonen og siger: „Har du ikke en Kjæreste?" Nej, hun havde ikke andre Kjæreste end hendes salig Mand, som laa der og var myrdet, „Hvad var det da, du og din Karl talte om i Aftes, da jeg kom og forlangte Brændevin? da sagde du, at naar alle Folk var gaaede til Sengs, vilde I tage en Kniv og stikke Manden ihjel, og dersom jeg ikke har et Stykke af dit Forklæde og et Stykke af den Karls Frakke, som der sidder, da maa I sætte mig ved Siden af Humleførerne." Saa tog han op af Lommen de to Klude, som passede bestemt til begge Klædningsstykkerne. Saa blev Jærnene tagen af Humleførerne og lagt paa Konen og Karlen. Nu havde Tybomanden reddet dem for anden Gang, nu kunde de ikke undvære ham, og de tilbød strags, at han maatte kjøre med dem uden Betaling.

Digitized by Google

Saa rejste han med dem, til de kom op paa den anden Side af Aalborg, da kunde han ikke følge med dem længere, for han skulde i Vester, og de vilde i Nør. Saa tog de Afsked med hinanden. Da han havde gaaet en Dags Tid, blev Brødet ham for tungt, og saa kom han i Tanker om, at han var ridende hen, nu vilde han ogsaa ride hjem. Saa kjøbte han sig en god Hest, for han havde jo Penge nok, og saa kommer han endelig en Dag til hans Gaard, hvor hans Kone stod og trækkede Vand op til nogle Unghøveder. Manden hilste paa hende og bad, om han kunde ikke blive Natten over. Det mente hun nok kunde lade sig gjøre, og sagde, at han kunde jo sætte hans Hest paa Agrene. Hun kjendte ham jo ikke. Han sagde saa, om de ikke havde en Indkastning, hvor der var godt Græs, for hans Hest havde gaaet mange Mil i Dag. Jo, det havde de nok, men det havde de til deres egne Heste, naar de havde strængt Arbejde, og hun var bange for, at Manden skulde blive vred, naar han kom hjem, hvis de satte dem der. „Ja, enten Manden bliver vred eller mild, skal jeg nok betale, hvad det koster.“ Da Konen mærkede, at han blev fornærmet, svarte hun, at han gjærne kunde sætte den derind.

Det var snart Aften, og Folkene kom hjem af Marken. Han tænkte, om hun havde giftet sig igjen, mens han var borte, men han vidste ikke, hvad han skulde tro. Saa tog han en fast Beslutning. Naar alle nu var komne i Seng, vilde han rejse sig og gaa ind i Stuen og fornemme, om der var Fruentimmer- og Mandfolke-Træsko ved Sengen. Var de der, saa var hun gift. Han finder ogsaa begge Slags Træsko, og saa trækker han Sabelen og vil stikke dem igjennem begge to. Men saa kom han i Tanker om, at han skulde læse hans Fadervor, og imens han læser, da vaagner Konen og siger: „Jeg havde saadan en slem Drøm, jeg drømte, at din Fader stod ved Sengen og vilde stikke sin Sabel igjennem os begge to.“ Nu gav han sig til Kjende, for nu kunde han høre, at det var hans Søn, som hun var frugtsommelig med, da han rejste, og det var ham, hun kaldte Manden. Saa kom de til Rette om, at

Digitized by Google

Sønnen kom af Sengen, og Manden kom i den. Det sidste jeg var der, kunde jeg skjønne, at Mand og Kone kom saa godt ud af det sammen, som Ægtefolk bør at komme.

Mads Filtenborg, Stevnstrup.

---

67. Den slemme Jens.

Der var en Mand, der skulde have fæstet sig en Karl, og der kom da én og tilbød sig, og han hed Jens. Lønnen kunde de nok blive enige om, men ikke om, hvor lang Tjenestetiden skulde være. Jens vilde have 100 Daler, og det vilde Manden ogsaa nok give. Da de nu ikke kunde blive enige om Tiden, kom Karlen endelig med det underlige Forslag, at han vilde tjene for de 100 Daler saa længe, indtil Konen ikke kunde dølge sin egen Skam længere. Den Akkord gik Manden gladelig ind paa, og saa blev Jens fæstet.

Den næste Dag skulde Jens i Laden at tærske, og Manden fulgte med og hjalp til. Jens vidste nu, at Konen laa i med deres Nabo-Gaardmand, og han vidste ogsaa nok, til hvilken Tid han gjærne gik derover. Altsaa standsede han pludselig, kort efter at han havde begyndt at tærske, og raabte: „Ja!“ — „Hvad siger du ja til?“ siger Manden. „Hørte du ikke det?“ sagde Jens, „hørte du ikke, vor Mo'r kaldte ad os, vi skulde ind og have Frokost.“ — „Det forstaar a ikke,“ svarede Manden, „for det plejer vi ikke at faa.“ Men Jens var allerede ude af Stalddøren, og Manden fulgte da bag efter. Da de kom nu ind, stod Bordet dækket med et rigtig godt Maaltid; men Nabomanden var rigtig nok ikke der inde. „Hvordan kan det være, lille Mo'r,“ siger Manden, „at vi skal have Frokost i Dag?“ — Dertil svarede hun: „Ja, a skal sige jer, det er gjærne saadan, at naar man faar ny Folk, saa skal man passe paa at være god ved dem til at begynde paa, at man kan beholde dem noget længe.“

De gjorde sig da til gode med Retterne, og da de var færdige, siger Jens: „Der var da Skam i det, saadan som a

Digitized by Google

blev stukken af Lopper i Nat, a vil have de Sengeklæder banket godt af, om det kunde ikke hjælpe." Han laa nemlig i et Kammer ude i Salshuset lige ind til Folkestuen. Saa tog han en Kjæp og gik derind og begyndte at banke oven paa Dynen alt hvad han kunde. Endelig holdt Jens op med det, og han og Manden gik da ud igjen. Men Jens blev staaende ved Stalddøren, og han hørte da Konen sige helt grædefærdig: „Aa Herregud endda, han slog dig vel ikke helt fordærvet." Sagen var jo, at Nabomanden allerede var kommen, og da Mand og Karl kom ind, havde hun faaet ham puttet ind i Sengen ned under Dynen. „Nej, a troer da ingen Ting der er i Stykker, han slog mig ganske forfærdelig." — „Den Karl maa vi se at blive afe med," sagde hun, „men nu maa du helst gaa hjem." Naar du saa i Eftermiddag kommer ud at pløje, skal a nok komme ud til dig med nogle gode Meldmader." Saa listede han sig ud af Bagdøren.

Hen ved Middagstid siger Jens til Manden: „Hør, Fa'r skal vi ikke ud at pløje i Eftermiddag, for det er saadan godt Vejrlag i Dag?"— „Nej," siger Manden, „det er bedst, vi nu faar optærsket." — „A vilde endda gjærne, vi skulde ud at pløje," siger Karlen, „for vor Nabomand han vil til det i Dag, og det var rigtig nok skjønt at faa begyndt lige saa tidlig som han." — „Jaja da, lad gaa," svarede Manden, og altsaa kom de til at pløje. Det var ikke langt fra Nabomanden, men det vidste Konen nu ikke noget om. Saa kom hun jo gaaende med nogle Meldmader til Nabomanden, men da hun saa, at hendes egen Mand og Jens ogsaa var der ude, blev hun jo nødsaget til at gaa hen til deres egne Folk med dem. Saa sagde Manden: „Hvordan kan det være, bitte Mo'r, at vi saadan skal have Meldmader i Marken? det plejer vi jo ikke." Konen svarede: „Aa, det skal a sige dig, det er jo saadan, naar man faar ny Folk, at saa skal man jo passe paa at være god ved dem, for at beholde dem noget længe."

Nu gav de sig til at spise, men saa sagde Jens: „Skal a ikke gaa over og give vor sølle Nabomand en Meldmad og-

saa? han gaar der ovre og faar slet ingen Ting." — „Ja, det maa du gjærne," sagde Manden, og saa gik han. Paa Vejen derhen gik han og brækkede Meldmaden i smaa Stykker og kylte dem paa Ageren. Da han kom derhen, sagde han: „A vilde gjøre dig den Tjeneste at løbe herover og sige dig, at vor Mand kommer lige strags og vil slaa dig ihjel, for det du ligger i med hans Kone, og derfor maa du helst stræbe at løbe." Manden gav sig pludselig til at løbe alt hvad han kunde hjem ad, og Jens løb lige saa stærkt over til sin Husbond og Madmoder og raabte: „A skulde sige fra vor Nabomand, om du ikke vilde stræbe og komme og hjælpe ham, for der var en af hans Stude kommen i Bløde og var nærved at drukne." — „Jammen hvad for rendte du ikke?" — „Nej, for saa vidste vor Fa'r jo ikke, hvor a blev af. Men nu maa du helst skynde dig." Saa rendte Manden alt hvad han kunde. Men Nabomanden troede jo, at den anden vilde slaa ham ihjel, og raabte derfor tilbage til ham: „Aa, lad mig endelig blive fri, gode Mand, a skal aldrig ligge i med din Kone mere." Da Manden hørte, at det var det, der var ved det, saa vendte han om og gik tilbage til de andre. Men da han nu saa alle de Brødstumper, gik han og samlede dem op. „Jens," siger Konen, „hvad er det, han gaar der og samler op?" — „Aa," svarede Jens, „det er Sten, han vil slaa dig ihjel med, for det du ligger i med vor Nabomand." Saa raabte hun over til Manden: „Aa Herregud endda, bitte Mand, a skal aldrig gjøre det mere! a skal aldrig ligge i med vor Nabomand mere i mine Dage!" Saa fik Manden da at høre, at Konen kunde ikke dølge sin egen Skam længere, og nu havde Jens jo udtjent. Men Manden krympede sig nok ved at udbetale 100 Daler til en Karl, som han kun havde haft nogle faa Dage.

K. Kr. Jensen, Gudum.

Digitized by Google

68. Luftslottene.

En fattig Pige sad og væVede i Haverslev. Saa havde hun vævet et Stykke Tøj for Fruen paa Torstedlund, og da hun nu fik hendes Betaling, skulde hun jo have lidt Skjøn i Tilgift, og der iblandt ogsaa en hel Flaske Mælk. Som hun nu gaar og vil hjem til Haverslev og kommer til Tollevasebro, saa sætter hun sig der for at hvile sig og begynder nu at gjøre Regning over alle de gode Sager, hun havde faaet af Fruen, og hvad der kunde blive ud af dem. Af Mælken, hun havde i Spanden, vilde hun lave en Ost, og den vilde hun sælge og kjøbe en Høne for. Den kunde lægge Æg og ruge Kyllinger ud. Saa vilde hun sælge dem og kjøbe et Faar, og det kunde faa Lam og bære megen Uld, som hun kunde sælge. De Lam kunde blive til gamle Faar, der atter kunde faa Lam, og saa kunde hun faa saa mange Penge, at hun kunde kjøbe sig baade én Ko og flere Køer. Til sidst vilde hun kjøbe en stor Gaard, og saa vilde hun gifte sig og faa to Sønner, den ene skulde hedde Thor, og den anden Bøje. Den ene af dem skulde komme til at bo paa Torstedlund og den anden paa Nørlund. „Men saa kommer de forbandede Bønder og klager over til mig, te det er saadan et Par slemme Børn, a der har. Saa bliver a ærgerlig og siger: „Hvad Fanden kan a gjøre ved, hvad Thor og Bøje de gjør!" I det samme var hun bleven saa ivrig, te hun slog om sig med sin Stok og ramte Mælkekanden, saa den gik i Stykker, og nu laa hele Herligheden der.

C. Brøgger, Ravnkilde.

Digitized by Google

Efterskrift.

Efter nu at have ladet Udgivelsen af mine Æventyr hvile i nogle Aar, har jeg besluttet at tage fat igjen paa det afbrudte Arbejde. Første Samling udkom 1881 og anden Samling 1884. I den forløbne Mellemtid er der blevet indsamlet en stor Masse af Æventyrstof, saa der i de allersidste Aar har været megen Grund for mig til at føre noget mere frem for Offentligheden. Fra 1878 til 1885 samlede jeg saare lidet, da jeg ingen Rejser gjorde og kun lejlighedsvis kunde faa fat i et eller andet Æventyr. Men efter 1885 fik jeg bedre Lejlighed til at indsamle Stof. Jeg har tilsidst kunnet frigjøre mig fra Skolegjerningen, som forhen meget optog min Kraft og min Tid, og Regjeringen og Rigsdagen stillede sig saa gunstig over for mig, at Understøttelser til Rejser og Undersøgelser blev baade rigeligere og stadigere. Disse har baaret god Frugt i mit Arbejdes Udbytte, og nogle faa Tal viser det tydelig. Jeg begyndte Æventyrindsamlingen 1868 og har fortsat den indtil denne Dag. I de første 3 Aar skrev jeg 39 Æventyr. Fra 1870 fik jeg i nogle Aar en lille Understøttelse til Rejser og optegnede da i 1871: 146 Æv., i 1872: 106 Æv., i 1873: 169, i 1874: 347, i 1875: 185, i 1876: 36, i 1877: 79 Æv. Fra 1878 — 1885 kunde jeg ingen Understøttelse faa og altsaa heller ikke rejse, men saa kom der bedre Tider. I 1886 optegnede jeg 48 Æv., i 1887: 45, i 1888: 117, i 1889: 89, i 1890: 48, i 1891: 27, i 1892: 52, i 1893: 34, i 1894: 53. At Tallet er noget større det ene Aar end det andet, har sin Grund i, at nogle af de berejste Egne har været rigere paa Æventyr end andre. Indtil 1885 viser min Æventyrregistrant, at jeg havde optegnet 1161 Æventyr, og nu udviser den 1870 Nummere. Dette viser bedre end noget andet, hvor megen Nytte jeg har haft af at have faaet Frihed til at komme ud og samle til hvilken som helst Tid. Det maa naturligvis tages i særlig Betragtning, at der med hvert Aar døer en eller anden gammel Æventyrfortæller, og at altsaa Stoffet bliver stadig vanskeligere at faa fat paa.

I den nu foreliggende tredje Samling fremtræder Æventyrene saa tro, som jeg har modtaget dem, uden nogen som helst Udpyntning. Hvad enten man nu vil betragte dette som et Fortrin eller ikke, hvilket jo beroer paa, fra hvilket Synspunkt vedkommende Læser ser mit Arbejde, og paa, hvilken Brug han selv vil gjøre deraf, saa har jeg dog villet give Samlingen, som jeg har faaet den. I de to foregaaende Samlinger tillod jeg mig enkelte Steder smaa Afvigelser fra Texten, eller jeg udelod et og andet Træk, fordi jeg syntes, det var et uægte Indskud, eller jeg sammenstykkede to eller tre Texter, der laa hinanden meget nær. Det var vel ikke ret tit, dette skete, men det skete dog. For at man kan faa en Prøve paa min Maade at bearbejde paa, har jeg ladet aftrykke to af de Æventyr, der

Digitized by Google

findes i første Samling, akkurat som jeg har modtaget dem, og man kan da selv dømme. For at man kan vide, hvor Sammenstykning er sket, skal jeg blot anføre at, II. 52 er samlet af 3 forskjellige Opskrifter, II, 36 bestaar ogsaa af 3 Opskr., II, 56 er taget af 2 Opskr., II, 59 af 3 Opskrifter.

Nr. f. J. I, 38. Engelens Følgeskab.

Der var en Mand, der havde en Søn, som gik hjemme ved ham, men han kommer da i Tanker om ikke at ville gaa saadan længere, men hellere komme ud i Verden at forsøge hans Lykke. Saa siger han til hans Fader, om han vilde give ham det, han vilde unde ham, og saa vilde han rejse af. Sønnen fik da ti Daler og en Hest, og saa formanede Faderen ham til, han maatte ingen Kroer tage i og ingen Kirker forbi, og saa' han nogle i Nød, og han kunde hjælpe dem, saa maatte han ikke spare det, om det var saa hans eneste Skilling. Saa red han i nogle Dage, og han træffede da at komme til en Kirke. Der saa' han, der stod saa mange paa Kirkegaarden, og de kunde ikke komme til Rette. Da han mærkede, de var uens, bandt han Hesten ved Stetten, og saa gaar han op til dem og spørger dem om, hvad der er ved det. Da stod de ved en aaben Grav, og der var ingen, der vilde kaste Muld paa det Menneske, der var i Graven. Saa vilde han jo have at vide, hvad Aarsag det havde. Ja, saa var der en, der sagde ham, te det Lig skyldte ham saa mange Penge, og en anden skyldte det saa mange, og de vilde ikke kaste Muld paa ham, for det han havde ikke betalt dem hans Gjæld. Saa siger Karlen: „Hvor meget kan det saa blive i alt?“ Ja, det regnede de sammen, og saa blev det akkurat ti Daler i alt. Saa tog han dem af hans Bog og betalte dem, og nu var de villige nok til at kaste Muld paa; de ti Daler kunde de siden bytte, hvordan de vilde, det var ikke Karlens Sag, men han vilde da gaa ad Kirken med dem og høre Guds Ord.

Da de kom saa af Kirken, gik han jo ned til hans Hest ved Stetten, og kommer til Riden. Men lige efter kommer der en Stumlingsdreng til ham og spørger ham om, hvor han vil-

de hen. Ja, han vilde ud at forsøge hans Lykke i Verden. Saa siger Drengen: „Da kan vi følges ad, for det vil a ogsaa,“ siger han. „Ja, hvordan skal det saa gaa, for a er ridende, og du er gaaende?“ — „Jo, det kan godt gaa, for vi kan jo byttes til at ride.“ Ja, saa kom de ogsaa til at følges ad, og de følges et Stød.

Saa tilsidst kom de ind i en Skov, og der kom de i et Værtshus. De bad om at blive der om Natten, og Konen hun siger ja, hvorpaa de fik dem noget at leve af. De sad og snakkede en lidt, og saa hen ad Aftenen, de skulde til Sengs, saa gaar hun med dem op ad et Kammer og viser dem, te der skal de ligge. Der var to Senge i det Kammer, og hun peger paa den ene og siger, te den skulde de ligge i, og den anden skulde hendes Sønner ligge i, for de sov ogsaa derinde. Da Konen var gaaet, siger Drengen: „Ja, lad os saa lægge os i den.“ — „Aa nej,“ siger Karlen, „saa er de jo kjede af det, naar de kommer hjem.“ Men Drengen vilde, de skulde i den Seng. Karlen var ikke for det og blev ved at sige, te han tykte, de skulde gjøre, ligesom Konen havde sagt, men Drengen fik jo hans Vilje. Om en Times Tid derefter saa kommer Sønnerne hjem, og de kom op ad deres Kammer og skulde i deres Seng. „Se, hvor sært er det,“ siger den ene, „vor Moder har vist dem i vor Seng.“—„Da kan det jo være det samme,“ siger den anden, „vi kan jo lige saa godt lægge os i denher.“

Ved Midnatstid kommer Konen med en Øgse, og da det var saadan noget maanelyst, gaar hun lige hen og hugger Hovedet af begge hendes Sønner. Saa siger Drengen, da hun var gaaet igjen: „Saa' du det, var det ikke et Spil?“—„Aa, tykkes du, det var et Spil? det var da Synd, de skulde af med deres Liv, for det vi var komne i deres Seng.“ — „Ja, hvad! det var godt nok til dem, ellers skulde vi andre have haft den Skjæbne.“ Karlen siger: Ja, det var kjedsomt, og var saa modfalden, for han var saa gudsfrygtig af sig. „Men hvad skal vi nu gjøre? for naar hun kommer i Morgen, saa bliver det

Digitized by Google

jo galt." — „Ja, kan du være saa stille og sindig, te du kan komme ud til din Hest og tage den, uden at de skal mærke det, saa vil vi te'n nu, mig skal du ikke bryde dig om, a skal nok selv komme. „Men naar du kommer op paa din Hest," siger han, „saa skal du ride lige op paa Stenbroen uden for Døren og sige: Farvel Værtinde, og tak for godt Losement!" Saa gjorde han ogsaa det. Da Konen paa den Maade mærkede, te de var levende endnu, og det var galt, saa kommer hun ud og siger, om de vilde da ikke have en Rejsedram. Men Karlen siger nej Tak, han skulde te'n; for Drengen havde sagt til ham, te naar hun bød ham noget, maatte han ikke tage det, og saa red han, saa stærkt han kunde, ud af Gaarden. Men hun rendte saa snar efter ham, te hun naaede og slog det paa Hesten, og saa styrtede den lidt efter. Saa var Drengen kommen til ham, og saa siger han: „Var det ikke et Spil? nu kan hun gaa hjem med det."—„Aa Herregud, var det et Spil?" siger han, „det var min gode Hest, a mistede."—„Aa, det kan være det samme, nu er vi gaaende begge to, saa kan vi bedst følges ad." Ja, han sørgede da alligevel for hans Hest.

Saa blev de staaende et lille Gran der i Nærheden, og saa kom der tolv Krager flyvende, og de giver dem til at pikke i Hesten, men da de havde faaet noget af Kjødet i dem, saa styrtede de alle tolv. Saa siger Drengen til ham: „Har du ikke et Klæde i din Lomme?" Jo, han havde da et Lommeklæde. „Saa vil vi have dem med," og de samlede dem da i Klædet, deher tolv Krager, og rejste af igjen.

Et Stød efter kom de i en Skov igjen til en stor Gaard, og saa siger han Drengen til ham: „Ja, her skal vi ind, det kan ikke hjælpe, vi gaar her om ved, endskjøndt her er tolv Røvere, og de kommer hjem ad Aften." Saa ledte de omkring derinde og fandt en Bøsse. „Lad mig nu se," siger Drengen, „du kan gaa ud i Morgen og skyde et Par smaa Fugle, a véd nok, Røverne vil gjærne have noget varmt til Aftensmad, og saa vil a lave det til; de gaar saadan og røverer om Dagen og faar ikke noget varmt i Livet. Saa naar de kommer,

Digitized by Google

vil a give mig ud for en Kok, og du skal være Skytte." Det lovede han da ogsaa, han skulde nok se at gjøre sig Flid og skyde et Par smaa Fugle om anden Dagen. Lidt efter, da det blev Aften, kom der ogsaa tolv Røvere hjem, og de tog endda godt nok imod deher fremmede og blev saa godt fornøjede, da de hørte, hvad de var, for det var snart de bedste Professioner for dem, den ene kunde skyde, og den anden lave Vildtet til. Om Morgenen drog Røverne nok saa fornøjede ud og sagde til hverandre: „Nu kan vi da faa noget varmt, naar vi kommer hjem i Aften," og det var saa meget svart, deres Tænder løb ordentlig i Vand efter den Steg, de skulde have ad Aften. Saa skulde Karlen da ud at skyde, og han fik da knaphændig et Par Fugle. Dermed var Drengen tilfreds, han tager de tolv Krager og steger dem, og derefter gjør han de to smaa Fugle i Stand og steger dem i en Pande for sig selv. Den Gang Røverne kom hjem, saa kunde de jo strags ryge Stegen, og de var saa fornøjede, som de kunde være. Saa dækker Drengen Bordet med al den Steg, og hver Røver fik jo en af de stegte Krager. Den Gang de havde nu sat sig til Bords, sætter han og Karlen sig ved Nedreenden og tager saa Ordet, te han vilde helst, de brugte den samme Skik som der, hvor han havde lært at koge. Ja, det yndte de godt nok, det skulde han raade for. Det var, te de skulde putte i deres Mund af én Gang og søkke af én Gang det første, siden kunde enhver spise, hvordan en vilde. Det havde de intet at indvende imod, og saa gjorde de ogsaa saadan hveren. Drengen og Karlen havde jo deher to smaa Fugle, der var stegte for dem selv, og saa skar de allesammen af og puttede i Munden af én Gang. De andre var sultne, og de snap hver et godt Stykke, men den Gang de havde sunket det, saa styrtede de alle tolv; der blev ikke andre levende i Gaarden end Drengen og Karlen. Saa siger Drengen: „Tykkes du nu ikke, det var et Spil?"—„Aa, Herregud! a fortryder snart, a har faaet dig med, for du tykker altid, det er et Spil, naar det gaar galt til." — „Ja, var deres Liv bedre end vort? de har endda slaaet saa mange ihjel,

Digitized by Google

og dersom vi havde ladt dem blive i Live, saa havde vi ogsaa blevet slaaet ihjel." Saa gik de til Sengs, den Gang de havde afspist, og saa kunde de andre blive siddende til Bords, men de vilde.

Om Morgenen saa gik de hen og saa' dem omkring rundenom, de kom i ét Kammer, og de kom i et andet, der var baade Klæder og Penge nok og Spisevarer og alting. Saa tog de saa meget af det, som de kunde bære, og som de tykte, de kunde have behov, og gaar igjen en Dags Tid. Men nu havde de gjort den Pagt med hverandre, te naar de fik Ende paa Følgeskabet, saa skulde de dele alting ligeligt og være lige rige tilsidst. De kommer saa ind i en Dal, det var saadan et enligt Sted, og der laa en gammel Kirke. Der var jo ikke andre Steder, de kunde faa Nattekvarter, og saa siger Drengen: „Lad os gaa derind, det er da bedre at være inde end ude, siden vi ikke kan faa andet Losi." Saa gik de derind, og da det nu var koldt, saa gik Drengen op ved Alteret og ned imellem Stolene og samlede saa mange Blade af Salmebøger, og den Bunke tændte han Ild i deroppe ved Alteret, baade for at varme dem selv ved og saa tillige for at varme nogen Mad ved. Det klagede Karlen sig over, han tykte, det var Synd at gjøre saadan ved Guds Ord. Nej, det gav intet, sagde Drengen, de Blade kunde lige saa godt brænde og komme til nogen Nytte som ligge her og blive split ad alligevel.

Naa, saa lagde de dem da til Hvile i Kirken. Om Morgenen de vilde til at rejse igjen, og de lukker Kirkedøren op, saa er det som et skinnende Hav der udenfor Døren, de kunde ikke komme derfra uden at drukne, saadan havde det regnet. Saa siger Karlen: „Ja, hvad skal vi nu gjøre? men det er en Straf fra Vorherre, for det vi gjør saa megen Synd og Fortræd." — „Haa, det har ingen Nød," siger Drengen, „det skal a nok finde Raad til." Saa gik han op og brækkede Himlen ned, der var over Prædikestolen, og den fik de ud og sejlede saa over paa, til de kom paa tørt Land. Derefter gik de i nogle Dage igjen og kom da rigtig godt ud af det.

Digitized by Google

Men saa kom de ind i en Skov igjen, og der kom de til ret en stor Gaard. Der stod paa Porten med store Bogstaver: „Tager du ind, farer du ilde, tager du om, farer du værre.“ Saa siger Karlen: „Hu, ja nu skal vi nok straffes for vor Synd.“ — „Her skal vi ind,“ siger Drengen. „Ja, saa kan vi vel komme af med Livet.“ — „Jamen vi farer jo værre, naar vi tager om, vi skal ind,“ siger Drengen, „nu skal du give dig ud for en Kjøbmand, og a er din Tjener. Her maa ingen komme ind, undtagen de bejler til Datteren; det er en rig Mand, her boer, og han har for Skik at lægge alle Bejlerne et Spørgsmaal for, og kan de ikke sige det, saa skal de af med deres Liv;“ men naar der var en, der kunde sige det, saa skulde han jo have Datteren og Gaarden og det hele. Naa, saa kommer de da ind, og han giver sig ud for en Kjøbmand, der havde en Tjener med sig, og var da saa svar bovn. Saa skulde han jo da til at bære hans Tale op om Aftenen og bejle til Datteren. Naa, Manden lægger ham da et Spørgsmaal for, som ikke var stort bevendt. Saa siger Drengen: „Er det ikke tilladt, Tjeneren maa tale for sin Herre?“ Jo, han ansaa ikke ham for meget, siger Manden. Saa havde de Respit til næste Morgen, da skulde det gaa for sig, te han skulde lægge det ud for hans Herre, og det gjorde han ogsaa og svarede saadan, te Manden kunde ikke sige, det var fejlt. Saa siger Manden: Ja, det kunde da ikke blive endt med det; nu skulde de lægge hende et Spørgsmaal for, som hun ikke kunde rede ud, og kunde hun saa ikke finde ud af det, ja, saa skulde hun jo have ham. Saa tager Drengen igjen Ordet: Det maatte da være tilladt Tjeneren at tale for sin Herre. Ja, det maatte han da godt. Han kommer saa med Spørgsmaalet, om de kunde rede det ud: „Hæ — ! Horn dræbte Hesten, og Hesten tolv Ravne, og tolv Ravne tolv Skovrøvere, de lavede deres Mad til ved Guds Ord og brækkede af Himlen og sejlede over Havet med.“ Dér var nok at gjætte paa, det var hende da umuligt at finde ud af, tykte hun, det var en urimelig Ting.

Nu laa de der i ét Kammer begge to om Natten baade

Digitized by Google

Karlen og Drengen, og Datteren laa i et andet, men hun kunde ikke sove, hun var saa elendig over det, te hun kunde ikke finde ud af Gaaden. Saa fik hun en af hendes Kammerpiger — hun havde to — til at gaa ind til Drengen og se at faa det at vide, hun vilde jo give ham meget for det. Saa kom den ogsaa ind til Sengen til Drengen og tiggede ham for det. Ja, det kunde han ikke sige, undtagen hun vilde gjøre ham en Tjeneste. Ja, hvad det var? Det var, om hun vilde trække af hendes Særk og gaa hen og putte den under hans Herres Hoved. Det krympede hun sig ved. Men for da at gjøre hendes Jomfru den Tjeneste, gjorde hun det jo da, endskjøndt det var strængt for hende, og saa gik hun hen til Drengen igjen for at faa Opløsningen, men den gav han hende ikke; i Stedet for sagde han hende Gaaden, som hun ikke havde hørt, og saa troede hun, det var rigtigt nok, og gik tilbage til Jomfruen, eller Frøkenen skal hun vel kaldes. Den Gang hun hørte det, saa siger hun: „Ja pyt, det er jo det samme, jeg véd nok.“ Saa siger den anden Kammerpige: Hun skulde nok faa det at vide af ham. Hun gik, men det gik hende al ligesaadan, hun skulde ogsaa hen og lægge Særken under hans Herres Hoved, ellers vilde han ikke sige hende det. Det var jo strængt ved hende, men for hendes Frøkens Skyld fik hun Særken puttet ind, og saa fik hun den samme Besked som den anden. Da hun kommer tilbage til hendes Frøken og fortæller dether, siger hun jo: „Ja, jeg er lige klog, det er det samme.“ Hun laa en Times Tid og overlagde med sig selv frem og tilbage, om hun selv skulde prøve det. Men da der ikke var andre Raad, gik hun jo derind i Kammeret til Drengen. Saa siger han: Ja, naar hun vilde gjøre den Ting at lægge den Særk, hun var i, under hans Herres Hoved. Det krympede hun jo svært ved, og hun tilbød at ville betale godt ellers. Men han sagde nej, ikke paa andre Maader fik hun det at vide, og saa maatte hun jo omsider bekvemme sig til at gjøre det. Den Gang hun kom saa tilbage til Drengen, fik hun det samme Svar som Pigerne. Ja, det vidste hun. Ja, han kunde ikke sige hende andet, og saa fik hun at gaa.

Digitized by Google

Om Morgenen, de kommer op og skal ind til Frokost, saa vilde Manden jo først have at vide af Datteren, om hun var kommen i Tanker om det. Nej, hun var lige klog. Saa siger Drengen, den Gang de havde spist nogen Frokost, te nu vilde han lægge Manden en Gaade for. „Som jeg kom i min Seng i Aftes, saadan ved Lag en halv Time derefter, kom der en Hind til mig i Kammeret ind, jeg flaad' hend', og min Herre flaad' hend'. Som jeg laa endnu en lidt længere, kom der en langt smukkere Hind til mig i Kammeret ind, jeg flaad' hend', og min Herre flaad' hend'; og som jeg laa endnu lidt længere, kom den allersmukkeste Hind til mig i Kammeret ind, jeg flaad' hend', og min Herre flaad' hend', og dersom I vil da ikke tro mig, saa har I her Beviset paa det." Dermed tog han de tre Særke frem og viste Kongen dem. Saa kunde han kjende hans Datters Særk for det første, og saa snart han kjendte den, blev han vred og sagde: „Ja, har hun ikke været villere end at gaa ind til jer om Nattetider og trække af hendes Særk ved jer, saa er hun ikke bedre end til jer." Saa maatte han da faa hende, og de skulde saa have Bryllup.

Den Gang de nu var kommen sammen, fik de Gaarden og det hele. Saa levede de sammen i nogle Aar, og Drengen gik ved dem og havde saavidt den samme Rettighed som Manden selv, andt end han laa ikke ved Konen; men han gik da og raadte sig selv. Da der var gaaet saa lang Tid, te den unge Mand havde levet sammen med Konen, til de havde fem Børn, saa en Søndag siger Drengen til ham: „Lad din Kone gaa i Kirke i Dag, a har et Ord og vil tale med dig om; men lad hendes Piger følges med." — „Ja, men de kan jo ikke være henne fra Børnene." — „Dem skal a nok passe," siger Drengen. Saa fik han ogsaa Konen overtalt til, hun tog i Kirke og tog Pigerne med. Da de var nu tagen te'n, saa siger Drengen til Manden, han skulde komme med ham ind i Børnekammeret. „Du husker jo vel," siger han saa, „den Akkord a gjorde med dig den første Dag, a kom til dig her ved Kirkestetten." Ja, det huskede han nok; „det er ogsaa min Me-

Digitized by Google

ning, te du skal være èt med mig i alting." — „Ja," siger Drengen, „men nu vil a have det halve af det, nu har du det godt nok, og saa vil a ikke tjene dig længere." — „Ja, det skal du ogsaa faa." — „Ja, a vil ogsaa have det hver eneste Gran undtagen din Kone, hende maa du beholde fri." — „Ja Herregud, men hvordan vil det gaa til, a har fem Børn." Ja, han vilde have hans Part af dem og. „Ja, du maa gjærne faa de tre." Nej, han vilde ikke have mere end hans Ret, men den vilde han og have. „Aa, Herregud!" siger han, „hvordan skal det gaa til?" — „Ja, det er jo nemt at vide, det ene vil jo skilles ad." — „Aa Gud," siger han, „det maa du ikke, tag de tre!" Nej, han vilde ikke, og saa tog han et Sværd ned fra Bjælken og kløv saa det ene langsen ad. „Aa, du har aldrig gjort mig saa glad, te du gjør mig nu ikke mere harmet." — „Ja, er du nu ret harmet?" — „Ja, nu har a aldrig været saa harmet i mine Dage." Saa tager Drengen en Krukke op af hans Lomme og smører begge Stykker med det, der er i den, og sætter det sammen igjen, saa skadede Barnet aldrig et Gran og var levende som før. Saa siger Faderen: „Aa Gud, nu er a glad igjen." — „Er du nu glad?" siger han. „Ja, a har aldrig været saa glad." — „Ja, lige saa harmet som du var for lidt siden, lige saa ængstet var den Mands Sjæl, som der ikke kunde blive kastet Muld paa ved den Kirke, du véd nok; og den Gang du betalte de ti Daler for ham, og han fik Hvile i Graven, da fik hans Sjæl Ro og Glæde; saa blev han lige saa glad, som du nu er over dine Børn. Men a er en af de tjenende Engle, der staar for Vorherre, og han har sendt mig for at hjælpe dig igjennem Verden, for det du gjorde, og for det du lød din Faders Formaning saa godt, og nu vil a sige dig Farvel, nu ser du mig ikke mere her paa Jorden. Du kan beholde det, du har, for a behøver ingen Ting af det; men du skulde have at vide, hvad Glæde du gjorde den Mand; og nu kan du hilse din Kone fra mig til Afsked. Saa skiltes han fra ham.

Kristine Marie Bæver, Filsø.

Digitized by Google

Ev. f. J. I, 2. Prinsessen i det forgyldte Taarn.

Der var en Mand, han havde fire Børn, de tre Sønner, og den ene en Datter. Datteren hun passede paa Faarene, men hende var der en Bjærgmand, der tog. De to Sønner var saadan et Par kløftige Karle, men den tredje det var en Særling, en sølle Taari. Saa havde Faderen saadan et stort Fald Rug, og det saa' saa godt ud flere Aar efter hinanden indtil paa Sankt-Hans-Nat, da blev det bestandig ødt, te der blev ikke en Kjærne i det, og hans Naboer deres det stod og blev godt. Saa kom de i Tanker om et Aar, te den ældste af Sønnerne skulde gaa op og vaage ved det Sankt-Hans-Nat igjen, men da Klokken blev tolv, saa faldt han i Søvn og saa' ingen Ting, Rugen tog Skade som sædvanlig.

Aaret efter skulde den anden Søn gaa op og vaage ved Rugen, men det gik lige saadan, Klokken blev tolv, saa faldt han i Søvn, og Rugen tog Skade.

Det tredje Aar saa vilde den Særling op at vaage ved det. Hans Fader sagde: „Din Taari! hvad kan det hjælpe, du gaar efter det.“ Men han vilde te'n, og han faar et Par gode Meldmader med sig. Saa boede der en Huskone der nede i Nærheden af Rugen, hende gik han ind til og siger: Han vilde op at vaage ved Rugen i Nat, om hun vilde ikke have det Par Meldmader. Jo, hun takkede saa mange Gange, dem vilde hun gjærne have. „Men det gaar vel mig ligesom de andre,“ siger han, „a falder vel ogsaa i Søvn.“ Saa siger Huskonen nej — hun snoede Tobak: „A har noget rigtig godt Snotobak, og det vil a give dig; naar du saa bliver søvnig, skal du tage dig en Pris, saa skal Søvnen nok gaa hen.“

Naa, han kommer op til Rugen, og Klokken blev halvtolv, og han blev søvnig. Han tager sig en Pris, den bliver hel tolv, og han bliver atter søvnig, men bliver ved saa smaat at tage sig en Pris. Saa kom der tre store Fugle flyvende, og de var saa store, te det var forfærdeligt, de overfløj og oversvingede det hele Stykke Rug, og da de havde det oversvinget, saa satte de dem midt i det. Hver var i en Kappe,

Digitized by Google

og den trak de af, og saa laa der en forfærdelig stor Sten, den tog de ved og væltede op paa Kant, og saa gik de der ind; der var en underjordisk Bebolse inde under den Sten, og nede i den havde de saa meget Gode, te det var forfærdelig, Sølv og Guld og andet Stads. Karlen vadede ind i Rugen og stod og saa paa dem, men han talte ikke til dem. Nu var det bleven til tre Kvindfolk, og da han gik derfra, saa tog han den yngste hendes Kappe med sig. Den Gang de havde nu været der saa længe, som de vilde, og skulde te'n, saa var den yngste hendes Kappe henne, og hun var ilde faren. Hun kommer hen til ham, han skulde endelig lade hende faa den igjen, men det vilde han ikke, undtagen hun vilde love at være hans Kone. Det vilde hun jo nok, og saa vilde hun komme til ham en Dag, de kunde faa Bryllup, han skulde anrette alting til det; men hun kunde ikke blive ved ham, og hun kunde heller aldrig komme til ham mere end netop den Dag, da de havde Bojel. Dagen skulde han selv bestemme, og det vilde blive akkurat Klokken tolv, hun kom, han skulde gjøre Anstalt for Borde og Bænke, og det skulde han sætte ude i Gaarden, men det skulde naa sammen med Enderne. Spise og Drikke skulde han ikke være om, men han skulde bede alle Naboerne og alle dem, han kjendte, og alle dem, han kunde faa Plads til. Saa flyede han hende Kappen, og dermed rejste hun af.

Da han saa kommer hjem om Morgenen, var Rugen jo ødt som sædvanlig, og det kunde Brødrene nok tænke, te han var ikke villere end dem; men han siger blot, te den og den Dag skulde han have Bryllup. De gjorde Nar ad ham, baade hans Brødre og hans Fader og Naboerne, for han gik jo der og laante Borde og Bænke, og han bestilte baade Præst og Degn, der skulde komme og gjøre hans Bryllup.

De kom jo ogsaa til Hobe af Nysgjerrighed for at se, hvad det skulde blive til. Da Klokken blev tolv, da gik han op paa Loftet og hen til Gavlenden, der skulde hun komme ind ad Vinduet, og saa skulde han hjælpe hende af hendes Kappe. Saa kom hun flyvende, og da hun kom af Kappen, tog

Digitized by Google

han hende under Armen og gik ned ad Trappen med hende. Der var baade Præst og Degn til at tage imod dem, og saa gjorde Præsten den dejligste Brudevielse, der kunde lade sig høre. Den Gang de var saa gifte, saa gav hun ham en Dug, den skulde han gaa hen og begynde at brede. Den var i en Rulle, og den skulde nok slaa til, naar den blev rullet op, saa langt som Bordene kunde naa sammen. Saa skulde han ønske sig Mad og Drikke af alle mulige Slags, hvad der fint var og godt var, og da det nu stod der, saa satte Brudefolkene dem ved den ene Ende af Bordene, og Præsten ved den ene Side af dem, men Degnen ved den anden, og saa bød Brudgommen dem, om de vilde nu ikke være saa god at tage for dem af Retterne. Dersom de blev ikke forsynet, var det enhvers egen Skyld, der var nok at tage af. Og hvert Menneske der var, blev saa godt fornøjet, de havde aldrig været til saadan et Gilde i deres Dage før. Den Gang de stod op og takkede, saa rullede han Dugen sammen igjen, og nu stod Bordene tomme. Saa sagde Bruden Farvel til dem, og nu skulde han jo have hende op paa Loftet og have hende i hendes Kappe igjen, for nu skulde hun rejse. Den Gang de kom derop, sad de lidt ved hinanden og snakkede, og saa sagde han, han vilde rejse anden Dagen hen at lede efter at finde til hende. Det sagde hun der kunde ikke hjælpe, for hun var i det forgyldte Taarn ved Verdens Ende, og det blev bevogtet af en Bjærgmand, der havde ni Hoveder. Men han siger, han vilde affted alligevel. Saa gav hun ham to Duge til den, hun først havde givet ham, den ene var saadan, te naar han bredte den ud, saa stod der et Slot for ham med saa mange dejlige Værelser og opredte Senge, te han skulde ikke komme til at ligge ude om Natten, og naar det blev Dag, skulde han blot gaa ud og rulle Dugen sammen, saa var Slottet henne. Den anden Dug var saadan, te dersom han kom nogen Tid i Havsnød, og han saa lod Enden af den falde i Vandet, saa havde han grøn Jord med Skov og vilde Dyr paa foran sig. Saa tog hun Afsked og rejste hendes Vej.

Digitized by Google

Nu havde han da de tre Duge at trøste sig ved, og han giver sig paa Vej og rejser i flere Dage. Han kunde jo sagt blive ved at gaa, for han havde hans gode Spisedug, som han kunde brede ud, naar han blev sulten, og saa faa noget at leve af, og Nattely savnede han da heller ikke nogen Sinde.

Som han gaar, kom han ind i en forfærdelig stor Skov, og der blev han forvildet og kunde ikke finde ud af den igjen for nogen Sag. Men saa træffer han paa en bitte Hytte, hvor der var et gammelt Kvindemenneske i. Saa siger denher gamle Kjælling til ham: „Din elendige Dreng! hvordan er du kommen ind i den Skov? du kommer aldrig ud af den.“ Men hun var for Resten saa god ved ham, som hun kunde være, hun havde ikke andet at leve af end nogle Bær, hun pillede i Skoven, og saa noget frisk Bark, hun stegte i Vand, det var hendes hele Levemaade, og hun gav ham af det, hun havde. Saa siger han: „Aa, lille Mo'er! det er saa mænd en sølle Nadver, I faar, faar I den ikke bedre nogne Tider?“ Det sagde hun nej til. Saa tager han hans Dug frem og ruller den ud paa hendes Bord og ønsker dejlig Mad paa den. Nu bliver denher gamle Kone saa glad ved ham. Han fortæller hende, hvad han rejste efter, og det kunde hun vel ingen Besked sige ham om. Nej, hun kunde ikke, men hendes Mand havde en Slægtning, der var Bjærgmand og boede i et Bjærg, som var hundrede Mile henne, kan ske han vidste det. Det var jo en lang Vej, men her var et Par gamle Støvler, hendes Mand brugte, naar han vilde nogne Steder hen; de kunde tage en Mil af hvert Trin, og dem vilde hun give ham, for det han havde været saa god ved hende, hun havde ingen Nytte af dem nu. Han skulde ikkuns tage dem paa og gaa lige frem, saa skulde han nok finde ud af Skoven og finde Bjærgmanden. Naar han kom der, saa skulde han pikke paa Døren og sige, han havde loseret ved den gamle Kone om Natten, og hun havde vist ham Vejen her til. Han faar Støvlerne paa, og saa gaar han, og han kom til Bjærgmandens Bolig længe før Aften. Saa gaar han jo frit ind, men Bjærgmanden bliver

Digitized by Google

gal, hvorover han fortæller, hvem der havde vist ham her til, og da hendes Mand og Bjærgmanden var slægtede, saa bliver han god igjen og tager vel imod ham. Der var et Fruentimmer ved den Bjærgmand, og det var hans Søster, der var bleven tagen fra Faarene. Han fortæller jo Bjærgmanden, hvad han rejste efter, men det kunde han ikke give ham nogen Oplysning om. Imidlertid lovede han at gaa ud med ham om anden Dagen og kalde alle de krybende Dyr til sig, der er paa Jorden, for dem var han Konge over. Saa havde Bjærgmanden en Pibe, han peb i, og nu kom alle de krybende Dyr. Saa spørger han, om der var nogen af dem, der vidste, hvor det forgyldte Taarn var ved Verdens Ende. Nej, de siger nej, det kjendte de ikke til. Saa gaar Bjærgmanden og ham ind og spiser Frokost, og den Gang de havde spist, siger han: „A har en Broder, der bor to hundrede Mil herfra, naar du har Trinestøvlerne paa og bliver ved at gaa ligefrem, saa skal du nok træffe ham. Han skrev ogsaa et Brev til den Bjærgmand og flyr ham det med: Det var en god Ven af ham, han maatte ingen Fortræd gjøre ham, men skulde losere ham.

Han kommer ogsaa der og gaar frit ind. Saa gjør Bjærgmanden sig gal og vilde have splittet ham ad med det samme; men han river jo dether Brev op og flyr ham. Saa tager han venskabelig imod ham og beværter ham godt den Eftermiddag. Da de havde saa snakket en lidt, gaar Bjærgmanden ud at se sig om og maaske bringe noget Vildt hjem til en Aftensmad. Da Bjærgmanden var ude, gik denher Karl ad Sengen og tog sig en Hvile der. Saa skulde det Vildt laves til, de skulde have til deres Nadver, og da Bjærgmanden kom, sad Karlen og fortalte ham, hvad han rejste efter. Saa siger han: Det vidste han ingen Besked om, men i Morgen skulde han gaa ud med ham og sammenkalde alle de gaaende Dyr, der var paa Jorden, dem var han Konge over, og spørge dem, om der var ingen af dem, der vidste af det Slot at sige. Han kommer ud med hans Pibe, og Dyrene kom, men

Digitized by Google

der var ingen af dem, der vidste nogen Besked. Ja, saa kunde han ingen Raad kjende ham, men han havde en Broder, der boede fire hundrede Mil herfra, og dersom han vidste det ikke, saa var der vist intet Raad. Nu vilde han skrive et Brev med til ham, for at han ingen Fortræd skulde gjøre ham. Den Bjærgmand havde tre Hoveder. Naar han nu gik lige frem de fire hundrede Mil, saa kunde han nok finde til ham.

Han kunde ogsaa sagtens gaa ligefrem, han havde jo den gode Dug, der kunde gjøre Bro. Naar han kom for Vand, enten Aaer eller Søer, eller hvad det var, kunde han lige lade Enden falde ned og træde oven paa den. Han kom der jo lige ved Middagstid, og den Bjærgmand blev nu meget galere, end de andre havde været, men da Karlen havde det Brev til ham, og der stod skrevet i det, te han maatte ingen Fortræd gjøre ham, det var en god Bekjendt, saa lod han ogsaa være. Den Bjærgmand tog nu ogsaa hans Udvandring for at bjærge noget til Aftensmad, og den Staaend gik Karlen hen og tog sin Middagssøvn. Saa kommer han med Vildtet, og det skulde laves til til Nadver. Karlen sad nu og fortalte ham hans hele Historie, hvad han rejste efter og saadan, og han havde hans Kone i det forgyldte Taarn. Det Taarn kjendte Bjærgmanden ikke til; men han var over alle de flyvende Dyr, der var under Himmelen, og dersom der var ingen af dem, der kunde sige ham det, saa kunde det ikke hjælpe, han rejste længere.

Saa gik han med ham ud om Morgenen med hans Pibe og peb i den ligesom de andre. Saa kom alle de Fugle flyvende, te der har Navn; men der var en, den biede endda meget længe. Bjærgmanden skjændte paa den og siger: „Hvorfor biede du saa længe?" Ja, den kunde ikke komme før, for den havde sin Post ved det forgyldte Taarn ved Verdens Ende. „Naa, saa véd du, hvor det er." Ja, det var Karlen jo glad ved; men hvordan kom han nu derhen? Det var den store Verdens Drage, den Fugl. „Kan du tage denher Mand paa din Nakke," siger Bjærgmanden, „og føre ham til det forgyldte Taarn?" Ja, den vilde forsøge det, men det troede den ikke,

Digitized by Google

for de skulde over det store Verdenshav, og den var næsten helt træt, inden den kom her. „Ja, du skal gjøre, hvad du kan," siger Bjærgmanden. Det siger den ja til. Saa tog den ham paa Nakken, og nu rejser de af.

Da de kom ud midt paa det store Verdenshav, saa begynder Dragen at synkke, og han sank saa meget, te Vingerne de begyndte at slaa i Vandet. Saa siger han: „Hvad bliver det her til?" — „Ja, nu drukner vi begge to." Saa siger han: „Kan du ikke lette dig endnu en Gang?" Jo, det kunde den nok. Den letter ved sig, og den Gang den kom oven Vandet, saa lader han hans Brodug falde ned, og den ene Ende falde i Vand, saa havde de grøn Jord med Skov og alle vilde Dyr og Orme paa. Saa nattede de over der, og Dragen forsynede sig dygtig og fik saa meget, som den kunde fortære. Siden kom de lykkelig og vel til Land, da de havde fløjet igjen, men Dugen tog han jo med sig. Da de nu var komne til Land, saa satte den ham af og sagde: „Nu har du tre hundrede Mil tilbage, dem kan du nok gaa, a kan ikke holde ud at flyve med dig længere." Ja, han takkede ham saa mange Gange for Rejsen og trækker hans Trinestøvler paa, saa kunde han jo snart gaa de tre hundrede Mil.

Da han havde gaaet en lidt, saa kom han om ved et Aadsel, og der stod fire Dyr og sloges om det, det ene vilde have det, og det andet vilde ogsaa. Dem stod han og saa paa en lidt. Saa siger de til ham: „Kan du skille os det Aadsel ad, te hver kan faa en Part, saa vil vi give dig en Belønning for det." Det ene Dyr det var en Myre, og det andet det var en Mynde, og det tredje det var en Falk, og det fjerde var en Løve. Saa tager han hans Kniv og skjærer først Hovedet af og lægger det i ét Parti. Saa piller han Kjødet fra og lægger det i en Dynge, det var nu den anden Part. Saa tog han Indvoldene ud, det lagde han ad én Dynge, og tilsidst blev Raden liggende, som den var. Dyrene de stod rolig og stille og saa' paa, hvordan han skilte det ad. Saa siger han til Myren: „Der har du Hovedet, det kan du faa nok at

Digitized by Google

leve af i mange Aar, og der kan du og faa Husly, for der er mange Værelser til dig." Myren takkede ham og var vel fornøjet. Saa siger han til Mynden: „Der har du Benraden, du er Hund, for det du skal gnave Benene." Ja, den takkede og var godt fornøjet. Saa siger han til Falken: „Der har du Indvoldene, du har Lyst til at skrabe i Moget, og der er nok baade til Føde og til at gaa i Ly ved." —„Der har du Kjødet," siger han til Løven, „din Natur er, du skal have Kjød." Saa takkede de ham enhver især og var saa godt fornøjet, de havde aldrig kunnet delt det saa godt, naar de selv skulde have været til det. Dermed siger han Farvel, men saa siger de: „Vi lovede dig en Belønning før, vi vil give dig et Ønske hver, i Fald du vil have det." Jo, det vilde han jo gjærne. Saa siger Myren: „A vil give dig det Ønske, te naar du ønsker at blive en Myre, skal du blive det, og endda dobbelt saa lille som en anden Myre." Saa siger Mynden: „A vil give dig det Ønske, te naar du vil være en Mynde, skal du blive det, og skal kunne rende dobbelt saa stærk som en Mynde." Saa siger Falken: „A vil give dig det Ønske, te naar du ønsker det, skal du blive til en Falk, der skal kunne flyve dobbelt saa højt som en anden Falk." Og Løven han siger: „A vil give dig det Ønske, te naar du ønsker at blive en Løve, skal du blive det, og dobbelt saa stærk som en Løve." Saa vilde han jo te'n, og han takkede dem for deres Ønsker, og de takkede ham, for det han havde skilt dem Aadselet saa viselig ad.

Den Gang han var kommen en lidt hen fra dem, og de var komne ham af Syne, saa vilde han til at forsøge hans Ønsker, og de var gode allesammen enhver for sig. Han ønskede nu, han var en Falk, og saa fløj han hen til det forgyldte Taarn.

Den Gang han kom saa til det, saa var det akkurat ligesom ét Glar, og der var ikke Døre eller Vinduer eller nogen Ting, men der var Glavindhuller oppe i den øverste Taarnspids ligesom paa en Kirkemur. Saa omgik han Taarnet og forsøgte alle hans Ønsker; han var en Løve, og han var en

Digitized by Google

Mynde, men kunde aldrig gjøre det mindste ved Taarnet eller rokke det af Stedet. Saa ønskede han, han var en Falk, og fløj ind ad ét af de Glavindhuller der oppe paa Muren. Men der var ingen Ting at se, te han kunde have nogen Nytte af, og kunde ikke komme ind i Bygningen heller, for der var en Hvælving saadan som i et andet Taarn. Saa ønsker han sig til en Myre og løber runden omkring paa den Hvælving. Endelig opdager han midt paa Hvælvingen et Hul, hvor en Myre kunde gaa ind. Han gaar da igjennem det Hul og kommer ind i et andet Rum, men der var nok en Hvælving, og saadan var der ni Hvælvinger, han skulde igjennem, inden han kom i det Rum, hvor Prinsesserne de var. Der bliver han nu ved, til han kom der ind, og saa sad de der alle tre. Han kunde jo strags kjende hende, der var hans Kone, og gaar hen under hendes Stol. Saa siger han: „Er der nogen her inde, der kan gjøre Fortræd." De blev jo saa forskrækkede, te der var ingen af dem, der svarede, men endelig siger hans Kone dog nej, ikke for Øjeblikket. Saa ønsker han, han kunde blive den samme Person, han havde været før, og den Gang hun saa' ham, saa bliver hun jo saa glad ved ham, te det var forskrækkeligt; men hun siger, te nu var det det sidste de saaes, for naar Bjærgmanden kom hjem, saa slog han ham ihjel strags. Ja, han vilde nok se at vare sig for ham, siger han.

Nu laa de alle tre Prinsesser ved Bjærgmanden om Natten, men den yngste hun laa næst ved ham og saa den næste, og saadan efter Alder, det fortæller de ham; men saa viste han dem, te han kunde blive til en Myre, og han viste dem alle hans Kunster, hvad han kunde blive til. De vidste jo nøjagtig, hvad Klokkeslæt Bjærgmanden kom hjem, og saa siger han, nu vilde han gjøre sig til en Myre og saa krybe ind i et Halmstraa, det skulde hans Kone tage og forvare og passe nøjagtig paa, hun skulde have det i hendes Hovedtøj, og saa om Aftenen, naarenstid de kom ad Sengen, saa skulde hun lade, som hun faldt i Søvn, men vaagne op i Søvne og klage sig, te der var noget, der vilde gjøre hende Fortræd, saa vilde han høre, hvad Bjærgmanden vilde sige. 25*

Saa kom Bjærgmanden hjem, og han hued', og han brued', te der var Kristenblod i Huset. Saa siger Prinsesserne alle tre: „Nej, du véd jo nok, du har saa stærk en Borg, te der kan ingen komme ind; men det maa være en Fugl, der er kommen flyvende med et Ben, og det maa være bleven liggende her oppe.“ Det lod Bjærgmanden sig ogsaa besige med, og troede, han havde saa fast en Borg, te ingen kunde komme der. De kommer ad Sengen og skulde da sove; Prinsesserne de lod alle tre, som de sov, og saa begynder Bjærgmanden ogsaa og vil til at sove. Men den yngste Prinsesse vaagnede jo knaphændig op og greb om ham og siger: „Aa, der er noget, der vil gjøre mig Fortræd, der er en, der vil slaa mig ihjel.“ Bjærgmanden han siger nej, „der er ingen, der kan komme til os, min Borg den er den stærkeste, der er til i Verden, og a er ogsaa den stærkeste, der er ingen, der kan gjøre os noget.“ Ja, saa lægger de dem til Ro igjen og sov atter en lidt, men da de havde ligget et Stød, saa var det det samme, hun vaagner og griber om ham og siger, te der var en, der vilde gjøre hende Fortræd, og den vilde ogsaa gjøre ham Fortræd. Men Bjærgmanden han siger nej, „dine Drømme betyder intet, for der er ingen, der kan gjøre hverken dig eller mig Fortræd; dersom der skulde findes en saa stærk, te en skulde slaa mig ihjel, saa skulde det og være et underligt Spil, for inden i mig der ligger en Hare, og inden i den Hare der ligger en Vildand, og inden i den Vildand der ligger et Æg, og saa længe som det Æg ikke bliver slaaet i Stykker paa Taarnets Spids, kan der ingen komme her, de kan ikke komme ind; det er først, naar det Æg bliver slaaet i Stykker der, te Taarnet skilles ad ud til alle Sider, men det er jo en umulig Ting.“

Nu havde han jo faaet at høre, hvordan det kunde gaa til at faa Bjærgmanden af med Livet, men det var rigtignok ikke saa nemt at komme i Lag med. Han opholdt sig der ved Prinsesserne i flere Dage og levede ret godt. Om Natten laa han i Halmstraaet i hendes Hovedtøj, og han gjorde

sig en Rejse ud hver Dag igjennem deher smaa Huller og var ude at besé Taarnet. Han gik ogsaa ud ad Skoven og saa, hvordan den saa ud. Der ude i Skoven der var en grøn Plads, hvor Bjærgmanden mødte hver Morgen og modtog fire og tyve fede Svin fra Kongen til Frokost, det var en Udgift, Kongen havde til ham, han skulde levere de fire og tyve Svin hver Morgen, og det var jo trykkent.

Saa havde Kongen ladet udgaa et Skrift over al Verdens Riger og Lande, te dersom der kunde komme en Kjæmpe eller en Stridsmand fra nogen Provins, og den var saa stærk, te den kunde frelse ham fra den Udgift, saa maatte den faa den eneste Datter, han havde endnu tilbage — han havde før haft flere — og blive Regent i Landet efter ham. Der havde ogsaa mødt fra saa mange Kongeriger storige Stridsmænd, og de havde forsøgt Kampen med Bjærgmanden for at fri ham fra den Udgift og faa hans Datter, og Landet i Medgift, men de var allesammen kommen galt fra det, saa nu havde Kongen opgivet alt Haab.

Saa kommer denher tossede Dreng ogsaa derhen og vilde have Tjeneste, han vilde være Svinedreng. Prinsessen hun var saa glad, hver Gang de fik en ny Svinehyrde, og troede, om den skulde ikke kunne overvinde Bjærgmanden, men de havde jo hidtil mistet Livet hveren; saa da han nu kom, skulde hun jo have blevet glad igjen, men her var dog en Forskjel. De andre havde været store Kjæmper, men denher regnede hun ikke, hun tykte jo, han saa' ud til at være en ret ægte Bondetaari; men han brød sig ikke om det, han vilde ikke giftes med hende alligevel, ihvordan det end gik. Om Morgenen faar han hans fire og tyve Svin udleverede og skulde ud paa denher grønne Plads i Skoven at levere dem, og der skulde en med at vise ham Pladsen, men han vidste jo endelig nok, hvor den var. Da de kommer til Pletten med Svinene, da sad Bjærgmanden der allerede midt paa Pladsen. Saa siger han: „Hvorfor bliver du saa længe med mine fire og tyve Svin til Frokost? dersom du bliver saa længe i Morgen, saa

spiser a dig tillige med Svinene." Drengen han svarer og siger: „Du siger dine fede Svin, men a siger, det er min Husbonds." — „Det vil vi knubbes om!" siger Bjærgmanden. Saa ønskede Drengen, han kunde blive en Løve og dobbelt saa stærk som en Løve. De griber fat i hinanden, og Løven han kradser et Hoved ned efter et andet, men dem kunde Bjærgmanden gribe med den ene Haand, lige som de kom, og smide dem op i deres Plads, saa stod de lige fast. Men det blev ved saa længe, til Bjærgmanden bliver udmattet og siger: „Nu holder vi op for i Dag." Saa holdt de op for den Dag, og Svinehyrden drev hjem med hans Svin igjen. Kongen kom selv imod ham uden Porten, den Gang han saa' han kom drivende med Svinene, og siger: „Hvordan vil det gaa til? du kommer igjen med Svinene, nu splitter Bjærgmanden Landet ad."—„Nej," siger Drengen, „det skal a nok forbyde."—„Kan du det," siger Kongen, „saa er jeg Mand for mit Ord, saa skal du faa min Datter til Kone og mit Rige til Medgift."

Om anden Dagen saa fik Drengen fyrretyve Svin at drive med, Kongen turde ikke lade ham komme af Sted med de tyve Svin alene, han skulde have det Tal, der var ham lovet, tyve Svin hver Dag, og da der var saa mange, fik han to Drivere med. Da han kommer paa Pladsen, da stod Bjærgmanden der og skjældte ud, hvorfor han biede saa længe, inden han kom med hans fyrretyve Svin, „te a kan faa til min Frokost." Saa siger Drengen: „Du siger dine fede Svin, men a siger min Husbonds Svin, dem forsvarer a." — „Ja, du tror, du skal forsvare dine Svin og faa Kongens Datter og hans Rige, men det skal blive Løgn," siger Bjærgmanden. „Ja, det vil vi knubbes om," siger Drengen. Saa begynder de at fægtes igjen, Drengen han ønsker jo, han var en Løve, og dobbelt saa stærk som en Løve; Bjærgmanden han var jo det, han var, og den Dag da rev Løven ham segs Hoveder af saa snar, te Bjærgmanden havde næsten nok at bestille med at samle Hovederne op og sætte dem paa deres Plads igjen. Saa siger Bjærgmanden: „Lad os puste en Gang!" Men Drengen

Digitized by Google

svarer: „Lad os arbejde i Dag, saa kan vi puste i Morgen.“ Saa siger Bjærgmanden: „Havde a haft mine fyrretyve fede Svin i mig, saa skulde a snart have omkommet dig.“ Dertil svarede Drengen: „Havde a haft et lille Glas Vin og en lille Bid Brød i mig, saa skulde a snart have omkommet dig.“ Dermed saa skiltes de ad den anden Dag.

Naa, saa ordrede Drengen hans Drivere, de skulde samle Svinene og drive hjem ad med dem. Den Dag da kom baade Kongen og hans Ministre, ja endogsaa Prinsessen, imod ham ved Porten og vilde høre, hvordan det var gaaet. Da de hører det, saa var de jo hveren saa store af det, og de var alligevel rædde for Bjærgmanden. Men Drengen han sagde, det havde ingen Fare, han skulde nok sørge for ham. „Ja, er du Mand for, hvad du har sagt, saa staar jeg ogsaa ved mit Ord,“ siger Kongen.

Saa om tredje Morgenen da fik han tresindstyve fede Svin at drive med, og da fik han Drivere nok, han fik tre foruden sig selv; men baade Kongen og Dronningen og alle Ministrene og Prinsessen de vilde med og var kjørende ud paa Pladsen for at se, hvordan det gik til med Bjærgmanden og Svinehyrden. Da de kom paa Pladsen, da stod Bjærgmanden der og skjældte endnu meget stærkere ud, end han havde skjældt ud de to forrige Dage, for det han var sulten og havde biet saa længe. Drengen han siger: „Du snakker om dine fede Svin, men a siger, det er Kongens, a tjener ham, og a skal passe paa dem og svare til dem.“ — „Ja, det vil vi knubbes om!“ siger Bjærgmanden. „Ja, i Dag skal det være Alvor, de to forrige Dage har det ikke været uden Spøg.“ Da havde Drengen ordret hans Drivere, te de skulde hver have en Pig, og naar han rev et Hoved af, saa skulde de jage den Pig ind ad det ene Øje og ud ad Nakken. Saa gjorde han sig til en Løve, og de begynder at slaas. Løven han river lige de otte Hoveder af, og lige som han rev dem af, saa havde Driverne fat paa dem og fik Piggen jaget igjennem dem. Det gik nu saadan indtil det niende Hoved, men det kunde han rive af saa

Digitized by Google

tit som han vilde, det sprang bestandig paa af sig selv. „Lad os puste en Gang," siger Bjærgmanden. „Ja vel," siger Drengen. „Havde a haft mine tresindstyve fede Svin, saa skulde a snart have taget Livet af dig," siger Bjærgmanden. „Ja, havde a haft en halv Flaske Vin og saa en Tvebak i mig, saa skulde a snart have gjort Ende paa dig," siger Drengen. Saa begynder de igjen, men nu havde de andre hørt, hvad Løven havde sagt, og saa er Prinsessen saa snar, hun havde en halv Flaske Vin og en Tvebak i hendes Lomme, og da han havde faaet Hovedet revet af Bjærgmanden, løb hun til og jog hendes Forklæde imellem, saadan at Hovedet kunde ikke hænge ved, og dernæst jog hun til at putte Vinen og Brødet i Løven sin Kjæft, saa han blev styrket, og nu snart gjorde det af med Bjærgmanden, han faldt om og laa udstrakt paa Jorden. Men det var ikke nok med det. Saa river han ham op og river Indvoldene ud af ham. Dernæst ønsker han, han kunde blive en Mynde, og saa river han Mavetarmen i Stykker. Strags springer der en Hare ud af, men den gjør ikke mange Spring, inden Mynden havde fat paa den. Saa river den lige saadan Maven ud paa den og ønsker, han kunde blive en Falk. Da han saa havde Mavetarmen i Stykker, fløj der en Vildand ud, men Falken forfulgte den, til han greb den og rev den op. Saa snappede han Ægget, og den Gang han havde faaet det, saa ønskede han sig til den Person, han var i sig selv. Han kommer hen til Kongen med Ægget i hans Haand og siger: „Her er nu det Æg, der kan skille Bjærgmandens Taarn ad." Men nu maatte hver især af dem, der var kjørende, passe paa deres Heste, og Ministrene og de allesammen skulde gaa lidt til Side, for der vilde ske en stor Larm, og der vilde nok komme mange Stumper flyvende runden omkring. Saa ønskede han, han var en Falk igjen, og da han blev det, fløj han med Ægget i Kløerne op paa Taarnets Spids, hvor han slog Ægget i Stykker, te baade Blomme og Hvide det rendte ned paa alle fire Sider af det, og den Gang han gjorde det, saa gav Taarnet saadant et Skrald, te Kongens Kanoner kunde ikke en

Digitized by Google

Gang have overdøvet det. Men saa var Taarnet ogsaa henne, og de tre Prinsesser stod paa den bare slette Jord. Han tager da hans Kone under Armen, og saa gaar han lige hen imod Kongen og Dronningen med hende. Der blev so saadan en Glæde, te det var mageløst, for nu var de tre Prinsesser frelst, og det var deres Børn, som Bjærgmanden havde taget. Saa siger Kongen: „Ja, nu skal du faa min Datter og Riget." Men han siger nej, han havde hverken stridt for hans Datter eller Riget, han havde stridt for at frelse hans Kone, og han ønskede sig ikke flere, hende havde han drukket Bryllup med en Gang for lang Tid siden. Ja, saa kom de hjem, og der blev holdt Bryllup paany i flere Dage, de var jo hveren saa glade, de gamle ved deres Børn, og den unge ved hendes Søstre; men hun vilde lige godt hellere selv have været gift end Søsteren, der allerede havde ham.

Den Gang de havde levet saa godt i nogle Dage, saa siger han, nu vilde han til at hjem med hans Kone; naar Kongen vilde nu lade ham faa et Skib, der kunde sejle ham over det store Verdenshav, saa skulde han nok siden befordre sig selv. Nej, det skulde han ikke, sagde Kongen, men han vilde lade et Par Vogne følge med med Heste og samt, de kunde ogsaa sejles over, og saa skulde de kjøre ham til hans Hjemstavn, for det var endda en Rejse, han havde tilbage, paa mange hundrede Mil. De kom ogsaa lykkelig og vel til Land baade med Heste og Vogne, og saa kjørte de derop til den Bjærgmand med de tre Hoveder. Skibet det lod han sejle tilbage igjen til Kongen, det havde han ingen Nytte af nu.

Da de kommer derop til ham med de tre Hoveder, saa talte han til ham, om han vilde være saa god at komme ud, saa vilde han takke ham, for det han havde hjulpet ham over det store Verdenshav. Da Bjærgmanden kommer frem, saa ønskede Drengen, han var en Løve og dobbelt saa stærk som en Løve, og saa greb han fat paa alle Bjærgmandens tre Hoveder og rev og splittede ham ad, idet han siger: „Det Fruentimmer, du har hos dig, det har du jo ranet fra hendes For-

Digitized by Google

ældre i hendes Barndom, derfor skal du have denher Belønning, nu skal a gjøre Ende paa dig." Da han nu var af med Livet, saa tog de, hvad der var, Sølv og Guld og gode Sager, som den Bjærgmand havde i hans Gjemme, og dether Kvindfolk tog de og med.

De maatte rejse i flere Dage, inden de kom til ham med de to Hoveder. Ham taler han lige saadan til, han skulde komme ud, for han vilde takke ham, for det han havde vist ham hen til hans Broder. „Det Kvindfolk, du her har, hende har du ranet fra hendes Forældre i hendes Barndom, og derfor skal du nu have din Belønning. Saa gjorde han sig til en Løve og rev og splittede ham ad, det var nemt for ham at gjøre. De tager alt Bjærgmandens Gode med dem og saa den Kvinde, og saa rejste de igjen saa længe, til de kom til ham, han først havde været ved, det var ham, der havde ranet hans Søster. Saa siger han: „Ja, a kommer for at takke dig, fordi du viste mig Vej til din Broder," og dermed gjorde han sig til en Løve: „Nu skal du have din Belønning, for det du ranede min Søster fra Faarene, den Gang hun var en lille Tøs. Da Hovedet var revet af ham, saa tog de, hvad der var, og rejste hen til den gamle Kjælling, der havde givet ham Trinestøvlerne.

Saa siger han: „Hvordan har I det, Mo'rlil?" — „Ja, a har det saa mænd godt nok, „siger hun," saa længe der er Bær nok i Skoven og grøn Bark paa Træerne og Vand i Kjelden, saa skal a nok staa mig." Saa siger han: „Nej, lille Mo'r! nu skal I følge med mig, saa skal a sørge for jer, og I skal faa det lige saa godt, som I kan ønske jer." Men hun siger nej Tak, hun vilde helst blive paa hendes enlige Plads. Saa siger hans Kone: Ja, det var da skrækkeligt, saa sølle som hun havde haft det; „men giv hende saa Spisedugen og Slotsdugen, te hun kan komme til at bo som andre Mennesker." Han giver hende da de to Duge, og hun bliver saa glad ved dem og takkede og ønskede dem til Lykke. Saa rejste de fra hende og hjem til hans Fader og hans Brødre med denher

Digitized by Google

Mængde Kvindfolk, hans Søster og hans Kone, og de to Bjærgmandskoner. Saa siger han til hans Brødre, te nu maatte de hver faa en af deher Bjærgmandskoner til Kone. De lod, de skulde nok selv være dem om en Kone, men saa gjorde han sig til en Løve og siger: „Dersom I ikke vil tage dem og omgaaes dem vel som jeres Koner, saa har I mig i den Skikkelse, som I ser mig nu, og saa splitter a jer ad. A véd nok, I trædes om hver Dag, hvilken af jer der skal have Gaarden, men I skal slet ikke faa noget af den nu. I var glade ved, I var blevne af med mig, men nu har I mig igjen. Da a var hjemme, lod I mig altid høre, a var en Taari, men det var jer, der var Taarier, og mig, der var klog. I skulde passe paa Rugen, men I sov i Stedet for, a passede paa det, og var Skyld i, te der blev dobbelte Vipper paa Straaene for lige saa mange Aar, som det før havde taget Skade. Her er nu vor Søster, hende har a frelst, og hun skal have Gaarden og passe paa hendes Forældre, naar de ikke kan passe dem selv længere, saa nu kan I vandre ud i Verden, hvor I vil, med jeres Koner; hver af jer kan kjøbe sig en stor Gaard, hvor I har Lyst til det, og hvad I ikke har at betale med, det har a, a skal nok betale." Da han havde givet dem den Besked, saa rejste han hen og kjøbte sig et Grevskab, og han betalte det altsammen, baade de Gaarde, hans Brødre kjøbte, og den, han havde selv kjøbt. Saa lever de i Herlighed og Velstand med deres Koner enhver især, og hans Brødre levede ordentlig og skikkelig siden, saa han aldrig behøvede at gjøre sig til en Løve mere.

Herefter vil jeg meddele en Liste over mine forskjellige Meddelere:

Nr.

Husmand Niels Hansen Li, Vejen Mose, Malt Herred. . . . . 1.
Gaardmand Martinus Nielsens Kone Ellen Pedersen i Vindelsbæk, Lysgaard Herred, nu i Ajt. . . . . 2, 5, 13.
Husmand Niels Møllers Kone Kirsten Marie Pedersdatter i Hornslet, Øster-Lisbjærg Herred. . . . . 3.
Husmandskone Inger Katrine Pedersdatter, Hestbæk Mark, Alstrup Sogn, Gislum H. . . . . 4.
Murer og Husmand Mads Filtenborg i Stevnstrup, Grensten S., Middelsom H. . . . . 6, 8, 50, 52, 66.

Digitized by Google

Digitized by Google

